

Bundel - Raadsvergadering van 3 november 2022

Agenda bijlagen

Procesbeschrijving begrotingsbehandeling

Behandeling begroting 2023 (behandeling vanaf 17 oktober 2022 en orde voor de vergadering van 3 november 2022)

Getekende besluitenlijst raadsvergadering 3 november 2022.pdf

- 1 Opening en mededelingen
- 2 Definitieve vaststelling van de agenda
- 3 Vaststelling Programmabegroting 2023 - 2026, autorisatie jaarschijf 2023 en dekkingsplan
Door het college wordt de programmabegroting 2023 - 2026 ter vaststelling voorgelegd. Ter voorbereiding op de besluitvorming is een informatieavond gehouden, een gecombineerde commissievergadering en een schriftelijke eerste termijn.
Voor deze vergadering geldt een aparte vergaderorde die als bijlage bij de vergadering is gevoegd.
 - Getekend raadsvoorstel-en besluit Programmabegroting 2023-2026.pdf
 - Raadsvoorstel Programmabegroting 2023 Maashorst.docx
 - Programmabegroting 2023 Maashorst.pdf
 - Algemene beschouwingen Maashorst Vooruit.docx
 - Algemene beschouwingen PRO.pdf
 - Algemene beschouwingen SP.pdf
 - Algemene beschouwingen UdenPlusLanderd.docx
 - Algemene beschouwingen Voor de Dorpen.docx
 - Algemene Beschouwingen CDA Maashorst.docx
 - Algemene beschouwingen Gewoon Uden.docx
 - Algemene beschouwingen GroenLinks.docx
 - Algemene beschouwingen Jong Maashorst.docx
 - Raadsinformatiebrief antwoorden op technische vragen Programmabegroting 2023-2026.pdf
 - Bijlage 1 - Antwoorden op de technische vragen naar aanleiding van Programmabegroting 2023-2026.pdf
 - 20221017 technische vragen programmabegroting 2023-2026 - UdenplusLanderd
 - Raadsinformatiebrief Reactie college op algemene beschouwingen
- 3.a Moties
 - Overzicht moties bij begroting 2023.docx
 - Motie 1 - UPL - Cultuurpas_Ingetrokken.pdf
 - Motie 2 - UPL - Natuurgebied de Maashorst_ Ingetrokken.pdf
 - Motie 3 - PRO - Tegemoetkoming energiekosten voor verenigingen e.a._ Aangenomen.pdf
 - Motie 4 - UPL - Multifunctionele Accommodatie in Uden-Zuid_ Verworpen.pdf
 - Motie 5 - PRO - Snelle en effectieve preventie van (verborgen) armoede en schulden_Ingetrokken.pdf
 - Motie 6 - SP - Inzetten reserves ter ondersteuning van de inwoners_ Verworpen.pdf
 - Motie 7 - UPL - Senioren en arbeidsmarkt_Ingetrokken.pdf
 - Motie 8 - GL - Maashorst aanmelden als Global Goals gemeente_Aangenomen.pdf
- 4 Sluiting

Procesbeschrijving begrotingsbehandeling

Datum	Activiteit
Dinsdag 20 september	College stelt begroting vast en biedt de begroting aan de raad aan. De begroting vindt u via Programmabegroting 2023 (gemeentemaashorst.nl) . Het raadsvoorstel vindt u in bij het agendapunt in iBabs
20 september t/m 2 oktober	Raadsleden kunnen technische vragen indienen
Maandag 26 september	Raadsinformatieavond met ambtelijke toelichting op de begroting
Dinsdag 11 oktober	College stelt beantwoording technische vragen vast
Donderdag 13 oktober	Gecombineerde commissievergadering REF en S&B over de begroting. Zie voor voorlopige agenda en toelichting: Agenda Maashorst - Commissievergadering Ruimte, Economie en Financiën donderdag 13 oktober 2022 19:30 - 22:30 - iBabs RIS (bestuurlijkeinformatie.nl)
Uiterlijk zondag 16 oktober	Raadsfracties dienen eerste schriftelijke termijn algemene beschouwingen in
Uiterlijk woensdag 19 oktober om 17.00 uur	Raadsfracties leveren persversie algemene beschouwingen aan
Dinsdag 25 oktober en woensdag 26 oktober	College stelt schriftelijke reactie op eerste ronde algemene beschouwingen vast. Deze wordt uiterlijk 26 oktober met de raad gedeeld
Donderdag 3 november; vanaf 15.00 uur	Begrotingsraad

Behandeling begroting 2023

(raadsvergadering 3 november 2022)

Eerste termijn

Zondag 16 oktober 2022 fracties leveren schriftelijk de Algemene Beschouwingen in bij de griffie

Woensdag 26 oktober 2022 college reikt de reactie aan op de schriftelijke Algemene Beschouwingen

Maandag 31 oktober 2022. Fracties leveren uiterlijk om 12.00 uur concept-moties en amendementen in bij de griffie; de tekst wordt na advies/check definitief gemaakt en op een verzamellijst/overzicht geplaatst t.b.v. de raadsvergadering en deze gaan gebundeld woensdag 2 november 2022 om 12.00 uur onder embargo naar de andere fracties, het college en de pers. Bij aanvang van de vergadering op 3 november 2022 worden deze in iBabs openbaar geplaatst.

Tweede termijn

donderdag 3 november 2022

14.30 uur inloop

15.00 uur – 17.00 uur: tweede termijn fracties. Iedere fractie heeft 7 minuten zuivere pitchtijd/sprektijd. Spreken vanaf het spreekgestoelte.

Interrupties (= is vraag ter verduidelijking) toegestaan (daarom uitloop). Formeel indienen moties en amendementen; geheel voorlezen is niet nodig, hooguit een dictum, want griffie plaatst dit in iBabs zodat voor publiek dit te volgen is.

17.00 – 18.30 uur: *schorsing* t.b.v. beraad college en maaltijd.

18.30 – 19.30 uur: reactie college en advies m.b.t. moties en amendementen. Spreken vanaf het spreekgestoelte. Interrupties ter verduidelijking toegestaan.

19.30 – 20.00 uur: *schorsing* t.b.v. nader beraad fracties.

Derde termijn:

20.00 – 20.45 uur: derde en laatste termijn voor uitsluitend de fracties. Niet bedoeld om nieuwe elementen in te brengen, wel om standpunt aan te geven omtrent de voorliggende moties en amendementen. Dit kan ook de intrekking daarvan inhouden (n.a.v. het beraad of toezeggingen die gedaan zijn). Afronding van de beraadslagingen, stemverklaringen.

20.45 -21.00 uur: stemmingen

21.00 uur borrel

Besluitenlijst Raadsvergadering

Subtitel	Vaststelling begroting 2023
Datum	03-11-2022
Tijd	15:00 – 19:30
Locatie	Raadzaal Maashorst
Voorzitter	Paul Rüpp
Aanwezigen	Ali Akdeniz, Gerhard Benneker, Jens Bos, Maurits van den Bosch, Bern Derks, Karin Francken, Ruud Geerders, Noa de Groot, Charlotte Henst, Cock de Jong, Emiel Jozephys, Cees Keizer, Bo Van Lanen , Genoveef Lukassen, Ben Maathuis, Jurgen Minten, Jan Poels, Maarten Prinssen, Ton Segers, Mara Slegers, Werner Snoeks, Harry van Tiel, Dennis van Tiel, Ellen Troost, Davy van der Ven, Gertrude Vissers, Ton de Vroomen en Roel Wittenberg
Toelichting	https://channel.royalcast.com/webcast/maashorst/20221103_1

1 **Opening en mededelingen**

Besluit:

De vergadering wordt om 15.00 uur geopend. Berichten van verhindering zijn er van de heer Keijzer, mevrouw Klijs en de heer Bethlehem.
De heer Akdeniz neemt op een later moment deel aan de vergadering.

2 **Definitieve vaststelling van de agenda**

Besluit:

De agenda wordt vastgesteld overeenkomstig het concept, met inachtneming van de orde die door het Presidium daarbij is aangereikt.
In deze vergadering wordt het woord gevoerd in de beschouwingen naar grootte van de fractie.
Mevrouw Troost wordt door het lot aangewezen als het lid dat bij hoofdelijke stemming in voorkomend geval het eerst een stem zal uitbrengen.

3 **Vaststelling Programmabegroting 2023 – 2026, autorisatie jaarschijf 2023 en dekkingsplan**

Door het college wordt de programmabegroting 2023 – 2026 ter vaststelling voorgelegd. Ter voorbereiding op de besluitvorming is een informatieavond gehouden, een gecombineerde commissievergadering en een schriftelijke eerste termijn.

Voor deze vergadering geldt een aparte vergaderorde die als bijlage bij de vergadering is gevoegd.

Raadsvoorstel

Zaaknummer: 39004-2022 /

Onderwerp: Programmabegroting 2023-2026

2022 / 0		
Auteur	: Marc Straaten van der	
Domein/team	: Dienstverlening / Financiën	
E-mail	: Marc.vanderStraaten@gemeentemaashorst.nl	Effect op de begroting
Port.	: Wethouder Van Heeswijk	☒ Ja ☐ Nee

Onderwerp

Programmabegroting 2023-2026

Voorstel

1. De programmabegroting 2023-2026 vast te stellen
2. De investeringskredieten voor 2023 beschikbaar te stellen zoals deze zijn opgenomen in het Meerjaren Investerings Plan (MIP)
3. De OZB voor het jaar 2023 alleen te verhogen met het inflatiepercentage van 2,3%
4. Het tekort 2023 ad € 1.019.000 te onttrekken uit de Algemene Reserve
5. Het saldo van de incidentele inkomsten en uitgaven voor de jaren 2023-2026 ad € 1.557.000 te onttrekken uit de Algemene Reserve.

Inleiding

Het college van Maashorst biedt de gemeenteraad de programmabegroting 2023-2026 aan. Deze begroting is de eerste begroting waarin het bestuursakkoord "Samen bouwen we Maashorst" zowel beleidsmatig als financieel volledig is verwerkt voor de jaren 2023 tot en met 2026. Wij kijken er naar uit om de uitvoering van onze ambitieuze begroting samen met uw raad op te pakken en daarmee de nieuwe gemeente Maashorst de boost te geven die het bestuursakkoord uitstraalt.

Wij zijn trots op het ambitieniveau dat in onze begroting 2023-2026 is opgenomen. Daarvoor stellen we ruim budget beschikbaar. Op het moment van schrijven is er veel onduidelijk over de ontwikkelingen van de kosten van energie, inflatie etc. voor de gemeente, de inwoners en bedrijven. We zijn hiermee proactief aan de slag en komen hier bij de begrotingsbehandeling op terug. We betrekken daar dan ook de uitkomsten van de septembercirculaire bij.

In de begroting 2023 hebben we rekening gehouden met de hogere energielasten. Ondanks deze onverwachte en forse tegenvaller zijn de laatste drie jaren van onze meerjarenraming structureel sluitend. We zien vanaf 2026 wel een aanzienlijke daling van de Algemene Uitkering uit het gemeentefonds. Het college wil er voor zorgen dat de gemeente in de toekomst financieel gezond blijft. Daarom starten we in de loop van 2023 intern een traject op waarbij we onze taken en de beschikbare budgetten kritisch gaan onderzoeken. Uiteraard betrekken we uw raad hierbij.

De jaarschijf 2023 van de begroting sluit met een tekort. De jaren 2024-2026 hebben een positief saldo. Het tekort van 2023 wordt gedekt uit onze Algemene Reserve.

Met de vaststelling van de programmabegroting 2023-2026 geeft de raad het college formeel groen licht om tot uitvoering over te gaan binnen de daarvoor beschikbaar gestelde budgetten. De samenvatting van de programmabegroting 2023-2026 staat onder het kopje Algemeen in het Bestuurlijk voorwoord en een meer gedetailleerde financiële samenvatting onder Algemeen/Financiële hoofdlijn/Bestedings- en dekkingsplan. De raadsbehandeling van de Programmabegroting 2023-2026 vindt plaats op 3 november 2022.

Beoogd effect

Met het vaststellen van de Programmabegroting 2023-2026 gemeente Maashorst geeft de raad het college opdracht om het gestelde in die Programmabegroting binnen de daarvoor beschikbaar gestelde budgetten te realiseren.

Argumenten

1.1 De raad heeft het budgetrecht en op deze wijze wordt daar aanvulling aan gegeven.

Dit is verankerd in artikel 189 van de Gemeentewet; 'Voor taken en activiteiten brengt de raad jaarlijks op de begroting de bedragen die hij daarbij beschikbaar stelt, evenals de financiële middelen die hij naar verwachting kan aanwenden'. Daarnaast is bepaald dat slechts uitgaven mogen worden gedaan tot de bedragen die op de begroting zijn aangebracht. De essentie van het budgetrecht is dat de raad door middel van het vaststellen van de Programmabegroting het college machtigt tot uitvoering conform de begroting. De begroting is daarmee ook de basis voor de bedrijfsvoering en de basis voor de verantwoording van de jaarstukken.

1.2 De raad is verplicht voor 15 november de programmabegroting aan te bieden aan de Provincie.

De provincie Noord-Brabant houdt toezicht op de financiën binnen de provincie, zo ook op de gemeente Maashorst. Daarom moet de Programmabegroting voor 15 november naar de Provincie worden gestuurd. In 2022 viel Maashorst als uitvloeisel van de herindeling onder preventief toezicht. De eerste jaarschijf (2023) is niet sluitend. Omdat de jaren 2024-2026 wel structureel sluitend zijn komen we, na goedkeuring provincie, weer in aanmerking voor repressief toezicht vanaf 2023.

1.3 De Programmabegroting is opgesteld volgens de wettelijke eisen.

De wettelijke eisen voor het opstellen van een gemeentelijke Programmabegroting zijn opgenomen in de Gemeentewet, het Besluit Accountantscontrole provincies en gemeenten (BAPG), het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV), het gemeenschappelijke Financieel Toezichtskader. Hier is aan voldaan.

2.1 Het college kan dan in 2023 direct aan de slag met de uitvoering van de nieuwe

investeringen.

Door het beschikbaar stellen van de investeringskredieten voor 2023 kan het college daar in 2023 direct mee aan de slag (onder voorbehoud van goedkeuring begroting door provincie).

3.1 De OZB 2023 wordt alleen verhoogd met het inflatiepercentage van 2,3%

Conform de financiële uitgangspunten zoals ook opgenomen in de Kadernota 2023, wordt de OZB in 2023 alleen verhoogd met het inflatiepercentage van 2,3% (bron: meicirculaire 2022). Daarmee houdt het college rekening met de toenemende kosten voor levensonderhoud van onze inwoners.

4.1 Het structurele begrotingstekort 2023 te dekken door dit bedrag van € 1.019.000 te onttrekken uit de Algemene Reserve

Voor het jaar 2023 is het structurele saldo € 1.019.000 nadelig. Dit wordt gedekt door te beschikken over de Algemene Reserve. De jaren 2024-2026 zijn structureel sluitend.

5.1 Incidentele baten en lasten worden voor de meerjarenraming direct toegevoegd aan of onttrokken aan de Algemene Reserve.

Zoals gebruikelijk worden de incidentele baten en lasten meerjarig verrekend met de Algemene Reserve. Voor deze begroting is dat een jaarlijkse onttrekking.

Kanttekeningen

De organisatie is zich nog aan het zetten en werkt hard om de basis verder op orde te brengen, processen en beleid te harmoniseren. In het laatste kwartaal van dit jaar starten we een evaluatie van het functieboek, waaruit mogelijk enkele bijstellingen komen. Daarnaast zien we druk op de organisatie ontstaan als gevolg van de krapte op de arbeidsmarkt en een hoger ziekteverzuim. Bij de 1e bestuursrapportage 2023 maken we met de uitkomsten van de evaluatie van het functieboek opnieuw de balans op. Vooralsnog is er op het gebied van personeelslasten in de begroting (paragraaf Weerstandsvermogen) een risico opgenomen voor de "overspannen arbeidsmarkt".

Financiën

De financiële gevolgen van de ontwikkelingen, het uitvoeringsprogramma en nieuwe wensen zijn toegelicht in het Bestedings- en dekkingsplan zoals dat in de programmabegroting is opgenomen. Beleidsmatig zijn de voornemens voor 2023 en huidige ontwikkelingen beschreven in de desbetreffende programma's.

Samenvattend is de financiële uitkomst van deze programmabegroting 2023-2026:

(bedragen x € 1.000 / N is negatief en V is positief)

Begrotingssaldi (bedragen x € 1.000)	2023	2024	2025	2026
Structureel begrotingssaldo	N 1.019	V 6.171	V 9.789	V 431
Incidenteel begrotingssaldo	N 870	N 348	N 205	N 134
Incidenteel saldo ten laste Algemene Reserve	V 870	V 348	V 205	V 134

Saldo begroting 2023 na dekking	N 1.019	V 6.171	V 9.789	V 431
--	----------------	----------------	----------------	--------------

Voor het jaar 2023 is het structurele saldo € 1.019.000 nadelig. Dit wordt gedekt door te beschikken over de Algemene Reserve. De jaren 2024-2026 zijn structureel sluitend.

De ontwikkeling van het structurele begrotingssaldo is te splitsen in een aantal onderdelen. Onderstaande tabel is in het bestedings- en dekkingsplan opgenomen. Daarin is ook een verdere detaillering van deze posten te vinden.

		2023	2024	2025	2026
1	Meerjarenbeeld gemeente Maashorst: stand na Kadernota 2023	N 7.886	N 7.165	N 5.793	N 5.616
2	Algemene uitkering meicirculaire 2022	V 11.846	V 16.003	V 18.096	V 8.682
3	Autonome ontwikkelingen	N 2.121	N 1.360	N 913	N 581
4	Actualisatie Meerjarig InvesteringsProgramma (MIP)/vervangingsinvesteringen	N 131	N 188	N 142	N 211
5	Wensen uit het Uitvoeringsprogramma	N 3.801,5	N 2.651,5	N 2.581,5	N 2.526,5
5a	Dekking reeds opgenomen stelpost tbv Uitvoeringsprogramma	V 3.000	V 3.000	V 2.500	V 2.000
6	Nieuwe wensen Programmabegroting 2023	N 1.926	N 1.468	N 1.378	N 1.317
	Saldo programmabegroting Maashorst 2023	N 1.019	V 6.171	V 9.789	V 431

Duurzaamheid

Duurzaamheid maakt onderdeel uit van de in de begroting opgenomen beleidsvoornemens en budgetten.

Participatie

Participatieprocessen worden opgestart bij de uitwerking van het beleid dat opgenomen is in de begroting.

Communicatie

De programmabegroting 2023 wordt de komende weken/maanden op verschillende manieren onder de aandacht gebracht bij onze inwoners en de pers.

Op 20 september, na het collegebesluit, wordt de begroting online gezet op onze website en dezelfde dag toegelicht in het persgesprek met het voltallig college. Dan wordt ook een persbericht uitgedoeld aan de aanwezige pers en daarna verstuurd aan alle perscontacten. In dezelfde week publiceren we in de lokale weekbladen (De Arena en Udens Weekblad) een infographic Begroting in één oogopslag.

In de aanloop naar de begrotingsbehandeling in november, wordt elke week op de gemeentepagina in de lokale weekbladen door een portefeuillehouder een onderwerp extra toegelicht in korte interviewvorm. We hebben dan zes weken lang aandacht voor de begroting, om aandacht te vragen voor de vaststelling door de raad.

Na vaststelling door de raad volgt ook namens de raad een persbericht, in samenwerking met de griffie. Indien nodig wordt ook de begroting in een oogopslag aangepast op de website.

Vervolg

De behandeling van deze programmabegroting 2023 is als volgt:

Datum	Onderwerp
22 september	Bespreken programmabegroting 2023 in Auditcommissie
26 september	Ambtelijke toelichting programmabegroting 2023 (hierbij is ook de mogelijkheid tot het stellen van technische vragen door raadsleden)
Tot en met zondag 2 oktober	Mogelijkheid tot het stellen van schriftelijke technische vragen door de raadsleden
11 oktober	Verstrekken antwoorden technische vragen aan de raad
13 oktober	Bespreken begroting in samengevoegde raadscommissies
uiterlijk 16 oktober	Indienen algemene beschouwingen door de fracties bij de griffie
26 oktober	Verzenden reactie college op algemene beschouwingen naar de raad
3 november	Vaststellen programmabegroting 2023-2026

Bijlagen die onderdeel uitmaken van het besluit

1. Programmabegroting 2023-2026 gemeente Maashorst (pdf en link [Programmagroting 2023 \(gemeentemaashorst.nl\)](https://www.gemeentemaashorst.nl))

Bijlagen ter informatie

1. Niet van toepassing

Maashorst, 20 september 2022

Burgemeester en wethouders van gemeente Maashorst,

de secretaris,

drs. D. van Deurzen

de burgemeester,

drs. P.L.A. Rüpp

Raadsbesluit

Zaaknummer: 39004-2022

De raad van de gemeente Maashorst;

gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders 20 september 2022;

gelet op artikel 189 Gemeentewet;

b e s l u i t

1. De programmabegroting 2023-2026 vast te stellen
2. De investeringskredieten voor 2023 beschikbaar te stellen zoals deze zijn opgenomen in het Meerjaren Investerings Plan (MIP)
3. De OZB voor het jaar 2023 alleen te verhogen met het inflatiepercentage van 2,3%
4. Het tekort 2023 ad € 1.019.000 te onttrekken uit de Algemene Reserve
5. Het saldo van de incidentele inkomsten en uitgaven voor de jaren 2023-2026 ad € 1.557.000 te onttrekken uit de Algemene Reserve.

Vastgesteld in de openbare vergadering 3 november 2022.

De raad voornoemd,
de interim griffier,

de voorzitter,

A.W.J.M. Cornelissen MMC

drs. P.L.A. Rüpp

Raadsvoorstel

Zaaknummer: 39004-2022 /

Onderwerp: Programmabegroting 2023-2026

2022 / 0	
Auteur	: Marc Straaten van der
Domein/team	: Dienstverlening / Financiën
E-mail	: Marc.vanderStraaten@gemeentemaashorst.nl
Port.	: Wethouder Van Heeswijk

Effect op de begroting

Ja Nee

Onderwerp

Programmabegroting 2023-2026

Voorstel

1. De programmabegroting 2023-2026 vast te stellen
2. De investeringskredieten voor 2023 beschikbaar te stellen zoals deze zijn opgenomen in het Meerjaren Investerings Plan (MIP)
3. De OZB voor het jaar 2023 alleen te verhogen met het inflatiepercentage van 2,3%
4. Het tekort 2023 ad € 1.019.000 te onttrekken uit de Algemene Reserve
5. Het saldo van de incidentele inkomsten en uitgaven voor de jaren 2023-2026 ad € 1.557.000 te onttrekken uit de Algemene Reserve.

Inleiding

Het college van Maashorst biedt de gemeenteraad de programmabegroting 2023-2026 aan. Deze begroting is de eerste begroting waarin het bestuursakkoord "Samen bouwen we Maashorst" zowel beleidsmatig als financieel volledig is verwerkt voor de jaren 2023 tot en met 2026. Wij kijken er naar uit om de uitvoering van onze ambitieuze begroting samen met uw raad op te pakken en daarmee de nieuwe gemeente Maashorst de boost te geven die het bestuursakkoord uitstraalt.

Wij zijn trots op het ambitieniveau dat in onze begroting 2023-2026 is opgenomen. Daarvoor stellen we ruim budget beschikbaar. Op het moment van schrijven is er veel onduidelijk over de ontwikkelingen van de kosten van energie, inflatie etc. voor de gemeente, de inwoners en bedrijven. We zijn hiermee proactief aan de slag en komen hier bij de begrotingsbehandeling op terug. We betrekken daar dan ook de uitkomsten van de septembercirculaire bij.

In de begroting 2023 hebben we rekening gehouden met de hogere energielasten. Ondanks deze onverwachte en forse tegenvaller zijn de laatste drie jaren van onze meerjarenraming structureel sluitend. We zien vanaf 2026 wel een aanzienlijke daling van de Algemene Uitkering uit het gemeentefonds. Het college wil er voor zorgen dat de gemeente in de toekomst financieel gezond blijft. Daarom starten we in de loop van 2023 intern een traject op waarbij we onze taken en de beschikbare budgetten kritisch gaan onderzoeken. Uiteraard betrekken we uw raad hierbij.

De jaarschijf 2023 van de begroting sluit met een tekort. De jaren 2024-2026 hebben een positief saldo. Het tekort van 2023 wordt gedekt uit onze Algemene Reserve.

Met de vaststelling van de programmabegroting 2023-2026 geeft de raad het college formeel groen licht om tot uitvoering over te gaan binnen de daarvoor beschikbaar gestelde budgetten. De samenvatting van de programmabegroting 2023-2026 staat onder het kopje Algemeen in het Bestuurlijk voorwoord en een meer gedetailleerde financiële samenvatting onder Algemeen/Financiële hoofdlijn/Bestedings- en dekkingsplan. De raadsbehandeling van de Programmabegroting 2023-2026 vindt plaats op 3 november 2022.

Beoogd effect

Met het vaststellen van de Programmabegroting 2023-2026 gemeente Maashorst geeft de raad het college opdracht om het gestelde in die Programmabegroting binnen de daarvoor beschikbaar gestelde budgetten te realiseren.

Argumenten

1.1 De raad heeft het budgetrecht en op deze wijze wordt daar aanvulling aan gegeven.

Dit is verankerd in artikel 189 van de Gemeentewet; 'Voor taken en activiteiten brengt de raad jaarlijks op de begroting de bedragen die hij daarbij beschikbaar stelt, evenals de financiële middelen die hij naar verwachting kan aanwenden'. Daarnaast is bepaald dat slechts uitgaven mogen worden gedaan tot de bedragen die op de begroting zijn aangebracht. De essentie van het budgetrecht is dat de raad door middel van het vaststellen van de Programmabegroting het college machtigt tot uitvoering conform de begroting. De begroting is daarmee ook de basis voor de bedrijfsvoering en de basis voor de verantwoording van de jaarstukken.

1.2 De raad is verplicht voor 15 november de programmabegroting aan te bieden aan de Provincie.

De provincie Noord-Brabant houdt toezicht op de financiën binnen de provincie, zo ook op de gemeente Maashorst. Daarom moet de Programmabegroting voor 15 november naar de Provincie worden gestuurd. In 2022 viel Maashorst als uitvloeisel van de herindeling onder preventief toezicht. De eerste jaarschijf (2023) is niet sluitend. Omdat de jaren 2024-2026 wel structureel sluitend zijn komen we, na goedkeuring provincie, weer in aanmerking voor repressief toezicht vanaf 2023.

1.3 De Programmabegroting is opgesteld volgens de wettelijke eisen.

De wettelijke eisen voor het opstellen van een gemeentelijke Programmabegroting zijn opgenomen in de Gemeentewet, het Besluit Accountantscontrole provincies en gemeenten (BAPG), het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV), het gemeenschappelijke Financieel Toezichtskader. Hier is aan voldaan.

2.1 Het college kan dan in 2023 direct aan de slag met de uitvoering van de nieuwe

investeringen.

Door het beschikbaar stellen van de investeringskredieten voor 2023 kan het college daar in 2023 direct mee aan de slag (onder voorbehoud van goedkeuring begroting door provincie).

3.1 De OZB 2023 wordt alleen verhoogd met het inflatiepercentage van 2,3%

Conform de financiële uitgangspunten zoals ook opgenomen in de Kadernota 2023, wordt de OZB in 2023 alleen verhoogd met het inflatiepercentage van 2,3% (bron: meicirculaire 2022). Daarmee houdt het college rekening met de toenemende kosten voor levensonderhoud van onze inwoners.

4.1 Het structurele begrotingstekort 2023 te dekken door dit bedrag van € 1.019.000 te onttrekken uit de Algemene Reserve

Voor het jaar 2023 is het structurele saldo € 1.019.000 nadelig. Dit wordt gedekt door te beschikken over de Algemene Reserve. De jaren 2024-2026 zijn structureel sluitend.

5.1 Incidentele baten en lasten worden voor de meerjarenraming direct toegevoegd aan of onttrokken aan de Algemene Reserve.

Zoals gebruikelijk worden de incidentele baten en lasten meerjarig verrekend met de Algemene Reserve. Voor deze begroting is dat een jaarlijkse onttrekking.

Kanttekeningen

De organisatie is zich nog aan het zetten en werkt hard om de basis verder op orde te brengen, processen en beleid te harmoniseren. In het laatste kwartaal van dit jaar starten we een evaluatie van het functieboek, waaruit mogelijk enkele bijstellingen komen. Daarnaast zien we druk op de organisatie ontstaan als gevolg van de krapte op de arbeidsmarkt en een hoger ziekteverzuim. Bij de 1e bestuursrapportage 2023 maken we met de uitkomsten van de evaluatie van het functieboek opnieuw de balans op. Vooral nog is er op het gebied van personeelslasten in de begroting (paragraaf Weerstandsvermogen) een risico opgenomen voor de "overspannen arbeidsmarkt".

Financiën

De financiële gevolgen van de ontwikkelingen, het uitvoeringsprogramma en nieuwe wensen zijn toegelicht in het Bestedings- en dekkingsplan zoals dat in de programmabegroting is opgenomen. Beleidsmatig zijn de voornemens voor 2023 en huidige ontwikkelingen beschreven in de desbetreffende programma's.

Samenvattend is de financiële uitkomst van deze programmabegroting 2023-2026:

(bedragen x € 1.000 / N is negatief en V is positief)

Begotingssaldi (bedragen x € 1.000)	2023	2024	2025	2026
Structureel begrotingssaldo	N 1.019	V 6.171	V 9.789	V 431
Incidenteel begrotingssaldo	N 870	N 348	N 205	N 134
Incidenteel saldo ten laste Algemene Reserve	V 870	V 348	V 205	V 134

Saldo begroting 2023 na dekking	N 1.019	V 6.171	V 9.789	V 431
--	----------------	----------------	----------------	--------------

Voor het jaar 2023 is het structurele saldo € 1.019.000 nadelig. Dit wordt gedekt door te beschikken over de Algemene Reserve. De jaren 2024-2026 zijn structureel sluitend.

De ontwikkeling van het structurele begrotingssaldo is te splitsen in een aantal onderdelen. Onderstaande tabel is in het bestedings- en dekkingsplan opgenomen. Daarin is ook een verdere detaillering van deze posten te vinden.

		2023	2024	2025	2026
1	Meerjarenbeeld gemeente Maashorst: stand na Kadernota 2023	N 7.886	N 7.165	N 5.793	N 5.616
2	Algemene uitkering meicirculaire 2022	V 11.846	V 16.003	V 18.096	V 8.682
3	Autonome ontwikkelingen	N 2.121	N 1.360	N 913	N 581
4	Actualisatie Meerjarig InvesteringsProgramma (MIP)/vervangingsinvesteringen	N 131	N 188	N 142	N 211
5	Wensen uit het Uitvoeringsprogramma	N 3.801,5	N 2.651,5	N 2.581,5	N 2.526,5
5a	Dekking reeds opgenomen stelpost tbv Uitvoeringsprogramma	V 3.000	V 3.000	V 2.500	V 2.000
6	Nieuwe wensen Programmabegroting 2023	N 1.926	N 1.468	N 1.378	N 1.317
	Saldo programmabegroting Maashorst 2023	N 1.019	V 6.171	V 9.789	V 431

Duurzaamheid

Duurzaamheid maakt onderdeel uit van de in de begroting opgenomen beleidsvoornemens en budgetten.

Participatie

Participatieprocessen worden opgestart bij de uitwerking van het beleid dat opgenomen is in de begroting.

Communicatie

De programmabegroting 2023 wordt de komende weken/maanden op verschillende manieren onder de aandacht gebracht bij onze inwoners en de pers.

Op 20 september, na het collegebesluit, wordt de begroting online gezet op onze website en dezelfde dag toegelicht in het persgesprek met het voltallig college. Dan wordt ook een persbericht uitgedeeld aan de aanwezige pers en daarna verstuurd aan alle perscontacten. In dezelfde week publiceren we in de lokale weekbladen (De Arena en Udens Weekblad) een infographic Begroting in één oogopslag.

In de aanloop naar de begrotingsbehandeling in november, wordt elke week op de gemeentepagina in de lokale weekbladen door een portefeuillehouder een onderwerp extra toegelicht in korte interviewvorm. We hebben dan zes weken lang aandacht voor de begroting, om aandacht te vragen voor de vaststelling door de raad.

Na vaststelling door de raad volgt ook namens de raad een persbericht, in samenwerking met de griffie. Indien nodig wordt ook de begroting in een oogopslag aangepast op de website.

Vervolg

De behandeling van deze programmabegroting 2023 is als volgt:

Datum	Onderwerp
22 september	Bespreken programmabegroting 2023 in Auditcommissie
26 september	Ambtelijke toelichting programmabegroting 2023 (hierbij is ook de mogelijkheid tot het stellen van technische vragen door raadsleden)
Tot en met zondag 2 oktober	Mogelijkheid tot het stellen van schriftelijke technische vragen door de raadsleden
11 oktober	Verstrekken antwoorden technische vragen aan de raad
13 oktober	Bespreken begroting in samengevoegde raadscommissies
uiterlijk 16 oktober	Indienen algemene beschouwingen door de fracties bij de griffie
26 oktober	Verzenden reactie college op algemene beschouwingen naar de raad
3 november	Vaststellen programmabegroting 2023-2026

Bijlagen die onderdeel uitmaken van het besluit

1. Programmabegroting 2023-2026 gemeente Maashorst (pdf en link [Programmabegroting 2023 \(gemeentemaashorst.nl\)](https://www.gemeentemaashorst.nl))

Bijlagen ter informatie

1. Niet van toepassing

Maashorst, 20 september 2022

Burgemeester en wethouders van gemeente Maashorst,

de secretaris,
drs. D. van Deurzen

de burgemeester,
drs. P.L.A. Rüpp

Raadsbesluit

Zaaknummer: 39004-2022

De raad van de gemeente Maashorst;

gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders 20 september 2022:

gelet op artikel 189 Gemeentewet;

b e s l u i t

1. De programmabegroting 2023-2026 vast te stellen
2. De investeringskredieten voor 2023 beschikbaar te stellen zoals deze zijn opgenomen in het Meerjaren Investerings Plan (MIP)
3. De OZB voor het jaar 2023 alleen te verhogen met het inflatiepercentage van 2,3%
4. Het tekort 2023 ad € 1.019.000 te onttrekken uit de Algemene Reserve
5. Het saldo van de incidentele inkomsten en uitgaven voor de jaren 2023-2026 ad € 1.557.000 te onttrekken uit de Algemene Reserve.

Vastgesteld in de openbare vergadering 3 november 2022.

De raad voornoemd,
de interim griffier,

de voorzitter,

A.W.J.M. Cornelissen MMC

drs. P.L.A. Rüpp

Programmabegroting 2023

Inhoudsopgave

Programmabegroting	3
Algemeen.....	4
Leeswijzer.....	4
Samenstelling bestuur.....	5
Bestuurlijk voorwoord.....	5
Bestuurlijke hoofdlijn.....	6
Financiële hoofdlijn.....	14
Bestedings- en dekkingsplan 2023-2026.....	14
Gevolgen bestedings- en dekkingsplan voor financiële positie.....	36
Financieel-economische uitgangspunten.....	36
Overzicht van baten en lasten.....	44
Incidentele baten en lasten.....	45
Bestuursakkoord.....	45
Programma's	46
Leeswijzer programma's.....	46
1. Veiligheid.....	46
Crisisbeheersing en brandweer.....	48
Openbare orde en veiligheid.....	50
2. Verkeer en vervoer.....	56
Verkeer en vervoer.....	57
Parkeren.....	66
3. Economie en toerisme.....	68
Economische ontwikkeling.....	69
Fysieke bedrijfsinfrastructuur.....	72
Economische promotie.....	74
4. Onderwijs.....	76
Onderwijsbeleid en leerlingenzaken.....	78
Onderwijshuisvesting.....	80
5. Sport, cultuur, recreatie en natuur.....	83
Sportbeleid en -activering.....	86
Sportaccommodaties.....	87
Cultuur.....	91
Media.....	94
Openbaar groen en (openlucht) recreatie.....	96
6. Sociaal domein.....	100
Samenkracht en Burgerparticipatie.....	102
Toegang en Eerstelijnsvoorzieningen.....	106
Inkomensregelingen (incl. Armoedebeleid en Schuldhulpverlening).....	108
Maatschappelijke en Arbeidsparticipatie.....	111
Maatwerkvoorzieningen Wmo.....	113
Maatwerkdienstverlening Wmo.....	115
Maatwerkdienstverlening Jeugdhulp.....	117
7. Volksgezondheid, milieu en duurzaamheid.....	120
Volksgezondheid.....	122
Riolering.....	124
Afval.....	128
Milieubeheer.....	130
Begraafplaatsen en crematoria.....	133

8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing.....	135
Ruimtelijke ordening.....	136
Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen).....	140
Wonen en bouwen.....	142
9. Bestuur en dienstverlening.....	144
Bestuur.....	146
Burgerzaken.....	150
10. Bedrijfsvoering en inkomsten.....	152
Overhead.....	154
Treasury.....	160
Belastinginkomsten.....	163
Gemeentefonds.....	164
Paragrafen.....	
Lokale heffingen.....	167
Onderhoud kapitaalgoederen.....	182
Bedrijfsvoering.....	191
Grondbeleid.....	196
Weerstandsvermogen en risicobeheersing.....	266
Financiering.....	275
Verbonden partijen.....	283
Bijlagen.....	287
Geldleningen.....	287
Subsidies.....	287
BBV Beleidsindicatoren.....	289
Reserves en voorzieningen.....	290
Onderhanden werken (inclusief MIP).....	290
Overzicht baten en lasten per taakveld.....	291
Incidentele baten en lasten.....	291
Bijlagen	
Kasstroomoverzicht.....	294
Incidentele baten en lasten.....	294
Risico inventarisatie.....	301
Overzicht verbonden partijen.....	312
Staat van opgenomen geldleningen.....	351
Staat van verstrekte geldleningen.....	352
Staat van gewaarborgde geldleningen.....	353
Staat van reserves.....	356
Specificatie toepassingen en stortingen reserves.....	359
Staat van voorzieningen.....	363
Staat van onderhanden werken / Meerjaren Investerings Programma (MIP).....	366
Overzicht van baten en lasten per taakveld.....	385
Wat mag het kosten / baten en lasten per taakveld.....	389

Programmabegroting

Deze Programmabegroting 2023 is de tweede Programmabegroting van het huidige college van de nieuwe gemeente Maashorst. In maart 2022 is de eerste redelijk beleidsarme Programmabegroting 2022 gepresenteerd met hierin een aantal accenten om een goede start te kunnen maken met de nieuwe gemeenten.

De Gemeentewet schrijft voor dat elke gemeente jaarlijks begrotings- en verantwoordingsstukken moet opstellen. Het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) bevat de regelgeving daarvoor. In deze begroting werken we met 10 programma's en 31 taakvelden.

De begroting wordt op 3 november 2022 door de gemeenteraad vastgesteld.

Algemeen

Leeswijzer

Deze Programmabegroting 2023 is de tweede programmabegroting van het huidige college van de nieuwe gemeente Maashorst. In maart 2022 is de eerste, redelijk beleidsarme, Programmabegroting 2022 gepresenteerd met hierin een aantal accenten om een goede start te kunnen maken met de nieuwe gemeente. Vervolgens is het Bestuursakkoord 2023-2026 "Samen bouwen we Maashorst" vertaald in een concreet uitvoeringsprogramma met bijbehorende middelen. Dit uitvoeringsprogramma is in juli 2022 besproken met de raad. De noodzakelijke budgetten om het uitvoeringsprogramma te kunnen realiseren, zijn nu opgenomen in het Bestedings- en dekkingsplan van deze Programmabegroting 2023-2026.

De opzet van deze programmabegroting is identiek aan die van Programmabegroting 2022. Het programmaplan bestaat uit 10 programma's. Deze programma's zijn onderverdeeld in taakvelden. Bij het benoemen van de taakvelden hebben we ons zoveel mogelijk gebaseerd op het BBV (Besluit begroting en verantwoording). Hiermee vergroten we de transparantie en is het eenvoudiger om gemeenten onderling te vergelijken. De taakvelden worden ook gebruikt om informatie te verstrekken aan andere partijen, zoals het Rijk, CBS en toezichthouders. Om nog meer aan de wensen van onze toezichthouder te voldoen, hebben we een aantal tabellen en presentatie van cijfers toegevoegd aan het programmaplan. Op die manier maken deze tabellen ook integraal onderdeel uit van de besluitvorming door de raad.

Met het audit comité treffen we voorbereidingen om voor de langere termijn een planning en control instrumentarium te ontwikkelen met een gebruiksvriendelijke applicatie.

Algemeen

De begroting begint met het hoofdstuk Algemeen. Hierin beschrijven we de financiële hoofdlijn. We presenteren het bestedings- en dekkingsplan, en laten zien dat we –in meerjarig perspectief- onze financiële huishouding op orde hebben.

Programma's

Het tweede gedeelte bestaat uit een toelichting op de 10 programma's. Bij elk programma is de volgende informatie opgenomen:

1. Inleidende tekst: we geven beknopt weer wat er onder het programma valt.
2. We presenteren de lasten van de taakvelden binnen het programma individueel, en als aandeel van het totaal.
3. Vervolgens geven we per taakveld:
 - een korte omschrijving;
 - de ontwikkelingen die we zien;
 - de belangrijkste doelen, wat we willen bereiken;
 - een toelichting op activiteiten en prestaties die bij onze doelen horen, oftewel wat we daarvoor gaan doen;
 - wat het mag kosten. Zowel de extra inspanningen in de vorm van offertes, als alle baten en lasten binnen het taakveld;
 -

- de samenwerkingen met rechtspersonen waarin we een bestuurlijk en financieel belang hebben. In de paragraaf 'verbonden partijen' gaan we hier dieper op in;
- een verwijzing naar wet- en regelgeving, waar we als gemeente rekening mee moeten houden;
- de majeure projecten van > € 500.000. Projecten lopen meerdere jaren. Met de raad hebben we afgesproken ook deze periodiek in de planning- en controlproducten te betrekken. We staan hier stil bij planning, budget en risico.

Paragrafen

Het derde gedeelte van deze begroting bevat de programma-overstijgende paragrafen. De paragrafen geven inzicht in de financiële positie van de gemeente, de beheersmatige aspecten en de risico's. Het BBV schrijft de volgende paragrafen voor:

1. Lokale heffingen
2. Weerstandsvermogen en risicobeheersing
3. Onderhoud kapitaalgoederen
4. Financiering
5. Bedrijfsvoering
6. Verbonden partijen
7. Grondbeleid

Bijlagen

In het laatste deel van de begroting staat informatie over o.a. financiële specificaties, risico's, reserves en voorzieningen, subsidies en EMU-saldo.

Samenstelling bestuur

Per 1 januari 2022 is de nieuwe gemeente Maashorst ontstaan door een samenvoeging van de gemeenten Landerd en Uden.

Het **college van burgemeester en wethouders** vormt het dagelijks bestuur van de gemeente.

De **gemeenteraad** is het algemeen bestuur van de gemeente.

Bestuurlijk voorwoord

Voor u ligt de begroting 2023 van de gemeente Maashorst. Een nieuwe gemeente, met een nieuw bestuur en grote ambities.

Tegelijk zien we de ontwikkelingen in de wereld, die direct invloed hebben op onze inwoners. De vluchtelingenstromen, de oorlog in Oekraïne, de torenhoge inflatie en de energielasten die voor steeds meer mensen, ook onze inwoners, nauwelijks nog zijn op te brengen.

In deze begroting hebben we gezocht naar een evenwicht tussen het waarmaken van onze ambities en het laag houden van de lasten voor onze inwoners. Daarom bieden we een begroting aan onze gemeenteraad aan, waarin we investeren in onze ambities en we financiële tegenvallers weten op te vangen, zonder hiervoor de rekening bij onze inwoners te leggen.

We gaan komend jaar actief aan de slag. Zo zijn in Zeeland de voorbereidingen voor een nieuwe brandweerkazerne in volle gang en gaan we aan de slag met de herinrichting van een aantal straten om de verkeersveiligheid te verbeteren. En we investeren in 2023 in Uden in de uitvoering van de centrumvisie om een aantrekkelijk centrum te houden voor bezoekers én ondernemers.

In het sociale domein maken we armoedebeleid, met als belangrijkste doel het terugdringen van het aantal inwoners dat te maken heeft met armoede en schulden. Daaronder valt ook energie-armoede, waar steeds meer mensen mee te maken krijgen. Daarom komt er een Klusbus. Die helpt inwoners met een laag inkomen die wonen in een woning met een laag energielabel met kleinere energiebesparende maatregelen. Om de gezondheid van onze inwoners te bevorderen, gaan we werken aan een brede aanpak van bewegen en gezond gewicht, mentale weerbaarheid en aandacht voor middelengebruik en verslavingen.

We willen in 2035 energieneutraal zijn en gaan komend jaar door met werken aan verduurzaming. Van onze eigen gebouwen, maar we starten ook met werken aan aardgasvrije wijken. Deze en andere acties leggen we vast in de Duurzaamheidsagenda 2023-2050.

Een belangrijke opgave voor komend jaar is woningbouw versneld mogelijk maken. In elke kern van onze gemeente werken we aan plannen voor bouwen voor alle doelgroepen. Zoals onder meer jongeren, jonge gezinnen, ouderen die zorg nodig hebben en arbeidsmigranten.

Samen met heel veel mensen uit de cultuursector maken we nieuw cultuurbeleid in 2023. En dat mag best ambitieus zijn. Misschien willen we wel dé culturele ‘hoofdstad’ van Noord-Brabant worden. Om er voor te zorgen dat iedereen weet waar de gemeente Maashorst voor staat, investeren we ook in branding, waarin we ook natuurgebied De Maashorst meenemen.

We vertellen u ook graag persoonlijk waar we voor staan en waar we mee bezig zijn, dus in 2023 gaan we door met onze bezoeken in de gemeente. We hopen u vaak te ontmoeten!

Bestuurlijke hoofdlijn

Programmabegroting 2023 is de tweede begroting van de nieuwe gemeente Maashorst, waarin we invulling geven aan ons Bestuursakkoord 2022-2026 ‘Samen bouwen we Maashorst’. In deze bestuurlijke hoofdlijn brengen we de belangrijkste beleidskeuzes in beeld.

Financiën

Wij zijn trots op het ambitieniveau dat in onze begroting 2023-2026 is opgenomen. Daarvoor stellen we ruim budget beschikbaar. Ondanks bijvoorbeeld de onverwachte en forse tegenvaller van de energielasten (€ 1,5 miljoen), zijn de laatste drie jaren van onze meerjarenraming structureel sluitend (+ € 6,2 miljoen in 2024, + € 9,8 miljoen in 2025 en + €4 ton in 2026). We zien vanaf 2026 wel een aanzienlijke daling van de Algemene Uitkering uit het gemeentefonds.

Ook zien we diverse ontwikkelingen met mogelijk financiële gevolgen. Denk bijvoorbeeld aan de energiecrisis, de klimaatcrisis en een mogelijke recessie. Voorafgaand aan mogelijke mindere tijden wil het college in de loop van 2023 een intern traject opstarten, waarbij we onze taken en de beschikbare budgetten kritisch gaan onderzoeken. De uitkomsten van dit onderzoek willen we betrekken bij toekomstige financiële afwegingen, zodat we als gemeente Maashorst ook in de toekomst financieel gezond blijven.

Programma's

1. Veiligheid

Goed voorbereid op crises en rampen

We krijgen steeds meer te maken met langdurige crises. Denk aan de recente coronacrisis, opvang van

vluchtelingen uit Oekraïne en crisisnoodopvang van asielzoekers. Dit vraagt om een goed voorbereide crisisorganisatie. Daarom gaan we zorgen voor aanscherping van onze ramp- en crisisplannen. Daarnaast gaan we medewerkers opleiden, trainen en we gaan oefenen. Zo willen we toewerken naar betere crisisbeheersing en voorbereiding van rampenbestrijding.

Veilige woon- en werkomgeving

In 2021 hebben Uden en Landerd samen een onderzoek uitgevoerd naar het veiligheidsgevoel bij inwoners en bedrijven. De resultaten daarvan vormen belangrijke input voor een nieuw op te stellen Integraal Veiligheidsplan 2023-2026. Daarbij zullen we ook rekening houden met landelijke en regionale ontwikkelingen en de prioriteiten van het Regionale Veiligheidsplan, zoals maatschappelijke onrust, radicalisering en cybercrime. Belangrijke aandachtspunten voor Maashorst zijn: aanpak jeugdoverlast, agressie tegen bestuurders en ambtenaren, inzet van wijkagenten en organisatie en facilitering boa's (Buitengewoon Opsporingsambtenaren).

Regionale samenwerking

De gemeente Maashorst maakt deel uit van de Veiligheidsregio Brabant-Noord. Die Veiligheidsregio is bezig met een doorontwikkeling en heeft hiervoor een beleidsagenda opgesteld. Op die agenda staan onder meer: gezamenlijke bestrijding van risico's bij pandemieën, evenementenveiligheid, industriële veiligheid, terrorismegevolg-bestrijding en extreem geweld, waterveiligheid en langdurige droogte. Daarnaast gaan we door met de integrale aanpak van criminaliteit, fraude en ondermijning. Dat doen we onder andere door regionale samenwerking met andere veiligheidspartners, zoals politie en recherche in de Taskforce RIEC Brabant Zeeland (Regionaal Informatie en Expertise Centrum, dat onder andere werkt vanuit het gemeentehuis in Uden). Daarnaast werken we in het interventieteam Maas en Leijgraaf nauw samen met Land van Cuijk. Door deze samenwerkingen kunnen we elkaar beter op de hoogte houden en helpen. Aandachtspunten voor Maashorst zijn in elk geval het toekomstbestendig maken van vakantieparken en het terugdringen van overlast door motorcrossers in natuurgebied De Maashorst.

Nieuwe huisvesting brandweerkazerne

In Zeeland zijn de voorbereidingen in volle gang voor de bouw van een nieuwe kazerne. Die wordt onderdeel van een nevenvestiging van het hoofdkantoor van de Veiligheidsregio die wordt gerealiseerd aan de Voederheil in Zeeland.

2.Verkeer en vervoer

Verkeer en parkeren

Wij willen dat alle kernen en wijken veilig en goed bereikbaar zijn. Niet alleen met de auto, maar zeker ook te voet en met de fiets. De komende jaren vinden er veel reconstructies plaats. In 2023 starten we met onderzoek en/of herinrichting van de Beukenlaan in Odiliapeel, de Runstraat in Schaijk en de Mgr. Borretstraat in Reek. We gaan het meerjarig onderhoudsplan van fiets- en wandelpaden actualiseren en mogelijk herprioriteren. Ook starten we met een onderzoek naar overstapplaatsen voor OV en gedeelde e-mobiliteit. Verder gaan we versneld aan de slag met een nieuw parkeerbeleid.

3.Economie en toerisme

Economische ontwikkeling

De economische groei van Maashorst vinden we heel belangrijk, zowel voor bestaande als voor nieuwe bedrijven. Daarom investeren we in een goed economisch klimaat.

De leefbaarheid van het centrum van Uden én van de kernen krijgt komend jaar veel aandacht. We investeren in Uden in de uitvoering van de centrumvisie, niet alleen in fysieke maatregelen als bestrating en verlichting, maar ook in zaken als vergroenen, bestrijden van leegstand en het aantrekken van nieuwe ondernemers.

In de kernen gaan we in gesprek met ondernemers en eigenaren van panden. Samen maken we een plan van aanpak om leegstand te voorkomen of op te lossen.

De ontwikkeling van bedrijventerreinen gaat voortvarend. We hebben een start gemaakt met de ontwikkeling van het nieuwe terrein Hoogveld-Zuid-Noord (Uden). Ook Voederheil II wordt verder ontwikkeld en we gaan actief op zoek naar een goede locatie voor een bedrijventerrein in Schaijk.

Branding Maashorst

In Maashorst werken we samen met stakeholders vanuit diverse sectoren aan het op de kaart zetten van onze prachtige gemeente. Omdat Maashorst een nieuwe gemeente is, kiezen we voor een vijfjarenstrategie, waarbij we als eerste zorgen voor een ‘merk-waardige’ basis. In deze eerste fase richten wij ons met diverse projecten op zowel onze inwoners (external branding) als op de medewerkers van gemeente Maashorst (internal branding).

Denk hierbij aan het vormen van een Maashorstcultuur die ons als gemeente helpt onze ambities te realiseren en die zorgt voor een gevoel van gezamenlijkheid en trots bij onze medewerkers.

Campagnematig brengen we alle pareltjes van onze gemeente onder de aandacht bij onze inwoners en bezoekers. Hiervoor is begin dit jaar het bezoekersplatform exploremaashorst.nl gelanceerd. Deze website brengen we via diverse socialmediakanalen onder de aandacht.

Toerisme

De gemeente Maashorst maakt werk van vrijetijdsbesteding. Onze gemeente heeft de recreant en de toerist veel te bieden. We versterken onze gemeente als toeristische bestemming door actieve marketing van onze toeristische voorzieningen. Dit geven we onder andere inhoud met het Toeristisch Informatiepunt Maashorst in de bibliotheek van Uden. Hier krijgen bezoekers informatie over bezienswaardigheden, activiteiten en wandel- en fietsroutes in de gemeente. Platform Toerisme Maashorst krijgt voor de uitvoering van de recreatieve activiteiten subsidie passend bij het formaat van de gemeente. Zo brengen we Maashorst nog meer onder de aandacht bij de eigen inwoners en bezoekers van buiten.

In 2023 stellen we samen met inwoners, (recreatieve) ondernemers, culturele organisaties, horeca en natuurorganisaties een nieuwe visie Recreatie en Toerisme op. Hieraan koppelen we een uitvoeringsprogramma waarmee we de komende jaren van Maashorst de meest recreatieve gemeente van Noordoost-Brabant gaan maken.

4. Onderwijs

Onderwijshuisvesting

We stellen samen met partners een Integraal Huisvestingsplan op, waarin we vastleggen hoe we willen werken aan het bouwen, uitbreiden of vernieuwen van schoolgebouwen in de gemeente Maashorst. Bij het realiseren van nieuwbouw van schoolgebouwen wordt uitgegaan van een gebouw met een laag energiegebruik en een gezond binnenmilieu (frisse scholen).

In 2023 willen we starten met de bouw van het Integraal KindCentrum West (IKC west).

Onderwijsbeleid

Gelijke ontwikkelkansen voor kinderen vinden we belangrijk. In 2023 gaan we daarom aan de slag met het nieuwe onderwijsachterstandenbeleid. Achterstanden en uitval worden zoveel mogelijk voorkomen. Ook zetten we in op doorgeleiding van alle indicaties naar voor- of vroegschoolse educatie en op lokale interventies voor kinderen die dreigen uit te vallen uit het regulier voortgezet onderwijs.

5. Sport, cultuur, recreatie en natuur

Sport

In 2023 wil de gemeente Maashorst een sport- en beweegbeleid opstellen dat bijdraagt aan preventie en positieve gezondheid binnen de gemeente. Bij het opstellen van het sport- en beweegbeleid zullen een breed aantal stakeholders binnen de gemeente worden betrokken. Het sport- en beweegbeleid wordt opgeknipt in twee trajecten, namelijk een traject om te komen tot een bewegvisie en een daaropvolgend traject om te komen tot een beweegbeleid waarin sportkapitaal/sportinfrastructuur is meegenomen.

Cultuur

Kunst en cultuur dragen bij aan veerkrachtige en gezonde inwoners. Het uiten van talenten en het contact met anderen vergroot zelfredzaamheid en biedt zingeving. Samen met heel veel mensen uit de cultuursector werken we dit jaar én volgend jaar aan een nieuw cultuurbeleid voor de periode 2024-2030.

We zetten in op het realiseren van een stevig fundament voor cultuurbeleving en -beoefening. We vinden het belangrijk dat inwoners dichtbij kunnen genieten van een diversiteit aan cultureel aanbod en organisaties, van verenigingen tot professionele instellingen. En dat voor hen de deuren open staan, ongeacht hun eigen (financiële) situatie.

Aanvullend biedt het fundament ruimte voor een positieve bijdrage van cultuur op andere gebieden en ambities, bijvoorbeeld op het gebied van recreatie en welzijn. Samenwerking binnen én buiten de sector is daarbij belangrijk. En om die gezamenlijke kracht te stimuleren, steunen we dit jaar met een mooie financiële bijdrage alvast een prachtig initiatief: Passie voor Pasen, de Maashorst editie van The Passion. Voor en door onze vele cultuurmakers ter gelegenheid van de nieuwe gemeente.

Lokale media

We hebben met de lokale media afspraken gemaakt over publicaties en uitzendingen, waarbij we de raads- en commissievergaderingen in eigen beheer vanuit onze nieuwe raadzaal uitzenden. Evaluatie van de afspraken met DTV vindt in 2023 plaats.

Recreatie en natuur

De gemeente Maashorst is gezegend met prachtige natuurgebieden bestaande uit bos, zandverstuivingen en heidevelden. Natuurgebied De Maashorst is onze grote troef. Dat willen we dan ook verder ontwikkelen, zodat De Maashorst het meest aantrekkelijke natuurgebied van Noord-Brabant wordt. Qua ambitie staat wat ons betreft het Maashorst Manifest met het toekomstbeeld voor 2050 nog fier overeind.

Cluster natuurgebied De Maashorst is onderdeel van de organisatie van de gemeente Maashorst en waarborgt samen met de andere partners de ontwikkelkansen en duurzame instandhouding van het gebied.

In 2023 gaan we een nieuwe Gebiedsvisie Natuurgebied De Maashorst opstellen. Focus ligt daarbij op de doorontwikkeling van De Maashorst als aaneengesloten natuurgebied en variatie in natuur. Grote grazers blijven daar wat ons betreft welkom, waarbij veiligheid voorop staat. Ook stimuleren we het recreatief medegebruik van onze natuur, waarbij we oog houden voor de balans tussen natuur en recreatieve druk. Rondom natuurgebied De Maashorst liggen kansen om het recreatieve routenetwerk te versterken. Belangrijk is dat alle partners maar ook ondernemers, vertegenwoordigers van gebruikersgroepen en vrijwilligers goed aangesloten blijven. Voor hen en alle gebruikers blijft cluster De Maashorst (interne organisatie) het aanspreekpunt. Met de gemeenten Oss en Bernheze sluiten we dienstverleningsovereenkomsten (DVO's) af voor 2023 en met de overige partners worden afspraken gemaakt middels op te stellen jaarplannen.

Ook de andere natuur in onze gemeente blijven we versterken. Denk hierbij aan wijstherstel en het vergroenen van de omgeving.

6. Sociaal domein

Armoedebeleid en schuldhulpverlening

Het dagelijks leven wordt fors duurder, en voor een steeds groter wordende groep inwoners staat de bestaanszekerheid onder druk. Het komende jaar stellen we ons armoedebeleid vast en gaan we daar mee werken.

Onze belangrijkste doelen met dit nieuwe beleid zijn het terugdringen van het aantal inwoners dat te maken heeft met armoede en schulden. Ook willen we verborgen armoede in beeld krijgen. Mensen die uit de schulden zijn geholpen, moeten daar structureel uitblijven doordat ze financieel zelfredzaam zijn. En iedereen moet mee kunnen doen, ook mensen met een krappe beurs.

Daarnaast zetten we ons in om nog meer inwoners uit de uitkering en aan een baan te krijgen, want ook dat verbetert het toekomstperspectief.

Wijkgerichte aanpak

Sinds 2015 zijn gemeenten verantwoordelijk voor de Wmo, Participatie en Jeugd. Zeker bij meer doen met minder geld, en dat is de realiteit bij deze decentralisatie, is het belangrijk om te zoeken naar oplossingen die efficiënter, effectiever en innovatief zijn. Waarbij we inwoners ondersteunen om zelfredzaam te zijn, en we een structuur maken waardoor dat mogelijk is. Daarvoor is het noodzakelijk dat inwoners maximaal betrokken zijn bij het maken van beleid, en hoe we dat in de praktijk uitvoeren. Het komende jaar gaan we aan de slag met wijkgericht werken, en gaan we in de praktijk brengen wat we geleerd hebben in de pilot Netwerk van voorzieningen en in het project Samen Landerd Samen Beter.

Jeugd

Kinderen en jongeren in onze gemeente moeten in een veilige en gezonde omgeving kunnen opgroeien en zich kunnen ontwikkelen. Als er problemen zijn in de ontwikkeling moet er tijdig passende hulp zijn. Maar nog belangrijker vinden wij dat we voorkomen dat jongeren gespecialiseerde jeugdhulp nodig hebben. Daarvoor zetten we in op het uitbreiden van lichte en vooral snelle en laagdrempelige hulp dichtbij huis. We willen het aantal praktijkondersteuners bij huisartsen (PoH) uitbreiden en daar is ook geld voor beschikbaar.

Ook gaan we extra aandacht besteden aan kinderen en jongeren die zich bevinden in ontwrichte gezinssituaties, zoals een (v)chtscheiding. Hiermee willen we voorkomen dat zij ernstige problemen krijgen in hun ontwikkeling en een beroep moeten doen op gespecialiseerde jeugdhulp.

Ouderen

We hebben te maken met vergrijzing. We vinden het belangrijk dat ouderen zorgeloos oud kunnen worden in onze gemeente. We gaan aan de slag met een masterplan voor de exponentieel groeiende groep kwetsbare ouderen, zodat we hen in Maashorst passende zorg en welzijnsvoorzieningen kunnen blijven bieden. We willen inzetten op innovatie en we gaan het gebruik van (algemene) voorzieningen in de directe omgeving stimuleren.

7. Volksgezondheid, milieu en duurzaamheid

Volksgezondheid

Vitale en gezonde inwoners kunnen meedoen in de samenleving, zijn zelfredzaam en hebben minder zorg en ondersteuning nodig. Het bevorderen van gezondheid staat daarom in al ons handelen voorop. Samen met onze ketenpartners zetten we in op een gezonde leefstijl. Dit betekent een brede aanpak van bewegen en gezond gewicht, mentale weerbaarheid en aandacht voor middelengebruik en verslavingen. We werken wijkgericht, in de directe omgeving van onze inwoners, en leggen hierbij de verbinding tussen medisch en sociaal domein. Hier hebben we extra aandacht voor de meest kwetsbare groepen.

Duurzaamheid, klimaat en energie

Op het gebied van duurzaamheid, klimaat en energie staan we samen voor grote uitdagingen. De urgentie om andere energiebronnen aan te boren en energie te besparen is groter dan ooit. De energieprijzen zijn al langere tijd aanhoudend hoog en stijgen nog steeds. Dat raakt mensen hard in hun portemonnee en veel mensen hebben grote zorgen over hun energierekening.

In samenwerking met het sociaal domein willen we energiearmoede voorkomen. Dat doen we door de betreffende inwoners te lokaliseren, te benaderen, te bezoeken en hulp aan te bieden. Bijvoorbeeld met het inzetten van de klusbus, die inwoners met een laag inkomen en een woning met een laag energielabel helpt met kleinere energiebesparende maatregelen.

Als gemeente hebben we de ambitie om in 2035 energieneutraal te zijn. Onze woningen en bedrijfsgebouwen moeten voorzien worden van een andere vorm van energie en de energie die we nodig hebben moeten we binnen onze gemeentegrenzen produceren. Dat pakken we stapsgewijs aan. De focus ligt op isoleren en besparen. Energiebesparing in onze gebouwen, woningen en bedrijven zal een belangrijke bijdrage leveren aan onze energie- en klimaatdoelen. Er komt een lokale aanpak voor isolatie gefinancierd door het Rijk. Daarvoor maken we een plan om lage energielabels aan te pakken en stapsgewijs af te bouwen. Ook met woningbouwcoöperaties maken we afspraken om voor 2028 afscheid te nemen van lage labels. Het rijk gaat subsidiemogelijkheden voor particulieren verhogen en versoepelen. Dit ondersteunen wij met het verstrekken van informatie en adviezen vanuit ons energieloket Brabant Woont Slim.

De transitievisie warmte wordt vertaald naar wijkuitvoeringsplannen en samen met enkele kansrijke buurten gaan we stappen zetten naar aardgasvrij verwarmen. We onderzoeken de toepassing van een warmtenet voor een deel van de kern Uden.

Om onze regionale afspraken uit de Regionale Energiestrategie (RES 1.0) na te komen, werken we toe naar een (of meerdere) tender(s) om grootschalige opwek in onze gemeente vorm te geven. Het door de raad vastgestelde addendum lokaal eigendom gaat hier een grote rol bij spelen. We streven naar het behalen van het doel van de netcongestie.

Klimaatadaptatie

De effecten van de klimaatverandering door opwarming van de aarde zijn duidelijk merkbaar. Het weer wordt extremer, met meer zware buien en langere droge en hete perioden. Dit heeft gevolgen voor de gezondheid van mensen (hittestress), de natuur en de landbouw.

Dat vraagt om aanpassing aan de gevolgen van de klimaatverandering. We gaan de effecten van klimaatverandering op korte en lange termijn op onze gemeente zichtbaar maken en gericht maatregelen nemen om de effecten te verkleinen. Het vergroenen van onze directe leefomgeving is daar een belangrijk onderdeel van.

Ook de soortenrijkdom aan planten en dieren in onze leefomgeving staat onder grote druk. Deze zorgelijke situatie gaan we inzichtelijk maken om doeltreffende maatregelen te kunnen nemen. Klimaatadaptatie en biodiversiteit gaan zo hand in hand. Een aantrekkelijke groene gemeente met een hoogwaardige en klimaatveerkrachtige openbare ruimte, waar het prettig toeven is; dat is het doel. Met meer groen in de buurt kunnen we een bijdrage leveren aan de oplossing van grotere uitdagingen zoals klimaatverandering, hittestress, waterberging, biodiversiteit én gezondheid. We starten met concrete maatregelen in het centrum van Uden.

Dit alles verwerken we in de duurzaamheidsagenda 2023-2050, met doelen, leidende principes en beleidsuitgangspunten. Deze agenda wordt onze leidraad bij de keuzes die we gaan maken en stappen die we samen gaan zetten.

Afval

We werken aan een nieuw afvalbeleid dat in 2023 moet resulteren in één systeem van afval inzamelen voor de gehele gemeente Maashorst. Daarbij zetten we in op bewustwording, afvalscheiding en recycling. Naast het terugbrengen van het volume van afvalstromen, gaat de 'kwaliteit' van het afval zelf een grotere rol spelen; afval moet weer gebruikt kunnen worden als nieuwe grondstof.

Om dit te bereiken stellen we een uitvoeringsprogramma op met concrete acties voor de komende jaren. Indien nodig maken we maatwerk voor de kernen. We spelen (regionaal) in op innovatieve technieken voor afvalverwerking en circulaire economie en hanteren daarbij een aanvaardbaar tarief voor afvalinzameling, waarbij sprake is van transparantie in de tariefopbouw en zoveel als mogelijk toepassing wordt gegeven aan het uitgangspunt dat de vervuiler betaalt.

Transitie landbouw

Met de proeflocaties van Agroproeftuin de Peel binnen onze gemeentegrenzen leveren we als gemeente een concrete bijdrage aan de transitie van de landbouw. Dat past bij onze ambitie van een gezonde leefomgeving en duurzaam produceren. Met extra middelen en het aanstellen van een transitie manager, willen we nog meer kruisbestuivingen teweeg gaan brengen. Dit moet bijdragen aan een gezonder leef- en werkklimaat in ons buitengebied en een duurzame productie van voeding en wellicht ook het gebruik van duurzame bouwstoffen bevorderen.

Ook is er ruimte om innovatieve nieuwe verdienmodellen voor agrariërs te onderzoeken, zoals met het project Peel Natuurdorpen, toerisme/recreatie, herbestemmen of opwekken van energie. We staan daarbij nadrukkelijk naast onze ondernemers als het gaat om uitdagingen.

De Provincie Noord-Brabant gaat de komende tijd aan de slag met brede gebiedsplannen, zoals bedoeld in het Nationaal Programma Landelijk Gebied (NLPG). Dit zullen we nauwgezet volgen en van onze inbreng voorzien.

8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing Omgevingswet

Als gemeente (en zeker als nieuwe gemeente) is het belangrijk dat je vanuit een visie werkt aan verbetering van de leefomgeving. Daarom zijn we hard aan de slag gegaan met de ontwikkeling van een nieuwe omgevingsvisie. Dat moet ook vanwege de nieuwe Omgevingswet, die naar verwachting 1 januari 2023 in werking treedt. Onze nieuwe omgevingsvisie wordt nog in 2022 opgesteld. Daarvoor hebben we in de eerste helft van 2022 in alle kernen al input opgehaald. Op basis van die visie maken we dan vervolgens een eerste omgevingsplan (= een werkplan). Dat is eind 2023 gereed. Daarin wordt ook het beleid opgenomen dat vanwege de herindeling nog moet worden samengevoegd, dan wel aangepast.

Woningbouwprogramma

Woningbouw versneld mogelijk maken. Daar ligt onze focus. Want ook in onze gemeente is er nog steeds meer vraag naar woningen dan aanbod. Om die reden hebben we een versnellingsagenda gemaakt met maatregelen (vooral: verbetering van werkprocessen), waarmee we de komende jaren die versnelling willen realiseren.

Daarnaast werken we in elke kern van onze gemeente de komende jaren aan woningbouwplannen, zowel in de vorm van inbreiding (= nieuwbouw tussen of in plaats van bestaande bouw) als uitbreiding. Zo gaan we onder andere de volgende plannen (verder) in ontwikkeling brengen: Odiliapeel-Oost (Odiliapeel), Reek-Zuid (Reek), Akkerwinde-III (Schaijk), Eikenheuvel (Uden), Niemeskant (Volkel) en Repelakker-III (Zeeland).

Voor een volledig overzicht van woningbouwplannen, zie: www.woneningemeentemaashorst.nl

We zetten ons daarbij in voor diverse doelgroepen, variërend van jongeren en jonge gezinnen tot ouderen die zorg nodig hebben, statushouders en arbeidsmigranten. Zo zullen we ontwikkelaars uitdagen om, naast reguliere woningen, goedkopere huur- en koopwoningen te realiseren voor mensen met een beperkte beurs en voor zorgbehoevenden (jong/oud). Daarnaast willen we samen met hen de mogelijkheden van nieuwe woonvormen verkennen, zoals mantelzorgwoningen, tiny houses en concepten waar verschillende generaties samenwonen. Dit alles gaat leiden tot een toename van een gevarieerd aanbod aan woningen.

9. Bestuur en dienstverlening

Participatie: Samen denken, samen doen

Plannen, projecten en beleid maken we samen met onze inwoners. Dat wordt de regel. Samen met bewoners denken we na over wat er in hun kern of wijk moet gebeuren op het gebied van wonen, leven en werken. We zijn al gestart met gesprekken met de wijk- en dorpsplatforms over hoe we dat het beste kunnen doen. Volgend jaar stellen we een Maashorstagenda op in overleg met de inwoners en het maatschappelijk middenveld. Deze agenda bestaat uit: a. zogenoemde kernenCV's waarin per kern de bestaande situatie én de behoeftes voor de toekomst (focus) beschreven worden en b. een maatschappelijke agenda waarmee de behoeftes van organisaties zoals ondernemers, onderwijs en zorg in beeld worden gebracht. Zo komen we tot een participatieve gemeente, waar we samen zorgen voor een leefbare toekomst in alle dorpen en wijken.

Een bereikbaar bestuur, een open organisatie

Landelijk neemt het vertrouwen van de burgers in de overheid steeds meer af. Ze zijn teleurgesteld door dingen die in hun ogen niet goed worden opgepakt en laten dat op een steeds fellere manier weten. Gevolg is een samenleving die steeds verder verhardt en polariseert (= als de spanning tussen twee groepen toeneemt door het benadrukken van ongelijkheid en tegenstellingen). Maashorst wil een open gemeente zijn waarin ambtenaren, bestuurders en inwoners met elkaar in gesprek gaan en samen naar oplossingen zoeken. Daarom investeren we in zichtbaarheid en bereikbaarheid. Dat doen we onder andere door informatiebijeenkomsten in alle kernen en bereikbaarheid van informatie online.

Huisvesting vluchtelingen

De asielcrisis in Nederland is ongekend. In Maashorst is afgelopen jaar al zeven weken lang huisvesting geboden aan ca. 130 asielzoekers in een crisisnoodopvang. Daarmee hebben we een bijdrage geleverd aan het mede oplossen van een landelijk probleem. Op een menselijke manier, met oog voor de mensen om wie het hier gaat.

Gezien de ontwikkelingen in Nederland en wereldwijd, is deze crisis voorlopig niet opgelost, en moeten we serieus rekening houden met het feit dat er nogmaals een verzoek kan komen voor opvang van asielzoekers die nog in hun procedure zitten.

Regionale samenwerking

We willen bijdragen aan intensieve samenwerking in de regio, want door samenwerking staan we sterker. Daarom hebben onze burgemeester en wethouders zich beschikbaar gesteld voor een aantal dagelijkse besturen van regionale samenwerkingsverbanden. Alle nevenfuncties zijn te vinden op onze [website](#).

10. Bedrijfsvoering en inkomsten

De basis op orde

Na een eerste jaar van de herindeling is de basis van onze bedrijfsvoering steeds meer op orde. Maar dat betekent niet dat we klaar zijn. Ook in 2023 moeten we nog diverse zaken op elkaar afstemmen en verder ontwikkelen. We zullen continu kijken hoe we onze bedrijfsvoering beter kunnen organiseren.

Aandachtspunten in 2023 zijn onder andere:

- Opschoning archieven.
- Actualisering meerjaren-onderhoudsplan gemeentelijke gebouwen (met accent op duurzaamheid, kwaliteit en veiligheid).
- Doorontwikkeling ICT-organisatie (beveiliging, microsoft365-omgeving).
- Introductieprogramma nieuwe medewerkers.
- Ontwikkeling plan voor vitaal en veilig werken, inclusief aandacht voor Veilige Publieke Taak en integriteit.
- Uitvoering communicatieplan organisatiecultuur.

Financiën

In een tijd waarin veel inwoners geconfronteerd worden met hogere lasten, en daarmee in de financiële problemen kunnen komen, is het belangrijk dat de gemeente haar financiën op orde heeft. Dat er voldoende vet op de botten is om financiële tegenvallers (zoals de enorm oplopende energielasten voor gemeentelijke gebouwen) op te vangen zonder dat de inwoners dat merken door lastenverzwaring. We zorgen dus voor gelijkblijvende lasten in 2023, door niet meer dan de inflatiecorrectie toe te passen (2,3 procent). En we geven komend jaar veel aandacht aan het op orde houden van onze financiële huishouding in 2023 en de jaren die daarop volgen.

Financiële hoofdlijn

In dit onderdeel de belangrijkste financiële overzichten, die integraal onderdeel uitmaken van Programmabegroting 2023 en als zodanig onderdeel van de beraadslaging door de raad zijn.

Bestedings- en dekkingsplan 2023-2026

Uitgangspunt is het Bestedings- en dekkingsplan 2022-2026 zoals gepresenteerd in [de Kadernota 2023](#) van de gemeente Maashorst. De ontwikkelingen met financiële gevolgen worden hieronder verder toegelicht.

(bedragen x € 1.000 / N is negatief en V is positief)

		2023	2024	2025	2026
1	Meerjarenbeeld gemeente Maashorst: stand na Kadernota 2023	N 7.886	N 7.165	N 5.793	N 5.616
2	Algemene uitkering meicirculaire 2022	V 11.846	V 16.003	V 18.096	V 8.682
3	Autonome ontwikkelingen	N 2.121	N 1.360	N 913	N 581
4	Actualisatie Meerjarig InvesteringsProgramma (MIP)/vervangingsinvesteringen	N 131	N 188	N 142	N 211

5	Wensen uit het Uitvoeringsprogramma	N 3.801,5	N 2.651,5	N 2.581,5	N 2.526,5
5a	Dekking reeds opgenomen stelpost t.b.v. Uitvoeringsprogramma	V 3.000	V 3.000	V 2.500	V 2.000
6	Nieuwe wensen Programmabegroting 2023	N 1.926	N 1.468	N 1.378	N 1.317
	Saldo programmabegroting Maashorst 2023	N 1.019	V 6.171	V 9.789	V 431

Het actualiseren en opstellen van een bestedings- en dekkingsplan is altijd een momentopname. Dit bestedings- en dekkingsplan is op basis van informatie tot en met augustus 2022.

Toelichting structureel

(bedragen x € 1.000 / N is negatief en V is positief)

		2023	2024	2025	2026
1.	Meerjarenbeeld gemeente Maashorst: stand na Kadernota 2023	N 7.886	N 7.165	N 5.793	N 5.616
	Meerjarenbeeld gemeente Maashorst: stand na Kadernota 2023	N 7.886	N 7.165	N 5.793	N 5.616

De beginstand voor deze Programmabegroting 2023 is de eindstand van de Kadernota 2023, die in juli besproken is door de raad.

2. Algemene uitkering meicirculaire 2022

(bedragen x € 1.000 / N is negatief en V is positief)

		2023	2024	2025	2026
2	Algemene uitkering meicirculaire 2022	V 11.846	V 16.003	V 18.096	V 8.682
	Algemene uitkering meicirculaire 2022	V 11.846	V 16.003	V 18.096	V 8.682

De algemene uitkering is de belangrijkste inkomstenbron van de gemeente Maashorst en bedraagt ruim € 114 miljoen. In de lijn van de landelijke trend ontvangt de gemeente Maashorst tot 2026 een aanzienlijk extra bedrag ten opzichte van eerdere ramingen. Hier geldt het principe 'trap op, trap af' nog en zijn de inkomsten voor de uitkering van Maashorst gekoppeld aan de uitgaven volgens het uitvoeringsprogramma van het Rijk. Met ingang van 2026 wordt dit systeem losgelaten en zien we een aanzienlijke terugval. Voor verdere toelichting en berekeningen verwijzen wij naar [taakveld Gemeentefonds](#) .

3. Autonome ontwikkelingen

Na de publicatie van de Kadernota 2023 zijn er diverse ontwikkelingen, met financiële gevolgen die van invloed zijn op het bestedings- en dekkingsplan 2023-2026 van de gemeente Maashorst. Onderstaand een opsomming met toelichting.

(bedragen x € 1.000 / N is negatief en V is positief)

3.	Autonome ontwikkelingen	2023	2024	2025	2026
	Reeds genomen raadsbesluiten en ontwikkelingen vanuit programmabegroting 2022/1e afwijkingenrapportage 2022	V 111	V 66	V 18	V 515
	Premiestijging ABP	N 500	N 500	N 500	N 500
	Meerjaren-onderhoudsplan Markant Uden	N 59	N 59	N 59	N 59
	Stijging kosten BHIC	N 3	N 16	N 27	N 38
	Stijging financieringsrente	N 542	N 302	N 106	N 260
	Inzetten restantbedrag beleidsruimte 5 ton	V 344	V 419	V 419	V 419
	Prijsontwikkeling als gevolg van gewijzigde index meicirculaire	V 75	V 75	V 75	V 75
	Areaaluitbreidingen stedelijk groen	N 65	N 65	N 65	N 65
	Stijging prijzen gas en elektra	N 1.382	N 878	N 568	N 568
	Correctie bijdrage gemeente Oss in personeelslasten natuurgebied Maashorst	N 100	N 100	N 100	N 100
	Totaal	N 2.121	N 1.360	N 913	N 581

*** Reeds genomen raadsbesluiten en ontwikkelingen vanuit programmabegroting 2022/1e afwijkingenrapportage 2022**

Dit saldo bestaat namelijk vooral uit:

- Raadsbesluit grex Landerd (14 juli)
- Indexeringscorrecties m.b.t. programmabegroting 2022
- Correctie 1e afwijkingenrapportage (ODBN dubbel in basisbeeld)
- Autonome ontwikkelingen die gemeld zijn in de programmabegroting 2022 -> waarvoor de jaarschijf 2026 nog niet gemeld was.

***Premiestijging ABP**

In Kadernota 2023 hebben we rekening gehouden met een aanzienlijke verlaging van de premie. Deze verlaging is inmiddels grotendeels teruggedraaid door het ABP. Per saldo daalt de premie licht.

*** Meerjaren-onderhoudsplan Markant Uden**

Het meerjaren-onderhoudsplan van Theater Markant is herzien. Daaruit is gebleken dat de jaarlijkse bijdrage in het groot onderhoud met € 59.000 moet stijgen.

*** Stijging kosten BHIC**

Regionaal is afgesproken een E-Depot te introduceren. Hierdoor stijgen de kosten van het BHIC. In beginsel is dit € 0,25 per inwoner per jaar (2024) en dit groeit door tot € 0,85 in 2027.

*** Stijging financieringsrente**

Geld lenen wordt duurder. Ook voor gemeenten. De percentages voor het afsluiten van langlopende geldleningen zijn gestegen. Voor de toekomstige financieringsbehoefte rekenen we nu met een rentepercentage voor langlopende leningen 25 jaar 2,2% (was 0,55% in 2022).

Daarnaast heeft een andere prognose van de boekwaarden in het grondbedrijf effect op de rentetoerekening aan de grondexploitaties.

Deze ontwikkelingen hebben tot gevolg dat het rente-omslagpercentage verhoogd moet worden van 0,6% naar 0,9%. Voor meer informatie hierover zie de paragraaf financiering.

*** Inzetten restantbedrag beleidsruimte 5 ton**

In de beleidsarme Programmabegroting 2022 was voor de nieuwe raad een structureel budget opgenomen van € 500.000 voor nieuwe beleidsaccenten. Nu met Programmabegroting 2023 is het uitvoeringsprogramma financieel opgenomen in het bestedings- en dekkingsplan 2023-2026. Hiermee wordt dus invulling gegeven aan het nieuwe beleid en kan deze stelpost komen te vervallen.

*** Prijsontwikkeling als gevolg van gewijzigde index meicirculaire**

Voor de prijsstijging in 2023 baseert het ministerie van BZK zich op de verwachtingen van het Centraal Planbureau (CPB) voor prijs netto materiële overheidsconsumptie (imoc). Wij hanteren eveneens dat percentage, mede ingegeven door het feit dat onze algemene uitkering, onze grootste inkomstenbron van ruim 114 miljoen euro hierop gebaseerd is. Dit prijsindexpercentage is neerwaarts bijgesteld van 2,8% naar 2,3%. Dat betekent dat we onze inkomsten en uitgaven budgetten nu met 0,5% neerwaarts bijstellen, wat per saldo een klein voordeel geeft.

*** Areaaluitbreidingen stedelijk groen**

Het betreft budgetten die noodzakelijke zijn op de voorzieningen in stand te houden welke door areaaluitbreidingen aan het beheer zijn toegevoegd. Het betreft hier:

- Openbaar stedelijk groen € 50.000
- Landschappelijke beplantingen e.a. € 15.000

*** Stijging prijzen gas en elektra**

In Kadernota 2023 werd al melding gemaakt van verwachte hogere prijzen als gevolg van de marktontwikkelingen. Er is toen structureel een bedrag bijgeraamd van 593K in 2023 aflopend naar 335K in 2026.

Zeer onlangs is duidelijk geworden dat aan een nieuwe forse verhogingen niet te ontkomen valt. Op basis van regionaal ingekochte energie plus de kosten van het nog in te kopen volume tegen de huidige prijzen, stijgen de kosten vanaf 2023 nog veel forser. Voor 2023 een bijraming van € 1.382.000 dat afloopt tot € 568.000 in 2026. Voor het jaar 2023, en in sterkere mate voor 2024 en 2025, moet nog een deel van het inkoopvolume worden vastgelegd. In overleg met de deelnemende gemeenten wordt de inkoopstrategie verder bepaald. Duidelijk is wel dat er nog steeds een risico bestaat op verdere laststijging. Via de

bestuursrapportages houden we u hiervan op de hoogte.

* Correctie bijdrage gemeente Oss in personeelslasten natuurgebied Maashorst

In de begroting van voormalige gemeente Landerd was nog een bijdrage van de gemeente Oss geraamd in de kosten bureau natuurgebied De Maashorst. Omdat Oss geen bijdrage meer levert had dit bedrag al in de begroting 2022 moeten vervallen. Dit wordt nu alsnog afgeraamd.

4. Actualisatie Meerjarig InvesteringsProgramma (MIP)/vervangingsinvesteringen

Als onderdeel van deze Programmabegroting is het meerjariginvesteringsprogramma (MIP) geactualiseerd. In de laatste jaarschijf is een vrijval van € 396.000 kapitaallasten te melden. Gekeken is, óf en in hoeverre, er sprake is van noodzakelijke vervangingsinvesteringen. Verder zijn de geraamde bedragen van de diverse investeringen beoordeeld naar realiteitswaarde. Nieuwe investeringen met ingang van 2026 worden toegevoegd aan het MIP. Van de overige investeringen wordt in ieder geval gekeken of de verwachte vervanging blijft staan of wordt verschoven.

Dit alles heeft gevolgen voor de kapitaallasten. De afwijkingen ten opzichte van de al opgenomen kapitaallasten in het Bestedings- en dekkingsplan 2020-2024 worden hier vermeld:

(bedragen x € 1.000 / N is negatief en V is positief)

4.	Actualisatie MIP	2023	2024	2025	2026
	Vrijval kapitaallasten ivm toevoeging laatste jaarschijf				V 396
	MIP domein Ruimte	N 131	N 188	N 142	N 498
	MIP domein dienstverlening ICT				N 67
	MIP domein dienstverlening overig				N 42
	Totaal	N 131	N 188	N 142	N 211

5. Wensen uit het Uitvoeringsprogramma

(bedragen x € 1.000 / N is negatief en V is positief)

Volgnummer	Betreft	investering	2023	2024	2025	2026
	Programma 1 Veiligheid					
	<u>1.1 Gedeelde verantwoordelijkheid</u>					
	1.1 Boa-capaciteit (PDF, 87.3 kB)		N 88	N 88	N 88	N 88
	1.1 Toerusting boa's (PDF, 86.5 kB)	43	N 6	N 6	N 6	N 6
	1.1 Versterken informatiepositie (PDF, 86.7 kB)		N 120	N 120	N 100	N 100

	<u>1.5 Aanpak overlast door jeugd</u>					
	1.5 Regiovoerder Jeugd benoemen (PDF, 85.5 kB)		N 62	N 62	N 62	N 62
	Totaal	43	N 276	N 276	N 256	N 256

(bedragen x € 1.000 / N is negatief en V is positief)

Volgnummer	Betreft	Investering	2023	2024	2025	2026
	Programma 2 Verkeer en vervoer					
	<u>2.1 Goede bereikbaarheid van alle kernen</u>					
	2.1 Opstellen mobiliteitsplan/beleid fietsstromen (PDF, 81.0 kB)		N 125	N 50	0	0
	2.1. Bepalen locatie Hubs (PDF, 82.4 kB)		N 25	0	0	0
	2.1 Parkeerbeleid en RO procedure (PDF, 82.3 kB)		N 25	N 25	0	0
	2.1. Locatiekeuze fietsenstalling (PDF, 81.5 kB)		N 25			
	Totaal		N 200	N 75	0	0

(bedragen x € 1.000 / N is negatief en V is positief)

Volgnummer	Betreft	Investering	2023	2024	2025	2026
	Programma 3 Economie en toerisme					
	<u>3.1 Een krachtig MKB</u>					
	3.1 Stimulering MKB (PDF, 85.2 kB)		N 20	N 20	N 20	N 20
	<u>3.2 De meest aantrekkelijke toeristische</u>					

	<u>gemeente van Brabant</u>					
	3.2 Centrumvisie uitvoering geven (PDF, 88.9 kB)		N 300	N 300	N 300	N 300
	3.5 <u>Bedrijvigheid in de kernen</u>					
	3.5 Ondersteuning startende ondernemers (PDF, 87.4 kB)		N 60	N 60	N 60	N 60
	3.6 Een sterk netwerk van bedrijven, gemeenten en andere instellingen					
	3.6 Versterking arbeidsmarkt (realisatie hybride werken en leren) (PDF, 90.5 kB)		N 220	N 220	N 220	N 220
	Totaal		N 600	N 600	N 600	N 600

(bedragen x € 1.000 / N is negatief en V is positief)

Volgnummer	Betreft	Investering	2023	2024	2025	2026
	Programma 4 Onderwijs					
	<u>4.1 Goede onderwijshuisvesting</u>					
	4.1 Opstellen integraal huisvestingsplan (PDF, 84.7 kB)		N 20	0	0	0
	4.1 Projectrealisatie IKC-West (PDF, 374.3 kB)		N 20	N 20	0	0
	<u>4.2 Een goede start</u>					

	4.2 Passend Onderwijs (PAST, TOM en dyslexie) (PDF, 380.3 kB)		N 60	N 60	N 60	N 60
	Totaal		N 100	N 80	N 60	N 60

(bedragen x € 1.000 / N is negatief en V is positief)

Volgnummer	Betreft	Investering	2023	2024	2025	2026
	Programma 5 Sport, cultuur, recreatie en natuur					
	<u>5.2 Harmonisatie van de subsidiering van ons verenigingsleven</u>					
	5.2 Harmonisatie huur en tarieven accommodaties verenigingsleven (PDF, 85.0 kB)		N 60	0	0	0
	<u>5.4 Een sterke recreatieve sector</u>					
	5.4 Opwaarderen buitenruimte omgeving Naat Piek (PDF, 88.0 kB)	300	N 6	N 12	N 12	N 12
	<u>5.5 De groenste gemeente van Nederland</u>					
	5.5 Versterken natuurverbindingen Stad-Land (PDF, 89.1 kB)	275	0	N 27	N 31	N 35
	5.5 Deelname organisatie geopark (PDF, 87.3 kB)		N 25	N 25	N 25	N 25
	5.5 Wijktherstelprojecten (2) (PDF, 88.0 kB)	250	N 25	N 21	N 22	N 23
	5.5 Uitvoering wijktherstelproject Maashorst (PDF, 86.8 kB)	50	N 1	N 3	N 3	N 3
	5.5	325	N 25	N 26	N 27	N 28

	Natuurversterking buitenrand Maashorst (PDF, 89.6 kB)					
	5.5 Aanleg twee rolstoelpaden (PDF, 87.4 kB)	100	N 3	N 6	N 6	N 6
	5.5 Aanleg groene daken gemeentelijke gebouwen (PDF, 87.4 kB)	200	N 1	N 3	N 5	N 7
	5.5 Handhaving		0	0	0	0
	5.5 Verlenging rolstoelpad (PDF, 88.2 kB)		N 10	0	0	0
	5.5 Aanleg recreatief pad Egelweg (PDF, 88.2 kB)		N 35	0	0	0
	Totaal	1.500	N 191	N 123	N 131	N139

(bedragen x € 1.000 / N is negatief en V is positief)

Volgnummer	Betreft	Investering	2023	2024	2025	2026
	Programma 6 Sociaal domein					
	<u>6.1 Mogelijkheden om te ontmoeten in de kernen</u>					
	6.1 Transformatiebudget sterk sociale basis (PDF, 348.9 kB)		N 500	p.m.	p.m.	p.m.
	<u>6.2 Preventie</u>					
	6.2 Jongerenwerk (Ambulant Jongerenwerk en Join Us) (PDF, 90.6 kB)		N 67	N 67	N 67	N 67
	6.2 Uitbreiden inzet PraktijkOndersteuner Huisartsen Jeugd (POH-jeugd) (PDF, 90.3 kB)		N 163,5	N 163,5	N 163,5	N 163,5
	6.2 Depressie- en suïcidepreventie op basis van het		N 80	N 81	N 83	N 85

	programma Storm (PDF, 92.0 kB)					
	Totaal		N 810,5	N 311,5	N 313,5	N 315,5

(bedragen x € 1.000 / N is negatief en V is positief)

Volgnummer	Betreft	Investering	2023	2024	2025	2026
	Programma 7 Volksgezondheid, milieu en duurzaamheid					
	<u>7.2. Transitie van het landelijk gebied</u>					
	7.2 Werkbudget landbouw-transities Graspeel (PDF, 87.8 kB)		N 100	N 100	N 100	N 100
	7.2 Transitie manager (PDF, 87.3 kB)		N 111	N 111	N 111	N 111
	<u>7.3 Duurzaamheid</u>					
	7.3 Haalbaarheidsonderzoek energiebedrijf (PDF, 87.1 kB)		N 25			
	7.3 Opstellen duurzaamheidsagenda (PDF, 86.8 kB)		N 30	N 30	N 30	N 30
	7.3 Haalbaarheidsonderzoek warmtenetten (PDF, 87.1 kB)		N 50	N 50	N 50	N 50
	7.3 Ondersteuning 2 lokale initiatieven zonneparken (PDF, 86.4 kB)		N 80	N 80	N 80	N 80
	Totaal		N 396	N 371	N 371	N 371

(bedragen x € 1.000 / N is negatief en V is positief)

Volgnummer	Betreft	Investering	2023	2024	2025	2026
	Programma 8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke					

	vernieuwing					
	<u>8.2 Stevige groei van het aantal woningen</u>					
	8.2 Versnelling woningbouwprogramma (PDF, 91.2 kB)		N 75	0	0	0
	8.2 Actualisatie prestatieafspraken (PDF, 90.6 kB)		0	0	N 15	0
	<u>8.3 Vitale, krachtige inclusieve kernen en wijken</u>					
	8.3 Behoeftonderzoek (QuickScan) woningbouwprogramma (PDF, 90.1 kB)		N 35	0	0	0
	<u>8.6 Implementatie van de omgevingswet</u>					
	8.6 Implementatie omgevingswet (PDF, 94.7 kB)		N 100	N 100	N 100	N 100
	Totaal		N 210	N 100	N 115	N 100

(bedragen x € 1.000 / N is negatief en V is positief)

Volgnummer	Betreft	Investering	2023	2024	2025	2026
	Programma 9 Bestuur en dienstverlening					
	<u>9.1 een bereikbaar bestuur</u>					
	9.1 Bestuur (representatiekosten) (PDF, 83.9 kB)		N 13	N 13	N 13	N 13
	<u>9.2 Samen denken, samen doen</u>					
	9.2 Capaciteit t.b.v. regionale samenwerking (PDF, 84.1 kB)		N 100	N 100	N 100	N 100
	9.2 Aanvulling op budget ontwikkeling participatie- en kernenbeleid (PDF, 84.4 kB)		0	N 90	N 90	N 90

	9.2 Werkbudget participatie (PDF, 84.4 kB)		N 6	N 6	N 6	N 6
	9.2 Experimenten met nieuwe vormen van meedenken & meedoen (PDF, 85.5 kB)		N 12	N 12	N 12	N 12
	<u>9.3 Innovatie en klantvriendelijke dienstverlening</u>					
	9.3 Uitvoeren metingen bereikbaarheid (PDF, 83.7 kB)		N 10	N 10	N 10	N 10
	9.3 Klantreizen uitvoering en training (PDF, 84.0 kB)		N 30	N 30	N 30	N 30
	9.3 Werkbudget dienstverlening (PDF, 83.8 kB)		N 5	N 5	N 5	N 5
	Totaal		N 176	N 266	N 266	N 266

(bedragen x € 1.000 / N is negatief en V is positief)

Volgnummer	Betreft	Investering	2023	2024	2025	2026
	Programma 10 Bedrijfsvoering en inkomsten					
	<u>10.1 Een stevig fundament voor gemeente Maashorst als organisatie</u>					
	10.1 Invoering digitaal vastgoedsysteem (PDF, 86.5 kB)		N 130	N 5	N 5	N 5
	<u>10.3 Een aantrekkelijke organisatie om te werken</u>					
	10.3 Arbeidsmarktcommunicatie (PDF, 86.1 kB)		N 4	N 4	N 4	N 4
	10.3 Plaatsing van 2 trainees (PDF, 85.4 kB)		N 155	N 155	N 155	N 155
	10.3 Vitaliteitsprogramma (PDF, 85.9 kB)		N 50	N 50	N 50	N 50
	10.3 Accent op de veilige		N 50	0	N 50	0

	publieke taak (PDF, 86.7 kB)					
	<u>10.4 een financieel gezonde gemeente</u>					
	10.4 Invoeren van een nieuw Planning&Control-systeem (PDF, 359.3 kB)		N 25	N 25	N 25	N 25
	<u>10.5 Up-to-date en klantvriendelijke informatievoorziening en digitalisering</u>					
	10.5 Vernieuwen website (PDF, 85.0 kB)		N 30	N 15	N 15	N 15
	10.5 Uitwerking schrijfstijl gemeente Maashorst (PDF, 88.1 kB)		N 25			
	10.5 Invoering factor C team communicatie (PDF, 88.1 kB)		N 15			
	10.5 IT-strategie Maashorst (PDF, 85.9 kB)		0	N 25	0	0
	10.5 Doorontwikkeling IT-beveiliging (PDF, 85.2 kB)		N 50	N 25	N 25	N 25
	10.5 Doorontwikkeling Microsoft 365 omgeving (PDF, 87.0 kB)		N 75	0	0	0
	10.5 Onderzoek data gedreven onderzoek (PDF, 85.6 kB)		N 20	0	0	0
	10.5.Geautomatiseerd anonimiseren documenten (PDF, 86.2 kB)		N55	N 25	N 25	N 25
	10.5 Ontwikkeling digitaal reserveringssysteem accommodaties (PDF, 85.3 kB)	25	N 5	N 5	N 5	N 5
	10.5 Vergroten digitaal toegankelijke producten (PDF, 86.3 kB)		N 100	N 75	N 75	N 75
	10.5 Invoering systeem 'Integraal klantbeeld' (PDF, 88.1 kB)		N 30	N 15	N 15	N 15
	10.5 Dashboard en advies (PDF, 86.7 kB)		N 23	N 25	N 20	N 20
	Totaal	25	N	N	N	N

6. Nieuwe wensen Programmabegroting 2023

(bedragen x € 1.000 / N is negatief en V is positief)

Volgnummer	Betreft	Investering	2023	2024	2025	2026
	Programma 2 Verkeer en vervoer					
	Aanpassingen Beukenlaan (PDF, 83.3 kB)	60	N 1	N 2	N 2	N 2
	Rehabilitatie Mgr. Borretstraat (PDF, 82.9 kB)	60	N 1	N 2	N 2	N 2
	Verbetering fietsveiligheid Runstraat Schaijk / Schaijkseweg Oss (PDF, 83.3 kB)	25	N 1	N 1	N 1	N 1
	Totaal	145	N 3	N 5	N 5	N 5

(bedragen x € 1.000 / N is negatief en V is positief)

Volgnummer	Betreft	Investering	2023	2024	2025	2026
	Programma 3 Economie en toerisme					
	Promotie Toerisme (PDF, 330.3 kB)		N 68	N 68	N 68	N 68
	Totaal		N 68	N 68	N 68	N 68

(bedragen x € 1.000 / N is negatief en V is positief)

Volgnummer	Betreft	Investering	2023	2024	2025	2026
	Programma 4					

	Onderwijs					
	Regionale coördinatie Digi-Taalhuis (PDF, 93.0 kB)		N 20	N 20	N 20	N 20
	Totaal		N 20	N 20	N 20	N 20

(bedragen x € 1.000 / N is negatief en V is positief)

Volgnummer	Betreft	Investering	2023	2024	2025	2026
	Programma 5 Sport, cultuur, recreatie en natuur					
	Actualisatie groenbeheersysteem (PDF, 88.6 kB)	30	N 3	N 6	N 6	N 6
	Beregeningssysteem sportveld Achilles Reek (DOCX, 44.7 kB)	60	N 1	N 3	N 3	N 3
	Ondersteuning derden bij Harmoniseren beleid (PDF, 89.0 kB)		N 60			
	Implementatie gedragscode Wet Natuurbescherming (PDF, 87.4 kB)		N 13			
	Cultuurevenement Passie voor Pasen 2023 (PDF, 93.2 kB)		N 20			
	Totaal	90	N 97	N 9	N 9	N 9

(bedragen x € 1.000 / N is negatief en V is positief)

Volgnummer	Betreft	Investering	2023	2024	2025	2026
	Programma 6 Sociaal Domein					
	Verbouwing foyer wapen van Reek (PDF, 101.5 kB)	275	N 8	N 16	N 16	N 16
	Digitale toegangscontrole accommodaties (PDF, 90.7 kB)		N 15	0	0	0

	Operationele beheerthema's in MFA Muzerijk (PDF, 114.3 kB)		N 42	0	0	0
	Vorbereidingskrediet verbouwing Phoenix (PDF, 101.6 kB)	50	N 1	N 3	N 3	N 3
	Mantelzorgcompliment (PDF, 91.7 kB)		N 76	N 76	N 76	N 76
	Totaal	325	N 142	N 95	N 95	N 95

(bedragen x € 1.000 / N is negatief en V is positief)

Volgnummer	Betreft	Investering	2023	2024	2025	2026
	Programma 7 Volksgezondheid, milieu en duurzaamheid					
	Aanpassing begraafplaats Uden 1e fase (PDF, 87.6 kB)	65	N 1	N 2	N 2	N 2
	Duurzaamheid communicatie (PDF, 53.2 kB)		0	N 40	N 40	N 40
	Duurzaamheid energieloket Brabant woont slim (PDF, 59.3 kB)		0	N 60	N 60	N 60
	Duurzaamheid klimaatadaptie werkbudget (PDF, 57.8 kB)		0	N 60	N 60	N 60
	Duurzaamheid schone mobiele werktuigen SLA-pilot (PDF, 56.8 kB)		N 150	0	0	0
	Duurzaam Transitie Warmte bebouwd gebied (PDF, 58.3 kB)		0	N 125	N 65	N 65
	Energieaanbod (PDF, 142.0 kB)		N 45	N 45	N 45	N 45
	Vrachtwagen voor riolering (dekking uit reserve) (PDF,	200	0	0	0	0

	90.7 kB)					
	Totaal	265	N196	N 332	N 272	N 272

(bedragen x € 1.000 / N is negatief en V is positief)

Volgnummer		Investering	2023	2024	2025	2026
	Programma 8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing					
	Woningbouwregisseur (PDF, 84.2 kB)		N 111	N 111	N 111	N 111
	Harmoniseren en opstellen nieuw ruimtelijk beleid (PDF, 85.2 kB)		N 100	N 100	N 100	N 100
	Strategische grondaankoop budget (PDF, 92.5 kB)	3.000	N 14	N 27	N 27	N 27
	Uitwerking kerkennisie (PDF, 87.8 kB)		N 25			
	Visie locatie oude gemeentewerf Schaijk (PDF, 88.1 kB)		N 25			
	Visie Zeeland centrum West (gemeentewerf/Garf) (PDF, 89.5 kB)		N 25			
	Opstellen en procesbegeleiding woonwagenbeleid (PDF, 360.3 kB)		N 35			
	Totaal	3.000	N 335	N 238	N 238	N 238

(bedragen x € 1.000 / N is negatief en V is positief)

Volgnummer	Betreft	Investering	2023	2024	2025	2026
	Programma 9 Bestuur en dienstverlening					
	Regionale samenwerking (PDF, 86.0 kB)		N 50	N 50	N 50	N 50

	Verzekering risico arbeidsongeschiktheid college van B&W gemeente Maashorst (PDF, 346.2 kB)		N 21	N 21	N 21	N 21
	Totaal		N 71	N 71	N 71	N 71

(bedragen x € 1.000 / N is negatief en V is positief)

Volgnummer	Betreft	Investering	2023	2024	2025	2026
	Programma 10 Bedrijfsvoering en inkomsten					
	Arbeidsmarktcommunicatie optimaliseren (PDF, 85.3 kB)		N 60	N 60	N 60	0
	Werkbudget communicatie en creatie (PDF, 88.5 kB)		N 20	N 20	N 20	N 20
	Verhoging advertentiekosten printmedia (PDF, 89.1 kB)		N 25			
	Heraanbesteden uitwijk- en backup faciliteiten (PDF, 85.9 kB)		N20	N 30	0	0
	3e lijns ondersteuning systeembeheer (PDF, 86.3 kB)		N 50	N 25	N 25	N 25
	Beheerpakket openbare ruimte (PDF, 158.7 kB)		N 135	N 35	N 35	N 35
	Verwerven nieuw intranet (PDF, 85.5 kB)		N 30	0	0	0
	Servicedesk applicatie (PDF, 85.1 kB)		N 13	N 13	N 13	N 13
	Ontwikkelingen ICT (PDF, 84.6 kB)		N 30	0	0	0
	Rolgebaseerde toegangscontrole informatiesystemen (PDF, 86.4 kB)		N 75	0	0	0
	Datawarehouse (PDF, 85.6 kB)		N 15	0	0	0
	Ontwikkelen zaaksysteem (PDF, 85.5 kB)		N 15	0	0	0
	Doorontwikkeling elektronische		N 60	N 30	N 30	N 30

	handtekening (PDF, 156.9 kB)					
	Kennismaking/vernieuwing samenwerking Lippstadt-Maashorst (PDF, 89.8 kB)		N 35	0	0	0
	Uitbreiding formatie applicatiebeheer (PDF, 87.3 kB)		N 226	N 226	N 226	N 226
	Uitbreiding formatie strategisch informatiemanager (PDF, 86.2 kB)		N 107	N 107	N 107	N 107
	Koppelen klimaatinstallatie gemeentehuis aan WKO theater Markant (PDF, 88.5 kB)	550	N 21	N 41	N 41	N 40
	Informatieveiligheid evalueren plus uitvoeren en ontwikkelen verbeterplan (PDF, 126.4 kB)		N 5	N 10	N 10	N 10
	Cybergevolgbestrijding en voorbereiden gevolgen cyberincident (PDF, 88.0 kB)		N 10	N 10	N 10	N 10
	Risicoanalyse IBD gemeenten) uitvoeren en verbeterplan (PDF, 91.8 kB)		N 20	N 15	N 15	N 15
	ISMS invoeren (PDF, 89.1 kB)		N 12	N 3	N 3	N 3
	Digitalisering en datagedreven werken (PDF, 87.4 kB)		N 10	N 5	N 5	N 5
	Totaal	550	N 994	N 630	N 600	N 539

Toelichting incidenteel

(bedragen x € 1.000 / N is negatief en V is positief)

	Bestedings- en dekkingsplan 2022-2025 incidenteel	2023	2024	2025	2026
1	Meerjarenbeeld gemeente Maashorst: Saldi incidentele uitgaven/inkomsten t/m kadernota/1e berap 2022	V 104	V 1.032	V 1.033	V 21

	Onttrekking uit (V) of storting in (N) de algemene reserve	N 104	N 1.032	N 1.033	0
	Saldo incidentele uitgaven/inkomsten na kadernota/1e berap 2022	0	0	0	v 21
2	Wensen uit het uitvoeringsprogramma	N 110	N 160	N 50	0
3	Nieuwe wensen Programmabegroting 2023	N 760	N 188	N 155	N 155
	Totaal (te dekken uit de algemene reserve	N 870	N 348	N 205	N 134

1. Meerjarenbeeld gemeente Maashorst: stand na Kadernota 2023

Uitgangspunt is het Bestedings- en dekkingsplan 2022-2026 zoals gepresenteerd in [de Kadernota 2023](#) van de gemeente Maashorst. De daar gemelde incidentele posten zijn met een begrotingswijziging per saldo ten lafte van de Algemene reserve vrij besteedbaar gebracht (m.u.v. 2026).

2. Wensen uit het uitvoeringsprogramma

(bedragen x € 1.000 / N is negatief en V is positief)

Volgnummer	betreft	Investering	2023	2024	2025	2026
	Programma 5 Sport, cultuur, groen en recreatie					
	<u>5.4 Een sterke recreatieve sector</u>					
	Verbeterplan wandelpark sportpark Uden (PDF, 88.0 kB)			N 50		
	Totaal			N 50		

(bedragen x € 1.000 / N is negatief en V is positief)

Volgnummer	betreft	Investering	2023	2024	2025	2026

	Programma 7 Volksgezondheid, milieu en duurzaamheid					
	<u>7.3 Duurzaamheid</u>					
	7.3 Onderzoek energieneutraal gemeentelijk vastgoed (PDF, 88.7 kB)		N 60	N 60		
	Totaal		N 60	N 60		

(bedragen x € 1.000 / N is negatief en V is positief)

Volgnummer	betreft	Investering	2023	2024	2025	2026
	Programma 10 Bedrijfsvoering en inkomsten					
	10.2 Ontwikkeling van een nieuwe, gezamenlijke organisatiecultuur					
	10.2 Cultuurtraject organisatie (PDF, 86.1 kB)		N 50	N 50	N 50	
	Totaal		N 50	N 50	N 50	

3.Nieuwe wensen Programmabegroting 2023

(bedragen x € 1.000 / N is negatief en V is positief)

Volgnummer	Betreft	Investering	2023	2024	2025	2026
	Programma 2 Verkeer en vervoer					
	Uitwerken voorkeursalternatieven N605 (PDF, 83.4 kB)		N 100			
	Totaal		N 100			

(bedragen x € 1.000 / N is negatief en V is positief)

Volgnummer	Betreft	Investering	2023	2024	2025	2026
------------	---------	-------------	------	------	------	------

	Programma 3 Economie en toerisme					
	Vorbereiding realisatie evenemententerrein (PDF, 97.7 kB)		N 136	N 33		
	Project vitale toekomstbestendige vakantieparken uitbreiden naar Volkel, Uden en Odiliapeel (PDF, 87.5 kB)		N 60			
	Totaal		N 196	N 33		

(bedragen x € 1.000 / N is negatief en V is positief)

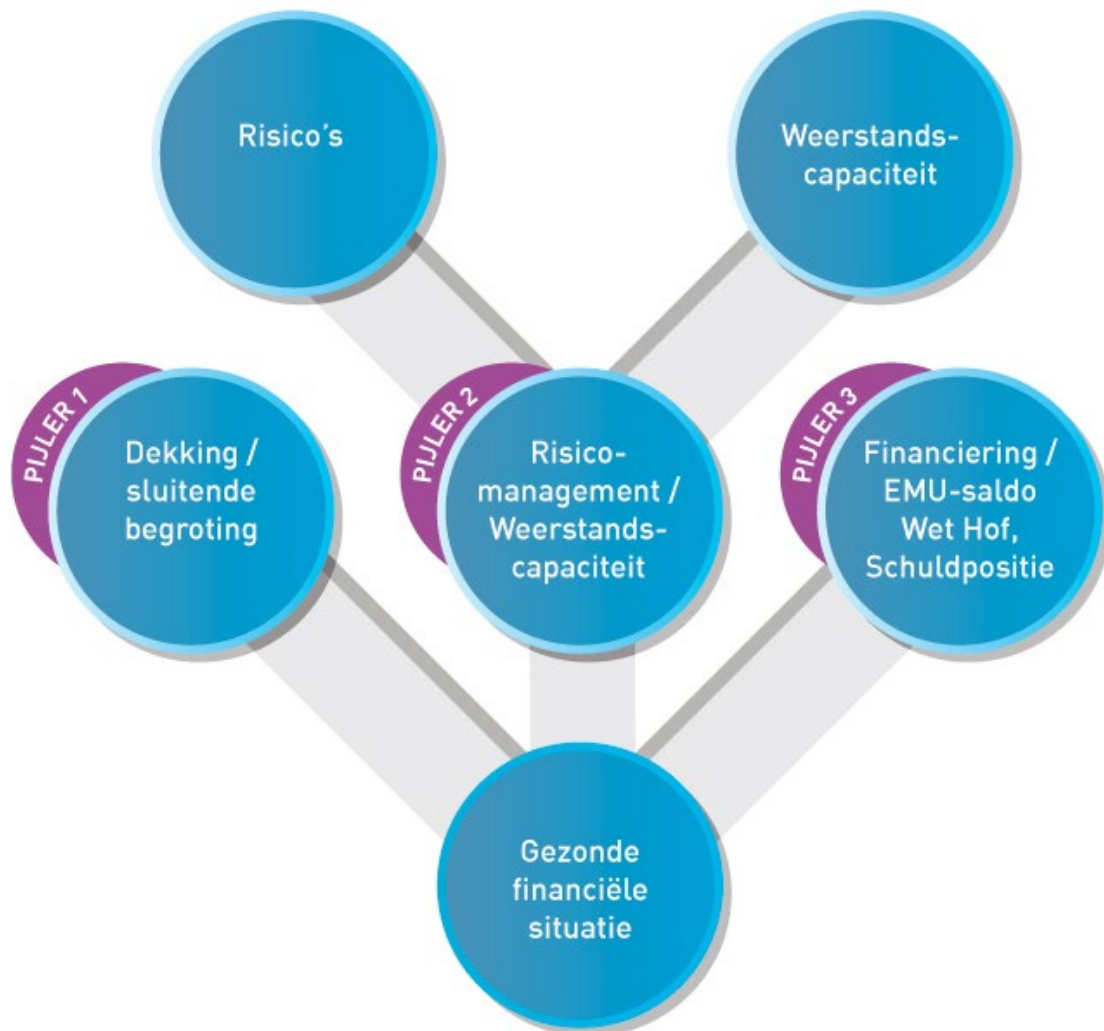
Volgnummer	Betreft	Investering	2023	2024	2025	2026
	Programma 6 Sociaal domein					
	Scootmobielstalling in bestaande (senioren)complexen (PDF, 357.9 kB)		N 274			
	Totaal		N 274			

(bedragen x € 1.000 / N is negatief en V is positief)

Volgnummer	Betreft	Investering	2023	2024	2025	2026
	Programma 8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing					
	Transitie plangebied Kastanjeweg Oost (PDF, 117.7 kB)		N 190	N 155	N 155	N 155
	Totaal		N 190	N 155	N 155	N 155

Gevolgen bestedings- en dekkingsplan voor financiële positie

De gemeente Maashorst stuurt op haar financiële positie en heeft hiervoor 3 pijlers ontwikkeld. Deze pijlers geven aan hoe financieel gezond de gemeente is.

Pijler 1

In artikel 189 lid 2 van de Gemeentewet staat: De raad ziet erop toe dat de begroting structureel en reëel in evenwicht is. Anders gezegd: De raad stelt een begroting vast die structureel en reëel in evenwicht is. Van de eis dat de begroting structureel en reëel in evenwicht is kan de raad afwijken, indien aannemelijk is dat we het structureel en reëel evenwicht uiterlijk in de laatste jaarschijf van de meerjarenraming realiseren.

Onderstaand overzicht laat zien dat Programmabegroting 2023 met uitzondering van het jaar 2023 structureel sluitend is.

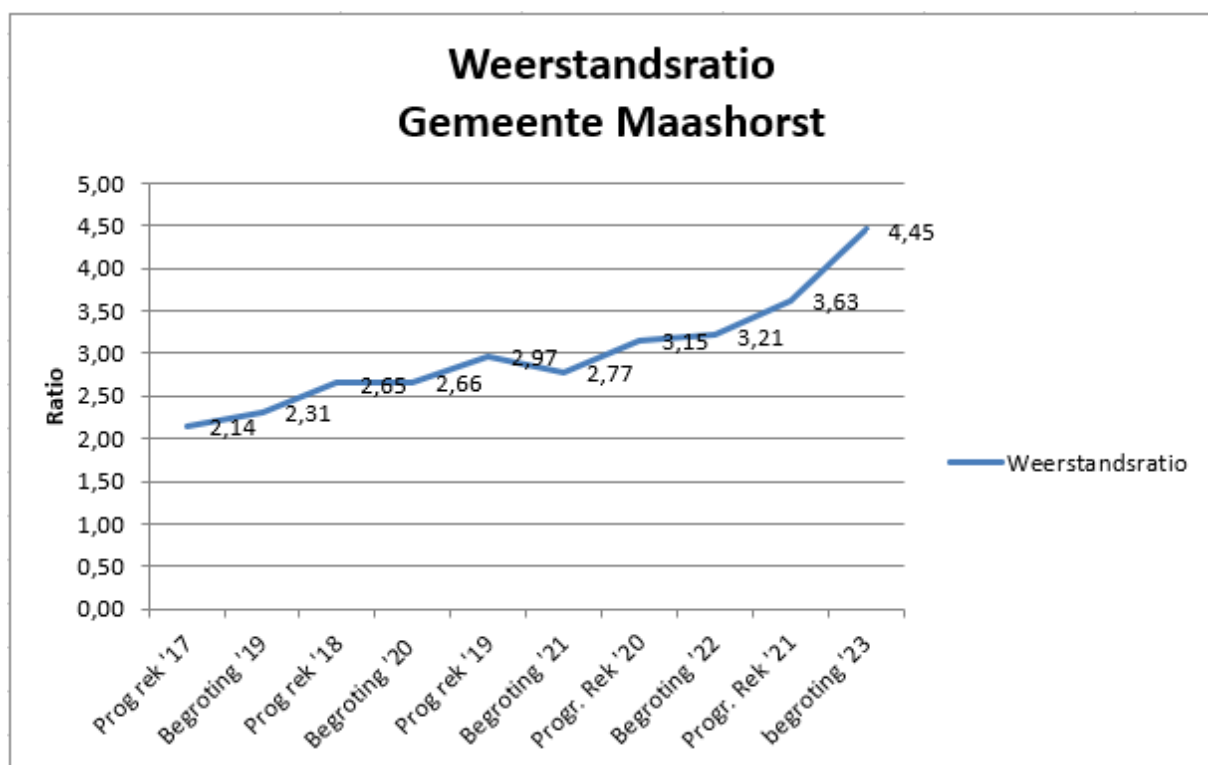
(bedragen x € 1.000) (N = negatief saldo V = positief saldo)

Begrotingssaldi gemeente Maashorst (bedragen x € 1.000)	2023	2024	2025	2026
Structureel Begrotingssaldo	N	V	V	V

		1.019	6.171	9.789	431
	Incidenteel Begrotingsaldo	N 870	N 348	N 205	N 134
	Dekking incidenteel tekort uit algemene reserve	V 870	V 348	V 205	V 134
	Saldo na dekking	N 1.019	V 6.171	V 9.789	V 431

Pijler 2

De weerstandscapaciteit is gedaald ten opzichte van de jaarrekening 2021. De risico's zijn relatief gezien meer afgenomen. Dit verklaart de stijging van de weerstandsratio. Met de raad is afgesproken dat de weerstandsratio tussen 1 en 2 moet zijn. Daarmee valt de huidige weerstandsratio ruim binnen de norm.

Pijler 3

In het bestedings- en dekkingsplan 2023-2026 is in totaal € 5.943.000 aan nieuwe investeringen. Dit is de financieringsbehoefte. Voor de ontwikkeling van de financieringspositie is er een [kasstroomoverzicht](#) (PDF, 51.6 kB) opgesteld.

Resumé

De financiële positie kan worden bepaald met behulp van zogenaamde signaleringswaarden. Deze waarden zijn onder meer afkomstig uit de stresstest voor 100.000+ gemeenten. In de tabel hieronder is te zien welke waarden bij welke categorie (A, B of C) behoren. Categorie A is het minst risicovol en categorie C het meest risicovol. Om ons huidige financiële beleid voort te zetten, zouden we categorie A ambiëren en categorie B accepteren. In de laatste tabel staan de percentages zoals voortvloeiend uit deze Programmabegroting.

Kengetal	Categorie A	Categorie B	Categorie C	Begr 2023	Begr 2024	Begr 2025	Begr 2026
Netto schuldquote	<90%	90-130%	>130%	64,18% (A)	55,49% (A)	50,01% (A)	51,11% (A)
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte geldleningen	<90%	90-130%	>130%	62,67% (A)	54,29% (A)	49,11% (A)	50,47% (A)
Solvabiliteitsratio	>50%	20-50%	<20%	39,76% (B)	41,98% (B)	43,25% (B)	43,61% (B)
Structurele exploitatieruimte	Begroting >0%	Begroting 0%	Begroting < 20%	-0,59% (C)	3,51% (A)	5,47% (A)	0,26% (A)
Grondexploitatie	<20%	20-35%	>35%	12,89% (A)	8,1% (A)	6,49% (A)	6,88% (A)
Belastingcapaciteit	<95%	95-105%	>105%	83,07% (A)	83,41% (A)	83,76% (A)	84,11% (A)

Toelichting op de kengetallen

Netto-schuldquote: Hoe hoger de schuld, hoe hoger de netto schuldquote. De netto schuldquote geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft een indicatie in welke mate de rentelasten en aflossingen op de exploitatie drukken. Door de geplande afwikkelingen van de onderhandenwerkenlijst (investerings), is de verwachting dat in 2023 een langlopende lening van €20.000.000 afgesloten zal moeten worden. Hierdoor verslechterd dit kengetal in 2023. Door de reguliere aflossingen verbetert het percentage weer in de jaren daarna.

Solvabiliteitsratio: De solvabiliteit laat zien in hoeverre de gemeente afhankelijk is van schuldeisers. Met dit cijfer kun je zien of je aan al je betalingsverplichtingen kunt voldoen. Onder de solvabiliteitsratio wordt het eigen vermogen als percentage van het totale vermogen verstaan. Hoe hoger de solvabiliteitsratio, hoe beter je in staat bent om al je schulden te betalen. Ook dit percentage verslechterd doordat er in 2023 naar verwachting een langlopende lening van €20.000.000 afgesloten zal moeten worden. Het aandeel vreemd vermogen ten opzichte van het totale vermogen neemt namelijk toe.

Structurele exploitatieruimte: Voor de beoordeling van de financiële positie, is het ook van belang te kijken naar de structurele baten en de structurele lasten. Structurele baten zijn bijvoorbeeld de algemene uitkering uit het gemeentefonds en de opbrengsten uit de onroerende zaakbelasting. De structurele baten en lasten worden vergeleken met de totale baten. Een positief percentage betekent dat de structurele baten in staat zijn om de structurele lasten te dekken. In 2023 zijn lasten hoger dan de baten, zoals zichtbaar is in het bestedings- en dekkingsplan. De jaren daarna zijn de structurele baten hoger dan de lasten.

Grondexploitatie: Voor de berekening van dit kengetal worden de waarde van de bouwgrond in exploitatie gedeeld door de totale baten uit de programmabegroting / programmarekening (artikel 17, onderdeel c, van het BBV) en uitgedrukt in een percentage. De boekwaarde van de voorraden grond is van belang, omdat deze waarde moet worden terugverdiend bij de verkoop.

Een groot deel van de lopende grondexploitaties heeft een verwachte looptijd tot 2022 / 2023. Voor de nog vast te stellen grondexploitaties is nog geen nieuwe boekwaarde anders dan de huidige boekwaarde. De toekomstige boekwaarde zal naar verwachting hoger zijn. Daarnaast is het zo dat bij verlieslatende grondexploitaties de verplichte verliesvoorziening verrekend wordt met de bruto boekwaarde voor dit overzicht. Door deze zaken geeft het verloop een aflopend beeld wat niet betekent dat de activiteiten binnen het grondbedrijf zo ver teruglopen.

Belastingcapaciteit: De belastingcapaciteit geeft inzicht hoe de belastingdruk in de gemeente is ten opzichte van het landelijk gemiddelde. Onder de woonlasten worden verstaan de OZB, rioolheffing en afvalstoffenheffing voor een woning met gemiddelde waarde. Voor het kengetal 2023-2026 is uitgegaan van een stijging van de woonlasten met 2,3% index.

Financieel-economische uitgangspunten

Financieel economisch perspectief

Deze begroting is gebaseerd op de uitgangspunten zoals opgenomen in de Meicirculaire 2022.

Nieuwe verdeelstelsel per 1 januari 2023

De afgelopen jaren is er gewerkt aan een nieuwe verdeling van het Gemeentefonds. De fondsbeheerders van het ministerie van Binnenlandse Zaken samen met de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) en de Raad voor het Openbaar Bestuur (ROB). Door deze herverdeling gaan sommige gemeenten er op vooruit en andere op achteruit. Hiervoor is een ingroeipad afgesproken van drie jaar. Gemeenten gaan maximaal € 37,50 per inwoner op vooruit of achteruit. Gemeente Maashorst is een voordeel gemeente. Volgens de prognose van het ministerie van BZK gaan we er in 2023 € 7,5 per inwoner op vooruit en vanaf 2024 € 16,11. Per 2026 vervalt het systeem van samen de trap op en samen de trap af. Dat jaar gaat verder dan het huidige Bestuursakkoord van het Kabinet. De toekomst is op dit vlak onzeker.

Financieel economische uitgangspunten

Onderwerp	Financieel economische uitgangspunten 2023
Algemeen	We dekken structurele uitgaven af met structurele inkomsten.
Algemeen	Onze ramingen zijn volledig, realistisch en haalbaar.
Algemeen Raming bestaand beleid	Lasten en baten worden op bestaand beleid geraamd, inclusief de besluitvorming van de raad tot en met juli voorafgaande aan de begroting.
Algemeen Raming nieuw beleid	Nieuw beleid of gewijzigd beleid toetsen we aan het de financieel beschikbare ruimte. Nieuw beleid op basis van het Bestuursakkoord wordt als zodanig toegelicht.
Aantal inwoners Maashorst	Voor de rekeneenheid voor het aantal inwoners per 1 januari van het begrotingsjaar hanteren we bij voorkeur 'De ontwikkeling van de bevolking in Noord-Brabant, 2020-2040, Bron: 'De Bevolkings- en woningbehoefteprognose Noord-Brabant' van Provincie Noord-Brabant, actualisering (sept 2020). In die prognose nog geen gemeente Maashorst. Om die reden houden we vooralsnog de geraamde voorlopige aantallen 1/1/22 van het Centraal Bureau voor de Statistiek aan.
Aantal woonruimten Maashorst	De rekeneenheid voor het aantal woonruimten per 1 januari van het begrotingsjaar is op basis van de betalingsspecificatie algemene uitkering april 2022 (woonfunctie, logiesfuncties, uitwonende studenten).
Algemeen uitgangspunt lonen en prijzen	Systeem van 'Begroten op basis van lopende lonen en prijzen' in het nieuwe

	<p>begrotingsjaar en deze lijn constant houden bij de berekening van de meerjarenbegroting.</p> <p>Argumenten:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Het hanteren van constante prijzen is eenvoudiger. Het eerste jaar hanteer je de lopende loon- en prijsontwikkeling. Voor de jaren daarna wordt de stijging op 0 gehouden. Eenvoudiger betekent minder kans op fouten, minder bewerkelijk en minder uitzonderingen. ▪ De ontwikkeling van lonen kent zijn eigen dynamiek. We hanteren voor de prognose van de ambtenarenlonen de geldende cao. Deze staat los van eventuele loonontwikkelingen, zoals gemeld in de Macro Economische Verkenning van het Centraal Economisch Planbureau of die worden gehanteerd door het ministerie van BZK in de Miljoenennota. ▪ De loon- en prijsontwikkeling van een aantal gesubsidieerde instellingen, gemeenschappelijke regelingen en samenwerkingsverbanden kent ook zijn eigen dynamiek. Daar waar gemeenten meerjarige financiële afspraken hebben gemaakt, worden die afspraken gevolgd en geldt niet de loon- en prijscompensatie van het Centraal Planbureau (prijs netto materiële overheidsconsumptie (imoc)). Denk aan het contractueel volgen van andere cao's of prijsindexen.
Prijsstijging	<p>Voor de prijsstijging in 2023 baseren we ons op de verwachtingen van het Centraal Planbureau (CPB) voor prijs netto materiële overheidsconsumptie (imoc): Bron: Meicirculaire 2022 CEP 2022). Voor 2023 is dat percentage 2,3%.</p> <p>Daar waar prijsstijgingen contractueel vastgelegd zijn, houden we vast aan die percentages..</p>
Prijsstijging meerjarenbegroting	<p>In de meerjarenbegroting hanteren we het principe van constante prijzen.</p>
Personeelskosten	<p>De loonkosten van het gemeentelijk personeel berekenen we op basis van de voorgestelde formatie door de stuurgroep Maashorst van eind 2021.</p>
	<p>Loonontwikkelingen worden gebaseerd op de geldende cao en indien de cao afloopt in het meerjarenperspectief op basis van de door het Centraal Planbureau</p>

	<p>berekende loonontwikkeling overheid: de loonvoet sector overheid.</p> <p>De CAO loopt tot 2023. Voor loonstijging baseren we ons op het gemiddeld percentage van nieuwe CAO's van 3%.</p> <p>Ontwikkelingen van werkgeverslasten voor pensioenen worden gebaseerd op ramingen van het pensioenakkoord.</p> <p>Sociale premies begroten we op basis van de meest actuele informatie van het Rijk.</p> <p>Loonontwikkelingen worden normaliter in de Kadernota op hoofdlijnen geraamd en concreet uitgewerkt in de programmabegroting.</p>
Werkkostenregeling	Voor de werkkostenregeling is maximaal het wettelijk toegestane budget beschikbaar van 1,7% over de 1e € 400.000 en daarna 1,2% van de fiscale loonsom.
Onroerendezaakbelasting (t.b.v. berekening algemene uitkering)	De waardebepaling voor woningen en niet-woningen stellen we vast aan de hand van de waarde peildatum 1 januari 2022 (BSOB). Deze waarde vermeerderen we met de te verwachten nieuwbouwwaarde t/m peildatum 1 juni 2022. Waarde mutaties compenseren we in het tarief (dat wil zeggen, een gelijkblijvende opbrengst).
Onroerendezaakbelasting (t.b.v. berekening opbrengst OZB)	De totaalopbrengst wordt voor 2023 verhoogd met de prijsindexering (netto materiële overheidsconsumptie). Eventuele extra verhogingen worden als nieuw beleid toegelicht in het bestedings- en dekkingsplan.
Tarievenbeleid	Voor de tarieven van rioolheffing en afvalstoffenheffing gaan we uit van 100% kostendekkendheid. Leges worden bepaald op basis van begrote kosten en afgesproken kostendekkendheidspercentages.
Gronden	Het aantal geraamde m2 grondverkopen is gebaseerd op de actuele en te verwachten afzetprognoses voor woningen en bedrijventerreinen, zoals vastgelegd in het MJP 2022. De grondprijzen per complex zijn conform het grondprijnsbeleid 2022 (maart 2022).
Te ontvangen huren	We verwerken de contractueel overeengekomen prijsaanpassingen. Voor de overige ramingen sluiten we aan bij de prijsstijging (netto materiële overheidsconsumptie).
Subsidies	Voor de indexering houden we vast aan het percentage voor prijs netto materiële

	overheidsconsumptie (imoc).
Algemene uitkering	<p>We ramen de algemene uitkering uit het Gemeentefonds op basis van de meicirculaire 2022. De algemene uitkering zien we als vrij besteedbare middelen ter dekking van de wensen van college en raad. We volgen hierbij het gestelde in de Financiële verhoudingswet.</p> <p>De middelen uit de algemene uitkering worden centraal begroot binnen programma 10 Bedrijfsvoering en inkomsten, tegen lopende prijzen voor het begrotingsjaar en tegen constante prijzen voor de jaren daarna.</p> <p>In slechts die gevallen waarbij een decentralisatie-uitkering actief aangevraagd wordt die middelen ook voor dat doel te oormerken. Alle overige uitkeringen die via de algemene uitkering worden ontvangen als algemene middelen te beschouwen en als zodanig te betrekken bij de integrale afweging bij het begrotingstraject.</p> <p>Afdelingen kunnen aanvragen voor decentralisatie-uitkeringen doen via het opstellen van een inhoudelijk plan en onderbouwing van het benodigd budget en dit laten vaststellen door het college van B&W. Na goedkeuring van college worden middelen overgeheveld naar de decentrale budgetten.</p> <p>Bij feitelijke overheveling van taken en middelen vanuit het Rijk worden de hierbij behorende middelen decentraal begroot.</p>
Verbonden partijen	De bijdragen voor verbonden partijen zijn gebaseerd op kadernota's en begrotingen 2023 van de verbonden partijen.
Rente	Voor de berekening van de totale rentekosten tellen we alle betaalde rente over aangetrokken lang- en kortlopende gelden op. De terugontvangen rente van derden wordt hiermee verminderd. We berekenen 0,9% (was 0,6% in 2022) over onze eigen financieringsmiddelen (renteomslag). We hanteren de rentenotitie van het BBV.
Rente langlopende geldleningen	Voor de toekomstige financieringsbehoefte rekenen met een rentepercentage voor langlopende leningen 25 jaar 2,2% (was 0,55% in 2022).
Rente grondbedrijf	De toe te rekenen rente aan de grondexploitatie (Bouwgronden In Exploitatie) betreft het gewogen gemiddelde

	<p>rentepercentage van de bestaande leningenportefeuille van de gemeente, naar verhouding vreemd vermogen/totaal vermogen, indien geen sprake is van projectfinanciering (volgens de notitie grondexploitaties 2016 van de commissie BBV). Jaarlijks zal dit percentage herkend moeten worden.</p>
Rente voorzieningen	<p>Rentetoevoegingen aan voorzieningen zijn niet toegestaan, tenzij voorzieningen op contante waarde zijn gewaardeerd. Voor Uden betreft dit momenteel de voorziening begrafenisrechten. Indirect ook de voorziening pensioenverplichtingen, maar daar is de rente opgenomen in de berekening van Raet/Visma.</p>
Afschrijvingen	<p>Het afschrijvingsbeleid dat wij hanteren is vastgelegd in de Financiële verordening gemeente Maashorst.</p> <p>1. Als er bij het vaststellen van de begroting of begrotingswijzigingen nog geen moment van gereedkomen bekend is, wordt er van uitgegaan dat de investering halverwege het jaar van investeren gereedkomt. De kapitaallasten (rente en afschrijving) worden dan voor 50% als structurele last meegenomen.</p> <p>2. Als er bij het vaststellen van de begroting of begrotingswijzigingen een concreet moment van gereedkomen bekend is, dan wordt die datum gehanteerd als het moment vanaf wanneer de kapitaallasten (rente en afschrijving) als structurele last worden meegenomen.</p>
Overhead	<p>Overhead wordt niet doorbelast. Overhead wordt alleen toegerekend aan grondexploitaties en investeringen. Daar waar sprake is van 'tarieven' berekenen we de overhead extracomptabel.</p>
Vervangingsinvesteringen	<p>In de meerjarenbegroting maken we onderscheid tussen uitbreidingsinvesteringen en vervangingsinvesteringen. Vervangingsinvesteringen worden geïnventariseerd en beoordeeld bij de Begrotingsnotitie. Bij noodzaak tot vervanging worden de lasten opgenomen in het basisbeeld. We gaan daarbij uit van de inventarisatie van investeringen, zoals opgenomen in het MIP.</p>
Incidentele budgetten	<p>Incidentele budgetten die in het betreffende begrotingsjaar niet zijn ingezet, vallen bij het</p>

	<p>jaarverslag vrij in het jaarrekeningresultaat. Indien het college van mening is dat het budget toch beschikbaar dient te blijven, dan kan dit opgenomen worden in het raadsvoorstel tot overhevelen van budgetten (december) en eventueel daarna nog gemeld worden in het jaarverslag, waarna besluitvorming door de raad plaats kan vinden.</p>
Onvoorzien	<p>De stelpost onvoorziene uitgaven mag alleen gebruikt worden voor het opvangen van incidentele tegenvallers, die onvoorzien, niet uit te stellen en onontkoombaar zijn. De hoogte van de stelpost onvoorziene uitgaven is € 45.000 structureel. Het college kan beschikken over de inzet van de stelpost onvoorzien gedurende het lopende boekjaar. Het college informeert de raad via de reguliere P&C cyclus over de inzet.</p>

Overzicht van baten en lasten

Overzicht van baten en lasten per programma (art. 17 BBV)

In onderstaand overzicht wordt op basis van artikel 17 uit de BBV de begrote baten en lasten (in duizendtallen) gepresenteerd, waarbij de algemene dekkingsmiddelen, lasten en baten overhead, heffing van de vennootschapsbelasting en geraamd bedrag voor onvoorzien apart worden gepresenteerd.

Omschrijving programma	Jaarrekening 2021			Begroting 2022 incl. wijzigingen			Begroting 2023			Begroting 2024			Begroting 2025			Begroting 2026		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
1. Veiligheid	4.839	230	4.609	5.066	43	5.023	5.809	44	5.765	5.678	44	5.634	5.656	44	5.612	5.658	44	5.614
2. Verkeer en vervoer	7.472	257	7.215	9.111	439	8.672	9.457	347	9.110	9.430	347	9.083	9.481	347	9.134	9.624	347	9.276
3. Economie en toerisme	-254	792	-1.046	2.167	19	2.148	1.615	175	1.440	1.286	166	1.120	1.126	164	962	1.126	164	961
4. Onderwijs	5.892	1.673	4.219	8.326	3.132	5.193	6.558	1.409	5.149	6.514	1.409	5.106	6.357	1.409	4.948	6.357	1.409	4.948
5. Sport, cultuur, recreatie en natuur	16.868	2.689	14.179	20.327	3.464	16.863	20.068	3.099	16.968	19.903	3.088	16.815	19.800	3.104	16.696	19.826	3.082	16.744
6. Sociaal domein	71.315	16.626	54.689	77.210	21.088	56.122	75.109	17.248	57.860	73.838	16.606	57.233	73.577	16.606	56.971	73.291	16.606	56.685
7. Volksgezondheid, milieu en duurzaamheid	17.286	14.837	2.449	19.674	14.932	4.742	18.946	14.288	4.658	18.981	14.211	4.771	18.956	14.300	4.655	19.061	14.404	4.657
8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	7.506	3.643	3.863	7.290	4.059	3.231	5.733	1.841	3.892	5.015	1.452	3.562	6.179	1.626	4.553	6.497	2.535	3.962
9. Bestuur en dienstverlening	3.156	1.326	1.830	5.523	727	4.797	4.397	646	3.750	4.685	1.085	3.600	4.675	1.055	3.619	4.675	1.055	3.619
10. Bedrijfsvoering en inkomsten	965	-191	1.155	2.505	2.265	240	2.172	2.355	-184	1.841	2.344	-503	1.596	2.285	-689	1.179	2.271	-1.092
Totaal programma's	135.045	41.882	93.162	157.198	50.168	107.030	149.862	41.453	108.409	147.173	40.753	106.420	147.404	40.941	106.463	147.293	41.918	105.375
Overzicht algemene dekkingsmiddelen	0	120.517	120.517	0	123.086	123.086	0	130.914	130.914	0	134.993	134.993	0	137.668	137.668	0	126.766	126.766
Overzicht Overhead	21.754	2.051	19.704	21.492	623	20.868	23.605	200	23.405	21.940	200	21.740	21.722	200	21.522	21.674	200	21.473
Bedrag heffing vennootschapsbelasting	108	0	108	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Bedrag voor onvoorzien	0	0	0	45	0	45	45	0	45	45	0	45	45	0	45	45	0	45
Subtotaal programma's (inclusief algemene dekkingsmiddelen, overhead, vennootschapsbelasting en onvoorzien)	156.907	164.450	-7.543	178.735	173.878	4.857	173.513	172.568	945	169.158	175.947	-6.789	169.171	178.809	-9.638	169.012	168.885	127
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	20.549	26.043	-5.494	12.810	17.667	-4.857	5.422	5.348	74	3.714	3.097	618	3.109	3.260	-151	2.077	2.636	-559
(Geraamd) resultaat	177.456	190.493	-13.037	191.545	191.545	0	178.935	177.916	1.019	172.872	179.043	-6.171	172.280	182.069	-9.789	171.089	171.521	-431
Incidentele baten en lasten	15.825	11.269	4.556	13.848	13.848	0	7.108	7.108	0	3.164	3.164	0	2.903	2.903	0	1.209	1.209	0
Structureel (begrotings)saldo	161.631	179.224	-8.481	177.697	177.697	0	171.827	170.808	1.019	169.708	175.879	-6.171	169.377	179.166	-9.789	169.880	170.312	-431

Toelichting op het overzicht van baten en lasten

Verschillen ten opzichte vorig begrotingsjaar

De verschillen tussen 2022 en 2023 worden met name veroorzaakt door stijging van de algemene uitkering, autonome ontwikkelingen (indexeringen, stijging energieprijzen, etc.), en nieuwe wensen (uit het uitvoeringsprogramma). Voor meer informatie wordt verwezen naar het [bestedings- en dekkingsplan](#) uit deze programmabegroting.

Incidentele baten en lasten

Voor een specificatie van de begrote incidentele baten en lasten wordt verwezen naar de [bijlage van incidentele baten en lasten](#).

Structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves

In de [bijlagen](#) is een staat van reserves opgenomen en daarnaast een specificatie van de toepassingen en stortingen reserves. In deze bijlagen wordt het onderscheid gemaakt tussen de structurele en incidentele mutaties in reserves.

Incidentele baten en lasten

In [dit overzicht](#) (PDF, 121.8 kB) worden alle incidentele baten en lasten, zoals opgenomen in de programmabegroting gepresenteerd. Dit overzicht is van belang om aan te tonen dat de programmabegroting structureel in evenwicht is. Oftewel, de structurele lasten worden gedekt door de structurele baten.

Bestuursakkoord 2022-2026

Voor de bestuursperiode 2022–2026 vormen de partijen Jong Maashorst, CDA, Voor de Dorpen en Maashorst Vooruit een coalitie. Vanuit die coalitie zorgen we ervoor dat onze nieuwe gemeente Maashorst een goede start maakt en gaan we Maashorst op de kaart zetten!

Dat doen we op basis van een [bestuursakkoord op hoofdlijnen](#) (PDF, 368.4 kB), met het herindelingsadvies als kompas. Een akkoord van vier coalitiepartijen, waarin we ook punten uit de verkiezingsprogramma's van andere fracties van Maashorst, de Kindergemeenteraad én de bouwstenen van de visiegroepen hebben verwerkt.

Daarmee koersen we bewust op samenwerking met alle partijen in onze gemeenteraad, onze inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners.

Programma's

Leeswijzer programma's

Het tweede gedeelte van deze Programmabegroting geeft een toelichting op de 10 programma's. Bij elk programma is de volgende informatie opgenomen:

1. Inleidende tekst: we geven beknopt weer wat er onder dit programma valt.
2. We presenteren de lasten van de taakvelden binnen het programma individueel en als aandeel van het totaal en schetsen het meerjarig verloop, rekening houden met de reserves en incidentele mutaties
3. Vervolgens geven we per taakveld:
 - een korte omschrijving van het taakveld;
 - welke ontwikkelingen we zien binnen dit taakveld;
 - wat we willen bereiken met dit taakveld, de belangrijkste doelen;
 - een (financiële) voortgangsrapportage, waarbij we stilstaan bij de financiële afwijkingenrapportage over de eerste 3 maanden en waar we rapporteren over de voortgang van de ambities per taakveld;
 - de samenwerkingen met rechtspersonen waarin we een bestuurlijk en financieel belang hebben. In de paragraaf 'verbonden partijen' gaan we hier dieper op in;
 - een verwijzing naar de wet- en regelgeving, waar we als gemeente rekening mee moeten houden;
 - de majeure projecten van > € 500.000. Projecten lopen meerdere jaren. Met de raad hebben we afgesproken ook deze periodiek in de planning- en controlproducten te betrekken. We staan hier stil bij planning, budget en risico.

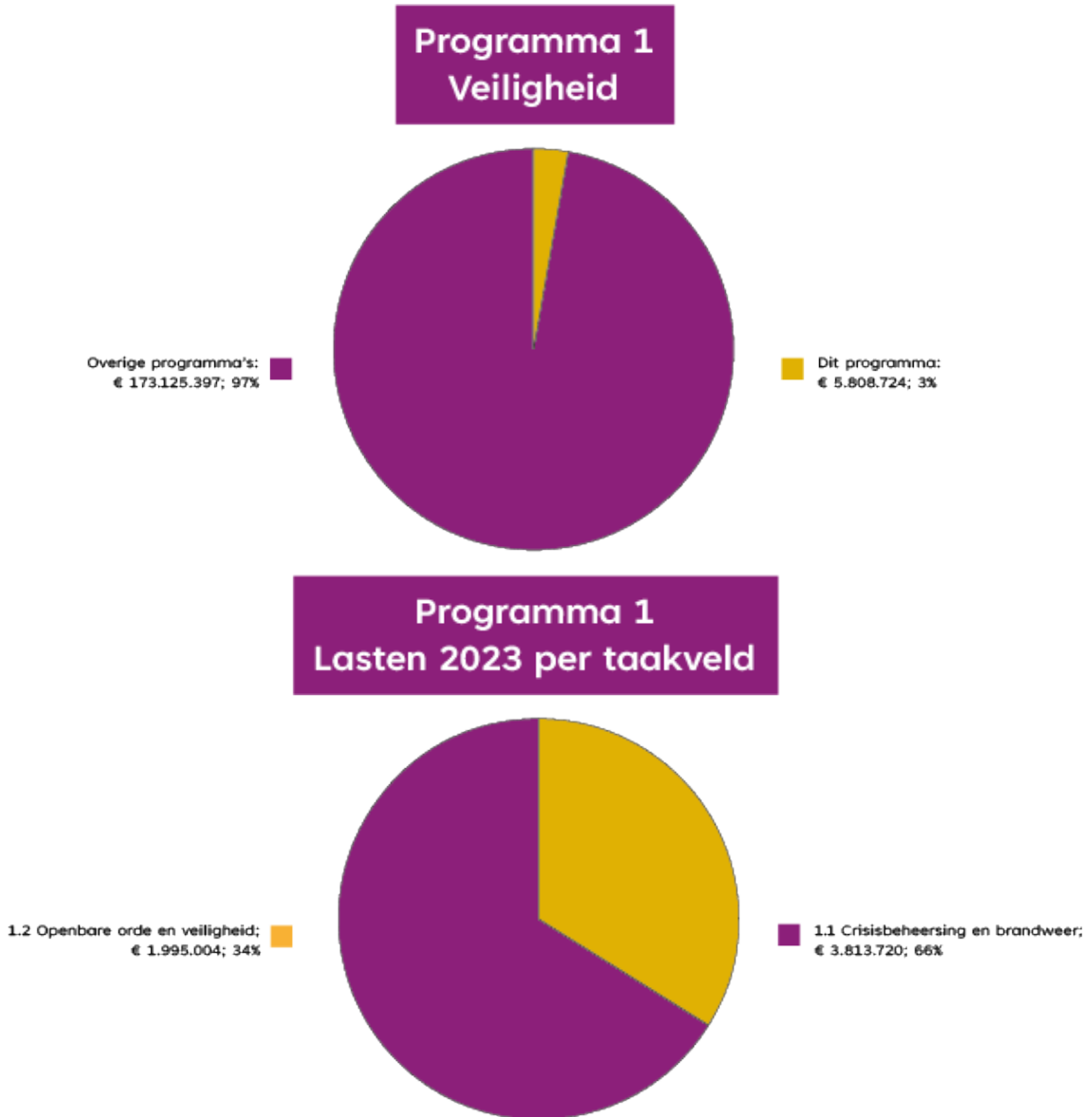
1. Veiligheid

Dit programma gaat over de verschillende aspecten van veiligheid, crisisbeheersing en brandweer, integrale veiligheid, ondermijning en zorg en veiligheid. Binnen veiligheid hebben gemeente, politie, brandweer, justitie en inwoners ieder hun eigen rol. De gemeente is regievoerder en werkt nadrukkelijk samen met alle partners, om zo een veilige omgeving te creëren voor iedereen die woont, werkt en verblijft in de gemeente

Taakvelden:

- Crisisbeheersing en brandweer
- Openbare orde en veiligheid

Specificatie lasten en baten:

Wat mag het kosten?

Exploitatie (x € 1.000)

Programma 1 Veiligheid	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Lasten exclusief reserves						
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	3.396	3.636	3.814	3.814	3.814	3.814
1.2 Openbare orde en veiligheid	1.443	1.430	1.995	1.864	1.842	1.845
Totaal lasten	4.839	5.066	5.809	5.678	5.656	5.658
Baten exclusief reserves						
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	7	7	7	7	7	7
1.2 Openbare orde en veiligheid	223	36	37	37	37	37
Totaal baten	230	43	44	44	44	44
Geraamd resultaat exclusief mutaties reserves	4.609	5.023	5.765	5.634	5.612	5.614
Stortingen in reserves	0	0	0	0	0	0
Onttrekkingen uit reserves	38	34	0	0	0	0
Saldo inclusief mutaties reserves	4.570	4.989	5.765	5.634	5.612	5.614
Incidentele baten en lasten	110	133	193	0	0	0
Structureel saldo	4.461	4.856	5.572	5.634	5.612	5.614

Veiligheid - Crisisbeheersing en brandweer

Gemeenten hebben een algemene zorgplicht voor inwoners, in het bijzonder tijdens rampen en crises. De gemeente heeft dan een belangrijke rol in de rampenbestrijding/crisisbeheersing. Het geheel van de gemeentelijke rampenbestrijdings- en crisisbeheersingstaken heet Bevolkingszorg. De brandweer, als onderdeel van de Veiligheidsregio, is één van de partners in de keten van crisisbeheer.

Ontwikkelingen

Ontwikkelingen binnen het taakveld

We krijgen steeds meer te maken met langdurige crises. Dit vraagt om een andere denkwijze en inzet van de organisatie. De coronacrisis, de opvang van vluchtelingen uit Oekraïne en de crisisnoodopvang asielzoekers (CNO), hebben aangetoond hoe kwetsbaar de maatschappij kan zijn en hoe belangrijk het is dat de crisisorganisatie zowel lokaal, regionaal als landelijk zo optimaal mogelijk gefaciliteerd en getraind is om in buitengewone omstandigheden te kunnen blijven functioneren. Bij het schrijven van deze tekst is de coronacrisis naar het lijkt voorbij, maar is de inzet van de crisisorganisatie nog niet geëvalueerd. Leerpunten zullen er zeker zijn, maar aan het belang en de noodzaak van een goede crisisorganisatie hoeft niet meer getwijfeld te worden.

De gemeente Maashorst maakt deel uit van de Veiligheidsregio Brabant-Noord. De Veiligheidsregio is bezig met een doorontwikkeling en heeft hiervoor een beleidsagenda opgesteld. De raad is hierover in het voorjaar geïnformeerd en heeft een positieve zienswijze op de beleidsagenda en programmabegroting gegeven.

Opgaven vanuit de Veiligheidsregio

De komende jaren staan m.n. de volgende opgaven vanuit de Veiligheidsregio genoteerd:

1. Gezamenlijke bestrijding van risico's bij pandemieën, evenementenveiligheid, industriële veiligheid, terrorismegevolg-bestrijding en extreem geweld, waterveiligheid en langdurige droogte.
2. Gezamenlijke crisisorganisatie flexibeler inzetbaar maken.
3. Verbetering samenspel met de gemeenten.
4. Ontwikkelen naar een informatiegestuurde netwerkorganisatie.
5. Aanpak langdurige crises.

Adequate vormgeving crisisbeheer

De Veiligheidsregio faciliteert en regisseert de bevolkingszorgprocessen, zodat gemeenten zich kunnen voorbereiden op het bestrijden van rampen en beheersen van crises. Het is de verantwoordelijkheid van de gemeente dat de eigen ambtenaren die deel uitmaken van een crisisteam, beschikken over de basiskennis crisisbeheersing en dat de eigen organisatie op orde is. De wens is om dit binnen de nieuwe gemeente Maashorst structureel in te bedden, zodat er met regelmaat wordt gecheckt of de processen en functies nog actueel zijn.

(Toekomstige) ontwikkelingen

Gemeente Maashorst moet bij een goede voorbereiding van crisisbeheer met de volgende ontwikkelingen rekening houden:

- frequenter optreden van pandemieën;
- toenemende maatschappelijke onrust;
- klimaatveranderingen en extreem weer;
- samenwerking met Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost;
- hogere kwaliteitsvereisten ambtelijke voorbereiding op crisisbeheer;
- taken worden steeds meer lokaal belegd;
- digitalisering van de samenleving.

Lokale / mono opschaling

De gemeente Maashorst gaat aan de slag met het actualiseren van de ramp- en crisisplannen. Naast Opleidingen – Trainingen – Oefenen (OTO) wordt er gewerkt aan een lokaal gemeentelijk opschalingsmodel voor het beheersen van incidenten en crises die niet onder de veiligheidsregio vallen (GRIP). Recente voorbeelden van demonstraties, coronapandemie, boerenprotesten en noodopvang hebben deze behoefte zichtbaar gemaakt.

Wat willen we bereiken?

Een goede kwaliteit van de fysieke veiligheid en brandweezorg, en het in stand houden van adequaat niveau van crisisbeheer en voorbereiding van rampenbestrijding

Wat gaan we daarvoor doen?

	Acties / activiteiten	2023
1.	Trainen van medewerkers om deel te nemen aan de regionale crisisorganisatie zonder additionele kosten.	2023
2.	Organiseren van lokale informatiebijeenkomsten voor crisisfunctionarissen en doorontwikkeling lokale crisisstructuur.	2023
3.	Opzetten van de lokale/ mono opschaling voor de gemeente Maashorst.	2023
4.	Actualiseren van de ramp- en crisisplannen.	2023/2024
5.	Het organiseren en houden van rampenoefeningen voor de organisatie en het bestuur.	2023/2024

Wat mag het kosten?

In deze programmabegroting hebben we geen acties/activiteiten met financiële gevolgen opgenomen.

(x € 1.000)

Extra nog niet begrote	inv	2023	2024	2025	2026
------------------------	-----	------	------	------	------

uitgaven						
Totaal						

Samenwerkingen

- Veiligheidsregio Brabant-Noord

Wet- en regelgeving

De gemeente Maashorst of haar bestuursorganen handelen overeenkomstig het legaliteitsbeginsel slechts op basis van taken en bevoegdheden die terug te vinden zijn in de Europese, landelijke of lokale wet- en regelgeving. Iedereen kan de geldende regels raadplegen.

Landelijke wet- en regelgeving

Op www.overheid.nl zijn alle geldende regels voor de gemeente Maashorst te vinden.

Lokale wet- en regelgeving

Zoekt u een wet of regel van de gemeente Maashorst? Bijvoorbeeld een verordening of beleidsregel? Alle regelingen van de gemeente vindt u op de website www.overheid.nl. De lokale regels worden overigens ook gepubliceerd op de website van de gemeente Maashorst. U kunt ze [hier](#) raadplegen.

Beleidsnotities

Een overzicht van de beleidsnotities en nota's van de gemeente is eveneens opgenomen en vindt u [hier](#).

Projecten

Sinds een aantal jaren leggen we ook afzonderlijk verantwoording af over de majeure projecten. Per project met een restant krediet van meer dan € 500.000 worden de aspecten planning, budget en risico toegelicht doormiddel van een stoplichtenrapportage.

Er zijn geen projecten die hieraan voldoen binnen dit taakveld.

Veiligheid - Openbare orde en veiligheid

Onder dit taakveld vallen o.a. openbare orde, sociale veiligheid en leefbaarheid. Wij streven ernaar dat iedereen in de gemeente Maashorst zich veilig kan voelen. Dit draagt ook bij aan een prettige woon- en leefomgeving in de kernen van onze nieuwe gemeente. We blijven actief om dit verder te verbeteren. Daarbij is onder andere de bereikbaarheid en beschikbaarheid van politie en BOA's van belang, net als een goede interactie met bewoners en ketenpartners.

Ontwikkelingen

De gevolgen van de coronacrisis hebben zich breed in de samenleving doen voelen en zijn voor een deel nog steeds voelbaar. De gemeente Maashorst (en diens voorgangers) heeft zoveel mogelijk samen met inwoners, bedrijven en ketenpartners opgetrokken om te staan voor een veilige en leefbare samenleving.

Tijdens en na de coronapandemie is een verandering opgetreden in de vormen waarin criminaliteit zich voordoet. De traditionele vormen zoals inbraken, diefstallen e.d. werden ingehaald door andere vormen van

criminaliteit, zoals digitale criminaliteit en minder zichtbare criminaliteit zoals ondermijning en mensenhandel. Jeugdoverlast nam verder toe.

Daarnaast zijn de tegenstellingen in de maatschappij scherper geworden, dat was al tijdens de coronacrisis voelbaar (avondklokrellen), maar dat zet door in andere vormen van polarisatie, denk aan de boerenprotesten.

Prioriteitstellingen op veiligheidsgebied

De gemeenteraad heeft eind 2018 het Integraal Veiligheidsplan (IVP) vastgesteld voor 2019-2022. De destijds vastgestelde prioriteiten werden vrijwel volledig ingehaald door de actualiteit van de coronacrisis en de gevolgen daarvan. Maar toch zijn stappen gemaakt bij de aanpak van ondermijnende criminaliteit, het verbeteren van veiligheid en leefbaarheid en het verbinden van zorg en veiligheid. In 2022 wordt een nieuw IVP vastgesteld voor de komende vier jaar. Daarin worden de uitkomsten meegenomen van de Veiligheidsmonitor, die in de 2e helft van 2021 gehouden is. De Veiligheidsmonitor is een enquête die breed is uitgezet onder onze inwoners, waarbij de gevoelens van veiligheid gemeten worden aan de hand van vragen over verschillende thema's.

Jeugdoverlast

Enkele jaren geleden is gestart met de aanpak van jeugdoverlast vanuit een overlastsituatie. Om deze specifieke situatie te beteugelen zijn verschillende mensen vanuit de gemeente, politie en jeugdwerk om tafel gaan zitten om de overlast aan te pakken. Dit lukte en de overlastsituatie hield op dat moment nagenoeg op. Later bleek dat de jeugdoverlast een veel complexer proces is waarin een groep van wisselende samenstelling overgaat van overlastgevend naar crimineel gedrag. De situatie is inmiddels zo complex geworden en er moeten zo veel verschillende partners betrokken worden, dat het aanstellen van een regievoerder complexe casuïstiek nodig is om de overlast structureel aan te pakken in plaats van incident- of gebiedsgericht.

We zien de overlast toenemen en vaak heeft dat grote impact op de omgeving en samenleving. Er spelen vaak meer problemen die in combinatie met elkaar een explosieve situatie vormen en veel regie, vakkennis en doorzettingskracht vereisen. Daarvoor is een regievoerder nodig die snel kan schakelen, informatie kan ophalen en acties kan uitzetten en monitoren in acute situaties, en dat alles in goede afstemming met de veiligheidspartners. Deze urgentie wordt naast intern, ook steeds meer extern gevoeld. De veiligheidspartners verwachten (terecht) regie van de gemeente op dit thema. Het zijn situaties waarin specifieke (vak)kennis vereist is, die we nu niet in huis hebben. Daarom willen we overgaan tot het aanstellen van een regievoerder complexe casuïstiek.

Evenementen en horeca

De voorgaande twee jaar hebben weinig evenementen plaatsgevonden en heeft onder andere de horeca te maken gehad met ingrijpende maatregelen om de coronacrisis te bestrijden. In 2022 hebben gelukkig weer veel evenementen kunnen plaatsvinden in onze gemeente. We zien een steeds grotere vraag naar evenementen en ook een steeds groter aanbod. Als gemeente Maashorst willen we hierin ondersteunen. Samen met organisatoren kijken we hoe we mooie evenementen kunnen neerzetten en overlast zo veel mogelijk kunnen beperken.

Het jaar 2023 zullen we gebruiken om het laatste beleid op het gebied van horeca en evenementen te harmoniseren. Dit alles doen we in goed overleg met onze partners in het speelveld.

Verbetering toezicht in wijken en stimuleren buurtpreventie

Het BOA-team zet in op het verbeteren van de contacten in de wijk en het wijkgericht werken. Het stimuleren van buurtpreventie via WhatsApp-en/of Facebook-netwerken is onderdeel van de aanpak. Per dorp of wijk wordt op maat bekeken hoe dit vorm kan krijgen. Inmiddels zijn al verschillende

buurtpreventieprojecten opgezet. Bedoeling is dat ook de komende jaren zoveel mogelijk initiatieven vanuit andere wijken door de gemeente (en politie) ondersteund worden, zodat langzaam maar zeker een dekkend netwerk van buurtpreventie ontstaat. De politie en de gemeente zijn bezig om de voelhorens in de wijken te verbeteren via het project Bondgenoten.

Verder krijgen de BOA's te maken met een steeds complexer werkveld. Waar ze vroeger vooral kleine overtredingen uit de APV corrigeerden, moeten ze nu ook taken van de politie overnemen. Denk aan het begeleiden van het toenemend aantal demonstraties en manifestaties en controle op illegale prostitutie. Ook hebben ze een rol bij de steeds grotere en in aantal toenemende evenementen. Ook andere afdelingen van de gemeente maken steeds meer gebruik van de BOA's, denk aan de controles op afval en hulp bij sociale problematieken. Kortom het takenpakket van de BOA's neemt elk jaar toe, waardoor bestaande taken en het wijkgericht werken niet of onvoldoende kunnen worden uitgevoerd.

Voor de BOA-capaciteit geldt niet de gouden norm die voor wijkagenten geldt; 1 wijkagent op 5.000 inwoners. De gemeente mag dit zelf invullen aan de hand van de taken die de BOA's hebben. In de oude gemeente Uden werd de BOA-capaciteit wel gekoppeld aan de norm voor wijkagenten. Op dit moment hebben we 6 blauwe BOA's, 1 toezichthouder en 1 groene BOA voor het buitengebied en voor natuurgebied De Maashorst. In de praktijk blijkt dit onvoldoende te zijn om alle taken uit te voeren. Als de gemeente Maashorst een goed niveau van BOA taak- en dienstverlening in stand wil houden is een formatieve uitbreiding voor het BOA-team noodzakelijk. In deze begroting bereiden we de formatie BOA's uit met 1 fte. Bij de evaluatie van het functieboek en opstellen van het IVP bepalen we wat de gewenste structurele formatie is.

Zoals aangegeven blijft de werkvraag die op de gemeentelijke BOA's afkomt jaarlijks groeien. Dit is mede ingegeven door de politie die, door formatieve krapte, wordt gedwongen te focussen op de echte kerntaken en daarnaast wordt overspoeld met steeds weer nieuwe en omvangrijke prioriteiten en maatschappelijke opgaven. Hierdoor komt de leefbaarheid en de veiligheid onder druk te staan. De politie werkt hard aan het op sterkte brengen van de capaciteit, ook via creatieve oplossingen, maar de focus op kerntaken zal blijven bestaan. Uiteraard zijn wij voortdurend in gesprek met de politie over de inzet van de beschikbare capaciteit.

De voertuigen die onze BOA's op dit moment ter beschikking hebben zijn voor de werkzaamheden in de nieuwe gemeente niet toereikend. Onze BOA's voeren werkzaamheden uit in het gebied van de gemeenten Maashorst en Boekel. In de praktijk blijkt dat dit met het huidige aantal van twee voertuigen niet goed uit te voeren is. Daarom vragen we in 2023 om een extra voertuig voor onze BOA's.

Voortzetten aanpak van criminaliteit, fraude en ondermijning

In 2020 en 2021 is een duidelijke stijging te zien van het aantal signalen dat in het kader van integrale handhaving is geregistreerd. Het gaat dan om met name opiumzaken, drugs gerelateerde feiten en adresfraude. De verwachting is dat deze ontwikkeling de komende jaren doorzet en daar komen nog andere vormen van georganiseerde criminaliteit bij zoals mensenhandel, witwassen etc.

Niet alle signalen kunnen worden opgepakt, de Taskforce-RIEC Brabant Zeeland is een samenwerkingsverband opgericht om de georganiseerde criminaliteit aan te pakken en beoordeelt samen met de andere veiligheidspartners welke zaken integraal opgepakt kunnen worden en welke zaken de gemeente kan oppakken.

In de basisteamdriehoek van 5 november 2021 is besloten over te gaan tot de vorming van het Interventieteam Maas & Leijgraaf (hierna IML). De gemeente Maashorst en Land van Cuijk nemen deel aan het IML. Doel van het IML is om complexe handhavingzaken in samenwerking beter en veiliger te kunnen oppakken. De aanpak van genoemde problematiek in samenwerking met relevante ketenpartners wordt daardoor verder geprofessionaliseerd en in het basisteam geüniformeerd. Dit versterkt de uitvoeringskracht van de gemeente(n). Om te komen tot goede input voor het IML zal ook de

informatiepositie van de gemeente versterkt moeten worden. De aansturing van het IML ligt bij een coördinator die voor beide gemeenten werkzaam is. Met de aanstelling van deze coördinator per 1 mei 2022 is de start van het IML een feit.

Versterken informatiepositie

De invloed van (ondermijnende) criminaliteit, fraude en strafbare feiten neemt steeds meer toe, zowel landelijk, provinciaal als lokaal. De complexiteit van deze zaken neemt toe. Dit is onder andere te zien aan het aantal signalen dat binnenkomt bij de gemeente. Al deze signalen vragen om een gedegen informatieonderzoek en verdieping van de informatie en een groter inzicht in verbanden. Dit start bijvoorbeeld bij een melding van Meld Misdaad Anoniem (MMA) of adresfraude.

Om te komen tot een weerbare gemeente met een goed en leefbaar woon- en ondernemersklimaat is het van belang duurzaam te investeren in een goede informatiepositie. Dat is essentieel om goed zicht te kunnen krijgen op wat er zich afspeelt in de gemeente, barrières op te werpen tegen personen / organisaties die inbreuk maken op de democratische waarden van onze rechtsstaat en te zorgen dat de gemeente niet – onbewust – faciliterend is aan diverse vormen van fraude en criminaliteit. Het oprichten van een Veiligheidsinformatieknooppunt (VIK) is hierin een logische stap.

Het aantal informatietaken op het gebied van veiligheid en openbare orde neemt zienderogen toe. Naast ondermijnende criminaliteit worden thema's zoals maatschappelijke onrust, radicalisering en polarisatie, mensenhandel, cybercrime en cybersecurity steeds prominenter. Maar ook de informatieondersteuning in wijkgerichte projecten, BIBOB, integrale handhaving, het Interventieteam Maas en Leijgraaf, wijkgerichte toezicht & handhaving en in het kader van ramp- en crisisbeheersing.

Dit zorgt voor een stroom aan informatietaken, verdieping van de informatie, een groter inzicht in verbanden en analyses en dit vraagt nieuwe deskundigheden van een informatie coördinator én veiligheidsanalist. Daarom vragen we in de begroting 2023 geld voor het inrichten van een informatieknooppunt en een informatiemedewerker. Zodat we zeker weten dat veiligheidsgevoelige informatie op een vertrouwelijke en goede manier wordt verwerkt. Een goede informatiepositie is van cruciaal belang om te komen tot succesvolle betekenisvolle interventies. Goede software is essentieel om de informatie te stroomlijnen en in onderlinge samenhang te zien. Daarom gaan we over tot de aanschaf van een applicatie die dit mogelijk maakt en zorgt dat we de gegevens verwerken via alle geldende privacyregels en wetten.

Verbeteren samenwerking tussen taakvelden zorg en veiligheid

De samenwerking tussen de taakvelden zorg en veiligheid is de afgelopen jaren sterk verbeterd. De casuïstiek rondom zorg en veiligheid groeit enorm door de ontwikkelingen in de maatschappij (capaciteit zorginstaties, sociale ondersteuning, vereenzaming etc.) De (door-)ontwikkelingen in de aanpak verwarde personen en nazorg ex-gedetineerden krijgen extra aandacht. De aanpak van verwarde personen is gekoppeld aan de Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg (WvGGZ) en de Wet Zorg en Dwang (WZD). In verschillende casussen van bijvoorbeeld woonoverlast zien we dit onderwerp ook terugkomen.

Veilig Publieke Taak

De samenleving verruwt, omgangsvormen veranderen. Zowel in als buiten het gemeentehuis krijgen bestuurders en ambtenaren vaker te maken met agressie en onveiligheid. Het in ontwikkeling zijnde 10-puntenplan Veilig Publieke Taak (opgesteld door het RIEC, Regionaal informatie- en expertisecentrum) wordt naar verwachting in 2023 ingevoerd. Dit plan biedt een uniforme aanpak tegen onrechtmatige beïnvloeding van de normale werk- en besluitvormingsprocessen en moet bestuurders en medewerkers hiertegen weerbaarder maken.

Overige ontwikkelingen

Het aantal taken op het gebied van veiligheid en openbare orde neemt toe. Ondermijnende criminaliteit,

maatschappelijke onrust, mensenhandel, digitale veiligheid en Zorg en Veiligheid krijgen meer aandacht in de regio Oost-Brabant, zo blijkt uit het Regionaal Veiligheidsplan. Dat vraagt een investering in de regionale samenwerking, maar ook binnen het Basisteam Maas & Leijgraaf. Ook vraagt dit nieuwe deskundigheden. Op regionaal niveau wordt intensief samengewerkt, maar er wordt ook van de eigen organisatie steeds meer gevraagd.

Complexe en zwaardere casuïstiek neemt toe. Dit vereist een aanscherping van de adequate aanpak, door concretisering van een optimale proces- en casusregie. Hiervoor wordt een plan van aanpak gemaakt. In het najaar doen we mee aan de landelijke Week van de Veiligheid. Gemeenten besteden in die week extra aandacht aan veiligheid om burgers bewuster te maken van het belang van een veilige omgeving. In 2021 is bijvoorbeeld ingezoomd op bewustwording cybercrime/geldezels, overvallen en woninginbraak.

Doelen

Wat willen we bereiken?

Een veilige woon- en leefomgeving, waar de bewoners zich prettig voelen.

Een integrale kijk op (de prioriteiten van) veiligheid en een aanpak van veiligheidsproblemen vanuit een integrale aanpak en met betrokkenheid van de inwoners.

Wat gaan we daarvoor doen?

	Acties / activiteiten	2023
1.	Maken Integraal Veiligheidsplan 2023-2026.	2022
2.	De lessen uit diverse pilots vertalen naar 'wijkgericht werken' in alle kernen en gebieden.	2023
3.	Er zijn genoeg politieagenten en boa's die goed toegerust en zichtbaar zijn.	2023 e.v.
4.	Deelnemen aan gezamenlijk integraal interventieteam Maas en Leijgraaf.	2023 e.v.
5.	Informatiepositie gemeente versterken door oprichting van een VIK (VeiligheidsInformatieKnooppunt).	2023
6.	Implementatie van en actieplan Veilige Publieke Taak.	2023
7.	Inwoners en bedrijven zijn zich bewust van de risico's van cybercriminaliteit en weten hoe ze zich daartegen kunnen beschermen.	2023 e.v.
8.	Weerbaar maken maatschappij tegen invloeden ondermijning.	2023 e.v.
9.	Er is een gezamenlijk plan van aanpak (gemeente, politie, woningbouwverenigingen en (welzijns-)partners) voor de bescherming van kwetsbare groepen.	2023
10.	Bij sociaal maatschappelijke casuïstiek is er een integrale aanpak van de gemeente en de (welzijns-) partners.	2023
11.	Er is minimaal één gespecialiseerde jeugdagent te allen tijde actief in onze gemeente.	2023 e.v.
12.	We continueren de nauwe samenwerking tussen gemeente, politie en het jongerenwerk.	2023 e.v.
13.	Regievoerder jeugd 'benoemen', zodat er één aanspreekpunt is binnen de organisatie.	2023

14.	We brengen agressie en bedreiging richting onze medewerkers en bestuurders tot een minimaal niveau. We hanteren een zerotolerancebeleid en doen altijd aangifte.	2023
15.	Een meld- en registratiesysteem opzetten en bijhouden.	2023

Wat mag het kosten?

In deze programmabegroting hebben we een aantal wensen met financiële gevolgen opgenomen.

(bedragen x € 1.000)

Extra nog niet begrote uitgaven	inv	2023	2024	2025	2026
Boa-capaciteit		88	88	88	88
Toerusting boa's	43	6	6	6	6
Versterken informatiepositie		120	120	100	100
Regiovoerder jeugd benoemen		62	62	62	62
Totaal	43	276	276	256	256

Samenwerkingen

- Regionaal Veiligheidshuis Maas en Leijgraaf
- Veiligheidsoverleg en districtelijk driehoeksoverleg

Wet- en regelgeving

De gemeente Maashorst of haar bestuursorganen handelen overeenkomstig het legaliteitsbeginsel slechts op basis van taken en bevoegdheden die terug te vinden zijn in de Europese, landelijke of lokale wet- en regelgeving. Iedereen kan de geldende regels raadplegen.

Landelijke wet- en regelgeving

Op www.overheid.nl zijn alle geldende regels voor de gemeente Maashorst te vinden.

Lokale wet- en regelgeving

Zoekt u een wet of regel van de gemeente Maashorst? Bijvoorbeeld een verordening of beleidsregel? Alle regelingen van de gemeente vindt u op de website Overheid.nl. De lokale regels worden overigens ook gepubliceerd op de website van de gemeente Maashorst. U kunt ze hier raadplegen.

Beleidsnotities

Een overzicht van de beleidsnotities en nota's van de gemeente is eveneens opgenomen en vindt u [hier](#).

Projecten

Sinds een aantal jaren leggen we ook afzonderlijk verantwoording af over de majeure projecten. Per project met een restant krediet van meer dan € 500.000 worden de aspecten planning, budget en risico toegelicht doormiddel van een stoplichtenrapportage.

Er zijn geen projecten die hieraan voldoen binnen dit taakveld.

2. Verkeer en vervoer

In dit programma is opgenomen wat wij lokaal en regionaal doen aan verkeer en vervoer, om de kwaliteit van de leefomgeving in de gemeente Maashorst te vergroten. Zo proberen wij de bereikbaarheid voor openbaar vervoer, auto's en fietsers te verbeteren. Hierbij houden we rekening met de uitgangspunten die we hebben voor verkeersveiligheid.

Tevens is het leefbaar maken en houden van de woonomgeving van belang. Uitgangspunten hiervoor zijn vastgelegd in de Nota Openbare Ruimte Uden en de beheerbeleidsplannen Wegen, Civiele kunstwerken en openbare verlichting van Landerd. Hier vallen rehabilitatiewerken en beheer/onderhoudswerken aan wegen, civiele kunstwerken en openbare verlichting onder. Ook is opgenomen wat wij doen aan beleid, beheer, inrichting en onderhoud van parkeervoorzieningen, zowel de openluchterreinen als de parkeergarages in en rondom het centrum.

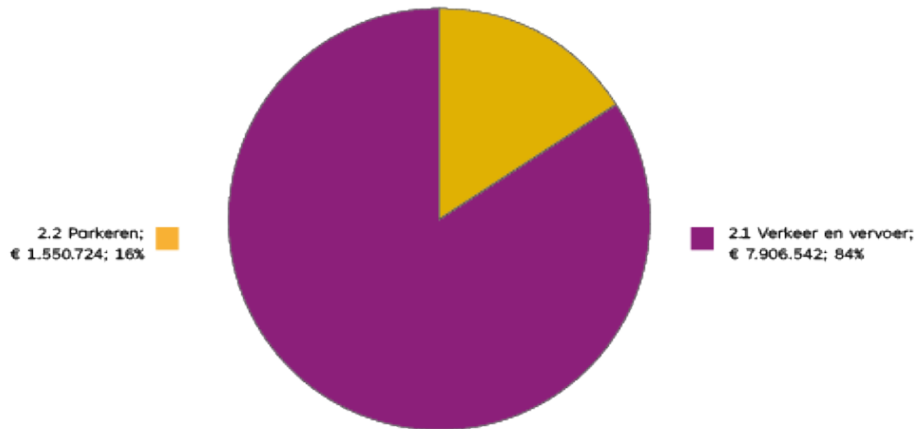
Taakvelden:

- Verkeer en vervoer
- Parkeren

Specificatie lasten en baten:

Programma 2 Lasten 2023 per taakveld

Wat mag het kosten?
Exploitatie (x € 1.000)

Programma 2 Verkeer en vervoer	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Lasten exclusief reserves						
2.1 Verkeer en vervoer	5.931	7.594	7.907	7.887	7.941	8.058
2.2 Parkeren	1.541	1.517	1.551	1.543	1.540	1.566
Totaal lasten	7.472	9.111	9.457	9.430	9.481	9.624
Baten exclusief reserves						
2.1 Verkeer en vervoer	252	403	311	311	311	311
2.2 Parkeren	5	35	36	36	36	36
Totaal baten	257	439	347	347	347	347
Geraamd resultaat exclusief mutaties reserves	7.215	8.672	9.110	9.083	9.134	9.276
Stortingen in reserves	3.075	4.133	1.646	690	691	691
Onttrekkingen uit reserves	1.711	4.369	1.597	614	612	637
Saldo inclusief mutaties reserves	8.579	8.436	9.158	9.160	9.214	9.331
Incidentele baten en laten	-94	-125	100	0	0	0
Structureel saldo	8.673	8.561	9.058	9.160	9.214	9.331

Verkeer en vervoer-Verkeer en vervoer

Tot dit taakveld behoren de taken op het gebied van verkeer (inclusief voetgangers) en de aanleg en onderhoud van de bijbehorende infrastructuur, wegen, voet- en fietspaden en openbare verlichting in de openbare ruimte.

Ontwikkelingen

Een goede bereikbaarheid van Maashorst is belangrijk voor onze inwoners, bezoekers en ondernemers. De komende jaren verwachten wij een toename van de verkeersdruk, onder andere op en rond de Lippstadtsingel. Voor de fietsers gaan we ervoor zorgen dat fietsroutes verbeterd worden. Ook het fietsnetwerk binnen de gemeente Maashorst wordt versterkt. Fietsgebruik wordt verder gestimuleerd. In het kader van de Mobiliteitsaanpak A50 corridor Eindhoven-Nijmegen, gaan we samen met de regio en provincie de mogelijkheden onderzoeken voor de inzet van een zogenaamde BRT (Bus Rapid Transit). Hiermee willen we de openbaar vervoer verbindingen naar de grote steden verbeteren. Verder gaan we ook samen nut en noodzaak en haalbaarheid voor (een) logistieke/mobiliteitshub(s) in de gemeente Maashorst onderzoeken. Op een mobiliteitshub komen diverse vervoersmodaliteiten samen en worden plekken ingericht om elkaar te kunnen ontmoeten. Op een logistieke hub komen vrachtverkeersstromen samen, vindt bundeling en overslag van goederen plaats en kan stadsdistributie (met schone en) kleinere voertuigen

plaatsvinden. Ook kan een combinatie van soorten hubs uitkomst bieden.

In verband met het MIRT traject A50 tussen Bankhoef en Paalgraven wordt onderzoek gedaan naar de effecten van een verbreding van de A50 om voor de lange termijn doorstroming op dit traject, in de knooppunten, de op- en afritten en de aantakende wegen te garanderen. Samen met Rijkswaterstaat, provincies Noord Brabant/Gelderland, regio, gemeenten en andere stakeholders gaan we op zoek naar de beste oplossing met de minste overlast voor omwonenden.

Om het weggebruik zo goed mogelijk te faciliteren, is het belangrijk dat het onderhoud aan de openbare weg goed op orde is. De komende jaren gaan we door met het handhaven van ons gemeentelijk wegennet op het huidige kwaliteitsniveau. Daarnaast wordt ingezet op het verbeteren van de leefomgeving van onze inwoners. Proactief wordt de openbare ruimte opgeknapt. We streven hierbij naar een gebiedsgerichte aanpak. Integraal worden de werkzaamheden op elkaar afgestemd, waarbij wordt gekeken naar de nut en noodzaak en wensen van de verschillende disciplines en van inwoners.

Doelen

Wat willen we bereiken?

We willen dat de gemeente Maashorst ook in de toekomst goed en makkelijk te bereiken is en blijft. Dat pakken we aan met maatregelen voor de korte en lange termijn. We kiezen voor de beste oplossingen en maken gebruik van aanwezige onderzoeksresultaten.

Daarnaast sturen we op een integrale aanpak van geluid, fijnstof en doorstroming op de Lippstadtsingel. De provincie is als eigenaar onze samenwerkingspartner, waarmee wij samen aan de slag gaan. Ook kijken we of de toepassing van slimme technieken effect hebben, zoals Smart Mobility.

We gaan een start maken met het Mobiliteitsplan Maashorst (MoMa) waarin het mobiliteitsbeleid van Uden en Landerd wordt samengevoegd en geactualiseerd. Het bijbehorend uitvoeringsprogramma voor de gemeente Maashorst wordt daarna opgesteld.

We willen de kerkdorpen bereikbaar houden met openbaar vervoer. Samen met de Provincie (concessieverlener) en de regio (RNOB) onderzoeken we mogelijkheden om het openbaar te verbeteren middels vervoer op maat. Studenten, forensen, mindervaliden en ouderen maken veel gebruik van het openbaar vervoer. Goed openbaar vervoer kan bijdragen aan een duurzame samenleving, omdat er dan minder individueel gemotoriseerd verkeer plaatsvindt. Op dit moment doen snelle bussen Uden al aan (Hoogwaardig Openbaar Vervoer). Met de inzet van BRT bussen wordt de regionale bereikbaarheid per openbaar vervoer vergroot.

In het verlengde daarvan is het noodzakelijk om op juiste locaties zogenaamde HUB's aan te brengen waarop van modaliteit kan worden gewisseld. Denk daarbij van auto of fiets naar bus of carpoolauto / deelauto. Dit locatie onderzoek is ook nodig voor positionering in de regio. De informatie uit het Maashorstonderzoek is van belang binnen het regio-onderzoek.

Door het aantrekkelijker te maken om te gaan fietsen, willen we mensen stimuleren zo veel mogelijk de fiets te nemen. Fietsen is gezond en duurzaam. Mensen nemen vaker de fiets als de fietsroutes herkenbaar, comfortabel, veilig en goed bewegwijzerd zijn. In de toekomst krijgt bij de inrichting van de openbare ruimte de fiets prioriteit. We willen ook dat fietsers uit de omliggende kernen Uden snel en veilig per fiets kunnen bereiken. Ook binnen de kern Uden willen we dat fietsers zich snel en goed kunnen verplaatsen. Daar horen goede fietsenstallingen bij en voldoende mogelijkheden om elektrische fietsen op te laden. Verkeersveiligheid heeft onze speciale aandacht, vooral in de nabijheid van scholen.

Bij openbare verlichting speelt duurzaamheid een prominente rol. Zo zetten we het huidige beleid van het toepassen van uitsluitend LED-armaturen door, zodat we onze CO2 uitstoot zoveel mogelijk beperken en we de landelijke energiedoelstellingen behalen. Hierbij worden de lampen die energie onzuinig zijn gefaseerd vervangen. Ook gaan wij het energiegebruik jaarlijks uitgebreid monitoren met behulp van de energiemonitor.

De komende jaren handhaven wij ons wegens op het huidige kwaliteitsniveau, door het uitvoeren van rehabilitaties/reconstructies. De ingrijpmaatstaven worden bepaald op basis van kwaliteit en beschikbaarheid voor de huidige nieuwe functies. De huidige inzet op het verbeteren van de leefomgeving van onze inwoners zetten we voort. Daar waar mogelijk wordt geanticipeerd op de klimaatsverandering. Het beleidsplan van Uden liep in 2021 af en het beleidsplan van Landerd is verlengd tot eind 2022. Voor de nieuwe gemeente Maashorst wordt in 2022 een nieuw beleidsplan gemaakt. Tot die tijd houden we vast aan de huidige beleidsplannen.

Wat gaan we daarvoor doen?

Overzicht van acties/activiteiten:

	Acties / activiteiten	2023
1.	Aanpak N264 / N605.	2019-2024
2.	Mobiliteitsplan Maashorst	2023-2024
3.	Onderzoek HUBS	2022-2023

Wat mag het kosten?

In deze programmabegroting hebben we een aantal nieuwe wensen met financiële gevolgen opgenomen.

(x € 1.000)

	Extra nog niet begrote uitgaven	inv	2023	2024	2025	2026
1.	Mobiliteitsplan inclusief beleid fietsstromen		125	50		
2.	Bepalen locatie Hubs		25			
3.	Locatiekeuze fietsenstalling		25			
4.	Uitwerken voorkeursalternatieven N605		100			
5.	Aanpassingen Beukenlaan	60	1	2	2	2
6.	Rehabilitatie Mgr. Borretstraat	60	1	2	2	2
7.	Verbetering fietsveiligheid Rustraat Schaijk / Schaijkseweg Oss	25	1	1	1	1
	Totaal	145	278	5	5	5

Samenwerkingen

- GGA Noordoost-Brabant (Gebiedsgerichte Aanpak verkeer en vervoer)
- Hoogwaardig openbaar vervoer (HOV) in de regio Noordoost-Brabant

Wet- en regelgeving

De gemeente Maashorst of haar bestuursorganen handelen overeenkomstig het legaliteitsbeginsel slechts op basis van taken en bevoegdheden die terug te vinden zijn in de Europese, landelijke of lokale wet- en regelgeving. Iedereen kan de geldende regels raadplegen.

Landelijke wet- en regelgeving

Via www.overheid.nl zijn alle geldende regels voor de gemeente Maashorst opgenomen en raadpleegbaar.

Lokale wet- en regelgeving

Zoekt u een wet of regel van de gemeente Maashorst? Bijvoorbeeld een verordening of beleidsregel? Alle regelingen van de gemeente vindt u op de website Overheid.nl. De lokale regels worden overigens ook gepubliceerd op de website van de gemeente Maashorst. U kunt ze [hier](#) vinden.

Beleidsnotities

Een overzicht van de beleidsnotities en nota's van de gemeente zijn eveneens opgenomen en treft u [hier](#).

Projecten

Sinds een aantal jaren leggen we ook afzonderlijk verantwoording af over de majeure projecten, Per project met een restantkrediet van meer dan € 500.000 worden de aspecten planning, budget en risico toegelicht door middel van een stoplichtenrapportage. Indien een stoplicht op oranje of rood staat, wordt ook een extra toelichting opgenomen.

Planning, verloopt het project volgens de laatst vastgestelde tijdsplanning?

	conform planning
	langzamer dan planning
	project nog niet gestart

Budget, zijn de inkomsten/uitgaven volgens het geraamde budget?

	conform budget of inkomsten hoger/uitgaven lager (positief resultaat) dan budget
	inkomsten lager/uitgaven hoger (negatief resultaat) dan budget

Risico's; welke risico's zijn verbonden aan het project? Hierbij worden impact van het risico en de kans dat het risico zich voordoet beoordeeld.

	lage kans en weinig impact
	grote kans en weinig impact / lage kans en veel impact
	grote kans en veel impact

Omschrijving project/investering	Oorspronkelijk krediet	Restant ultimo 2022
Verlengde Noordlaan met bijkomende werkzaamheden	€ 2.026.426	€ 1.706.977

	indicator	omschrijving
Planning		De mate van invloed van de stikstofproblematiek is opnieuw berekend. Met de ODBN vindt afstemming plaats voor het verkrijgen van de ontheffing wet milieubescherming. Verwacht wordt dat de gemeenteraad medio 2022 het bestemmingsplan kan vaststellen, afhankelijk van ingediende bezwaren, waarna uitvoering in najaar 2022 kunnen starten.
Budget		Op basis van het ontwerp kunnen subsidies worden aangevraagd. Er is geen zekerheid over het verkrijgen van deze subsidies.
Risico		De gesprekken over het ontwerp zijn in ver gevorderd stadium waardoor de risico's inzichtelijk zijn geworden. De risico's worden gemiddeld ingeschat.

Omschrijving project/investering	Oorspronkelijk krediet	Restant ultimo 2022
A50 afrit Noord (Oostzijde)	€ 775.000	€ 678.036

	Indicator	Omschrijving
Planning		De werkzaamheden worden op dit moment op haalbaarheid onderzocht. Hierbij wordt ook gekeken naar de samenhang met de werkzaamheden op de de N264 en de ontwikkelingen op de A50. Afhankelijk van de uitkomst zal het uitvoeringsmoment worden bepaald. De technische voorbereiding en afstemming met Rijkswaterstaat gaat in het najaar wel verder.
Budget		Afhankelijk van de definitieve uitkomsten van het simulatie onderzoek kan besloten worden of er meer werkzaamheden uitgevoerd moeten worden dan voorzien. De kosten zijn niet in het huidige budget opgenomen.
Risico		Door de fors stijgende marktprijzen bestaat er een risico op een ongunstig aanbestedingsresultaat.

Omschrijving project/investering	Oorspronkelijk krediet	Restant ultimo 2022
Herinrichting Terraveenplein Odiliapeel/Oudedijk	€ 2.114.603	€ 50.215

	Indicator	Omschrijving
Planning		Werkzaamheden inclusief beplanting zijn gereed.
Budget		Het werk is binnen het beschikbaar budget uitgevoerd.
Risico		N.v.t.

Omschrijving project/investering	Oorspronkelijk krediet	Restant ultimo 2022
Rehabilitatie Vijfhuizerweg/Morel	€ 2.075.000	€ 1.066.501

	indicator	omschrijving
Planning		De uitvoering is gestart in 2021, naar verwachting zal nog voor het einde van het kalenderjaar 2022 de werkzaamheden in zijn gehele worden afgerond.
Budget		Op basis van de raming van het bestek is er geen budgetprobleem/overschrijding te verwachten.
Risico		Lage kans en weinig impact

Omschrijving project/investering	Oorspronkelijk krediet	Restant ultimo 2022
HOV trace Land van Ravensteinstraat-Kornetstraat	€ 2.695.000	€ 322.159

	indicator	omschrijving
Planning		De werkzaamheden zijn afgerond, "nazorg" zal in 2022 worden afgerond.
Budget		De werkzaamheden vallen binnen het gevoteerde budget
Risico		Lage kans, weinig impact

Omschrijving project/investering	Oorspronkelijk krediet	Restant ultimo 2022
Rehabilitatie Krijten	€ 556.000	€ 549.879

	Indicator	Omschrijving
Planning		Krijten is geherprioriteerd en opnieuw gepland. Vanuit Riolering zullen geen werkzaamheden uitgevoerd worden. Krijten wordt samen met Stoffels, Stadrijk en Hurk 1 project. Voorbereiding van het project start in 2023
Budget		Nader te bepalen
Risico		Nader te bepalen.

Omschrijving project/investering	Oorspronkelijk krediet	Restant ultimo 2022
Rehabilitatie Violierstraat	€ 3.622.801	€ 3.437.476

	Indicator	Omschrijving
Planning		In samenwerking met een klankbordgroep wordt het nieuwe ontwerp opgesteld. De planning is dat in Q3 van 2022 het ontwerp definitief wordt. Daarna start de technische uitwerking. De uitvoering zal plaatsvinden in 2023.
Budget		De gemeenteraad heeft het aanvullende budget voor de extra werkzaamheden aan de rotondes goedgekeurd in de begroting 2021. Het budget kan nu als taakstellend worden beschouwd
Risico		Lage kans, weinig impact.

Omschrijving project/investering	Oorspronkelijk krediet	Restant ultimo 2022
Stoffels	€ 591.705	€ 589.306

	indicator	omschrijving
Planning		Stoffels is geherprioriteerd en opnieuw gepland. Vanuit Riolering zullen geen werkzaamheden uitgevoerd worden. Stoffels wordt samen met Krijten, Stadrijk en Hurk 1 project. Voorbereiding van het project start in 2023.
Budget		Nader te bepalen
Risico		Nader te bepalen

Omschrijving project/investering	Oorspronkelijk krediet	Restant ultimo 2022
Snelfietsroute de Corridor	€ 2.771.712	€ 2.473.717

	indicator	omschrijving
Planning		De uitvoering van fase 1 start na de vakantieperiode en zal afgerond zijn voor het einde van 2022. Tevens zal in Q3/Q4 fase 2 verder worden opgepakt en uitgewerkt, daaropvolgend zal de uitvoering worden gedaan.
Budget		Het budget is inmiddels aangepast.
Risico		Op dit moment is er een kleine kans dat er risico's optreden.

Omschrijving project/investering	Oorspronkelijk krediet	Restant ultimo 2022
Fietsvoorziening Industrielaan	€ 900.000	€ 896.165

	Indicator	Toelichting
Planning		fietsvoorzieningen Industrielaan komen terug in het geactualiseerde GVVP 2021-2022. Afhankelijk van de prioriteit en middelen die daaraan gekoppeld worden kan uitvoering plaatsvinden.
Budget		In totaal zijn de kosten eerder geraamd op € 900.000. Op basis van ontwerpen die nog gemaakt zullen worden dient bekeken te worden of dit realistisch is. Tevens dient de helft van het bedrag € 450.000 beschikbaar te komen uit subsidies. Op dit moment is er nog geen duidelijkheid of de subsidie verkregen kan worden.
Risico		Op het moment dat er geen subsidie, of niet voldoende subsidie verkregen kan worden kan dit project zonder aanvullende middelen niet uitgevoerd worden.

Omschrijving investering/project	Oorspronkelijk krediet	Restant ultimo 2022
GO Bosveld/Raam	€ 550.000	€ 167.996

	Indicator	Omschrijving
Planning		conform planning. In 2023 nog 1 deelproject
Budget		conform budget
Risico		lage kans, weinig impact

Omschrijving investering/project	Oorspronkelijk krediet	Restant ultimo 2022

Oude Maasstraat	€ 1.735.000	€ 1.249.425
-----------------	-------------	-------------

	Indicator	Omschrijving
Planning		Werk is in uitvoering en duurt tot einde 2022, afhankelijk van de weersomstandigheden
Budget		conform budget
Risico		lage kans en weinig impact

Omschrijving investering/project	Oorspronkelijk krediet	Restant ultimo 2022
Heinsbergenstraat	€ 743.374	- € 1.723

	Indicator	Omschrijving
Planning		project is volledig gereed
Budget		conform budget
Risico		lage kans en weinig impact

Omschrijving project/investering	Oorspronkelijk krediet	Restant ultimo 2022
Verbreden Zeelandsedijk N264-Kromstraat	€ 725.000	€ 701.450

	indicator	omschrijving
Planning		De voorkeursvariant wordt met een bestemmingsplanprocedure verder uitgewerkt. Uitvoering van de verbreding is voorzien in 2023/24.
Budget		Plannen zijn door bomenonderzoek gewijzigd.
Risico		Wordt nog bepaald in relatie tot bomenkap.

Omschrijving project/investering	Oorspronkelijk krediet	Restant ultimo 2022
Investerings- en elementverhardingen 2022	€ 1.474.069	€ 1.458.247

	Indicator	omschrijving
Planning		Geplande werkzaamheden uit 2021 zijn niet uitgevoerd en worden in 2022 voorbereid en in 2023 uitgevoerd.
Budget		Conform budget
Risico		Lage kans en weinig risico

Verkeer en vervoer - Parkeren

Tot dit taakveld behoren ontwikkeling van beleid, beheer, inrichting en onderhoud van parkeervoorzieningen, zowel de openluchtterreinen als de parkeergarages in en rondom de centra en ziekenhuis Bernhoven (Uden). Ook handelen we parkeervergunningen, - abonnementen en -ontheffingen af. Het fietsparkeren, en dan met name het beheer en onderhoud van de fietsenstallingen, behoort ook tot dit taakveld.

Ontwikkelingen

Voor het centrum van Uden voorzien wij een veranderend gebruik van gebouwen en daarbij ook een verandering in de parkeervraag. Nieuw beleid moet enerzijds de veranderingen mogelijk maken, en tegelijkertijd de parkeervraag voor bezoekers van het centrum garanderen. We kiezen voor het beter benutten van de bestaande parkeercapaciteit boven het uitbreiden van het openbare parkeerareaal.

In 2022 starten we met het harmoniseren van het parkeerbeleid van Maashorst, in 2023 met het actualiseren. Hierbij komt niet meer de focus te liggen op aanleg van extra parkeercapaciteit, maar wordt breder gekeken naar (duurzame) mobiliteitsoplossingen die aansluiten bij de mobiliteitsbehoefte van de verschillende doelgroepen.

Om de bereikbaarheid van de fiets voor het centrum van Uden te verbeteren, zijn extra stallingsvoorzieningen voorzien. Onderzoek naar noodzaak voor de realisatie van of uitbreiding van de stallingsvoorzieningen, zal op basis van stallingsonderzoek plaatsvinden.

In de schil rondom het betaald parkeren kunnen bewoners hinder ondervinden van langparkeerders in woonstraten. Onderzoek naar de noodzaak voor uitbreiding van het aantal parkeerplaatsen voor vergunninghouders of betaald parkeren, vindt plaats met behulp van enquêtes.

De gemeente Maashorst zal vanuit duurzaamheid nadrukkelijk investeren in een infrastructuur voor het opladen van elektrische voertuigen.

Doelen

Wat willen we bereiken?

We willen dat er ook in de toekomst tot in het hart van het centrum van Uden geparkeerd kan worden. Inwoners en bezoekers kunnen altijd parkeren in het centrum. Het centrum verandert door nieuwe vragen, dat heeft ook gevolgen voor de parkeerbehoefte. Daar bereiden we ons nu al op voor. In het centrum is veel vraag om leegstaande kantoor- en winkelpanden om te vormen naar wonen of horeca. Dat leidt tot extra of een andere parkeervraag en kan dus leiden tot extra druk op beschikbare parkeerplaatsen op verschillende tijdstippen in de week. Uitgangspunt in onze aanpak is dat in Maashorst goede parkeerfaciliteiten en voldoende oplaadpunten tot midden in het centrum aanwezig moeten zijn. Daarnaast willen we ook bevorderen dat bezoekers van het centrum zoveel mogelijk met de fiets komen en we daarvoor een veilige en deugdelijke stallingsplaats kunnen aanbieden.

Wat gaan we daarvoor doen?

Overzicht van acties/activiteiten:

Acties / activiteiten	2023
-----------------------	------

1.	Parkeerbeleid Maashorst opstellen.	2023-2024
2.	Uitbreiden fietsenstallingen rond het centrum.	2022-2023
3.	Aanleg infrastructuur voor elektrische voertuigen.	2022-2025

Wat mag het kosten?

In deze programmabegroting hebben we in onderstaande nieuwe wensen met financiële gevolgen opgenomen.

(x € 1.000)

	Extra nog niet begrote uitgaven	inv	2023	2024	2025	2026
1.	Parkeerbeleid opstellen en benodigde RO procedure		25	25		
	Totaal		25	25		

Samenwerkingen

-

Wet- en regelgeving

De gemeente Maashorst of haar bestuursorganen handelen overeenkomstig het legaliteitsbeginsel slechts op basis van taken en bevoegdheden die terug te vinden zijn in de Europese, landelijke of lokale wet- en regelgeving. De geldende regels zijn voor eenieder te raadplegen.

Landelijke wet- en regelgeving

Via www.overheid.nl zijn alle geldende regels voor de gemeente Maashorst opgenomen en raadpleegbaar.

Lokale wet- en regelgeving

Zoekt u een wet of regel van de gemeente Maashorst? Bijvoorbeeld een verordening of beleidsregel? Alle regelingen van de gemeente vindt u op de website Overheid.nl. De lokale regels worden overigens ook gepubliceerd op de website van de gemeente Maashorst. U kunt ze [hier](#) raadplegen.

Beleidsnotities

Een overzicht van de beleidsnotities en nota's van de gemeente zijn eveneens opgenomen en treft u [hier](#).

Projecten

Sinds een aantal jaren leggen we ook afzonderlijk verantwoording af over de majeure projecten. Per project met een restant krediet van meer dan € 500.000 worden de aspecten planning, budget en risico toegelicht doormiddel van een stoplichtenrapportage.

Er zijn geen projecten die hieraan voldoen binnen dit taakveld.

3. Economie en toerisme

Dit programma is er op gericht om het economisch klimaat van de gemeente Maashorst verder te versterken. Om dit te realiseren werken we aan een gunstig ondernemersklimaat en evenwichtige economische structuur. Economische groei van Maashorst vinden we heel belangrijk, zowel voor bestaande als voor nieuwe bedrijven. De ontwikkeling van bedrijventerreinen gaat voortvarend. We hebben een start gemaakt met de ontwikkeling van het nieuwe terrein Hoogveld-Zuid-Noord (Uden). Het centrum is het bruisende middelpunt en een belangrijk economisch gebied. Maar het centrum staat ook voor uitdagingen waarvoor investeringen in tijd, geld en energie nodig zijn. We zijn samen met de betrokken stakeholders bezig met het opstellen van een centrumvisie. Wij staan open voor ondernemers met nieuwe plannen en initiatieven.

De agrarische sector is economisch belangrijk. De sector staat voor een grote transitieopgave en is verantwoordelijk voor duurzame voedselproductie en onderhoud en beheer van het landschap. Wij vinden het belangrijk dat er voldoende (beleids)ruimte wordt gegeven om een transitie mogelijk te maken naar een gezond en duurzaam voedselsysteem. Ook verduurzaming van het buitengebied is een belangrijk thema.

De samenwerkingen binnen de regio Noordoost-Brabant en AgriFood Capital zijn van belang voor de lokale en regionale economie. Gemeente Maashorst wil hierin nadrukkelijk participeren.

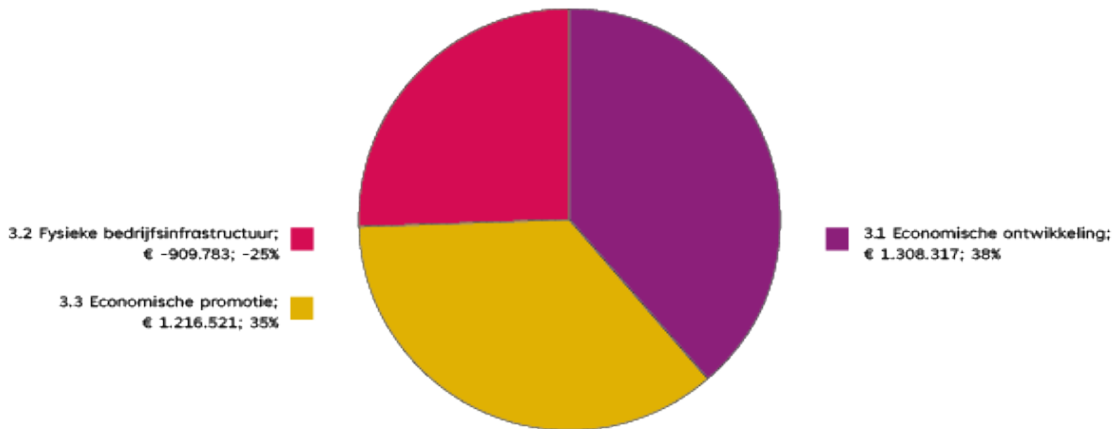
Taakvelden:

- Economische ontwikkeling
- Fysieke bedrijfsinfrastructuur
- Economische promotie

Specificatie lasten en baten:

Programma 3 Lasten 2023 per taakveld

Wat mag het kosten?
Exploitatie (x € 1.000)

Programma 3 Economie en toerisme	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Lasten exclusief reserves						
3.1 Economische ontwikkeling	814	1.230	1.308	1.222	1.222	1.222
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	-1.671	-291	-910	-990	-1.116	-1.116
3.3 Economische promotie	602	1.228	1.217	1.053	1.020	1.020
Totaal lasten	254-	2.167	1.615	1.286	1.126	1.126
Baten exclusief reserves						
3.1 Economische ontwikkeling	168	1	1	1	1	1
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	436	-588	-446	-455	-457	-457
3.3 Economische promotie	606	1.097	1.121	1.121	1.121	1.121
Totaal baten	1.210	509	676	667	665	665
Geraamd resultaat exclusief mutaties reserves	-1.464	1.658	939	619	461	460
Stortingen in reserves	2.772	434	953	1.043	1.134	1.138
Onttrekkingen uit reserves	797	709	497	498	463	463
Saldo inclusief mutaties reserves	511	1.383	1.394	1.164	1.131	1.135
Incidentele baten en laten	-740	169	139	33	0	0
Structureel saldo	1.251	1.214	1.255	1.131	1.131	1.135

Fysieke bedrijfsinfrastructuur (o.a. bedrijventerreinen grondexploitatie)
Een groot deel van de lasten en baten binnen de grondexploitatie (b.v. plankosten, rente) worden op de boekwaarden van de verschillende grondexploitaties gemuteerd. Deze lasten en baten zijn derhalve niet in bovenstaande cijfers opgenomen. Voor 2023 betreft het 0,9 miljoen aan begrote lasten.

Economie en toerisme - Economische ontwikkeling

Dit programma is erop gericht het economisch klimaat van de gemeente Maashorst verder te versterken. Om dit realiseren werken we aan een gunstig ondernemersklimaat en evenwichtige economische structuur. Het taakveld omvat de centra, bedrijventerreinen, werkgelegenheid, innovatie, samenwerkingsverbanden en landbouw in transitie.

Ontwikkelingen

Er is in Maashorst sprake van een divers MKB met een sterke ondernemerscultuur, gekenmerkt door flexibiliteit en een sterke sociale structuur. Er is een grote diversiteit aan economische sectoren aanwezig op de bedrijventerreinen in de gemeente. De kavels op de bestaande bedrijventerreinen zijn vrijwel allemaal verkocht of in optie. We ontwikkelen het terrein Hoogveld-Zuid (Uden), Voederheil in Zeeland en de woon-werkkavels in Reek. Daarnaast onderzoeken we welke ontwikkelingen in Maashorst daarna plaats kunnen vinden. Hierbij gaat het zowel om mogelijke transformatie en optimalisatie van bestaande bedrijventerreinen, als om uitbreiding.

Aandacht gaat ook uit naar de centrumvoorzieningen. De consument verandert, het bestedingsgedrag verandert en de behoefte aan meer reuring en vermaak neemt toe. Daarnaast neemt ook het belang van doelgericht bezoek toe. Voor het centrum van de kern Uden is in juli 2021 een centrumvisie vastgesteld. Voor 2022 is een budget van € 300.000,- beschikbaar voor de uitvoering van deze visie. Voor de jaren daarna is ook een uitvoeringsbudget beschikbaar. In de andere kernen zetten we ons ook in om de voorzieningen voor de inwoners op peil te houden.

De agrifood sector staat voor een grote transitieopgave. De sector moet veranderen in een sector die maatschappelijk geaccepteerd en gewaardeerd wordt, diervriendelijk produceert, past in zijn natuurlijke omgeving en geen onaanvaardbare (gezondheids)risico's voor mens en dier met zich meebrengt. Op het grondgebied van de gemeente Maashorst bevindt zich de gebiedssamenwerking Agro Proeftuin de Peel. In deze proeftuin werken onderwijs, overheid en ondernemers samen aan duurzame en innovatieve teelten, bodemverbetering en verbeteringen in de veehouderij.

We werken samen met het bedrijfsleven in de gemeente, waaronder de ondernemersverenigingen, het centrummanagement, parkmanagement en recreatieve ondernemers. Ook andere stakeholders spelen een rol, zoals het onderwijs. We werken met andere gemeenten, Regio Noordoost Brabant (RNOB) en provincie Noord Brabant. Binnen de regio werken gemeenten en waterschappen samen op een aantal maatschappelijke thema's. Samen met ondernemers en onderwijs wil de regio zich onder andere ontwikkelen tot een Agrifood Capital. De stichting Agrifood Capital is het samenwerkingsverband van ondernemers, overheden en onderwijsinstellingen in de regio Noordoost-Brabant, dat mede uitvoering geeft aan de regionale doelstelling. De samenwerkende partijen hebben in 2020 besloten om de samenwerking in de periode 2021-2030 voort te zetten.

Doelen

Wat willen we bereiken?

Samengevat ligt het accent van de toekomstvisie op een fijne gemeente om in te wonen in een groene omgeving. Om fijn te kunnen leven en gezond oud te worden, moet aan enkele randvoorwaarden voldaan worden. Een goed voorzieningenniveau met een stedelijk karakter is er daar één van. We zijn een bedrijvige gemeente, met werk in alle soorten en maten. Voor bedrijven wordt ingezet op arbeidsintensieve bedrijven die binding hebben met de gemeente. We focussen op bedrijven zonder veel lawaai en andere milieubelasting. De focus ligt op het MKB, met daarbinnen weer een focus op bedrijven die zich richten op dienstverlening gericht op comfort, gezelligheid en saamhorigheid. De gemeente wil ruimte bieden aan innovatieve startups en creatievelingen en een goed ondernemersklimaat.

Wat gaan we daarvoor doen?

Overzicht van acties/activiteiten:

	Acties / activiteiten	2023
1.	We ontwikkelen de bedrijventerreinen Hoogveld-Zuid in Uden, Voederheil II in Zeeland en woonwerkkavels in Reek en onderzoeken de lange termijn ontwikkeling voor bedrijventerreinen in de gemeente.	2022-2026
2.	We ondersteunen initiatieven op gebied van hybride leren en werken.	jaarlijks
3.	We faciliteren (startende) ondernemers.	jaarlijks

4.	We werken samen met het parkmanagement aan de versterking van het economisch functioneren van bedrijventerreinen.	jaarlijks
5.	We geven uitvoering aan de Centrumvisie Uden in samenwerking met Uden Centrum Management.	jaarlijks
6.	We zetten in op de vermindering van leegstand in alle kernen.	jaarlijks
7.	We stellen een toeristische en recreatieve visie op.	2022 en 2023
8.	We heffen toeristenbelasting en de inkomsten investeren we in de sector.	jaarlijks
9.	We gaan in gesprek met agrarische bedrijven over een toekomstbestendige onderneming.	jaarlijks
10.	We werken aan de verdere ontwikkeling van Agroproeftuin de Peel.	jaarlijks
10.	We werken samen in de regio Noordoost-Brabant en AgriFood Capital en zetten Maashorst beter op de kaart.	jaarlijks

Wat mag het kosten?

In deze programmabegroting hebben we een aantal nieuwe wensen met financiële gevolgen opgenomen.

(bedragen x € 1.000)

	Extra nog niet begrote bedragen	Inv	2023	2024	2025	2026
1.	Ontwikkelen MKB		20	20	20	20
2.	Centrumvisie uitvoering geven		300	300	300	300
3.	Ondersteuning startende ondernemers		60	60	60	60
4.	Versterking arbeidsmarkt (realisatie werken en leren)		220	220	220	220
	Totaal		600	600	600	600

Samenwerkingen

-

Wet- en regelgeving

De gemeente Maashorst of haar bestuursorganen handelen overeenkomstig het legaliteitsbeginsel slechts op

basis van taken en bevoegdheden die terug te vinden zijn in de Europese, landelijke of lokale wet- en regelgeving. Iedereen kan de geldende regels raadplegen.

Landelijke wet- en regelgeving

Op www.overheid.nl zijn alle geldende regels voor de gemeente Maashorst te vinden.

Lokale wet- en regelgeving

Zoekt u een wet of regel van de gemeente Maashorst? Bijvoorbeeld een verordening of beleidsregel? Alle regelingen van de gemeente vindt u op de website Overheid.nl. De lokale regels worden overigens ook gepubliceerd op de website van de gemeente Maashorst. U kunt ze [hier](#) raadplegen.

Beleidsnotities

Een overzicht van de beleidsnotities en nota's van de gemeente is eveneens opgenomen en treft u [hier](#).

Projecten

Sinds een aantal jaren leggen we ook afzonderlijk verantwoording af over de majeure projecten. Per project met een restant krediet van meer dan € 500.000 worden de aspecten planning, budget en risico toegelicht doormiddel van een stoplichtenrapportage.

Er zijn geen projecten die hieraan voldoen binnen dit taakveld.

Economie en toerisme - Fysieke bedrijfsinfrastructuur

Dit taakveld heeft betrekking op de grondexploitatie van bedrijven terreinen. Bij de grondexploitatie (afgekort grex) gaat het om grond die zich in een transformatieproces bevindt. Hierbij stellen we een begroting op om grondkosten en grondopbrengsten van een ruimtelijk ontwikkelingsplan in beeld te brengen.

Ontwikkelingen

Het Grondbedrijf Maashorst heeft naar verwachting per 2023 voor bedrijfsterreinen 3 grondexploitaties die zich in het transformatieproces bevinden en 2 grondexploitaties die we nog van plan zijn te ontwikkelen. Daarnaast is er 1 commerciële lopende grondexploitatie.

Voor lopende grondexploitaties is het belangrijk de effecten van de Omgevingswet goed te volgen. De Omgevingswet heeft namelijk invloed op de aanpak van de gemeente voor initiatieven van derden, en ook op het wel of niet aankopen van nieuwe ontwikkellocaties.

Daarnaast zullen de steeds strengere duurzaamheidseisen, het stikstofbeleid van de overheid en de grote hoeveelheid claims op beschikbare grond ook hun impact hebben op de grondexploitaties de komende jaren. Zie voor uitgebreide toelichting de [paragraaf Grondbeleid](#) in de programmabegroting 2023 met

daarbij de doorklikmogelijkheid per grondexploitatie.

Doelen

Wat willen we bereiken?

Voor de gronden in het bezit van de gemeente Maashorst, verwijzen we naar de paragraaf Grondbeleid.

Wat gaan we daarvoor doen?

Overzicht van acties/activiteiten:

	Acties / activiteiten	2023
1.	Hoogveld-Zuid (Uden). Na vaststelling van het bestemmingsplan, zal de grond uitgegeven worden.	2022-2025
2.	Voor de locatie Vluchtoordweg (Uden) zullen voorbereidingsactiviteiten plaatsvinden.	2023-2024
3.	Ontwikkelen woon-werkkavels Reek-Zuid.	2023-2024
4.	Door ontwikkelen Voederheil II (Zeeland), fase 2.	2022-2025
5.	Voor de twee nog beschikbare kavels in Uden Noord II wordt een passende invulling gerealiseerd.	2022-2025

Wat mag het kosten?

In deze programmabegroting hebben we geen nieuwe wensen met financiële gevolgen opgenomen.

(x € 1.000)

	Extra nog niet begrote uitgaven	inv	2023	2024	2025	2026
	Totaal					

Samenwerkingen

-

Wet- en regelgeving

De gemeente Maashorst of haar bestuursorganen handelen overeenkomstig het legaliteitsbeginsel slechts op basis van taken en bevoegdheden die terug te vinden zijn in de Europese, landelijke of lokale wet- en regelgeving. Iedereen kan de geldende regels raadplegen.

Landelijke wet- en regelgeving

Via www.overheid.nl zijn alle geldende regels voor de gemeente Maashorst opgenomen en raadpleegbaar.

Lokale wet- en regelgeving

Zoekt u een wet of regel van de gemeente Maashorst? Bijvoorbeeld een verordening of beleidsregel? Alle regelingen van de gemeente vindt u op de website [Overheid.nl](https://www.overheid.nl). De lokale regels worden overigens ook gepubliceerd op de website van de gemeente Maashorst. U kunt ze [hier](#) lezen.

Beleidsnotities

Een overzicht van de beleidsnotities en nota's van de gemeente zijn eveneens opgenomen en treft u [hier](#).

Projecten

Sinds een aantal jaren leggen we ook afzonderlijk verantwoording af over de majeure projecten. Per project met een restant krediet van meer dan € 500.000 worden de aspecten planning, budget en risico toegelicht doormiddel van een stoplichtenrapportage.

Er zijn geen projecten die hieraan voldoen binnen dit taakveld.

Economie en toerisme - Economische promotie

Tot dit taakveld behoren activiteiten gericht op het "op de kaart zetten" van de gemeente Maashorst:

- promotionele activiteiten, gericht op het aantrekken van nieuwe bedrijvigheid en arbeidskrachten;
- aantrekken van overige instellingen ter versterking van het profiel van de gemeente;
- investeren in bovenlokale, regionale, landelijke en internationale kennis- en economische relatienetwerken;
- promotie toerisme;
- beurzen en jaarmarkten.

In de gemeente Maashorst zal toeristenbelasting geheven worden.

Ontwikkelingen

Bij dit thema past dat de gemeente Maashorst investeert in een positief vestigingsklimaat, voor bedrijven die aansluiten bij de ambities van de gemeente. Daarbij zoeken we aansluiting bij de elementen die benoemd worden in de branding van de Maashorst. Aandachtsgebieden als 'groen', 'duurzaam', 'innovatief', 'toeristisch' en 'actief'.

Ondernemers die een bijdrage leveren in het realiseren van de ambities van Maashorst zijn van harte welkom.

Doelen

Wat willen we bereiken?

Branding

Gemeente Maashorst is een aantrekkelijke plek om te wonen, te werken en te bezoeken. Dat bewijzen onze 57.000 inwoners, 30.000 werknemers en 300.000 jaarlijks geboekte overnachtingen.

Het natuurgebied De Maashorst is de gemeenschappelijke verbinder. Dit grootste aaneengesloten natuurgebied van Brabant is onze groene troef. Als toeristische streek zetten wij ons als Maashorst écht op de kaart. De vele overnachtingsmogelijkheden, het aanbod van recreatie en cultuur samen met de stadse voorzieningen, zorgen ervoor dat er voor ieder wat wils is.

We brengen Maashorst constant onder de aandacht bij (potentiële) inwoners, bezoekers en bedrijven. Dit doen we door een goede branding en een sterke huisstijl. Het logo van de gemeente Maashorst en bijbehorende huisstijl zijn ontworpen door een zogenaamde creatieve denktank. Een aantal ondernemers uit voormalig Uden en Landerd hebben hiervoor de handen ineen geslagen. Een mooi experiment met een prachtig resultaat. In 2022 is de huisstijl op alle uitingen toegepast.

Wat gaan we daarvoor doen?

Overzicht van acties/activiteiten:

	Acties / activiteiten	2023
1.	Werk maken van vrije tijd.	jaarlijks
2.	We bieden mogelijkheden voor een evenementen-terrein in het buitengebied.	2023
3.	Doorontwikkeling Branding (voorheen Citymarketing).	2022-2025
4.	Inzetten op centrum promotie van Uden.	jaarlijks

Wat mag het kosten?

In deze programmabegroting hebben we één nieuwe wensen met financiële gevolgen opgenomen.

(bedragen x € 1.000)

	Extra nog niet begrote bedragen	Inv	2023	2024	2025	2026
	Vorbereiding realisatie evenemententerrein		136	33		
	Promotie toerisme		68	68	68	68
	Het project vitale toekomstbestendige vakantieparken uitbreiden naar de kernen Volkel, Uden en Odiliapeel		60			
	Totaal		264	101	68	68

Samenwerkingen

-

Wet- en regelgeving

De gemeente Maashorst of haar bestuursorganen handelen overeenkomstig het legaliteitsbeginsel slechts op

basis van taken en bevoegdheden die terug te vinden zijn in de Europese, landelijke of lokale wet- en regelgeving. Iedereen kan de geldende regels raadplegen.

Landelijke wet- en regelgeving

Op www.overheid.nl zijn alle geldende regels voor de gemeente Maashorst te vinden.

Lokale wet- en regelgeving

Zoekt u een wet of regel van de gemeente Maashorst? Bijvoorbeeld een verordening of beleidsregel? Alle regelingen van de gemeente vindt u op de website Overheid.nl. De lokale regels worden overigens ook gepubliceerd op de website van de gemeente Maashorst. U kunt ze [hier](#) raadplegen.

Beleidsnotities

Een overzicht van de beleidsnotities en nota's van de gemeente is eveneens opgenomen en treft u [hier](#).

Projecten

Sinds een aantal jaren leggen we ook afzonderlijk verantwoording af over de majeure projecten. Per project met een restant krediet van meer dan € 500.000 worden de aspecten planning, budget en risico toegelicht doormiddel van een stoplichtenrapportage.

Er zijn geen projecten die hieraan voldoen binnen dit taakveld.

4. Onderwijs

Dit programma omvat verschillende aspecten binnen het onderwijs zoals passend onderwijs, volwasseneducatie, leerlingenvervoer, bewegingsonderwijs, onderwijsachterstandenbeleid en internationale schakelklas, leerplicht en voorkomen van vroegtijdig school verlaten. Daarnaast behoort ook onderwijshuisvesting tot dit programma.

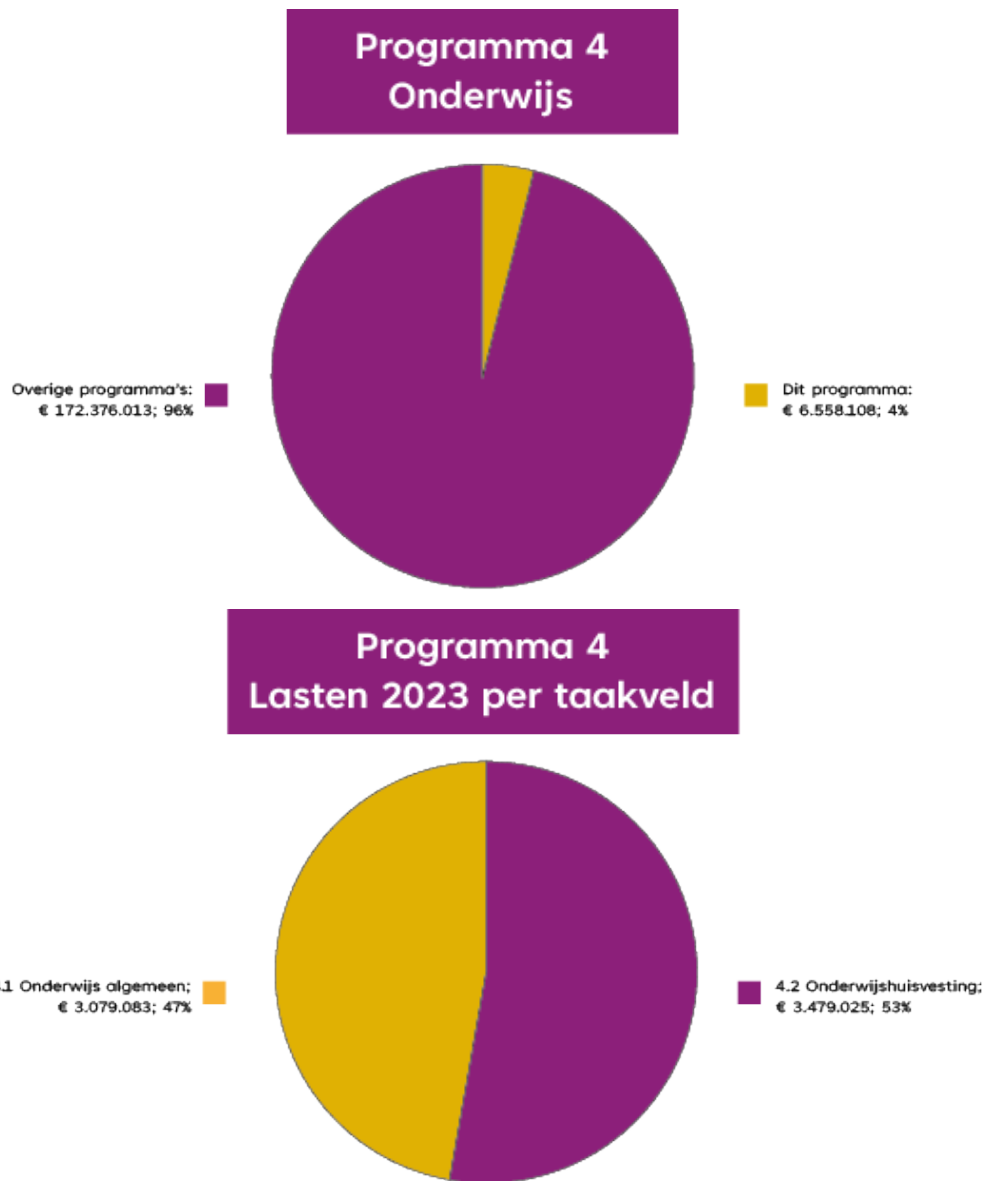
Onderwijs is een vitale speler in een samenleving die sterk in beweging is. Scholen/Integrale Kindcentra zijn van fundamenteel belang voor de ontwikkeling van kinderen. In de kern zijn scholen onderwijsinstellingen waar kennis en vaardigheden overgedragen worden. Daarnaast is het schoolgebouw ook een plaats om samen te werken en om organisaties uit het gebied/de wijk te ontvangen. Juist vanwege de diverse didactische en maatschappelijke functies van een schoolgebouw, is adequate onderwijshuisvesting van groot belang.

Het vormgeven van de onderwijshuisvesting nu en in de toekomst, is geen makkelijke opgave. De gezamenlijke verantwoordelijkheid (gemeente voor nieuwbouw en uitbreiding, schoolbesturen voor onderhoud), de groter wordende groep belanghebbenden in een Integraal Kindcentrum en de veranderingen in vraag en gebruik, maken het complex. Het Integraal Huisvestingsplan Onderwijs (IHP) geldt hierbij als richtinggevend ambitiedocument. Door het IHP uit te voeren, brengen we in de periode tot 2027 de overcapaciteit met bijna 50% terug. Daarmee komen we tot realistische onderwijshuisvesting op de middellange termijn, waarbij een betere aansluiting plaatsvindt tussen de huisvestingscapaciteit en huisvestingsbehoefte, zowel kwantitatief als kwalitatief.

Taakveld:

- Onderwijsbeleid en leerlingenzaken
- Onderwijshuisvesting

Specificatie lasten en baten:

Wat mag het kosten?
Exploitatie (x € 1.000)

Programma 4 Onderwijs	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Lasten exclusief reserves						
4.1 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	3.073	4.536	3.079	3.079	3.079	3.079
4.2 Onderwijshuisvesting	2.819	3.790	3.479	3.435	3.278	3.278
Totaal lasten	5.892	8.326	6.558	6.514	6.357	6.357
Baten exclusief reserves						
4.1 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	1.171	2.766	1.188	1.188	1.188	1.188
4.2 Onderwijshuisvesting	502	366	221	221	221	221
Totaal baten	1.673	3.132	1.409	1.409	1.409	1.409
Geraamd resultaat exclusief mutaties reserves	4.219	5.193	5.149	5.106	4.948	4.948
Stortingen in reserves	393	0	0	0	0	0
Onttrekkingen uit reserves	645	586	186	186	186	186
Saldo inclusief mutaties reserves	3.967	4.608	4.963	4.919	4.762	4.762
Incidentele baten en lasten	18	14	7	1	0	0
Structureel saldo	3.949	4.594	4.956	4.918	4.762	4.762

Onderwijs - Onderwijsbeleid en leerlingenzaken

Het taakveld onderwijsbeleid en leerlingenzaken bestaat uit 2 deeltaakvelden. Het gaat dan om gemeentelijke taken met betrekking tot of op het gebied van:

Openbaar basisonderwijs

Hiertoe behoren de gemeentelijke taken met betrekking tot het openbaar onderwijs:

- Bewegingsonderwijs
- Passend onderwijs

Onderwijsbeleid en leerlingenzaken

Hiertoe behoren het lokaal onderwijsbeleid en leerling voorzieningen:

- Achterstandenbeleid
- Volwasseneducatie
- Peuteropvang
- Leerlingenvervoer
- Stimuleren schooldeelname: leerplicht en voorkomen voortijdig schoolverlaten

Ontwikkelingen

We investeren in gelijke ontwikkelkansen van kinderen. We zorgen dat leerlingen tijdens hun hele schoolloopbaan, vanaf de voorschoolse periode tot en met de overgang van school naar werk, worden gestimuleerd om hun talenten te ontwikkelen. Achterstanden en uitval worden zoveel mogelijk voorkomen. Kinderen en ouders krijgen extra ondersteuning als dat nodig is.

We versterken de doorgaande leerlijnen binnen én buiten het onderwijs: peuteropvang voor alle kinderen en een aanbod voor kinderen met een risico op onderwijsachterstand. We voorkomen thuiszitten en voortijdig schoolverlaten.

We zorgen voor passend onderwijs dat aansluit op de vraag van de arbeidsmarkt. Samen met onze partners realiseren we een goede aansluiting tussen onderwijs en bedrijfsleven en verbreden we het opleidingsaanbod.

Doelen

Wat willen we bereiken?

- We signaleren vroegtijdig (onderwijs)achterstanden bij kinderen en zetten waar nodig ondersteuning in.
- Indicaties voor- en vroegschoolse opvang zijn in alle gevallen doorgeleid naar een passend aanbod.
- Iedereen, in Maashorst, ongeacht afkomst, beperkingen of inkomen, volgt passend onderwijs.
- Binnen het SWV PO 3006 werken wij samen met de schoolbesturen Kiem en Oosterwijs aan de realisatie van een specialistische voorziening in de gemeente Maashorst, waarbij speciaal basisonderwijs en speciaal onderwijs (cluster 3 en 4) geïntegreerd en samenhangend aangeboden worden en er wordt uitgegaan van de ondersteuningsbehoefte van de leerling.

Wat gaan we daarvoor doen?

	Acties / activiteiten	2023
1.	Opstellen nieuw onderwijsachterstandenbeleid Maashorst.	2023

2	Monitoren of alle indicaties voor- en vroegschoolse educatie worden doorgeleid naar een passend aanbod.	2023
3.	We zetten (lokale) interventies (bijv. Past/TOM) in voor kinderen die dreigen uit te vallen in het regulier voortgezet onderwijs.	2023
4.	In samenwerking met de schoolbesturen Kiem en Oosterwijs en het samenwerkingsverband 30.06 onderzoeken wat er nodig is om een specialistische voorziening te realiseren in de gemeente Maashorst.	2023

Wat mag het kosten?

In deze programmabegroting hebben we een aantal nieuwe wensen met financiële gevolgen opgenomen

(bedragen x € 1.000)

	Extra nog niet begrote uitgaven	inv	2023	2024	2025	2026
1.	Regionale coördinatie Digi-Taalhuis		20	20	20	20
2.	Passend Onderwijs (PAST, TOM en Dyslexie)		60	60	60	60
.						
	Totaal		80	80	80	80

Samenwerkingen

- Regionaal Bureau Leerplicht en voortijdig schoolverlaten Brabant Noordoost

Wet- en regelgeving

De gemeente Maashorst of haar bestuursorganen handelen overeenkomstig het legaliteitsbeginsel slechts op basis van taken en bevoegdheden die terug te vinden zijn in de Europese, landelijke of lokale wet- en regelgeving. Iedereen kan de geldende regels raadplegen.

Landelijke wet- en regelgeving

Op www.overheid.nl zijn alle geldende regels voor de gemeente Maashorst te vinden.

Lokale wet- en regelgeving

Zoekt u een wet of regel van de gemeente Maashorst? Bijvoorbeeld een verordening of beleidsregel? Alle regelingen van de gemeente vindt u op de website Overheid.nl. De lokale regels worden overigens ook gepubliceerd op de website van de gemeente Maashorst. U kunt ze hier raadplegen.

Beleidsnotities

Een overzicht van de beleidsnotities en nota's van de gemeente is eveneens opgenomen en treft u [hier](#).

Projecten

Sinds een aantal jaren leggen we ook afzonderlijk verantwoording af over de majeure projecten. Per project met een restant krediet van meer dan € 500.000 worden de aspecten planning, budget en risico toegelicht

doormiddel van een stoplichtenrapportage.

Er zijn geen projecten die hieraan voldoen binnen dit taakveld.

Onderwijs - Onderwijshuisvesting

Tot dit taakveld behoren de gemeentelijke taken op het gebied van huisvesting voor basis- en voorgezet onderwijs:

- nieuwbouw van schoolgebouwen
- uitbreiding van bestaande schoolgebouwen
- opstellen programma onderwijshuisvesting
- vandalismebestrijding

Ontwikkelingen

Er is een wetswijziging in voorbereiding op het gebied van onderwijshuisvesting. Het doel van de wetswijziging is de verantwoordelijkheidsverhouding tussen de gemeenten en schoolbesturen te verhelderen en de samenwerking te verbeteren. De ingangsdatum is nog onbekend.

De insteek van de wet is een meer planmatige, duurzame en toekomstgerichte aanpak van onderwijshuisvesting. Wat kan leiden tot meer effectiviteit en dus betere onderwijshuisvesting. Daarnaast wordt in het wetsvoorstel renovatie een volwaardig alternatief voor nieuwbouw. Ook wordt het investeringsverbod voor besturen in het primair onderwijs genuanceerd.

Met de wetswijziging wordt het voor gemeenten verplicht een meerjarig Integraal HuisvestingsPlan (IHP) te ontwikkelen. Voor de gemeente Maashorst wordt dit ook ontwikkeld. We werken hierbij samen met schoolbesturen.

Doelen

Wat willen we bereiken?

- In al onze kernen is aanbod van basisonderwijs, kinderopvang en buitenschoolse opvang beschikbaar.
- Schoolgebouwen zijn aan de hand van een -samen met partners- op te stellen integraal huisvestingsplan (IHP) gebouwd, uitgebreid of vernieuwd.
- Bij het realiseren van nieuwbouw van schoolgebouwen wordt uitgegaan van een gebouw met een laag energiegebruik en een gezond binnenmilieu (frisse scholen).

Wat gaan we daarvoor doen?

	Acties / activiteiten	2023
1.	Opstellen duurzaam Integraal HuisvestingsPlan onderwijs (IHP)	2022-2023
2.	Realiseren Nieuwbouw IKC-West	2019-2023
3.	Realiseren Uitbreiding Speelleercentrum De Wijde Wereld	2019-2023

Wat mag het kosten?

In deze programmabegroting hebben we een aantal nieuwe wensen met financiële gevolgen opgenomen.

(bedragen x € 1.000)

	Extra nog niet begrote uitgaven	inv	2023	2024	2025	2026
1.	Integraal HuisvestingsPlan (IHP) gemeente Maashorst		20			
2.	Projectrealisatie IKC-West		20	20		
	Totaal		40	20		

Samenwerkingen

- Regionaal Bureau Leerplicht en voortijdig schoolverlaten Brabant Noordoost

Wet- en regelgeving

De gemeente Maashorst of haar bestuursorganen handelen overeenkomstig het legaliteitsbeginsel slechts op basis van taken en bevoegdheden die terug te vinden zijn in de Europese, landelijke of lokale wet- en regelgeving. Iedereen kan de geldende regels raadplegen.

Landelijke wet- en regelgeving

Op www.overheid.nl zijn alle geldende regels voor de gemeente Maashorst te vinden.

Lokale wet- en regelgeving

Zoekt u een wet of regel van de gemeente Maashorst? Bijvoorbeeld een verordening of beleidsregel? Alle regelingen van de gemeente vindt u op de website Overheid.nl. De lokale regels worden overigens ook gepubliceerd op de website van de gemeente Maashorst. U kunt ze hier raadplegen.

Beleidsnotities

Een overzicht van de beleidsnotities en nota's van de gemeente is eveneens opgenomen en treft u [hier](#).

Projecten

Onderstaand wordt een toelichting gegeven op grote projecten (restant krediet >€ 500.000). Hierbij is gekeken naar Planning, Budget en Risico.

Planning; verloopt het project volgens de laatst vastgestelde tijdsplanning?

	conform planning
	langzamer dan planning
	project is nog niet gestart

Budget; zijn de inkomsten/uitgaven volgens het geraamde budget?

	conform budget of inkomsten hoger/uitgaven lager (positief resultaat) dan budget
	inkomsten lager/uitgaven hoger (negatief resultaat) dan budget

Risico's; welke risico zijn verbonden aan het project? Hierbij worden impact van het risico en de kans dat

het risico zich voordoet beoordeeld.

	lage kans en weinig impact
	grote kans en weinig impact / lage kans en veel impact
	grote kans en veel impact

Indien een stoplicht op rood of oranje wordt ingevuld volgt er een toelichting.

Omschrijving project/investering	Oorspronkelijk krediet	Restant krediet ultimo 2022
1. Realisatie nieuwbouw IKC West	€ 6.499.000	€ 6.024.134

	Indicator	Toelichting
Planning		In 2020 is gestart met de planvorming voor IKC West. De gemeente werkt samen met schoolbesturen SAAM en KIEM en kinderopvangorganisatie Kanteel. Het ontwerpproces met de betrokken partijen loopt, maar kent de nodige uitdagingen qua ontwerp en verkeer. De omgevingsdialoog (burgerparticipatie) is tijdig gestart, maar vraagt om extra tijd en aandacht vanwege de vele verschillende belangen. Ruimtelijke procedures starten om die reden later dan gepland, naar verwachting in het derde kwartaal 2022. De start van de realisatie van de nieuwbouw is daardoor naar verwachting ook vertraagd.
Budget		In november 2019 heeft de raad van de (voormalige) gemeente Uden normbudgetten beschikbaar gesteld voor nieuwbouwproject IKC West, op basis van het prijspeil 2019. Uitgangspunt bij een nieuwbouwproject is dat een schoolbestuur optreedt als bouwheer en de nieuwbouw realiseert binnen het beschikbare normbedrag. Maar: de daadwerkelijke realisatie van dit nieuwbouwproject start naar verwachting pas in 2023. Door de significante prijsstijgingen van bouwkosten en de daarop gebaseerde indexeringen van normbudgetten onderwijshuisvestingen vanuit de VNG is het niet realistisch te noemen om in 2023 een nieuwbouwproject te realiseren op basis van het prijspeil 2019. De VNG maar ook de betrokken schoolbesturen hebben dit herhaaldelijk aangegeven. Hierover zijn het college en de raad van de (voormalige) gemeente Uden meermaals geïnformeerd, middels informatienota's en presentaties vanaf maart 2020. Een voorstel voor een noodzakelijke ophoging van de budgetten zal aan uw college en de raad worden voorgelegd.

Risico		Planning: hoog risico op vertraging Budget: hoog risico op noodzaak van aanvullende normbudgetten
--------	--	--

Omschrijving project/investering	Oorspronkelijk krediet	Restant krediet ultimo 2022
2. Realisatie Uitbreiding Speelleercentrum De Wijde Wereld	€ 1.518.000	€ 297.570

	Indicator	Toelichting
Planning		In 2020 is gestart met de planvorming voor de uitbreiding van De Wijde Wereld. De gemeente werkt samen met schoolbestuur KIEM. Het ontwerpproces duurde langer dan voorzien. De omgevingsdialoog (burgerparticipatie) is gestart en het ontwerp is positief ontvangen. De planning wordt echter vertraagd door het Didam-arrest. De randvoorwaarden van het arrest moeten worden uitgevoerd om met het project verder te kunnen.
Budget		In november 2019 heeft de raad van de (voormalige) gemeente Uden normbudgetten beschikbaar gesteld voor de permanente uitbreiding van Speelleercentrum De Wijde Wereld, op basis van het prijspeil 2019. Uitgangspunt bij een nieuwbouwproject is dat een schoolbestuur optreedt als bouwheer en de nieuwbouw realiseert binnen het beschikbare normbedrag. Maar: de daadwerkelijke realisatie van dit nieuwbouwproject start naar verwachting pas in 2022. Door de significante prijsstijgingen van bouwkosten en de daarop gebaseerde indexeringen van normbudgetten onderwijshuisvestingen vanuit de VNG is het niet realistisch te noemen om in 2023 een nieuwbouwproject te realiseren op basis van het prijspeil 2019. De VNG maar ook het betrokken schoolbestuur hebben dit herhaaldelijk aangegeven. Hierover zijn het college en de raad van de (voormalige) gemeente Uden meermaals geïnformeerd, middels informatienota's vanaf maart 2020. Een voorstel voor een noodzakelijke ophoging van de budgetten zal aan uw college en de raad worden voorgelegd.
Risico		Planning: hoog risico op vertraging Budget: hoog risico op noodzaak van aanvullende normbudgetten

5. Sport, cultuur, recreatie en natuur

Sport, cultuur en recreatie

Het programma Sport, cultuur, recreatie en natuur gaat over besteding van vrije tijd. Deze activiteiten dragen bij aan de vitaliteit van onze inwoners en zorgen voor een aantrekkelijk aanbod van voorzieningen. Het programma is gericht op het stimuleren van activiteiten op deze gebieden. Daarnaast wordt in dit programma specifiek aandacht besteed aan monumenten- en welstandstoezicht en aan natuurgebied De Maashorst.

Sport: sportbeleid en (onderhoud) sportaccommodaties

Wij vinden het belangrijk dat inwoners kunnen sporten. Sporten biedt ontspanning, is gezond en versterkt de sociale samenhang. Sporten kan ook het meedoen in de samenleving bevorderen. Een mooi voorbeeld is het sporten en bewegen met verslaafde inwoners, als re-integratietraject richting betaald werk of een opleiding.

Met het nieuwe sport- en beweegbeleid ‘Winnen doe je met z’n allen’ en het bijbehorende uitvoeringsprogramma, zetten we de komende jaren erop in om dit te versterken. Naast de aandacht voor sportverenigingen, andere beweegaanbieders en de diverse sportaccommodaties, wordt nadrukkelijk ingezet op het creëren van de toegevoegde waarde van sport voor het sociaal domein (gezondheid, participatie, re-integratie, inclusieve samenleving, etc.).

Cultuur

We willen dat instellingen meer aandacht hebben voor cultuureducatie en de algemene ontwikkeling van de jeugd in Maashorst. We willen, binnen de bestaande structuur en middelen, nieuwe accenten aanbrengen en dit vertalen in prestatieafspraken.

Recreatie

Bij recreatie ligt de aandacht vooral op de verbinding tussen stad en platteland, de overgang van bebouwde kom naar de buitengebieden, waarbij vanuit de landbouwtransitie ook wordt gekeken naar de wijze waarop deze activiteiten kunnen bijdragen aan natuurbeleving.

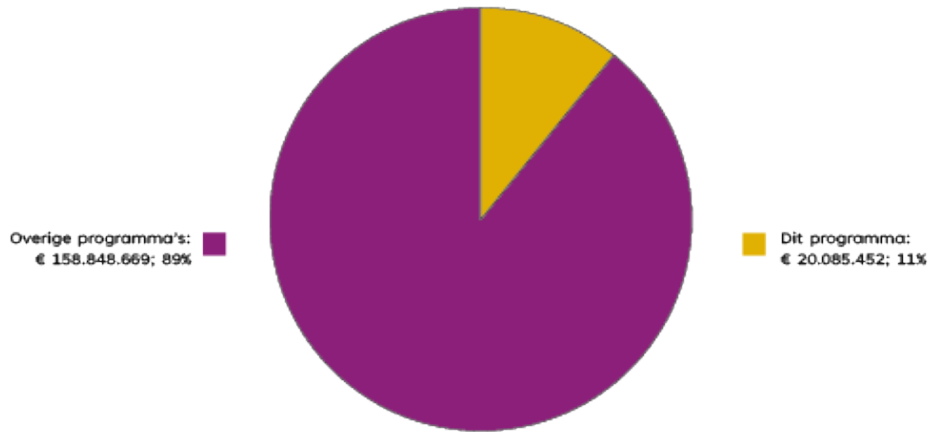
De Maashorst heeft een grote recreatieve aantrekkingskracht. Dit vraagt om regulering en monitoring.

Taakvelden:

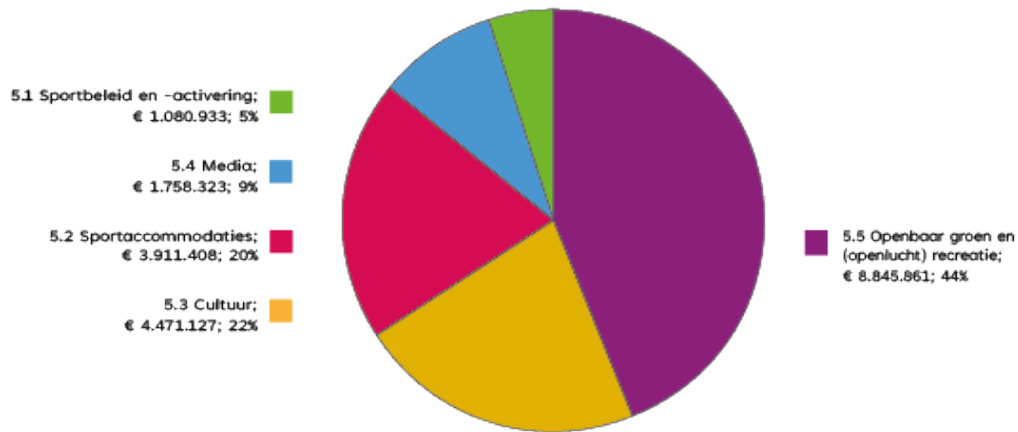
- Sportbeleid- en activering
- Sportaccommodaties
- Cultuur
- Media
- Openbaar groen en (openlucht) recreatie

Specificatie lasten en baten:

Programma 5 Sport, cultuur, recreatie en natuur

Programma 5 Lasten 2023 per taakveld

Wat mag het kosten?

Exploitatie (x € 1.000)

Programma 5 Sport, cultuur, recreatie en natuur	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Lasten exclusief reserves						
5.1 Sportbeleid en -activering	1.496	1.277	1.081	1.081	1.081	1.081
5.2 Sportaccommodaties	2.533	3.891	3.911	3.854	3.860	3.851
5.3 Cultuur	4.141	4.613	4.471	4.465	4.477	4.488
5.4 Media	1.779	1.792	1.758	1.758	1.757	1.757
5.5 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	6.920	8.754	8.846	8.745	8.625	8.649
Totaal lasten	16.868	20.327	20.068	19.903	19.800	19.826
Baten exclusief reserves						
5.1 Sportbeleid en -activering	771	347	228	228	228	228
5.2 Sportaccommodaties	301	1.225	1.124	1.113	1.129	1.107
5.3 Cultuur	1.076	1.080	1.104	1.104	1.104	1.104
5.4 Media	343	306	313	313	313	313
5.5 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	198	506	330	330	330	330
Totaal baten	2.689	3.464	3.099	3.088	3.104	3.082
Geraamd resultaat exclusief mutaties reserves	14.180	16.863	16.968	16.815	16.696	16.744
Stortingen in reserves	356	54	18	17	17	17
Onttrekkingen uit reserves	1.967	1.575	571	509	509	509
Saldo inclusief mutaties reserves	12.568	15.342	16.415	16.323	16.204	16.252
Incidentele baten en laten	739	-28	0	50	0	0
Structureel saldo	11.829	15.370	16.415	16.273	16.204	16.252

Sport, cultuur, recreatie en natuur - Sportbeleid en -activering

Tot het taakveld behoren de niet-fysieke maatregelen om amateursport te stimuleren:

- Ondersteunen en stimuleren recreatieve sportbeoefening;
- Ondersteunen van organisaties die zich met sport bezig houden;
- Sport in de buurt en combinatiefuncties.

Ontwikkelingen

Sport en bewegen is van waarde voor iedere inwoner en de gemeente Maashorst als geheel. Het is belangrijk dat iedereen kan sporten. We willen een gezonde en vitale leefstijl in de directe omgeving van onze inwoners brengen: In de wijk, op school en bij verenigingen. Met sport en bewegen naar een energieke en gezonde omgeving.

We zien dat sport en bewegen bijdraagt aan de positieve gezondheid van inwoners. Met de ontwikkeling van sportief kapitaal en een leven lang sport en bewegen voor iedereen wordt een bijdrage geleverd aan participatie in de samenleving, cohesie, positieve gezondheid en positief opgroeien.

Doelen

Wat willen we bereiken?

Sport

- Een goed, sterk en evenwichtig (geharmoniseerd) sportbeleid.
- Iedereen doet mee. Bewegen van jongeren is essentieel, ook in de preventieve sfeer.
- Er is een breed aanbod van sport. Ook voor mensen met een beperking. Wij nemen daarin onze verantwoordelijkheid.
- In alle kernen is er aanbod om te kunnen sporten voor jong en oud. We doen er alles aan om de faciliteiten op orde te hebben en te houden, bijvoorbeeld door te kijken naar mogelijkheden voor gecombineerd gebruik van faciliteiten.
- In het sportbeleid hebben we aandacht voor de vitale eigentijdse sportinfrastructuur in de gemeente Maashorst die zowel fysiek als financieel toegankelijk is en waar alle inwoners zich veilig en welkom voelen.
- In Maashorst zijn buurtsportcoaches actief.

Wat gaan we daarvoor doen?

	Acties / activiteiten	2023
1.	Een nieuwe sport- en beweegvisie voor Maashorst ontwikkelen, incl. een vertaling van het landelijke sportakkoord naar een lokale visie.	2023
2.	Doorontwikkelen van duurzame inzet van de buurtsportcoaches.	2023
3.	Onderzoeken en implementeren van mogelijkheden/behoeften voor sport en bewegen in de directe omgeving van de inwoners, waaronder in de openbare ruimte.	2023-2024
4.	Stimuleren dat iedereen kan bewegen, door organisatie van activiteiten met o.a. Uniek Sporten (inwoners met een	2023

beperving), Sjors Sportief (jeugd) en Max Vitaal (ouderen).

Wat mag het kosten?

In deze programmabegroting hebben we geen nieuwe wensen met financiële gevolgen opgenomen.

(bedragen x € 1.000)

Extra nog niet begrote uitgaven	inv	2023	2024	2025	2026
Totaal					

Samenwerkingen

-

Wet- en regelgeving

De gemeente Maashorst of haar bestuursorganen handelen overeenkomstig het legaliteitsbeginsel slechts op basis van taken en bevoegdheden die terug te vinden zijn in de Europese, landelijke of lokale wet- en regelgeving. Iedereen kan de geldende regels raadplegen.

Landelijke wet- en regelgeving

Via www.overheid.nl zijn alle geldende regels voor de gemeente Maashorst te vinden.

Lokale wet- en regelgeving

Zoekt u een wet of regel van de gemeente Maashorst? Bijvoorbeeld een verordening of beleidsregel? Alle regelingen van de gemeente vindt u op de website Overheid.nl. De lokale regels worden overigens ook gepubliceerd op de website van de gemeente Maashorst. U kunt ze [hier](#) raadplegen.

Beleidsnotities

Een overzicht van de beleidsnotities en nota's van de gemeente is eveneens opgenomen en treft u [hier](#).

Projecten

Sinds een aantal jaren leggen we ook afzonderlijk verantwoording af over de majeure projecten. Per project met een restant krediet van meer dan € 500.000 worden de aspecten planning, budget en risico toegelicht doormiddel van een stoplichtenrapportage.

Er zijn geen projecten die hieraan voldoen binnen dit taakveld.

Sport, cultuur, recreatie en natuur - Sportaccommodaties

Tot het taakveld behoren alle accommodaties voor sportbeoefening: sporthallen, groene velden en kunstvelden en terreinen.

Ontwikkelingen

Sporten en bewegen is van waarde voor iedere inwoner en de gemeente Maashorst als geheel. Het is belangrijk dat iedereen zijn leven lang kan sporten en/of bewegen, binnen de eigen omgeving en eigen capaciteiten. Hierdoor leven mensen gezond(er), het levert een bijdrage aan ieders persoonlijke ontwikkeling, de sociale cohesie en verbetert (preventief) het welzijn, waardoor de sociale leefbaarheid versterkt.

De uitbraak van het coronavirus, en daarmee het tijdelijk wegvallen van sportieve activiteiten, heeft dit bevestigd. Sport en bewegen is zowel een doel als middel en draagt op veel manieren bij aan het woon-, leef-, welzijns- en vestigingsklimaat in de gemeente Maashorst. Beleidsmatige aandacht voor een functioneel en kwalitatief sportkapitaal blijft daarom belangrijk. Het is van belang om mee te bewegen in de behoefte en demografische ontwikkelingen. Een voorbeeld daarvan is de toenemende vraag naar plekken in de openbare ruimte om te sporten en te bewegen. Dit vraagt ook van de (traditionele) sportverenigingen om mee te bewegen met de tijd.

Voor de nieuwe gemeente Maashorst is het van belang om te bepalen op welke manier zij het sporten en bewegen de komende jaren op lokaal niveau wil gaan faciliteren en ondersteunen. Daarvoor is het noodzaak om nieuw beleid te ontwikkelen, dat niet alleen ingaat op de ambities van de nieuwe gemeente, maar dit ook vertaalt naar subsidies, tarieven en afspraken met het lokale veld.

Doelen

Wat willen we bereiken?

- Realiseren van een functioneel, kwalitatief en duurzaam sportkapitaal, zodat inwoners mogelijkheden hebben om te sporten en bewegen. In lijn hiermee zetten we in op onderhoud en nieuwbouw van sportaccommodaties, zoals nieuwbouw van de sporthal Zeeland (2022), Sport en Spel Reek (2023), herinrichting van Park Moleneind (2023) en de renovatie van de sporthal de Eeght in Schaijk (2022).
- We zetten in op vitale verenigingen, waarbij deze partijen in staat zijn om hun activiteiten op een gedegen en toekomstbestendige wijze te organiseren en tevens een maatschappelijke rol kunnen pakken. Met het lokaal sportakkoord wordt dit gestimuleerd.
- Veiligheid van speelvelden moet gewaarborgd blijven. Daartoe zullen aanvullende maatregelen genomen moeten worden bij diverse kunstgrasvelden om de verspreiding van infill te voorkomen.

Wat gaan we daarvoor doen?

	Acties / activiteiten	2023
1.	Effectuering van besluiten (2017) rondom Park Moleneind en de uitplaatsing van de Red Sox.	2020-2023
2.	Incidentele onderhoudsprojecten voor sportaccommodaties.	2022-2023
3.	Realisatie sport en spel Reek.	2022-2023
4.	Beperken geluidsoverlast motorcrossterrein Zevenbergen Oss (Bijdrage in geluidswal).	2022
5.	Harmoniseren huren en tarieven accommodaties verenigingsleven.	2023

Wat mag het kosten?

In deze programmabegroting zijn twee nieuwe wensen met financiële gevolgen opgenomen.

(x € 1.000)

Extra nog niet begrote uitgaven	inv	2023	2024	2025	2026
Beregeningsinstallaties sportveld Achilles Reek	60	1	3	3	3
Harmonisatie huur en tarieven accommodaties verenigingsleven		60			
Totaal	60	61	3	3	3

Samenwerkingen

-

Wet- en regelgeving

De gemeente Maashorst of haar bestuursorganen handelen overeenkomstig het legaliteitsbeginsel slechts op basis van taken en bevoegdheden die terug te vinden zijn in de Europese, landelijke of lokale wet- en regelgeving. Iedereen kan de geldende regels raadplegen.

Landelijke wet- en regelgeving

Via www.overheid.nl zijn alle geldende regels voor de gemeente Maashorst te vinden.

Lokale wet- en regelgeving

Zoekt u een wet of regel van de gemeente Maashorst? Bijvoorbeeld een verordening of beleidsregel? Alle regelingen van de gemeente vindt u op de website Overheid.nl. De lokale regels worden overigens ook gepubliceerd op de website van de gemeente Maashorst. U kunt ze [hier](#) raadplegen.

Beleidsnotities

Een overzicht van de beleidsnotities en nota's van de gemeente is eveneens opgenomen en treft u [hier](#).

Projecten

Sinds een aantal jaren leggen we ook afzonderlijk verantwoording af over de majeure projecten, Per project met een restantkrediet van meer dan € 500.000 worden de aspecten planning, budget en risico toegelicht door middel van een stoplichtenrapportage. Indien een stoplicht op oranje of rood staat, wordt ook een extra toelichting opgenomen.

Door de coronacrisis wordt elk project in meer of mindere mate beïnvloed in de voortgang. Wat de uiteindelijke consequenties zijn, is op dit moment nog niet te bepalen.

Planning, verloopt het project volgens de laatst vastgestelde tijdsplanning?

	Conform planning
	Langzamer dan planning
	Nog niet opgestart

Budget, zijn de inkomsten/uitgaven volgens het geraamde budget?

	conform budget of inkomsten hoger/uitgaven lager (positief resultaat) dan budget
	inkomsten lager/uitgaven hoger (negatief resultaat) dan budget

Risico's; welke risico's zijn verbonden aan het project? Hierbij worden impact van het risico en de kans dat het risico zich voordoet beoordeeld.

	lage kans en weinig impact
	grote kans en weinig impact / lage kans en veel impact
	grote kans en veel impact

Omschrijving project/investering	Oorspronkelijk krediet	Restant krediet ultimo 2022
Herinrichting Park Moleneind* en uithuizing Red Sox	€ 2.289.000	€ 1.147.225

* De Raad heeft op 30 januari 2020 besloten om diverse incidentele exploitatiebudgetten om te zetten naar 1 investeringskrediet Herinrichting Park Moleneind.

	Indicator	Omschrijving
Planning		In 2021 is de benodigde bestemmingsplanprocedure voor de Boekelsedijk (nieuwe locatie Red Sox) gestart. Beoogd is om de herinrichting van Park Moleneind en de ontwikkeling van de locatie Boekelsedijk in fases verder uit te voeren in de periode 2022-2024
Budget		
Risico		Op dit moment worden er geen risico's verwacht. Enige kanttekening hierbij is, dat tijdens de uitvoering van de herinrichting kans bestaat dat er onvoorziene risico's geconstateerd kunnen worden. Er zijn zienswijzen ingediend op het bestemmingsplan Boekelsedijk, die zijn behandeling bij het College.

Omschrijving project/investering	Oorspronkelijk krediet	Restant krediet ultimo 2022
Renovatie en verduurzaming Sporthal de Eeght Schaijk	€ 1.662.000	€ 20.000

	Indicator	Omschrijving
Planning		Verbouwing wordt in Q4 2022 volledig afgerond.
Budget		Realisatie vindt plaats binnen het huidige budget.
Risico		Er is begin juni 2022 een inbraak in het pand geweest waarbij koper is gestolen. De verwachting is dat de schade binnen de verzekering geregeld kan worden. Er zal echter hoogstwaarschijnlijk sprake zijn van een eigen risico.

Omschrijving project/investering	Oorspronkelijk krediet	Restant krediet ultimo 2022
Sport en Spel Reek gebouw	€ 3.031.561	€ 2.578.182

	Indicator	Omschrijving
Planning		De bestemmingsplanprocedure is in gang gezet. Voorstel om de velden te verplaatsen zal nog ter goedkeuring worden voorgelegd. Het voorontwerp voor het nieuwe gebouw is reeds gereed.
Budget		De marktontwikkelingen mbt materiaal- en personeelskosten van afgelopen tijd en de daarbij behorende uitgangspunten worden momenteel nader onderzocht. Deze zullen zeker consequenties hebben voor het budget. De opdracht voor het opstellen van definitief ontwerp is verstrekt.
Risico		Marktwerving, mogelijke subsidiestroom vanuit SPUK of BOSA?

Sport, cultuur, recreatie en natuur - Cultuur

Het taakveld Cultuur bestaat uit 3 deeltaakvelden. Het gaat dan om gemeentelijke taken met betrekking tot of op gebied van:

Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie

Tot dit taakveld behoren activiteiten en subsidiering ter bevordering van beeldende kunst, muziek, dans en toneel, en cultuureducatie.

Musea

Tot dit taakveld behoren activiteiten gericht op het verwerven, behouden en presenteren van kunst en cultuur: musea en exposities en historische archieven.

Cultureel erfgoed

Tot dit taakveld behoren taken gericht op behouden en voor publiek toegankelijk maken van cultureel erfgoed: historische gebouwen, beschermde stads- en dorpsgezichten en overige objecten met historische waarde in de publieke ruimte, subsidie, beheer, onderhoud, toezicht en handhaven van cultureel erfgoed.

Ontwikkelingen

Cultuur

De samenleving verandert. Onder meer het bedrijfsleven en de zorgsector staan voor tal van uitdagingen evenals kansen. Ook lijken sociaal-culturele tegenstellingen in de samenleving groter te worden. Het bevorderen van kunst en cultuur draagt eraan bij dat inwoners goed in staat zijn om in deze veranderende wereld te leven en daarin een plaats in te nemen.

Kunst en cultuur zijn bewezen bouwstenen voor een stevige sociale basis. Het benadert mensen vanuit wat ze wél kunnen. Het vergroot mentale veerkracht zodat ze terug kunnen veren na tegenslag. Het activeert het zelfstandig denken van inwoners en draagt bij aan een brede blik op de samenleving en het eigen functioneren daarin. Het werkt preventief, omdat je er vaardigheden door ontwikkelt en contacten mee krijgt die je later in kunt zetten.

Uit onderzoek van de WHO (World Health Organisation) blijkt dat het meedoen aan cultuur-projecten mensen niet minder arm of eenzaam maakt. Ze gaan zich er wel beter door voelen. Vaak ontmoeten ze andere mensen en kunnen ze hun talenten tonen waardoor het zelfvertrouwen toeneemt. Dit vergroot hun zelfredzaamheid en biedt zingeving. Kunst en cultuur draagt op die manier bij aan veerkrachtige en gezonde inwoners.

Erfgoed

Onze samenleving is in beweging. De ruimte vraag binnen onze gemeente is groot. Sportlocaties, werklocaties, woonlocaties etc. Allemaal ruimte vragende functies binnen een vaak al bestaand en intensief bebouwd gebied. Binnen onze gemeentegronden bevinden zich ook cultuurhistorisch waardevolle panden en gebieden. Maashorst herbergt veel schatten en parels, bovengronds én ondergronds. Van de Petruskerk tot kerken in Bossche Schoolstijl. Van kenmerkende molens, boerderijen, en woonhuizen tot een Vorstengraf. Van diverse kloosters tot een bunker en zelfs een bijzondere geknakte lantaarnpaal.

Deze zijn cultuurhistorische objecten zijn in het verleden ontstaan en hebben de basis gelegd voor de uitstraling en kenmerken van onze huidige kernen en omliggende gebieden. Deze elementen hebben het verleden mee vormgegeven en zijn vanuit die hoedanigheid vaak ook kostbaar voor de toekomst. Het is van belang onze gemeente te kunnen blijven ontwikkelen op de benodigde beleidsvelden in de toekomst. Dit echter met in acht name van ons verleden.

Wij vinden het belangrijk om historische bebouwing en historische elementen in het landschap te behouden. Waarbij mee ontwikkelen in de huidige tijdgeest ook een optie is. Het is daarom van belang om ons culturele erfgoed te inventariseren en te beschrijven met als doel om ons culturele erfgoed te bewaken en tegelijkertijd een weloverwogen keuze te maken om toekomstige ontwikkelingen, waar cultuur historie een rol speelt, te blijven faciliteren.

Doelen

Wat willen we bereiken?

Cultuur

- We stimuleren en waarderen verenigingen en vrijwilligers.
- Culturele instellingen leveren een actieve bijdrage aan de educatie en het vermaak van onze inwoners.
- Het aanbod van cultuureducatie is gegroeid omdat wij het stimuleren en faciliteren.
-

Lokaal talent heeft de openbare ruimte met kunst verfraaid.

Erfgoed

- Behoud van historische bebouwing en historische elementen in het landschap.
- Herbestemmingsmogelijkheden voor monumenten en ander cultureel erfgoed.

Wat gaan we daarvoor doen?

	Acties / activiteiten	2023
1.	Ontwikkeling nieuw cultuurbeleid.	2022-2023
2.	Stimuleren cultuureducatie door o.a. een bijdrage te leveren aan het programma Xpress (samenwerking Kunst & Co, onderwijs en bedrijfsleven).	2022 e.v.
3.	De cultuurhistorische waarden binnen de gemeente Maashorst zijn onderzocht, met een voorstel tot bescherming.	2023
4.	Harmoniseren Welstandsnota's voormalig Uden en Landerd.	2022-2023

Wat mag het kosten?

In deze programmabegroting hebben we één nieuwe wens met financiële gevolgen opgenomen.

(bedragen x € 1.000)

Extra nog niet begrote uitgaven	inv	2023	2024	2025	2026
Cultuurevenement Passie voor Pasen 2023		20			
Totaal		20			

Samenwerkingen

- Museum voor Religieuze Kunst
- Theater Markant N.V.
- Kunst & Co
- Naat Piek
- Overige cultuurorganisaties

Wet- en regelgeving

De gemeente Maashorst of haar bestuursorganen handelen overeenkomstig het legaliteitsbeginsel slechts op basis van taken en bevoegdheden die terug te vinden zijn in de Europese, landelijke of lokale wet- en regelgeving. Iedereen kan de geldende regels raadplegen.

Landelijke wet- en regelgeving

Op www.overheid.nl zijn alle geldende regels voor de gemeente Maashorst te vinden.

Lokale wet- en regelgeving

Zoekt u een wet of regel van de gemeente Maashorst? Bijvoorbeeld een verordening of beleidsregel? Alle regelingen van de gemeente vindt u op de website Overheid.nl. De lokale regels worden overigens ook gepubliceerd op de website van de gemeente Maashorst. U kunt ze [hier](#) raadplegen.

Beleidsnotities

Een overzicht van de beleidsnotities en nota's van de gemeente is eveneens opgenomen en treft u [hier](#).

Projecten

Sinds een aantal jaren leggen we ook afzonderlijk verantwoording af over de majeure projecten. Per project met een restant krediet van meer dan € 500.000 worden de aspecten planning, budget en risico toegelicht doormiddel van een stoplichtenrapportage.

Er zijn geen projecten die hieraan voldoen binnen dit taakveld.

Sport, cultuur, recreatie en natuur - Media

Tot dit taakveld behoort de zorg voor fysieke en elektronische cultuurdragers: bibliotheek en de lokale omroep.

Ontwikkelingen

Binnen gemeente Maashorst is de SLOM actief (Stichting Lokale Omroep Maashorst). Deze Stichting verzorgt de nieuwsvoorziening in de Maashorst onder de naam Dtv. Dtv verzorgt tv-uitzendingen, kent een radioprogrammering, heeft een online kanaal en voorziet in nieuwsvoorziening via een eigen app. Naast Dtv kent Maashorst een tweetal weekbladen: Udens Weekblad en de Arena. Ook deze weekbladen hebben een online kanaal voor de nieuwsvoorziening. Als gemeente gebruiken we beide weekbladen voor nieuwsvoorziening richting onze gemeenschap, onder andere door de gemeentepagina en het publiceren van de openbare bekendmakingen.

Dtv ontvangt subsidie van gemeente Maashorst. Hier staan prestatieafspraken tegenover gelinkt aan het aantal nieuwsuitzendingen en dergelijke. In het derde en vierde kwartaal van 2022 wordt besloten hoe deze subsidie voor 2023 en de jaren daarna ingericht gaat worden. De hoogte van het subsidiebedrag heeft te maken met de gewenste kwaliteit en kwantiteit van de nieuwsvoorziening. Overigens bestaat een deel van de subsidie uit een wettelijk vastgestelde bijdrage. De relatie tussen media en overheden, in dit geval gemeente Maashorst, is überhaupt een belangrijk onderwerp om te verdiepen. Deze relatie moet in balans zijn.

Het uitzenden van de raads- en commissievergaderingen is vanaf het betrekken van de nieuwe raadszaal in Uden (september 2022) in handen van gemeente Maashorst zelf. Alle vergaderingen zijn online te volgen.

Bibliotheek

De ontwikkelingen met betrekking tot de bibliotheek worden beschreven bij taakveld Cultuur. Meer informatie is daarom te vinden in programma 5.3.

Doelen

Wat willen we bereiken?

Relevante nieuwsvoorziening voor inwoners van gemeente Maashorst, waarin alle kernen vertegenwoordigd worden. Met de bijdrage vanuit de gemeente kan de SLOM uitvoering geven aan het programmabeleid, zoals vastgesteld door de Programmaraad, waarin vertegenwoordigers van gemeente Maashorst zitting hebben.

Wat gaan we daarvoor doen?

Overzicht van acties/activiteiten:

	Acties / activiteiten	2023
1.	Vaststellen prestatieafspraken SLOM & evalueren van deze afspraken	
2.	Samenwerking SLOM en gemeente Maashorst voor 2023 uitwerken, inclusief bijbehorende subsidievraag	2022-2025
3.	Inrichten online uitzetten raads- en commissievergaderingen	

Wat mag het kosten?

In deze programmabegroting hebben we geen nieuwe wensen met financiële gevolgen opgenomen.

(x € 1.000)

Extra nog niet begrote uitgaven	inv	2023	2024	2025	2026
Totaal					

Samenwerkingen

- Bibliotheek Uden
Bibliotheek Schaijk

Bibliotheek Zeeland
SLOM

Udens Weekblad
Arena

Wet- en regelgeving

De gemeente Maashorst of haar bestuursorganen handelen overeenkomstig het legaliteitsbeginsel slechts op basis van taken en bevoegdheden die terug te vinden zijn in de Europese, landelijke of lokale wet- en regelgeving. Iedereen kan de geldende regels raadplegen.

Landelijke wet- en regelgeving

Op www.overheid.nl zijn alle geldende regels voor de gemeente Maashorst te vinden.

Lokale wet- en regelgeving

Zoekt u een wet of regel van de gemeente Maashorst? Bijvoorbeeld een verordening of beleidsregel? Alle regelingen van de gemeente vindt u op de website Overheid.nl. De lokale regels worden overigens ook gepubliceerd op de website van de gemeente Maashorst. U kunt ze [hier](#) raadplegen.

Beleidsnotities

Een overzicht van de beleidsnotities en nota's van de gemeente is eveneens opgenomen en treft u [hier](#).

Projecten

Sinds een aantal jaren leggen we ook afzonderlijk verantwoording af over de majeure projecten. Per project met een restant krediet van meer dan € 500.000 worden de aspecten planning, budget en risico toegelicht doormiddel van een stoplichtenrapportage.

Er zijn geen projecten die hieraan voldoen binnen dit taakveld.

Sport, cultuur, recreatie en natuur - Openbaar groen en (openlucht) recreatie

Tot dit taakveld behoren openbaar groen, natuur en recreatie:

- natuurbescherming;
- onderhoud van bos, heide en overige natuurgebieden;
- aanleg en onderhoud van openbaar groen inclusief het plaatsen en onderhouden van kunstwerken in de openbare ruimte;
- aanleg en onderhoud van speelvoorzieningen, recreatievoorzieningen.

Ontwikkelingen

Door veranderende klimaatomstandigheden krijgen we steeds meer te maken met hete zomerdagen, als ook hele natte dagen. Klimaatadaptatie is daarom een belangrijk thema en inrichtingsprincipe. Een gezonde leefomgeving vraagt ook om meer mogelijkheden voor sport en spel en recreatieve beleving in de directe woonomgeving. Bij de aanleg, renovatie en beheer, van de openbare ruimte gaan we hier rekening mee houden. Stad- landintegratie kan hier ook een stevige bijdrage in leveren.

Natuurgebied De Maashorst is al jaren volop in ontwikkeling, zowel recreatief als ecologisch. Door verwerving van landbouwgronden realiseren de samenwerkende partijen het Natuur Netwerk Brabant (NNB) en vergroten daarmee de natuurkern en het natuurgebied. De landelijke stikstofproblematiek biedt wellicht ook mogelijkheden te komen tot versterking van het natuurgebied de Maashorst. Daarnaast kan het natuurgebied middels maatregelen om berging van grondwater te bevorderen, een grote rol spelen in de strijd tegen verdroging.

Gemeente Maashorst ziet de ontwikkeling van toerisme en recreatie binnen haar gemeentegrenzen als een speerpunt.

Doelen

Wat willen we bereiken?

Maashorst is natuur. En natuur is Maashorst. Natuurgebied De Maashorst is ons grootste troef. Die willen we dan ook verder ontwikkelen, zodat De Maashorst het meest aantrekkelijke natuurgebied van Noord-Brabant wordt. Qua ambitie staat wat ons betreft het Maashorst Manifest met het toekomstbeeld voor 2050 nog fier overeind. Cluster natuurgebied De Maashorst is onderdeel van de organisatie van de gemeente Maashorst en waarborgt samen met de andere partners de ontwikkelkansen en duurzame instandhouding van het gebied. Actualisatie van het Maashorstmanifest is, zonder het loslaten van de hierin verwoorde ambitie, noodzakelijk en daartoe wordt in 2023 een nieuwe 'Gebiedsvisie Natuurgebied De Maashorst' opgesteld. Focus ligt daarbij uiteraard op de doorontwikkeling van natuurgebied De Maashorst als aangesloten natuurgebied en variatie in natuur. Grote grazers blijven daar wat ons betreft welkom, waarbij veiligheid voorop staat. Ook stimulering van recreatief medegebruik van onze natuur heeft hierbij de aandacht, waarbij de balans tussen natuur en recreatieve druk echter niet uit het oog mag worden verloren.

In de recreatieve natuurschil rondom Natuurgebied De Maashorst liggen kansen om het recreatieve routenetwerk te versterken.

Belangrijk is dat alle partners maar ook ondernemers, vertegenwoordigers van gebruikersgroepen en vrijwilligers goed aangesloten blijven. Ook blijft er een duidelijk aanspreekpunt voor de community als het gaat om het natuurgebied De Maashorst. Met de gemeenten Oss en Bernheze zijn/worden dienstverleningsovereenkomsten (DVO's) afgesloten voor 2023 en met de overige partners zijn/worden afspraken gemaakt middels op te stellen jaarplannen.

We willen (opnieuw) de groenste gemeente van Nederland worden. We vergroten de diversiteit in natuuraanbod, met een goede spreiding over de hele gemeente. Vergroening heeft in de volle breedte onze aandacht, dus ook in de gebouwde omgeving. Bijvoorbeeld door vergroening van de wijken en verbetering van de biodiversiteit. Een groen ingerichte leefomgeving draagt ook wezenlijk bij aan gezondheid en welzijn van onze inwoners. Bij de geplande harmonisatie van beleid openbare ruimte, zullen naast klimaatadaptatie ook bovengenoemde onderwerpen belangrijke thema's zijn.

De gemeente Maashorst maakt werk van vrijetijdsbesteding. Op het gebied van recreatie en toerisme bevorderen we de uitstraling van de gemeente Maashorst door actieve marketing van de toeristische functies van de gemeente. Toerisme en recreatie worden gezien als een speerpunt voor de nieuwe gemeente. We geven dit onder andere inhoud door een samenwerkingsrelatie met een platform voor toerisme en met ondernemers op het gebied recreatie en toerisme.

Wat gaan we daarvoor doen?

Overzicht van acties/activiteiten:

	Acties / activiteiten	2023
1.	Realisatie van Natuurpoort Palmstraat.	2023-2025
2.	Plaatsing uitkijktoren in natuurgebied De Maashorst	2022-2023
3.	Opwaarderen buitenruimte Naat Piek.	2023-2024
4.	Onderzoek ontbrekende groene schakels binnen bebouwde kom.	2022-2023
5.	Vergroten belevingswaarde fiets- en wandelpaden naar centra.	2022-2025
6.	Realisatie ecologische verbindingzones.	2022-2026
7.	Herstel twee wijst projecten.	2023-2026
8.	Uitvoering wijstherstelproject Maashorst.	2023
9.	Structurele deelname Geopark.	2023
10.	Opstellen gebiedsvisie natuurgebied De Maashorst.	2023
11.	Versterken buitenrand, herstel watersysteem natuurgebied De Maashorst.	2022-2026
12.	Aanleg twee rolstoelpaden en wandelpad omgeving Roompot/Nieuwe Hoeve.	2023

13.	Beleid opstellen voor natuurinclusief bouwen.	2023-2024
14.	Aanleg groene daken/muren gemeentelijke gebouwen.	2023-2026
15.	Versterking handhaving landschappelijke inpassingsverplichtingen.	2023-2026
16.	Aanleg recreatief pad Egelweg.	2023
17.	Verlenging rolstoelpad bossen Odiliapeel.	2023
18.	Pilot zelfbeheer openbare ruimte.	2023-2024
19.	Ophogen geluidswal Eiment.	2020-2024
20.	Actualisatie groenbeheerssysteem.	2023
21.	Harmonisatie beleid openbaar groen.	2023
22.	Implementatie gedragscode flora en fauna.	2023
23.	Uitbreiding levensboombos.	2022-2023
24.	Uitbreiding ruitersroutes.	2022-2023
25.	Optimaliseren routenetwerk (fietsen, wandelen, mtb, ruiter en varen).	2023
26.	Samen met recreatieve ondernemers en Platform Toerisme Maashorst realiseren we activiteiten uit het uitvoeringsprogramma. Deze zijn voortgekomen uit de visie Recreatie en Toerisme.	2023-2030
27.	Het in stand houden en waar mogelijk uitbreiden en bevorderen van de betrokkenheid van ondernemers en inwoners bij de ontwikkeling van de toeristische functie van de gemeente Maashorst.	2023

Wat mag het kosten?

In deze programmabegroting hebben we een aantal nieuwe wensen met financiële gevolgen opgenomen.

(x € 1.000)

	Extra nog niet begrote uitgaven	inv	2023	2024	2025	2026
1.	Opwaarderen buitenruimte Naat Piek	300	6	12	12	12
2.	Herstel wijst projecten	250	25	21	22	23
3.	Uitvoering wijstherstelproject Maashorst	50	1	3	3	3
4.	Structurele deelname Geopark		25	25	25	25

5.	Versterken buitenrand, herstel watersysteem natuurgebied De Maashorst	325	25	26	27	28
6.	Aanleg twee rolstoelpaden en wandelpad omgeving Roompot/Nieuwe Hoeve	100	3	6	6	6
7.	Aanleg groene daken/muren gemeentelijke gebouwen	200	1	3	5	7
8.	Versterken natuurverbindingen Stad -Land	275		27	31	35
9.	Aanleg recreatief pad Egelweg		35			
10.	Verlenging rolstoelpad bossen Odiliapeel		10			
11.	Actualiseren groenbeheersysteem	30	3	6	6	6
12.	Harmonisatie beleid openbaar groen		60			
13.	Implementatie gedragscode flora en fauna		13			
14.	Verbeterplan wandelpark sportpark Uden			50		
	Totaal	1.530	207	179	137	145

Samenwerkingen

- Natuurcentrum De Maashorst
- Partners binnen samenwerking natuurgebied de Maashorst, zijn de gemeente Oss en Bernheze, waterschap Aa en Maas, Staatsbosbeheer, ZLTO/Maashorstboeren en lokaal betrokken ondernemers, recreatieve organisaties en natuurverenigingen

Wet- en regelgeving

De gemeente Maashorst of haar bestuursorganen handelen overeenkomstig het legaliteitsbeginsel slechts op basis van taken en bevoegdheden die terug te vinden zijn in de Europese, landelijke of lokale wet- en regelgeving. Iedereen kan de geldende regels raadplegen.

Landelijke wet- en regelgeving

Op www.overheid.nl zijn alle geldende regels voor de gemeente Maashorst te vinden.

Lokale wet- en regelgeving

Zoekt u een wet of regel van de gemeente Maashorst? Bijvoorbeeld een verordening of beleidsregel? Alle regelingen van de gemeente vindt u op de website Overheid.nl. De lokale regels worden overigens ook gepubliceerd op de website van de gemeente Maashorst. U kunt ze [hier](#) raadplegen.

Beleidsnotities

Een overzicht van de beleidsnotities en nota's van de gemeente is eveneens opgenomen en treft u [hier](#).

Projecten

Sinds een aantal jaren leggen we ook afzonderlijk verantwoording af over de majeure projecten, Per project met een restantkrediet van meer dan € 500.000 worden de aspecten planning, budget en risico toegelicht door middel van een stoplichtenrapportage. Indien een stoplicht op oranje of rood staat, wordt ook een extra toelichting opgenomen.

Geen.

6. Sociaal domein

Dit programma gaat over de activiteiten die de gemeente Maashorst onderneemt om haar inwoners in staat te stellen zo gezond, prettig, lang en zelfstandig mogelijk te kunnen leven, wonen en mee te doen in de samenleving. Onze activiteiten zijn gericht op zowel individuele inwoners, als op de samenleving als geheel. Het programma omvat onderwerpen als Wmo, jeugd en participatie.

Sinds 2015 voeren we de Participatiewet, de Wmo en de Jeugdwet uit. Voor de Participatiewet en Wmo geldt dat er een nieuwe doelgroep voor de gemeente is ontstaan; daar waar de gemeente in het verleden vooral verantwoordelijk was voor inwoners met nog een (beperkte) verdiencapaciteit, zijn we nu ook verantwoordelijk voor de dagbesteding en begeleiding van inwoners zonder/met zeer beperkte verdiencapaciteit. Inmiddels wordt hierin steeds beter een weg gevonden. We zien de aansluiting en deels overlapping van de Wmo en Participatiewet steeds duidelijker. Sluitstuk van deze decentralisatie is beschut wonen, echter de verdere decentralisatie van deze taken vanuit de centrumgemeenten naar de gemeenten is vooralsnog uitgesteld.

Wat betreft de Jeugdwet kunnen we stellen dat de transformatie niet volgens planning verloopt; er moeten regionaal en lokaal nog behoorlijke stappen worden gezet om de beoogde beleidsdoelen te kunnen behalen. Deze stappen zullen binnen de huidige coalitieperiode ingevoerd worden.

Per 1 januari 2022 is de nieuwe Wet inburgering van kracht. Het doel is dat nieuwkomers mee gaan doen, het liefst via betaald werk, en dat inburgering daaraan bijdraagt. Dat is waar de inzet van inburgeraar, overheden en andere (maatschappelijke) partners op gericht is. Om dit te bereiken wordt inburgering door het Rijk gepositioneerd als onderdeel van het brede sociaal domein. De regierol van de gemeenten over de uitvoering hiervan wordt vastgelegd in de Wet inburgering.

Bijzondere aandacht is er voor de volgende zaken:

- Binnen het gehele sociaal domein besteden we speciale aandacht aan de manier waarop wij klanten benaderen. De gemeente Maashorst wil dienstverlenend zijn en gepaste zorg

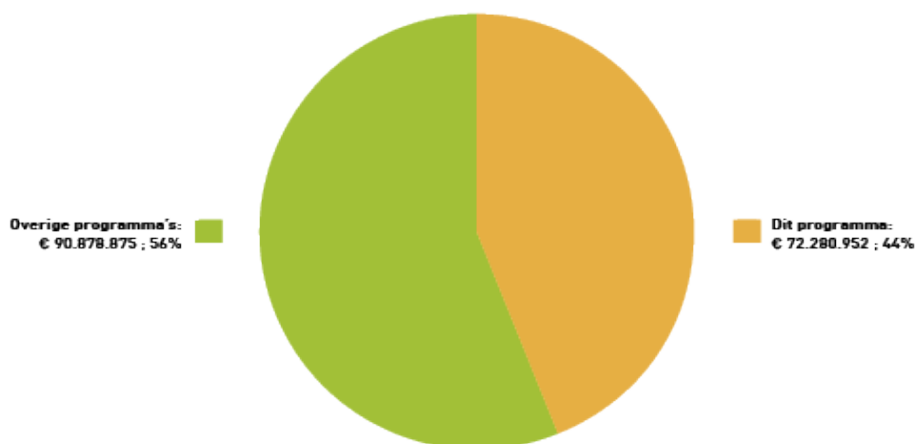
aanbieden, waarbij klanttevredenheid (de klant voelt zich goed geholpen) een belangrijk aspect is.

- Binnen de gemeente is 1 toegang voor Jeugd en Volwassenen gevormd voor de aanvragen op het gebied van zorg en welzijn en Jeugd en de Wmo. Wij streven naar 1 integraal loket voor het sociaal domein.
- We streven naar ontschotting (persoonsgerichte financiering), zelfredzaamheid waar dat mogelijk is en ondersteuning waar dat nodig is. We geven zorg vorm samen met inwoners en kijken daarbij ook naar de mogelijkheden om dit in wijken te realiseren. We bespreken de vormgeving daarvan met wijkbewoners.
- Wanneer mogelijk schrappen we in onze eigen richtlijnen en regels om zoveel als mogelijk onnodige administratieve lasten te voorkomen, bijvoorbeeld bij aanbestedingen.

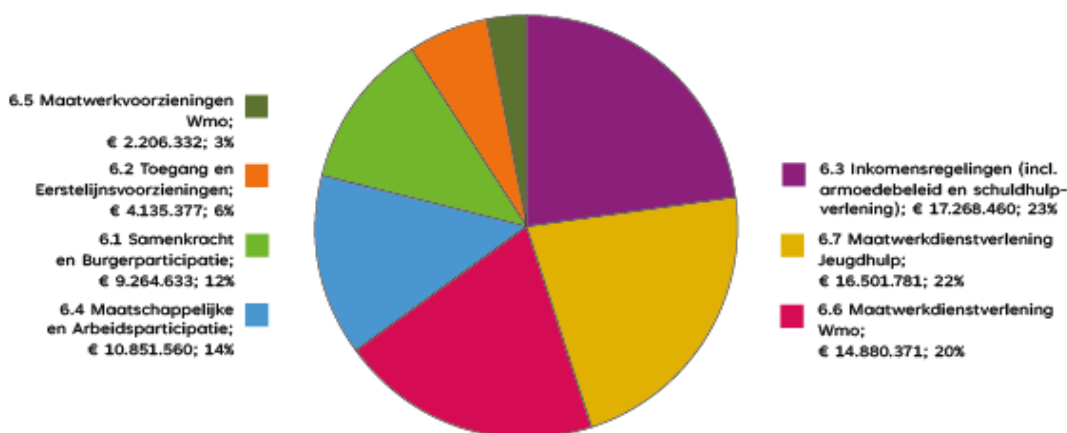
Taakvelden:

- Samenkracht en Burgerparticipatie
- Toegang en Eerstelijnsvoorzieningen
- Inkomensregelingen (incl. Armoedebeleid en Schuldhelpverlening)
- Maatschappelijke en Arbeidsparticipatie
- Maatwerkvoorzieningen Wmo
- Maatwerkdienstverlening Wmo
- Maatwerkdienstverlening Jeugdhulp

Programma 6 Sociaal domein

Programma 6 Lasten 2023 per taakveld

Wat mag het kosten?
Exploitatie (x € 1.000)

Programma 6 Sociaal domein	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Lasten exclusief reserves						
6.1 Samenkracht en Burgerparticipatie	7.633	10.158	9.265	8.616	8.611	8.610
6.2 Toegang en Eerstelijnsvoorzieningen	1.729	3.854	4.135	4.135	4.135	4.135
6.3 Inkomensregelingen (incl. armoedebeleid en schuldhulpverlening)	17.418	19.551	17.268	17.268	17.268	17.268
6.4 Maatschappelijke en Arbeidsparticipatie	13.251	13.516	10.852	10.520	10.257	9.970
6.5 Maatwerkvoorzieningen Wmo	1.751	1.801	2.206	1.932	1.932	1.932
6.6 Maatwerkdienstverlening Wmo	12.684	12.691	14.880	14.887	14.894	14.894
6.7 Maatwerkdienstverlening Jeugdhulp	16.849	15.638	16.502	16.480	16.480	16.480
Totaal lasten	71.315	77.210	75.109	73.838	73.577	73.291
Baten exclusief reserves						
6.1 Samenkracht en Burgerparticipatie	691	4.104	1.348	1.318	1.318	1.318
6.2 Toegang en Eerstelijnsvoorzieningen	0	0	0	0	0	0
6.3 Inkomensregelingen (incl. armoedebeleid en schuldhulpverlening)	15.156	15.421	14.742	14.712	14.712	14.712
6.4 Maatschappelijke en Arbeidsparticipatie	142	405	0	0	0	0
6.5 Maatwerkvoorzieningen Wmo	69	482	483	483	483	483
6.6 Maatwerkdienstverlening Wmo	567	676	676	94	94	94
6.7 Maatwerkdienstverlening Jeugdhulp	0	0	0	0	0	0
Totaal baten	16.626	21.088	17.248	16.606	16.606	16.606
Geraamd resultaat exclusief mutaties reserves	54.689	56.122	57.860	57.233	56.971	56.685
Stortingen in reserves	1.178	1.562	582	0	0	0
Onttrekkingen uit reserves	1.630	757	66	47	47	47
Saldo inclusief mutaties reserves	54.236	56.927	58.377	57.185	56.924	56.637
Incidentele baten en laten	-581	1.343	243	-13	-13	-13
Structureel saldo	54.817	55.584	58.134	57.198	56.937	56.650

Sociaal domein - Samenkracht en Burgerparticipatie

Tot dit taakveld behoren voorzieningen die primair gericht zijn op participatie:

- Ondersteunen van participatie gerichte burgerinitiatieven, ondersteuning Vrijwilligers en Mantelzorg
- Sociaal en Cultureel Werk, Algemeen Maatschappelijk Werk, Wijkopbouw
- Preventie (bijv. eenzaamheidsbestrijding, preventie op het gebied van GGZ)
- Buurt- en clubhuizen
- Collectief aanvullend vervoer
- Toegankelijkheid voorzieningen (inclusie)
- Kinderopvang: toezicht op en handhaving van de kwaliteit van de kinderopvang en peuteropvang
- Kinderopvangtoeslag Sociaal Medische Indicatie
- Activiteiten volgend uit de Wet Inburgering
- Noodopvang vluchtelingen
- Vreemdelingen
- LHBTIQA+ beleid

Ontwikkelingen

Onze inwoners zijn zelfredzaam. Ze doen naar vermogen mee aan de samenleving. Iedereen is anders en situaties zijn niet gelijk. Inwoners zullen op hun eigen manier moeten omgaan met de uitdagingen en kansen die het leven biedt. Incidenten en moeilijkheden horen bij het leven en kunnen in de meeste gevallen opgevangen worden door de eigen draagkracht, het netwerk en een sterke sociale basis. Hierbij is het niet altijd nodig om gespecialiseerde hulp of ondersteuning in te zetten.

In de wijken/kernen hebben we een sterke sociale basis waar de meeste hulpvragen worden opgelost. Een sterke sociale basis bestaat uit basisvoorzieningen die raken aan alle aspecten van het dagelijkse leven: ontmoeting, verenigingsleven, onderwijs, opvoeding, werk, gezondheid, wonen, bewegen, cultuur en veiligheid. Alles bij elkaar vormen die voorzieningen een vangnet van sociale contacten, hulp en

ondersteuning. Ze zijn aanwezig in de wijken/kernen, zichtbaar en laagdrempelig. Iedereen kan er gebruik van maken.

Als gemeente Maashorst sluiten we aan bij deze sociale basis en faciliteren en/of investeren waar nodig. Een gemeentelijke accommodatie per wijk/kern zien wij als een belangrijke basisvoorwaarde. We bepalen samen met maatschappelijke partners, de inwoners en op basis van data welke basisvoorzieningen en preventieve programma's in de wijk/kern nodig zijn. We houden hierbij rekening met de diversiteit van de inwoners.

Investeren in preventie en vroegsignalering is noodzakelijk om de zelfredzaamheid van inwoners en samenleving te behouden en te voorkomen dat inwoners ondersteuning nodig hebben of krijgen. Hierin hebben we als gemeente Maashorst samen met maatschappelijke partners een gedeelde verantwoordelijkheid. Preventie en vroegsignalering is voor ons de basis in het werken in de wijk/kern en de gespecialiseerde hulp en ondersteuning. Ontmoeten is nauw verbonden met preventie. Hoe meer inwoners elkaar ontmoeten, hoe meer netwerken er ontstaan of worden uitgebreid. Hoe groter de kans dat behoeften of problemen vroegtijdig aan het licht komen. Vaak kunnen ze dan al in de kiem worden gesmoord.

Preventie ter voorkoming van zwaardere zorg, is onderdeel van het sociaal domein. Binnen de gemeente Maashorst gaan we wijk- en dorpsgericht werken waarbij we de ondersteuning op maat aanbieden aan de vraag van de inwoners. We stimuleren het ontstaan van en faciliteren informele netwerken om als inwoner met elkaar de eigen kracht van de wijk/dorp te versterken. Hiertoe zijn de afgelopen jaren de projecten Netwerk van voorzieningen (NVV) en Samen Landerd Samen Beter (SLSB) uitgevoerd. De opbrengsten uit deze projecten vormen input voor nieuw beleid op wijkgericht werken.

Doelen

Wat willen we bereiken?

- De ontmoetingspunten in de wijken en kernen (zelfstandige locaties of onderdelen van maatschappelijk vastgoed zoals schoolgebouwen) bieden deskundigheid op de meest voorkomende vragen om inwoners dicht bij huis te ondersteunen.
- De ontmoetingspunten met wijk- of dorpsondersteuners genieten het vertrouwen van inwoners en zij weten deze steeds beter te vinden voor vragen uit het dagelijks leven waar ze zelf niet uitkomen.
- De dorpshuizen en multifunctionele accommodaties (MFA's) worden optimaal benut voor ontmoeting en het elkaar leren kennen. Betaalde en onbetaalde professionals en vrijwilligers werken er samen in activiteiten, waardoor meer inwoners elkaar ontmoeten in deze gebouwen.
- Vroegsignalering en preventie zijn verbeterd. De basis hiervoor is gelegd in de dorpshuizen, MFA's en overige voorzieningen, waaronder ons bloeiende verenigingsleven.
- Voor vragen uit het leven van alledag (van jongeren zelf of gesteld via hun ouders) hebben we in de kernen en wijken direct ondersteuning beschikbaar, zonder dat er een beschikking nodig is.
- Het preventie-aanbod is toegesneden op alle leeftijdsfasen (jongeren/jeugd, volwassen / werkenden en ouderen) en domeinen (wonen, ondersteuning, financiën enz.).
- We werken integraal, over de grenzen van de sociale wetten en de verschillende domeinen heen, maar hebben aandacht voor specifieke doelgroepen. Dat zijn in elk geval: jongeren/jeugd, ouderen, dementerenden en GGZ-cliënten.
- Voor alle levensfasen is er specifiek beleid en zijn er voorzieningen voorhanden.
- Iedereen kan meedoen in Maashorst. We hebben aantoonbaar de acceptatie ten aanzien van de LHBTIQA+ gemeenschap verhoogd.
- We organiseren preventieve activiteiten. Er wordt onder andere aandacht besteed aan het omgaan met geld en het voorkomen van verslavingen.

Wat gaan we daarvoor doen?

	Acties / activiteiten	2023
1.	We ontwikkelen beleid om een stevige sociale basis te creëren in de wijken (wijkgericht werken).	2022-2023
2.	Vanuit de behoefte in de wijken en kernen investeren we (o.a. wijziging en uitbreiding voorliggend veld en financieel) in effectieve en efficiënte interventies en professionele inzet. We houden rekening met de diverse levensfasen en werken integraal. Daarbij hebben we specifieke aandacht voor preventie en vroegsignalering. De opbrengst hiervan wordt geborgd in de aanpak vanaf 2025.	2023-2024
3.	We ontwikkelen accommodatie- en tarievenbeleid Maashorst.	2022-2023
4.	We ontwikkelen een inclusieagenda Maashorst.	2023
5.	Samen met ketenpartners signaleren we maatschappelijke vraagstukken die we door middel van preventieve activiteiten kunnen beïnvloeden.	2023

Wat mag het kosten?

In deze programmabegroting hebben we een aantal nieuwe wensen met financiële gevolgen opgenomen.

	Extra nog niet begrote uitgaven	inv	2023	2024	2025	2026
1.	Transformatiebudget Sterke Sociale Basis in de Wijken en Kernen		500	pm	pm	pm
2.	Jongerenwerk (Ambulant Jongerenwerk en Join Us)		67	67	67	67
3.	Depressie- en suïcidepreventie op basis van het programma Storm		80	81	83	85
4.	Verbouwing foyer Wapen van Reek	275	8	16	16	16
5.	Digitale toegangscontrole accommodaties		15			
6.	Operationele beheerthema's in MFA Muzerijk		42			
7.	Verbouwing Dorpshuis Phoenix	50	1	3	3	3
8.	Mantelzorgcompliment		76	76	76	76
	Totaal	325	789	243	245	247

Samenwerkingen

Wet- en regelgeving

De gemeente Maashorst of haar bestuursorganen handelen overeenkomstig het legaliteitsbeginsel slechts op basis van taken en bevoegdheden die terug te vinden zijn in de Europese, landelijke of lokale wet- en regelgeving. Iedereen kan de geldende regels raadplegen.

Landelijke wet- en regelgeving

Op www.overheid.nl zijn alle geldende regels voor de gemeente Maashorst te vinden.

Lokale wet- en regelgeving

Zoekt u een wet of regel van de gemeente Maashorst? Bijvoorbeeld een verordening of beleidsregel? Alle regelingen van de gemeente vindt u op de website Overheid.nl. De lokale regels worden overigens ook gepubliceerd op de website van de gemeente Maashorst. U kunt ze [hier](#) raadplegen.

Beleidsnotities

Een overzicht van de beleidsnotities en nota's van de gemeente is eveneens opgenomen en treft u [hier](#).

Projecten

Sinds een aantal jaren leggen we ook afzonderlijk verantwoording af over de majeure projecten. Per project met een restant krediet van meer dan € 500.000 worden de aspecten planning, budget en risico toegelicht doormiddel van een stoplichtenrapportage.

Planning; verloopt het project volgens de laatst vastgestelde tijdsplanning?

	Conform planning
	langzamer dan planning
	project is nog niet gestart

Budget; zijn de inkomsten/uitgaven volgens het geraamde budget?

	Budget; zijn de inkomsten/uitgaven volgens het geraamde budget?
	inkomsten lager/uitgaven hoger (negatief resultaat) dan budget

Risico's; welke risico zijn verbonden aan het project? Hierbij worden impact van het risico en de kans dat het risico zich voordoet beoordeeld.

	lage kans en weinig impact
	grote kans en weinig impact / lage kans en veel impact
	grote kans en veel impact

Indien een stoplicht op rood of oranje wordt ingevuld volgt er een toelichting.

Omschrijving project/investering	Oorspronkelijk krediet	Restant krediet ultimo 2022
Realisatie Dorpshuis en Sporthal	€ 8.964.550	€ 50.000

Zeeland		
	Indicator	Toelichting
Planning		Het pand wordt 3 oktober 2022 opgeleverd en ingebruikname per 20 oktober 2022.
Budget		Realisatie vindt binnen budget plaats.
Risico		Op dit moment worden er geen risico's meer verwacht

Sociaal domein - Toegang en Eerstelijnsvoorzieningen

Tot dit taakveld behoren alle loketvoorzieningen gericht op het identificeren van eigen kracht, en het begeleiden naar de juiste vorm van individuele ondersteuning (maatwerkvoorzieningen en dienstverlening):

- voorlichting
- advisering
- cliëntondersteuning
- toegang tot 1e en 2e lijnsvoorzieningen
- preventie
- vroegsignalering
- Praktijkondersteuner huisarts voor Jeugd (POH Jeugd)

Ontwikkelingen

Onze inwoners zijn zelfredzaam. Ze doen naar vermogen mee aan de samenleving. Iedereen is anders en situaties zijn niet gelijk. Inwoners moeten op hun eigen manier omgaan met de uitdagingen en kansen die het leven biedt. Incidenten en moeilijkheden horen bij het leven en kunnen in de meeste gevallen opgevangen worden door de eigen draagkracht, het netwerk en een sterke sociale basis. Hierbij is het niet altijd nodig om gespecialiseerde hulp of ondersteuning in te zetten. Ook met een sterke sociale basis kan het voorkomen dat inwoners tijdelijk of permanent gespecialiseerde hulp en ondersteuning nodig hebben op de verschillende facetten van het leven.

Deze hulp en ondersteuning is alleen toegankelijk op basis van een indicatie die door onder ander de gemeentelijke toegang wordt afgegeven. Het gaat hierbij om hulp en ondersteuning vanuit de Wmo en de Jeugdwet. Maar ook de inzet van uitkeringen, bijzondere bijstand, armoedeverzoeken, reïntegratietrajecten en Beschut Werk vanuit de Participatiewet en schuldhulpverlening uit de Wet Gemeentelijke Schuldhulpverlening.

Voor iedere inwoner hebben we in de gemeente de mogelijkheid voor het inzetten van passende cliëntondersteuning.

Inwoners melden zich altijd als eerste bij de professionals in de wijken/kernen. De professionals bepalen samen met de inwoner wat er nodig is om de vraag op te lossen. Wanneer er hulp en ondersteuning nodig is op basis van een indicatie volgt er een warme overdracht naar de integrale toegang van de gemeente.

De drie integrale uitvoeringsteam worden gevormd door de consultants Wmo, Jeugdwet, Participatie, Werk en Inkomen. De consultants zijn vakspecialisten en werken systeemgericht en integraal. Er wordt zowel casus- als procesregie gevoerd. De consultants zijn de schakel voor de inwoners naar gespecialiseerde hulpverlening. Ze verlenen zelf geen hulp.

De inzet van de praktijkondersteuner Jeugd wordt uitgebreid naar alle huisartsen in de gemeente Maashorst. Door deze inzet verbeteren we de samenwerking en hebben beter zicht op de aard en omvang van de zorgvragen. De praktijkondersteuner jeugd kan gericht verwijzen naar ondersteuning in het voorliggend veld. Dit leidt tot een vermindering van doorverwijzingen naar specialistische GGZ.

Doelen

Wat willen we bereiken?

- De gemeentelijke toegang voor ondersteuning is verder geprofessionaliseerd. Inwoners hebben vanwege de warme overdracht vanuit het eigen ontmoetingspunt naar de medewerkers van de toegang vertrouwen in de kwaliteit van de toegang. De toegang werkt door op de uitvraag die in de wijk of kern al heeft plaatsgevonden en is daardoor in staat effectief te verbinden met de juiste ondersteuning;
- Er is voor iedere inwoner passende cliëntondersteuning beschikbaar.
- Alle huisartsen in de gemeente Maashorst zijn voorzien van een praktijkondersteuner jeugd.
- We accepteren dat tegenslag bij het leven hoort en nodig is om je te kunnen ontwikkelen tot een veerkrachtige volwassene (normaliseren).

Wat gaan we daarvoor doen?

	Acties / activiteiten	2023
1.	Uitbreiden praktijkondersteuner jeugd (POH Jeugd)	2022-2023
2.	Inrichten van passende cliëntondersteuning	2023
3.	Optimaliseren van de gemeentelijke toegang. Dit betekent dat we gaan monitoren waar we moeten bijsturen of opschalen. Ook gaan we de samenwerking tussen de sociale basis in de wijk en de gemeentelijke toegang intensiveren.	2023 e.v.

Wat mag het kosten?

In deze programmabegroting is één nieuwe wens met financiële gevolgen opgenomen.

(bedragen x € 1.000)

	Extra nog niet begrote uitgaven	inv	2023	2024	2025	2026
	Uitbreiden inzet PraktijkOndersteuner Huisartsen Jeugd (POH Jeugd)		163,5	163,5	163,5	163,5
	Totaal		163,5	163,5	163,5	163,5

Samenwerkingen

-

Wet- en regelgeving

De gemeente Maashorst of haar bestuursorganen handelen overeenkomstig het legaliteitsbeginsel slechts op basis van taken en bevoegdheden die terug te vinden zijn in de Europese, landelijke of lokale wet- en regelgeving. Iedereen kan de geldende regels raadplegen.

Landelijke wet- en regelgeving

Op www.overheid.nl zijn alle geldende regels voor de gemeente Maashorst te vinden.

Lokale wet- en regelgeving

Zoekt u een wet of regel van de gemeente Maashorst? Bijvoorbeeld een verordening of beleidsregel? Alle regelingen van de gemeente vindt u op de website Overheid.nl. De lokale regels worden overigens ook gepubliceerd op de website van de gemeente Maashorst. U kunt ze [hier](#) raadplegen.

Beleidsnotities

Een overzicht van de beleidsnotities en nota's van de gemeente is eveneens opgenomen en treft u [hier](#).

Projecten

Sinds een aantal jaren leggen we ook afzonderlijk verantwoording af over de majeure projecten. Per project met een restant krediet van meer dan € 500.000 worden de aspecten planning, budget en risico toegelicht doormiddel van een stoplichtenrapportage.

Er zijn geen projecten die hieraan voldoen binnen dit taakveld.

Sociaal domein - Inkomensregelingen (incl. Armoedebeleid en Schuldhulpverlening)

Tot dit taakveld behoren alle inkomens- en bijstandsvoorzieningen:

- Inkomensvoorzieningen en loonkostensubsidies (LKS) op grond van de Participatiewet
- Geneeskundige en andere adviezen in verband met de bijstandsverlening
- IOAW (wet Inkomensvoorzieningen Oudere en gedeeltelijk Arbeidsongeschikte werkloze Werknemers)
- IOAZ (wet Inkomensvoorzieningen Oudere en gedeeltelijk Arbeidsongeschikte gewezen Zelfstandigen)
- Kosten van levensonderhoud en kapitaalverstrekking voor gevestigde ondernemers uit het Besluit bijstandsverlening zelfstandigen (Bbz 2004);
- Kosten levensonderhoud voor startende ondernemers uit het Besluit bijstandsverlening zelfstandigen 2004;
- Sociale zekerheidsregelingen van het rijk, zoals bijvoorbeeld eenmalige uitkeringen voor minima
- Schuldhulpverlening
- Gemeentelijk Armoedebeleid: bijzondere bijstand, kwijtschelding gemeentelijke belastingen en heffingen, activiteitenfonds, kindpakket

Ontwikkelingen

De Participatiewet in balans

In het coalitieakkoord van het kabinet 'omzien naar elkaar, vooruitkijken naar de toekomst' van december 2021 is opgenomen dat wetten worden beoordeeld op eenvoud, menselijke maat en uitvoerbaarheid en waar nodig verbeterd zullen worden. Uit beleidsanalyse is gebleken dat de Participatiewet uit balans is.

Uit een beleidsanalyse van de Rijksoverheid is gebleken dat de Participatiewet uit balans is. In de kamerbrief van 21 juni 2022 (De Participatiewet in balans: uitkomsten beleidsanalyse) maakt de minister kenbaar toe te willen werken naar herstel van de balans door in te zetten op een Participatiewet:

1. Die eenvoudiger is en een toereikend bestaansminimum biedt;
2. Die mensen passende ondersteuning biedt om mee te doen in de samenleving;
3. Met rechten en verplichtingen die zinvol en begrijpelijk zijn en nageleefd kunnen worden door iedere uitkeringsgerechtigde waarbij wanneer de situatie daarom vraagt proportioneel gesanctioneerd kan worden.

Menselijke maat, vertrouwen en vereenvoudiging zijn hierbij richtinggevende waarden. Het herstel binnen de Participatiewet is een complexe opgave en vraagt onder meer om wijzigingen in de wetgeving en gemeenten die hierop passend acteren in de uitvoering.

Concreet valt al te benoemen dat we als gemeente moeten gaan inzetten op:

1. De aanpassing van de kostendelersnorm (opgenomen in wetsvoorstel Breed Offensief);;
2. Verruiming van de bijverdienmogelijkheden;
3. Wetsvoorstel Breed Offensief (pakket maatregelen om meer mensen met een arbeidsbeperking aan een baan te helpen en aan het werk te houden).

Het kabinet wil het wetsvoorstel Breed Offensief op 1 januari 2023 invoeren. De consequenties van alle voorgenomen maatregelen om de Participatiewet in balans te brengen zijn nog niet volledig in beeld, maar we verwachten dat hieruit veel nadere acties vloeien voor ons als gemeente. Aan ons om de nieuwe Participatiewet en acties te gebruiken om in te zetten op ons streven om nog meer inwoners toe te leiden naar werk en zo het uitkeringsbestand te verkleinen.

Schulden en Armoedebestrijding

Hoewel Nederland tot de rijkste landen van Europa behoort, is ook hier armoede. Uit onderzoek van het Sociaal en Cultureel Planbureau (SCP) en het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) blijkt dat eenoudergezinnen, mensen met een niet-westerse achtergrond, bijstandsontvangers en alleenstaanden onder de 65 jaar een grote kans op ernstige armoede hebben.

Ook binnen de gemeente Maashorst staat voor een groep inwoners de bestaanszekerheid onder druk. Voor hen is de dagelijkse zorg om rond te komen groot, door onvoldoende of onzekere inkomsten of doordat ze te maken hebben met problematische schulden. Dit zorgt voor stress, gezondheidsproblemen, sociaal isolement en schaamte en zet kinderen langdurig op achterstand, vaak van generatie op generatie. Deze groep inwoners is groeiende omdat het dagelijkse leven, als gevolg van de stijgende inflatie, toename van energiekosten etc., steeds duurder wordt.

We hebben als gemeente de taak om bijstand te verlenen aan inwoners die het nodig hebben of om hen te helpen met problematische schulden. Deze wettelijke taak blijven we uitvoeren. We bevorderen financiële zelfredzaamheid, zetten ons in voor een integrale aanpak en geven specifiek aandacht aan kinderen in armoede. We vinden dat kinderen, ongeacht de gezinssituatie waarin ze opgroeien, alle kansen moeten krijgen om zich op sociaal, mentaal en fysiek vlak te ontwikkelen.

Liever zien we echter dat inwoners geen of minder beroep hoeven te doen op deze hulp. We maken nadrukkelijk de kanteling van het bieden van inkomensondersteunende maatregelen en schuldhulpverlening, naar het zoveel mogelijk voorkómen dat mensen in armoedesituaties terecht komen. We gaan actief preventieve hulpmiddelen inzetten, onder andere door de mogelijkheden op het gebied van vroegsignalering verder uit te breiden om schulden te voorkomen.

Doelen

Wat willen we bereiken?

- De nieuwe Participatiewet implementeren in onze gemeente en inzetten om nog meer inwoners passend te begeleiden naar werk om zo het uitkeringsbestand te verkleinen.
-

Het aantal inwoners in de gemeente dat te maken heeft met armoede en schulden is met succes teruggedrongen. Verborgene armoede is (deels) in beeld gekomen en aangepakt en mensen die uit de schulden zijn geholpen, zijn zodanig zelfredzaam dat we ze niet meer terugzien. Inwoners met een krappere beurs, en met name kinderen, zijn niet belemmerd om mee te doen.

Wat gaan we daarvoor doen?

	Acties / activiteiten	2023
1.	De acties die voortvloeien uit de voorgenomen maatregelen om de Participatie-wet in balans te brengen, onderzoeken en uitwerken in nieuw beleid, inclusief bijbehorende uitvoering en instrumentarium.	2022-2023
2.	We ontwikkelen nieuw Armoedebeleid Maashorst, inclusief schuldhulpverlening, en implementeren dit.	2022-2023

Wat mag het kosten?

In deze programmabegroting hebben we geen nieuwe wensen met financiële gevolgen opgenomen.

(bedragen x € 1.000)

	Extra nog niet begrote uitgaven	inv	2023	2024	2025	2026
	Totaal					

Samenwerkingen

-

Wet- en regelgeving

De gemeente Maashorst of haar bestuursorganen handelen overeenkomstig het legaliteitsbeginsel slechts op basis van taken en bevoegdheden die terug te vinden zijn in de Europese, landelijke of lokale wet- en regelgeving. Iedereen kan de geldende regels raadplegen.

Landelijke wet- en regelgeving

Op www.overheid.nl zijn alle geldende regels voor de gemeente Maashorst te vinden.

Lokale wet- en regelgeving

Zoekt u een wet of regel van de gemeente Maashorst? Bijvoorbeeld een verordening of beleidsregel? Alle regelingen van de gemeente vindt u op de website Overheid.nl. De lokale regels worden overigens ook gepubliceerd op de website van de gemeente Maashorst. U kunt ze [hier](#) raadplegen.

Beleidsnotities

Een overzicht van de beleidsnotities en nota's van de gemeente is eveneens opgenomen en treft u [hier](#).

Projecten

Sinds een aantal jaren leggen we ook afzonderlijk verantwoording af over de majeure projecten. Per project met een restant krediet van meer dan € 500.000 worden de aspecten planning, budget en risico toegelicht doormiddel van een stoplichtenrapportage.

Er zijn geen projecten die hieraan voldoen binnen dit taakveld.

Sociaal domein - Maatschappelijke - en Arbeidsparticipatie

Het taakveld Maatschappelijke en Arbeidsparticipatie bestaat uit 2 deeltaakvelden. Het gaat dan om gemeentelijke taken met betrekking tot of op gebied van:

Wsw en Beschut Werk

Tot dit taakveld behoren voorzieningen ter bevordering van maatschappelijke participatie die niet gericht zijn op doorstromen naar arbeid:

- beschut werken
- bestaande werkverbanden sociale werkvoorziening, bestaande Wsw- en begeleid werken dienstbetrekkingen
- Arbeidsmatige dagbesteding

Arbeidsparticipatie

Hiertoe behoren alle op arbeid gerichte participatie- en re-integratievoorzieningen:

- re-integratie-instrumenten
- ondersteuning bij starten van een eigen bedrijf
- bepaalde vormen van tijdelijke loonkostensubsidie (voor zover ingezet als re-integratie-instrument)
- Stimuleringsmaatregelen, waaronder de No-riskpolis
- loon-waardebepaling
- voorzieningen ter voorbereiding van een zelfstandig bestaan als startend ondernemer en ter begeleiding van startende ondernemers uit het Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz)

Ontwikkelingen

Op de arbeidsmarkt is sprake van een uitzonderlijke krapte. Dit geeft naast vele knelpunten ook kansen voor iedereen, met name voor hen die een (grote) afstand tot de arbeidsmarkt hebben.

Het kabinet stelt een kabinetsbrede aanpak van de krapte voor met 6 acties en bijbehorende maatregelen:

1. Stimuleren van technologie- en procesinnovatie;
2. Inzet op arbeidsaanbod;
3. Verbeteren van de match;
4. Stimuleren van meer uren werken;
5. Inzet op leven lang ontwikkelen;
6. Verbeteren aansluiting initieel onderwijs en arbeidsmarkt.

Binnen onze gemeente gaan wij aan de slag om maatregelen in te zetten t.b.v. bestrijding van de krapte op de arbeidsmarkt, waarbij we de 6 acties als uitgangspunt hanteren. Dit doen wij regionaal binnen onze arbeidsmarktregio (Noordoost Brabant Werkt, WSP) en lokaal samen met onderwijs, economie, werkgevers en overige partners (waaronder IBN). Dit vergt een nog verdere uitwerking en samenwerking zowel binnen

als buiten onze organisatie.

Toeleiding van onze brede doelgroep in de Pwet naar (reguliere) arbeid neemt hier een prominente rol in. Dit betekent onder meer dat wij ons bestand gaan analyseren, werkgevers (nog meer) actief gaan benaderen en onze re-integratie instrumenten onder de loep nemen om te bezien of deze nog voldoende aansluiten bij de huidige ontwikkelingen binnen de arbeidsmarkt.

Doelen

Wat willen we bereiken?

- Het bereiken en behouden van duurzame uitplaatsing bij werkgevers.
- Integrale aanpak binnen de bovengenoemde ontwikkelingen met partners en beleidsvelden binnen en buiten de organisatie.
- Op 1 januari 2025 is het aantal mensen dat afhankelijk is van de bijstand met 25% verminderd t.o.v. 1 januari 2022.

Wat gaan we daarvoor doen?

	Acties / activiteiten	2023
1.	Onderzoek doen naar de lokale effectiviteit van instrumenten voor re-integratie.	2023
2.	Opstellen plan van aanpak voor vermindering bestand P-wet	2023
3.	Vertalen van landelijke ontwikkelingen (wijzigingen P-wet) naar arbeidsmarktbeleid en lokale actiepunten.	2022-2023
4.	Evalueren van het Partnership IBN voor wat betreft o.a. de samenwerking en plaatsing van kandidaten.	2023

Wat mag het kosten?

In deze programmabegroting hebben we geen nieuwe wensen met financiële gevolgen opgenomen.

(x € 1.000)

Extra nog niet begrote uitgaven	inv	2023	2024	2025	2026
Totaal					

Samenwerkingen

- Werkvoorzieningschap Noordoost Brabant

Wet- en regelgeving

De gemeente Maashorst of haar bestuursorganen handelen overeenkomstig het legaliteitsbeginsel slechts op basis van taken en bevoegdheden die terug te vinden zijn in de Europese, landelijke of lokale wet- en regelgeving. Iedereen kan de geldende regels raadplegen.

Landelijke wet- en regelgeving

Op www.overheid.nl zijn alle geldende regels voor de gemeente Maashorst te vinden.

Lokale wet- en regelgeving

Zoekt u een wet of regel van de gemeente Maashorst? Bijvoorbeeld een verordening of beleidsregel? Alle regelingen van de gemeente vindt u op de website Overheid.nl. De lokale regels worden overigens ook gepubliceerd op de website van de gemeente Maashorst. U kunt ze [hier](#) raadplegen.

Beleidsnotities

Een overzicht van de beleidsnotities en nota's van de gemeente is eveneens opgenomen en treft u [hier](#).

Projecten

Sinds een aantal jaren leggen we ook afzonderlijk verantwoording af over de majeure projecten. Per project met een restant krediet van meer dan € 500.000 worden de aspecten planning, budget en risico toegelicht doormiddel van een stoplichtenrapportage.

Er zijn geen projecten die hieraan voldoen binnen dit taakveld.

Sociaal domein - Maatwerkvoorzieningen Wmo

Tot dit taakveld horen materiële voorzieningen en vervoers- en woondiensten om zelfstandig te kunnen functioneren (Wmo) voor mensen met fysieke beperkingen die op basis van een beschikking worden verstrekt.

- Wmo Rolstoelen
- Wmo Vervoersvoorzieningen Wmo, waaronder de scootmobiel
- Wmo Vervoersdiensten, waaronder de Regiotaxi
- Wmo Woningaanpassingen
- Wmo Overige maatwerkvoorzieningen
- Wmo Eigen bijdragen
- Parkeerbeleid invaliden, inclusief leges

Ontwikkelingen

We zien steeds meer inwoners die aanspraak maken op een maatwerkvoorziening. We zetten in op het behouden en vergroten van de zelfredzaamheid in de directe woonomgeving en de mate van participatie in de samenleving. Hierbij wordt zoveel mogelijk ingezet op het gebruik van algemene en/of collectieve voorzieningen. We werken hierin samen met ketenpartners. We houden oog voor de individuele situatie en kennen maatwerk toe op het moment dat dit noodzakelijk is. We signaleren knelpunten bij de stalling van scootmobielen in bestaande seniorencomplexen. We bieden oplossingen en zetten in op het collectieveren van voorzieningen in de directe omgeving van de inwoners.

Doelen

Wat willen we bereiken?

- Inwoners kunnen zoveel mogelijk en zolang als mogelijk zelfstandig participeren in de

Wat gaan we daarvoor doen?

	Acties / activiteiten	2023
1.	Onderzoeken van mogelijkheden om voorzieningen te collectieveren en ontwikkelen hiervoor nieuw beleid.	2023 e.v.
2.	Onderzoeken van mogelijkheden om voorzieningen te collectieveren en ontwikkelen hiervoor nieuw beleid.	2023 e.v.
3.	Vanuit de noodzaak voor individuele en collectieve voorzieningen leveren we input voor prestatieafspraken die gemaakt worden met woningcorporaties.	2023 e.v.

Wat mag het kosten?

In deze programmabegroting hebben we één nieuwe wens met financiële gevolgen opgenomen.

(bedragen x € 1.000)

	Extra nog niet begrote uitgaven	inv	2023	2024	2025	2026
1.	Scootmobielstalling bij bestaande (senioren)complexen		274			
	Totaal		274			

Samenwerkingen

-

Wet- en regelgeving

De gemeente Maashorst of haar bestuursorganen handelen overeenkomstig het legaliteitsbeginsel slechts op basis van taken en bevoegdheden die terug te vinden zijn in de Europese, landelijke of lokale wet- en regelgeving. Iedereen kan de geldende regels raadplegen.

Landelijke wet- en regelgeving

Op www.overheid.nl zijn alle geldende regels voor de gemeente Maashorst te vinden.

Lokale wet- en regelgeving

Zoekt u een wet of regel van de gemeente Maashorst? Bijvoorbeeld een verordening of beleidsregel? Alle regelingen van de gemeente vindt u op de website Overheid.nl. De lokale regels worden overigens ook gepubliceerd op de website van de gemeente Maashorst. U kunt ze [hier](#) raadplegen.

Beleidsnotities

Een overzicht van de beleidsnotities en nota's van de gemeente is eveneens opgenomen en treft u [hier](#).

Projecten

Sinds een aantal jaren leggen we ook afzonderlijk verantwoording af over de majeure projecten. Per project met een restant krediet van meer dan € 500.000 worden de aspecten planning, budget en risico toegelicht doormiddel van een stoplichtenrapportage.

Er zijn geen projecten die hieraan voldoen binnen dit taakveld.

Sociaal domein - Maatwerkdienstverlening Wmo

Het taakveld maatwerkdienstverlening Wmo bestaat uit 2 deeltaakvelden. Het gaat dan om gemeentelijke taken met betrekking tot of op gebied van:

Maatwerkdienstverlening Wmo

Hiertoe behoort dienstverlening aan individuele cliënten met een beperking (fysiek/psychisch), die zelfstandig wonen en (o.b.v. een toekenningsbeschikking) ondersteuning nodig hebben in de vorm van:

- Wmo Hulp bij het Huishouden
- Wmo Begeleiding en Persoonlijke Verzorging
- Wmo Dagbesteding, waaronder de inloopfunctie GGZ
- Wmo Overige Maatwerkarrangementen

Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang Wmo

Hierbij gaat het om alle opvang en beschermd wonen voorzieningen, met inbegrip van eventuele maatwerkdienstverlening en maatwerkvoorzieningen voor personen die in de opvangvoorzieningen verblijven:

- Wmo Beschermd Wonen
- Wmo Maatschappelijke- en Vrouwenopvang

Ontwikkelingen

We zien dat steeds meer inwoners gebruik maken van gespecialiseerde hulp en ondersteuning. Ook groeit de groep steeds ouder wordende inwoners. De vergrijzing speelt een grote rol in het gebruik van maatwerkvoorzieningen.

We willen de participatie en zelfredzaamheid van onze inwoners bevorderen. We leggen de focus op eigen kracht, het netwerk en een sterke sociale basis in de wijken en kernen. We streven er naar om 80% van alle hulpvragen hier op te lossen. Inwoners die tijdelijk of permanent gespecialiseerde ondersteuning nodig hebben krijgen deze op basis van een indicatie die door de gemeentelijke toegang wordt afgegeven.

Gespecialiseerde hulp en ondersteuning die wordt geboden is gericht op herstel, ontwikkeling, stabilisering of begeleiding. De hulp en ondersteuning is altijd maatwerk en gericht op de lange termijn. We voeren regie en zin betrokken bij de inwoner. Er worden realistische doelen gesteld en we zijn ons bewust van de kosten. Goed is goed genoeg. Dit betekent dat we vooral kijken wat de inwoner nodig heeft om zoveel mogelijk zelfredzaam te zijn.

Alle inwoners moeten zich veilig voelen in hun woon- en leefomgeving. Wij zetten daarom in op het tijdig herkennen van huiselijk geweld en kindermishandeling. Betrokkenen en hun omgeving weten waar ze terecht kunnen met hun signalen zodat huiselijk geweld en kindermishandeling zo snel mogelijk wordt

gestopt en verder geweld duurzaam wordt voorkomen.

De transitie en transformatie van Wmo Beschermd Wonen vindt de komende jaren plaats. Dit betekent dat inwoners met een psychische kwetsbaarheid zo veel mogelijk thuis in hun eigen gemeente wonen. Zij zijn hierbij zoveel mogelijk zelfredzaam en participeren naar vermogen. De zorg en ondersteuning die iemand nodig heeft, wordt in samenhang geboden en is herstel-ondersteunend. Wanneer een inwoner (tijdelijk) niet zelfstandig kan wonen of het niet lukt om op eigen kracht te zorgen voor een dak boven het hoofd, zijn er voldoende passende (tijdelijke) opvangvarianten beschikbaar. De invulling wordt beschreven in de Lokale ontwikkelagenda Opvang, ondersteuning en zorg voor inwoners met een psychische kwetsbaarheid.

Doelen

Wat willen we bereiken?

- Het zoveel mogelijk faciliteren dat inwoners zo lang mogelijk zelfstandig thuis wonen.
- Om het toekomstig gebruik van de Wmo te beheersen wordt ingezet op een breed scala aan laagdrempelige (algemene) voorzieningen in de directe omgeving van de inwoners;
- Er is een effectieve aanpak om huiselijke geweld en kindermishandeling te voorkomen en duurzaam te stoppen;
- Er is een breed scala aan voorzieningen voor inwoners met een psychische kwetsbaarheid.

Wat gaan we daarvoor doen?

	Acties / activiteiten	2023
1.	Uitvoering geven aan de lokale ontwikkelagenda Opvang, ondersteuning en zorg voor inwoners met een psychische kwetsbaarheid.	2023 e.v.
2.	Samen met ketenpartners de aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling evalueren en doorontwikkelen.	2023 e.v.
3.	Stimuleren van het gebruik van (algemene) voorzieningen in de directe omgeving van de inwoner, bijvoorbeeld dagbesteding of huishoudelijke hulp en ontwikkelen hiervoor nieuw beleid.	2023 e.v.
4.	We ontwikkelen een masterplan voor de komende 10 jaar om aan de in Maashorst exponentieel groeiende groep kwetsbare ouderen passende zorg en welzijnsvoorzieningen te kunnen blijven bieden.	2023

Wat mag het kosten?

In deze programmabegroting hebben we geen nieuwe wensen met financiële gevolgen opgenomen.

(bedragen x € 1.000)

	Extra nog niet begrote uitgaven	inv	2023	2024	2025	2026
	Totaal					

Samenwerkingen

- Gemeenschappelijke regeling Kleinschalig Collectief Vervoer Brabant noordoost (Regiotaxi)
- Centrumregeling Wmo Brabant Noordoost-oost

Wet- en regelgeving

De gemeente Maashorst of haar bestuursorganen handelen overeenkomstig het legaliteitsbeginsel slechts op basis van taken en bevoegdheden die terug te vinden zijn in de Europese, landelijke of lokale wet- en regelgeving. Iedereen kan de geldende regels raadplegen.

Landelijke wet- en regelgeving

Op www.overheid.nl zijn alle geldende regels voor de gemeente Maashorst te vinden.

Lokale wet- en regelgeving

Zoekt u een wet of regel van de gemeente Maashorst? Bijvoorbeeld een verordening of beleidsregel? Alle regelingen van de gemeente vindt u op de website Overheid.nl. De lokale regels worden overigens ook gepubliceerd op de website van de gemeente Maashorst. U kunt ze [hier](#) raadplegen.

Beleidsnotities

Een overzicht van de beleidsnotities en nota's van de gemeente is eveneens opgenomen en treft u [hier](#).

Projecten

Sinds een aantal jaren leggen we ook afzonderlijk verantwoording af over de majeure projecten. Per project met een restant krediet van meer dan € 500.000 worden de aspecten planning, budget en risico toegelicht doormiddel van een stoplichtenrapportage.

Er zijn geen projecten die hieraan voldoen binnen dit taakveld.

Sociaal domein - Maatwerkdienstverlening Jeugdhulp

Het taakveld maatwerkdienstverlening Jeugdhulp bestaat uit 4 deeltaakvelden. Het gaat om gemeentelijke taken met betrekking op gebied van:

Jeugdhulp zonder verblijf

Hulp en zorg zoals deze bedoeld en beschreven is in de Jeugdwet (2014). Het betreft hulp en zorg aan jongeren en hun ouders bij psychische, psychosociale en of gedragsproblemen, een verstandelijke beperking van de jongere, of opvoedingsproblemen van de ouders. De jongere verblijft thuis, in het eigen gezin, dus niet bij de aanbieder.

- Jeugdhulp Begeleiding
- Jeugdhulp Behandeling
- Jeugdhulp Dagbesteding
- Jeugdhulp zonder Verblijf Overig

Jeugdhulp met verblijf

Hulp en zorg zoals deze bedoeld en beschreven is in de Jeugdwet (2014). Het betreft hulp en zorg aan

jongeren en hun ouders bij psychische, psychosociale en of gedragsproblemen, een verstandelijke beperking van de jongere, of opvoedingsproblemen van de ouders. De jongere verblijft formeel niet thuis in het eigen gezin. Dit betekent dat het hier alleen om de verblijfsvormen gaat waarbij er sprake is van een overnachting. Ook verblijf in logeerhuizen, alleen tijdens weekenden of juist door de week, vallen onder jeugdhulp met verblijf.

- Jeugdhulp Pleegzorg
- Jeugdhulp Gezinsgericht
- Jeugdhulp met Verblijf Overig

Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ

Dit betreft jeugdhulp dat vanwege een crisissituatie verleend wordt thuis of bij een aanbieder, alle jeugdhulp die valt onder het Landelijk Transitiearrangement (LTA), en GGZ-handeling.

- Jeugdhulp Behandeling GGZ zonder Verblijf
- Jeugdhulp Crisis/LTA/GGZ-verblijf
- Jeugdhulp Gesloten Plaatsing

Jeugdbescherming en Jeugdreclassering

Hiertoe behoren maatregelen gericht op de opvang en het verbeteren van de veiligheid van kinderen en jeugdigen.

- Jeugdbescherming
- Jeugdreclassering

Ontwikkelingen

Voor het jeugddomein is grip krijgen op de stijgende uitgaven van gespecialiseerde jeugdhulp belangrijk. Gemeente Maashorst gaat extra investeren op preventie en vroegsignalering om de zelfredzaamheid van onze inwoners en samenleving te behouden en te voorkomen dat inwoners ondersteuning nodig hebben of krijgen.

Opvoeden en opgroeien is niet altijd even makkelijk. Uitdagingen die horen bij het gewone opvoeden en opgroeien kunnen in de meeste gevallen opgevangen worden door de eigen draagkracht (normaliseren), het netwerk en een sterke sociale basis. Hierbij is het niet altijd nodig om gespecialiseerde hulp of ondersteuning in te zetten. In het taakveld ‘toegang’ is dit nader uitgewerkt.

In de gemeente Maashorst groeien kinderen en jongeren gezond, veilig en kansrijk op. Dat doen ze thuis, bij hun eigen ouders, waarbij zij zich ontwikkelen tot veerkrachtige (jong)volwassen die naar vermogen actief meedoen in de samenleving. Ouders zijn daarvoor primair verantwoordelijk. Het kan zijn dat de ontwikkeling van een jeugdige hapert of zelfs vastloopt en in het voorliggend veld niet opgelost kan worden. De toegang beoordeelt samen met ouders en jeugdige of gespecialiseerde jeugdhulp noodzakelijk is en geeft zo nodig een beschikking af.

In de periode 2022 – 2028 wordt uitvoering gegeven aan de Landelijke Hervormingsagenda Jeugd. De Hervormingsagenda heeft als doel: verbeteren van kwaliteit en passende zorg voor kinderen en gezinnen en op lange termijn betaalbaar houden van het stelsel. Dit heeft onder andere gevolgen voor de reikwijdte en de omvang van de Jeugdwet. De hoofdlijnen zijn vastgesteld door het rijk en worden nu landelijk verder uitgewerkt.

Doelen

Wat willen we bereiken?

- De noodzakelijk gespecialiseerde jeugdhulp zo licht of zwaar en kort of lang als nodig waarbij

de veiligheid van de jeugdige gewaarborgd wordt;

- Integrale inzet van de hulp en ondersteuning over de diverse gemeentelijke domeinen heen;
- We werken in driehoek van jeugdige/gezin, verwijzer en jeugdhulpaanbieder en kijken daarbij welke hulp het best past en in welke omvang.
- Er is voldoende en passende specialistische jeugdhulp voor jeugdige die dit nodig hebben. Daarbij zijn we kritisch op de reikwijdte van gespecialiseerde jeugdhulp om zo de meest kwetsbare jongeren te kunnen blijven helpen.
- Om beter grip te krijgen en te houden monitoren we de inzet en de uitgaven van de gespecialiseerde jeugdhulp.

Wat gaan we daarvoor doen?

	Acties / activiteiten	2023
1.	Uitvoering geven aan de lokale vertaling van het Regionaal Uitvoeringsplan Jeugdhulp 2020 – 2023.	2023
2.	De landelijke Hervormingsagenda jeugd lokaal vertalen.	2022-2023
3.	Uitvoering geven aan de lokale vertaling van de landelijke hervormingsagenda jeugd	2024-2028

Wat mag het kosten?

In deze programmabegroting hebben we geen nieuwe wensen met financiële gevolgen opgenomen.

(bedragen x € 1.000)

Extra nog niet begrote uitgaven	inv	2023	2024	2025	2026
Totaal					

Samenwerkingen

- Centrumregeling Jeugdhulp Noordoost Brabant 2015

Wet- en regelgeving

De gemeente Maashorst of haar bestuursorganen handelen overeenkomstig het legaliteitsbeginsel slechts op basis van taken en bevoegdheden die terug te vinden zijn in de Europese, landelijke of lokale wet- en regelgeving. Iedereen kan de geldende regels raadplegen.

Landelijke wet- en regelgeving

Op www.overheid.nl zijn alle geldende regels voor de gemeente Maashorst te vinden.

Lokale wet- en regelgeving

Zoekt u een wet of regel van de gemeente Maashorst? Bijvoorbeeld een verordening of beleidsregel? Alle regelingen van de gemeente vindt u op de website Overheid.nl. De lokale regels worden overigens ook gepubliceerd op de website van de gemeente Maashorst. U kunt ze [hier](#) raadplegen.

Beleidsnotities

Een overzicht van de beleidsnotities en nota's van de gemeente is eveneens opgenomen en treft u [hier](#).

Projecten

Sinds een aantal jaren leggen we ook afzonderlijk verantwoording af over de majeure projecten. Per project met een restant krediet van meer dan € 500.000 worden de aspecten planning, budget en risico toegelicht doormiddel van een stoplichtenrapportage.

Er zijn geen projecten die hieraan voldoen binnen dit taakveld.

7. Volksgezondheid, milieu en duurzaamheid

Volksgezondheid heeft tot doel het bevorderen van het algehele gevoel van gezondheid en welbevinden bij onze inwoners. 'Gezondheid' is het vermogen van mensen om met de fysieke, emotionele en sociale levensuitdagingen om te gaan en zoveel mogelijk eigen regie te voeren.

In Nederland is gemiddeld bijna 6% van de ziektelast toe te schrijven aan milieufactoren. Lokaal kan dit flink variëren, zo tussen de 4 en 14%. Dit zijn factoren waarop individuele burgers weinig of geen invloed hebben. Daarmee is de leefomgeving ook een bepalende factor voor gezondheid, naast leefstijl van de individuele inwoner.

Een vaste partner hierin is de GGD-Hart voor Brabant; zij is verantwoordelijk voor de uitvoering van de WPG, Wet publieke gezondheid, waarvoor de gemeente opdrachtgever is. De basis van de WPG en daarmee de taak van de GGD is preventie. Preventie kan zich richten op individuele personen of groepen, maar ook op de omgeving zoals wijken en buurten. De GGD adviseert de gemeente daarom op de volgende terreinen:

- Leefstijl incl. middelengebruik, zoals roken, alcohol en drugs => via de 5 programmalijnen van Guus-beweegt-je;
- Inrichting omgeving m.b.t. groen, bewegen, hygiëne (afval, riolering, toezicht risico gebouwen, etc.) en milieu (geluid, licht, etc.) en binnenmilieu van openbare voorzieningen (zoals Frisse Scholen) => via de WPG-tool 'vlag van Brabant'.

Daar waar individueel maatwerk nodig is, wordt e.e.a. via het sociaal domein geregeld. Deze taken van de GGD, waaronder ook de uitvoering van JGZ-taken (Jeugdgezondheidszorg), vallen onder programma 6.

Om een gezonde en veilige leefomgeving te behouden, hebben we belangrijke taken ter bescherming van het milieu. Zoals de inzameling en verwerking van afval en afvalwater en de zorg voor de leefomgeving bij ruimtelijke ontwikkelingen.

We richten onze aandacht op het verminderen van de hoeveelheid afval(water) en het verbeteren van de kwaliteit van de afvalstromen. Naast wateroverlast en onderlast (droogte) heeft het ervaren van hittestress een groot effect op de gezondheid en een prettig leef- en woonklimaat. Met meer groen in de buurt kunnen we een bijdrage leveren aan de oplossing van grotere uitdagingen zoals klimaatverandering, hittestress, waterberging, biodiversiteit én gezondheid.

We streven naar energieneutraliteit in 2035 en dragen Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen (MVO) uit naar ondernemers en passen dit zelf toe binnen onze eigen organisatie. In 2020 brachten wij als onderdeel van de Regio Noordoost Brabant een "bod" uit aan het Rijk. De Regionale Energiestrategie (RES) 1.0. geeft weer hoe wij gaan bijdragen aan de Rijksdoelstelling van 49% CO2 reductie. Om onze regionale afspraken in de RES na te komen, wordt op dit moment gewerkt aan een RES 2.0.

Taakvelden:

Volksgezondheid

Riolering

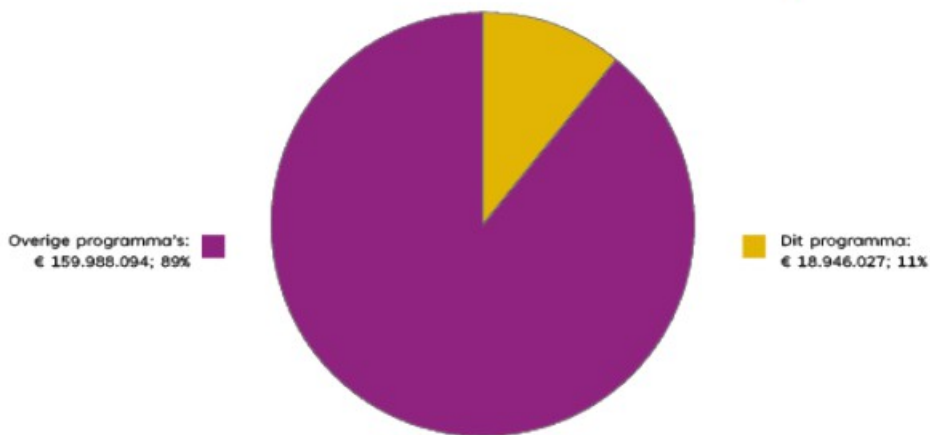
Afval

Milieubeheer

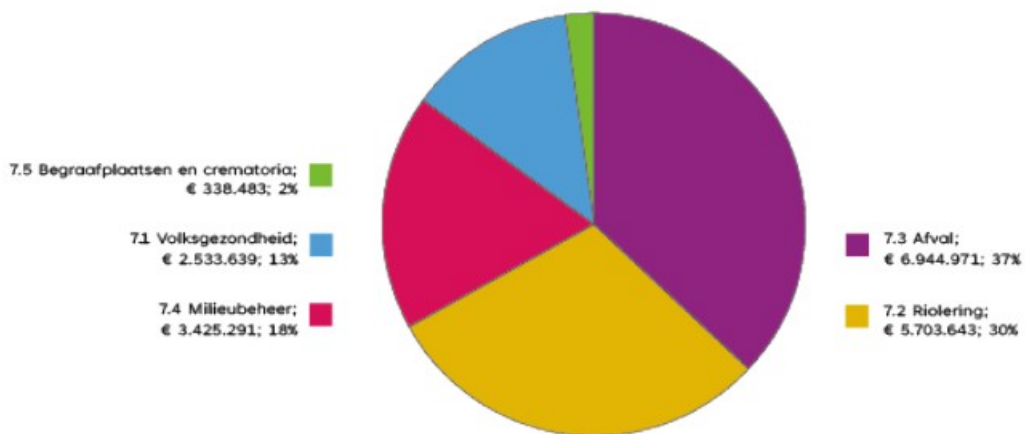
Begraafplaatsen en crematoria

Specificatie lasten en baten:

Programma 7 Volksgezondheid, milieu en duurzaamheid

Programma 7 Lasten 2023 per taakveld

Programma 7 Volksgezondheid, milieu en duurzaamheid	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Lasten exclusief reserves						
7.1 Volksgezondheid	2.262	2.693	2.534	2.534	2.534	2.534
7.2 Riolering	4.963	6.068	5.704	5.629	5.729	5.832
7.3 Afval	6.934	6.869	6.945	6.947	6.944	6.944
7.4 Milieubeheer	2.783	3.720	3.425	3.535	3.415	3.415
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	346	325	338	337	334	336
Totaal lasten	17.287	19.674	18.946	18.981	18.956	19.061
Baten exclusief reserves						
7.1 Volksgezondheid	12	177	0	0	0	0
7.2 Riolering	6.291	6.213	6.135	6.061	6.161	6.264
7.3 Afval	8.219	7.761	7.870	7.871	7.868	7.868
7.4 Milieubeheer	43	513	0	0	0	0
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	272	269	284	279	272	272
Totaal baten	14.837	14.932	14.288	14.211	14.300	14.404
Geraamd resultaat exclusief mutaties reserves	2.450	4.742	4.658	4.771	4.655	4.657
Stortingen in reserves	1.544	133	0	0	0	0
Onttrekkingen uit reserves	1.347	1.053	42	42	42	42
Saldo inclusief mutaties reserves	2.647	3.821	4.616	4.729	4.614	4.616
Incidentele baten en laten	790	-136	60	60	0	0
Structureel saldo	1.857	3.957	4.556	4.669	4.614	4.616

Volksgezondheid, milieu en duurzaamheid - Volksgezondheid

Tot dit taakveld behoren maatregelen ter bescherming van de gezondheid van de bevolking als geheel, van specifieke risicogroepen, van jeugd en van ouderen:

- het monitoren van de gezondheidssituatie
- uitvoering van preventieprogramma's, het vroegtijdige signaleren van specifieke stoornissen en gezondheidsbedreigende factoren
- uitvoering van programma's voor gezondheidsbevordering en maatregelen tegen bedreigingen van de gezondheid
- bestrijding van infectieziekten en aanbieden van vaccinaties
- het geven van voorlichting, advies en begeleiding
- het geven van prenatale voorlichting aan aanstaande ouders
- het bewaken van gezondheidsaspecten in bestuurlijke beslissingen
- het bevorderen van medisch milieukundige zorg
- het bevorderen van technische hygiëne zorg
- het bevorderen van psychosociale hulp bij rampen en ambulance
- het laten uitvoeren van het basistakenpakket jeugdgezondheidszorg

Ontwikkelingen

Ruimte en gezondheid zijn historisch met elkaar verbonden. Voorheen ging het meer om het bestrijden van infectieziekten en bevorderen van hygiëne. Tegenwoordig ligt het accent op het stimuleren van gezond gedrag via o.a. de ruimtelijke inrichting; een goed ingerichte leefomgeving kan ziektelast beperken en mensen in hun eigen kracht zetten.

We willen gezonde en vitale inwoners omdat een slechte of minder goede gezondheid negatieve gevolgen heeft voor onze inwoners en hun netwerk. Het heeft effect op de ontwikkeling, de zelfredzaamheid, (arbeids)participatie en het welbevinden van onze inwoners. Dit vermindert de kansen voor de toekomst. Vitale en gezonde inwoners kunnen meedoen, zijn zelfredzaam en doen minder beroep op professionals voor zorg en ondersteuning.

Gezondheid is meer dan ‘niet ziek zijn’. Gezondheid gaat om quality of life, welzijn en het bevorderen van gezondheid. Dát draagt bij aan geluk, veerkracht, vitaliteit en productiviteit van inwoners en het functioneren van onze samenleving.

Samen met onze ketenpartners en in het bijzonder de GGD zetten we in op een gezonde leefstijl. Het bevorderen van gezondheid staat in al ons handelen voorop. Daarbij hebben we aandacht voor sociaaleconomische gezondheidsverschillen en richten we ons op de kwetsbaren in onze samenleving. Dit betekent een brede aanpak van bewegen en gezond gewicht, mentale weerbaarheid en aandacht voor middelengebruik (roken, alcohol- en drugsgebruik) en verslavingen (gokken en gaming). We werken wijkgericht, in de directe omgeving van de inwoners, We leggen de verbinding tussen medisch en sociaal domein en werken samen aan maatschappelijke opgaven.

Doelen

Wat willen we bereiken?

- We willen gezonde en vitale inwoners.
- Er zijn goede gezondheidspreventieprogramma ontwikkeld.
- In Maashorst zijn leefstijlcoaches actief.
- Optimale dekking van AED's is gerealiseerd
- Vrijwilligersorganisaties worden ondersteund voor reanimatietrainingen.

Wat gaan we daarvoor doen?

	Acties / activiteiten	2023
1.	Ontwikkelen van gezondheidsbeleid waarbij aandacht is voor een brede aanpak van bewegen en gezond gewicht, mentale weerbaarheid en aandacht voor middelengebruik (roken, alcohol en drugsgebruik) en verslavingen (gokken en gaming). Het nationale preventieakkoord wordt hierin vertaald naar een lokaal preventieakkoord. We trekken hierin samen op met gezondheidsinstanties en maatschappelijke partners.	2023
2.	We onderzoeken de inzet van leefstijlcoaches.	2023
3.	We monitoren het AED-beleid om de dekking van AED's te behouden en vrijwilligersorganisaties te ondersteunen voor reanimatietrainingen.	2023

Wat mag het kosten?

In deze programmabegroting hebben we geen nieuwe wensen met financiële gevolgen opgenomen.

(x € 1.000)

	Extra nog niet begrote uitgaven	inv	2023	2024	2025	2026
	Totaal					

Samenwerkingen

-

- Regionale Ambulance Voorziening Brabant Noord

Wet- en regelgeving

De gemeente Maashorst of haar bestuursorganen handelen overeenkomstig het legaliteitsbeginsel slechts op basis van taken en bevoegdheden die terug te vinden zijn in de Europese, landelijke of lokale wet- en regelgeving. Iedereen kan de geldende regels raadplegen.

Landelijke wet- en regelgeving

Via www.overheid.nl zijn alle geldende regels voor de gemeente Maashorst te vinden.

Lokale wet- en regelgeving

Zoekt u een wet of regel van de gemeente Maashorst? Bijvoorbeeld een verordening of beleidsregel? Alle regelingen van de gemeente vindt u op de website Overheid.nl. De lokale regels worden overigens ook gepubliceerd op de website van de gemeente Maashorst. U kunt ze [hier](#) raadplegen.

Beleidsnotities

Een overzicht van de beleidsnotities en nota's van de gemeente zijn eveneens opgenomen en treft u [hier](#).

Projecten

Sinds een aantal jaren leggen we ook afzonderlijk verantwoording af over de majeure projecten. Per project met een restant krediet van meer dan € 500.000 worden de aspecten planning, budget en risico toegelicht doormiddel van een stoplichtenrapportage.

Er zijn geen projecten die hieraan voldoen binnen dit taakveld.

Volksgezondheid, milieu en duurzaamheid - Riolering

Het taakveld omvat (vanuit volksgezondheid en veiligheid) zorg voor stedelijk afvalwater, afvloeiend hemelwater en grondwater.

Hiertoe behoren de gemeentelijke taken ten aanzien van:

- inzameling en transport huishoudelijk - en bedrijfsafvalwater;
- inzameling, transport en verwerking van hemelwater;
- voorkomen van grondwaterproblemen, onder meer door afvoer van overtollig grondwater;
- bestrijding verontreiniging oppervlaktewater;
- baten rioolheffing voor niet-woningen en voor woningen;
- kosten en invordering van de rioolheffing.

Op 4 november 2021 is een nieuw geharmoniseerd beleidsplan Programma Omgevingswet Water & Riolering (POW&R - voorheen vGRP+) door de raad vastgesteld. Het beleidsplan geldt voor een periode van 2022 -2024. In dit beleidsplan wordt op hoofdlijnen invulling geven aan onze zorgplichten en watertaken. De gemeente Maashorst beschikt over wijstgronden. Het watersysteem functioneert als een waardevolle 'spons' voor Maashorst en de omliggende regio.

Ontwikkelingen

In 2020 zijn de klimaatstresstesten afgerond. We weten nu welke locaties kwetsbaar zijn onder extreme weersomstandigheden. We voeren gesprekken (risicodialogen) over welke knelpunten het meest urgent zijn en waar we fysieke maatregelen kunnen treffen. Hierbij wegen we haalbaarheid en betaalbaarheid ten opzichte van doelmatigheid zorgvuldig af. Ook dragen de dialogen bij aan het vergroten van de bewustwording over de gevolgen van een veranderend klimaat. De dialogen vinden zowel op lokaal als regionaal niveau plaats, waarbij we onder andere de klimaatatlas van de As50+ Samenwerkingsregio als hulpmiddel gebruiken. Wanneer mogelijk worden verbetermaatregelen zowel generiek als specifiek opgenomen in de toekomstige planvormen in het stelsel van de omgevingswet, zoals de omgevingsvisie en het omgevingsplan.

Een van de kernpunten van het huidige hemelwaterbeleid, is dat we bij nieuwe ontwikkelingen hydrologisch neutraal ontwikkelen. Bij toename van verhard oppervlak dient de initiatiefnemer een voorziening op eigen terrein aan te leggen. Deze voorziening dient minimaal 60 mm water (60 liter) per m² afvoerend verhard oppervlak te kunnen bergen en vanuit deze voorziening dient het water in de bodem weg te zakken. Met deze eis beperken we overlast en schade als gevolg van extreme buien tot een minimum. Door het regenwater lokaal ‘vast te houden’, vertragen we de afvoer naar het watersysteem, waardoor lagergelegen gebieden in onze regio minder worden belast met water dat in de gemeente Maashorst valt. Het vasthouden van water is tevens erg belangrijk bij langdurige droogte, zoals we deze de laatste jaren kennen.

Afkoppelen in het stedelijk gebied – het opheffen van bestaande hemelwaterlozingen op de riolering - is een van de middelen om een klimaatbestendige inrichting te realiseren. We leggen geplande hemelwaterprojecten aan en lossen enkele structurele hemelwaterknelpunten op. De ambitie voor een klimaatveerkrachtige en water robuuste fysieke leefomgeving stellen we vast in de omgevingsvisie. Deze nieuwe ambitie verwerken we in het opvolgende programma riolering en water (>2024). In het kader van doelmatigheid is het in het buitengebied niet toegestaan om hemelwater af te voeren via de drukriolering. We weten door onderzoek in welke deelgebieden foute aansluitingen aanwezig zijn. In die gebieden gaan we op bezoek en voeren onderzoek uit naar foute aansluitingen. Door het gesprek te voeren en het belang van afkoppelen uit te leggen, halen we betere resultaten met het saneren van hemelwaterlozingen. Handhaving wordt ingezet wanneer het afkoppelen op vrijwillige basis niet wordt uitgevoerd.

Sinds de start van onze nieuwe gemeente hanteren we geharmoniseerd beleid voor riolering en water. Dit beleidsplan is zo ingedeeld dat onderdelen geleidelijk opgaan in de omgevingsvisie, het omgevingsplan en een programma riolering en water. Na het vaststellen van de omgevingsvisie blijven uit het POW&R de onderdelen van het omgevingsplan en het programma riolering en water bestaan. Het beleidsplan inclusief kostendekkingsplan zijn instrumenten ter onderbouwing van de riool- en waterzorgheffing. In 2022 werd voor inwoners en bedrijven van de voormalige grondgebieden van Landerd en Uden nog een verschillende heffingsmaatstaf gehanteerd. In 2022 harmoniseren we deze belastingmaatregel naar één heffingsmaatstaf. Na vaststelling van het voorstel heffingsmaatstaf (oktober 2022) en de verordening riool- en waterzorgheffing (december 2022) zal vanaf 1 januari 2023 via deze kaders de riool- en waterzorgheffing worden berekend en geïnd.

Doelen

Wat willen we bereiken?

Door klimaatverandering nemen de extremen in het weer toe. We krijgen steeds vaker te maken met hevige neerslag en periodes met hitte en droogte. Hiermee moeten we rekening houden bij ruimtelijke opgaven. Bij renovaties en vervangingen in de openbare ruimte streven we naar een prettig leefbare openbare ruimte, waar het goed toeven is. We gaan aan de slag met de nieuwste inzichten rondom duurzaamheid en klimaatadaptatie.

Wat gaan we daarvoor doen?

Overzicht van acties/activiteiten:

	Acties / activiteiten	2023
1.	Uitvoering geven aan vastgestelde POW&R+2022-2024.	2022-2024
2.	Verbeteringsmaatregel i.k.v. natuurlijk waterafvoer ter voorkoming van wateroverlast: groen- en infiltratievoorzieningen.	2022-2023
3.	Verbeteringsmaatregel voor afkoppelambitie 50% bij het meeliften van projecten.	2022-2024
4.	Relinen stamriool.	2022-2023
5.	Vervanging installaties gemalen en randvoorzieningen.	2022-2023
7.	Persleiding Verlengde Noordlaan.	2022-2023

Wat mag het kosten?

In deze programmabegroting hebben we één nieuwe wens met financiële gevolgen opgenomen.

(x € 1,000)

Extra nog niet begrote uitgaven	inv	2023	2024	2025	2026
vrachtwagen voor riolering (dekking uit reserve)	200	0	0	0	0
Totaal	200	0	0	0	0

Samenwerkingen

- Gebiedsproces waterthema's Waterschap Aa en Maas

Wet- en regelgeving

De gemeente Maashorst of haar bestuursorganen handelen overeenkomstig het legaliteitsbeginsel slechts op basis van taken en bevoegdheden die terug te vinden zijn in de Europese, landelijke of lokale wet- en regelgeving. Iedereen kan de geldende regels raadplegen.

Landelijke wet- en regelgeving

Op www.overheid.nl zijn alle geldende regels voor de gemeente Maashorst te vinden.

Lokale wet- en regelgeving

Zoekt u een wet of regel van de gemeente Maashorst? Bijvoorbeeld een verordening of beleidsregel? Alle

regelingen van de gemeente vindt u op de website [Overheid.nl](https://www.overheid.nl). De lokale regels worden overigens ook gepubliceerd op de website van de gemeente Maashorst. U kunt ze [hier](#) raadplegen.

Beleidsnotities

Een overzicht van de beleidsnotities en nota's van de gemeente zijn eveneens opgenomen en treft u [hier](#).

Projecten

Sinds een aantal jaren leggen we ook afzonderlijk verantwoording af over de majeure projecten, Per project met een restantkrediet van meer dan € 500.000 worden de aspecten planning, budget en risico toegelicht door middel van een stoplichtenrapportage. Indien een stoplicht op oranje of rood staat, wordt ook een extra toelichting opgenomen.

Planning, verloopt het project volgens de laatst vastgestelde tijdsplanning?

	conform planning
	langzamer dan planning
	project is nog niet gestart

Budget, zijn de inkomsten/uitgaven volgens het geraamde budget?

	conform budget of inkomsten hoger/uitgaven lager (positief resultaat) dan budget
	inkomsten lager/uitgaven hoger (negatief resultaat) dan budget

Risico's; welke risico's zijn verbonden aan het project? Hierbij worden impact van het risico en de kans dat het risico zich voordoet, beoordeeld.

	lage kans en weinig impact
	grote kans en weinig impact / lage kans en veel impact
	grote kans en veel impact

Omschrijving project / investering	Oorspronkelijk krediet	Restant krediet ultimo 2022
Maatregelen riolering 2018	€ 671.000	€ 428.075

	Indicator	Toelichting
Planning		Betreft meerdere maatregelen voor vervanging/relinen. Als gevolg van capaciteit en prioritering loopt dit project achter op de planning.
Budget		Kosten vallen binnen het beschikbare budget.
Risico		Betreft een laag risico.

Omschrijving project/investering	Oorspronkelijk krediet	Restant krediet ultimo 2022
Maatregelen riolering 2019	€ 862.000	€ 406.336

	Indicator	Toelichting
Planning		Betreft meerdere maatregelen voor vervanging/relinen. Als gevolg van capaciteit en prioritering loopt dit project achter op de planning.
Budget		Kosten vallen binnen het beschikbare budget.
Risico		Betreft een laag risico.

Omschrijving project/investering	Oorspronkelijk krediet	Restant ultimo 2022
Div locaties vervanging/relinen riolering	€ 1.747.000	€ 1.440.827

	Indicator	Toelichting
Planning		Werkzaamheden zijn in voorbereiding, uitvoering volgt in 2022 en 2023.
Budget		Kosten vallen binnen het beschikbaar gestelde budget
Risico		Betreft een laag risico

Volksgezondheid, milieu en duurzaamheid - Afval

Tot dit taakveld behoren het inzamelen en laten verwerken c.q. recyclen van huishoudelijk afval, en het heffen van afvalstoffenheffing voor deze dienstverlening.

Ontwikkelingen

De wereld is in beweging. De wereldbevolking neemt toe en ook onze welvaart groeit. Voor onze materiële behoeften en de technologische ontwikkelingen doen we een steeds groter beroep op grondstoffen en materialen. Meer dan de planeet bieden kan. Er ontstaan milieuproblemen, en geopolitieke ontwikkelingen (oorlog in Oekraïne), en wereldwijde gezondheidsbedreigingen (corona) laten onze kwetsbaarheid zien door onze afhankelijkheid van grondstoffen uit andere landen. Het dwingt ons tot actie. We moeten slimmer en efficiënter omgaan met grondstoffen en materialen: de transitie naar een circulaire economie helpt hierin.

Daarom werkt de rijksoverheid samen met het bedrijfsleven, kennisinstututen etc. om zuiniger en slimmer met grondstoffen om te gaan. Het doel: Nederland volledig circulair in 2050. Hoe dit te bereiken? Door producten beter te ontwerpen en produceren; afzien van producten, deze te delen of efficiënter te maken; het langer en intensiever gebruiken van producten door hergebruik en reparatie; het tegengaan van verlies door de kringloop te sluiten en materialen te recyclen en niet hernieuwbare grondstoffen of grondstoffen met een grote milieudruk vervangen door hernieuwbare grondstoffen, secundaire grondstoffen of andere primaire meer algemeen beschikbare grondstoffen met minder milieudruk.

In 2017 is het grondstoffenakkoord gesloten tussen diverse partijen uit de overheid, het bedrijfsleven, etc en zijn in 2018 transitieagenda's opgesteld rondom vijf prioritaire grondstofketens/sectoren: Kunststoffen, Consumptiegoederen, Bouw, Biomassa & Voedsel en de Maakindustrie. Sinds 2019 wordt jaarlijks het Uitvoeringsprogramma Circulaire Economie gepubliceerd, waarin wordt aangegeven welke acties worden uitgevoerd om de transitie naar een circulaire economie te realiseren.

Voor de gemeenten betekent dit het meer, maar ook beter (kwalitatief) scheiden van huishoudelijk afval, het zelf ook toepassen van secundaire grondstoffen en voorkomen van afval om zo een bijdrage te kunnen leveren aan de gewenste transitie richting een circulaire economie.

Doelen

Wat willen we bereiken?

In 2023 is het afvalbeleid met ambities en een aanpak voor de nieuwe gemeente Maashorst vastgesteld en uitgewerkt in een meerjarig uitvoeringsprogramma. Bewustwording, afvalscheiding, circulair en recycling zijn daarbij kernbegrippen. We spelen in op innovatieve technieken van afvalverwerking en circulaire economie en hanteren daarbij een aanvaardbaar tarief voor afvalinzameling, waarbij sprake is van transparantie in de tariefopbouw en zoveel als mogelijk toepassing wordt gegeven aan het uitgangspunt dat de vervuiler betaald.

Wat gaan we daarvoor doen?

Overzicht van acties/activiteiten:

	Acties / activiteiten	2023
1.	Vaststellen nieuw afvalbeleid, inclusief ambities, geharmoniseerde afvalinzameling en meerjarig uitvoeringsprogramma.	2022/2023
2.	Contracteren inzamelen en verwerken/recyclen diverse afvalstromen, beheer en inkoop inzamelmiddelen	2023

Wat mag het kosten?

In deze programmabegroting hebben we geen nieuwe wensen met financiële gevolgen opgenomen.

(x € 1.000)

	Extra nog niet begrote uitgaven	inv	2023	2024	2025	2026
	Totaal					

Samenwerkingen

- Groenverwerking met Bernheze, Meijerijstad en Oss (voorheen BOVUS)
- Afvalinzameling grondgebied vml Landerd en duurzaamheidsplein Oss met Gemeente Oss

Wet- en regelgeving

De gemeente Maashorst of haar bestuursorganen handelen overeenkomstig het legaliteitsbeginsel slechts op basis van taken en bevoegdheden die terug te vinden zijn in de Europese, landelijke of lokale wet- en regelgeving. Iedereen kan de geldende regels raadplegen.

Landelijke wet- en regelgeving

Op www.overheid.nl zijn alle geldende regels voor de gemeente Maashorst te vinden.

Lokale wet- en regelgeving

Zoekt u een wet of regel van de gemeente Maashorst? Bijvoorbeeld een verordening of beleidsregel? Alle regelingen van de gemeente vindt u op de website [Overheid.nl](https://www.overheid.nl). De lokale regels worden overigens ook gepubliceerd op de website van de gemeente Maashorst. U kunt ze [hier](#) lezen.

Beleidsnotities

Een overzicht van de beleidsnotities en nota's van de gemeente is eveneens opgenomen en treft u [hier](#).

Projecten

Sinds een aantal jaren leggen we ook afzonderlijk verantwoording af over de majeure projecten. Per project met een restant krediet van meer dan € 500.000 worden de aspecten planning, budget en risico toegelicht doormiddel van een stoplichtenrapportage.

Er zijn geen projecten die hieraan voldoen binnen dit taakveld.

Volksgezondheid, milieu en duurzaamheid - Milieubeheer

Tot dit taakveld behoren gemeentelijke taken ter bescherming van het milieu en het realiseren van een duurzame leefomgeving. Hieronder valt o.a.:

- (kwalitatieve) bescherming en sanering van de bodem;
- bescherming van de atmosfeer;
- beheersing van geluidhinder;
- bescherming tegen straling;
- verplaatsing van milieuhinderlijke bedrijven;
- ongediertebestrijding;
- Omgevingsdienst Brabant Noord (ODBN);
- treffen van maatregelen om de effecten van klimaatverandering te beperken (klimaatadaptatie);
- werken volgens de principes van de circulaire economie;
- Uitvoering schone lucht akkoord
- regie voeren op de uitvoering van de energietransitie.

We houden toezicht op bedrijfsactiviteiten en zorgen voor de inzameling van afval en afvalwater. Ook bij ruimtelijke ontwikkelingen krijgt milieu veel aandacht (geluid, luchtkwaliteit, volksgezondheid i.r.t veehouderijen, bodemkwaliteit, externe veiligheid (bv. transport en opslag gevaarlijke stoffen, straling door hoogspanningsmasten).

Ontwikkelingen

Eind 2015 is binnen de gemeente Uden de Duurzaamheidsagenda 2015-2020 vastgesteld. Vanwege de samenvoeging met Landerd, tot de nieuwe gemeente Maashorst, was de looptijd van de agenda verlengd tot 2022. Ook de gemeente Landerd heeft de afgelopen jaren gewerkt met een duurzaamheidsagenda. De looptijd van deze agenda was gelijk aan die van de gemeente Uden. In 2022 is de gemeente Maashorst gestart om invulling te geven aan een nieuwe duurzaamheidsagenda die begin 2023 aan de raad wordt voorgelegd.

De duurzaamheidsagenda 2023-2050 zal betrekking hebben op de thema's die genoemd zijn in de agenda's

van de voormalige gemeenten, maar krijgt daarbij wel een eigentijdse “inkleuring”.

De internationale Sustainable Development Goals (SDGs) en het Nationaal Klimaatakkoord vormen minimaal de uitgangspunten voor het duurzaamheidsprogramma. Woningen en bedrijven zullen van een andere vorm van energie moeten worden voorzien en we zullen de benodigde energie zelf binnen onze gemeentegrenzen moeten produceren. Hierdoor kan het landschap veranderen. Tevens ontstaan er kansen om deze opgave te combineren met andere opgaven zoals klimaatadaptatie, vrijkomende agrarische gebouwen, herstructurering van woonwijken en bedrijfsterreinen.

Een belangrijk aandachtspunt hierbij is hoe we de participatie door inwoners bij de ontwikkeling van nieuwe duurzame energieproductie vorm en invulling geven.

Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen (MVO) wordt steeds belangrijker voor bedrijven, omdat opdrachtgevers hier steeds hogere eisen aan stellen. Ook ‘het bedrijf’ gemeente wil hieraan invulling geven en een goed voorbeeld zijn.

Doordat de gevolgen van klimaatverandering een steeds grotere invloed krijgen op het dagelijks leven, willen we maatregelen treffen om de gevolgen zoveel mogelijk te beperken.

De invoering van de Omgevingswet in 2023 zal een grote impact hebben op de werkwijze, omdat alle nu nog separate milieuwetgeving daar één plek krijgt. In de Omgevingswet krijgen 'volksgezondheid' 'klimaat' en 'milieu' een prominentere rol bij ruimtelijke ontwikkelingen.

Doelen

Wat willen we bereiken?

- Vaststellen van een nieuwe duurzaamheidsagenda 2023-2050;
- energieneutraal zijn in 2035 voor de gebouwde omgeving; alle in de gemeente Maashorst verbruikte energie wordt duurzaam binnen het grondgebied van de gemeente Maashorst geproduceerd;
- de principes van MVO toepassen binnen de gemeentelijke organisatie en de daaraan gelieerde instellingen;
- het belang en de principes van MVO uitdragen naar de bedrijven binnen de gemeente Maashorst;
- het deelauto concept verder uitbouwen en ook de inwoners daarin faciliteren;
- een samenhangend beleid betreffende klimaatadaptatie;
- bevorderen van Fairtrade;
- een veilige en gezonde kwaliteit van de leefomgeving.

Wat gaan we daarvoor doen?

Overzicht van acties/activiteiten:

	Acties / activiteiten	2023
1.	Opstellen van een warmtetransitie plan (TVW) met wijkplannen.	2021 e.v.
2.	Opstellen van beleid en uitvoeringsprogramma klimaatadaptatie.	2021-2023
3.	Faciliteren van initiatieven op het gebied van Fairtrade.	jaarlijks
4.	Opstellen plan van aanpak energiebesparing (1% per jaar).	2021-2022
5.	Uitvoeren stimuleringsaanpak voor meer zonnepanelen op daken.	2020 e.v.

6.	Uitvoering geven aan beleid grootschalig zon- en windenergie op land.	2021 e.v.
7.	Opstellen Duurzaamheidsagenda 2023 – 2050	2022 e.v.
8.	Duurzaamheidsmonitor gemeente Maashorst	2022 e.v.

Wat mag het kosten?

In deze programmabegroting hebben we nieuwe wensen met financiële gevolgen opgenomen.

(x € 1.000)

Extra nog niet begrote uitgaven	inv	2023	2024	2025	2026
Werkbudget landbouw-transitie Graspeel		100	100	100	100
Transitiemanager		111	111	111	111
Haalbaarheid Energiebedrijf		25			
Opstellen duurzaamheidsagenda		30	30	30	30
Haalbaarheidsonderzoek warmtenetten		50	50	50	50
Ondersteuning 2 lokale initiatieven zonneparken		80	80	80	80
Duurzaamheid communicatie			40	40	40
Duurzaamheid energieloket Brabant woont slim			60	60	60
Duurzaamheid klimaatadaptatie			60	60	60
Duurzaamheid schone mobiele werktuigen SLA-pilot		150			
Duurzaam Transitie Warmte bebouwd gebied			125	65	65
Energieaanbod		45	45	45	45
Onderzoek energieneutraal gemeentelijk vastgoed		60	60		
Totaal		651	761	641	641

Samenwerkingen

- Omgevingsdienst Brabant Noord (ODBN)
- Commissie Overleg en Voorlichting Milieuhygiëne vliegbasis Volkel (COVM)

Wet- en regelgeving

De gemeente Maashorst of haar bestuursorganen handelen overeenkomstig het legaliteitsbeginsel slechts op basis van taken en bevoegdheden die terug te vinden zijn in de Europese, landelijke of lokale wet- en regelgeving. Iedereen kan de geldende regels raadplegen.

Landelijke wet- en regelgeving

Op www.overheid.nl zijn alle geldende regels voor de gemeente Maashorst te vinden.

Lokale wet- en regelgeving

Zoekt u een wet of regel van de gemeente Maashorst? Bijvoorbeeld een verordening of beleidsregel? Alle regelingen van de gemeente vindt u op de website Overheid.nl. De lokale regels worden overigens ook gepubliceerd op de website van de gemeente Maashorst. U kunt ze [hier](#) raadplegen.

Beleidsnotities

Een overzicht van de beleidsnotities en nota's van de gemeente is eveneens opgenomen en treft u [hier](#).

Projecten

Sinds een aantal jaren leggen we ook afzonderlijk verantwoording af over de majeure projecten. Per project met een restant krediet van meer dan € 500.000 worden de aspecten planning, budget en risico toegelicht doormiddel van een stoplichtenrapportage.

Er zijn geen projecten die hieraan voldoen binnen dit taakveld.

Volksgezondheid, milieu en duurzaamheid - Begraafplaatsen en crematoria

Tot dit taakveld behoren gemeentelijke taken op het terrein van :

- lijkbezorging: begraafplaatsen en crematoria;
- lijkschouw (het vaststellen dat de betrokkene is overleden);
- baten begraafplaatsrechten;
- baten afkoopsommen grafrechten.

Ontwikkelingen

We zien de laatste jaren dat het begraven op traditionele begraafplaatsen afneemt. De vraag naar crematoria en natuurbegraafplaatsen neemt toe. Door het lagere aantal traditionele begrafenissen, komt de gewenste kostendekkendheid van de gemeentelijke begraafplaats steeds meer onder druk. In kader van de gemeentelijke samenvoeging tot de nieuwe gemeente Maashorst vindt er een harmonisatie van het beleid plaats. Ook worden de legesverordeningen op elkaar afgestemd. In dat kader vindt er kostendekkendheidsonderzoek plaats.

Doelen

Wat willen we bereiken?

Ons streven is om een goed verzorgde laatste rustplaats te behouden, zowel op inrichtingsniveau als beheerniveau, waarbij het uitgangspunt is dat er sprake is van kostendekkendheid. Naast alertheid op efficiëntie, wordt ook onderzocht om aanpassingen op de begraafplaatsen door te voeren die beter aan sluiten op de huidige tendensen in het uitvaartwezen. Hiertoe ligt voor 2023 een eerste voorstel.

Wat gaan we daarvoor doen?

Overzicht van acties/activiteiten:

	Acties / activiteiten	2023
1.	Harmonisatie van beleid vindt medio 2023 plaats, waarbij tevens het kostendekkendheidsonderzoek betrokken wordt.	2023
2.	Aanpassing begraafplaatsen 1e fase	2023

Wat mag het kosten?

In deze programmabegroting hebben we één nieuwe wens met financiële gevolgen opgenomen.

(x 1.000)

	Extra nog niet begrote uitgaven	inv	2023	2024	2025	2026
2.	Aanpassing begraafplaatsen 1e fase	65	1	2	2	2
	Totaal	65	1	2	2	2

Samenwerkingen

-

Wet- en regelgeving

De gemeente Maashorst of haar bestuursorganen handelen overeenkomstig het legaliteitsbeginsel slechts op basis van taken en bevoegdheden die terug te vinden zijn in de Europese, landelijke of lokale wet- en regelgeving. Iedereen kan de geldende regels raadplegen.

Landelijke wet- en regelgeving

Op www.overheid.nl zijn alle geldende regels voor de gemeente Maashorst te vinden.

Lokale wet- en regelgeving

Zoekt u een wet of regel van de gemeente Maashorst? Bijvoorbeeld een verordening of beleidsregel? Alle regelingen van de gemeente vindt u op de website Overheid.nl. De lokale regels worden overigens ook gepubliceerd op de website van de gemeente Maashorst. U kunt ze [hier](#) raadplegen.

Beleidsnotities

Een overzicht van de beleidsnotities en nota's van de gemeente is eveneens opgenomen en treft u [hier](#).

Projecten

Sinds een aantal jaren leggen we ook afzonderlijk verantwoording af over de majeure projecten. Per project met een restant krediet van meer dan € 500.000 worden de aspecten planning, budget en risico toegelicht

doormiddel van een stoplichtenrapportage.

Er zijn geen projecten die hieraan voldoen binnen dit taakveld.

8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

Dit programma omvat de ruimtelijke beleidsontwikkeling. Hierbij moet worden gedacht aan ruimtelijke plannen, zoals bestemmingsplannen en beleidsontwikkeling op het gebied van wonen, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing. Daarnaast maken ook de grondexploitatie, de voorbereiding op de nieuwe Omgevingswet en vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH) deel uit van dit programma.

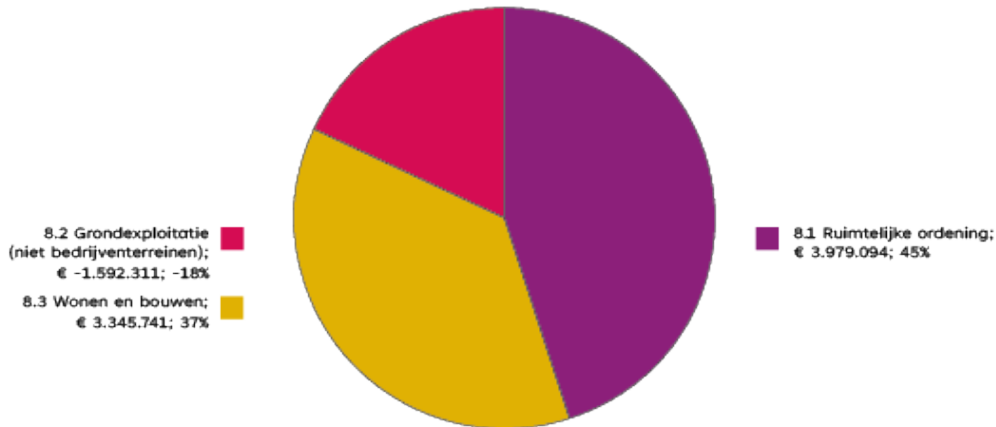
Taakvelden:

- Ruimtelijke ordening
- Wonen en bouwen
- Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)

Specificatie lasten en baten:

Programma 8 Lasten 2023 per taakveld

Wat mag het kosten?
Exploitatie (x € 1.000)

Programma 8 Volkshuivering, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Lasten exclusief reserves						
8.1 Ruimtelijke ordening	1.537	4.967	3.979	3.188	3.188	3.188
8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	2.936	-889	-1.592	-1.353	-181	176
8.3 Wonen en bouwen	3.033	3.211	3.346	3.179	3.172	3.133
Totaal lasten	7.506	7.290	5.733	5.015	6.179	6.497
Baten exclusief reserves						
8.1 Ruimtelijke ordening	1.049	347	276	222	222	222
8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	428	1.494	-506	-821	-629	301
8.3 Wonen en bouwen	2.166	2.219	2.071	2.052	2.033	2.012
Totaal baten	3.643	4.059	1.841	1.452	1.626	2.535
Geraamd resultaat exclusief mutaties reserves	3.863	3.231	3.892	3.562	4.553	3.962
Stortingen in reserves	2.454	2.790	1.426	872	234	231
Onttrekkingen uit reserves	1.845	2.127	610	618	962	383
Saldo inclusief mutaties reserves	4.472	3.894	4.707	3.816	3.826	3.810
Incidentele baten en laten	-749	1.434	968	147	147	147
Structureel saldo	5.221	2.460	3.739	3.669	3.679	3.663

Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)

Een groot deel van de lasten en baten binnen de grondexploitatie (b.v. plankosten, rente) worden op de boekwaarden van de verschillende grondexploitaties gemuteerd. Deze lasten en baten zijn derhalve niet in bovenstaande cijfers opgenomen. Voor 2023 betreft het 6,8 miljoen aan begrote lasten.

Volkshuivering, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing - Ruimtelijke ordening

Dit taakveld heeft betrekking op de implementatie van de Omgevingswet, die naar verwachting op 1 januari 2023 in werking treedt, gebiedsontwikkelingen en nutsvoorzieningen. De Omgevingswet vervangt diverse wetten en zorgt voor een integrale én gebiedsgerichte benadering, waarbij de leefomgeving centraal staat.

Bij gebiedsontwikkeling gaat het om het verbinden van functies, disciplines, partijen, belangen en geldstromen, met het oog op de (her)ontwikkeling van een gebied. Het gaat daarbij niet om één specifiek omgevingsaspect, maar om verschillende aspecten die in samenhang, integraal tegen elkaar afgewogen worden. Het uiteindelijke resultaat moet voldoen aan een goede ruimtelijke ordening.

Ontwikkelingen

De invoering van de Omgevingswet heeft een grote impact op de wijze waarop ontwikkelingen in de fysieke leefomgeving vorm krijgen. De Omgevingswet gaat uit van uitnodigingsplanologie, waarbij initiatieven niet op voorhand worden uitgesloten. De gemeente geeft op hoofdlijnen aan waar ruimtelijk veranderingen gewenst zijn en waar niet. Hiermee worden omgevingswaarden voor de langere termijn beschermd. De gemeente nodigt burgers en ondernemers uit met initiatieven te komen en stelt zich daarbij faciliterend op. Hierbij maakt de gemeente gebruik van verschillende omgevings-instrumenten, zoals de omgevingsvisie, het omgevingsplan, vergunningverlening en toezicht en handhaving. Aspecten van de leefomgeving, zoals gezondheid, duurzaamheid, klimaatadaptatie, natuur, wonen en werken worden integraal in beschouwing genomen. Afwegingen tussen deze aspecten zijn gericht op het verbeteren van de omgevingskwaliteit. Participatie en de omgevingsdialog maken deel uit van het proces om tot afwegingen te komen.

In iedere kern werken we de komende jaren aan woningbouwplannen, zowel op inbreidings- transformatie als op uitbreidingslocaties. Deze plannen worden de komende jaren (verder) in ontwikkeling gebracht. De gemeente Maashorst onderkent de noodzaak van adequate huisvesting van arbeidsmigranten. We harmoniseren het beleid met betrekking tot de huisvesting van arbeidsmigranten.

Doelen

Wat willen we bereiken?

De Omgevingswet kent verschillende instrumenten. Deze moeten worden uitgewerkt en geïmplementeerd. Een deel van deze instrumenten treden in werking op het moment dat de Omgevingswet van kracht wordt, andere instrumenten kunnen later (uiterlijk eind 2029) ingevoerd worden. De Vergunningverlening, Toezicht en handhavinginstrumenten dienen bij de invoering van de Omgevingswet gereed te zijn. Waar nodig wordt in een omgevingstafel overleg gevoerd met de initiatiefnemer en/of ketenpartners. Tevens is het gemeentelijk informatiesysteem aangesloten op het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO). Om de dienstverlening bij het in werking treden van de Omgevingswet minstens op het huidige kwaliteitsniveau te behouden worden complexe juridische regels in DSO middels toepasbare regels beschikbaar gesteld. Hiermee kunnen initiatiefnemers onder andere checken of ze een vergunning voor een bepaalde activiteit nodig hebben en kunnen ze de vergunning ook indienen.

Voor de nieuwe gemeente Maashorst is het van belang om vanuit een visie aan verbeteringen in de leefomgeving te kunnen werken. Daarom wordt voorrang gegeven aan de omgevingsvisie. Deze wordt nog in 2022 opgesteld. Het eerste omgevingsplan, waarin ook beleid wordt opgenomen dat vanwege de herindeling aangepast moet worden, is eind 2023 gereed.

Om te kunnen werken conform de Omgevingswet zijn vooral een integrale benadering van de leefomgeving en interne en externe samenwerking nodig. Onder de noemer omgevingswerken wordt dit onder de aandacht van de medewerkers gebracht.

Naast invoering van de Omgevingswet wordt op hetzelfde moment ook de Wet kwaliteitsborging bouwen (Wkb) ingevoerd.

Wat gaan we daarvoor doen?

Overzicht van acties/activiteiten:

	Acties / activiteiten	2023
1.	Implementatie van de Omgevingswet.(uitgaande van in werking treding op 1 jan 2023) Enkele belangrijke resultaten zijn: a. Vergunningverlening uitvoeren conform de Omgevingswet. Waar nodig bijsturen. b. Omgevingsvisie gebruiken als leidraad voor de	2019-2023

	inrichting van de fysieke leefomgeving c. opstellen eerste versie omgevingsplan; d. geleidelijk verbeteren van de dienstverlening e. verder invoeren van omgevingswerken (Anders werken) door medewerkers	
2.	Optimaliseren en versoepelen werkproces rondom verbouwingen	2023
3.	Planologische procedure leeuweriksweg in 2022, naar verwachting onherroepelijk bestemmingsplan in 2023 (afhankelijk van beroepsprocedure).	2021/2023
4.	Gronden in plangebied De ruiter worden geschikt gemaakt voor realisatie van woningen. Bestemmingplan vastgesteld.	2021-2023
5.	Park Maashorst (kamer 4): uitkomst marktuitvraag projectbouwdeel bekend. Naar verwachting onherroepelijk bestemmingsplan in 2023 (afhankelijk van beroepsprocedure).	2022-2023
6.	Transformatie van het gebied Kastanjeweg-Oost naar een stedelijk woonmilieu, met een grote diversiteit aan woningen en woonvormen, waarbij er aandacht is voor de opgaven van de toekomst.	2021 e.v.
7.	Eind 2022 onherroepelijk bestemmingsplan Centrumgebied Uden-zuid (Sesterpark), bouwrijp maken (2023) en start bouw (2023).	2022-2023
8.	Voorbereidingen planologische procedure Eikenheuvel (wijziging Omgevingsplan).	2020-2023
9.	Harmonisering beleid huisvesting arbeidsmigranten.	2022-2024
10.	Concrete invulling Kerkstraat-Oost Zeeland.	2022-2024
11.	Afronden procedure Reek-Zuid woon/werk locatie.	2022-2023
12.	Afronden procedure Repelakker III Zeeland.	2022 e.v.
13.	Starten ruimtelijke procedure Akkerwinde III Schaijk.	2022-2023
14.	Planologische verkenning uitvoeren voor vrijkomende gemeentelijk vastgoed. Planvorming voor de ontwikkeling van locaties uitvoeren	2023-2024
15.	Inzicht verkrijgen in mogelijke locaties voor tijdelijke huisvesting	2022-2023
16.	Beleid voor woningsplitsing en mantelzorgwoningen harmoniseren	2023

Wat mag het kosten?

In deze programmabegroting hebben we een aantal nieuwe wensen met financiële gevolgen opgenomen.

(x € 1.000)

Extra nog niet begrote uitgaven	inv	2023	2024	2025	2026

	Implementatie omgevingswet		100	100	100	100
	Harmoniseren en opstellen nieuw ruimtelijk beleid		100	100	100	100
	Uitwerken kerkenvisie		25			
	Visie locatie oude gemeentewerf Schaijk		25			
	Visie Zeeland centrum West (gemeentehuis /Garf)		25			
	Opstellen en procesbegeleiding woonwagenbeleid		35			
	Transitie plangebied Kastanjeweg Oost		190	155	155	155
	Totaal		500	355	355	355

Samenwerkingen

-

Wet- en regelgeving

De gemeente Maashorst of haar bestuursorganen handelen overeenkomstig het legaliteitsbeginsel slechts op basis van taken en bevoegdheden die terug te vinden zijn in de Europese, landelijke of lokale wet- en regelgeving. Iedereen kan de geldende regels raadplegen.

Landelijke wet- en regelgeving

Via www.overheid.nl zijn alle geldende regels voor de gemeente Maashorst opgenomen en te raadplegen.

Lokale wet- en regelgeving

Zoekt u een wet of regel van de gemeente Maashorst? Bijvoorbeeld een verordening of beleidsregel? Alle regelingen van de gemeente vindt u op de website Overheid.nl. De lokale regels worden overigens ook gepubliceerd op de website van de gemeente Maashorst. U kunt ze [hier](#) vinden.

Beleidsnotities

Een overzicht van de beleidsnotities en nota's van de gemeente zijn eveneens opgenomen en vindt u [hier](#).

Projecten

Sinds een aantal jaren leggen we ook afzonderlijk verantwoording af over de majeure projecten. Per project met een restant krediet van meer dan € 500.000 worden de aspecten planning, budget en risico toegelicht doormiddel van een stoplichtenrapportage.

Er zijn geen projecten die hieraan voldoen binnen dit taakveld.

Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing - Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)

Dit taakveld heeft betrekking op de grondexploitatie (niet bedrijven terreinen). Bij de grondexploitatie (afgekort grex) gaat het om grond die zich in een transformatieproces bevindt. Hierbij stellen we een begroting op om grondkosten en grondopbrengsten van een ruimtelijk ontwikkelingsplan in beeld te brengen.

Ontwikkelingen

Het Grondbedrijf Maashorst heeft naar verwachting per 2023 voor niet-bedrijventerreinen 9 grondexploitaties die zich in het transformatieproces bevinden (lopende grondexploitaties). Voor lopende grondexploitaties is het belangrijk de effecten van de Omgevingswet goed te volgen. De Omgevingswet heeft namelijk invloed op de aanpak van de gemeente bij initiatieven van derden, en ook op het wel of niet aankopen van nieuwe ontwikkellocaties. Hierbij zal de rol van de gemeente steeds meer faciliterend worden en grijpen we alleen in als de gewenste ontwikkelingen niet of onvoldoende van de grond komen. Daarnaast zullen de steeds strengere duurzaamheidseisen, het stikstofbeleid van de overheid en de grote hoeveelheid claims op beschikbare grond ook hun impact hebben op de grondexploitaties de komende jaren.

Zie voor uitgebreide toelichting de paragraaf **Grondbeleid** in deze programmabegroting met daarbij de doorklikmogelijkheid per grondexploitatie.

Doelen

Wat willen we bereiken?

Voor de gronden in het bezit van de gemeente Maashorst, zie de paragraaf Grondbeleid. De Omgevingswet is van invloed op de gemeentelijke aanpak van initiatieven van derden en het grondbeleid. Onze rol is steeds meer faciliterend. We grijpen alleen in als de gewenste ontwikkelingen niet of onvoldoende van de grond komen.

Wat gaan we daarvoor doen?

Overzicht van acties/activiteiten:

	Acties / activiteiten	2023
1.	Planologische procedure Leeuweriksweg in 2022, naar verwachting onherroepelijk bestemmingsplan in 2023 (afhankelijk van beroepsprocedure).	2022-2023
2.	Vorbereidingen planologische procedure Eikenheuvel (wijziging Omgevingsplan).	2022-2023
3.	Eind 2022 onherroepelijk bestemmingsplan Centrumgebied Uden-zuid (Sesterpark), bouwrijp maken (2023) en start bouw (2023).	2022-2023
4.	Gronden in plangebied De ruiter worden geschikt gemaakt voor realisatie van woningen. Bestemmingplan vastgesteld.	2022-2023
5.	Uitkomst marktuitvraag projectbouwdeel bekend. Naar	2022-

	verwachting onherroepelijk bestemmingsplan in 2023 (afhankelijk van beroepsprocedure).	2023
6.	Starten ruimtelijke procedure Akkerwinde III Schaijk.	2022-2023
7.	Concrete invulling Kerkstraat-Oost Zeeland.	2022-2024
8.	Afronden procedure Reek-Zuid woon/werk locatie.	2022-2023
9.	Afronden procedure Repelakker III Zeeland.	2022 e.v.
10.	Park Maashorst (kamer 4): uitkomst marktuitvraag projectbouwdeel bekend. Naar verwachting onherroepelijk bestemmingsplan in 2023 (afhankelijk van beroepsprocedure).	2022-2023

Wat mag het kosten?

In deze programmabegroting hebben we één nieuwe wensen met financiële gevolgen opgenomen.

(x € 1.000)

	Extra nog niet begrote uitgaven	inv	2023	2024	2025	2026
	Strategische grondaankoop budget	3.000	14	27	27	27
	Totaal	3.000	14	27	27	27

Samenwerkingen

-

Wet- en regelgeving

De gemeente Maashorst of haar bestuursorganen handelen overeenkomstig het legaliteitsbeginsel slechts op basis van taken en bevoegdheden die terug te vinden zijn in de Europese, landelijke of lokale wet- en regelgeving. Iedereen kan de geldende regels raadplegen.

Landelijke wet- en regelgeving

Via www.overheid.nl zijn alle geldende regels voor de gemeente Maashorst opgenomen en raadpleegbaar.

Lokale wet- en regelgeving

Zoekt u een wet of regel van de gemeente Maashorst? Bijvoorbeeld een verordening of beleidsregel? Alle regelingen van de gemeente vindt u op de website Overheid.nl. De lokale regels worden overigens ook gepubliceerd op de website van de gemeente Maashorst. U kunt ze [hier](#) raadplegen.

Beleidsnotities

Een overzicht van de beleidsnotities en nota's van de gemeente zijn eveneens opgenomen en treft u [hier](#).

Projecten

Sinds een aantal jaren leggen we ook afzonderlijk verantwoording af over de majeure projecten. Per project met een restant krediet van meer dan € 500.000 worden de aspecten planning, budget en risico toegelicht doormiddel van een stoplichtenrapportage.

Er zijn geen projecten die hieraan voldoen binnen dit taakveld.

Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing - Wonen en bouwen

Dit taakveld heeft betrekking op omgevingsrecht (vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH)), wonen (woningmarkt, demografie, woningbehoefte en woningbouw) en transformatie (van gebieden en locaties) en leegstand (herbestemmen vastgoed).

Ontwikkelingen

Belangrijke (demografische) ontwikkelingen op het gebied van wonen zijn: de vergrijzing van de bevolking, de toename van het aantal eenpersoonshuishoudens (voornamelijk senioren), het accent op duurzame verstedelijking (gericht op efficiënt ruimtegebruik) en de bestaande woningvoorraad, de druk op de woningmarkt (beperkt aanbod en forse prijsstijgingen) en veranderingen in wet- en regelgeving. Deze ontwikkelingen zijn van invloed op het taakveld wonen en bouwen.

Doelen

Wat willen we bereiken?

Wij willen voorzien in de huidige en toekomstige woningbehoeften van onze inwoners.

We zetten ons in voor meer diversiteit (in woonvormen en voorzieningen) en het bevorderen van doorstroming. We richten ons daarbij op het behouden en aantrekken van jongeren en jonge gezinnen. We dagen de markt uit om goedkopere en betaalbare huur- en koopwoningen voor mensen met een beperkte beurs en voor zorgbehoevenden (jong/oud) te realiseren. Daarnaast staan we open voor nieuwe vormen van wonen, zoals mantelzorgwoningen, Tiny houses, partnerwoningen en 'Hofjes'-achtig wonen voor ouderen. Wij stellen ons proactief en faciliterend op. We richten ons daarbij zowel op uitleg-, inbreidings- én transformatielocaties. We kijken daarbij of de voorziene ontwikkeling past in het gewenste toekomstbeeld en aansluit op de behoefte. We dagen ontwikkelaars uit om dat type woningen toe te voegen dat voorziet in de behoefte van de gemeente Maashorst.

Wat gaan we daarvoor doen?

Overzicht van acties/activiteiten:

	Acties / activiteiten	2023
1.	Woonvisies harmoniseren.	2022-2024
2.	Startersregeling uitvoeren.	2022 e.v.
3.	We vertalen de uitkomsten van het woningbehoefteonderzoek naar een woningbouwprogramma	2023

4.	We voeren in regionaal verband een woonwensenonderzoek uit	2023-2024
5.	We maken meerjaren prestatieafspraken met Area, Mooiland en de beide huurdersorganisaties en werken jaarlijks een jaarschijf uit.	jaarlijks
6.	We vertalen de versnellingsafspraken naar (meerjarige) samenwerkingsafspraken (prestatieafspraken) en een uitvoeringsagenda.	2023
7.	We onderzoeken in hoeverre we woningtypen kunnen behouden voor de doelgroep waarvoor ze gerealiseerd zijn.	2023
8.	We werken met gemeenten en woningcorporaties in de regio samen aan de ontwikkeling van nieuw (regionaal en gemeentelijk) woonwagenebeleid.	2019-2023

Wat mag het kosten?

In deze programmabegroting hebben we een aantal nieuwe wensen met financiële gevolgen opgenomen.

(x € 1.000)

Extra nog niet begrote uitgaven	inv	2023	2024	2025	2026
Versnellingsagenda		75			
Actualiseren prestatieafspraken				15	
Regionaal woonwensenonderzoek		35			
Woningbouwregisseur		111	111	111	111
Totaal		221	111	126	111

Samenwerkingen

-

Wet- en regelgeving

De gemeente Maashorst of haar bestuursorganen handelen overeenkomstig het legaliteitsbeginsel slechts op basis van taken en bevoegdheden die terug te vinden zijn in de Europese, landelijke of lokale wet- en regelgeving. Iedereen kan de geldende regels raadplegen.

Landelijke wet- en regelgeving

Via www.overheid.nl zijn alle geldende regels voor de gemeente Maashorst opgenomen en te raadplegen.

Lokale wet- en regelgeving

Zoekt u een wet of regel van de gemeente Maashorst? Bijvoorbeeld een verordening of beleidsregel? Alle regelingen van de gemeente vindt u op de website Overheid.nl. De lokale regels worden overigens ook gepubliceerd op de website van de gemeente Maashorst. U kunt ze [hier](#) raadplegen.

Beleidsnotities

Een overzicht van de beleidsnotities en nota's van de gemeente zijn eveneens opgenomen en treft u [hier](#).

Projecten

Sinds een aantal jaren leggen we ook afzonderlijk verantwoording af over de majeure projecten, Per project met een restantkrediet van meer dan € 500.000 worden de aspecten planning, budget en risico toegelicht door middel van een stoplichtenrapportage. Indien een stoplicht op oranje of rood staat, wordt ook een extra toelichting opgenomen.

Planning, verloopt het project volgens de laatst vastgestelde tijdsplanning?

	conform planning
	langzamer dan planning
	project is nog niet gestart

Budget, zijn de inkomsten/uitgaven volgens het geraamde budget?

	conform budget of inkomsten hoger/uitgaven lager (positief resultaat) dan budget
	inkomsten lager/uitgaven hoger (negatief resultaat) dan budget

Risico's; welke risico's zijn verbonden aan het project? Hierbij worden impact van het risico en de kans dat het risico zich voordoet beoordeeld.

	lage kans en weinig impact
	grote kans en weinig impact/lage kans en veel impact
	grote kans en veel impact

Omschrijving project / investering	Oorspronkelijk krediet	Restantkrediet ultimo 2022
VROM starterslening 2018/2019 (5 mln)	€ 5.000.000	€ 2.500.000

	Indicator	Toelichting
Planning		Conform planning
Budget		Binnen budget
Risico		Lage kans en weinig impact

9. Bestuur en dienstverlening

Dit programma gaat over de manier waarop het gemeentebestuur samenwerkt met de inwoners met andere gemeenten. Het gaat ook over ambities ten aanzien van dienstverlening aan inwoners, op het gebied van burgerzaken maar ook breder. En daarbij hoort een doorkijk naar de organisatie van onze gemeente.

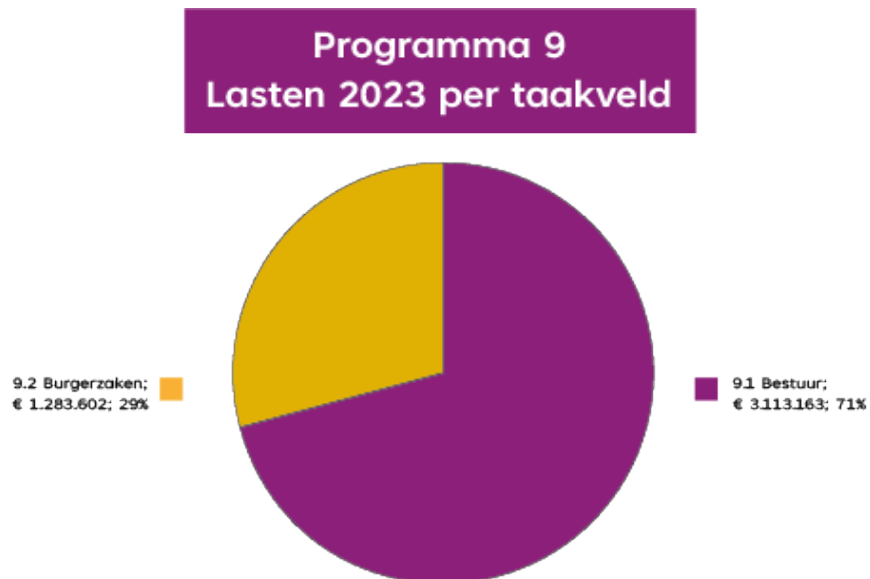
Maashorst is een nieuwe gemeente, met een nieuw bestuur en een nieuwe organisatie. Het ontstaan van de

gemeente Maashorst is voorbereid door de besturen en organisaties van Landerd en Uden. Nu start het nieuwe gemeentebestuur, samen met de nieuwe directie, met veel enthousiasme om Maashorst te ontwikkelen tot een krachtige, ondernemende en dienstverlenende gemeente die ook regionaal een rol van betekenis speelt.

Taakvelden:

- Bestuur
- Burgerzaken

Specificatie lasten en baten:

Wat mag het kosten?

Exploitatie (x € 1.000)

Programma 9 Bestuur en dienstverlening	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Lasten exclusief reserves						
9.1 Bestuur	1.667	4.306	3.113	3.085	3.085	3.085
9.2 Burgerzaken	1.490	1.218	1.284	1.601	1.590	1.590
Totaal lasten	3.156	5.523	4.397	4.685	4.675	4.675
Baten exclusief reserves						
9.1 Bestuur	578	88	24	24	24	24
9.2 Burgerzaken	748	638	622	1.061	1.031	1.031
Totaal baten	1.326	727	646	1.085	1.055	1.055
Geraamd resultaat exclusief mutaties reserves	1.831	4.797	3.750	3.600	3.619	3.619
Stortingen in reserves	0	0	0	0	0	0
Onttrekkingen uit reserves	1.666	1.447	17	16	16	16
Saldo inclusief mutaties reserves	165	3.350	3.733	3.584	3.604	3.604
Incidentele baten en laten	5.297	0	0	0	0	0
Structureel saldo	-5.133	3.350	3.733	3.584	3.604	3.604

Bestuur en dienstverlening - Bestuur

De kop van programma 9 uit het bestuursakkoord is kort en krachtig: ‘open en daadkrachtig bestuur, dienstverlening op maat’. Maar wat houdt dat precies in en welke stappen zetten we de komende jaren om dit te realiseren?

We gaan aan de slag met de positionering van ons bestuur, met intensieve en constructieve samenwerking in de regio en daarbuiten, met participatie en met dienstverlening. Hoe ons bestuur zichtbaar is en blijft voor de inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties. Hoe we samenwerken, binnen ons eigen bestuur en met anderen, zoals (regio)gemeenten en andere overheden. Maar het gaat nadrukkelijk ook over de wijze waarop onze gemeente zich opstelt naar inwoners, vanuit dienstverlenend perspectief én vanuit participatieoogpunt.

Ontwikkelingen

Een bereikbaar bestuur

De samenwerking tussen de gemeente en de gemeenschap is door de jaren heen veranderd. De gemeente en haar bestuur staan niet meer op afstand, maar juist middenin de maatschappij. Om te weten wat er leeft en daarop in te spelen. Het is daarom van belang dat het bestuur dichtbij, zichtbaar en bereikbaar (toegankelijk) is. Dat inwoners en ondernemers bij ze terecht kunnen. Informatie over wat er speelt en leeft halen we ook actief op.

Aan de andere kant willen we als bestuur en ambtelijke organisatie laten zien wat we doen, onder andere door open en transparante communicatie.

Samen denken, samen doen

Maashorst is een krachtige gemeente met zes dorpen die elk een sterke identiteit hebben. Ze worden allen gekenmerkt door een grote inzet en betrokkenheid van inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties. We geven inwoners ruimte om zelf ideeën, plannen en initiatieven te ontwikkelen, passend bij de landelijke ontwikkelingen van individualisering. Andersom maakt de gemeente Maashorst ook keuzes in de projecten en onderwerpen die wij samen met inwoners willen vormgeven. Participatie in de gemeente Maashorst is daarbij heel belangrijk: daarmee geven we invulling aan onze ambitie “Samen denken, samen doen” en aan onze kernwaarde Samen.

De wijze waarop wij participatie vorm willen geven, bepalen we samen met de gemeenschap. We gaan in gesprek en werken gezamenlijk aan kernen CV's (lees: curriculum vitae), de Maashorstagenda en uiteindelijk ons participatiebeleid. Deze laatste omvat ons handelingskader als het gaat om participatie in

onze gemeente. Participatie bij initiatieven die komen vanuit de gemeenschap, maar zeker ook participatie rondom projecten en beleidsontwikkeling vanuit de gemeente zelf.

Sterk in de regio

Bij het realiseren van hun opgaven staan gemeenten sterker als ze samenwerken. Dit is ook de overtuiging van ons bestuur. Samenwerking versterkt de positie van Noordoost-Brabant. Daar willen wij een constructieve en sterke bijdrage aan (blijven) leveren. We zijn zichtbaar aanwezig in de regio, weten wat daar speelt en nemen daarin onze verantwoordelijkheid. Een mooi voorbeeld daarvan is onze rol binnen de Veiligheidsregio Brabant-Noord.

Om gericht in te kunnen zetten op de voor Maashorst relevante thema's is een regionaal adviseur actief. Deze adviseur legt voortdurend de verbinding van binnen naar buiten en omgekeerd.

Innovatie en klantvriendelijke dienstverlening

We leveren dienstverlening aan inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties die bij hen past. We verbeteren onze digitale dienstverlening nog verder en stimuleren het gebruik hiervan, maar het zal nooit het contact tussen onze inwoners en de gemeente volledig vervangen. We hebben namelijk ook oog voor onze inwoners die niet digitaal zijn ingesteld. In alle gevallen geldt dat de dienstverlening betrouwbaar en duidelijk moet zijn.

We meten de dienstverlening continu. We willen namelijk de meest klantvriendelijke gemeente van Brabant worden. Hiervoor stellen we in het 3e kwartaal van 2022 onze servicenormen vast zodat inwoners weten wat ze van ons mogen verwachten. Daarnaast gaan we de inwoners feedback vragen over onze dienstverlening. Deze feedback samen met de informatie uit onze systemen en klantreizen vormen de basis om dienstverlening te verbeteren en een hogere klanttevredenheid te krijgen

Een ander speerpunt is het digitaliseren van onze dienstverlening en het vergroten van klantgemak. Onze inwoners willen hun vraag/aanvraag kunnen volgen zodat ze precies weten wat de status is en wie de behandelaar is. Eerder hebben we een uitvraag onder de inwoners van de toenmalige inwoners van Landerd en Uden gedaan en daar hebben ze aangegeven dat ze voor eenvoudige (aan)vragen heel graag digitaal transacties met ons willen doen. We hebben hier een start meegemaakt zoals de digitale aanvraag rijbewijs, de ontvangstbevestigingen die binnenkort geautomatiseerd naar onze inwoners verzonden worden. In 2023 onderzoeken we verder welke opties er zijn om onze inwoners het meeste klantgemak te geven als het gaat om inzicht in de status van hun (aan)vraag.

Door de verdergaande digitalisering kunnen we meer tijd besteden aan inwoners die onze ondersteuning nodig hard hebben. We creëren op korte termijn een aanspreekpunt per team, maar gaan met onze inwoners nadenken op welke wijze en waar we hen het beste kunnen helpen.

De manier waarop er binnen onze organisatie bestuurlijk en ambtelijk intern wordt (samen)gewerkt heeft grote invloed op de kwaliteit van de dienstverlening. We werken klantgericht, kennen de klant, digitaal of fysiek, en spelen in op de vraag. We organiseren onze werkprocessen volgens de zogenaamde methode van serviceformules en klantreizen. In september starten we met het trainen van onze medewerkers.

Ook onze communicatie heeft grote invloed op de kwaliteit van de dienstverlening. De ontwikkeling en implementatie van een schrijfwijzer voor Maashorst en trainingen om de organisatie communicatiever te maken zorgen voor een verbeterlag hierin.

Doelen

Wat willen we bereiken?

- Een bereikbaar en zichtbaar bestuur.
- Een intensieve en constructieve samenwerking in de regio.
- Samen denken, samen doen: toewerken naar een participatieve gemeente.
- Innovatieve en klantvriendelijke dienstverlening.

Wat gaan we daarvoor doen?

	Acties / activiteiten	2023
1.	Vervolg kennismakingsronde door de kernen in 2023	2023
2.	Onderzoek naar oprichting Jongerenraad Maashorst	2023
3.	Vervolg Kindergemeenteraad voor 2023 en verder	2023
4.	Onderzoek naar beste inrichtingsvorm voor 'vast aanspreekpunt voor kern/wijk' (aandachtwethouder of andere vorm) & dit implementeren	2022-2025
5.	Deelname in minimaal 3 dagelijkse besturen van gemeenschappelijke regelingen en regionale samenwerkingsverbanden en ambtelijk kartrekker van minimaal 2 verbanden	2022-2025
6.	Uitvoering programma Participatie: - Kernen CV's en Maashorstagenda - Participatiebeleid - Ontwikkeling interne organisatie	2022-2025
7.	Uniforme manier van werken participatie vanuit advisering participatieadviseurs	2022-2025
8.	Training Factor C(ommunicatie) voor organisatie	2023
9.	Ontwikkeling en implementatie Schrijfwijzer Maashorst	2023-2024
10.	Doorontwikkeling digitale dienstverlening: - Meer gebruik van e-formulieren - Verbetering van inzicht voor de klant in de stand van zaken van een aanvraag - Maatwerk voor de klant - Aanspreekpunt voor niet digitale klant - Meer gebruik van E-diensten - Onderzoek naar aanvullende kanalen - Digitaal reserveringssysteem gemeentelijke accommodaties	2022-2025
11.	Toegankelijke informatie: - Begrijpelijke taal in publicaties, brieven en op de website - Wet Digitale Toegankelijkheid - Openbaarheid van informatie	2022-2023
12.	Optimaliseren van processen en klanttevredenheid: - Meten van de (digitale) dienstverlening - Inzichtelijkheid (track and trace) van (aan)vragen - Invoeren van klantinteractie- en volgsysteem - Klantreizen en procesverbetering op basis van serviceformules - Intern meldpunt voor overbodige regels - Persoonlijk aanspreekpunt per team	2022-2025

Wat mag het kosten?

In deze programmabegroting hebben we in een aantal nieuwe wensen met financiële gevolgen opgenomen.

(bedragen x € 1.000)

Extra nog niet begrote uitgaven	inv.	2023	2024	2025	2026
Bestuur, representatiekosten		13	13	13	13
Capaciteit t.b.v. regionale samenwerking		100	100	100	100
Regionale samenwerking		50	50	50	50
Verzekering risico arbeidsongeschiktheid college van B&W gemeente Maashorst		21	21	21	21
Aanvulling op budget ontwikkeling participatie- en kernenbeleid			90	90	90
Werkbudget participatie		6	6	6	6
Experimenten met nieuwe vormen van meedenken&meedoen		12	12	12	12
Totaal		202	292	292	292

Samenwerkingen

- Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG)
- AgriFoodCapital- Regio Noordoost Brabant
- Samenwerking As50

Wet- en regelgeving

De gemeente Maashorst of haar bestuursorganen handelen overeenkomstig het legaliteitsbeginsel slechts op basis van taken en bevoegdheden die terug te vinden zijn in de Europese, landelijke of lokale wet- en regelgeving. Iedereen kan de geldende regels raadplegen.

Landelijke wet- en regelgeving

Op www.overheid.nl zijn alle geldende regels voor de gemeente Maashorst te vinden.

Lokale wet- en regelgeving

Zoekt u een wet of regel van de gemeente Maashorst? Bijvoorbeeld een verordening of beleidsregel? Alle regelingen van de gemeente vindt u op de website Overheid.nl. De lokale regels worden overigens ook gepubliceerd op de website van de gemeente Maashorst. U kunt ze [hier](#) raadplegen.

Beleidsnotities

Een overzicht van de beleidsnotities en nota's van de gemeente is eveneens opgenomen en treft u [hier](#).

Projecten

De gemeente Maashorst wil ook nadrukkelijk verantwoording afleggen met betrekking tot de z.g. majeure projecten. Per project met een restant krediet van meer dan € 500.000 worden de aspecten planning, budget en risico toegelicht doormiddel van een stoplichtenrapportage.

Op dit moment zijn er in dit taakveld geen projecten die hieraan voldoen.

Bestuur en dienstverlening - Burgerzaken

Burgerzaken houdt zich bezig met wijzigingen in de basisregistratie personen of met persoonlijke documenten die hierop gebaseerd zijn zoals, akten, identiteitskaarten of rijbewijzen. Binnen dit taakveld valt ook het organiseren van verkiezingen.

Een van de doelen uit het bestuursakkoord is het verder verbeteren van de kwaliteit van de dienstverlening voor de inwoners en bedrijven in gemeente Maashorst. Burgerzaken speelt hierin een belangrijke rol, omdat zij direct in contact staan met de gemeenschap.

Ontwikkelingen

De dienstverlening in gemeente Maashorst vindt vanaf 2023 plaats vanuit één locatie, namelijk Markt 145. De nieuwe publiekshal straalt uit wat we als gemeente willen zijn; open, transparant, laagdrempelig en gastvrij. In 2023 gaan we verder nadenken over hoe we onze dienstverlening zo dicht mogelijk bij de inwoner kunnen krijgen en hoe klantgemak een nog grotere rol speelt in onze dienstverlening.

Burgerzaken

De transitie binnen burgerzaken is nog niet afgerond en de trend dat steeds meer eenvoudige taken gedigitaliseerd worden zet door. Door de toenemende digitalisering zal het aantal baliebezoeken verder afnemen. De mensen die nog wel aan de balie komen hebben complexe vragen en/of kunnen niet overweg met het digitale kanaal. Om de complexe vragen te kunnen beantwoorden is diepgaandere kennis noodzakelijk.

De taken binnen burgerzaken verschuiven meer en meer naar het herkennen, voorkomen en opsporen van adres- en identiteitsfraude. We hebben in voorgaande jaren al aandacht besteed aan ondersteunende systemen om identiteitsfraude te voorkomen en ingezet op trainingen. Deze zetten we door in 2023. Het opsporen en voorkomen van adresfraude is een integraal onderzoeksproces geworden, waarbij samenwerking met andere teams (zoals het sociaal domein en handhaving) en externe partijen als woningcorporaties noodzakelijk is. Ook hier zien we dat dit proces nog verder moet groeien om de integraliteit te bevorderen.

Voor de langere termijn zien we dat inwoners steeds meer zelf hun eigen gegevens willen bijhouden. Voor nu zien we dat ze meer behoefte hebben aan informatie over welke gegevens met wie worden gedeeld.

Klantcontactcenter (KCC)

We willen toewerken naar een manier van werken waar de kanalen (zoals email en telefonie) op elkaar zijn afgestemd en gecombineerd kunnen worden. Dat wil zeggen dat we ons richten op het samenspel van alle kanalen. We zorgen dat het niet uitmaakt via welk kanaal de burger contact met ons zoekt. De informatie is gelijk en de overgangen naadloos. Verder onderzoeken we de behoefte om onze kanalen uit te breiden met bijvoorbeeld livechat, de GEMchatbot of digitale balie.

In 2023 implementeren we een systeem waardoor het voor het KCC mogelijk is om inzicht te krijgen in de contactmomenten tussen burger en gemeente en de status van de lopende zaken. Op deze manier ontstaat er inzicht en meetbaarheid van de klantcontacten. Zo zijn we in staat om betere dienstverlening aan de

inwoners te bieden en waar nodig bij te sturen.

Doelen

Wat willen we bereiken?

In een dienstbare en gastvrije gemeente voelt de inwoner zich welkom, gehoord en betrokken. Voor de gemeentelijke organisatie gaat het over de waarden: bereikbaar, toegankelijk en betrouwbaar.

We streven naar excellente dienstverlening voor onze inwoners, het bedrijfsleven en maatschappelijke organisaties. We leggen de lat hoog en realiseren ons dat dit een continu proces van verbetering betekent. De behoeften en wensen veranderen, de dienstverlening moet daarin mee. We willen dienstverlening die past bij de veranderende samenleving. Dienstverlening die inspeelt op de (digitale) trends en ontwikkelingen en op de veranderende rol van de gemeente.

Daarbij leggen we nadruk op:

- Mens – en generatiegerichte dienstverlening;
- Dienstverlening op maat (vraag- en oplossingsgerichte in plaats van procesgerichte dienstverlening);
- Online dienstverlening die toegankelijk, makkelijk en betrouwbaar is. We willen aansluiten bij wat de inwoners van ons verwachten op het gebied van online dienstverlening;
- Een dienstverlenende houding van onze medewerkers, zodat iedere inwoner, ondernemer en organisatie zich door ons goed geholpen voelt;
- Continu sturing op klanttevredenheid en verbetering van de dienstverlening (servicenormen), waarbij de behoeftes van de inwoners bekend zijn en dienen als leidraad voor verbetering.

Wat gaan we daarvoor doen?

	Acties / activiteiten	2023
1.	Mensgericht en generatiegericht klantcontact ('met wie heb ik te maken, wat wil die persoon/organisatie van mij en hoe kan ik dat zo goed mogelijk doen?')	continue
2.	Uitvoeren klantreizen en verbeteren processen en bereikbaarheid (servicenormen) als onderdeel van dienstverleningsprogramma	continue
3.	Opleiding/coaching medewerkers (zowel vakinhoudelijk als vaardigheden)	2023-2026
4.	Processen verder digitaliseren	2023-2026
5.	Volgen landelijke ontwikkelingen	2022-2026
6.	Integraal oppakken van briefadres en adresonderzoek	2022-2026
7.	(Voorbereiding) verkiezingen	2023-2026

Wat mag het kosten?

In deze programmabegroting hebben we een aantal nieuwe wensen met financiële gevolgen opgenomen.

(x € 1.000)

Extra nog niet begrote uitgaven	inv	2023	2024	2025	2026
Uitvoeren metingen bereikbaarheid		10	10	10	10
Klantreizen uitvoering en training		30	30	30	30
Werkbudget dienstverlening		5	5	5	5
Totaal		45	45	45	45

Samenwerkingen

-

Wet- en regelgeving

De gemeente Maashorst of haar bestuursorganen handelen overeenkomstig het legaliteitsbeginsel slechts op basis van taken en bevoegdheden die terug te vinden zijn in de Europese, landelijke of lokale wet- en regelgeving. Iedereen kan de geldende regels raadplegen.

Landelijke wet- en regelgeving

Op www.overheid.nl zijn alle geldende regels voor de gemeente Maashorst te vinden.

Lokale wet- en regelgeving

Zoekt u een wet of regel van de gemeente Maashorst? Bijvoorbeeld een verordening of beleidsregel? Alle regelingen van de gemeente vindt u op de website Overheid.nl. De lokale regels worden overigens ook gepubliceerd op de website van de gemeente Maashorst. U kunt ze [hier](#) raadplegen.

Beleidsnotities

Een overzicht van de beleidsnotities en nota's van de gemeente is eveneens opgenomen en treft u [hier](#).

Projecten

Sinds een aantal jaren leggen we ook afzonderlijk verantwoording af over de majeure projecten. Per project met een restant krediet van meer dan € 500.000 worden de aspecten planning, budget en risico toegelicht doormiddel van een stoplichtenrapportage.

Op dit moment zijn er in dit taakveld geen projecten die hieraan voldoen.

10. Bedrijfsvoering en inkomsten

De gemeente Maashorst heeft een duidelijke missie en visie: we zijn ambitieus! De organisatie staat midden

in de maatschappij, is ondernemend en toont lef. Dit kan alleen vanuit een goede en solide basis. Alleen als de basis op orde is, ontstaat immers ruimte voor vernieuwing en ontwikkeling. Dat betekent ook dat de financiën in Maashorst op orde zijn.

Een stevig fundament voor gemeente Maashorst als organisatie

Op 1 januari 2022 is de nieuwe gemeente Maashorst van start gegaan. Dat betekent niet dat alles klaar is. Ook in 2023 bouwen we nog verder aan de nieuwe organisatie, waarbij de bereikbaarheid en beschikbaarheid van onze dienstverlening voorop staat. Nog niet alle beleidsonderdelen en werkprocessen zijn geharmoniseerd. De werkwijze rond majeure projecten en samenwerking met de raad en inwoners zetten we voort. Het gemeentehuis is een gastvrije en moderne ontmoeting- en werkomgeving.

Met de basis op orde bedoelen wij dat de bedrijfsvoering (de sturing en beheersing van de primaire en ondersteunende processen) up to date is. Ook hier werken we aan een continue verbetering, gericht op het realiseren van taken en doelen van een gemeente.

Iedere organisatie heeft ondersteuning nodig om haar werk goed te kunnen doen. Dat geldt ook voor de gemeente Maashorst. Bedrijfsvoering en inkomsten bij een gemeente gaat over:

- Personeel en organisatie
- Automatisering en informatisering
- Inkoop en aanbesteding
- Huisvesting en facilitaire zaken
- Juridische zaken
- Communicatie
- Financiën en financiële administratie

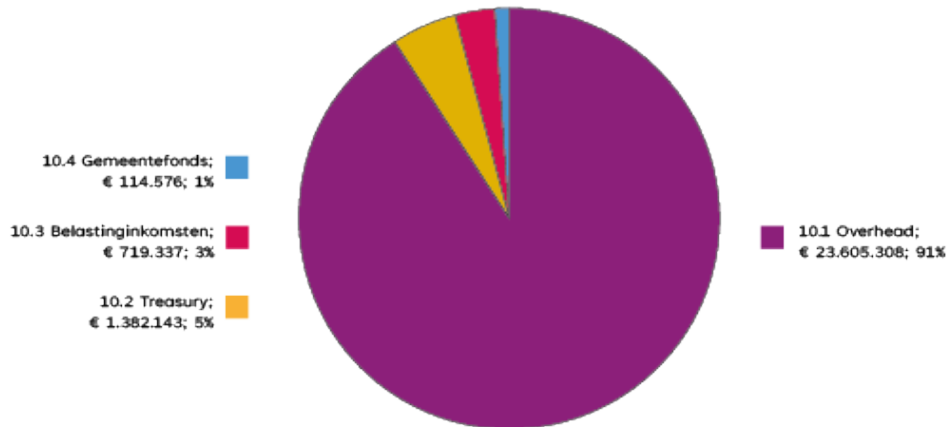
Taakvelden:

- Overhead
- Treasury
- Belastinginkomsten
- Gemeentefonds

Specificatie lasten en baten:

Programma 10 Lasten 2023 per taakveld

Wat mag het kosten?
Exploitatie (x € 1.000)

Programma 10 Bedrijfsvoering en inkomsten	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Lasten exclusief reserves						
10.1 Overhead	21.398	21.492	23.605	21.940	21.722	21.674
10.2 Treasury	476	1.716	1.383	1.048	803	386
10.3 Belastinginkomsten	838	722	719	724	724	724
10.4 Gemeentefonds	116	112	115	115	115	115
Totaal lasten	22.828	24.042	25.822	23.826	23.364	22.898
Baten exclusief reserves						
10.1 Overhead	2.005	623	200	200	200	200
10.2 Treasury	1.469	2.337	2.241	2.473	2.442	2.275
10.3 Belastinginkomsten	16.153	16.528	16.917	16.982	17.046	17.046
10.4 Gemeentefonds	102.331	105.996	113.611	117.381	119.964	109.215
Totaal baten	121.958	125.485	132.969	137.037	139.653	128.737
Geraamd resultaat exclusief mutaties reserves	-99.130	-101.443	-107.147	-113.210	-116.289	-105.839
Stortingen in reserves	8.411	3.704	798	1.092	1.033	0
Onttrekkingen uit reserves	14.193	5.010	1.761	567	424	353
Saldo inclusief mutaties reserves	-104.913	-102.750	-108.110	-112.685	-115.680	-106.192
Incidentele baten en laten	-72	-2.804	-1.710	-278	-134	-134
Structureel saldo	-104.841	-99.946	-106.400	-112.407	-115.546	-106.058

Bedrijfsvoering en inkomsten - Overhead

Vanuit een goede en solide basis ontstaat ruimte voor vernieuwing en ontwikkeling. Met de basis op orde bedoelen wij dat de bedrijfsvoering (de sturing en beheersing van de primaire en ondersteunende processen) up to date is. Ook hier werken we aan een continue proces van verbetering.

Ontwikkelingen

Een stevig fundament voor gemeente Maashorst als organisatie

In alle rollen van de bestuurders en medewerkers is dienstbaarheid aan de samenleving een uitgangspunt. Om dit te kunnen waarmaken is een degelijke en betrouwbare bedrijfsvoering van groot belang; een bedrijfsvoering die doorontwikkelt om onze dienstverlening verder te verbeteren.

Daar waar samenwerking op het gebied van bedrijfsvoering met andere gemeenten of partijen bijdraagt aan de kwaliteit of efficiency van de bedrijfsvoering, doen we dat. Voorbeelden hiervan zijn het BHIC (Brabants historisch informatie centrum), het Bureau Inkoop en aanbesteding Zuidoost-Brabant (BIZOB) en de Belastingensamenwerking Oost Brabant. In deze organisatie hebben wij, om de kwaliteit te waarborgen,

met meerdere overheidsorganisaties uit de regio de verwerking van de gemeentelijke belastingen gebundeld.

Het goed faciliteren van onze inwoners is de belangrijkste taak van de gemeente. Het accent ligt op het primaire proces. Daarom is een goede balans tussen kwaliteit en kosten van de interne organisatie belangrijk. Met de start van de gemeente Maashorst krijgen nieuwe ambities de ruimte, maar is ook de afspraak gemaakt dat er een taakstelling van structureel € 850.000 gerealiseerd gaat worden. De realisatie van deze taakstelling wordt in de planning- en controlcyclus meegenomen.

Helpende controle als basis voor de gemeente Maashorst als organisatie

Binnen de gemeente Maashorst zijn we bezig met het opstellen van een visie op control. Deze visie is het uitgangspunt voor de invulling van control. Met het college van B&W en de gemeenteraad hebben we afgesproken dat we bepaalde doelstellingen behalen en hun gewenste maatschappelijke effecten bereiken. De control inspanningen hebben een toegevoegde waarde voor de organisatie en daarmee ook voor de gemeenteraad en onze inwoners, (sociale) ondernemers en bezoekers. Vanuit de intrinsieke motivatie werken we doelmatig en doeltreffend en hebben we de interne beheersing op orde. We doen dit voor ons zelf, het college, de raad en onze inwoners. Uiteraard ontvangen we van toezichthouders zoals de accountant en de rechter graag de bevestiging en is de verantwoording aan hen ook onderdeel van ieders werk.

We hanteren het principe van helpende control. Control draagt bij aan de beheersing van de organisatie en draagt er aan bij dat teammanagers, directie en bestuur die verantwoordelijk zijn voor de sturing van de organisatie en de realisatie van de afgesproken activiteiten die taak op de juiste wijze kunnen invullen en uitvoeren. Dit betekent dus dat wij niet kiezen voor scherp toezicht achteraf (repressieve control), maar voor signaleren, ondersteunen en adviseren (preventief control).

Juridische control wordt in 2023 verder ontwikkeld. In het proces van de herindeling (2021-2022) is de harmonisatie van de gemeentelijke (juridische) processen een belangrijk onderdeel geweest. In 2023 wordt verder gewerkt aan de z.g. juridische functie. Het gaat daarbij om een juiste verdeling van juridische activiteiten en verantwoordelijkheden binnen de organisatie ter waarborging van de juridische kwaliteit, de risicobeheersing, het beheer en de verbetertrajecten van gemeentelijke producten en diensten. Een adequaat ingerichte juridische functie is een essentiële voorwaarde voor juridische kwaliteit, een integrale besluitvorming en kwaliteit van dienstverlening.

We leren van anderen en maken gebruik van benchmarking om de voortgang te controleren en verbeteringen op te pakken. Een benchmark waar wij aan meedoen is “Vensters voor bedrijfsvoering” georganiseerd door ICTU en het VNG.

Ontwikkeling van een nieuwe, gezamenlijke organisatiecultuur

Onze organisatie is nog jong en in ontwikkeling. Dit geldt voor onze manier van dienstverlening, het beleid, de werkprocessen, maar ook voor onze cultuur. De Maashorst-cultuur moet nog nader vorm krijgen en zich (door)ontwikkelen. Dit doen we door tijd en aandacht te besteden aan acties rondom onze kernwaarden. Die vormen de spil van onze dienstverlening én van onze cultuur. Die kernwaarden zijn Ondernemend & Lef, Omgevingsbewust, Samen, Eigenaarschap en Open. We willen deze borgen in onze organisatie. Daarom zetten we in ons cultuurtraject een planmatige aanpak van interne communicatie in.

Een aantrekkelijke organisatie om in te werken

Maashorst wil zich profileren als een gastvrije gemeente waarin inwoners zich welkom voelen. Daarbij hoort een gastvrije organisatie waarin medewerkers zich welkom voelen. Dit welkom zetten we kracht bij met ons introductieprogramma.

Wij zetten in op een vitale, veilige en plezierige werkomgeving met aandacht voor talentontwikkeling. We investeren in het vinden, binden en boeien van nieuw personeel en van ons huidig personeel. Door de krapte op de arbeidsmarkt gaan we meer werven op basis van talent, potentieel en karakter. Ook bij het

doorontwikkelen en kunnen doorstromen van het huidige personeel kijken we naar het benutten en inzetten van het aanwezige talent en potentieel.

Voor het profileren op de arbeidsmarkt als aantrekkelijke werkgever, zetten we tevens in op het regionaal samenwerken voor het aantrekken en behoud van medewerkers. Investeren in opleidingen en het kunnen doorontwikkelen, doorstromen, inzetten op vitaliteit en werkplezier zijn belangrijke aspecten van het HRM-beleid. Dit betekent het investeren in onze medewerkers en het aanbieden van aantrekkelijke lokale arbeidsvoorwaarden en personele regelingen.

In onze organisatie werken we niet alleen volgens de lijnen van de organisatiestructuur, maar ook met programma's. Dat zijn tijdelijke samenwerkingen op complexe en multidisciplinaire onderwerpen die een hoge politieke, financiële, maatschappelijke en/of organisatorische impact hebben met een grote invloed op de omgeving of de samenleving. Een programma heeft een heldere opdracht en heeft verbinding met de hoofdlijnen van college- en raadprogramma's. Met deze programmatische manier van werken kunnen we integraal en wendbaar invulling geven aan de doelen van die programma's. Dat doen we samen met onze partners in de samenleving.

Onze medewerkers verrichten hun werkzaamheden vanuit het gemeentehuis én vanuit huis, of andere locaties. Het afwisselen van werken op kantoor en thuiswerken heet hybride werken. Het nieuwe gemeentehuis is volledig op het hybride werken ingericht. Voor het totale vastgoed wordt in 2023 een strategisch vastgoedplan uitgewerkt m.b.t. het totale maatschappelijke vastgoed van de gemeente. Deze visie is de basis voor een ontwikkelplan voor de komende jaren waarmee een efficiënt gebruik van ons vastgoed bereikt moet worden. Het Meerjarenplan voor onderhoud van het gemeentelijk vastgoed (MJOP) wordt geactualiseerd en krijgt een accent wat betreft veiligheid, kwaliteit en duurzaamheid.

Een financieel gezonde gemeente

De financiën van de gemeente Maashorst zijn structureel op orde. Een goede balans tussen inkomsten en uitgaven is belangrijk. Eventuele tegenvallers moeten opgevangen kunnen worden. De financiële positie van de gemeente Maashorst is solide, de weerstandcapaciteit goed en de weerstandsratio hoog (zie ook de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing). Komend jaar wordt het systeem van risicomanagement voor de nieuwe gemeente verder ontwikkeld.

Er is gestart met een keuzetraject voor een nieuw planning- en controlsysteem dat vóór de start van het proces van de programmabegroting 2024 ingericht moet zijn. Bij dit proces zullen leden van de gemeenteraad betrokken worden.

Up-to-date en klantvriendelijke informatievoorziening en digitalisering

Met de herindeling is een goede en stabiele basis gelegd voor een moderne en betrouwbare ICT infrastructuur. De technische infrastructuur is in 2020/2021 vervangen en is de basis voor de gemeente Maashorst. We zetten in om ons applicatielandschap nog beter aan te laten sluiten bij de behoefte van de organisatie en daarnaast om de continuïteit en informatiebeveiliging verder te verbeteren. Daarnaast zorgen we voor een goede ondersteuning van de dienstverlening en bedrijfsvoering in de vorm van functioneel beheer en consultancy voor de centrale bedrijfsprocessen.

Naast het afronden van de goede basis wordt de focus verlegd naar een moderne informatievoorziening om de ambities van de gemeente Maashorst maximaal te ondersteunen. We zetten daarbij sterk in op de verdere digitalisering van de organisatie en de online dienstverlening. Daarvoor maken we een toekomstgerichte agenda om de visie op informatievoorziening te realiseren. Op basis van deze agenda willen we nieuwe (landelijke en technologische) ontwikkelingen op het juiste moment inzetten zodat zo optimaal mogelijk invulling gegeven kan worden aan de ambitie van de organisatie en het door ontwikkelen van onze dienstverlening. De deelname aan "Dimpact" is daar een goed voorbeeld van. Dimpact is een coöperatieve vereniging van, voor en door gemeenten. De doelstelling van Dimpact is het organiseren van samenwerking en laten ontwikkelen van een oplossing (frontoffice en midoffice) voor gemeentelijke multichannel dienstverlening en zaakgerichte bedrijfsvoering.

Doelen

Wat willen we bereiken?

Een stevig fundament voor gemeente Maashorst als organisatie, waarbij de bedrijfsvoering ondersteunend is aan het primaire proces. Met andere woorden: “De basis op orde”. Na een eerste jaar van de herindeling is de basis steeds meer op orde. Dat betekent niet dat we klaar zijn; ook in 2023 zullen nog diverse zaken geharmoniseerd en verder ontwikkeld moeten worden.

Continu kijken we op welke wijze de bedrijfsvoering beter georganiseerd kan worden. Vanzelfsprekend wordt gekeken op welke ontwikkelingen specifiek geïnvesteerd moet worden.

Wat gaan we daarvoor doen?

Overzicht van acties/activiteiten:

	Acties / activiteiten	2023
1.	Afronden project 'Opschonen fysiek en digitaal archieven'	2023
2.	Actualiseren Meerjarenonderhoudsplan gemeentelijke gebouwen (met accent op duurzaamheid, kwaliteit en veiligheid.	2023
3.	Ontwikkeling strategisch (maatschappelijk) vastgoedplan m.b.t. een efficiënte inzet van vastgoed (inclusief de verbetering van de coördinatie hieromtrent)	2023-2024
4.	Doorontwikkelen ICT-organisatie (beveiliging, microsoft365-omgeving)	continue
5.	Evalueren en bijstellen introductieprogramma nieuwe medewerkers	2023
6.	Ontwikkeling plan voor vitaal en veilig werken, inclusief aandacht voor Veilige Publieke Taak en integriteit	2023-2024
7.	Uitvoeren communicatieplan organisatiecultuur	2023
8.	Invoering nieuw planning- en controlsysteem (inclusief software)	2023

Wat mag dat kosten?

In deze programmabegroting hebben we een aantal nieuwe wensen met financiële gevolgen opgenomen.

(x € 1.000)

	Extra nog niet begrote uitgaven	inv	2023	2024	2025	2026
	Aanschaf reserveringssysteem gemeentelijke accommodaties plus ontwikkelen strategisch vastgoedplan		130	5	5	5

Arbeidsmarktcommunicatie onboarding		4	4	4	4
Plaatsen van 2 trainees		155	155	155	155
Vitaliteitsprogramma		50	50	50	50
Accent op de Veilige Publieke Taak		50		50	
Invoeren van een nieuw Planning&Control-systeem		25	25	25	25
Vernieuwen website		30	15	15	15
Uitwerking schrijfstijl gemeente Maashorst		25			
Invoering factor C team communicatie		15			
IT-strategie Maashorst			25		
Doorontwikkeling IT-beveiliging		50	25	25	25
Doorontwikkeling Microsoft 365 omgeving		75			
Onderzoek data gedreven onderzoek		20			
Geautomatiseerd anonimiseren documenten		55	25	25	25
Ontwikkeling digitaal reserveringssysteem accommodaties	25	5	5	5	5
Vergroten digitaal toegankelijke producten		100	75	75	75
Invoering systeem 'Integraal Klantbeeld'		30	15	15	15
Dashboard en advies		23	25	20	20
Arbeidsmarktcommunicatie optimaliseren		60	60	60	
Cultuurtraject organisatie		50	50	50	
Werkbudget communicatie en creatie		20	20	20	20
Verhoging advertentiekosten printmedia		25			
Heraanbesteden uitwijk- en backup faciliteiten		20	30		
3e lijns ondersteuning systeembeheer		50	25	25	25
Beheerpakket openbare ruimte		135	35	35	35

Verwerven nieuw intranet		30			
Servicedesk applicatie		13	13	13	13
Ontwikkelingen ICT		30			
Rolgebaseerde toegangscontrole informatiesystemen		75			
Datawarehouse		15			
Ontwikkeling zaaksysteem		15			
Informatieveiligheid evalueren plus uitvoeren en ontwikkelen verbeterplan		5	10	10	10
Cybergevolgbestrijding en voorbereiden gevolgen cyberincident		10	10	10	10
Risico-analyse (IBD gemeenten) uitvoeren en verbeterplan		20	15	15	15
ISMS invoeren		12	3	3	3
Digitalisering en datagedreven werken		10	5	5	5
Doorontwikkeling elektronische handtekening		60	30	30	30
Kennismaking/vernieuwing samenwerking Lippstadt-Maashorst		35			
Uitbreiding formatie applicatiebeheer		226	226	226	226
uitbreiding formatie strategisch informatiemanager		107	107	107	107
koppelen klimaatinstallatie gemeentehuis aan WKO theater Markant	550	21	41	41	40
Totaal		575	1.886	1.129	1.119

Samenwerkingen

- Bureau Inkoop en aanbesteding Zuidoost-Brabant (BIZOB)
- Brabant Historisch Informatie Centrum (BHIC)
- Belastingssamenwerking Oost- Brabant (BSOB)

Wet- en regelgeving

De gemeente Maashorst of haar bestuursorganen handelen overeenkomstig het legaliteitsbeginsel slechts op basis van taken en bevoegdheden die terug te vinden zijn in de Europese, landelijke of lokale wet- en

regelgeving. Iedereen kan de geldende regels raadplegen.

Landelijke wet- en regelgeving

Via www.overheid.nl zijn alle geldende regels voor de gemeente Maashorst opgenomen en raadpleegbaar.

Lokale wet- en regelgeving

Zoekt u een wet of regel van de gemeente Maashorst? Bijvoorbeeld een verordening of beleidsregel? Alle regelingen van de gemeente vindt u op de website Overheid.nl. De lokale regels worden overigens ook gepubliceerd op de website van de gemeente Maashorst. U kunt ze [hier](#) raadplegen.

Beleidsnotities

Een overzicht van de beleidsnotities en nota's van de gemeente zijn eveneens opgenomen en treft u [hier](#).

Projecten

Sinds een aantal jaren leggen we ook afzonderlijk verantwoording af over de majeure projecten. Per project met een restant krediet van meer dan € 500.000 worden de aspecten planning, budget en risico toegelicht doormiddel van een stoplichtenrapportage.

Er zijn geen projecten die hieraan voldoen binnen dit taakveld.

Bedrijfsvoering en inkomsten - Treasury

Treasury is het sturen en beheersen van, het verantwoorden over en het toezicht houden op de financiële geldstromen, de financiële posities en de hieraan verbonden risico's.

De gemeente Maashorst wil graag financieel gezond zijn; eventuele tegenvallers kunnen we opvangen. Het zorgvuldig met gemeenschapsgeld omgaan, staat hierbij voorop. We zijn ambitieus en we zetten onze financiën maximaal in om die ambities te realiseren. Als het nodig is dat er meer capaciteit voor nodig is, dan zijn we bereid daarin te investeren.

De inkomsten en uitgaven zijn in evenwicht. Er is ruimte om ambities te realiseren en voldoende ruimte om tegenvallers op te vangen. De gemeentelijke producten en de afvalstoffenheffing zijn kostendekkend.

Ontwikkelingen

Financieel beleid

Een gezond financieel beleid van de gemeente is gebaseerd op 3 pijlers, te weten: structurele dekking, goed uitgewerkt risicomanagement en een weerstandscapaciteit passend bij de gemeente.

Beoordeling financiële positie

Gemeenten zijn verplicht om een aantal financiële kengetallen te presenteren. Het doel hiervan is om op termijn te kunnen benchmarken; gemeenten onderling te vergelijken.

Wij hebben een norm gegeven aan deze kengetallen. Hierbij sluiten we aan bij de signaleringswaarden, zoals die in de stresstest voor 100.000+ gemeenten is opgenomen. In de tabel hieronder is te zien welke waarden bij welke categorie (A, B of C) behoren. Categorie A is het minst risicovol en categorie C het meest risicovol. Om ons huidige financiële beleid voort te zetten, zouden we categorie A ambiëren en categorie B accepteren.

We leggen verantwoording af over deze financiële kengetallen in zowel de Programmabegroting als de

Bij de integrale afweging van middelen bij de Programmabegroting 2023, worden de gevolgen voor de financiële kengetallen zoveel als mogelijk vooraf al in beeld gebracht. Dit willen we combineren met een update van ons financieel beleid gemeente Maashorst. Op die manier zijn alle pijlers van ons financieel beleid (dekking, weerstandsvermogen en risicobeheersing, financiering) betrokken bij de integrale afweging. Maar nog belangrijker is, dat we op deze manier in staat zijn om daar ook proactief op te sturen.

Kengetal	Categorie A	Categorie B	Categorie C
Netto schuldquote	< 90%	90-130%	> 130%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	< 90%	90-130%	> 130%
Solvabiliteitsratio	> 50%	20-50%	< 20%
Structurele exploitatieruimte	begroting > 0%	begroting 0%	begroting < 20%
Grondexploitatie	< 20%	20-35%	> 35%
Belastingcapaciteit	< 95%	95-105%	> 105%

In de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing zijn de financiële kengetallen worden opgenomen. Een aantal van deze kengetallen zijn als gevolg van het afsluiten van een langlopende lening van € 20.000.000 veranderen ten opzicht van de programmabegroting 2022. Dit was ook geprognostiseerd in de Programmabegroting 2022. De komende jaren zullen die kengetallen vervolgens weer verbeteren door reguliere aflossingen op deze lening.

Harmonisatie Landerd en Uden afgerond

Het financieel beleid is inmiddels geharmoniseerd. Hierbij valt te denken aan onderwerpen als risicobeleid, financiële verordening, afschrijvingsbeleid etc. etc. Inmiddels hebben al deze onderwerpen een plek in de diverse (financiële) paragrafen van de Programmabegroting gekregen. De financiële verordening Maashorst is reeds vastgesteld in de raadsvergadering van 24 februari jl.

Wet Ahri

Vanaf 1 januari 2023 staan we niet meer onder preventief toezicht. Voor de Provincie (als toezichthouder) is het herindelingsproces dan afgerond. Natuurlijk wordt de financiële stand van zaken regelmatig in de overleggen met de toezichthouder besproken.

Doelen

Wat willen we bereiken?

1.	Solide financieel beleid voortzetten.
2.	Structureel sluitende Programmabegroting.
3.	Positief oordeel van de toezichthouder (Provincie Noord- Brabant).
4.	Goedkeurende controleverklaring inzake getrouwheid en rechtmatigheid van de externe accountant.

Wat gaan we daarvoor doen?

	Acties/activiteiten	2023
1	Structurele lasten worden gedekt door structurele baten.	Continue

2	De financiële consequenties van het nieuwe coalitieakkoord in de Programmabegroting verwerken.	Continue
3	Systeem van risicomanagement verbeteren, waarbij risico's worden gekwantificeerd en in relatie worden gebracht met de weerstandscapaciteit.	Continue
4	Invoering van een nieuw planning en controlsysteem (met de mogelijkheid voor continuous reporting)	Continue

Wat mag dat kosten?

In deze programmabegroting zijn geen nieuwe wensen opgenomen.

(x € 1.000)

Extra nog niet begrote uitgaven	inv	2023	2024	2025	2026
Totaal					

Samenwerkingen

- Brabant Water N.V.
- N.V. Bank Nederlandse Gemeenten
- Verband Verzekerings Platform Overheden (VPO)

Wet- en regelgeving

De gemeente Maashorst of haar bestuursorganen handelen overeenkomstig het legaliteitsbeginsel slechts op basis van taken en bevoegdheden die terug te vinden zijn in de Europese, landelijke of lokale wet- en regelgeving. Iedereen kan de geldende regels raadplegen.

Landelijke wet- en regelgeving

Via www.overheid.nl zijn alle geldende regels voor de gemeente Maashorst opgenomen en raadpleegbaar.

Lokale wet- en regelgeving

Zoekt u een wet of regel van de gemeente Maashorst? Bijvoorbeeld een verordening of beleidsregel? Alle regelingen van de gemeente vindt u op de website Overheid.nl. De lokale regels worden overigens ook gepubliceerd op de website van de gemeente Maashorst. U kunt ze [hier](#) raadplegen.

Beleidsnotities

Een overzicht van de beleidsnotities en nota's van de gemeente zijn eveneens opgenomen en treft u [hier](#).

Projecten

Sinds een aantal jaren leggen we ook afzonderlijk verantwoording af over de majeure projecten. Per project met een restant krediet van meer dan € 500.000 worden de aspecten planning, budget en risico toegelicht doormiddel van een stoplichtenrapportage.

Er zijn binnen dit taakveld geen projecten die hiervoor in aanmerking komen.

Bedrijfsvoering en inkomsten - Belastinginkomsten

De lokale lasten vormen een belangrijk onderdeel van de inkomsten van gemeenten, en zijn integraal onderdeel van het gemeentelijk beleid.

Ontwikkelingen

Gemeenten halen een deel van hun inkomsten uit gemeentelijke belastingen. Vooral uit de onroerend zaakbelasting (OZB). De lokale lasten (belastingen en heffingen) vormen een belangrijk onderdeel van de inkomsten van gemeenten, en zijn daarom integraal onderdeel van het gemeentelijk beleid.

Er zijn 2 soorten gemeentelijke belasting:

- Belastingen: bijvoorbeeld onroerende zaakbelasting (OZB), toeristenbelasting en parkeerbelasting. De opbrengst daarvan gaat naar de gemeente. De gemeente bepaalt zelf waarvoor ze de opbrengst gebruikt.
- Heffingen: dit zijn rechten, tarieven en leges. Bijvoorbeeld rioolheffing of de kosten voor een paspoort. De gemeente kan hier alleen de totale kosten vergoed krijgen die ze gemaakt heeft. De totale opbrengst van deze heffingen mag niet meer zijn dan de totale kosten die de gemeente daarvoor moet maken.

(Financiële) voortgang doelen

Wat willen we bereiken?

1.	We willen gelijkblijvende lasten voor inwoners en bedrijven in de gemeente Maashorst
2.	We willen deze opbrengsten tegen zo laag mogelijke kosten verkrijgen door de Belasting Samenwerking Oost-Brabant (BSOB) de belastingtaken voor ons uit te laten voeren.

Wat gaan we daarvoor doen?

	Acties / activiteiten	2023
1.	In de basis willen we de lasten niet meer laten stijgen dan met de inflatiecorrectie (in 2023 2,3%)	continue
2.	De BSOB voert de gemeentelijke belastingen voor de gemeente Maashorst uit. Inmiddels is een punt van efficiency en kostenbesparing bereikt. Door eventuele groei in het aantal deelnemers kunnen nog wel kosten verlaagd worden. Er wordt door de BSOB een businesscase uitgewerkt om zicht te krijgen op de financiële positie in 2022 e.v.	continue

Wat mag dat kosten?

In deze programmabegroting hebben we geen nieuwe wensen met financiële gevolgen opgenomen.

(x € 1.000)

Extra nog niet begrote uitgaven	inv	2023	2024	2025	2026
Totaal					

Samenwerkingen

Belastingssamenwerking Oost- Brabant (BSOB).

Wet- en regelgeving

De gemeente Maashorst of haar bestuursorganen handelen overeenkomstig het legaliteitsbeginsel slechts op basis van taken en bevoegdheden die terug te vinden zijn in de Europese, landelijke of lokale wet- en regelgeving. De geldende regels zijn voor eenieder te raadplegen.

Landelijke wet- en regelgeving

Via www.overheid.nl zijn alle geldende regels voor de gemeente Maashorst opgenomen en raadpleegbaar.

Lokale wet- en regelgeving

Zoekt u een wet of regel van de gemeente Maashorst? Bijvoorbeeld een verordening of beleidsregel? Alle regelingen van de gemeente vindt u op de website Overheid.nl. De lokale regels worden overigens ook gepubliceerd op de website van de gemeente Maashorst. U kunt ze [hier](#) raadplegen.

Beleidsnotities

Een overzicht van de beleidsnotities en nota's van de gemeente zijn eveneens opgenomen en treft u [hier](#).

Projecten

Sinds een aantal jaren leggen we ook afzonderlijk verantwoording af over de majeure projecten. Per project met een restant krediet van meer dan € 500.000 worden de aspecten planning, budget en risico toegelicht doormiddel van een stoplichtenrapportage.

Er zijn binnen dit taakveld geen projecten die hieraan voldoen.

Bedrijfsvoering en inkomsten - Gemeentefonds

Gemeenten ontvangen een belangrijke financiële afdracht van de Rijksoverheid uit het gemeentefonds. Hiermee kunnen gemeenten een deel van hun uitgaven financieren. Gemeenten mogen zelf bepalen waar ze dit geld aan besteden. Het college van B&W en uiteindelijk de gemeenteraad zijn verantwoordelijk voor de keuzes en verantwoording.

Hoeveel financiën individuele gemeenten uit het gemeentefonds krijgen, hangt af van de kenmerken van de

gemeenten. De Rijksoverheid kijkt bij de verdeling van het gemeentefonds over de gemeenten onder meer naar:

- aantal inwoners
- aantal jongeren
- aantal uitkeringsgerechtigden
- oppervlakte van de gemeente
- grootte van de watergebieden
- ontwikkelingen
- doelen
- samenwerkingen

Ontwikkelingen

Jaarlijks verschijnen meestal drie circulaire. Mei geeft de vertaling van de Voorjaarsnota van de rijksoverheid, september van de vertaling van de Miljoenennota, december rondt het uitkeringsjaar zoveel mogelijk af. In deze programmabegroting 2023 is de meicirculaire opgenomen.

Nieuw verdeelstelsel per 1 januari 2023

In deze meicirculaire is het nieuwe verdeelstelsel ingevoerd. Hoofddoel voor een nieuw verdeelstelsel was om dat eenvoudig en uitlegbaar te maken en dat beter aansluit bij de noodzakelijke kosten die gemeenten maken. Het aantal maatstaven is bijvoorbeeld gehalveerd.

Het ingroeipad waarmee de gemeenten naar de nieuwe verdeling ingroeien, wordt beperkt tot 3 jaar. Het maximale positieve of negatieve effect is in 2023 € 7,50 per inwoner en in 2024 en 2025 € 15 per inwoner. Het maximale positieve of negatieve effect in 2025 bedraagt daarmee € 37,50 per inwoner. Op basis van het nieuwe verdeelmodel van het ministerie van BZK is de financiële impact van de herijking voor Maashorst voordelig. Op basis van de realistische raming blijkt dit bovendien positiever uit te pakken dan op basis van het rekenmodel van BZK.

Compensatie Jeugdzorg

	2023	2024	2025	2026
prognose Maashorst in algemene uitkering	4.224.000			
Stelpost overige jaren 100%		3.997.827	3.715.773	2.572.808

Het kabinet stelt voor 2023 incidenteel € 1,454 miljard extra beschikbaar voor de jeugdzorg. Hierbij gaat het kabinet er vanuit dat gemeenten inzetten op besparingsmaatregelen voor een bedrag van € 374 miljoen op de jeugdzorguitgaven in 2023 (die ook onderdeel is van de reeks van de Commissie van Wijzen). Vanuit de € 1,454 miljard is, vooruitlopend op de nadere invulling van de hervormingsagenda, € 9 miljoen overgeheveld naar de begroting van het ministerie van VWS ten behoeve van de uitvoering van de hervormingsagenda in 2023. De besteding van deze middelen vindt plaats in samenspraak met de VNG. Het overige deel (€ 1,445 miljard) is voor het jaar 2023 in de meicirculaire 2022 toegevoegd aan de algemene uitkering aan gemeenten ter compensatie van de tekorten in de jeugdzorg. Voor de gemeente Maashorst is dat een bedrag van € 4.224.000.

Zoals eerder gemeld in de Kadernota 2023 is er nog geen duidelijkheid voor de jaren na 2023. In augustus '22 is er een aantal afspraken gemaakt tussen Rijk, VNG en het IPO (Interprovinciaal Overleg;

- Gemeenten mogen in de jaarschijven 2024 tot en met 2026 de middelen die op de

aanvullende post zijn gereserveerd meenemen in hun meerjarenraming

- Daarnaast mogen gemeenten in hun begroting rekening houden met een besparing van € 100 miljoen in 2024, € 500 miljoen in 2025, € 500 miljoen in 2026 en vanaf 2027 € 511 miljoen structureel als gevolg van maatregelen die het Rijk zal uitwerken.

De consequenties voor de gemeente Maashorst hebben we in beeld gebracht en opgenomen in de berekening van de algemene uitkering. In een vooroverleg hebben we dit eveneens afgestemd met onze Toezichthouder, de provincie Noord-Brabant.

	2023	2024	2025	2026
Totaal algemene uitkering (Programmabegroting 2023)	113.611.909	117.380.768	119.964.945	109.195.557

Tenslotte [de specificatie](#) (PDF, 215.5 kB) van de berekening van de algemene uitkering

Doelen

Wat willen we bereiken?

De uitkering uit het gemeentefonds is één van onze belangrijkste inkomstenbronnen. Door middel van een transparante analyse van de ontwikkelingen en de financiële doorvertaling hiervan levert de algemene uitkering een belangrijke bijdrage aan het integraal afwegingsproces van de middelen.

Wat gaan we daarvoor doen?

Overzicht van acties/activiteiten:

	Acties/activiteiten	2023
1.	Een adequate vertaling van de financiële gevolgen van de circulaire van het Ministerie van BZK naar de algemene uitkering voor de gemeente Maashorst	continue
2.	Het up to date houden van alle variabelen die van belang zijn bij de berekening van de algemene uitkering.	continue

Wat mag dat kosten?

In deze programmabegroting zijn geen wensen met financiële gevolgen opgenomen.

(x € 1.000)

	Extra nog niet begrote uitgaven	inv	2023	2024	2025	2026
	Totaal					

Samenwerkingen

-

Wet- en regelgeving

De gemeente Maashorst of haar bestuursorganen handelen overeenkomstig het legaliteitsbeginsel slechts op basis van taken en bevoegdheden die terug te vinden zijn in de Europese, landelijke of lokale wet- en regelgeving. De geldende regels zijn voor eenieder te raadplegen.

Landelijke wet- en regelgeving

Via www.overheid.nl zijn alle geldende regels voor de gemeente Maashorst opgenomen en raadpleegbaar.

Lokale wet- en regelgeving

Zoekt u een wet of regel van de gemeente Maashorst? Bijvoorbeeld een verordening of beleidsregel? Alle regelingen van de gemeente vindt u op de website Overheid.nl. De lokale regels worden overigens ook gepubliceerd op de website van de gemeente Maashorst. U kunt ze [hier](#) raadplegen.

Beleidsnotities

Een overzicht van de beleidsnotities en nota's van de gemeente zijn eveneens opgenomen en treft u [hier](#).

Projecten

Sinds een aantal jaren leggen we ook afzonderlijk verantwoording af over de majeure projecten. Per project met een restant krediet van meer dan € 500.000 worden de aspecten planning, budget en risico toegelicht doormiddel van een stoplichtenrapportage.

Er zijn binnen dit taakveld geen projecten die hieraan voldoen.

Paragrafen

In dit onderdeel van de programmabegroting komen de verplichte paragrafen aan de orde, conform het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV).

Lokale heffingen

De lokale lasten vormen een belangrijk onderdeel van de inkomsten van gemeenten, en zijn een integraal onderdeel van het gemeentelijk beleid. Een overzicht van de lokale lasten – en daarmee meer inzicht- is van belang voor de raad en inwoners. De aanduiding van de lokale lastendruk is ook afgezet tegen de buurgemeenten. Dit is van belang voor de integrale afweging tussen beleid en inkomsten.

De voorstellen ten aanzien van de belastingen en leges worden afzonderlijk aan de raad voorgelegd. Daarin zijn alle tarieven opgenomen. Voor de hoogte van de belastingen, rechten en tarieven gelden de volgende uitgangspunten:

- Streven naar (meer) kostendekkendheid van alle leges, rechten en tarieven, waartegenover

een concrete dienstverlening van de overheid staat.

- De overige belastingen en tarieven stijgen met de aanpassing voor de inflatiecorrectie. Uitgangspunt hierbij is dat voor 2023 wordt uitgegaan van een inflatiecijfer van 2,3%.
- Het beleid lokale lasten is opgenomen in de diverse belastingverordeningen.

Beleid

Indien een belastingplichtige niet of over te weinig financiële middelen beschikt om een belastingaanslag te voldoen, kan onder bepaalde voorwaarden kwijtschelding worden verleend. Het kwijtscheldingspercentage dat Maashorst hanteert bedraagt 100%. Dit betekent dat alle belastingplichtigen die een inkomen hebben dat gelijk of lager is dan het minimuminkomen (volgens bijstandsnorm), in aanmerking komen voor gehele of gedeeltelijke kwijtschelding.

Kwijtschelding kan alleen worden verleend indien het een aanslag betreft voor onroerende zaakbelasting, afvalstoffenheffing en rioolheffing particuliere eigenaren/gebruikers voor de jaarlijks te betalen bedragen. De overige heffingen zijn in de betreffende belastingverordeningen uitgesloten voor kwijtschelding. Meer informatie omtrent kwijtscheldingen is te lezen op de website van de [Belasting Samenwerking Oost-Brabant](#). Landerd kende de “Regeling tegemoetkoming in de kosten voor huishoudelijk afval in bijzondere gevallen”. Dit is een jaarlijks bedrag van € 1.000. Met bijzondere gevallen wordt bedoeld dat er bij langdurige ziekte en daardoor extra afval, onder voorwaarden, gratis een extra container verstrekt wordt. Over het voortzetten van deze regeling voor Maashorst wordt nog een voorstel voorgelegd.

Geraamde inkomsten

Belastingopbrengsten

Bedragen (x € 1.000)	Rekening 2021 Uden en Landerd	Begroting 2022 Maashorst*	Begroting 2023 Maashorst
Onroerende zaakbelasting	13.637	13.918	14.303
Afvalstoffenheffing	5.577	5.734	5.855
Rioolheffingen	5.764	5.800	5.944
Marktgeden	41	70	71
Begravenisrechten	159	160	175
Parkeerbelasting	1.723	2.398	2.398
Reclamebelasting	88	201	205
Staangelden woonwagens	6	11	11
Secretarieleges (titel 1	789	705	691

legesverordening)			
Leges omgevingsvergunningen (titel 2 legesverordening)	2.840	2.010	2.056
Overige leges (titel 3 legesverordening)	5	27	27
Forensenbelasting	34	32	33
Toeristenbelasting	384	458	468
Doorbelasting secretarieleges rijk	-155	-196	-192
Totale opbrengsten	30.892	31.328	32.047

* De begrote opbrengst 2022 is inclusief de verwerking van besluiten die in 2022 genomen zijn, en geleid hebben tot een wijziging van de primitieve begroting.

Inzicht kostendekkendheid

Dit onderdeel bevat een op hoofdlijnen inzicht in de kostendekkendheid van de leges die hoogstens kostendekkend mogen zijn. Hierbij wordt inzichtelijk gemaakt:

- hoe bij de berekening van tarieven van de heffingen bewerkstelligd wordt dat de geraamde baten de ter zake geraamde lasten niet overschrijden;
- wat de beleidsuitgangspunten zijn die ten grondslag liggen aan deze berekeningen
- hoe deze uitgangspunten bij de tariefstelling worden gehanteerd.

Er wordt onderscheid gemaakt in direct toe te rekenen kosten (zoals loonkosten, materiaalkosten etc.) en een opslag voor overhead. Omtrent overhead wordt nader ingegaan in paragraaf bedrijfsvoering.

Kostprijsberekening methode

Om de kostprijs van de diverse producten (zoals paspoorten, bouwvergunningen, etc.) te berekenen, hanteert de gemeente Maashorst de methode Activity Based Costing method (ABC methode). Dit is in onze ogen de beste en meest transparante methode.

Bij deze methode worden alle handelingen om te komen tot een prestatie onderzocht en vervolgens vermenigvuldigd met de uurprijs van een behandelend ambtenaar. Zodoende wordt van alle producten inzichtelijk gemaakt wat de gemiddelde tijdsbelasting is, en hoeveel producten er verkocht worden.

Kruissubsidiëring

Wanneer er sprake is van veel verschillende tarieven in een verordening, zoals bij leges, hoeft de maximale kostendekkendheid niet per tarief te gelden. Zolang het maximum van 100% voor het geheel niet overschreden wordt, kan dit per tarief wel gelden. Door kruissubsidiëring is het mogelijk om de surplus aan legesontvangsten op bepaalde producten te gebruiken om het tekort aan ontvangsten op andere producten te dekken.

Uitzonderingen kruissubsidiëring

Op het uitgangspunt van verordeningsbrede kruissubsidiëring bestaan enkele uitzonderingen:

- De Europese Dienstenrichtlijn beperkt de mogelijkheden voor kruissubsidiëring bij leges die

samenhangen met bedrijfsactiviteiten tot een cluster van samenhangende vergunningen.

- De wetgeving over de omgevingsvergunning gaat ervan uit dat alleen binnen de omgevingsvergunning kruissubsidiëring kan worden toegepast en niet met dienstverlening erbuiten.

Toerekenbare kosten

Om te bepalen welke kosten toerekenbaar zijn, is gebruik gemaakt van de 'Handreiking kostentoe rekening leges en tarieven' (opgesteld in opdracht van het ministerie van BZK), en van het VNG kostenmodel. Er is geen wettelijk voorgeschreven lijst van toe te rekenen kosten en baten. Er zijn uitsluitend richtlijnen, waarvan een groot deel voortvloeit uit jurisprudentie. Er mogen alleen kosten worden toegerekend die direct met de dienstverlening samenhangen. Tot de toe te rekenen kosten behoren o.a.:

- directe loonkosten;
- overheadkosten*;
- directe materiaalkosten;
- perceptiekosten (kosten heffen en invorderen);
- kosten bezwaar en beroep gericht tegen de belastingheffing of belastinginvordering;
- kosten oninbaarheid;
- kosten kwijtschelding;
- BTW kosten;
- voorlichtingskosten, voor zover niet samenhangend met beleidsvoorbereiding en beleidsvaststelling;
- kosten met betrekking tot handhaving, toezicht en controle mits het hier de eerste controle op het nakomen van vergunningsverlening betreft of specifiek samenhangt met de verleende dienst, zoals de milieucontrole bij afvalstoffenheffing.

* Definitie overheadkosten volgens de 'Notitie overhead van de commissie BBV: Overheadkosten zijn de kosten die verhaald mogen worden, die weliswaar niet rechtstreeks samenhangen met de verleende dienst, maar er wel verband mee hebben.

Niet-toerekenbare kosten

De kosten die niet direct met de dienstverlening samenhangen mogen niet doorberekend worden. Het gaat hierbij onder meer om:

- kosten voor beleidsvoorbereiding;
- kosten voor handhaving, toezicht en controle, tenzij het om de bij toerekenbare kosten genoemde uitzonderingen gaat;
- kosten van inspraak- en bezwaarprocedures, met uitzondering van hetgeen bij toerekenbare kosten genoemd wordt.

Resultaten Kostendekkendheidsonderzoek Legesverordening Gemeente Maashorst

2022 moet gezien worden als een overgangsjaar. In de begroting 2022 is slechts een globale berekening gemaakt van de kostendekkendheid van de leges in verband met het ontbreken van gegevens. De komende periode moeten diverse processen vanuit de voormalige gemeenten Landerd en Uden nog geharmoniseerd gaan worden. Processen worden anders ingericht en dat heeft gevolgen voor de berekening van de kostendekkendheid van de leges. Komende periode worden projectmatig de onderliggende processen geanalyseerd en dat heeft effect op de kostendekkendheid. In mei 2023 willen wij de kostendekkendheid op basis van de juiste processen en conform geldende wetgeving berekend hebben.

Er zijn jaarlijks een aantal momenten dat de kostendekkendheid van de leges wordt berekend; bij de begroting, de jaarrekening en bij het vaststellen van de legesverordening.

Hieronder worden de resultaten per Titel van de legesverordening gepresenteerd bij de begroting van 2023.

Recapitulatie Titel 1, 2 en 3	Totale Lasten	Totale opbrengsten	Kostendekking
Kostendekking Titel 1	€ 747.905	€ 690.692	92,35%
Kostendekking Titel 2	€ 2.382.994	€ 2.055.547	86,26%
Kostendekking Titel 3	€ 34.225	€ 27.000	78,89%
Kostendekking totale tarieventabel	€ 3.165.124	€ 2.773.239	87,62%

De kostendeckendheid van gemeente Maashorst voldoet hiermee aan de wettelijk gestelde eisen. Hieronder wordt ingezoomd op detailberekeningen per hoofdstuk van de legesverordening.

Toelichting per titel/hoofdstuk

Titel 1 Algemene dienstverlening

Onder de naam ‘secretarieleges’ wordt een aantal verschillende rechten geheven voor verstrekte diensten. De tarieventabel in titel 1 van de legesverordening kent dan ook een diversiteit aan tarieven. De tarieven voor 2023 zijn gebaseerd op die van 2022, aangepast met de inflatiecorrectie van 2,3%. Hierbij is rekening gehouden met een afronding van tarieven op 5 eurocent en voor tarieven boven € 50 op hele euro’s. Tevens zijn de uurtarieven herzien op basis van de begrotingscijfers 2023.

Bedragen in (€)

Titel 1		Algemene dienstverlening	Totale kosten	Totale opbrengsten	Kostendekking
Hoofdstuk	1	Burgerlijke stand	101.095	91.860	90,87%
Hoofdstuk	2	Reisdocumenten	167.960	162.804	96,93%
Hoofdstuk	3	Rijbewijzen	231.788	233.910	100,92%
Hoofdstuk	4	Verstrekingen uit basisregistratie personen	36.554	24.800	67,84%
Hoofdstuk	5	Verstrekingen op grond van de Algemene Verordening Gegevensverwerking of AVG	0	0	0%
Hoofdstuk	6	Bestuursstukken	0	0	0%
Hoofdstuk	7	Overige publiekszaken	57.160	34.248	59,92%
Hoofdstuk	8	Gemeentearchief	0	0	0%
Hoofdstuk	9	Leegstandswet	2.339	2.236	95,60%
Hoofdstuk	10	Kansspelen	13.527	5.530	40,88%
Hoofdstuk	11	Ondergrondse	92.844	88.550	95,38%

		infrastructuren			
Hoofdstuk	12	Verkeer en vervoer	21.679	24.364	112,39%
Hoofdstuk	13	Diversen	22.959	22.390	97,52%
Kostendekking Titel 1			747.905	690.692	92,35%

De kostendekkendheid van Titel 1 is gestegen van 88,03% in 2022 naar 92,35% (+4,32%-punt) in 2023. Dit wordt met name veroorzaakt door aanpassingen in de kostprijsberekening. Op basis van tussentijdse realisatie zijn enkele aanpassingen doorgevoerd, waardoor directe kosten gedaald zijn.

Titel 2 Dienstverlening vallend onder fysieke leefomgeving/omgevingsvergunning

Onder de naam 'leges omgevingsvergunningen' worden een aantal verschillende rechten geheven voor verstrekte diensten. De tarieventabel in titel 2 van de legesverordening kent dan ook een diversiteit aan tarieven. De tarieven voor 2023 zijn gebaseerd op de tarieven 2022, aangepast met de inflatiecorrectie van 2,3%. Hierbij is rekening gehouden met een afronding van tarieven op 5 eurocent en voor tarieven boven € 50 op hele euro's. Tevens zijn de uurtarieven herzien op basis van de begrotingscijfers 2023.

Bedragen in (€)

Titel 2		Fysieke leefomgeving /omgevingsvergunning	Totale kosten	Totale opbrengsten	Kostendekking
Hoofdstuk	1	Begripsomschrijvingen	0	0	0%
Hoofdstuk	2	Omgevingsvergunning	2.382.994	2.055.547	86,26%
Hoofdstuk	3	Vermindering	0	0	0%
Hoofdstuk	4	Wijziging omgevingsvergunning als gevolg van wijziging project	0	0	0%
Hoofdstuk	5	Bestemmingswijzigingen zonder activiteiten	0	0	0%
Hoofdstuk	6	In deze titel niet genoemde beschikking	0	0	0%
Kostendekking Titel 2			2.382.994	2.055.547	86,26%

De kostendekkendheid van Titel 2 is gestegen van 84,73% in 2022 naar 86,26% (+1,53%-punt) in 2023.

Vorig jaar zijn aannames gedaan met betrekking tot het aantal omgevingsvergunningen en het concrete totaalbedrag daarbij. Het was vanuit de voormalige gemeenten Landerd en Uden een inschatting. Deze inschatting was lastig te maken gelet op de effecten die de Corona-periode heeft gehad op de aantallen en bedragen.

Dit jaar en komend jaar zal de concretisering van de omgevingswet zeker van invloed zijn. De leges zullen (vanwege kostendekkendheid) aangepast gaan worden als het proces van de omgevingsvergunning uitgewerkt is.

Titel 3 Dienstverlening vallend onder Europese Dienstenrichtlijn

De tarieven voor 2023 zijn gebaseerd op de tarieven 2022 aangepast met de inflatiecorrectie van 2,3%. Hierbij is rekening gehouden met een afronding van tarieven op 5 eurocent en voor tarieven boven € 50 op hele euro's. Tevens zijn de uurtarieven herzien op basis van de begrotingscijfers 2023.

Bedragen in (€)

Titel 3		Europese Dienstenrichtlijn	Totale kosten	Totale opbrengsten	Kostendekking
Hoofdstuk	1	Horeca	26.859	24.591	91,56%
Hoofdstuk	2	Organiseren evenementen of markten	6.326	1.705	26,95%
Hoofdstuk	3	Prostitutiebedrijven	0	0	0%
Hoofdstuk	4	Winkeltijdenwet	1.040	704	67,69%
Hoofdstuk	5	Standplaatsen en collectes	0	0	0%
Hoofdstuk	5	In deze titel niet benoemde vergunning, ontheffing of andere beschikking	0	0	0%
Kostendekking Titel 3			34.225	27.000	78,89%

Titel 3 is een klein onderdeel van de legesverordening die bij veel gemeenten niet kostendekkend is, in verband met de maatschappelijke betekenis ervan.

De kostendekkendheid van Titel 3 is gestegen van 68,34% in 2022 naar 78,89% in 2023. Dit komt met name door een stijging van het tarief voor leges horeca, zoals vastgesteld in de verordening op de heffing en de invordering van leges 2022 van gemeente Maashorst.

Lokale lastendruk t.o.v. buurgemeenten

Coelo 2022	Bernheze		Oss		Maashorst	
	2021	2022	2021	2022	2022	
OZB						
Tarief woningen	0,1129	0,0991	0,115	0,1041	0,0816	
Tarief niet woningen	0,5419	0,2229	0,466	0,2711	0,2061	
Reinigingsheffing woningen						
Tarief eenpersoonshuishoudens	203	195	242	236	188	
Tarief meerpersoonshuishoudens	255	248	242	266	251	
Rioolheffing woningen						

Tarief eenpersoonshuishoudens	175	203	168	174	180	
Tarief meerpersoonshuishoudens	175	248	168	174	194	
Gemeentelijke woonlasten						
Tarief eenpersoonshuishoudens	751	825	707	779	692	
Tarief meerpersoonshuishoudens	802	878	707	810	769	
<i>* Voor het rangnummer geldt dat nummer 1 de laagste woonlasten heeft</i>	121	146	98	100	61	

Kwijtscheldingsbeleid

Kwijtschelding kan alleen worden verleend indien het een aanslag betreft voor onroerende zaakbelasting, afvalstoffenheffing en rioolheffing particuliere eigenaren/gebruikers voor de jaarlijks te betalen bedragen. De overige heffingen zijn in de betreffende belastingverordeningen uitgesloten voor kwijtschelding. Meer informatie omtrent kwijtscheldingen is te lezen op de website van de Belasting samenwerking Oost-Brabant.

Landerd kent de “Regeling tegemoetkoming in de kosten voor huishoudelijk afval in bijzondere gevallen”. Dit is een jaarlijks bedrag van € 1.000. Met bijzondere gevallen wordt bedoeld dat er bij langdurige ziekte en daardoor extra afval, onder voorwaarden, gratis een extra container verstrekt wordt. Over het voortzetten van deze regeling voor Maashorst wordt nog een voorstel voorgelegd.

Inzicht in verstrekte kwijtscheldingen

Afhandeling kwijtscheldingen totalen Maashorst

Heffingsjaar	Ontvangen	Openstaand	Afgedaan	Toegekend	Gedeeltelijk toegekend	Afgewezen
2022	483	182	305	146	0	159

Afvalstoffenheffing

Beleid

Afvalstoffenheffing wordt geheven van degenen die in de gemeente gebruik maken van een perceel, waarvoor een verplichting tot het inzamelen van huishoudelijk afval geldt.

Tarieven

Voor 2023 zijn de tarieven verhoogd met de inflatiecorrectie van 2,3%. De definitieve tarieven worden vastgesteld in de raadsvergadering van december.

Tarieven	2022	2023
----------	------	------

	Maashorst	Maashorst
Eenpersoonshuishoudens	€ 188,04	€ 192,36
Meerpersoonshuishoudens	€ 251,04	€ 256,80

De afvalstoffenheffing wordt gebaseerd op de activiteiten, die de gemeente verricht om haar inzamelingsplicht uit de Wet milieubeheer na te kunnen komen. Gemeente Maashorst streeft naar maximale kostendekkendheid.

In de afvalstoffenheffing zijn kosten verrekend voor het transport en verwerken van de huishoudelijke afvalstoffen, inkoop en onderhoud containers voor huishoudens, communicatie, milieustraat en het regelen hiervan.

Activiteiten zoals het vegen van wegen, opruimen zwerfafval en reinigen winkelcentra dienen meerdere doelen. Een van de doelen bij deze activiteiten is het opruimen van verkeerd aangeboden huishoudelijk afval. Het kostendeel van deze activiteiten met dit doel wordt toegerekend aan de afvalstoffenheffing. Gederfde inkomsten door kwijtschelding afvalstoffenheffing maken ook deel uit van de afvalstoffenheffing.

Inzicht kostendekkendheid

Grootboeknummer	Omschrijving grootboeknummer	Kostensoort	Omschrijving kostensoort	Inkomsten/ 2023		2023	
				Uitgaven	Uitgaven	Inkomsten	Toelichting
62100501	Vegen wegen	11901	Doorbelasting directe salarislasten Ruimte	U	3.929	0	Voor het functioneren van de riolering, vanwege het
62100501	Vegen wegen	38004	Overige kosten overige goederen en diensten	U	614	0	feit dat mensen hun afvalstoffen verkeerd aanbieden
62100501	Vegen wegen	38033	Uitbestede werkzaamheden algemeen	U	28.119	0	(weggoien) en voor de verkeersveiligheid, worden de
62100501	Vegen wegen	38068	Kosten verwerken GFTE	U	921	0	wegen geveegd. 30% van de kosten rekenen we toe
62100501	Vegen wegen	38069	Kosten ophalen restafval	U	1.381	0	aan de rioolheffing, 30% aan de afvalstoffenheffing en
62100501	Vegen wegen	38111	Onderhoud overig volgens aanneemsom	U	49.057	0	40% aan de algemene middelen.
62100501	Vegen wegen	38901	Doorbelasting overige kn kostenplaats Ruimte	U	7.049	0	
62100501	Vegen wegen	75005	Verrekening met kapitaalendienst	U	-97.509	0	
62100501	Vegen wegen	75007	Overige verrekeningen	U	-975	0	
62100502	Bestrijding zwerfvuil	38051	Lidmaatschappen, contributies en rechten	U	768	0	Uitgangspunt is om zo weinig mogelijk zwerfvuil te
62100502	Bestrijding zwerfvuil	38068	Kosten verwerken GFTE	U	13.045	0	krijgen in het rioolstelsel. Door het schoonhouden van
62100502	Bestrijding zwerfvuil	38069	Kosten ophalen restafval	U	8.953	0	de kolken wordt een groot gedeelte van het zwerfvuil
62100502	Bestrijding zwerfvuil	38111	Onderhoud overig volgens aanneemsom	U	96.469	0	verzameld. Het afvoeren van dit zwerfvuil is goedkoper
62100502	Bestrijding zwerfvuil	38901	Doorbelasting overige kn kostenplaats Ruimte	U	18.607	0	dan het reinigen vanuit de riolering. 50% van de kosten
62100502	Bestrijding zwerfvuil	72007	Onttrekking uit voorziening afvalstoffenheffing	I	0	2.179	wordt aan de rioolheffing toegerekend, en 50% van de
62100502	Bestrijding zwerfvuil	72009	Onttrekking uit voorziening rioolheffing	I	0	154.519	afvalstoffenheffing.
62100502	Bestrijding zwerfvuil	73000	Afschrijving	U	587	0	
62100502	Bestrijding zwerfvuil	74000	Rente	U	14	0	
62100503	Reiniging Winkelcentra	11901	Doorbelasting directe salarislasten Ruimte	U	50.678	0	Uitgangspunt is om zo weinig mogelijk zwerfvuil te
62100503	Reiniging Winkelcentra	38012	Schoonmaakkosten en hygiëne	U	1	0	krijgen in het rioolstelsel. Binnen de winkelcentra is de
62100503	Reiniging Winkelcentra	38901	Doorbelasting overige kn kostenplaats Ruimte	U	9.391	0	hoeveelheid zwerfvuil groter dan in andere gebieden.
62100503	Reiniging Winkelcentra	75005	Verrekening met kapitaalendienst	U	-99.601	0	Naast de beeldkwaliteit is de impact van de overlast op
							het riool groter en daardoor nemen de kosten toe. 30%
							van de kosten rekenen we toe aan de rioolheffing, 30%
							aan de afvalstoffenheffing en 40% aan de algemene
							o middelen.
62100503	Reiniging Winkelcentra	75007	Overige verrekeningen	U	40	0	
66303001	Armoedebeleid - Kwijtschelding belastingen	43303	Perceptiekosten BSOB	U	47.472	0	
66303001	Armoedebeleid - Kwijtschelding belastingen	44800	Kwijtschelding gemeentelijke belastingen	U	241.282	0	
66303001	Armoedebeleid - Kwijtschelding belastingen	72007	Onttrekking uit voorziening afvalstoffenheffing	I	0	241.282	
66303001	Armoedebeleid - Kwijtschelding belastingen	75005	Verrekening met kapitaalendienst	U	-46.159	0	
67300000	Afvalinzameling - Algemeen	32027	Aankoop klein materieel / vervoermiddelen	U	31.781	0	
67300000	Afvalinzameling - Algemeen	38004	Overige kosten overige goederen en diensten	U	146.508	0	
67300000	Afvalinzameling - Algemeen	38005	Opbrengst ov goederen en diensten	I	0	4.092	
67300000	Afvalinzameling - Algemeen	38033	Uitbestede werkzaamheden algemeen	U	15.918	0	
67300000	Afvalinzameling - Algemeen	38046	Schrijf- en bureaubehoeften, drukwerk e.d.	U	12.382	0	
67300000	Afvalinzameling - Algemeen	38051	Lidmaatschappen, contributies en rechten	U	369	0	
67300000	Afvalinzameling - Algemeen	38099	Onderhoud programmatuur	U	51.091	0	
67300000	Afvalinzameling - Algemeen	38104	Onderhoud ondergrondse containers	U	31.596	0	
67300000	Afvalinzameling - Algemeen	38168	Opbrengst restafval containers particulieren	I	0	13.113	
67300000	Afvalinzameling - Algemeen	38169	Opbrengst restafval containers bedrijven	I	0	28.121	
67300000	Afvalinzameling - Algemeen	38173	Schadevergoedingen	I	0	500	
67300000	Afvalinzameling - Algemeen	43303	Perceptiekosten BSOB	U	38.990	0	
67300000	Afvalinzameling - Algemeen	72006	Toevoeging aan voorziening afvalstoffenheffing	U	1.096.302	0	
67300000	Afvalinzameling - Algemeen	72007	Onttrekking uit voorziening afvalstoffenheffing	I	0	703.470	

67300000 Afvalinzameling - Algemeen	73000 Afschrijving	U	123.739	0
67300000 Afvalinzameling - Algemeen	74000 Rente	U	13.464	0
67300000 Afvalinzameling - Algemeen	75007 Overige verrekeningen	U	847.525	0
67300001 Afvalinzameling - Restafval	74000 Rente	U	78	0
67300002 Afvalinzameling - Gescheiden afval	38067 Kosten verwerken restafval	U	806.245	0
67300002 Afvalinzameling - Gescheiden afval	38068 Kosten verwerken GFTE	U	457.492	0
67300002 Afvalinzameling - Gescheiden afval	38069 Kosten ophalen restafval	U	394.688	0
67300002 Afvalinzameling - Gescheiden afval	38070 Kosten ophalen GFTE	U	582.459	0
67300002 Afvalinzameling - Gescheiden afval	38080 Opbrengst GFTE containers bedrijven	I	0	3.229 Diverse directe kosten (ophalen en verwerken) afval en
67300002 Afvalinzameling - Gescheiden afval	38081 Opbrengst oud papier	I	0	618.834 bijdrage uit de voorziening riolering. Daarnaast directe
67300002 Afvalinzameling - Gescheiden afval	38082 Opbrengst glas	I	0	51.505 opbrengsten zoals de milieustraat.
67300002 Afvalinzameling - Gescheiden afval	38097 Beheer en onderhoud openbaar groen	U	117	0
67300002 Afvalinzameling - Gescheiden afval	38133 Kosten ophalen luiers	U	63.605	0
67300002 Afvalinzameling - Gescheiden afval	38162 Kosten ophalen PBD	U	578.340	0
67300002 Afvalinzameling - Gescheiden afval	38163 Kosten ophalen oud papier	U	474.967	0
67300002 Afvalinzameling - Gescheiden afval	38164 Kosten ophalen oud papier vrijwilligers	U	142.550	0
67300002 Afvalinzameling - Gescheiden afval	38165 Kosten ophalen glas	U	18.890	0
67300002 Afvalinzameling - Gescheiden afval	38166 Opbrengst PBD	I	0	375.780
67300004 Afvalinzameling - Milieustraat	21002 Lasten heffingen	U	3.596	0
67300004 Afvalinzameling - Milieustraat	37003 Leges en rechten	I	0	355.482
67300004 Afvalinzameling - Milieustraat	38004 Overige kosten overige goederen en diensten	U	6.034	0
67300004 Afvalinzameling - Milieustraat	38005 Opbrengst ov goederen en diensten	I	0	-147.269
67300004 Afvalinzameling - Milieustraat	38008 Electriciteitsverbruik	U	2.915	0
67300004 Afvalinzameling - Milieustraat	38011 Waterverbruik	U	324	0
67300004 Afvalinzameling - Milieustraat	38033 Uitbestede werkzaamheden algemeen	U	137.129	0
67300004 Afvalinzameling - Milieustraat	38048 Verzekeringen	U	109	0
67300004 Afvalinzameling - Milieustraat	38067 Kosten verwerken restafval	U	566.788	0
67300004 Afvalinzameling - Milieustraat	38069 Kosten ophalen restafval	U	296.588	0
67300004 Afvalinzameling - Milieustraat	38109 Onderhoud gebouwen en terreinen	U	2.680	0
67300004 Afvalinzameling - Milieustraat	38171 Kosten verwerken afval milieustraat	U	-3.033	0
67300004 Afvalinzameling - Milieustraat	38172 Kosten ophalen afval milieustraat	U	-161.410	0
67300004 Afvalinzameling - Milieustraat	43303 Perceptiekosten BSOB	U	14.721	0
67300004 Afvalinzameling - Milieustraat	73000 Afschrijving	U	26.892	0
67300004 Afvalinzameling - Milieustraat	74000 Rente	U	10.581	0
67300005 Afvalinzameling - Verpakkingsafval	38082 Opbrengst glas	I	0	7.033
67300006 Afvalinzameling - Papier	38005 Opbrengst ov goederen en diensten	I	0	207
67300007 Afvalinzameling - Glas	38082 Opbrengst glas	I	0	188
67300010 Baten reinigingsrechten en afvalstoffenheffing	37008 Afvalstoffenheffing	I	0	5.855.218 Inkomsten afvalstoffenheffing
67309999 Afval - doorbelasting kostenplaats	11901 Doorbelasting directe salarislasten Ruimte	U	483.382	0 Toerekening van direct productieve uren (loonkosten)
67309999 Afval - doorbelasting kostenplaats	38901 Doorbelasting overige kn kostenplaats Ruimte	U	33.579	0 aan het taakveld afval
	Totaal exclusief overhead		7.684.101	8.267.483
	Overheadtoerekening 84,52%		585.787	
	Totaal inclusief overhead		8.269.888	8.267.483
	Percentage kostendekkendheid			99,97%

Begraffenisrechten

Voor het gebruik van de begraafplaatsen en het verlenen van diensten in verband met de begraafplaats, worden rechten geheven.

Algemeen uitgangspunt voor de begrafenisrechten is een aanpassing van de tarieven met alleen de inflatiecorrectie (2,3% voor 2023), waarbij de tarieven rekenkundig worden afgerond op eenheden van € 1.

Een overzicht van de tarieven is zichtbaar in de verordeningen:

[Begraafplaats Uden](#)

[Begraafplaats Schaijk](#)

Inzicht kostendekkendheid

Grootboek- nummer	Omschrijving grootboeknummer	Kostensoort	Omschrijving kostensoort	Inkomsten 2023		2023	
				/ Uitgaven	Uitgaven	inkomsten	Toelichting
67500000	begraafplaatsonderhoud	21002	Lasten heffingen	U	884	0	
67500000	begraafplaatsonderhoud	36001	Huur van accommodaties/gebouwen	I	0	1	
67500000	begraafplaatsonderhoud	38002	Stelpost overige goederen en dienst uitgaven	U	9.324	0	
67500000	begraafplaatsonderhoud	38004	Overige kosten overige goederen en diensten	U	4.622	0	
67500000	begraafplaatsonderhoud	38011	Waterverbruik	U	262	0	
67500000	begraafplaatsonderhoud	38033	Uitbestede werkzaamheden algemeen	U	125.794	0	
67500000	begraafplaatsonderhoud	38048	Verzekeringen	U	377	0	
67500000	begraafplaatsonderhoud	38109	Onderhoud gebouwen en terreinen	U	58	0	
67500000	begraafplaatsonderhoud	72004	Toevoeging aan voorziening groot onderhoud	U	6.872	0	
67500000	begraafplaatsonderhoud	73000	Afschrijving	U	567	0	
67500000	begraafplaatsonderhoud	74000	Rente	U	129	0	
67500001	Begraafplaats - Delven, dichten	35100	Inhuur personeel	U	1.097	0	
67500001	Begraafplaats - Delven, dichten	38004	Overige kosten overige goederen en diensten	U	1.676	0	
67500001	Begraafplaats - Delven, dichten	38010	Diesel, olie, benzine en LPG	U	502	0	
67500001	Begraafplaats - Delven, dichten	38033	Uitbestede werkzaamheden algemeen	U	45.030	0	Diverse directe kosten op taakveld 7.5
67500001	Begraafplaats - Delven, dichten	38048	Verzekeringen	U	780	0	Begraafplaatsen en crematoria. Daarnaast de
67500001	Begraafplaats - Delven, dichten	38054	Inventaris, kleine aanschaf	U	1	0	beschikking over voorziening afkoop
67500001	Begraafplaats - Delven, dichten	38069	Kosten ophalen restafval	U	4.290	0	onderhoud begraafplaats
67500001	Begraafplaats - Delven, dichten	74000	Rente	U	-29	0	
67500002	Begraafplaats - Grafrecht	21002	Lasten heffingen	U	573	0	
67500002	Begraafplaats - Grafrecht	32043	Aankoop funderingen voor grafmonumenten	U	7.261	0	
67500002	Begraafplaats - Grafrecht	38004	Overige kosten overige goederen en diensten	U	1.300	0	
67500002	Begraafplaats - Grafrecht	38008	Electriciteitsverbruik	U	93	0	
67500002	Begraafplaats - Grafrecht	38009	Gasverbruik	U	273	0	
67500002	Begraafplaats - Grafrecht	38011	Waterverbruik	U	354	0	
67500002	Begraafplaats - Grafrecht	38048	Verzekeringen	U	197	0	
67500002	Begraafplaats - Grafrecht	38109	Onderhoud gebouwen en terreinen	U	1.055	0	
67500002	Begraafplaats - Grafrecht	72002	Toevoeging aan voorziening (overige)	U	17.836	0	
67500002	Begraafplaats - Grafrecht	72003	Onttrekking uit voorziening (overige)	I	0	108.500	
67500002	Begraafplaats - Grafrecht	73000	Afschrijving	U	24.425	0	
67500002	Begraafplaats - Grafrecht	74000	Rente	U	5.002	0	
67500010	Begraafplaats - baten	37003	Leges en rechten	I	0	175.678	Inkomsten begrafenisrechten
67500010	Begraafplaats - baten	38005	Opbrengst ov goederen en diensten	I	0	-394	
67509999	Begraafplaats - doorbelasting kosten	11901	Doorbelasting directe salarislasten Ruimte	U	77.713	0	Toerekening van direct productieve uren (loonkosten) aan het taakveld
67509999	Begraafplaats - doorbelasting kosten	38901	Doorbelasting overige kn kostenplaats Ruimte	U	165	0	begrafenisrechten.
Totaal exclusief overhead					338.483	283.785	
Overheadtoerekening 84,52%					65.822		
Totaal inclusief overhead					404.305	283.785	
Percentage kostendekkendheid						70,19%	

Forensenbelasting

Deze belasting wordt geheven van eigenaren die een gemeubileerde (vakantie)woning in Maashorst in hebben, daar niet staan ingeschreven en deze woning meer dan 90 dagen per jaar voor zichzelf beschikbaar hebben.

	2022	2023
Begrote opbrengst forensenbelasting	€ 32.291	€ 33.034
Tarieven	€135,90	€139,00
- Oppervlakte kleiner dan 45 m2	€205,55	€210,30
- Oppervlakte 45 – 100 m2	€411,15	€420,60
- Oppervlakte 100 m2 en groter		

De tarieven 2023 zijn berekend door de tarieven 2022 te verhogen met de inflatiecorrectie van 2,3%. De definitieve tarieven worden vastgesteld tijdens de raadsvergadering van december.

Marktgeden

Onder de naam marktgeden worden rechten geheven voor het tijdens marktdagen innemen van standplaatsen, of het plaatsen van kramen op plaatsen die als marktterrein zijn aangewezen. Uitgangspunt voor de marktgeden is een aanpassing van de tarieven met alleen het netto inflatiepercentage van 2,3%. De

definitieve tarieven worden vastgesteld tijdens de raadsvergadering van december.

Marktgelden Maashorst	2022	2023
Begrote opbrengsten marktgelden Inclusief promotie en kraamhuur	€ 69.562	€ 71.163
Tarieven Uden, Volkel en Odiliapeel - Per kwartaal per strekkende meter	€23,79 €9,30	€24,35 €9,50
Tarieven Schaijk - Per kwartaal per m2		

Onroerende zaakbelastingen

Onder de naam ‘onroerende zaakbelastingen’ worden op onroerende zaken die binnen de gemeentegrenzen liggen, de volgende belastingen geheven:

- een eigenarenbelasting van degenen die bij het begin van het kalenderjaar eigenaar zijn van onroerende zaken (formeel: “het genot hebben krachtens eigendom, bezit of beperkt recht”);
- een gebruikersbelasting van degenen die bij het begin van het kalenderjaar onroerende zaken gebruiken. Dit geldt niet voor woningen.

De heffingsgrondslag voor 2023 is de waarde van de onroerende zaak naar peildatum 1 januari 2022.

Ontwikkeling van de OZB tarieven

Tarieven	2022	2023*
Woningen		
Eigenaren	0,08155%	0,08343%
Niet-woningen		
Eigenaren	0,25944%	0,26541%
Gebruikers	0,20606%	0,21080%

* Tarieven 2023 zijn gebaseerd op de tarieven 2022 verhoogd met de inflatiecorrectie van 2,3%. De definitieve tarieven zijn pas in december bekend waarbij rekening is gehouden met de verwachte WOZ-waardeontwikkeling.

Totale begrotingsopbrengsten Maashorst	Begroting 2022	Begroting 2023
Eigenaren woningen	€ 7.078.472	€ 7.305.591
Eigenaren niet-woningen	€ 4.006.910	€ 4.099.069
Gebruikers niet-woningen	€ 2.832.769	€ 2.897.923
Totaal	€ 13.918.151	€ 14.302.583

In de begroting 2023 zijn de opbrengsten verhoogd met een indexering van 2,3%.

Parkeerbelasting

Onder de naam parkeerbelastingen worden de volgende belastingen geheven:

- een belasting voor het parkeren van een voertuig op een door het college van B&W te bepalen plaats, tijdstip en wijze;
- een belasting voor een door de gemeente verleende vergunning voor het parkeren van een voertuig op de in die vergunning aangegeven plaats en wijze.

Het tarief voor 2023 voor parkeren bedraagt € 1,00 per uur. Voor het parkeerterrein bij ziekenhuis Bernhoven geldt een tarief van €1,25.

Parkeren	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Straatparkeren incl. vergunningen en boetes	€ 1.191.414	€ 1.579.777	€1.580.228
Parkeergarage Brabantplein	€ 28.382	€ 49.957	€ 49.957
Parkeerdek Centrumplan-Hoek Promenade	€ 59.560	€ 112.386	€ 112.386
Ziekenhuis Bernhoven	€ 443.705	€ 675.211	€ 675.211
Totaal	€ 1.723.061	€ 2.417.331	€ 2.417.331

Reclamebelasting

Onder de naam reclamebelasting wordt een belasting geheven voor een openbare aankondiging, die zichtbaar is vanaf de openbare weg. De opbrengst van de heffing wordt, na aftrek van de heffingskosten, aan de vereniging UCO (Udense Centrum Ondernemers) in de vorm van een subsidie overgedragen. Daarnaast wordt de centrummanager deels uit deze heffing gedekt. De besteding dient ten goede te komen aan het algemene ondernemersklimaat van het centrum van Uden.

De tarieven 2023 zijn berekend door de tarieven 2022 te verhogen met de inflatiecorrectie van 2,3%. De definitieve tarieven worden vastgesteld tijdens de raadsvergadering van december.

Omschrijving tarief	Tarief 2022	Tarief 2023
openbare aankondigingen met een oppervlakte tot 0,5m2	€528	€540
openbare aankondigingen met een oppervlakte van 0,5m2 tot 10m2	€727	€743
openbare aankondigingen met een oppervlakte van 10m2 tot 20m2	€797	€815

openbare aankondigingen met een oppervlakte vanaf 20m2	€867	€887
--	------	------

Rioolheffingen

Beleidsuitgangspunt rioolheffing

De heffingssystematieken zijn in 2022 nog verschillend. Vanaf 2023 zullen de tarieven hoogstwaarschijnlijk geharmoniseerd gaan worden. Aangezien hier ten tijde van het opstellen van deze programmabegroting nog geen duidelijkheid over is, zijn onderstaande de tarieven voor 2023 berekend op basis van de oude heffingssystematieken verhoogd met de inflatiecorrectie van 2,3%.

Tarieven

Onder de naam rioolheffing wordt een recht geheven van alle eigenaren of gebruikers van percelen, die direct dan wel indirect zijn aangesloten op de gemeentelijke riolering.

Tarieven	2021	2022	2023
Eigenarendeel 'Uden'	€ 215,40	€ 202,00	€ 206,64
Gebruikersdeel 'Uden' (boven 1.000m3)	0,54	0,56	0,57
Gebruikersdeel 'Landerd'	0 t/m 100 m3 €120,00	0 t/m 100 m3 €119,76	0 t/m 100 m3 €122,52
	101 t/m 250 m3 €171,72	101 t/m 250 m3 €171,36	101 t/m 250 m3 €175,30
	251 t/m 500 m3 €291,60	251 t/m 500 m3 €291,00	251 t/m 500 m3 €297,70
	Etc	Etc.	Etc.

* voor 2022 is gekozen voor twee heffingssystemen. (Landerd en Uden).

Inzicht kostendekkendheid

Grootboek- nummer	Omschrijving grootboeknummer	Kostensoort	Omschrijving kostensoort	Inkomsten/ 2021		2023	
				Uitgaven	Uitgaven	Inkomsten	Toelichting
62100501	Vegen wegen	11901	Doorbelasting directe salarislsten Ruimte	U	3.929	0	Voor het functioneren van de riolering, vanwege het feit
62100501	Vegen wegen	38004	Overige kosten overige goederen en diensten	U	614	0	dat mensen hun afvalstoffen verkeerd aanbieden
62100501	Vegen wegen	38033	Uitbestede werkzaamheden algemeen	U	28.119	0	(weggooien) en voor de verkeersveiligheid, worden de
62100501	Vegen wegen	38068	Kosten verwerken GFTE	U	921	0	wegen geveegd. 30% van de kosten rekenen we toe aan
62100501	Vegen wegen	38069	Kosten ophalen restafval	U	1.381	0	de rioolheffing, 30% aan de afvalstoffenheffing en 40%
62100501	Vegen wegen	38111	Onderhoud overig volgens aanneemsom	U	49.057	0	aan de algemene middelen.
62100501	Vegen wegen	38901	Doorbelasting overige kn kostenplaats Ruimte	U	7.049	0	
62100501	Vegen wegen	75005	Verrekening met kapitaalendienst	U	-97.509	0	
62100501	Vegen wegen	75007	Overige verrekeningen	U	-975	0	
62100502	Bestrijding zwerfvuil	38051	Lidmaatschappen, contributies en rechten	U	768	0	Uitgangspunt is om zo weinig mogelijk zwerfvuil te krijgen
62100502	Bestrijding zwerfvuil	38068	Kosten verwerken GFTE	U	13.045	0	in het rioolstelsel. Door het schoonhouden van de kolken
62100502	Bestrijding zwerfvuil	38069	Kosten ophalen restafval	U	8.953	0	wordt een groot gedeelte van het zwerfvuil verzameld.
62100502	Bestrijding zwerfvuil	38111	Onderhoud overig volgens aanneemsom	U	96.469	0	Het afvoeren van dit zwerfvuil is goedkoper dan het
62100502	Bestrijding zwerfvuil	38901	Doorbelasting overige kn kostenplaats Ruimte	U	18.607	0	reiniging vanuit de riolering. 50% van de kosten wordt aan
62100502	Bestrijding zwerfvuil	72007	Onttrekking uit voorziening afvalstoffenheffing	I	0	2.179	de rioolheffing toegerekend, en 50% van de
62100502	Bestrijding zwerfvuil	72009	Onttrekking uit voorziening rioolheffing	I	0	154.519	afvalstoffenheffing.
62100502	Bestrijding zwerfvuil	73000	Afschrijving	U	587	0	
62100502	Bestrijding zwerfvuil	74000	Rente	U	14	0	
62100503	Reiniging Winkelcentra	11901	Doorbelasting directe salarislsten Ruimte	U	50.678	0	Uitgangspunt is om zo weinig mogelijk zwerfvuil te krijgen
62100503	Reiniging Winkelcentra	38012	Schoonmaakkosten en hygiene	U	1	0	in het rioolstelsel. Binnen de winkelcentra is de
62100503	Reiniging Winkelcentra	38901	Doorbelasting overige kn kostenplaats Ruimte	U	9.391	0	hoeveelheid zwerfvuil groter dan in andere gebieden.
62100503	Reiniging Winkelcentra	75005	Verrekening met kapitaalendienst	U	-99.601	0	Naast de beeldkwaliteit is de impact van de overlast op
62100503	Reiniging Winkelcentra	75007	Overige verrekeningen	U	40	0	het riool groter en daardoor nemen te kosten toe. 30%
62100503	Reiniging Winkelcentra	75005	Verrekening met kapitaalendienst	U	-99.601	0	van de kosten rekenen we toe aan de rioolheffing. 30%
62100503	Reiniging Winkelcentra	75007	Overige verrekeningen	U	40	0	aan de afvalstoffenheffing en 40% aan de algemene
62100503	Reiniging Winkelcentra	75007	Overige verrekeningen	U	40	0	g middelen.
67200000	Riolering - Beheer algemeen	35100	Inhuur personeel	U	100.051	0	
67200000	Riolering - Beheer algemeen	38004	Overige kosten overige goederen en diensten	U	118.557	0	
67200000	Riolering - Beheer algemeen	38008	Electriciteitsverbruik	U	8	0	
67200000	Riolering - Beheer algemeen	38024	Telefoonkosten	U	1	0	
67200000	Riolering - Beheer algemeen	38033	Uitbestede werkzaamheden algemeen	U	7	0	
67200000	Riolering - Beheer algemeen	38041	Externe advieskosten	U	97.194	0	
67200000	Riolering - Beheer algemeen	38051	Lidmaatschappen, contributies en rechten	U	1	0	
67200000	Riolering - Beheer algemeen	38054	Inventaris, kleine aanschaf	U	2	0	
67200000	Riolering - Beheer algemeen	38099	Onderhoud programmatuur	U	20.462	0	
67200000	Riolering - Beheer algemeen	38108	Onderhoud riolering	U	51.152	0	
67200000	Riolering - Beheer algemeen	38113	Onderzoeken riolering	U	159.374	0	
67200000	Riolering - Beheer algemeen	38114	Maatregelen riolering	U	25.596	0	
67200000	Riolering - Beheer algemeen	43301	Bijdrage aan gemeenschappelijke regeling	U	55.816	0	
67200000	Riolering - Beheer algemeen	43303	Perceptiekosten B50B	U	55.018	0	
67200000	Riolering - Beheer algemeen	72002	Toevoeging aan voorziening (overige)	U	335.767	0	
67200000	Riolering - Beheer algemeen	72008	Toevoeging aan voorziening rioolheffing	U	501.082	0	
67200000	Riolering - Beheer algemeen	72009	Onttrekking uit voorziening rioolheffing	I	0	190.332	
67200000	Riolering - Beheer algemeen	73000	Afschrijving	U	46.524	0	
67200000	Riolering - Beheer algemeen	74000	Rente	U	18.363	0	
67200000	Riolering - Beheer algemeen	75007	Overige verrekeningen	U	732.769	0	
67200001	Riolering - Hoofdriolering, huis- en kolkaansl.	32032	Aankoop apparatuur	U	4.092	0	
67200001	Riolering - Hoofdriolering, huis- en kolkaansl.	38004	Overige kosten overige goederen en diensten	U	3.069	0	
67200001	Riolering - Hoofdriolering, huis- en kolkaansl.	38008	Electriciteitsverbruik	U	69.564	0	
67200001	Riolering - Hoofdriolering, huis- en kolkaansl.	38024	Telefoonkosten	U	5.115	0	
67200001	Riolering - Hoofdriolering, huis- en kolkaansl.	38033	Uitbestede werkzaamheden algemeen	U	10.231	0	Diverse directe kosten riolering en bijdrage uit de
67200001	Riolering - Hoofdriolering, huis- en kolkaansl.	38077	Herstel schade gemeente eigendo/verg schade derde	U	20.461	0	spaarvoorziening riolering.
67200001	Riolering - Hoofdriolering, huis- en kolkaansl.	38106	Onderhoud vijvers/waterpartijen	U	66.495	0	
67200001	Riolering - Hoofdriolering, huis- en kolkaansl.	38108	Onderhoud riolering	U	1.330.014	0	
67200001	Riolering - Hoofdriolering, huis- en kolkaansl.	38110	Onderhoud installaties	U	30.692	0	
67200001	Riolering - Hoofdriolering, huis- en kolkaansl.	38113	Onderzoeken riolering	U	4	0	
67200001	Riolering - Hoofdriolering, huis- en kolkaansl.	73000	Afschrijving	U	275.644	0	
67200001	Riolering - Hoofdriolering, huis- en kolkaansl.	74000	Rente	U	190.181	0	
67200002	Riolering - Drukriolering	32035	Aankoop / vervanging pompen	U	40.923	0	
67200002	Riolering - Drukriolering	38008	Electriciteitsverbruik	U	47.064	0	
67200002	Riolering - Drukriolering	38077	Herstel schade gemeente eigendo/verg schade derde	U	15.346	0	
67200002	Riolering - Drukriolering	38108	Onderhoud riolering	U	81.840	0	
67200002	Riolering - Drukriolering	38113	Onderzoeken riolering	U	40.923	0	
67200002	Riolering - Drukriolering	38114	Maatregelen riolering	U	3	0	
67200002	Riolering - Drukriolering	73000	Afschrijving	U	197.385	0	
67200002	Riolering - Drukriolering	74000	Rente	U	18.728	0	
67200003	Riolering - Pompen, gemalen & BBB	38008	Electriciteitsverbruik	U	51.156	0	
67200003	Riolering - Pompen, gemalen & BBB	38024	Telefoonkosten	U	15.346	0	
67200003	Riolering - Pompen, gemalen & BBB	38077	Herstel schade gemeente eigendo/verg schade derde	U	16.369	0	
67200003	Riolering - Pompen, gemalen & BBB	38108	Onderhoud riolering	U	8.185	0	
67200003	Riolering - Pompen, gemalen & BBB	38110	Onderhoud installaties	U	97.192	0	
67200003	Riolering - Pompen, gemalen & BBB	73000	Afschrijving	U	110.793	0	
67200003	Riolering - Pompen, gemalen & BBB	74000	Rente	U	33.686	0	
67200100	Riolering - Aanleg huisaansluitingen	38134	Aanleg rioolaansluitingen	U	10.234	0	
67200100	Riolering - Aanleg huisaansluitingen	38150	Bijdrage rioolaansluitingen	I	0	5	
67200400	Riolering - rioolrecht woningen	22102	Heffingen	I	0	4.301.766	Inkomsten rioolheffing
67200410	Riolering - rioolrecht niet-woningen	22102	Heffingen	I	0	1.642.484	
67209999	Riolering - doorbelasting kostenplaats	11901	Doorbelasting directe salarislsten Ruimte	U	544.489	0	Toerekening van direct productieve uren (loonkosten)
67209999	Riolering - doorbelasting kostenplaats	38901	Doorbelasting overige kn kostenplaats Ruimte	U	50.675	0	aan het taakveld riolering
69100007	Mut Res prog 7: Volksgezondh, milieu duurzaam	71007	Onttrekking uit reserve dekking kapitaalasten	I	0	41.977	Bijdrage uit de reserve dekking kapitaalasten ter dekking van kapitaalasten m.b.t. roolinvesteringen/vervangingen.
					5.795.178	6.333.262	
					578.807		
					6.373.984	6.333.262	
						99,36%	

Toeristenbelasting

De onderneming die overnachtingen aanbiedt, dient toeristenbelasting te betalen. Deze belasting mogen zij doorbelaften naar de gebruikers van de accommodaties.

De tarieven zijn:

- hoog tarief: hotels, B&B, vakantieparken, particuliere verhuur
- laag tarief: campings, groepsaccommodaties, kampeerboerderijen

	2022	2023
Opbrengst toeristenbelasting	€ 457.508	€ 468.031
<i>Tarieven:</i>		
-Hoog tarief per persoon per overnachting	€1,20	€1,25
-Laag tarief per persoon per overnachting	€0,85	€0,85

De tarieven 2023 zijn berekend door de tarieven 2022 te verhogen met de inflatiecorrectie van 2,3%. De definitieve tarieven worden vastgesteld tijdens de raadsvergadering van december.

Vrijstelling

In de verordening toeristenbelasting is een vrijstelling opgenomen voor georganiseerde jeugdbewegingen. Onder georganiseerde jeugdbeweging wordt verstaan: een jeugdorganisatie op levensbeschouwelijke of ideologische grondslag die de ‘verheffing’ van het volk, of ‘verbetering’ van de jeugd ten doel heeft door middel van opvoeding in en kennismaking met cultuur, natuur, sport en spel. Hieronder worden medescholen begrepen.

Daarnaast hoeven gasten die in de gemeente Maashorst wonen geen toeristenbelasting te voldoen.

Onderhoud kapitaalgoederen

Kapitaalgoederen vormen de fysieke pijlers voor tal van beleidsdoelen zoals mobiliteit, leefbaarheid, omgevingskwaliteit en economie. Concreet bestaan de kapitaalgoederen uit onder meer wegen, groenvoorzieningen en bossen, openbare verlichting, parkeervoorzieningen, verkeersregelininstallaties, civiele kunstwerken, speeltuinen, recreatieve voorzieningen, riolering en water, gebouwen en sport- en speelvelden. Het is een gemeentelijke kerntaak om deze goederen op een gewenst niveau te hebben en te houden.

Daarnaast vormt de verbetering en transformatie van deze kapitaalgoederen de komende decennia een onlosmakelijke rol bij tal van transitie op het gebied van duurzaamheid en toekomstbestendigheid.

De instandhouding van de kapitaalgoederen wordt aan de hand van een viertal elementen uitgevoerd, namelijk kwaliteit, integraliteit, risico en omgevingsbewust.

- **Kwaliteit:** Met beeldkwaliteiten en schouwen, het ontwikkelen en opstellen van beeldbestekken, rapportagemodellen en de gewenste kwaliteit vertalen naar de verschillende uitvoeringsprogramma's. Via inspecties en schouwrondes controleren we of het gekozen kwaliteitsniveau ook daadwerkelijk wordt gehaald.
- **Integraliteit:** Het onderhoud aan onze kapitaalgoederen wordt zoveel als mogelijk integraal opgepakt. Het onderhoud aan de riolering is hierbij leidend. Concreet betekent dit dat bij een onderhoudsplan aan de riolering ook de rijbaan, het trottoir en de groenvoorziening worden meegenomen als dit noodzakelijk is. Ook vindt er afstemming plaats met werkzaamheden van nutsbedrijven en ontwikkelaars.
- **Risico:** In de uitvoeringsprogrammering staat het risico steeds meer centraal. De toepassing van het element risico zorgt voor een constante (her)prioritering. Zo zetten we de beschikbare middelen daar in waar ze het meest effectief zijn. Hogere risiconiveaus worden daardoor verlaagd.
- **Omgevingsbewust:** Niet alleen bij de inrichting maar ook bij het onderhoud van de openbare ruimte zijn verschillende partijen betrokken die op diverse manieren hun inbreng kunnen leveren. Onze onderhoudsplannen bespreken we met onze inwoners. Tijdens de uitvoering worden bewoners actief benaderd met informatie door de gemeente (omgevingsmanagement). Vragen of klachten worden zoveel mogelijk besproken in een

persoonlijk gesprek

Onderhoud is nodig om kapitaalvernietiging te voorkomen. In de gemeente Maashorst loopt groot onderhoud volgens planning en is er geen sprake van achterstallig onderhoud. In deze paragraaf is de belangrijkste informatie over de kapitaalgoederen opgenomen en geeft inzicht in het beleidskader, het onderhoudsprogramma, de meerjarenplanning en de daaruit voortvloeiende financiële consequenties. In de paragraaf is geen rekening gehouden met rehabilitatie en vervanging van kapitaalgoederen. Deze investeringen worden geactiveerd en afgeschreven en zijn opgenomen in het meerjaren investeringsprogramma 2023-2026.

Voor het opstellen van de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen zijn een aantal uitgangspunten gehanteerd. De vigerende beleidskaders, zover nog niet geharmoniseerd, worden gehanteerd. Daar waar nog geen harmonisatie van beleid heeft plaatsgevonden en er verschillen zijn in gewenst kwaliteitsniveau wordt gekozen om de huidige kaders van de voormalige gemeente Uden en Landerd te hanteren. Dit wordt bij het betreffende kapitaalgoed aangegeven met voormalig grondgebied gemeente Landerd en voormalig grondgebied gemeente Uden. Ook worden de financiële consequenties gescheiden gepresenteerd.

Harmonisatie onderhoud kapitaalgoederen Landerd-Uden voor Maashorst

De meeste beheerplannen voor onderhoud kapitaalgoederen worden nog geharmoniseerd. De planning daarvoor is als volgt:

Onderdeel	Planning	Opmerking
wegen	2022	Q4 2022 in de gemeenteraad
openbaar groen	2023	
civiele kunstwerken	2023	
straatmeubilair	2022	niet eerder dan in Q4 2022
openbare verlichting	2022	Q4 2022 in de gemeenteraad
sport- en speelvelden	2023	
speeltoestellen	2023	
riolering	gereed	POW&R 2022-2024 vastgesteld op 4-11-2021
gebouwen	2022	niet eerder dan in Q4 2022

De noodzakelijk geachte werkzaamheden voor natuurgebied De Maashorst, welke een grote claim hebben gelegd op de interne organisatie hebben ertoe geleid dat harmonisatie van openbaar groen, sport- en speelvelden en speeltoestellen niet in 2022 heeft kunnen plaatsvinden.

Wegen

De voorziening wegen is ingesteld met als doel te voorzien in de dekking voor het groot onderhoud aan het wegen areaal binnen de gemeente Maashorst. In de vigerende beleidsplannen Beleidsplan wegen 2017-2020 (voormalig grondgebied Uden) en Beheerbeleidsplan Verhardingen 2021-2030 (voormalig grondgebied

Landerd) wordt onder andere aandacht besteed aan integraliteit en risico gestuurd beheer (assetmanagement). In de beleidsplannen zijn de hoogte van de jaarlijkse dotatie in de voorzieningen bepaald. De hoogte van de dotatie is gebaseerd op de gewenste kwaliteitsniveau, areaal, beheerstrategie en onderhoudsstaat. In de berekeningen van de stortingen is geen rekening gehouden met areaaluitbreiding.

In 2022 wordt een nieuw beleidsplan voor de gemeente Maashorst gemaakt, waarbij de vigerende beleidsplannen van Uden en Landerd zullen komen te vervallen. Iedere 2 jaar wordt conform het principe van rationeel wegbeheer het gehele areaal geïnspecteerd. De resultaten worden verwerkt in het onderhoudsprogramma en de meerjarenplanning.

Voormalig grondgebied gemeente Uden:

- Kwaliteitsniveau B (CROW) (binnen bebouwde kom) en C (buiten bebouwde kom)
- In 2023 wordt klein en groot onderhoud aan de wegen uitgevoerd. Welke wegen dit zijn wordt nog nader bepaald aan de hand van inspecties.

Omschrijving	Stand 1/1/2023	Toevoegingen	Onttrekkingen	Stand 31/12/2023
Voorziening groot onderhoud wegen (U)	€ 423.505	€ 893.544	€ 850.000	€ 467.049

Voormalig grondgebied gemeente Landerd

- Kwaliteitsniveau B (CROW)
- Uitvoering 2023: In 2023 zal er groot en klein onderhoud aan de wegen worden uitgevoerd. Welke wegen of wegvakonderdelen dit zijn wordt nog nader bepaald aan de hand van inspecties.
- Groot onderhoud vanuit het meerjaren beheerprogramma (bedragen inclusief voorbereiding en uitvoering). Diverse wegvakonderdelen in de gemeente zullen worden onderhouden.

Omschrijving	Stand 1/1/2023	Toevoegingen	Onttrekkingen	Stand 31/12/2023
Voorziening groot onderhoud wegen (L)	€ 1.439.942	€ 589.949	€ 323.014	€ 1.715.877

Recreatie, bossen en groene voorzieningen

De voorziening groen inclusief alle openbare recreatieve voorzieningen, bestaande uit o.a. trapvelden en

speelplekken (voormalig grondgebied Uden) is ingesteld met als doel te voorzien in de dekking van het vervangen van groenvoorzieningen in de openbare ruimte. Dit heeft concreet betrekking op bomen, beplantingen, grasvegetaties, oeverbeschermingen/ afscheidingen en overig recreatief meubilair zowel binnen als buiten de bebouwde kom. Basis voor deze voorziening is de [Nota Openbare Ruimte Uden “van Gevel tot Gevel” \(PDF, 5.4 MB\)](#), waarin de vastgestelde beeldkwaliteitseisen zijn opgenomen. In de berekeningen van de stortingen is geen rekening gehouden met areaaluitbreiding.

In de jaarlijkse dotatie en onttrekking van de voorzieningen is geen rekening gehouden met vervanging van het areaal. Voor het voormalig grondgebied Landerd is geen onderhouds vervangingsfonds beschikbaar voor het groot onderhoud groenvoorzieningen. Voor groot onderhoud van verouderd groen in de woonwijken is er jaarlijks een beperkt budget beschikbaar in de exploitatiebegroting. Planning en prioritering gebeurt op basis van beoordeling, waarbij veelal ook wordt afgegaan op verzoeken uit de buurten.

De investeringen voor vervangingen worden geactiveerd en afschreven en zijn opgenomen in het meerjaren investeringsprogramma 2023-2026 gemeente Maashorst

Het bosbeheer in Uden en Landerd vindt plaats volgens het systeem van geïntegreerd bosbeheer, waarin ieder jaar een gebied wordt aangepakt. In totaal is het areaal bos van het voormalig grondgebied Landerd verdeeld in 6 werkblokken. Voor incidentele uitgaven is een bestemmingsreserve bossen (Landerd) beschikbaar.

Voormalig grondgebied gemeente Uden

- Kwaliteitsniveau A, B en C (CROW)
- Uitvoering 2023: Het betreft hier een groot aantal kleinere projecten, welke middels jaarlijkse schouw worden vastgesteld, dan wel op verzoek van bewoners worden beoordeeld en in uitvoeringslijsten worden opgenomen.

Omschrijving	Stand 1/1/2023	Toevoegingen	Onttrekkingen	Stand 31/12/2023
Voorziening groen en recreatieve voorzieningen (U)	€ 49.551	€ 186.375	€ 177.500	€ 58.426

Voormalig grondgebied gemeente Landerd

- Kwaliteitsniveau B (CROW)
- Uitvoering 2023: Het groot en klein onderhoud is opgenomen in de exploitatie. De bestemmingsreserve bossen heeft een egalisatiefunctie om het te kort en/of overschot in het lopende boekjaar op te vangen.

Omschrijving	Stand 1/1/2023	Toevoegingen	Onttrekkingen	Stand 31/12/2023
Bestemmingsreserve bossen (L)	€ 109.007	€ 0	€ 0	€ 109.007

Sport en speelvelden

De voorziening speelvelden (voormalig grondgebied Uden beheer- en beleidsplan speelvelden 2016) is ingesteld met als doel te voorzien in de dekking van kleinschalige aanpassingen ter instandhouding van sportvelden. In de jaarlijkse dotatie en onttrekking van de voorzieningen is geen rekening gehouden met vervanging van het areaal. Deze investeringen worden geactiveerd en afschreven en zijn opgenomen in het Meerjaren investeringsprogramma 2023-2026 gemeente Maashorst.

Voor het voormalig grondgebied Landerd is geen onderhoudsvoorziening beschikbaar. Voor het groot onderhoud van de sportvelden en voorzieningen is er jaarlijks een beperkt budget beschikbaar in de exploitatiebegroting. Planning en prioritering gebeurt op basis van beoordeling van de huidige staat van de sportvelden.

Voormalig grondgebied gemeente Uden:

- Kwaliteitsniveau Conform beheer en beleidsplan Speelvelden
- Uitvoering 2023: groot onderhoud conform inspecties en meldingen.

Omschrijving	Stand 1/1/2023	Toevoegingen	Onttrekkingen	Stand 31/12/2023
Voorziening sport- en speelvelden (U)	€ 97.959	€ 26.250	€ 15.000	€ 109.209

Voormalig grondgebied gemeente Landerd

- Kwaliteitsniveau B (CROW)
- Uitvoering 2023: planmatig cyclisch onderhoud

Riolering en water

In de Wet milieubeheer en de Waterwet is de algemene zorgplicht onderverdeeld in een afvalwater-, hemelwater- en grondwaterzorgplicht. In het beleidsplan POW&R 2022 – 2024 is in het kader van klimaatadaptatie aandacht besteed aan een programma van hemelwatermaatregelen, naast de noodzakelijke vervangingen en groot onderhoud aan de rioleringen. Bij vervanging en onderhoud vormen schadebeelden en restlevensduurbepaling het uitgangspunt. Er wordt op verschillende niveaus samengewerkt, met name in watersamenwerking As50+ en RNOB ten behoeve van het thema klimaatadaptatie.

De voorzieningen riolering voorzien in alle noodzakelijke werkzaamheden ten behoeve van de gemeentelijke watertaken. De kosten worden gedekt uit de riool- en waterzorgheffing, waarbij wordt uitgegaan van een kostendekkende exploitatie binnen de planperiode. Bij het opstellen van het beleidsplan POW&R zijn de beleidskaders en het kostendekkingsplan geharmoniseerd. In 2022 harmoniseren we de heffingsmaatsstaf van riool- en waterzorgheffing, zodat vanaf 1 januari 2023 voor alle inwoners dezelfde kaders gelden. Wet Arhi verplicht ons dit binnen twee jaar na de herindelingsdatum te harmoniseren.

Programma onderhoud, vervanging en verbetering 2023:

- Kwaliteitsniveau: schadebeelden en restlevensduurbepaling op basis van NEN 3399 vorm het uitgangspunt;
- Rioolvervanging binnen integrale projecten: Violiersstraat en Bloemenwijk fase 3 in Uden;
- Relinen Paus Johanneslaan – Hooihofstraat;
- Aanleg hemelwatermaatregelen:
 - Uden: Violierstraat, Hoenderbosplein, Jochem de Wildtstraat, Bloemenwijk fase 3.
 - Schaijk: Schutboomstraat (2023 / 2024)

Omschrijving	Stand 1/1/2023	Toevoegingen	Onttrekkingen	Stand 31/12/2023
Voorziening riolering	€ 10.761.459	€ 836.849	€ 544.000	€ 11.054.308
Reserve egaliserie rioolheffing	€ 132.511	€ 0	€ 0	€ 132.511

Gebouwen

Het doel van de voorzieningen gemeentelijke gebouwen is het in stand houden van het gemeentelijk gebouwd onroerend goed door de planmatige uitvoering van groot onderhoud. In de vigerende plannen Onderhoudsplan gemeentelijke gebouwen 2016-2020, inclusief de actualisatie voor 2021 (voormalig grondgebied Uden) en meerjaren onderhoudsplan (MJOP) 2017-2021 (voormalig grondgebied Landerd) voorziet in dekking van het groot onderhoud. Deze plannen zijn echter inmiddels achterhaald en er wordt reeds gewerkt aan een nieuw integraal plan. In eerste instantie was het de bedoeling om de duurzaamheidsaspecten eveneens op te nemen in het nieuwe integrale MJOP. Echter de duurzaamheidsagenda komt veel later tot stand dan vooraf gedacht, namelijk pas in 2023. Daarom wordt voor het jaar 2022 een nieuw integraal MJOP opgesteld waaraan de duurzaamheidstoepassingen later toegevoegd zullen gaan worden. Dit integrale plan zal in het najaar van 2022 opgeleverd worden. Tot die tijd zullen de verouderde plannen nog wel leidend zijn ten aanzien van de planning en is de hoogte van de dotatie vooralsnog gebaseerd op de gewenste kwaliteitsniveau, areaal, beheerstrategie en onderhoudsstaat o.b.v. de oude MJOP's.

Hierbij wordt dan ook voorgesteld om de looptijd van de oude plannen vooralsnog te verlengen tot vaststelling nieuw MJOP eind 2022. De raad kan hiervoor akkoord geven via deze voorliggende begroting. De meerjarige doorrekening die verplicht ten grondslag hieraan moet liggen is reeds opgesteld en laat geen wijzigingen in de benodigde dotatie en stand van de voorziening zien. Daarmee kan het ook gezien worden als een extra jaar aan de reeds bestaande plannen. Deze overbruggingsperiode tot aan het nieuwe MJOP Maashorst wordt wel als actualisatie 'jaarschijf' ter goedkeuring aan het college aangeboden. Iedere 2 jaar wordt het gehele areaal geïnspecteerd. De resultaten worden in het onderhoudsprogramma en de meerjarenplanning verwerkt.

Voormalig grondgebied gemeente Uden:

- Kwaliteitsniveau NEN 2767 methodiek norm 3
- Uitvoering 2023: Gepland groot onderhoud aan de Udenseweg 4-6, molens en diverse

sporthallen.

Omschrijving	Stand 1/1/2023	Toevoegingen	Onttrekkingen	Stand 31/12/2023
Voorziening gebouwen (U)	€ 1.180.707	€ 473.315	€ 489.093	€ 1.164.929

Voormalig grondgebied gemeente Landerd

- Kwaliteitsniveau NEN 2767 methodiek norm 3
- Uitvoering 2023: Exploitatie en gepland meerjaren onderhoud diverse accommodaties en terreinen.

Omschrijving	Stand 1/1/2023	Toevoegingen	Onttrekkingen	Stand 31/12/2023
Voorziening gebouwen (L)	€ 2.491.949	€ 437.666	€ 228.643	€ 2.700.972

Openbare verlichting, parkeervoorzieningen en verkeersregelininstallaties

De onderhoudsvoorziening openbare verlichting (voormalig grondgebied Uden) en de bestemmingsreserve openbare verlichting (voormalig grondgebied Landerd) zijn ingesteld met als doel te voorzien in de dekking voor het onderhoud aan het verlichtingsareaal. In 2022 wordt nieuw beleid opgesteld en vastgesteld. Hierin wordt opgenomen dat energie-onzuinige verlichting verder vervangen wordt door Led-verlichting welke gedimd kunnen worden.

Voormalig grondgebied gemeente Uden

- Kwaliteitsniveau conform CROW: A (centrum), B (hoofdinfrastructuur en woonwijken) en C (bedrijventerreinen, parken en buitengebied)
- Uitvoering 2023: Openbare verlichting wordt vaak separaat van integrale projecten uitgevoerd doordat veel straten al voorzien zijn van nieuwe ledverlichting en niet hoeft worden aangepast. Vaak moet alleen naar de locatie van de verlichting gekeken worden en eventueel aangepast worden aan de nieuwe situatie. Ook in 2023 zullen in een aantal straten groepsremplace uitgevoerd worden. De voorziening voorziet in de bekostiging van de remplace, calamiteiten, onderhoud en inspecties.

Omschrijving	Stand 1/1/2023	Toevoegingen	Onttrekkingen	Stand 31/12/2023
Voorziening openbare verlichting	€ 8.608	€ 41.344	€ 37.500	€ 12.452

(U)

Voormalig grondgebied gemeente Landerd

- Kwaliteitsniveau B (CROW)
- Uitvoering 2023: Het groot en klein onderhoud (inclusief vervanging) is opgenomen in de exploitatie. De bestemmingsreserve openbare verlichting heeft een egalisatiefunctie om het te kort en/of overschot in het lopende boekjaar op te vangen.

Omschrijving	Stand 1/1/2023	Toevoegingen	Onttrekkingen	Stand 31/12/2023
Bestemmingsreserve openbare verlichting (L)	€ 74.775	€ 0	€ 0	€ 74.775

Civiele kunstwerken

De voorzieningen civiele kunstwerken (bruggen, fietstunnels, steigers etc.) zijn ingesteld met als doel te voorzien in de dekking voor het onderhoud aan het areaal van civieltechnische kunstwerken. In de vigerende beleidsplannen (2016 voormalig grondgebied Uden en 2020 voormalig grondgebied Landerd) zijn de hoogte van de jaarlijkse dotatie in de voorzieningen bepaald. De hoogte van de dotatie is gebaseerd op de gewenste kwaliteitsniveau, areaal, beheerstrategie en onderhoudsstaat. Iedere 2-5 jaar wordt conform het principe van rationeel beheer het gehele areaal geïnspecteerd. De resultaten worden verwerkt in het onderhoudsprogramma en de meerjarenplanning.

Voormalig grondgebied gemeente Uden:

- Kwaliteitsniveau B
- Uitvoering 2023: In 2023 wordt klein en groot onderhoud aan de civiele kunstwerken uitgevoerd. Welke werkzaamheden dit zijn wordt nog nader bepaald a.d.h.v. inspecties

Omschrijving	Stand 1/1/2023	Toevoegingen	Onttrekkingen	Stand 31/12/2023
Voorziening civiele kunstwerken	€ 74.872	€ 71.290	€ 62.500	€ 83.662

Voormalig grondgebied gemeente Landerd

- Kwaliteitsniveau B (CROW)
- Uitvoering 2023 gepland groot onderhoud, calamiteiten en inspecties.

Omschrijving	Stand 1/1/2023	Toevoegingen	Onttrekkingen	Stand 31/12/2023
--------------	-------------------	--------------	---------------	---------------------

Voorziening civiele kunstwerken	€ 10.942	€ 8.300	€ 0	€ 19.242

Speeltuinen en recreatieve voorzieningen

De onderhoudsvoorziening recreatieve voorzieningen inclusief groen (voormalig grondgebied Uden) is ingesteld met als doel te voorzien in de dekking van het vervangen van speeltuinen en recreatieve voorzieningen in de openbare ruimte. Het betreft concreet het groot onderhoud speeltoestellen en overig recreatief meubilair zowel binnen als buiten de bebouwde kom. Basis voor deze voorziening is de Nota Openbare Ruimte Uden “van Gevel tot Gevel, waarin de vastgestelde beeldkwaliteitseisen zijn opgenomen. In de berekeningen van de stortingen is geen rekening gehouden met areaaluitbreiding. In de jaarlijkse dotatie en onttrekking van de voorzieningen is geen rekening gehouden met vervanging van het areaal.

Voor het voormalig grondgebied Landerd is geen onderhoudsvoorziening beschikbaar. Voor het groot onderhoud aan verouderde speeltoestellen en meubilair in de woonwijken is er jaarlijks een beperkt budget beschikbaar in de exploitatiebegroting. Planning en prioritering gebeurt op basis van beoordeling, waarbij veelal ook wordt afgegaan op verzoeken uit de buurten. Voor vervanging van speeltuinen is een reserve beschikbaar. Waaruit incidentele uitgaven gedaan worden.

Ieder jaar wordt het gehele areaal geïnspecteerd op veiligheid en onderhoudsstaat. De resultaten worden verwerkt in de uitvoeringsplanning.

De investeringen voor vervangingen worden geactiveerd en afschreven en zijn opgenomen in het meerjaren investeringsprogramma 2023-2026 gemeente Maashorst

Voormalig grondgebied gemeente Uden

- Kwaliteitsniveau B (CROW)
- Uitvoering 2023: Het groot onderhoud wordt bepaald op basis van inspecties en klachten/meldingen. De kosten worden gedekt uit de voorziening groen en recreatieve voorzieningen, zie onderdeel recreatie, bossen en groene voorzieningen.

Voormalig grondgebied gemeente Landerd

- Kwaliteitsniveau B (CROW)
- Uitvoering 2023: Het groot en klein onderhoud (inclusief incidentele vervanging) is opgenomen in de exploitatie. De bestemmingsreserve speeltuinen heeft een egalisatiefunctie om het te kort en/of overschot in het lopende boekjaar op te vangen

Omschrijving	Stand 1/1/2023	Toevoegingen	Onttrekkingen	Stand 31/12/2023
Reserve speeltoestellen (L)	€ 74.086	€ 0	€ 0	€ 74.086

Bedrijfsvoering

De stand van zaken en de beleidsvoornemens van de bedrijfsvoeringsfuncties en de overhead worden toegelicht in programma 10 Bedrijfsvoering en inkomsten. De wetgever heeft echter besloten om ook een paragraaf 'Bedrijfsvoering' verplicht te stellen. Wij gebruiken deze paragraaf voor het presenteren van de rechtmatigheidsverantwoording, het overheadpercentage en het overzicht van algemene dekkingsmiddelen.

Daarnaast worden op basis van onze financiële verordening tevens onderstaand de volgende onderdelen toegelicht:

- de omvang, opbouw en ontwikkeling van het personeelsbestand en de loonkosten;
- de kosten van inhuur derden;
- de huisvestingskosten;
- de automatiseringskosten;
- de budgetten voor de raad, de griffie, de rekenkamer en de accountant.

Cijfers rekening 2021 betreffen de werkelijke cijfers van Uden en Landerd bij elkaar opgeteld. Cijfers 2022 zijn inclusief eventuele begrotingswijzigingen op de primitieve begroting.

Omvang, opbouw en ontwikkeling van het personeelsbestand en de loonkosten

	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Formatieve omvang personeelsbestand in FTE per einde boekjaar	446,3	459,8	466,8
Werkelijke bezetting personeelsbestand in FTE per einde boekjaar	372,9	429,0	429,0
Totale loonsom in euro's *	€ 31.273.571	€ 37.045.639	€ 39.592.007

De stijging van het aantal FTE's en loonsom wordt met name veroorzaakt door autonome ontwikkelingen (CAO-stijging, stijging pensioenpremies) en uitbreiding van formatie o.b.v. nieuwe wensen uit deze programmabegroting. Voor meer informatie wordt verwezen naar het [bestedings- en dekkingsplan](#).

Kosten van inhuur van derden

	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Kosten inhuur extern personeel	€ 12.013.961	€ 6.261.391	€ 3.193.885

De afname van de inhuurkosten in 2023 wordt met name veroorzaakt doordat er in 2021 en 2022 een fors aantal incidentele inhuurbudgetten gevoteerd zijn, b.v. vanwege de herindeling of voor de implementatie van de omgevingswet.

Huisvestigingskosten

	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Huisvestigingskosten van kantoorruimten	€ 1.605.899	€ 1.954.657	€ 2.794.951

De stijging van de huisvestigingskosten wordt met name veroorzaakt door een stijging van de energielasten. Voor meer informatie wordt verwezen naar het [bestedings- en dekkingsplan](#).

Totale ICT kosten

	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Totale ICT kosten	€ 6.592.861	€ 5.864.896	€ 5.099.347

De hogere ICT kosten in 2021 worden voornamelijk veroorzaakt door incidentele kosten vanwege de herindeling.

Budgetten voor Raad, griffie, rekenkamer en accountant

	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Raad	€ 856.152	€ 835.667	€ 820.365
Griffie	€ 465.428	€ 487.437	€ 462.115
Rekenkamer	€ 14.809	€ 21.585	€ 75.024
Accountant	€ 178.505	€ 129.191	€ 132.163

Overhead en vennootschapsbelasting

Overhead

Om de vergelijkbaarheid tussen gemeenten te verhogen, wordt de overhead centraal begroot en verantwoord op BBV taakveld 0.4 Overhead (ondersteuning organisatie).

Er zijn regels opgesteld in het BBV over welke kosten wel en niet onder de overhead geschaard worden. Dit betekent voor ons de volgende onderdelen:

- Leidinggevenden (inclusief gemeentesecretaris)
- Management- en bestuursondersteuning
- Financiën
- HR (inclusief salarisadministratie) en Juridische zaken
- Communicatie en Creatie
- Informatiemanagement, applicatie- en systeembeheer
- Informatie- en gegevensbeheer
- Facilitair
- Telefonie en receptie
- Huisvestigingskosten

- ICT kosten

Berekening opslagpercentage overhead van de tarieven lokale heffingen

De overhead wordt niet toegerekend aan alle producten (m.u.v. grondexploitatie en investeringen). Voor de berekening van lokale heffingen en andere kostendekkende tarieven, dienen we extracomptabel echter wel een component overhead toe te rekenen. Dit betekent dat de overheadskosten bij lokale heffingen (afval, riool, leges) wel in de kostendekkende tarieven zijn meegenomen (extracomptabel).

De wetgever laat gemeenten redelijk vrij in de methodiek van toerekenen. Wel is het noodzakelijk om de gekozen methodiek vast te leggen in de financiële verordening van de gemeente. In de gemeente Maashorst is gekozen voor de methode van 'toerekenen op basis van personeelslasten'. De formule die hiervoor wordt gehanteerd, luidt:

Overheadkosten / (directe personeelslasten + inhuur derden alle taakvelden exclusief overhead)

De uitkomst van de gekozen methode resulteert voor 2023 in een opslagpercentage van 84,52% (81,44% in 2022).

In de begroting 2023 worden overigens twee overheadpercentages genoemd die verschillend zijn.

Deze zijn:

1. De hierboven berekende 84,52%. Dit is het percentage opslag overhead dat toegerekend kan worden aan onze directe salarislasten per uur. Als een uurtarief dus € 40,- is dan moeten we daar € 33,81 bij optellen om de totale lasten per direct uur te bepalen. Dat zijn de directe salarislasten plus de overhead. Dat is dan in dit voorbeeld € 73,81.
2. Overheadpercentage t.o.v. totale lasten. Dit zijn de totale overheadkosten gedeeld door de totale lasten van de begroting excl. de stortingen in de reserves. Dit percentage geeft dus aan dat 11,22% van onze begrotingsuitgaven bestaat uit overhead.

Vennootschapsbelasting

Sinds 2016 zijn gemeenten vennootschapsbelastingplichtig. Vanwege vele landelijke onduidelijkheden in de afgelopen jaren, is door de Belastingdienst diverse malen uitstel verleend tot het doen van aangifte. De aangiften 2016 t/m 2020 zijn ingediend door Landerd en Uden, maar grotendeels nog niet vastgesteld door de Belastingdienst.

Op basis van onze inventarisatie en uitgangspunten worden de volgende activiteiten in de aangifte betrokken:

- Grondbedrijf
- Afval – reststromen
- Reclame uitingen (abri's e.d.)
- Parkeren (vrijgesteld)
- Kermis (vrijgesteld)

De aangiften hebben geleid tot de volgende fiscale resultaten:

Boekjaar	Fiscaal Resultaat (- = verlies, + = winst)		
	Uden	Landerd	Maashorst
2016	- € 1.186.770	€ 227.775	- € 958.995
2017	- € 1.865.590	€ 110.052	- € 1.755.538
2018	- € 1.913.541	€ 845.433	- € 1.068.108
2019	€ 1.000.000	€ 341.404	€ 1.341.404

2020	- € 134.196	- € 389.488	- € 523.684
Totaal	- € 4.100.097	€ 1.135.176	- € 2.964.921

Fiscale resultaten worden overigens heel anders berekend dan bedrijfseconomische resultaten (o.b.v. BBV), met name op basis van een fiscale beginbalans. Het is derhalve mogelijk dat het grondbedrijf bedrijfseconomisch winstgevend is, maar fiscaal gezien verlieslatend.

De aangiften 2021 moeten nog opgesteld worden. Hiervoor is uitstel verleend door de Belastingdienst tot 30 april 2023.

Momenteel zijn we in overleg met de Belastingdienst in hoeverre fiscale verliezen van de voormalige gemeente Uden verrekend kunnen worden in de toekomst met eventuele toekomstige winsten. Normaliter kunnen fiscale verliezen van een jaar telkens voor 9 jaar voorwaarts gecompenseerd worden.

Overzicht algemene dekkingsmiddelen

Artikel 66 van het BBV verplicht gemeenten om alle kosten en opbrengsten met ingang van 2017 in te delen naar taakvelden. Daarnaast verplicht artikel 8 een overzicht op te nemen van de algemene dekkingsmiddelen. In onderstaande tabel is een specificatie opgenomen van de 'algemene dekkingsmiddelen' naar taakveld.

Exploitatie inkomsten (x € 1000)	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Dividend	84	83	83	83	83	83
Rente eigen vermogen/voorzieningen en renteresultaat	456	1	-23	221	249	96
Totaal taakveld 0.5 treasury	540	84	60	304	332	179
Totaal taakveld 0.61 OZB woningen	6.921	7.078	7.143	7.207	7.271	7.271
Totaal taakveld 0.62 OZB niet-woningen	6.736	6.840	6.997	6.997	6.997	6.997
Totaal taakveld 0.63 Parkeebelasting	1.723	2.398	2.398	2.398	2.398	2.398
Reclamebelasting	88	201	205	205	205	205
Totaal taakveld 0.64 Belastingen overig	88	201	205	205	205	205
Totaal taakveld 0.7 Algemene uitkering	104.091	105.996	113.611	117.381	119.964	109.215
Forensenbelasting	34	32	33	33	33	33
Toeristenbelasting	384	458	468	468	468	468
Totaal taakveld 3.4 Economische promotie	418	490	501	501	501	501

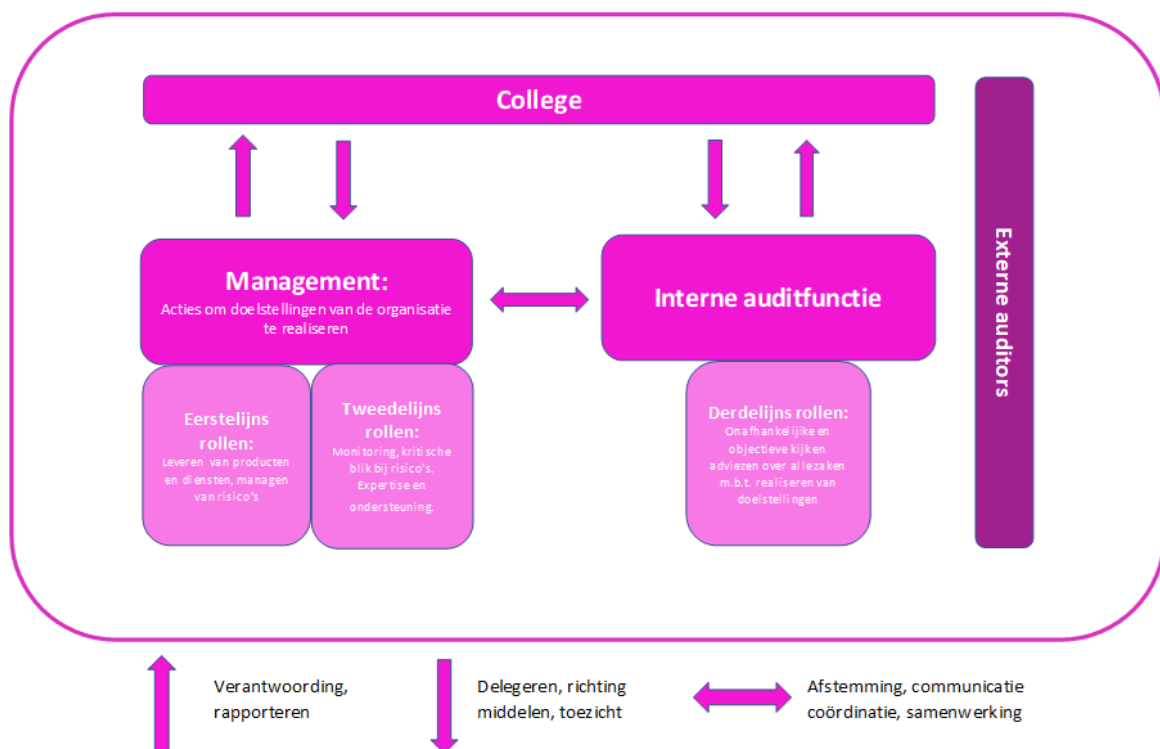
Totaal algemene dekkingsmiddelen	120.517	123.086	130.914	134.993	137.668	126.766
----------------------------------	---------	---------	---------	---------	---------	---------

Rechtmatigheidsverantwoording

Control

Binnen de gemeente Maashorst zijn we bezig met het opstellen van een visie op control. Deze visie is het uitgangspunt voor de invulling van control.

De basis voor control is het 'three lines' model. Dit model helpt ons om structuren en processen in kaart te brengen, die bijdragen aan het realiseren van de doelstellingen en die een sterke governance en risicomangement faciliteren.

Dit model is net zoals de planning en control cyclus bij de gemeente Maashorst gebaseerd op het plan, do, check en act principe. De rapportering vindt dan ook plaats in de planning en control producten van de gemeente Maashorst.

Rechtmatigheidsverantwoording

Vanaf 2023 worden gemeenten verplicht om in de jaarrekening een rechtmatigheidsverantwoording op te nemen. Hiermee legt het college eigenstandig verantwoording af over de naleving van de geldende wet- en regelgeving bij de totstandkoming van de baten en lasten en balansmutaties in de jaarrekening. Tot en met boekjaar 2022 geeft de accountant een oordeel over de rechtmatigheid. Vanaf 2023 geeft het college dit oordeel en stelt de accountant vast of dit oordeel klopt.

De gemeente Maashorst streeft ernaar om in de toekomst een volledige 'In Control Statement' op te nemen in de jaarrekening. Maar eerst richten we ons op de rechtmatigheidsverantwoording.

In control

In control statement is een certificaat van 'Goed Bestuur'. Er is sprake van goed bestuur als:

- de bedrijfsprocessen effectief en efficiënt zijn ingericht; we doen de goede dingen en we doen de dingen goed;
- er is sprake van een effectief besturingsmodel; er is sprake van relevante, juiste en actuele informatievoorziening zodat de planning- en controlcyclus goede handvatten biedt om te sturen;
- de relevante wet- en regelgeving wordt nageleefd.

In dat geval verklaart de 'In Control Statement' dat bedrijfsvoering op alle niveaus dusdanig op orde is, dat met redelijke mate van zekerheid kan worden gesteld dat de doelstellingen worden gerealiseerd.

Grondbeleid

Deze paragraaf beschrijft de visie op het gemeentelijk grondbeleid en de uitvoering daarvan. Daarnaast leest u hier de verwachte financiële resultaten en risico's van de gemeentelijke grondexploitaties. De paragraaf Grondbeleid is verplicht voorgeschreven in het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV).

De paragraaf is als volgt samengesteld:

- Beleid
- Economische ontwikkelingen
- Voorraad grond
- Winstneming en afdekken verliezen
- Risico's
- Reserves en Voorzieningen

Beleid

Algemeen

Het grondbeleid biedt de instrumenten die de gemeente ter beschikking staan om ruimtelijke doelstellingen te realiseren. Daarbij gaat het om door de Raad vastgestelde doelen op het gebied van wonen, werken, sport, natuur, cultuur, recreatie, zorg en onderwijs. Grondbeleid is daarbij volgend op de ruimtelijke doelstellingen zoals deze geschetst worden in o.a. de Omgevingsvisie en de Woonvisie.

In het grondbeleid wordt op een transparante wijze inzicht geboden in het gevoerde beleid. Daarmee wordt duidelijkheid geven aan initiatiefnemers voor ruimtelijke ontwikkelingen.

Binnen het grondbeleid kan er voor gekozen worden om de markt de ruimte te geven om gewenste ontwikkeling(en) zelf op te pakken. In dat geval zal er primair voor faciliterend grondbeleid worden gekozen. In het geval dat het oppakken van de gewenste ontwikkeling in het licht van maatschappelijke doelstellingen naar visie van de gemeente niet door externe partijen gerealiseerd kan worden, dan kan er noodzaak zijn tot het overgaan op actieve grondpolitiek of een mengvorm.

Voor locaties die de gemeente reeds in bezit heeft ligt het voor de hand om de ingezette lijn van actieve

grondpolitiek voort te zetten.

Het vervolg van deze paragraaf gaat met name over de exploitatie van de (bouw)gronden die de gemeente in eigendom heeft. Van een deel van die gronden is een grondexploitatie-begroting vastgesteld.

Grondexploitatie betreft het proces waarbij grond wordt aangekocht, bouw- en woonrijp wordt gemaakt, o.a. rioleringen en wegen worden aangelegd, om vervolgens de grond te verkopen voor de bouw van woningen of bedrijven. Over het algemeen dient er tijdens dat proces een ruimtelijke procedure te worden doorlopen om het benodigde bestemmingsplan te verkrijgen.

Er gaan grote sommen geld om in grondexploitaties. Deze paragraaf geeft inzicht in het geïnvesteerd vermogen in de eigen grondexploitaties, verwachte kosten en opbrengsten en risico's die aan grondexploitaties verbonden zijn.

Het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) beschrijft regels over de manier waarop over actief en facilitair grondbeleid verantwoording moet worden afgelegd. Jaarlijks toetst de accountant of de gemeente deze regels volgt.

Strategische verwervingen

In de gemeentebegroting 2023 is een bedrag opgenomen voor het strategisch verwerven van gronden. Dit betreft aankopen die zijn gelegen buiten gebieden waarvoor door de raad een exploitatieopzet is vastgesteld, dan wel aanvankelijk niet in de grondexploitatieopzet waren opgenomen.

Grondprijsbeleid

Algemeen uitgangspunt is dat het grondprijsbeleid marktconform is. Er wordt gewerkt met grondprijsdifferentiatie, waarbij onderscheid is als gevolg van verschil in kavelgrootte, ligging, bebouwingmogelijkheden, perceelkenmerken en zeker ook in locatie. De verkoopprijzen worden jaarlijks extern getoetst/getaxeed, door een externe taxatiecommissie, bestaande uit 2 taxateurs en een (lokale) makelaar.

In het laatste kwartaal van 2022 zal getaxeed worden om vervolgens begin 2023 de raad middels een voorstel de grondprijzen 2023 te laten vaststellen. Tegelijkertijd wordt de raad voorgesteld om het College de bevoegdheid te geven voor deze marktconforme prijsdifferentiatie de prijzen te verhogen of te verlagen met maximaal 25% ten opzichte van de in de betreffende grondexploitatie opgenomen gemiddelde grondprijs. Voorafgaand aan de daadwerkelijke uitgifte van bouwgrond wordt op basis van genoemde differentiatie de marktconforme verkoopprijs door het College vastgesteld. Dit mandaat geldt ook voor de sociale woningbouwgrondprijzen.

Kostenverhaal/Samenwerking met marktpartijen

Als een initiatiefnemer een in de Wet ruimtelijke ordening genoemd bouwplan wil realiseren en hiervoor een "ruimtelijk besluit" (bijvoorbeeld een bestemmingsplan) nodig is, dan is de gemeente verplicht om haar kosten te verhalen op alle grondeigenaren. Dit betreft vaak de initiatiefnemer(s) binnen het plangebied. Het gaat onder andere om kosten van:

- Bouw- en woonrijp maken (zoals aanleg riolering, straten en verlichting);
- aanleg van groenvoorzieningen en waterpartijen;
- milieu- en archeologisch onderzoek;
- bodemsanering;
- het opstellen en beoordelen van de documenten voor de ruimtelijke procedure;
- te verwachten planschade.

Om kostenverhaal te kunnen toepassen zal, door de gemeenteraad van Maashorst, een Nota Kostenverhaal moeten worden vastgesteld. Voor het voormalig grondgebied van de gemeente Uden blijft de Nota Kostenverhaal 2017 van kracht tot het moment dat de nieuwe Nota Kostenverhaal voor de gemeente Maashorst wordt vastgesteld. Bij deze Nota kostenverhaal zal ook rekening worden gehouden met de nieuwe Omgevingswet.

Samenwerking met marktpartijen wordt toegepast door het sluiten van realisatie-overeenkomsten waarbij de risico's voor de gemeente zoveel mogelijk worden beperkt.

Economische ontwikkelingen

Woningbouw 2023-2026

De komende jaren wacht Noord-Brabant volgens de provincie nog een behoorlijke woningbouwopgave. Tot 2030 zal de woningvoorraad nog met 100.000 tot 120.000 moeten toenemen, ofwel circa 10.000 per paar. Dit om de verwachte groei van het aantal huishoudens op te kunnen vangen en bestaande woningtekorten zoveel mogelijk terug te kunnen dringen. Regionaal zijn er grote en toenemende verschillen in groei van de woningvoorraad. Ook in de gemeente Maashorst is tot 2030 sprake van een groei van de woningvoorraad.

Op basis van provinciale prognose (2020) dient de gemeente Maashorst in de periode 2020 tot 2030 netto ca. 2.475 woningen aan de woningvoorraad toe te voegen. Het accent daarbij ligt in de eerste vijf jaar. Bij een realistisch scenario gaat het om jaarlijks circa 240-250 woningen.

Op middellange termijn kunnen we, op hoofdlijnen, voldoende scherp in beeld brengen wat het verwachte aantal te verkopen m² grond voor woningbouw is.

Het is onzeker wat de (langdurige) gevolgen zijn van de oorlog in Oekraïne, de sterke inflatie in het algemeen en de forse stijging van energiekosten specifiek op economie én de bouw. De eerste signalen wijzen op een afkoelende woningmarkt. Tijdens de vorige crisis hebben we gezien dat de effecten van een economische neergang op de bouw groot kunnen zijn en lang kunnen doorwerken. De woningmarkt is bij uitstek een vertrouwensmarkt. Daalt het consumentenvertrouwen, dan heeft dit gevolgen voor de woningmarkt. Wat de nieuwbouw van woningen betreft, sluiten we aan bij de verwachtingen van het Economisch Instituut voor de Bouw (EIB). Naar verwachting groeit de woningbouwproductie de komende jaren. Daarbij wordt de sterkste groei in 2022 tot 2025 verwacht. Gemiddeld groeicijfers van 7,5% per jaar.

Bedrijventerreinen

Iedere vier jaar actualiseert de provincie de prognoses voor bedrijventerreinen. Inmiddels zijn de meest recente cijfers uit 2022 in concept gereed. De prognose geeft voor de regio Noordoost-Brabant een uitbreidingsvraag aan van 185-235 ha voor de periode 2022-2030. Ruim 100 ha kan niet opgevangen worden door de bestaande harde planvoorraad. Bovendien zijn vraag en aanbod niet op elkaar afgestemd. Er is in de regio zowel een tekort aan zeer grootschalige kavels als aan kleinschaligere lokale kavels. Ook in de gemeente Maashorst is nog nauwelijks grond beschikbaar op de bestaande bedrijventerreinen. Ook is er weinig leegstand. Het bestemmingsplan Hoogveld Zuid in Uden is in voorbereiding maar met de huidige marktvaart kan dat terrein indien bouw- en woonrijp, direct volledig worden uitgegeven. De totale marktvaart in Uden bedraagt op dit moment ongeveer 40 ha, terwijl Hoogveld Zuid maar circa 12 ha netto bedraagt. Ook in Zeeland, Schaijk en Reek is relatief veel vraag naar bedrijfskavels. In Schaijk is al enige tijd geen bedrijventerrein meer beschikbaar en vindt steeds meer verdichting op het bestaande terrein De Louwstraat plaats. Zowel voor de nieuwe fase van bedrijventerrein Voederheil in Zeeland als voor de woon-werkkavels in Reek-Zuid is veel belangstelling.

Voorraad grond

Classificatie van gronden

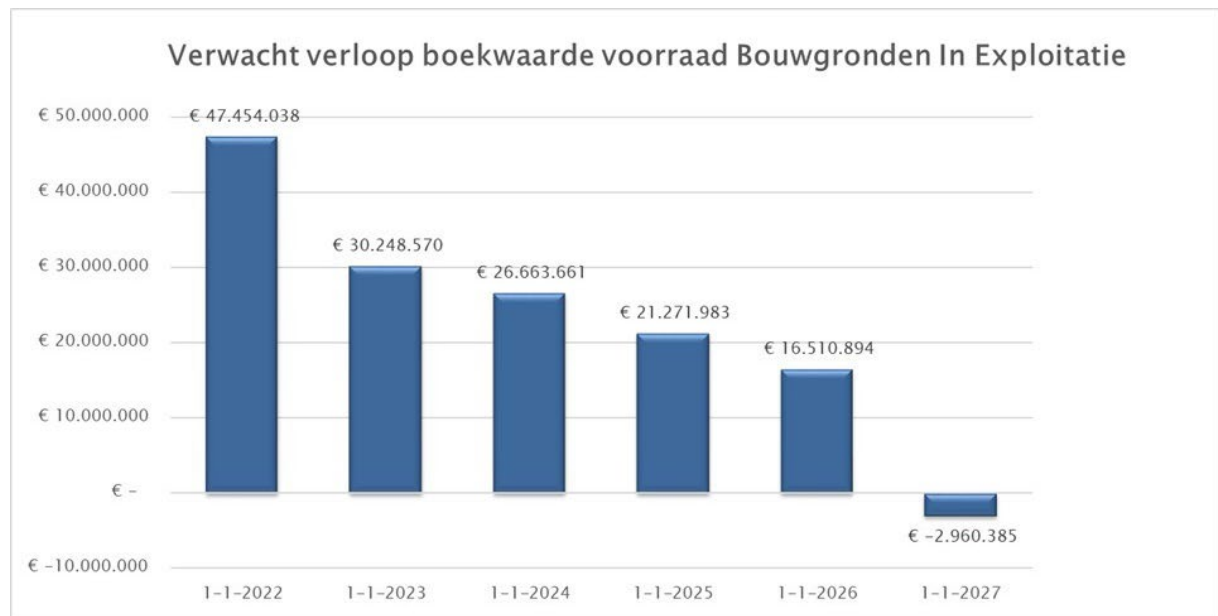
Binnen het grondbedrijf zijn er twee typen gronden. De categorie Bouwgrond In Exploitatie (BIE) betreft die gronden die zich in een transformatieproces bevinden waarbij in bezit zijnde grond wordt omgevormd naar bouwrijpe grond, met als oogmerk (opnieuw) te worden bebouwd. Er is een grondexploitatiebegroting vastgesteld en kosten kunnen worden geactiveerd. De classificatie Materiële Vaste Activa (MVA) Gronden en Terreinen geldt voor grond die niet in een transformatieproces zit. Daar zijn andere waarderingsregels op van toepassing. Om een MVA om te zetten naar een BIE is een raadsbesluit nodig.

Geïnvesteed vermogen

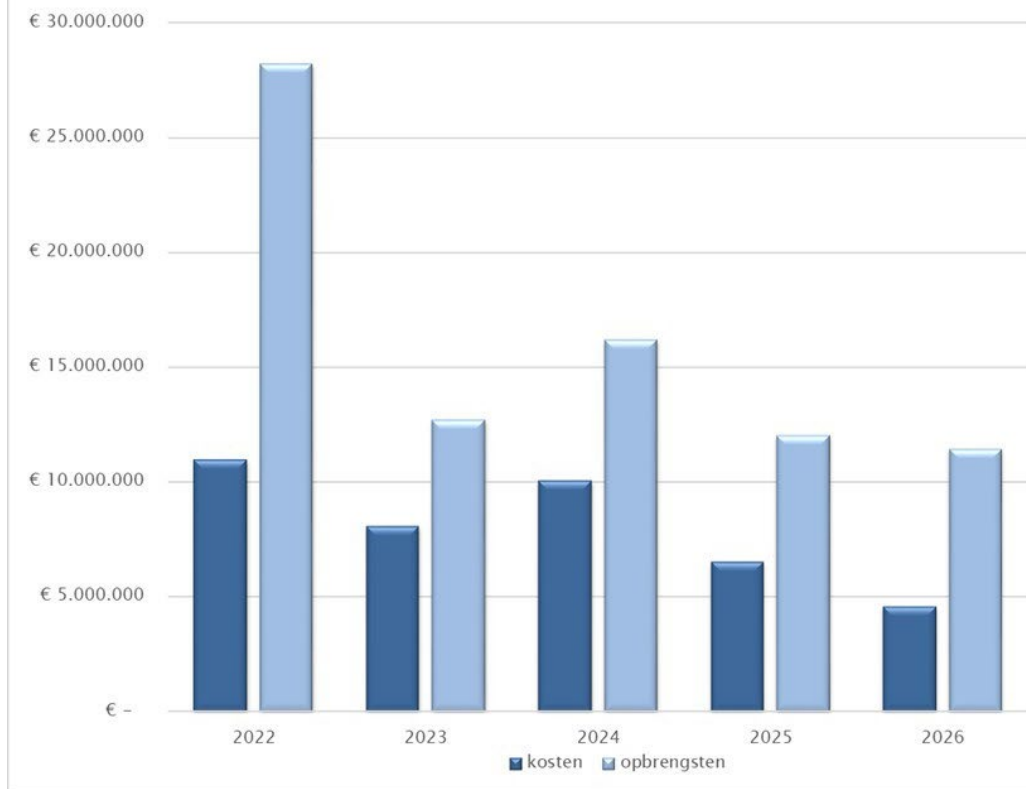
Het totaal geïnvesteede vermogen in het grondbedrijf in BIE's bedraagt per 1-1-2022 circa € 47,5 miljoen. Hiervan is een deel afgedekt door de voorziening exploitatierisico's (circa € 14,3 miljoen). Het netto geïnvesteede vermogen in BIE's bedraagt circa € 33,2 miljoen.

Het totaal geïnvesteede vermogen van de grondbedrijven van de gemeenten Maashorst in MVA Gronden en Terreinen bedraagt per 1-1-2022 circa € 9,1 miljoen. Hiervan is een deel afgedekt door de voorziening herwaardering (circa € 1,8 miljoen). Het netto geïnvesteede vermogen in MVA Gronden en Terreinen bedraagt derhalve circa € 7,4 miljoen.

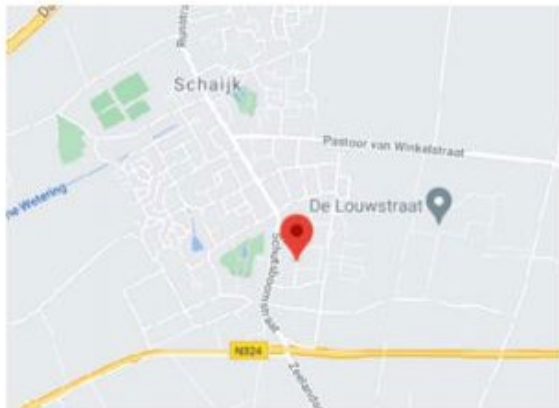
Tabel 1 toont het verwachte verloop van de (bruto) grondvoorraad van de 'Bouwgronden in exploitatie' vanaf 1-1-2022. Uit het meerjarenperspectief per 1-1-2022 van het grondbedrijf blijkt dat de komende jaren de boekwaarde van deze 'Bouwgronden in exploitatie' zal dalen omdat de meeste complexen in de realisatiefase zitten. Hierdoor zijn de opbrengsten hoger dan de nog te maken kosten (zie tabel 2) en neemt als gevolg daarvan de boekwaarde af. De boekwaarde wijzigt ook omdat een in enig jaar afgesloten grondexploitatie het jaar na afsluiting niet meer opgenomen wordt in de tabel.

Verwachte kosten en opbrengsten Bouwgronden In Exploitatie

Akkerwinde (Schaijk)

Kaart ligging grex

Luchtfoto plangebied, alle kavels zijn uitgegeven

Plan op hoofdlijnen

Type plan:	Uitbreidingslocatie woningbouw
Totale oppervlakte:	125.782 m ²
Uitgeefbaar:	56.062 m ²
Huidige status:	Bouwgrond in exploitatie
Planvorming:	Alle kavels zijn verkocht, nog woonrijp maken
Risicoprofiel:	Laag

Uitgebreidere toelichting plan

De gemeente Landerd en marktpartijen hebben een overeenkomst gesloten voor de ontwikkeling van plan Akkerwinde in Schaijk. Uitgangspunt in deze overeenkomst is dat de gemeente de gronden verwerft, het plan bouwrijp maakt en de bouw kavels terug verkoopt aan de projectontwikkelaars (bouwclaimmodel). De gemeente heeft zelf ook kavels ontwikkeld. In totaal worden er tot einde looptijd 198 woningen gerealiseerd. De laatste kavels zijn in 2019 verkocht. Het plan is in 2021 woonrijp gemaakt. Rest nog de aanpassing van de kruising De Louwstraat/Schutsboomstraat en de reconstructie van de Schutsboomstraat. Deze aanpassingen zijn voor 2022 en 2023 voorzien. Naar verwachting kan eind 2023 dit complex afgesloten worden.

Gronduitgifte

Nog uit te geven per 1-1-2021:	0 m2
<u>Uitgegeven in 2021:</u>	<u>0 m2</u>
Nog uit te geven per 1-1-2022:	0 m2

Ontwikkeling boekwaarde

Boekwaarde 1-1-2021:	- €	402.150
Kosten 2021:	€	351.858 +/+
Winstneming 2021	€	33.856
<u>Opbrengsten 2021:</u>	<u>€</u>	<u>0 -/-</u>

Boekwaarde 1-1-2021:	- €	261.294
----------------------	-----	---------

Winstneming

Reeds genomen winst:	€	1.402.435
Verwachte nog te nemen winst:	€	30.338

	Vergelijk MJP 2021 met MJP 2022		
Akkerwinde	MJP 2021	MJP 2022	Vershil
Verwacht eindjaar	2022	2022	
Verwerving, sanering en sloop	5.001.359	5.001.359	0
Bouw- en woonrijpmaken	2.991.675	2.980.325	-11.350
Plankosten	945.731	946.302	571
Diversen	264.327	265.199	872
Rentekosten	1.089.773	1.084.269	-5.504
Totale kosten	10.292.865	10.277.454	-15.411
Grondopbrengsten	11.429.284	11.429.284	0
Overige opbrengsten	432.888	432.888	0
Totale opbrengsten	11.862.172	11.862.172	0
Faseringskosten	7.911	4.371	-3.540
Fonds bovenwijks en groen voor rood	147.574	147.574	0
Winstneming t/m 2020	1.368.579	1.368.579	0
Eindwaarde	45.243	64.194	18.951
Winstneming		33.856	
Cijfers na winstneming 2021:			
Eindwaarde (winst)		30.338	
Netto Contante Waarde per 1-1-2022		29.160	

Verklaring (grootste) verschillen tussen MJP 2021 en MJP 2022

De ramingen per 1-1-2022 voor het bouw- en woonrijp maken zijn bijgesteld ten opzichte van de ramingen per 1-1-2021. De afronding van het woonrijpmaken in 2021 heeft tot kleine verschillen geleid op diverse

onderdelen met een totaal verschil van € 11.350.

Laatste stand van zaken

De aanpassing kruising De Louwstraat/Schutsboomstraat en Reconstructie Schutsboomstraat staan gepland voor de jaren 2022/2023.

Foto's

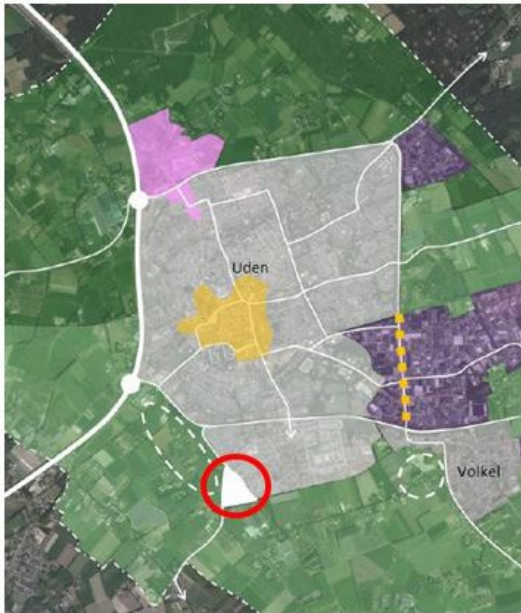

De Ruiters (Uden)

Uitsnede kaart Omgevingsvisie met in rode cirkel: De Ruiter

Luchtfoto plangebied, nog helemaal uit te geven

Plan op hoofdlijnen

Type plan: Uitbreidingslocatie woningbouw
 Totale oppervlakte: ca. 10,6 hectare
 Uitgeefbaar: ca. 3,9 hectare

Huidige status: Bouwgrond in exploitatie
 Planvorming: Bestemmingsplan in procedure, nog geheel bouw- en woonrijp maken
 Risicoprofiel: Hoog

Uitgebreidere toelichting plan

Tussen de Karrenvracht en de Ruitersweg ligt deze nog te bebouwen woningbouwlocatie. De grondexploitatie dankt zijn naam aan de Ruitersweg. De oorsprong van die naam ligt in een feit uit 1493, toen het dorp Uden door een bende van 800 ruiters overvallen is. Er is gevochten bij de weg tussen de Maasstraat en Hoenderbos. Eerst noemde men die weg Ruiterssteeg, nu de Ruitersweg.

Het totale gebied is circa 10,6 hectare groot. Met circa 3,9 hectare uitgeefbare grond geeft dit een relatief laag percentage uitgeefbare grond. Deels zit dit in de ruimte die de ontsluitingswegen (gaan) innemen, maar er zijn nog twee andere belangrijke redenen. Parallel aan en in het verlengde van de Karrevracht ligt een hoofdgasleiding die in het zuidoosten een afbuiging naar binnen heeft.

Boven deze gasleiding mag niet worden gebouwd. Overigens zullen de woningen, ondanks de aanwezigheid van deze gasleiding, conform wetgeving niet op gas worden aangesloten. De andere reden betreft een geurcontour in het zuidwestelijke deel. Door bedrijfsvoering in de directe omgeving is woningbouw daar op dit moment niet toegestaan. Mocht deze contour opgeheven worden in de toekomst dan komt daar alsnog circa 4.600 m² uitgeefbare grond vrij. Met de inrichting is rekening gehouden met deze mogelijke toekomstige ontwikkeling. Met een opbrengst voor die gronden is nu nog geen rekening gehouden.

Dit gebied is lange tijd onderdeel geweest van het complex Hoenderbos/Velmolen. In 2011 is de grondexploitatie afgesplitst vastgesteld onder de naam Hoenderbos IV. In 2013 is het bestemmingsplan voor deze locatie vastgesteld. Vanwege de situatie op de woningmarkt op dat moment is eerst het plangebied Velmolen-Oost ontwikkeld en is dit plan tijdelijk stil komen te liggen.

Inmiddels is dit plan weer opgepakt en is een nieuw bestemmingsplan in procedure. Een nieuw plan was nodig als gevolg van gewijzigde marktomstandigheden ten opzichte van het vorige plan.

In dit gebied is een diversiteit aan woningbouw voorzien. Bestaande structuren vanuit Hoenderbos zijn in het plan De Ruiter voortgezet. Er komt een mix van sociale huurwoningen, rijwoningen, twee-onder-één-kapwoningen en de mogelijkheid voor andere type woningen staat ook open. Er komt zowel zelfbouw als

bouw door ontwikkelaars. Voor de inrichting van de openbare ruimte wordt gezocht naar materialen en methodes waarmee ingespeeld wordt op de klimaatverandering: omgaan met bijvoorbeeld water en hitte.

Gronduitgifte

Nog uit te geven per 1-1-2021:	39.000 m2
Uitgegeven in 2021:	0 m2
Correctie meetverschillen fase 1 en 2	576 m2+/-
<u>Meer uit te geven n.a.v. verwerving Ruitersweg 1</u>	<u>10.920 m2+/-</u>
Nog uit te geven per 1-1-2022:	50.496 m2

Koop-/Ontwikkelovereenkomsten gesloten, nog te leveren: 56 woningen Ontwikkeling boekwaarde

Boekwaarde 1-1-2021 :	€ 6.814.627
Kosten 2021:	€ 277.541 +/-
<u>Opbrengsten 2021:</u>	<u>€ 3.360,- -/-</u>
Boekwaarde 1-1-2022:	€ 7.088.808

Winstneming

Reeds genomen winst:	€ 0
Verwachte nog te nemen winst:	€ 1.788.000

(Waarvan te reserveren voor afdracht bovenwijkse voorzieningen € 752.390)

Vergelijk MJP 2021 met MJP 2022

De Ruiters	Vergelijk MJP 2021 met MJP 2022		
	MJP 2021	MJP 2022	Vershil
Verwacht eindjaar	2025	2026	+1 jaar
Verwerving, sanering en sloop	€ 4.074.775	€ 6.659.775	€ 2.585.000
Bouw- en woonrijpmaken	€ 3.054.033	€ 4.146.128	€ 1.092.095
Plankosten	€ 1.720.953	€ 2.387.366	€ 666.413
Diversen	€ 15.000	€ 15.000	€ -
Rentekosten	€ 2.407.864	€ 1.970.670	€ (437.194)
Totale kosten	€ 11.272.625	€ 15.178.939	€ 3.906.314
Grondopbrengsten	€ 11.380.500	€ 16.977.541	€ 5.597.041
Overige opbrengsten	€ 54.272	€ 57.631	€ 3.359
Totale opbrengsten	€ 11.434.772	€ 17.035.172	€ 5.600.400
Faseringskosten	€ (195.398)	€ 68.247	€ 263.645
Winstneming t/m 2020	€ 0	€ 0	€ -
Eindwaarde voor winstneming 2021	€ 357.545	€ 1.787.986	€ 1.430.441
NCW voor winstneming 2021	€ 323.839	€ 1.619.433	€ 1.295.594
Winstneming 2021		€ -	
Cijfers na winstneming 2021:			
Eindwaarde (winst)		€ 1.787.986	
Netto Contante Waarde per 1-1-2022		€ 1.619.433	

Verklaring (grootste) verschillen tussen MJP 2021 en MJP 2022

In 2021 is de koopovereenkomst met van Wanrooij gesloten over de verwerving van locatie Ruitersweg 1. Met deze verwerving wordt voorkomen, door het afwenden van de beroepsprocedure, dat de Ruiter vertraging oploopt. Met deze verwerving zijn er ook potentiële bouwlocaties in het plangebied bijgekomen. De totale oppervlakte uit te geven terrein gaat van 39.000m² bouwterrein geraamd in het MJP2021 naar ca 50.000m² bouwterrein. Door deze uitbreiding zijn tevens de kosten van het bouw- en woonrijpmaken en de planontwikkelingskosten gestegen.

De stijging van de opbrengsten zit voor een deel in de toevoeging van de nieuwe bouwlocaties maar ook door het voorzichtig ramen van de opbrengsten fase 1 en 2. Deze opbrengsten zijn in het MJP2022 voorzichtig ingeschat omdat er proefverkavelingen van het gebied waren en er nog overleg moest plaatsvinden met Area en de partijen met bouwclaims in het gebied.

Laatste stand van zaken

Omdat door de verwerving van Ruitersweg 1 de beroepsprocedure tegen het bestemmingsplan wordt afgewend is de voorbereiding van het bouwrijpmaken en de onderhandelingen met de marktpartijen in volle gang. Verwachting is dat medio 2022 met de start van het bouwrijpmaken kan worden begonnen en dat ook nog in 2022 met de bouw van de woningen zal worden gestart.

Foto's

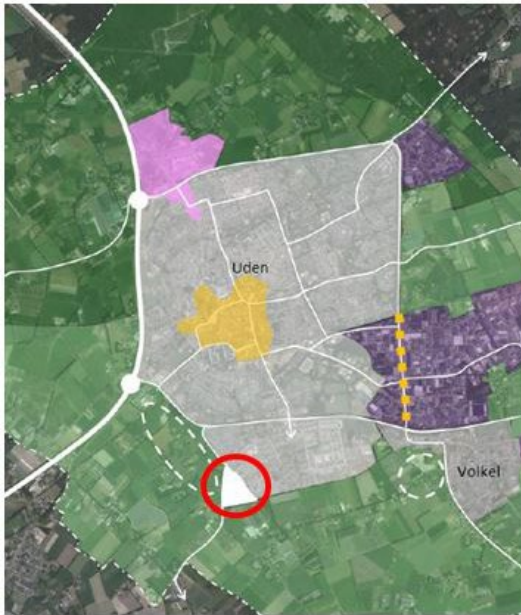

Foto 1 / 8 maart 2021 van het nog te bebouwen gebied. Gefotografeerd vanaf Ruitersweg nabij rotonde Karrevracht.

Foto 2 / 8 maart 2021 van het nog te bebouwen gebied. Gefotografeerd vanaf Ruitersweg in zuidelijke richting.

Eikenheuvel (Uden)

Uitsnede kaart Omgevingsvisie met in rode cirkel: De Ruiter

Luchtfoto plangebied, nog helemaal uit te geven

Plan op hoofdlijnen

Type plan: Uitbreidingslocatie woningbouw
Totale oppervlakte: Totaal gebied circa 24 hectare, hiervan in bezit van gemeente circa 14 hectare
Uitgeefbaar: Voorlopige aanname circa 38%

Huidige status: Bouwgrond in exploitatie

Planvorming: Vorming gebiedsvisie en bepalen ontwikkelstrategie

Risicoprofiel: Gemiddeld

Uitgebreidere toelichting plan

Het plangebied voor de grondexploitatie Eikenheuvel ligt ten zuiden van Lippstadtsingel en ten westen van de uitbreidingslocaties Hoenderbos/Velmolen en De Ruiter. De betekenis van de naamgeving Eikenheuvel is gelegen in de woorden “Eiken” en “Heuvel”. “Eiken” refereert aan het vroegere hooggelegen eikenbos Zoggel.

“Heuvel”, al dan niet in samenstellingen, komt op veel plaatsen in Brabant voor, met de betekenis van plaats

waar het vee werd gedrenkt in een centraal gelegen poel. Eikenheuvel is te duiden als: een drenkplaats voor vee ten zuiden van het hooggelegen eikenbos dat Zoggel heet.

Al in de jaren '90 was Eikenheuvel in beeld als mogelijke uitbreidingslocatie. Bij de uitbreiding van Uden naar

het zuiden is afgewogen vanuit welk deel te starten: Hoenderbos + Velmolen of Eikenheuvel. Met name om stedenbouwkundige redenen en verwacht verloop van ruimtelijke procedures is afgezien van Eikenheuvel en

is deze geparkeerd als toekomstige uitbreidingslocatie. Wanneer een bepaalde kans zich voordeed werd er wel al grond gekocht. In 2009 is ook een voorkeursrecht (WVG) gevestigd op het plangebied. In het Actieplan

gebiedsontwikkeling (29-9-2011 raadsbesluit) is besloten om geen grondaankopen meer te doen. Daarop volgend is het voorkeursrecht weer ingetrokken. In totaal is in dit plangebied (zie luchtfoto) circa 14 hectare

grond aangekocht. Deze gronden worden momenteel verpacht.

In de Omgevingsvisie Uden 2015 is Eikenheuvel aangemerkt als potentieel woongebied. Dit heeft er uiteindelijk geresulteerd dat door de gemeenteraad d.d. 19-12-2019 besloten is om de gronden in Eikenheuvel in exploitatie te nemen.

Gronduitgifte

De grondexploitatie van dit MJP 2022 is fors afwijkend van de grondexploitatie van het MJP 2021. Bij het MJP 2021 is uitgegaan dat slechts de gronden die eigendom zijn van de gemeente in exploitatie worden genomen. In het MJP 2022 is het uitgangspunt dat het gehele gebied, inclusief de gronden die in eigendom van marktpartijen zijn, integraal ontwikkeld gaat worden.

Nog uit te geven per 1-1-2022:

Gronden in eigendom van gemeente: 54.099 m²

Gronden eigendom van marktpartijen: 39.880 m²

Nog uit te geven per 1-1-2022: 93.979 m²

Ontwikkeling boekwaarde (geïnvesteerd vermogen)

Boekwaarde 1-1-2021:	€ 7.368.890
Kosten 2021:	€ 355.353 ++
<u>Opbrengsten 2021:</u>	<u>€ 11.107 -/-</u>
Boekwaarde 1-1-2022:	€ 7.713.136

Winstneming

Reeds genomen winst:	€ 0
Verwachte nog te nemen winst:	€ 278.000

(Waarvan te reserveren voor afdracht bovenwijkse voorzieningen € 278.000)

Vergelijk MJP 2021 met MJP 2022

Eikenheuvel	Vergelijk MJP 2021 met MJP 2022		
	MJP 2021	MJP 2022	Vershil
Verwacht eindjaar	2028	2028	-
Verwerving, sanering en sloop	€ 3.143.731	€ 3.143.731	€ -
Bouw- en woonrijpmaken	€ 4.106.204	€ 13.434.171	€ 9.327.967
Plankosten	€ 2.329.976	€ 4.096.025	€ 1.766.049
Diversen	€ 155.470	€ 155.470	€ -
Rentekosten	€ 5.648.706	€ 5.415.847	€ (232.859)
Totale kosten	€ 15.384.087	€ 26.245.244	€ 10.861.157
Grondopbrengsten	€ 18.556.236	€ 19.274.074	€ 717.838
Overige opbrengsten	€ 199.490	€ 6.661.321	€ 6.461.831
Totale opbrengsten	€ 18.755.726	€ 25.935.395	€ 7.179.669
Faseringskosten	€ (853.601)	€ (588.525)	€ 265.076
Winstneming t/m 2020	€ 0	€ -	€ (0)
Eindwaarde voor winstneming 2021	€ 4.225.240	€ 278.676	€ (3.946.564)
NCW voor winstneming 2021	€ 3.606.202	€ 242.604	€ (3.363.598)
Winstneming 2021 nominaal		€ -	
Cijfers na winstneming 2020:			
Eindwaarde (winst)		€ 278.676	
Netto Contante Waarde per 1-1-2022		€ 242.604	

Verklaring (grootste) verschillen tussen MJP 2021 en MJP 2022

Zoals vermeld onder “Gronduitgifte” wordt er in het MJP 2022 ervan uitgegaan dat het gehele gebied Eikenheuvel, dus ook de gronden die in eigendom zijn van marktpartijen, integraal ontwikkeld wordt. In deze opzet wordt ervan uitgegaan dat de kosten deels gedekt worden uit de opbrengst van “normale” grondverkoop en deels uit door de marktpartijen te betalen exploitatiebijdragen.

In verband met deze samenwerking is de kostenkant op een meer gedetailleerde wijze in beeld gebracht. Daardoor zijn er stelposten geraamd voor het (mogelijk) treffen van voorzieningen voor de in het gebied aanwezige dassenpopulatie, de aanleg van een geluidswal, gemaal en persleiding. Ook zijn de plankosten opnieuw geraamd met behulp van de plankostenscan

Laatste stand van zaken

Met de marktpartijen wordt overlegd hoe we de samenwerking in het gebied vorm kunnen geven.

Strategie van de samenwerking met marktpartijen en contractvorming is gestart. Hoe gaan we Eikenheuvel ontwikkelen? De gebiedsvisie zal in het 3e en 4e kwartaal 2022 verder vorm moeten krijgen. Daarna volgt de

uitwerking gebiedsvisie tot stedenbouwkundig plan en inrichtingsplan, dit in ateliervverband samen met de marktpartijen. Regelmatige zal terugkoppeling van de resultaten, voortgang en besluitvorming naar College en Raad plaatsvinden. Voorbereiding en doorlopen ruimtelijke procedures worden opgestart parallel aan de stedenbouwkundige uitwerking. De bouwactiviteiten kunnen dan mogelijk eind 2023 begin 2024 starten.

Foto's

Foto 1 / 8 maart 2021 van het te bebouwen Eikenheuvel. Gefotografeerd vanaf de Lippstadtsingel nabij rotonde Karrevracht in zuidwestelijke richting.

Foto 2 / 8 maart 2021 van het te bebouwen Eikenheuvel. Gefotografeerd vanaf de Karrevracht ter hoogte van Kortgevel in zuidwestelijke richting.

Foto 3 / 8 maart 2021 van het te bebouwen Eikenheuvel. Gefotografeerd vanaf de Eikenheuvelweg ter hoogte van de kruising met Dorshout in oostelijke richting.

Goorkens (Uden)

Uitsnede kaart Omgevingsvisie met in rode cirkel: Goorkens

Luchtfoto plangebied, de blauwe blokken zijn nog uit te geven/te leveren

Plan op hoofdlijnen

Type plan: Uitbreidingslocatie bedrijfsterrein
Totale oppervlakte: ca. 60 hectare
Uitgeefbaar: ca. 44 hectare

Huidige status: Bouwgrond in exploitatie
Planvorming: Geheel bouw- en woonrijp, nog 3 bedrijfskavels uit te geven
Risicoprofiel: Laag

Toelichting plan

De grondexploitatie Goorkens betreft bedrijfskavels grofweg gelegen tussen de Koperslagerstraat en de Osseweg. De grondexploitatie loopt sinds begin jaren 90 van de vorige eeuw. Het gebied is in totaal circa 60 hectare groot waarvan circa 44 hectare uit te geven. De naam Goorkens heeft de volgende achtergrond: Goor is moerassige grond. Goorkens zijn kleine percelen laaggelegen moerassige grond. Bedrijfsterrein Goorkens is natuurlijk al lang geen moerasgebied meer, het is nu voor bebouwing geschikte grond.

Goorkens is sinds het vaststellen van het bestemmingsplan “Industriepark Loopkant-Liessent” in 1985 al in beeld geweest als uitbreidingslocatie voor bedrijfsterreinen. Met name de ontsluitingsweg aan de Erfstraat werd al voorbereid op de toen nog toekomstige ontwikkeling van Goorkens.

Tot 1999 was het gebied onderdeel van het bestemmingsplan “Buitengebied”. In 1999 is het bestemmingsplan “Goorkens” vastgesteld. In 2013 is het bestemmingsplan uit 1999 vervallen door vaststelling van het bestemmingsplan “Goorkens-Hoogveld”. De tot dan toe geldende bestemmingsplannen van beide bedrijfsterreinen waren meer dan 10 jaar oud. Met deze slag konden de bestemmingsplannen afgestemd worden op gewijzigde omstandigheden. De opbouw van de milieucategorieën in beide bedrijfsterreinen zijn op elkaar afgestemd, ingedeeld in zones.

Al sinds de start van de verkoop, begin jaren 90 van de vorige eeuw, is Goorkens in trek. Elk jaar zijn er sindsdien kavels verkocht. In met name het noordelijke deel is ruimte voor bedrijven met een zwaardere milieucategorie zoals Van Berkel en de milieustraat van de Gemeente Uden. Enkele andere bedrijven die zich al in dit gebied gevestigd hebben zijn Vloerenbedrijf van Rijbroek BV, Caffarata Vuurwerk, XL Company en DKH metaalbewerking. Ook de gemeentelijke milieustraat ligt op bedrijventerrein Goorkens en er is een openbare vrachtwagenparkeerplaats met openbaar toilet.

Gronduitgifte

Nog uit te geven per 1-1-2021: 7.431 m²

Uitgegeven in 2021: 3.622 m2 -/
 Nog uit te geven per 1-1-2022: 3.809 m2

Ontwikkeling boekwaarde (geïnvesteerd vermogen)

Boekwaarde 1-1-2021: € 630.519
 Kosten 2021: € 23.999 +/+
 Winstneming 2021: € 212.000 +/+
Opbrengsten 2021: € 561.172 -/
 Boekwaarde 1-1-2022: € 305.346

Winstneming

Reeds genomen winst t/m 2021: € 11.417.648
 Verwachte nog te nemen winst: € 240.000
 (Waarvan te reserveren voor afdracht bovenwijkse voorzieningen € 56.754)

Vergelijk MJP 2021 met MJP 2022

Goorkens	Vergelijk MJP 2021 met MJP 2022		
	MJP 2021	MJP 2022	Vershil
Verwacht eindjaar	2021	2021	-
Verwerving, sanering en sloop	€ 7.634.688	€ 7.634.688	€ -
Bouw- en woonrijpmaken	€ 6.560.895	€ 6.560.895	€ -
Plankosten	€ 2.020.688	€ 2.021.050	€ 362
Diversen	€ 7.992	€ 7.992	€ -
Rentekosten	€ 3.072.074	€ 3.082.513	€ 10.439
Totale kosten	€ 19.296.338	€ 19.307.138	€ 10.800
Grondopbrengsten	€ 31.009.150	€ 31.004.908	€ (4.242)
Overige opbrengsten	€ 175.952	€ 176.136	€ 184
Totale opbrengsten	€ 31.185.102	€ 31.181.044	€ (4.058)
Faseringskosten	€ -	€ -	€ -
Winstneming t/m 2020	€ 11.417.648	€ 11.417.648	
Eindwaarde voor winstneming 2021	€ 460.620	€ 456.258	€ (4.362)
NCV voor winstneming 2021	€ 451.588	€ 447.311	€ (4.277)
Winstneming 2021 nominaal		€ 212.000	
Cijfers na winstneming 2021:			
Eindwaarde (winst)		€ 240.378	
Netto Contante Waarde per 1-1-2022		€ 235.665	

Verklaring (grootste) verschillen tussen MJP 2021 en MJP 2022

Niet van toepassing.

Laatste stand van zaken

Per einde 2021 waren alle kavels uitgegeven.

Foto's

Foto 1 (vorig Jaar Foto 2)/ 5 maart 2021 van het in 4 percelen opgesplitste perceel aan de Vliegeniersstraat. Twee delen zijn in 2020 verkocht én geleverd. Gefotografeerd vanuit kruising met de Bovenstraat in oostelijke richting.

Foto 2 (vorig Jaar Foto 3)/ 5 maart 2021 van een nog te bebouwen in 2019 verkocht perceel aan de Vliegeniersstraat. Het gaat om een perceel ten noorden van de Bovenstraat. Gefotografeerd vanuit Vliegeniersstraat in oostelijke richting.

Foto 2 (vorig jaar Foto 3)/ 5 maart 2021 van een nog te bebouwen in 2019 verkocht perceel aan de Vliegeniersstraat. Het gaat om een perceel ten noorden van de Bovenstraat. Gefotografeerd vanuit Vliegeniersstraat in oostelijke richting.

Foto 3 (vorig jaar Foto 4)/ 5 maart 2021 van een nog te bebouwen in 2019 verkocht perceel aan de Vliegeniersstraat. Het gaat om een perceel ten noorden van de Bovenstraat. Gefotografeerd vanuit Vliegeniersstraat in westelijke richting.

Hoenderbos-Velmolen (Uden)

Uitsnede kaart Omgevingsvisie met in rode cirkel: HB/VM

Luchtfoto plangebied, de blauwe blokken zijn nog uit te geven

Plan op hoofdlijnen

Type plan: Uitbreidingslocatie woningbouw
 Totale oppervlakte: ca. 85 hectare
 Uitgeefbaar: ca. 39 hectare

Huidige status: Bouwgrond in exploitatie
 Planvorming: Nog aanpassen bestemmingsplan, bouw- en woonrijpmaken + uitgeven kavels plandeel aan Sesterlaan
 Risicoprofiel: Gemiddeld

Toelichting

Ten zuiden van de Lippstadtsingel ligt deze, inmiddels grotendeels bebouwde, uitbreidingslocatie Hoenderbos-Velmolen, onderdeel van Uden-Zuid. Vroeger was dit een bosrijke omgeving, waar veel hoenders voorkwamen, zoals fazanten en patrijzen. Vandaar de naam Hoenderbos. De naam Velmolen dankt zijn ontstaan aan een watermolen, gelegen aan de waterloop die vanaf de Vloet in Volkel in de richting van Kooldert stroomt.

In het begin van de jaren 90 zijn de voorbereidingen voor de herontwikkeling van deze locatie opgestart. De eerste gronden zijn in 1991 verworven. Het bestemmingsplan Hoenderbos-Velmolen is door de raad in 1993 vastgesteld. In dit bestemmingsplan zaten verschillende deelgebieden 'uit te werken'. Hiervoor zijn in de loop der jaren steeds losse bestemmingsplanprocedures doorlopen.

Het totale gebied is circa 85 hectare groot. Het deel dat we nu kennen als De Ruiter zat oorspronkelijk ook in dit plangebied, maar dit is inmiddels afgezonderd. Niet alle gronden in het gebied zijn destijds verworven. Circa 10 hectare is in het bestemmingsplan ingepast. Een voorbeeld hiervan zijn gronden ten noorden en zuiden van de Patrijsweg waar onder andere historische boerderijen en een kersenboomgaard te vinden zijn.

In het plan zit een aantal grote infrastructurele aanpassingen, zoals (een deel van) de aanpassing van Rondweg Zuid, inmiddels bekend als de Lippstadtsingel en de rotondes aan de Karrevracht en de Verlengde Velmolen.

Inmiddels is ruim 38 hectare uitgegeven. Ondanks dat dit gebied hoofdzakelijk woningbouw bevat, zijn er ook andere typen bebouwing in dit gebied te vinden. Zo is er bij de entree aan de Verlengde Velmolen een aantal bedrijven gevestigd, zoals CSU, Rabobank en Tandartspraktijk Uden-Zuid. Daarnaast zijn aan de Wislaan de basisscholen 't Mulderke en de Cirkel gevestigd met de sporthal Hoenderbos erachter. Natuurlijk mag de supermarkt de Plus met aanvullende retail en horeca aan de Sesterlaan niet ontbreken in dit rijtje. Qua woningbouw is er flink wat diversiteit, variërend van zelfbouw tot woningen gebouwd door (kleinere en grotere) ontwikkelaars, van appartement tot

vrijstaande woning.

De laatste nog te ontwikkelen woningbouwlocatie bevindt zich aan de Sesterlaan, links en rechts van de supermarkt. Hier zijn 50 woningen voorzien, te bouwen door BPD die een bouwclaim heeft voor Uden-Zuid.

Gronduitgifte

Nog uit te geven per 1-1-2021:	6.326 m ²
<u>Uitgegeven in 2021:</u>	<u>0 m²</u>
Nog uit te geven per 1-1-2022:	6.326 m ²

Koop-/Ontwikkelovereenkomst gesloten, nog te leveren: 6.326 m²

Ontwikkeling boekwaarde (geïnvesteerd vermogen)

Boekwaarde 1-1-2021:	€ 20.033
Kosten 2021:	€ 90.962 +/+
Winstneming 2021:	€ 63.000 +/+
<u>Opbredngsten 2021:</u>	<u>€ 0 -/-</u>
Boekwaarde 1-1-2022:	€ 173.995

Winstneming

Reeds genomen winst tm 2021	€ 19.508.429
Verwachte nog te nemen winst:	€ 1.260.000

(Waarvan te reserveren voor afdracht bovenwijkse voorzieningen: € 94.257)

Vergelijk MJP 2021 met MJP 2022

Hoenderbos/Velmolen	Vergelijk MJP 2021 met MJP 2022		
	MJP 2021	MJP 2022	Verschil
Verwacht eindjaar	2023	2023	-
Verwerving, sanering en sloop	€ 9.510.049	€ 9.510.049	€ -
Bouw- en woonrijpmaken	€ 21.526.362	€ 21.540.762	€ 14.400
Plankosten	€ 7.569.051	€ 7.574.899	€ 5.848
Diversen	€ 33.739	€ 33.739	€ -
Rentekosten	€ (757.176)	€ (715.313)	€ 41.863
Totale kosten	€ 37.882.025	€ 37.944.136	€ 62.111
Grondopbrengsten	€ 58.053.579	€ 58.162.722	€ 109.143
Overige opbrengsten	€ 514.862	€ 514.862	€ -
Totale opbrengsten	€ 58.568.441	€ 58.677.584	€ 109.143
Faseringskosten	€ 17.029	€ (38.311)	€ (55.340)
Winstneming t/m 2020	€ 19.445.429	€ 19.445.429	€ -
Eindwaarde voor winstneming 2021	€ 1.238.522	€ 1.326.330	€ 87.808
NCW voor winstneming 2021	€ 1.167.087	€ 1.274.827	€ 107.740
Winstneming 2021 nominaal		€ 63.000	
Cijfers na winstneming 2021:			
Eindwaarde (winst)		€ 1.261.004	
Netto Contante Waarde per 1-1-2022		€ 1.212.037	

Verklaring (grootste) verschillen tussen MJP 2021 en MJP 2022

De belangrijkste mutaties in deze grondexploitatie betreft de lagere rentelast. Deze wordt veroorzaakt door de verlaging van de omslagrente van 2,56% naar 1,83%.

De opbrengst van Sesterpark fase 3a en 3b zijn gebaseerd op de voor dit gebied gesloten ontwikkelrealisatieovereenkomst.

Laatste stand van zaken

De stand van zaken van Sesterpark is dat we in afwachting zijn van een zittingsdatum voor de behandeling van het beroep. Dit betreft een beroep tegen het bestemmingsplan en de verleende vergunning voor het bouwen van de 50 woningen (coördinatie-regeling). Er is nog geen zittingsdatum bekend.

Foto's

Foto 1 / 9 maart 2021 van het te bebouwen westelijke deel. Gefotografeerd vanaf de parkeerplaats bij de supermarkt in de richting Sesterlaan / Muntmeester.

Foto 2 / 9 maart 2021 van het te bebouwen oostelijke deel. Gefotografeerd vanaf het pad bij de uitkijktoren in de richting Wislaan.

Hoevenseweg (Uden)

Uitsnede kaart Omgevingsvisie met in rode cirkel: Hoevenseweg

Luchtfoto plangebied, nog helemaal uit te geven

Plan op hoofdlijnen

Plan:	Inbreidingslocatie woningbouw (1 woning en extra tuinmeters)
Totale oppervlakte:	ca. 2.763m ²
Uitgeefbaar:	ca. 2.763m ²
Huidige status:	Bouwgrond in exploitatie
Planvorming:	Ontwerpbestemmingsplan in procedure, nog volledig bouw- en woonrijp maken
Risicoprofiel:	Laag

Toelichting plan

Achter de Hoevenseweg, links van de Klantstraat ligt deze inbreidingslocatie. Voorheen was in dit gebied de gemeentelijke kwekerij gevestigd. Deze is in 2011 opgeheven. Daarmee kwam een perceel van circa 16.500m² vrij. Een groot gedeelte van dit gebied is in gebruik als permacultuurtuin. Daarnaast maakt het Gilde St Barbara en St Lucia ook gebruik van een deel van dit gebied.

In 2018 is bekeken wat stedenbouwkundig de beste invulling is van het onbebouwde perceel naast Hoevenseweg 5a. Het perceel van circa 1.770m² is het meest geschikt voor één vrijstaande woning. In 2018 is de grondexploitatie hiervoor vastgesteld. Vervolgens zijn de voorbereidingen voor het wijzigen van het bestemmingsplan opgestart. Daarnaast is voor een aantal woningen aan de Klantstraat extra tuinmeters beschikbaar gesteld.

De Hoevenseweg is de verbinding tussen het oude centrum van Uden bij de Oude Kerk naar het dorp Zeeland. Hij loopt dwars door het buurtschap de Hoeven en ontleent daaraan zijn naam.

Gronduitgifte

Nog uit te geven per 1-1-2021:	1.771 m ²
<u>Uitgegeven in 2021:</u>	<u>0 m² -/-</u>
Nog uit te geven per 1-1-2022:	1.771 m ²

Ontwikkeling boekwaarde (geïnvesteerd vermogen)

Boekwaarde 1-1-2021:	€ 85.686
Kosten 2021:	€ 82.891 +/+
<u>Opbrengsten 2021:</u>	<u>€ 48.231 -/-</u>
Boekwaarde 1-1-2022:	€ 120.346

Winstneming

Reeds genomen winst:	€ 13.000
Verwachte nog te nemen winst:	€ 185.000

(Waarvan te reserveren voor afdracht bovenwijkse voorzieningen € 26.403)

Vergelijk MJP 2021 met MJP 2022

Hoevenesweg	Vergelijk MJP 2021 met MJP 2022		
	MJP 2021	MJP 2022	Vershil
Verwacht eindjaar	2022	2022	-
Verwerving, sanering en sloop	€ 5.032	€ 5.032	€ -
Bouw- en woonrijpmaken	€ 72.320	€ 74.436	€ 2.116
Plankosten	€ 125.137	€ 166.132	€ 40.995
Diversen	€ 5.000	€ 5.007	€ 7
Rentekosten	€ (2.114)	€ 6.168	€ 8.282
Totale kosten	€ 205.375	€ 256.775	€ 51.400
Grondopbrengsten	€ 403.950	€ 453.772	€ 49.822
Overige opbrengsten	€ 1.233	€ 1.773	€ 540
Totale opbrengsten	€ 405.183	€ 455.545	€ 50.362
Faseringskosten	€ 1.258	€ -	€ (1.258)
Winstneming t/m 2020	€ 0	€ -	€ (0)
Eindwaarde voor winstneming 2021	€ 198.550	€ 198.770	€ 220
NCW voor winstneming 2021	€ 190.840	€ 194.872	€ 4.032
Winstneming 2021 nominaal		€ 13.000	
Cijfers na winstneming 2021:			
Eindwaarde (winst)		€ 185.532	
Netto Contante Waarde per 1-1-2022		€ 181.894	

Verklaring (grootste) verschillen tussen MJP 2021 en MJP 2022

In 2021 is het traject met de omgeving intensiever gebleken dan vooraf verwacht. Deels komt dat doordat er meer gesprekken dan voorzien hebben plaatsgevonden en deels doordat er meer maatregelen nodig zijn, met name m.b.t. ontsluiting, om de extra woning daar te kunnen realiseren. De grondprijs van de woonkavel is naar boven bijgesteld conform het vastgestelde grondprijzadvies 2022.

Laatste stand van zaken

In juni 2021 is het bestemmingsplan vastgesteld en onherroepelijk geworden. In oktober 2021 heeft het college besloten het kavel per opbod te verkopen. Hierdoor vraagt de voorbereiding van de verkoop meer tijd. Naar verwachting wordt het kavel in het tweede kwartaal 2022 bouwrijp per opbod verkocht.

Met een aantal bewoners aan de Klantstraat is overeengekomen dat zij een stuk grond konden kopen als toevoeging op hun tuin. In 2021 zijn al deze stroken verkocht.

Foto

Foto / 1 maart 2021 van de te bebouwen kavel. Gefotografeerd vanaf het weggetje achter Hoevenseweg 5B in zuidoostelijke richting.

Hoogveld Zuid (Uden)

Uitsnede kaart Omgevingsvisie met in rode cirkel: HV-Z

Luchtfoto plangebied, nog helemaal uit te geven

Plan op hoofdlijnen

Type plan:	Uitbreidingslocatie bedrijventerrein
Totale oppervlakte:	Totale gebied circa 17 hectare, in bezit van gemeente circa 16,5 hectare
Uitgeefbaar:	Circa 12 hectare
Huidige status:	Bouwgrond in exploitatie
Planvorming:	Bestemmingsplan in voorbereiding
Risicoprofiel:	Gemiddeld

Toelichting plan

Het plangebied voor de vast te stellen grondexploitatie Hoogveld-Zuid ligt ten zuiden van de reeds

bestaande bedrijventerreinen Goorkens en Hoogveld tot aan de Venstraat. Het gebied wordt aan de westkant begrenst door de Zeelandsedijk en aan de oostkant door een watergang.

Reeds in de StructuurvisiePlus 2001 en in het uitwerkingsplan van het Streekplan 2004 is het gebied tussen de Kromstraat en de Rondweg Volkel aangewezen als beoogde uitbreiding voor bedrijventerreinen. Naar aanleiding daarvan zijn gronden in het gebied verworven door de gemeente. In 2007 is ook een voorkeursrecht (WVG) gevestigd op het plangebied. In 2008 was daardoor al ca. 138.000m² in bezit. Na de vaststelling van de structuurvisie "Hoogveld-Zuid" begin 2010 is de WVG verlengd. Eind 2010 had de gemeente ca. 148.000m² in bezit en per einde 2011 229.000m².

Als gevolg van de crisis is de geplande ontwikkeling in die periode niet van de grond gekomen. Als gevolg van een kritische blik op de gronden van Hoogveld-Zuid is per einde 2011 het zuidelijke deel (ten zuiden van de Venstraat) waarvan circa 70.000m² reeds in bezit was afgewaardeerd naar agrarische waarde. In 2013 is de WVG voor het hele gebied opgeheven. In de Omgevingsvisie 2015 is het gebied opgenomen als potentieel bedrijventerrein. Op het zuidelijke deel is in 2018 het zonnepark gekomen.

Ook in regioverband kwam aandacht voor de hoeveelheid beschikbare grond voor bedrijventerreinen en de verwachte vraag voor de middellange termijn. In 2015 is het regionale afsprakenkader voor bedrijventerreinen door de regio Noordoost Brabant vastgesteld. Hierin is de afspraak gemaakt dat de ontwikkeling van nieuwe terreinen in de regio worden besproken. De vraag naar bedrijventerrein is de laatste paar jaar weer toegenomen. Met als doel om aan te kunnen sluiten op de uitgifte van kavels op Goorkens en Hoogveld

heeft de regio Noordoost Brabant ingestemd met de start van de voorbereiding voor de ontwikkeling van dit gebied. Ook de raad heeft hiertoe besloten met de vaststelling van het MeerJarenPerspectief 2017 van het grondbedrijf.

De gronden binnen het te ontwikkelen plangebied zijn op enkele kavels na geheel in eigendom van de gemeente. Onderzocht wordt of en hoe de percelen in eigendom van derden meegenomen worden bij de ontwikkeling. Deze percelen worden voornamelijk in de doorrekening van de grondexploitatie meegenomen op basis van minnelijke verwerving. Hiertoe is eind 2019 opnieuw een voorkeursrecht gevestigd op de betreffende percelen. Wanneer er geen overeenstemming komt zal mogelijk een exploitatieplan opgesteld worden. Dan volgt ook een bijstelling van de nu geraamde kosten en opbrengsten.

In de exploitatie en uitwerking van dit plangebied is het bestaande bedrijventerrein Hoogveld als referentie genomen. Op het gebied van duurzaamheid wordt een gematigde ambitie nagestreefd, waarbij functionaliteit prevaleert. Het waardevol bestaand groen wordt, evenals de ecologische zone langs de Zeelandsedijk, ingepast. En er wordt een geleidelijke overgang nagestreefd met buurtschap Lankes.

Gronduitgifte

Nog uit te geven per 1-1-2021:	122.000 m ²	
Uitgegeven in 2021:	0 m ²	-/-
<u>Correctie n.a.v. concept ontwerp b.p.</u>	<u>622 m²</u>	-/-
Nog uit te geven per 1-1-2022:	122.622 m ²	

Ontwikkeling boekwaarde (geïnvesteerd vermogen)

Boekwaarde 1-1-2021	€ 9.239.766
Kosten 2021:	€ 410.818 ++
<u>Opbrengsten 2021:</u>	<u>€ 25.551 -/-</u>
Boekwaarde 1-1-2021:	€ 9.625.033

Winstneming

Reeds genomen winst t/m 2021: € 0

Verwachte nog te nemen winst: € 2.440.000

(Waarvan te reserveren voor afdracht bovenwijkse voorzieningen € 1.827.068)

Vergelijk MJP 2021 met MJP 2022

Hoogveld-Zuid	Vergelijk MJP 2021 met MJP 2022		
	MJP 2021	MJP 2022	Vershil
Verwacht eindjaar	2025	2026	+ 1 jaar
Verwerving, sanering en sloop	€ 6.555.322	€ 6.583.195	€ 27.873
Bouw- en woonrijpmaken	€ 3.705.442	€ 3.793.861	€ 88.419
Plankosten	€ 1.756.977	€ 1.826.608	€ 69.631
Diversen	€ 56.788	€ 82.381	€ 25.593
Rentekosten	€ 3.520.142	€ 3.399.150	€ (120.992)
Totale kosten	€ 15.594.671	€ 15.685.196	€ 90.525
Grondopbrengsten	€ 16.592.000	€ 17.657.568	€ 1.065.568
Overige opbrengsten	€ 217.048	€ 217.548	€ 500
Totale opbrengsten	€ 16.809.048	€ 17.875.116	€ 1.066.068
Faseringskosten	€ (279.359)	€ (251.083)	€ 28.276
Winstneming t/m 2020		€ 0	€ 0
Eindwaarde voor winstneming 2021	€ 1.493.736	€ 2.441.003	€ 947.267
NCW voor winstneming 2021	€ 1.352.923	€ 2.210.891	€ 857.968
Winstneming 2021 nominaal		€ -	
Cijfers na winstneming 2021:			
Eindwaarde (winst)		€ 2.441.003	
Netto Contante Waarde per 1-1-2022		€ 2.210.891	

Verklaring (grootste) verschillen tussen MJP 2021 en MJP 2022

De kosten van het bouw- en woonrijpmaken zijn geïndexeerd met ca 2,5%. De plankosten zijn ook geïndexeerd en enigszins aangepast. Dit omdat er nog één perceel grond is waarvan met de eigenaar nog geen overeenstemming is bereikt over de verwerving. Mogelijk zal voor dat perceel een exploitatieplan moeten worden opgesteld hetgeen ook extra kosten met zich meebrengt. De rentekosten zijn lager door de aanpassing van de rente van 2,56% naar 1,83%.

Laatste stand van zaken

De voorbereidingen voor het bestemmingsplan zijn in volle gang. De meerderheid aan onderzoeken is uitgevoerd. Uit de eerste resultaten van de onderzoeken is gebleken dat er mogelijk aanpassingen nodig zijn, waardoor er mogelijk vertraging kan optreden.

Het explosievenonderzoek is geheel afgerond en ook heeft de vereiste asbestsanering plaatsgevonden. De voorbereidende werkzaamheden gericht op het woon- en bouwrijp maken, zijn opgepakt. De verwachting is dat het bestemmingsplan in de 2e helft van 2022 in procedure kan.

In de grex is de aanneme gedaan dat we in 2023 kunnen gaan uitgeven. Uitgangspunt bij deze uitgifte is overigens dat die in 4 jaar plaatsvindt hetgeen een voorzichtige aanneme is. Indien dit onverhoopt niet het geval mocht zijn dan schuiven ook de kosten door.

Foto's

Foto 1 / 5 maart 2021 van het te bebouwen Hoogveld-Zuid. Gefotografeerd vanaf de Venstraat ter hoogte van de waterloop (zuidwestelijke rand plangebied) in noordoostelijke richting.

Foto 2 / 5 maart 2021 van het te bebouwen Hoogveld-Zuid. Gefotografeerd op de Kromstraat nabij rotonde Zeelandsedijk (noordoostelijke rand plangebied) in zuidwestelijke richting.

Hoogveld Zuid (Uden)

Uitsnede kaart Omgevingsvisie met in rode cirkel: HV-Z

Luchtfoto plangebied, nog helemaal uit te geven

Plan op hoofdlijnen

Type plan:	Uitbreidingslocatie bedrijventerrein
Totale oppervlakte:	Totale gebied circa 17 hectare, in bezit van gemeente circa 16,5 hectare
Uitgeefbaar:	Circa 12 hectare

Huidige status:	Bouwgrond in exploitatie
Planvorming:	Bestemmingsplan in voorbereiding
Risicoprofiel:	Gemiddeld

Toelichting plan

Het plangebied voor de vast te stellen grondexploitatie Hoogveld-Zuid ligt ten zuiden van de reeds bestaande bedrijventerreinen Goorkens en Hoogveld tot aan de Venstraat. Het gebied wordt aan de westkant begrenst door de Zeelandsedijk en aan de oostkant door een watergang.

Reeds in de StructuurvisiePlus 2001 en in het uitwerkingsplan van het Streekplan 2004 is het gebied tussen de Kromstraat en de Rondweg Volkel aangewezen als beoogde uitbreiding voor bedrijventerreinen. Naar aanleiding daarvan zijn gronden in het gebied verworven door de gemeente. In 2007 is ook een voorkeursrecht (WVG) gevestigd op het plangebied. In 2008 was daardoor al ca. 138.000m² in bezit. Na de vaststelling van de structuurvisie "Hoogveld-Zuid" begin 2010 is de WVG verlengd. Eind 2010 had de gemeente ca. 148.000m² in bezit en per einde 2011 229.000m².

Als gevolg van de crisis is de geplande ontwikkeling in die periode niet van de grond gekomen. Als gevolg van een kritische blik op de gronden van Hoogveld-Zuid is per einde 2011 het zuidelijke deel (ten zuiden van de Venstraat) waarvan circa 70.000m² reeds in bezit was afgewaardeerd naar agrarische waarde. In 2013 is de WVG voor het hele gebied opgeheven. In de Omgevingsvisie 2015 is het gebied opgenomen als potentieel bedrijventerrein. Op het zuidelijke deel is in 2018 het zonnepark gekomen.

Ook in regioverband kwam aandacht voor de hoeveelheid beschikbare grond voor bedrijventerreinen en de verwachte vraag voor de middellange termijn. In 2015 is het regionale afsprakenkader voor bedrijventerreinen door de regio Noordoost Brabant vastgesteld. Hierin is de afspraak gemaakt dat de ontwikkeling van nieuwe terreinen in de regio worden besproken. De vraag naar bedrijventerrein is de laatste paar jaar weer toegenomen. Met als doel om aan te kunnen sluiten op de uitgifte van kavels op Goorkens en Hoogveld heeft de regio Noordoost Brabant ingestemd met de start van de voorbereiding voor de ontwikkeling van dit gebied. Ook de raad heeft hiertoe besloten met de vaststelling van het MeerJarenPerspectief 2017 van het grondbedrijf.

De gronden binnen het te ontwikkelen plangebied zijn op enkele kavels na geheel in eigendom van

de gemeente. Onderzocht wordt of en hoe de percelen in eigendom van derden meegenomen worden bij de ontwikkeling. Deze percelen worden vooralsnog in de doorrekening van de grondexploitatie meegenomen op basis van minnelijke verwerving. Hiertoe is eind 2019 opnieuw een voorkeursrecht gevestigd op de betreffende percelen. Wanneer er geen overeenstemming komt zal mogelijk een exploitatieplan opgesteld worden. Dan volgt ook een bijstelling van de nu geraamde kosten en opbrengsten.

In de exploitatie en uitwerking van dit plangebied is het bestaande bedrijventerrein Hoogveld als referentie genomen. Op het gebied van duurzaamheid wordt een gematigde ambitie nagestreefd, waarbij functionaliteit prevaleert. Het waardevol bestaand groen wordt, evenals de ecologische zone langs de Zeelandsedijk, ingepast. En er wordt een geleidelijke overgang nagestreefd met buurtschap Lankes.

Gronduitgifte

Nog uit te geven per 1-1-2021:	122.000 m ²	
Uitgegeven in 2021:	0 m ²	-/-
<u>Correctie n.a.v. concept ontwerp b.p.</u>	<u>622 m²</u>	-/-
Nog uit te geven per 1-1-2022:	122.622 m ²	

Ontwikkeling boekwaarde (geïnvesteerd vermogen)

Boekwaarde 1-1-2021	€ 9.239.766
Kosten 2021:	€ 410.818 +/+
<u>Opbrengsten 2021:</u>	<u>€ 25.551 -/-</u>
Boekwaarde 1-1-2021:	€ 9.625.033

Winstneming

Reeds genomen winst t/m 2021: € 0

Verwachte nog te nemen winst: € 2.440.000

(Waarvan te reserveren voor afdracht bovenwijkse voorzieningen € 1.827.068)

Vergelijk MJP 2021 met MJP 2022

Hoogveld-Zuid	Vergelijk MJP 2021 met MJP 2022		
	MJP 2021	MJP 2022	Verschil
Verwacht eindjaar	2025	2026	+ 1 jaar
Verwerving, sanering en sloop	€ 6.555.322	€ 6.583.195	€ 27.873
Bouw- en woonrijpmaken	€ 3.705.442	€ 3.793.861	€ 88.419
Plankosten	€ 1.756.977	€ 1.826.608	€ 69.631
Diversen	€ 56.788	€ 82.381	€ 25.593
Rentekosten	€ 3.520.142	€ 3.399.150	€ (120.992)
Totale kosten	€ 15.594.671	€ 15.685.196	€ 90.525
Grondopbrengsten	€ 16.592.000	€ 17.657.568	€ 1.065.568
Overige opbrengsten	€ 217.048	€ 217.548	€ 500
Totale opbrengsten	€ 16.809.048	€ 17.875.116	€ 1.066.068
Faseringskosten	€ (279.359)	€ (251.083)	€ 28.276
Winstneming t/m 2020		€ 0	€ 0
Eindwaarde voor winstneming 2021	€ 1.493.736	€ 2.441.003	€ 947.267
NCW voor winstneming 2021	€ 1.352.923	€ 2.210.891	€ 857.968
Winstneming 2021 nominaal		€ -	
Cijfers na winstneming 2021:			
Eindwaarde (winst)		€ 2.441.003	
Netto Contante Waarde per 1-1-2022		€ 2.210.891	

Verklaring (grootste) verschillen tussen MJP 2021 en MJP 2022

De kosten van het bouw- en woonrijpmaken zijn geïndexeerd met ca 2,5%. De plankosten zijn ook geïndexeerd en enigszins aangepast. Dit omdat er nog één perceel grond is waarvan met de eigenaar nog geen overeenstemming is bereikt over de verwerving. Mogelijk zal voor dat perceel een exploitatieplan moeten worden opgesteld hetgeen ook extra kosten met zich meebrengt. De rentekosten zijn lager door de aanpassing van de rente van 2,56% naar 1,83%.

Laatste stand van zaken

De voorbereidingen voor het bestemmingsplan zijn in volle gang. De meerderheid aan onderzoeken is uitgevoerd. Uit de eerste resultaten van de onderzoeken is gebleken dat er mogelijk aanpassingen nodig zijn, waardoor er mogelijk vertraging kan optreden.

Het explosievenonderzoek is geheel afgerond en ook heeft de vereiste asbestsanering plaatsgevonden. De voorbereidende werkzaamheden gericht op het woon- en bouwrijp maken, zijn opgepakt. De verwachting is dat het bestemmingsplan in de 2e helft van 2022 in procedure kan.

In de grex is de aanneming gedaan dat we in 2023 kunnen gaan uitgeven. Uitgangspunt bij deze uitgifte is overigens dat die in 4 jaar plaatsvindt hetgeen een voorzichtige aanneming is. Indien dit onverhoopt niet het geval mocht zijn dan schuiven ook de kosten door.

Foto's

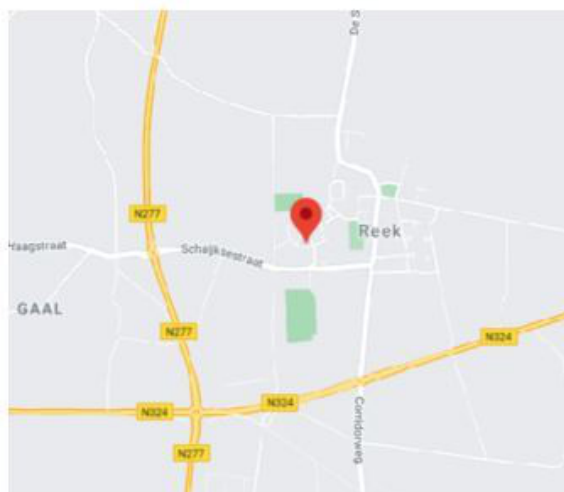

Foto 1 / 5 maart 2021 van het te bebouwen Hoogveld-Zuid. Gefotografeerd vanaf de Venstraat ter hoogte van de waterloop (zuidwestelijke rand plangebied) in noordoostelijke richting.

Foto 2 / 5 maart 2021 van het te bebouwen Hoogveld-Zuid. Gefotografeerd op de Kromstraat nabij rotonde Zeelandsedijk (noordoostelijke rand plangebied) in zuidwestelijke richting.

Kerkpad III-Reek

Kaart ligging grex

Luchtfoto plangebied, het blauw blok is nog uit te geven

Plan op hoofdlijnen

Type plan:	Uitbreidingslocatie woningbouw
Totale oppervlakte:	47.254 m ²
Uitgeefbaar:	26.331 m ²
Huidige status:	Bouwgrond in exploitatie
Planvorming:	Nog 1 verkochte kavel te transporteren in 2022
Risicoprofiel:	Laag

Toelichting

Kerkpad, fase III betreft de laatste fase van het plan Kerkpad in Reek. Fase I en II van het plan Kerkpad zijn gereed. Het totale woningbouwprogramma bestond uit 58 woningen en één gezinsvervangend huis. Door de splitsing van een kavel in 2021 wordt nu 1 woning meer gerealiseerd (59 in totaal).

Gronduitgifte

Nog uit te geven per 1-1-2021:	1.524 m ²
<u>Uitgegeven in 2021:</u>	<u>837 m²</u>
Nog uit te geven per 1-1-2022:	687 m ²

Ontwikkeling boekwaarde

Boekwaarde 1-1-2021:	€	82.060	
Kosten :	€	25.949	
Winstneming 2021	€	112.921	
<u>Opbrengsten 2021:</u>	€	<u>161.524</u>	-/-

Boekwaarde 1-1-2022:	€	59.406	
----------------------	---	--------	--

Winstneming

Reeds genomen winst tm 2021	€	2.287.750	
-----------------------------	---	-----------	--

Verwachte nog te nemen winst: € 77.518

Vergelijk MJP 2021 met MJP 2022			
Kerkpad III	MJP 2021	MJP 2022	Verskil
Verwacht eindjaar	2022	2022	
Verwerving, sanering en sloop	273.487	272.607	-880
Bouw- en woonrijpmaken	1.165.055	1.169.067	4.012
Plankosten	540.543	535.711	-4.832
Diversen	3.278	3.178	-100
Rentekosten	25.290	26.808	1.518
Totale kosten	2.007.653	2.007.371	-282
Grondopbrengsten	4.071.801	4.071.800	-1
Overige opbrengsten	360.618	360.617	-1
Totale opbrengsten	4.432.419	4.432.417	-2
Faseringskosten	-1.011	44	1.055
Fonds bovenwijks en groen voor rood	68.734	68.734	0
Winstneming t/m 2020	2.165.829	2.165.829	0
Eindwaarde	191.214	190.439	-775
Winstneming		112.921	
Cijfers na winstneming 2021:			
Eindwaarde (winst)		77.518	
Netto Contante Waarde per 1-1-2022		75.998	

Verklaring (grootste) verschillen tussen MJP 2021 en MJP 2022

Geen bijzonderheden.

Laatste stand van zaken

Het plan is in 2020 nagenoeg helemaal woonrijp gemaakt. Er resteren nog een paar kleine posten. De laatste kavel is eind 2021 verkocht en zal naar verwachting in 2022 getransporteerd worden.

Foto's

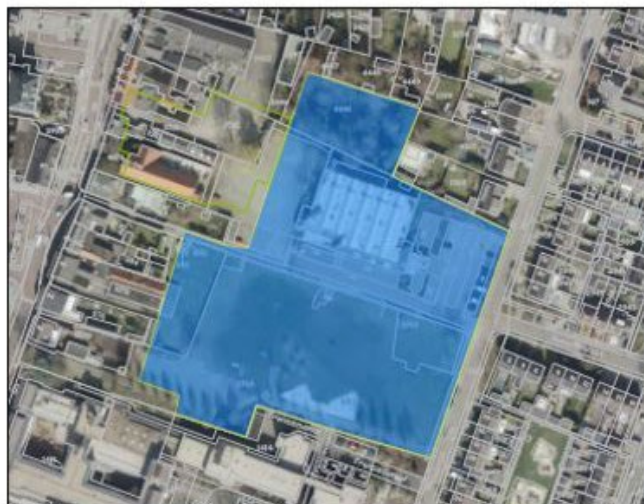

Kerkstraat-Oost (Zeeland)

Kaart ligging grex

Luchtfoto plangebied, 2 kavels uitgegeven aan de zuidwestkant

Plan op hoofdlijnen

Type plan:	Uitbreidingslocatie woningbouw
Totale oppervlakte:	22.959 m ²
<u>Uitgeefbaar:</u>	4.604 m ²
Huidige status:	Bouwgrond in exploitatie
Planvorming:	De grex is in 2021 geopend. De civieltechnische werkzaamheden moeten nog uitgevoerd. Er zijn 2 kavels verkocht.
Risicoprofiel:	Laag

Uitgebreidere toelichting plan

In het centrum van Zeeland worden een nieuw multifunctioneel dorps huis en een sporthal gerealiseerd. Het oude parochie huis wordt behouden en de naast gelegen panden Salt & Pepper en een deel van Ambianz zijn aangekocht om te worden gesloopt. De huidige sporthal maakt plaats voor woningbouw. Op het naastgelegen voormalig terrein van basisschool de Vlasgaard is ook plaats voor woningbouw. In de komende jaren worden door de gemeente nog kavels ten behoeve van 42 woningen verkocht.

Kerkstraat Oost	Vergelijk opening Grex met MJP 2022		
	Raming opening grex	MJP 2022	Verschil
Verwacht eindjaar	2024	2024	
Verwerving, sanering en sloop	295.203	313.903	18.700
Bouw- en woonrijpmaken	1.275.638	1.423.025	147.387
Plankosten	109.360	187.599	78.239
Diversen	0	450	450
Rentekosten	5.302	5.867	565
Totale kosten	1.685.503	1.930.844	245.341
Grondopbrengsten	1.274.862	1.347.699	72.837
Overige opbrengsten	100.000	100.000	0
Totale opbrengsten	1.374.862	1.447.699	72.837
Faseringskosten	35.465	23.655	-11.810
Fonds bovenwijken en groen voor rood	0	0	0
Winstneming t/m 2020	0	0	0
Eindwaarde (verlies)	-346.106	-506.800	-160.694
Netto Contante Waarde per 1-1-2022	-326.143	-477.569	-151.426

Verklaring (grootste) verschillen tussen opening Grex en MJP 2022

De hogere plankosten worden veroorzaakt door meer gemaakte kosten in de opstart van dit project. Onder andere door meer uren voor Ruimte.

De kosten voor bouw- en woonrijpmaken zijn hoger door o.a. prijsstijgingen, de verplaatsing/verwijdering van een hekwerk en de verplaatsing van Sirene.

De opbrengsten zijn hoger door nieuw grondprijsbeleid.

Laatste stand van zaken

In 2021 zijn de aangekochte panden gesloopt. De bouw van het Dorpshuis is in volle gang. De verwachting is om alle kavels in 2022 en 2023 uit te geven.

Foto's

Reek Zuid (Reek)

Kaart ligging ~~grx~~

Luchtfoto plangebied, de blauwe blokken zijn nog uit te geven

Plan op hoofdlijnen

Type plan:	Bedrijventerrein met kavels voor wonen, woon-werkkavels en werkkavels
Totale oppervlakte:	54.397 m ²
Uitgeefbaar:	32.177m ²
Huidige status:	Bouwgrond in exploitatie
Planvorming:	Werkzaamheden woonrijp maken worden de komende jaren uitgevoerd. Nog 18 kavels en 1 woning in de verkoop.
Risicoprofiel:	Middel

Uitgebreidere toelichting plan

Reek-Zuid betreft een Woon-werkgebied (ruim 3 ha uitteefbaar) met kavels van 750 tot 1.775m². De verkoopbaarheid van de kavels is de afgelopen jaren lastig gebleken. Inmiddels is er vanuit verschillende ondernemers toch interesse getoond voor een kavel op Reek-Zuid. De concreet lopende initiatieven zijn een project van 29 kleinere ondernemerskavels, enkele traditionele woonwerkinitiatieven en enkele bedrijfsinitiatieven. Als deze plannen doorzetten dan zullen de bestemmingen van diverse percelen gewijzigd moeten worden. Op dit moment zijn we bezig met de voorbereidingen van een bestemmingsplan dat dit jaar nog in procedure wordt gebracht. Dit kan positieve maar ook nadelige gevolgen hebben voor de eerdere uitgangspunten met betrekking tot de prijs per vierkante meter. In 2021 is 926 m² verkocht.

Gronduitgifte

Nog uit te geven per 1-1-2021:	23.129 m ²
<u>Uitgegeven in 2021:</u>	<u>926 m²</u>
Nog uit te geven per 1-1-2022:	22.203 m ²

Ontwikkeling boekwaarde

Boekwaarde 1-1-2021:	€ 7.264.451
Kosten 2021:	€ 134.864 +/-
<u>Opbrengsten 2021:</u>	<u>€ 129 .640,- -/-</u>

Boekwaarde 1-1-2022: € 7.269.675

Reek Zuid	Vergelijk MJP 2021 met MJP 2022		
	MJP 2021	MJP 2022	Vershil
Verwacht eindjaar	2026	2026	
Verwerving, sanering en sloop	4.550.685	4.550.692	7
Bouw- en woonrijpmaken	1.369.602	1.407.169	37.567
Milieukosten	771.682	771.682	0
Plankosten	867.080	951.912	84.832
Diversen	73.464	78.443	4.979
Rentekosten	2.262.543	2.550.467	287.924
Totale kosten	9.895.056	10.310.364	415.308
Grondopbrengsten	5.471.046	5.643.221	172.175
Subsidies	300.000	300.000	0
Overige opbrengsten	254.640	190.338	-64.302
Totale opbrengsten	6.025.686	6.133.559	107.873
Faseringskosten	11.151	2.587	-8.564
Winstneming t/m 2020	0	0	0
Eindwaarde (verlies)	-3.880.521	-4.174.219	-293.698
Netto Contante Waarde per 1-1-2022		-3.780.719	

Verklaring (grootste) verschillen tussen MJP 2021 en MJP 2022

Het rentepercentage is per 2022 verhoogd van 0,71% naar 1,83%. Dit heeft i.v.m. de boekwaarde en de resterende looptijd een nadelig effect op het resultaat. De opbrengsten zijn hoger door nieuw grondprijnsbeleid..

Laatste stand van zaken

De verwachting is dat een groot deel van de uitteefbare kavels in 2022 zullen passeren, deze zijn reeds in overeenkomst.

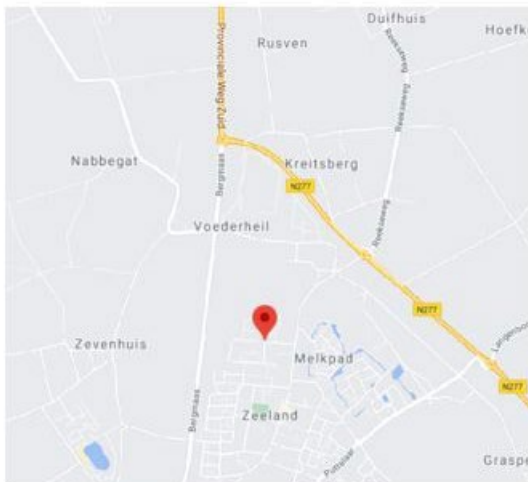
Foto's

Repelakker (Zeeland)

Kaart ligging ~~GREX~~

Luchtfoto plangebied, in het noordoostelijke blauwe blok zijn nog 2 kavels te leveren

Plan op hoofdlijnen

Type plan: Uitbreidingslocatie woningbouw

Totale oppervlakte: 110.255 m²

~~Uitgeefbaar:~~ 55.722 m²

Huidige status: Bouwgrond in exploitatie

Planvorming: Nog 2 kavels aan de Blazoelaan uit te geven. Diverse delen woonrijp maken.

Risicoprofiel: Laag

Uitgebreidere toelichting plan

De gemeente Landerd en marktpartijen hebben overeenkomsten gesloten voor de ontwikkeling van plan Repelakker in Zeeland. Uitgangspunt in deze overeenkomst is dat de gemeente de gronden verwerft, het plan bouwrijp maakt en de bouw kavels terug verkoopt aan de projectontwikkelaars (bouwclaimmodel). De gemeente heeft zelf ook kavels ontwikkeld. In totaal worden er tot einde looptijd 225 woningen gerealiseerd.

Gronduitgifte

Nog uit te geven per 1-1-2021:	2.535 m ²
<u>Uitgegeven in 2021:</u>	<u>1.583 m²</u>
Nog uit te geven per 1-1-2022:	952 m ²

Ontwikkeling boekwaarde

Boekwaarde 1-1-2021:	€	94.221	
Kosten 2021:	€	205.945	++
Winstneming 2021	€	50.794	
<u>Opbrengsten 2021:</u>	<u>€</u>	<u>446.530</u>	<u>-/-</u>

Boekwaarde 1-1-2022:	€	95.571
----------------------	---	--------

Winstneming

Reeds genomen winst tm 2021	€	1.384.040
-----------------------------	---	-----------

Verwachte nog te nemen winst:	€	65.482
-------------------------------	---	--------

Vergelijk MJP 2021 met MJP 2022			
Repelakker	MJP 2021	MJP 2022	Vershil
Verwacht eindjaar	2022	2023	
Verwerving, sanering en sloop	4.932.567	4.931.720	-847
Bouw- en woonrijpmaken	3.850.973	3.885.412	34.439
Plankosten	1.050.245	1.044.198	-6.047
Diversen	67.887	68.081	194
Rentekosten	1.692.389	1.688.660	-3.729
Totale kosten	11.594.061	11.618.071	24.010
Grondopbrengsten	13.058.243	13.058.243	0
Overige opbrengsten	105.285	105.285	0
Totale opbrengsten	13.163.528	13.163.528	0
Faseringskosten	5.845	6.187	342
Fonds bovenwijks en groen voor rood	89.748	89.748	0
Winstneming t/m 2020	1.333.246	1.333.246	0
Eindwaarde	140.628	116.276	-24.352
Winstneming 2021		50.794	
Cijfers na winstneming 2021:			
Eindwaarde (winst)		65.482	
Netto Contante Waarde per 1-1-2022		62.939	

Verklaring (grootste) verschillen tussen MJP 2021 en MJP 2022

De ramingen per 1-1-2022 voor het bouw- en woonrijp maken zijn bijgesteld ten opzichte van de ramingen per 1-1-2021. Er zijn meerkosten onder andere door extra leveren en aanbrengen van keerwanden, het ophogen van het bouwterrein en het toevoegen van een drempel.

Laatste stand van zaken

Fase I bevindt zich momenteel in een afrondende fase. Binnen fase II zijn inmiddels al een groot aantal woningen gebouwd. In 2021 zijn drie kavels verkocht. De verwachting is dat de overige twee kavels in 2022 geleverd kunnen worden. Het plan is in 2021 grotendeels afgebouwd. In 2022 en 2023 resteert nog een klein deel woonrijp maken.

Foto's

Spechtenlaan 2e fase (Uden)

Uitsnede kaart Omgevingsvisie met in cirkel: Spechtenlaan 2e fase

Luchtfoto plangebied, de blauwe blokken zijn nog te leveren/uit te geven

Plan op hoofdlijnen

Type plan: Uitbreidingslocatie woningbouw
 Totale oppervlakte: ca. 2,9 hectare
 Uitgeefbaar: ca. 1,7 hectare

Huidige status: Bouwgrond in exploitatie
 Planvorming: Alle kavels uitgegeven; laatste deel woonrijp maken
 Risicoprofiel: **Laag**

Toelichting plan

Aan de Spechtenlaan in Odiliapeel, grenzend aan het bos ligt deze uitbreidingslocatie. In 2 fases is het aantal woningen in Odiliapeel uitgebreid om daarmee tegemoet te komen aan de woningbouwbehoefte in deze kern. Het aantal gewenste nieuwe woningen kon niet binnen inbreidingslocaties gevonden worden. Vandaar dat gezocht is naar een uitbreidingslocatie grenzend aan bestaand woongebied. De eerste fase is gebouwd in de jaren 2005-2008. Het gebied voor deze 2e fase is circa 2,9 hectare grond waarvan circa 1,7 hectare uitgegeven wordt.

De grondexploitatie is in 2011 vastgesteld. In datzelfde jaar is het eerste bestemmingsplan voor deze locatie vastgesteld. Hierbij was het deel tussen Zonnedauw en Turfsteker uitgewerkt, voor het andere deel was opgenomen “wonen, uit te werken”. In 2017 is de uitwerking in procedure gebracht.

Gronduitgifte

Nog uit te geven per 1-1-2021:	630 m2
<u>Uitgegeven in 2021:</u>	<u>630 m2 -/-</u>
Nog uit te geven per 1-1-2022:	0 m2

Ontwikkeling boekwaarde

Boekwaarde 1-1-2021:	€ - 283.512
Kosten 2021:	€ 194.330 +/+
<u>Opbrengsten 2021:</u>	<u>€ 173.445 -/-</u>
Boekwaarde 1-1-2022:	€ 262.627

Winstneming

Grex is verlieslatend, derhalve geen winstneming mogelijk.

Het verwachte verlies is afgedekt middels de Voorziening Exploitatierisico's tegen de netto contante waarde per 1-1-2022.

Vergelijk MJP 2021 met MJP 2022

Spechtenlaan 2e fase	Vergelijk MJP 2021 met MJP 2022		
	MJP 2021	MJP 2022	Vershil
Verwacht eindjaar	2021	2021	-
Verwerving, sanering en sloop	€ 628.173	€ 628.173	€ -
Bouw- en woonrijpmaken	€ 940.078	€ 949.009	€ 8.931
Plankosten	€ 956.648	€ 965.689	€ 9.041
Diversen	€ 51.953	€ 28.841	€ (23.112)
Rentekosten	€ 1.096.167	€ 1.092.155	€ (4.012)
Totale kosten	€ 3.673.019	€ 3.663.867	€ (9.152)
Grondopbrengsten	€ 3.561.473	€ 3.561.473	€ -
Overige opbrengsten	€ 21.382	€ 21.577	€ 195
Totale opbrengsten	€ 3.582.855	€ 3.583.050	€ 195
Faseringskosten	€ -	€ -	€ -
Winstneming t/m 2020			€ -
Eindwaarde voor winstneming 2021	€ (90.165)	€ (113.067)	€ (22.902)
NCW voor winstneming 2021	€ (88.397)	€ (110.850)	€ (22.453)
Winstneming 2021 nominaal		€ -	
Cijfers na winstneming 2021:			
Eindwaarde (verlies)		€ (113.067)	
NCW per 1-1 (verlies)		€ (110.850)	

Verklaring (grootste) verschillen tussen MJP 2020 en MJP 2021

De verschillen zijn gering en worden met name veroorzaakt door indexering van de restant budgetten

Laatste stand van zaken

In 2021 zijn de laatste 2 kavels in het gebied verkocht en afgenomen. Wat resteert binnen deze grondexploitatie is het afronden van het woonrijpmaken. Dit zal dit jaar plaatsvinden

Foto's

Foto 1 / 8 maart 2021 van het in aanbouw zijnde deelgebied 2. Gefotografeerd vanuit hoek Plaggen / bos. Op de achtergrond de gerealiseerde woningen uit deelgebied 1.

Foto 2/ 8 maart 2021 van het in aanbouw zijnde deelgebied 2. Gefotografeerd vanuit hoek Bultpad / Peelseheide.

Foto 3/ 8 maart 2021 van het in aanbouw zijnde deelgebied 3. Gefotografeerd vanuit hoek Spechtenlaan / einde plangebied.

Foto 4/ 8 maart 2021 van in aanbouw zijnde deelgebied 3. Gefotografeerd vanuit hoek Spechtenlaan/ Bultpad.

Uden-Noord II (Uden)

Uitsnede kaart Omgevingsvisie met in rode cirkel: UN II

Luchtfoto plangebied, de blauwe blokken zijn nog uit te geven

Plan op hoofdlijnen

Plan: Uitbreidingslocatie commercieel

Totale oppervlakte: ca. 47.000 m²

Uitgeefbaar: ca. 39.500 m²

Huidige status: Bouwgrond in exploitatie

Planvorming: Nog 2 deelgebieden te ontwikkelen

Risicoprofiel: Hoog

Toelichting plan

Tussen de A50 en de Nistelrodeseweg, ten noorden van de Rondweg ligt deze uitbreidingslocatie. In de Structuurvisie Ruimtelijke Ordening van de provincie Noord-Brabant is Uden-Noord aangegeven als aanduiding “zoekgebied verstedelijking”, de mogelijkheid om het gebied om te zetten naar een stedelijk gebied (wonen, werken, voorzieningen en stedelijk groen). In de Verordening ruimte 2011 Noord-Brabant heeft het plangebied de nadere aanduiding “Integratie stad-land” gekregen. In het in 2012 vastgestelde ‘Masterplan Uden-Noord’ is aangegeven welke nieuwe functies (eventueel) in dit gebied kunnen worden gerealiseerd / toegevoegd. De gemeente heeft besloten zelf maar beperkt actief als exploitant in dit gebied op te treden en heeft alleen aan de zuidelijke rand gronden in eigendom.

Eind 2010 is een intentieovereenkomst met Van der Valk gesloten om een hotel te realiseren in dit gebied. Daaropvolgend is in 2011 voor dat deel een bestemmingsplanprocedure opgesteld en is voor het gebied een grondexploitatie vastgesteld. Begin 2014 is het hotel in gebruik genomen.

Voor de locatie ten oosten van het hotel is in 2015 een concept bestemmingsplan voor een multizorgconcept in procedure gebracht. Tegen dit ontwerp zijn zienswijzen ingediend.

In 2015 is voor de snelweglocatie links van het hotel middels na een biedprocedure een overeenkomst gesloten voor de realisatie van een Foodcourt. In 2016 is het bestemmingsplan hiervoor in procedure gegaan. Uiteindelijk heeft de Raad van State begin 2018 goedkeuring gegeven voor het plan en is de grond bouwrijp gemaakt om vervolgens geleverd te worden zodat de bouw kon beginnen. Binnen deze zone is, om het plangebied rondom de snelweglocatie compleet te maken, in 2018 nog een strategische aankoop gedaan. Deze locatie moet nog herontwikkeld worden.

Gronduitgifte

Nog uit te geven per 1-1-2021: 7.384 m2
 Uitgegeven in 2021: 0 m2 (raming 1.200 m2)
 Nog uit te geven per 1-1-2019: 7.384 m2

Koop-/Ontwikkelovereenkomst gesloten, nog te leveren: 6.184 m2

Ontwikkeling boekwaarde (geïnvesteerd vermogen)

Boekwaarde 1-1-2021: € 2.960.410
 Kosten 2021: € 87.839 +/+
 Opbrengsten 2021: € 0 -/-
 Boekwaarde 1-1-2022: € 3.048.249

Winstneming

Grex is verlieslatend, derhalve geen winstneming mogelijk.

Het verwachte verlies is afgedekt middels de Voorziening Exploitatierisico's tegen de netto contante waarde per 1-1-2022.

Vergelijk MJP 2022 met MJP 2021

Uden Noord II	Vergelijk MJP 2021 met MJP 2022		
	MJP 2021	MJP 2022	Vershil
Verwacht eindjaar	2022	2024	+ 2 jaar
Verwerving, sanering en sloop	€ 4.506.101	€ 4.506.101	€ -
Bouw- en woonrijpmaken	€ 769.156	€ 774.965	€ 5.809
Plankosten	€ 1.601.832	€ 1.605.016	€ 3.184
Diversen	€ 67.055	€ 67.055	€ -
Rentekosten	€ 1.671.521	€ 1.713.941	€ 42.420
Totale kosten	€ 8.615.665	€ 8.667.078	€ 51.414
Grondopbrengsten	€ 6.786.282	€ 6.786.282	€ 0
Overige opbrengsten	€ 42.333	€ 42.333	€ -
Totale opbrengsten	€ 6.828.615	€ 6.828.615	€ 0
Faseringskosten	€ 3.765	€ (63.543)	€ (67.308)
Eindwaarde (verlies)	€ (1.790.815)	€ (1.774.920)	€ 15.895
NCW per 1-1-2022 (verlies)	€ (1.687.525)	€ (1.672.546)	€ 14.979

Verklaring (grootste) verschillen tussen MJP 2021 en MJP 2022

De post rentekosten is gestegen door de verlenging van de looptijd met twee jaar. Dit ondanks het feit dat de rente is verlaagd van 2,56% naar 1,83%.

Laatste stand van zaken

Voor een gewenste invulling van het aan het Foodcourt grenzende perceel in eigendom van de gemeente (Looweg 5) is nog geen keuze gemaakt. Dit geldt ook voor de locatie op de hoek rotonde/Niſtelrodeseweg, waarbij het daarnaast de vraag is of de oorspronkelijk door de initiatiefnemers voorgestane ontwikkeling nog doorgang vindt.

In 2022 wordt onderzocht welke mogelijkheden er zijn om de twee percelen in te vullen en tegelijkertijd de overlast die enkele omwonenden ervaren te verminderen. Hiervoor wordt een ruimtelijke visie met enkele scenario's voor het gebied opgesteld en globaal doorgerekend. De resultaten hiervan worden besproken met het college, gemeenteraad, ondernemers en omwonenden. Het doel is om in 2022 een uitvoeringsplan vast te stellen.

Foto's

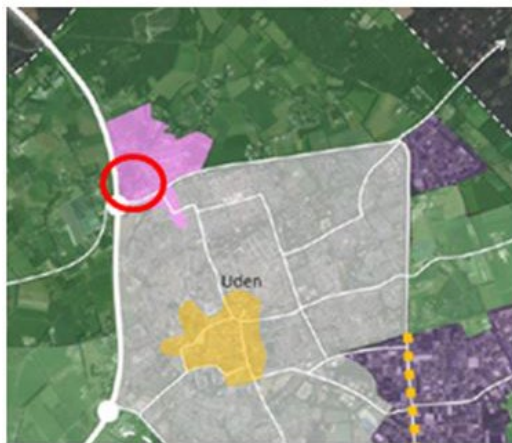

Foto 1 / 3 maart 2021 van het nog te bebouwen perceel aan de Looweg (aansluitend op het Foodcourt). Gefotografeerd vanaf ingang Foodcourt nabij de Rondweg in noordoostelijke richting.

Foto 2 / 3 maart 2021 van het nog te bebouwen perceel tussen de Rondweg en de Nistelrodeseweg. Gefotografeerd vanaf de Handwijzerstraat in zuidoostelijke richting. Op de achtergrond Van der Valk Hotel Uden-Veghel.

Uden-Noord II (Uden)

Uitsnede kaart Omgevingsvisie met in rode cirkel: UN II

Luchtfoto plangebied, de blauwe blokken zijn nog uit te geven

Plan op hoofdlijnen

Plan: Uitbreidingslocatie commercieel
 Totale oppervlakte: ca. 47.000 m²
 Uitgeefbaar: ca. 39.500 m²

Huidige status: Bouwgrond in exploitatie
 Planvorming: Nog 2 deelgebieden te ontwikkelen
 Risicoprofiel: Hoog

Toelichting plan

Tussen de A50 en de Nistelrodeseweg, ten noorden van de Rondweg ligt deze uitbreidingslocatie. In de Structuurvisie Ruimtelijke Ordening van de provincie Noord-Brabant is Uden-Noord aangegeven als aanduiding “zoekgebied verstedelijking”, de mogelijkheid om het gebied om te zetten naar een stedelijk gebied (wonen, werken, voorzieningen en stedelijk groen). In de Verordening ruimte 2011 Noord-Brabant heeft het plangebied de nadere aanduiding “Integratie stad-land” gekregen. In het in 2012 vastgestelde ‘Masterplan Uden-Noord’ is aangegeven welke nieuwe functies (eventueel) in dit gebied kunnen worden gerealiseerd / toegevoegd. De gemeente heeft besloten zelf maar beperkt actief als exploitant in dit gebied op te treden en heeft alleen aan de zuidelijke rand gronden in eigendom.

Eind 2010 is een intentieovereenkomst met Van der Valk gesloten om een hotel te realiseren in dit gebied. Daaropvolgend is in 2011 voor dat deel een bestemmingsplanprocedure opgesteld en is voor het gebied een grondexploitatie vastgesteld. Begin 2014 is het hotel in gebruik genomen.

Voor de locatie ten oosten van het hotel is in 2015 een concept bestemmingsplan voor een multizorgconcept in procedure gebracht. Tegen dit ontwerp zijn zienswijzen ingediend.

In 2015 is voor de snelweglocatie links van het hotel middels na een biedprocedure een overeenkomst gesloten voor de realisatie van een Foodcourt. In 2016 is het bestemmingsplan hiervoor in procedure gegaan. Uiteindelijk heeft de Raad van State begin 2018 goedkeuring gegeven voor het plan en is de grond bouwrijp gemaakt om vervolgens geleverd te worden zodat de bouw kon beginnen. Binnen deze zone is, om het plangebied rondom de snelweglocatie compleet te maken, in 2018 nog een strategische aankoop gedaan. Deze locatie moet nog herontwikkeld worden.

Gronduitgifte

Nog uit te geven per 1-1-2021:	7.384 m ²
Uitgegeven in 2021:	0 m ² (raming 1.200 m ²)
Nog uit te geven per 1-1-2019:	7.384 m ²

Koop-/Ontwikkelovereenkomst gesloten, nog te leveren: 6.184 m²

Ontwikkeling boekwaarde (geïnvesteed vermogen)

Boekwaarde 1-1-2021:	€ 2.960.410
Kosten 2021:	€ 87.839 +/-
<u>Opbrengsten 2021:</u>	<u>€ 0</u> -/-
Boekwaarde 1-1-2022:	€ 3.048.249

Winstneming

Grex is verlieslatend, derhalve geen winstneming mogelijk.

Het verwachte verlies is afgedekt middels de Voorziening Exploitatierisico's tegen de netto contante waarde per 1-1-2022.

Vergelijk MJP 2022 met MJP 2021

Uden Noord II	Vergelijk MJP 2021 met MJP 2022		
	MJP 2021	MJP 2022	Vershil
Verwacht eindjaar	2022	2024	+ 2 jaar
Verwerving, sanering en sloop	€ 4.506.101	€ 4.506.101	€ -
Bouw- en woonrijpmaken	€ 769.156	€ 774.965	€ 5.809
Plankosten	€ 1.601.832	€ 1.605.016	€ 3.184
Diversen	€ 67.055	€ 67.055	€ -
Rentekosten	€ 1.671.521	€ 1.713.941	€ 42.420
Totale kosten	€ 8.615.665	€ 8.667.078	€ 51.414
Grondopbrengsten	€ 6.786.282	€ 6.786.282	€ 0
Overige opbrengsten	€ 42.333	€ 42.333	€ -
Totale opbrengsten	€ 6.828.615	€ 6.828.615	€ 0
Faseringskosten	€ 3.765	€ (63.543)	€ (67.308)
Eindwaarde (verlies)	€ (1.790.815)	€ (1.774.920)	€ 15.895
NCW per 1-1-2022 (verlies)	€ (1.687.525)	€ (1.672.546)	€ 14.979

Verklaring (grootste) verschillen tussen MJP 2021 en MJP 2022

De post rentekosten is gestegen door de verlenging van de looptijd met twee jaar. Dit ondanks het feit dat de rente is verlaagd van 2,56% naar 1,83%.

Laatste stand van zaken

Voor een gewenste invulling van het aan het Foodcourt grenzende perceel in eigendom van de gemeente (Looweg 5) is nog geen keuze gemaakt. Dit geldt ook voor de locatie op de hoek rotonde/Nistelrodeseweg, waarbij het daarnaast de vraag is of de oorspronkelijk door de initiatiefnemers voorgestane ontwikkeling nog doorgang vindt.

In 2022 wordt onderzocht welke mogelijkheden er zijn om de twee percelen in te vullen en tegelijkertijd de overlast die enkele omwonenden ervaren te verminderen. Hiervoor wordt een ruimtelijke visie met enkele scenario's voor het gebied opgesteld en globaal doorgerekend. De resultaten hiervan worden besproken met het college, gemeenteraad, ondernemers en omwonenden. Het doel is om in 2022 een uitvoeringsplan vast te stellen.

Foto's

Foto 1 / 3 maart 2021 van het nog te bebouwen perceel aan de Looweg (aansluitend op het Foodcourt). Gefotografeerd vanaf ingang Foodcourt nabij de Rondweg in noordoostelijke richting.

Foto 2 / 3 maart 2021 van het nog te bebouwen perceel tussen de Rondweg en de Nistelrodeseweg. Gefotografeerd vanaf de Handwijzerstraat in zuidoostelijke richting. Op de achtergrond Van der Valk Hotel Uden-Veghel.

Velmolen-Oost (Uden)

Uitsnede kaart Omgevingsvisie met in rode cirkel: Velmolen-Oost

Luchtfoto plangebied, de blauwe blokken zijn nog uit te geven/te leveren

Plan op hoofdlijnen

Type plan: Uitbreidingslocatie woningbouw
 Totale oppervlakte: ca. 45 hectare
 Uitgeefbaar: ca. 19 hectare

Huidige status: Bouwgrond in exploitatie
 Planvorming: Nog kavel nabij De Wijde Wereld uit te geven t.b.v. een maatschappelijke functie.
 Afronden woonrijp maken overige delen.
 Risicoprofiel: Laag

Toelichting plan

Ten zuiden van de Lippstadtsingel, tussen Hoenderbos/Velmolen en Volkel West ligt deze uitbreidingslocatie Velmolen Oost, onderdeel van Uden-Zuid. Deze locatie bestond voor het grootste deel uit agrarische gronden. Velmolen is vernoemd naar een watermolen, gelegen aan de waterloop, die vanaf de Vloet in Volkel in de richting van Kooldert stroomt. Dit plan is opgestart vanuit behoefte aan woningbouw-productie omdat de verwachte vraag naar woningbouw de aantallen die gerealiseerd werden in Hoenderbos/Velmolen oversteeeg.

In 2007 is de grondexploitatie voor dit gebied vastgesteld en is een bestemmingsplan in procedure gebracht. Dit plan bevat grotendeels de bestemming “woongebied uit te werken”. Velmolen is in meerdere fases ontwikkeld. Per onderdeel zijn steeds losse bestemmingsplanprocedures doorlopen. Het totale gebied is circa 45 hectare groot waarvan circa 19 hectare uit te geven. Aan de rand van de wijk, als overgangszone naar het landelijk gebied, is een wijkpark gerealiseerd van bijna 7 hectare. In dit park zijn diverse functies op een speelse, duurzame en natuurlijke manier gecombineerd. Omwonenden en gebruikers hebben actief meegedacht om tot het ontwerp te komen. De wijk past bij het uitgangspunt van Uden Zuid: landelijk wonen.

Inmiddels is bijna alles uitgegeven. In dit plan, waar diverse straatnamen naar betaalmiddelen verwijzen, zijn met name woningen, zowel grondgebonden als gestapeld, gerealiseerd. Van (sociale) huur en koop tot zelfbouw.

Naast woningbouw is het SpeelLeerCentrum De Wijde Wereld in deze wijk gerealiseerd, gelegen aan het eerder genoemde wijkpark. Een plek waar een basisschool, buitenschoolse opvang, kinderdagverblijf en sporthal in één complex gebouwd zijn in een groene omgeving.

Gronduitgifte

Nog uit te geven per 1-1-2021:	700 m ²
<u>Uitgegeven in 2021:</u>	<u>0 m²</u>
Nog uit te geven per 1-1-2022:	700 m ²

Ontwikkeling boekwaarde (geïnvesteerd vermogen)

Boekwaarde 1-1-2021 :	€ - 2.129.375
Kosten 2021:	€ 517.053 +/+
Winstneming 2021:	€ 185.000 +/+
Opbrengsten 2021:	€ 4.970 -/-
Boekwaarde 1-1-2022:	€ - 1.432.292

Winstneming

Reeds genomen winst tm 2021:	€ 14.121.825
Verwachte nog te nemen winst:	€ 627.000

(Waarvan te reserveren voor afdracht bovenwijkse voorzieningen € 10.430,-)

Vergelijk MJP 2021 met MJP 2022

Velmolen-Oost	Vergelijk MJP 2021 met MJP 2022		
	MJP 2021	MJP 2022	Vershil
Verwacht eindjaar	2021	2022	+ 1 jaar
Verwerving, sanering en sloop	€ 17.822.180	€ 17.822.180	€ (0)
Bouw- en woonrijpmaken	€ 10.317.864	€ 10.340.819	€ 22.955
Plankosten	€ 5.815.834	€ 5.824.427	€ 8.593
Diversen	€ 31.696	€ 31.696	€ -
Rentekosten	€ 3.569.289	€ 3.545.655	€ (23.634)
Totale kosten	€ 37.556.863	€ 37.564.777	€ 7.914
Grondopbrengsten	€ 47.694.040	€ 47.694.040	€ -
Overige opbrengsten	€ 4.618.221	€ 4.623.191	€ 4.970
Totale opbrengsten	€ 52.312.261	€ 52.317.231	€ 4.970
Faseringskosten	€ -	€ -	€ -
Winstneming t/m 2020	€ 13.936.825	€ 13.936.825	€ -
Eindwaarde voor winstneming 2021	€ 818.573	€ 815.628	€ (2.945)
NCW voor winstneming 2021	€ 802.522	€ 799.636	€ (2.886)
Winstneming 2021 nominaal		€ 185.000	
Cijfers na winstneming 2021:			
Eindwaarde (winst)		€ 630.628	
Netto Contante Waarde per 1-1-2022		€ 614.944	

Verklaring (grootste) verschillen tussen MJP 2021 en MJP 2022

Het per 1-1-2022 resterende budget voor het bouw- en woonrijpmaken is geïndexeerd. Voor het overige zijn er geen grote verschillen..

Laatste stand van zaken

De laatste woningen worden dit moment in fase 2 van Velmolen Oost gebouwd. Daarna kan ook dit gebied definitief worden ingericht.

De Morgenweg is in 2021 ingericht als fietsstraat en over het ontwerp van de Boekelsedijk wordt met een klankbordgroep overleg gevoerd. Door de coronaperiode heeft dit vertraging opgelopen.

Nabij De Wijde Wereld is nog een perceel met een maatschappelijke functie beschikbaar, het laatste uit te geven deel binnen Velmolen Oost.

Het voornemen is om een deel van het perceel, zijnde ca. 664m, te verkopen aan een huisartsenpraktijk t.b.v. een huisartsenpost/gezondheidscentrum. De gesprekken hierover zijn tijdelijk 'onhold' gezet i.v.m. de uitspraken in het Didam-arrest.

Zodra duidelijk is hoe en onder welke voorwaarden we als gemeente dit perceel kunnen verkopen,

zal dit traject vervolgd worden waarbij het streven is, dit binnen enkele maanden te effectueren..

Foto's

Foto 1 / 9 maart 2021 van de in aanbouw zijnde woningen aan de Gulden. De gronden zijn in 2019 geleverd. Gefotografeerd vanaf Gulden in westelijke richting.

Foto 2 / 9 maart 2021 van het tijdelijk verhuurde perceel nabij De Wijde Wereld. Gefotografeerd vanaf Helmtéken in zuidelijke richting.

Foto 3 / 9 maart 2021 van nog de in 2020 verkochte percelen aan het noordelijke deel van Hellebaard uit het plan Velmolen Buiten. Gefotografeerd vanaf Hellebaard in noordoostelijke richting.

Foto 4/ 9 maart 2021 van de in 2020 verkochte percelen aan de westelijke kant van Hellebaard uit het plan Velmolen Buiten. Gefotografeerd vanaf Hellebaard in noordwestelijke richting.

Foto 5/ 9 maart 2021 van het in 2020 verkochte perceel aan de zuidwestelijke kant van Hellebaard uit het plan Velmolen Buiten. Gefotografeerd vanaf Hellebaard in zuidelijke richting.

Voederheil (Zeeland)

Kaart ligging grex

Luchtfoto plangebied, de blauw blokken zijn nog uit te geven / te leveren

Plan op hoofdlijnen

Type plan:	Uitbreidingslocatie bedrijventerrein
Totale oppervlakte:	178.517 m ²
<u>Uitgeefbaar:</u>	99.621 m ²
Huidige status:	Bouwgrond in exploitatie
Planvorming:	Nog enkele kavels uit te geven. Diverse delen woonrijp maken.
Risicoprofiel:	Laag

Uitgebreidere toelichting plan

Voederheil II betreft een bedrijventerrein met kavels van 1.000 tot 5.000 m² met flexibele grenzen, waardoor er maatwerk geleverd kan worden. In 2021 is 37.560 m² plangebied aan de grondexploitatie toegevoegd (inbreng gronden Voederheil II, fase 2). Eind 2021 was 62.023 m² verkocht.

Gronduitgifte

Nog uit te geven per 1-1-2021:	10.270 m ²
Inbreng gronden Voederheil II	33.214 m ²
<u>Uitgegeven in 2021:</u>	<u>5.886 m²</u>
Nog uit te geven per 1-1-2022:	37.598 m ²

Ontwikkeling boekwaarde

Boekwaarde 1-1-2021:	€ 109.064
Kosten 2021:	€ 344.345 +/-
winstneming 2021	€ 928.336 +/-
<u>Opbrengsten 2021:</u>	<u>€ 767 .746 -/-</u>
Boekwaarde 1-1-2022:	€ 613.999

Winstneming

Winstneming	
Reeds genomen winst t/m 2021:	1.875.663
Verwachte nog te nemen winst:	2.169.932

Vergelijk MJP 2021 met MJP 2022			
Voederheil	MJP 2021	MJP 2022	Vershil
Verwacht eindjaar	2025	2025	
Verwerving, sanering en sloop	2.675.033	2.899.513	224.480
Bouw- en woonrijpmaken	1.913.952	3.182.903	1.268.951
Milieukosten	106.795	106.795	0
Plankosten	741.716	863.489	121.773
Diversen	15.331	17.853	2.522
Rentekosten	1.462.588	1.402.898	-59.690
Totale kosten	6.915.415	8.473.451	1.558.036
Grondopbrengsten	8.027.480	12.286.915	4.259.435
Overige opbrengsten	200.155	196.295	-3.860
Totale opbrengsten	8.227.635	12.483.210	4.255.575
Faseringskosten	9.374	-38.536	-47.910
Fondsen	2.700	2.700	0
Winstneming t/m 2020	947.327	947.327	0
Eindwaarde	352.819	3.098.268	2.745.449
Winstneming 2021		928.336	
Cijfers na winstneming 2021:			
Eindwaarde (winst)		2.169.932	
Netto Contante Waarde per 1-1-2022		2.004.682	

Verklaring (grootste) verschillen tussen MJP 2021 en MJP 2022

Aan de zuidkant van het plangebied is een herontwikkellocatie toegevoegd in verband met de wens van de brandweer om daar een nieuwe kazerne te bouwen. Hiertoe is grond ingebracht, zijn er extra kosten te maken voor de infrastructuur en zijn er meer opbrengsten. De extra uit te geven gronden kunnen uitgegeven worden binnen de oorspronkelijke verwachte looptijd.

Laatste stand van zaken

Een van de mogelijke ontsluitingen voor de brandweer, is op Bergmaas. Wanneer uit verkeersonderzoek blijkt dat dit de meest optimale route is, zullen hiertoe nog gronden verworven moeten worden. Parallel hieraan vinden gesprekken met de eigenaar plaats. Als er grond verworven zal worden komen er mogelijk ook extra kavels beschikbaar. In de loop van 2022 zal duidelijk worden of dit haalbaar is.

Foto's

Afdekken verliezen en winstneming

Winstnemingen

Winstneming

Voor het nemen van winst in grondexploitaties zijn voorschriften opgenomen in het Besluit Begroting en Verantwoording. De gemeente is verplicht tussentijds winst te nemen op basis van het percentage gerealiseerde kosten en het percentage gerealiseerde opbrengsten.

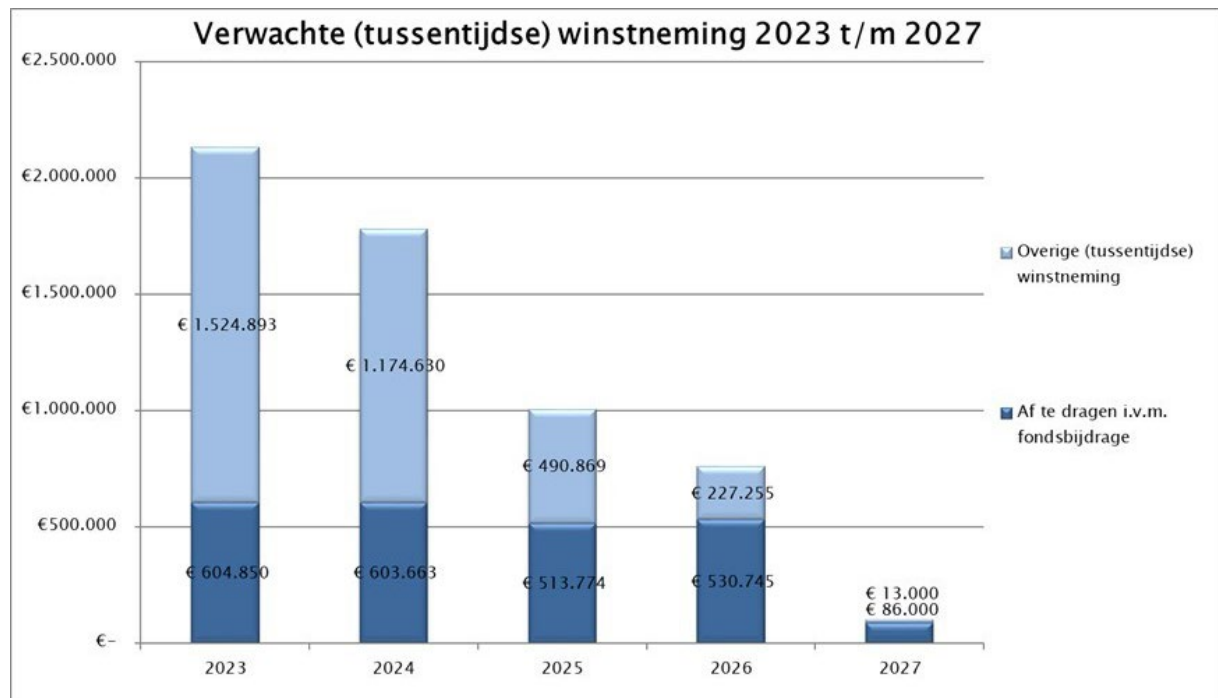
*Voorbeeld: als 20% van de geraamde opbrengst is gerealiseerd en 70% van de geraamde kosten zijn gerealiseerd, dient 14% (20% * 70%) van de geraamde winst genomen te worden aan het eind van het betreffende jaar. Tussentijdse winstnemingen worden verantwoord in de jaarrekening. Bij afsluiting van een grond-exploitatie vindt de eindafrekening plaats. Dit is meestal aan het einde van het boekjaar, bij het opstellen van jaarrekening.*

Een deel van de winstneming van de complexen van de voormalige gemeente Uden wordt gestort in de Reserve Bovenwijkse voorzieningen. De voormalige gemeente Landerd kende geen afzonderlijke bestemmingsreserve Bovenwijkse voorzieningen.

Deze storting is gebaseerd op de door de gemeente Uden op 15 december 2016 vastgestelde Nota Kostenverhaal 2017. Hierin is opgenomen dat de bijdrage aan Bovenwijkse voorzieningen per 1 januari 2017 € 14,90 per verkochte m2 van een winstgevende grondexploitatie zal zijn. De voormalige gemeente Landerd kende geen afzonderlijke bestemmingsreserve Bovenwijkse voorzieningen.

Eventuele tussentijdse winstneming komt daarmee deels ten goede aan de Reserve Bovenwijkse Voorzieningen en deels ten goede aan de Algemene Reserve (grondbedrijf):

In onderstaande tabel de verwachte (tussentijdse) winstnemingen voor de jaren 2023 t/m 2027 gesplitst naar af te dragen i.v.m. bijdrage en overige winstnemingen.

De cijfers uit het MJP 2022 zijn betrokken bij het opstellen van de programmabegroting 2023. Het totaal aan geprognosticeerde verwachte resultaten van alle grexen t/m 2027 na verrekening van de voorziening exploitatienadelen, is per 1-1-2022 circa € 9,2 miljoen NCW. Na afdracht van geplande bijdragen ad € 3,0 miljoen circa € 6,2 miljoen. Op de lopende winstgevende grondexploitaties is in totaal tot en met 2021 circa € 70,3 miljoen winst genomen.

De gevormde voorzieningen binnen de voormalige gemeente Uden zijn gevormd o.b.v. de contante waarde

per 1-1-2022. De voorzieningen van de voormalige gemeente Landerd zijn gebaseerd op de eindwaardes van de diverse grondexploitaties.

Afdekken verliezen

Als in een grondexploitatie een verlies wordt verwacht, wordt direct een verliesvoorziening getroffen ter hoogte van het te verwachten verlies (op basis van netto contante waarde). Het benodigde bedrag wordt onttrokken aan de Algemene Reserve van het grondbedrijf. Het verlies wordt daadwerkelijk genomen bij afsluiting van een grond-exploitatie. Meestal vindt dit plaats aan het einde van een boekjaar, bij het opstellen van de jaarrekening. De getroffen verliesvoorziening wordt dan gebruikt om het verlies te dekken. Als er sprake is van een verschil tussen de hoogte van het daadwerkelijke verlies en de hoogte van de verliesvoorziening, komt het verschil ten gunste of ten laste van de Algemene Reserve van het grondbedrijf. Per 1-1-2022 zit er circa € 14,3 miljoen in de Voorziening Exploitatienadelen ter afdekking van verliezen van lopende grondexploitaties.

Samenvatting resultaten grondexploitaties

In onderstaande tabel staan de resultaten van de diverse grondexploitaties o.b.v. contante waarde per 1-1-2022, alsmede de gevormde voorzieningen van de verliescomplexen.

Grondexploitaties v.m. gemeente Uden	MJP 2022 Contante Waarde	Voorz. Expl. Risico's obv Contante Waarde	Saldo
Goorkens	235.665		235.665
Hoevens eweg	181.894		181.894
Hoenderbos /Velmolen	1.212.037		1.212.037
De Ruiter	1.619.433		1.619.433
Uden-Noord 1	-7.790.541	7.790.541	0
Uden-Noord 2	-1.672.546	1.672.546	0
Velmolen-oost	614.944		614.944
Eikenheuvel	242.604		242.604
Hoogveld	19.300		19.300
Hoogveld Zuid	2.210.891		2.210.891
Spechtenlaan 2	-110.850	110.850	0
Totaal v.m. gemeente Uden	-3.237.169	9.573.937	6.336.768
Grondexploitaties v.m. gemeente Landerd	MJP 2022 Contante waarde	Voorz. Expl. Risico's obv Eindwaarde	Saldo
Akkerwinde	29.160		29.160
Kerkpad III	75.998		75.998
Kerstraat Oost	-477.569	506.800	29.231
Reek Zuid	-3.780.719	4.174.219	393.500
Repelakker	62.939		62.939
Voederheil	2.004.682		2.004.682
Totaal v.m. gemeente Landerd	-2.085.510	4.681.019	2.595.509
Totaal	-5.322.679	14.254.956	8.932.277

Risico's

Aan grondexploitaties zijn risico's verbonden. Er zijn verschillende soorten risico's te benoemen. Een paar voorbeelden zijn het risico op vertraging in de uitgifte, het risico op verlaging van de grondprijzen of het risico op hogere kosten dan voorzien. De voor het grondbedrijf van toepassing zijnde risico's worden jaarlijks geïnventariseerd en beoordeeld.

In totaal wordt het risicobedrag per 1-1-2023 ingeschat op € 8,2 miljoen (grondexploitaties v.m. Uden/Landerd respectievelijk € 7,2 en € 1 miljoen).

Voor de totale lijst aan risico's met inschatting van de omvang van het risico, de eventuele beheersmaatregelen en de afdekking van de risico's wordt verwezen naar de betreffende paragrafen in de

Reserves en voorzieningen

Alle reserves en voorzieningen van het grondbedrijf worden jaarlijks herijkt. Er zijn op dit moment binnen het Grondbedrijf 3 reserves en 3 voorzieningen.

Reserves

Reserve Bovenwijkse Infrastructuur (RBI)

Deze reserve is ingesteld met als doel realisering van bovenwijkse/gebied overstijgende infrastructurale voorzieningen. Vanaf het raadsbesluit van 28 februari 2008, van de voormalige gemeente Uden, is deze reserve gevoed met een storting van € 14,90 per m² verkochte grond dan wel te realiseren m² bruto vloeroppervlak (bvo). Deze bijdrage geldt ook bij particuliere initiatieven. Op 15 december 2016 is door de gemeenteraad van Uden het besluit genomen om voor Bovenwijkse Voorzieningen een nieuwe reserve in te stellen. Op het moment dat aan de lopende verplichtingen van deze reserve is voldaan wordt deze reserve afgesloten en wordt het evt. saldo toegevoegd aan de per 2017 gevormde reserve. Het saldo van de RBI bedroeg op 1-1-2022 circa € 285.000. Er is nog één lopende verplichting ten laste van deze reserve. Wanneer dit volledig uitgevoerd wordt in 2022, dan is het saldo per 1-1-2023 € 0,-

Reserve Bovenwijkse Voorzieningen (RBV)

Deze reserve is, naar aanleiding van het raadsbesluit 15 december 2016, per 2017 ingesteld met als doel realisering van bovenwijkse/gebied overstijgende infrastructurale voorzieningen. Deze reserve wordt gevoed met een storting van (maximaal) € 14,90 per m² verkochte grond dan wel te realiseren m² bruto vloeroppervlak (bvo). Ook bij particuliere initiatieven is deze bijdrage van toepassing. Het saldo van de RBV bedroeg op 1-1-2022 circa € 5,2 miljoen.

Op basis van de verwachte inkomsten en uitgaven zal het saldo per 1-1-2023 naar verwachting circa € 4,2 miljoen bedragen.

Algemene Reserve Grondbedrijf (ABR-ge)

Deze reserve is ingesteld met meerdere bestedingsdoelen:

1. Opvangen van eventuele (verwachte) nadelen op grondexploitatiecomplexen;
2. Risicobuffer op basis van het Meerjarenperspectief Grondbedrijf/jaarlijkse risico-inventarisatie;
3. Treffen van voorzieningen voor herwaardering van gronden;
4. Egalisatie van tijdelijke tekorten van overige reserves van het grondbedrijf;
5. Voorfinanciering plankosten initiatieven van derden.
6. Betalen verplichte vennootschapsbelasting onderdeel grondbedrijf.

De Algemene Reserve Grondbedrijf wordt gevoed door (tussentijdse) winstnemingen op grondexploitaties. Het saldo van de ABR bedroeg op 1-1-2022 circa € 12,6 miljoen. Op basis van de verwachte inkomsten en uitgaven zal het saldo per 1-1-2023 naar verwachting circa € 13,6 miljoen bedragen.

Voorzieningen

Voorziening herwaardering: (VH)

Deze voorziening is getroffen voor de hiervoor genoemde gronden onder MVA Gronden en Terreinen waarvan de boekwaarde hoger is dan de marktwaarde. Deze toetsing wordt jaarlijks gedaan. Bij de laatste toetsing (voor de jaarrekening 2021 en het MJP 2022) is de voorziening bepaald op circa € 1,8 miljoen.

Voorziening kosten gerealiseerde complexen: (VGC)

Deze voorziening is nodig ter dekking van de laatste werkzaamheden of nakomende kosten bij al administratief afgesloten complexen. Bij de jaarrekening 2021 is het benodigde saldo bepaald op circa € 342.000. Dit zijn 2 afzonderlijk opgenomen voorzieningen.

Voorziening Exploitatierisico's: (VER)

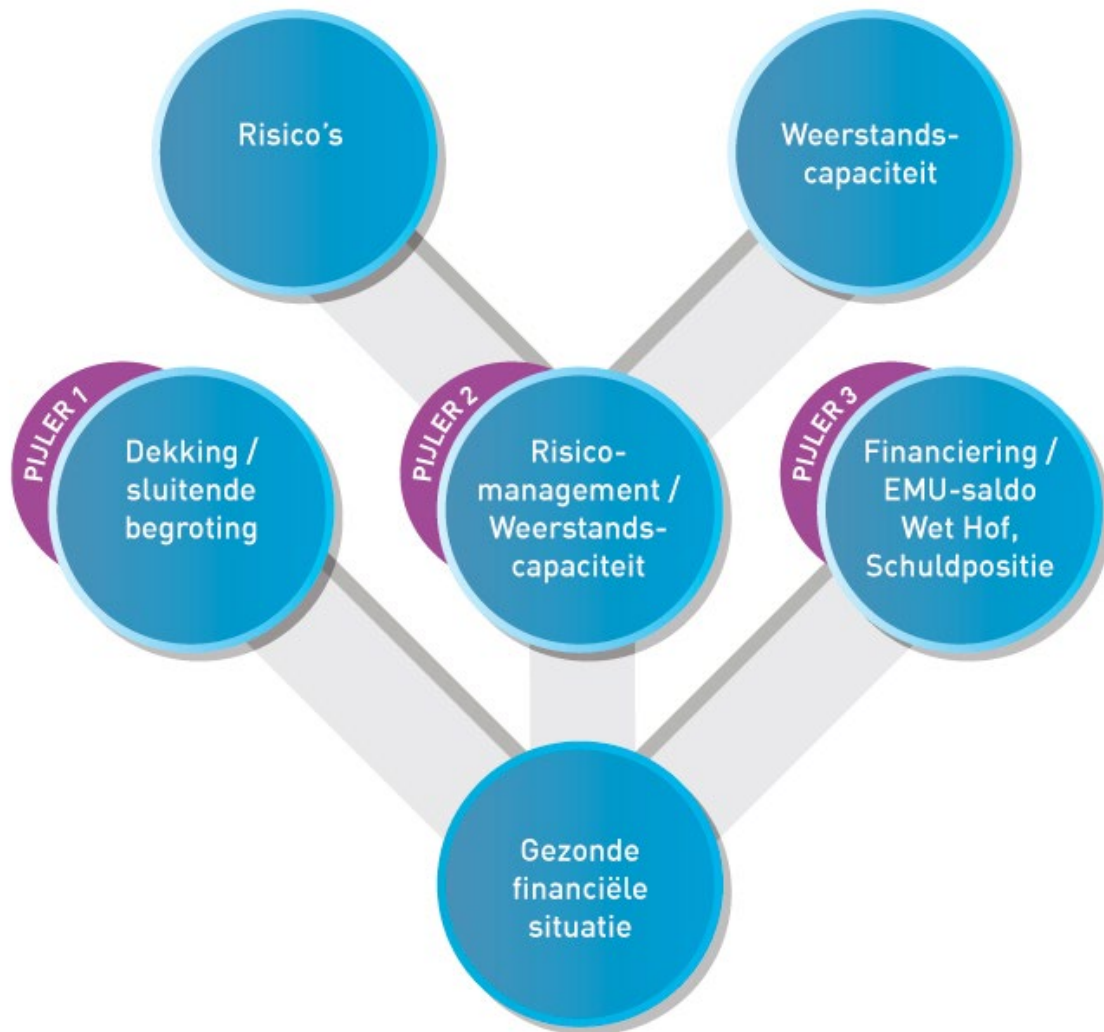
Op basis van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) is het verplicht een voorziening te treffen voor verlieslatende exploitaties. Bij de actualisering van de diverse exploitaties voor het MJP 2022 is gebleken dat bij 5 grondexploitaties sprake is van een (vooralsnog) gecalculeerd nadeel. Dit betreft de exploitaties Uden-Noord I, Uden-Noord II, Spechtenlaan 2e fase, de Reek-Zuid en Kerkstraat Oost. Hiervoor zijn in totaal 3 voorzieningen ingesteld. De exploitaties van v.m. gemeente Uden zijn samengevoegd in één voorziening. Voor de exploitaties van v.m. gemeente Landerd is per complex een voorziening ingesteld. In de jaarrekening 2021 is hiervoor in totaal een voorziening getroffen van circa € 14,3 miljoen.

Weerstandsvermogen en risicobeheersing

We vinden risicomanagement belangrijk in de gemeente Maashorst. Het heeft dan ook een prominente plek binnen de planning & control cyclus en we zien het als een continu proces.

Bij alle planning & control producten rapporteren we hierover in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing. In plaats van een periodieke inventarisatie, is risicomanagement bij gemeente Maashorst een manier van denken. Het dient als hulpmiddel bij het nemen van besluiten door zowel de raad als het college.

Financiële strategie en beleid

Zichtbaar is dat risicomanagement, het onderwerp van deze paragraaf, slechts 1 van de 3 pijlers is. De pijler dekking/sluitende begroting wordt later nader toegelicht in de gevolgen bestedings- en dekkingsplan voor financiële positie gemeente Maashorst. De pijler financiering komt aan de orde in [financieringsparagraaf](#).

Prestatie indicatoren

Om te kunnen sturen op de financiën, zijn er prestatie indicatoren. Voor de 3 pijlers dekking, risicomanagement en financiering zijn de volgende prestatie indicatoren gedefinieerd:

Dekking

- Begroting is structureel in evenwicht

Risicomanagement

- Weerstandsratio
- Weerstandscapaciteit

Financiering

- Solvabiliteitsratio
- Netto schuld als percentage van de exploitatie
- Ratio verstrekte geldleningen aan derden/verbonden partijen in relatie tot de gemeentelijke inkomsten

Beleid

Het **beleid voor risicomanagement voor de gemeente Maashorst** is opgesteld. Hiervoor is het beleid van beide voormalige gemeenten Landerd en Uden geharmoniseerd. De formele vaststelling door de Raad van Maashorst heeft plaatsgevonden op 20 januari 2022. Dit beleid is de basis voor het schrijven van deze paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing.

Kengetallen financiële positie

Naast genoemde prestatie indicatoren zijn gemeenten, op grond van artikel 11 van het Besluit Begroting en Verantwoording, verplicht om onderstaande kengetallen op te nemen in de programmabegroting en programmarekening.

De berekening van deze kengetallen is voor iedere gemeente identiek. Op termijn is benchmarking met andere gemeenten op basis van deze getallen dan ook mogelijk. Let wel, een percentage zelf zegt nog niet zoveel. Bij vergelijking met andere gemeenten zal bijvoorbeeld ook het voorzieningenniveau betrokken moeten worden. De wetgever stelt ook geen eisen aan normering. Dit in verband met de eigenheid van gemeenten.

Het gaat om de volgende kengetallen:

1. Netto schuldquote
2. Solvabiliteitsratio
3. Kengetal grondexploitatie
4. Structurele exploitatieruimte
5. Belastingcapaciteit

In deze begroting 2023 zijn de kengetallen van Landerd en Uden over het jaar 2021 samengevoegd tot één kengetal.

Kengetallen	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Netto schuldquote	42,62%	53,07%	64,18%	55,49%	50,01%	51,11%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen	40,04%	51,29%	62,67%	54,29%	49,11%	50,47%
Solvabiliteit	43,96%	42,94%	39,76%	41,98%	43,25%	43,62%
Grondexploitatie	20,19%	13,99%	12,89%	8,10%	6,49%	6,88%
Structurele exploitatieruimte	4,71%	0,00%	-0,59%	3,51%	5,47%	0,26%
Belastingcapaciteit: woonlasten meerpersoonshuishoudens	82,58%	81,20%	83,07%	83,41%	83,76%	84,11%

Netto schuldquote

Hoe hoger de schuld, hoe hoger de netto schuldquote. De netto schuldquote geeft inzicht in het niveau van

de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft een indicatie in welke mate de rentelasten en aflossingen op de exploitatie drukken. Door de geplande afwikkelingen van de onderhandenwerkenlijst (investeringen), is de verwachting dat in 2023 een langlopende lening van €20.000.000 afgesloten zal moeten worden. Hierdoor verslechterd dit kengetal in 2023. Door de reguliere aflossingen verbetert het percentage weer in de jaren daarna.

Solvabiliteitsratio

De solvabiliteit laat zien in hoeverre de gemeente afhankelijk is van schuldeisers. Met dit cijfer kun je zien of je aan al je betalingsverplichtingen kunt voldoen.

Onder de solvabiliteitsratio wordt het eigen vermogen als percentage van het totale vermogen verstaan. Hoe hoger de solvabiliteitsratio, hoe beter je in staat bent om al je schulden te betalen. Ook dit percentage verslechterd doordat er in 2023 naar verwachting een langlopende lening van €20.000.000 afgesloten zal moeten worden. Het aandeel vreemd vermogen ten opzichte van het totale vermogen neemt namelijk toe.

Grondexploitatie

Voor de berekening van dit kengetal worden de waarde van de bouwgrond in exploitatie gedeeld door de totale baten uit de programmabegroting / programmarekening (artikel 17, onderdeel c, van het BBV) en uitgedrukt in een percentage. De boekwaarde van de voorraden grond is van belang, omdat deze waarde moet worden terugverdiend bij de verkoop.

Een groot deel van de lopende grondexploitaties heeft een verwachte looptijd tot 2022 / 2023. Voor de nog vast te stellen grondexploitaties is nog geen nieuwe boekwaarde anders dan de huidige boekwaarde. De toekomstige boekwaarde zal naar verwachting hoger zijn. Daarnaast is het zo dat bij verlieslatende grondexploitaties de verplichte verliesvoorziening verrekend wordt met de bruto boekwaarde voor dit overzicht. Door deze zaken geeft het verloop een aflopend beeld wat niet betekent dat de activiteiten binnen het grondbedrijf zo ver teruglopen.

Structurele exploitatieruimte

Voor de beoordeling van de financiële positie, is het ook van belang te kijken naar de structurele baten en de structurele lasten. Structurele baten zijn bijvoorbeeld de algemene uitkering uit het gemeentefonds en de opbrengsten uit de onroerende zaakbelasting. De structurele baten en lasten worden vergeleken met de totale baten. Een positief percentage betekent dat de structurele baten in staat zijn om de structurele lasten te dekken. In 2023 zijn lasten hoger dan de baten, zoals zichtbaar is in het [bestedings- en dekkingsplan](#). De jaren daarna zijn de structurele baten hoger dan de lasten.

Belastingcapaciteit

De belastingcapaciteit geeft inzicht hoe de belastingdruk in de gemeente is ten opzichte van het landelijk gemiddelde. Onder de woonlasten worden verstaan de OZB, rioolheffing en afvalstoffenheffing voor een woning met gemiddelde waarde. Voor het kengetal 2023-2026 is uitgegaan van een stijging van de woonlasten met 2,3% index.

Kengetallen financiële verordening

Daarnaast presenteren we conform artikel 18 uit onze financiële verordening de volgende kengetallen.

1. De ontwikkeling van de netto schuld per inwoner
2. Het saldo van de baten en lasten voor toevoegingen en onttrekkingen van reserves als percentages van de inkomsten
3. De onbenutte belastingcapaciteit onroerende zaakbelasting (OZB) als percentage van de inkomsten

Omschrijving	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
1. Netto schuld per inwoner	€1.178,96	€1.049,35	€1.266,56	€1.466,38	€1.326,90	€1.216,97
2. Saldo van baten en lasten voor mutaties reserves als percentage van de inkomsten (- = voordeel, + = nadeel)	-4,59%	2,79%	0,55%	-3,86%	-5,39%	0,08%
3. Onbenutte belastingcapaciteit OZB als percentage van de inkomsten	3,33%	4,00%	4,91%	4,81%	4,73%	5,01%

Risico's

Doelstelling van de gemeente Maashorst is om periodiek inzicht te hebben in de risico's. Hierover wordt 4x per jaar (in de 1e Bestuursrapportage, Programmabegroting, 2e Bestuursrapportage en Programmarekening) verantwoording afgelegd. De financiële omvang van deze risico's brengen we op uniforme wijze in beeld, conform het vastgestelde beleid.

Top 10 risico's

De risico inventarisatie vindt plaats op basis van het inschatten van de financiële impact en de kans van optreden. We hanteren bij het bepalen van de kans, klassen van 1 tot 5.

Voor een verdere toelichting op dit systeem van risicobeoordeling, verwijzen wij naar het eerder genoemde beleid voor het risicomanagement dat is opgesteld voor de gemeente Maashorst. Hieronder is schematisch weergegeven wat de grootste risico's zijn voor de gemeente Maashorst.

Top 10 risico's gemeente Maashorst

Nummer	Risico	Omvang
1	Grondexploitatie	€ 8.180.000
2	Sociaal Domein: Gespecialiseerde Jeugdhulp	€ 1.460.000
3	Sociaal Domein: Wet Maatschappelijke Ontwikkelingen 2015 (Wmo Dagbesteding, Wmo Hulp bij het Huishouden, Wmo Individuele Begeleiding en Wmo Voorzieningen)	€ 1.410.000

4	COVID-19	€ 750.000
5	Gemeenschappelijke regelingen	€ 700.000
6	Sociaal Domein, Participatiewet (Gebundelde Uitkering Algemene Bijstand, IOAW, IOAZ, Bbz en LKS)	€ 623.000
7	Niet gedekte claims, aansprakelijkheidsverzekering, risico gevolgschade a.g.v. niet nakomen van contractuele afspraken	€ 600.000
8	Bedrijfsvoeringsrisico	€ 485.000
9	Natuurramp	€ 450.000
10	Sociaal Domein, Participatiewet (Wsw, Beschut Werk en Arbeidsparticipatie)	€ 430.000
Totaal		€ 15.088.000

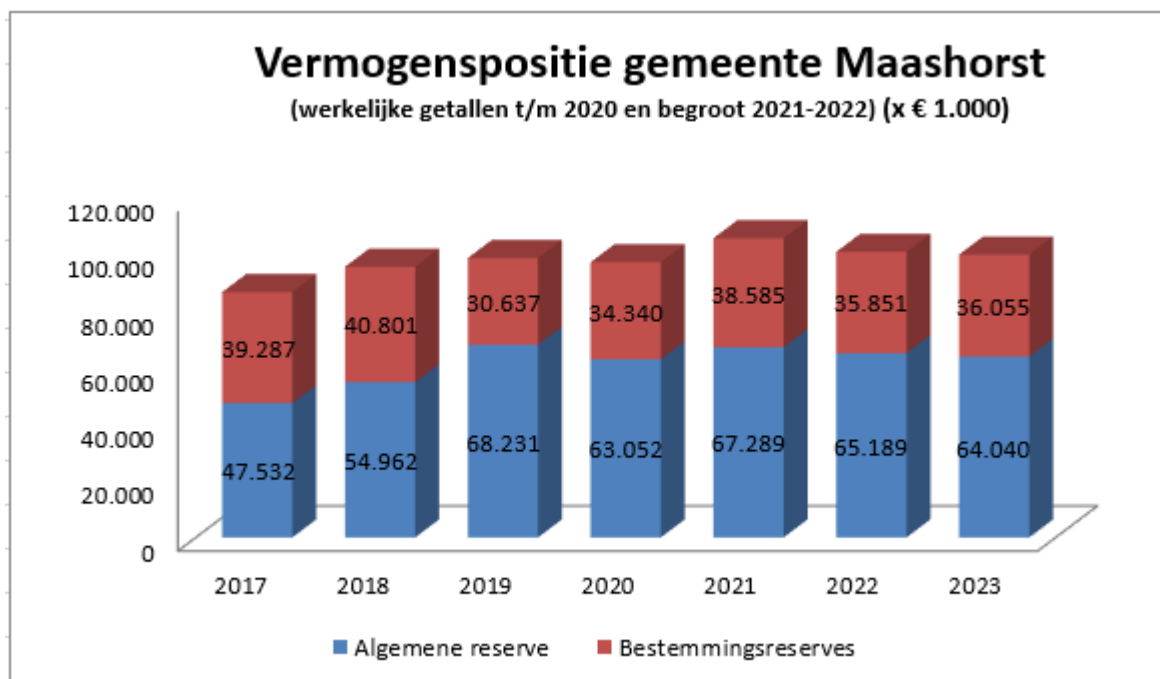
Uitgebreide risicoanalyse

De risico's worden conform ons beleid voor risicomanagement geïnventariseerd. Hierdoor is op een gedetailleerd niveau inzicht in de risico's die de gemeente Maashorst loopt. Tevens wordt door de vakafdelingen aangegeven op welke wijze de risico's beheerst worden. Zie hieronder voor de [volledige risico-inventarisatie](#). (PDF, 100.3 kB)

De hieronder opgenomen risico's zijn opnieuw beoordeeld en zo nodig aangepast ten opzichte van de risico's in de kadernota 2023 (raad juli 2022).

Ontwikkeling vermogenspositie

De gemeente Maashorst wil sturen op risico's en weerstandsvermogen. Belangrijk hierbij is ook de ontwikkeling van de vermogenspositie van onze gemeente. De vermogenspositie heeft betrekking op de incidentele weerstandscapaciteit. In onderstaand overzicht is duidelijk zichtbaar hoe het vermogen zich ontwikkelt. Hiervoor geldt dat de gepresenteerde bedragen vanaf 2017 tot en met 2021 een optelling is van de bedragen van Uden en Landerd.

In de grafiek is zichtbaar dat de reservepositie van de gezamenlijke gemeenten Landerd en Uden vanaf 2017 is verbeterd, in 2022 afneemt maar vanaf 2023 consolideert. Deze afname in 2022 wordt vooral veroorzaakt door incidentele nadelige gevolgen in 2022 die ten laste komen van de algemene reserve (o.a. resultaatbestemming jaarrekeningen 2021). Zie hiervoor het [bestedings- en dekkingsplan](#).

De vermogenspositie is een onderdeel van de financiële positie en komt tot uitdrukking in de pijler dekking/sluitende begroting. Dit maakt onderdeel uit van het strategische financieel beleid. De activiteiten en prestatie indicatoren om deze te meten, zijn opgenomen in Programmabegroting 2023 onder programma [Bedrijfsvoering en inkomsten bij het onderdeel treasury](#).

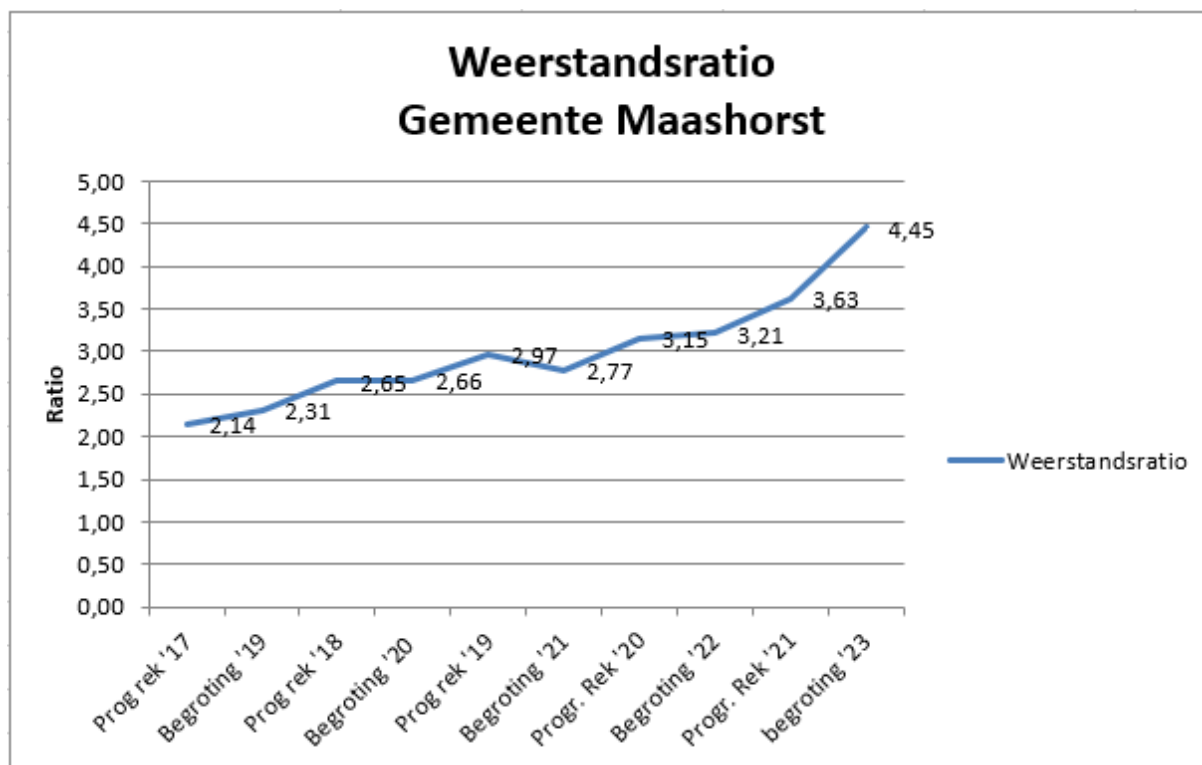
Weerstandscapaciteit en weerstandsratio

De weerstandscapaciteit bedraagt € 79 miljoen. Voor de specificatie, klik [hier](#).

Weerstandsratio

De weerstandsratio wordt als volgt berekend: $weerstandscapaciteit : risico's = weerstandsratio$

De weerstandsratio geeft aan in hoeverre de gemeente Maashorst in staat is haar risico's op te vangen. Voor de jaren 2017-2021 zijn de gegevens van Uden en Landerd samengevoegd.

Toelichting ontwikkeling ratio

De begrote ratio 2023 bedraagt 4,45 en is toegenomen met 0,8 ten opzichte van de werkelijke ratio jaarrekening 2021 van Landerd en Uden samen. De weerstandscapaciteit is gedaald ten opzichte van de jaarrekening 2021 maar de risico's zijn relatief gezien meer afgenomen en verklaart de stijging. Per saldo blijft de ratio positief en ruim boven de norm van 2 en is daarmee uitstekend.

Doorkijk naar de toekomst

De weerstandsratio ligt boven de gestelde norm (tussen 1 en 2). Dat betekent dat de gemeente Maashorst prima in staat is om haar risico's op te vangen. Dit is positief voor de financiële positie van de gemeente Maashorst. Maar desondanks zijn er nog steeds factoren die deze ratio direct negatief kunnen beïnvloeden. Denk hierbij aan afboekingen vanuit de grondexploitatie, toename van de incidentele risico's en negatieve resultaten in afwijkingenrapportages.

Om het weerstandsvermogen minimaal op niveau te houden zal, net als voorgaande jaren, verder worden gegaan met de volgende stappen:

- Kritisch kijken naar collegevoorstellen, waarbij als dekking aanspraak wordt gemaakt op de algemene reserve.
- Bestemmingsreserves kritisch screenen en waar mogelijk vrij laten vallen ten gunste van de algemene vrije reserve.
- Bestemmingsreserves koppelen aan de algemene vrije reserve.
- Eventuele exploitatieoverschotten direct toevoegen aan de algemene vrije reserve.

Daarnaast is het van belang om de risico's te blijven beheersen en nieuwe risico's te identificeren. Er zijn al stappen gezet om de risicobeheersing meer te koppelen aan de interne controle, zodat er een betere toets plaatsvindt op de werking van de beheersingsmaatregelen. Hier zullen we in 2023 mee verder gaan. Er is in 2021 door Uden en Landerd een nieuwe "Nota weerstandsvermogen en risicobeheersing Maashorst i.o." opgesteld. Deze is besproken met de beide raden en is op 20 januari 2022 door de gemeenteraad van Maashorst vastgesteld.

Voor het sturen op de financiële positie heeft de gemeente Maashorst 3 pijlers gedefinieerd. Ondanks dat deze pijler, risicomangement en weerstandscapaciteit, boven de norm ligt, blijft er aandacht om de

financiële positie te goed te houden of nog te verbeteren. Zie hiervoor ook [de financieringsparagraaf](#).

Weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit is als volgt opgebouwd:

Nummer	Post	Bedrag (x € 1.000)
1.	Algemene reserve vrij besteedbaar	€ 49.868
2.	Algemene reserve grondbedrijf	€ 14.172
3.	Stille reserves	€ 6.583
4.	Onvoorzien	€ 45
5.	Structureel begrotingssaldo 2023	- € 1.019
6.	Onroerende zaakbelasting (onbenutte belastingcapaciteit)	€ 8.465
7.	Leges en heffingen (onbenutte belastingcapaciteit)	€ 574
	Totale weerstandsvermogen	€ 78.688

1. Algemene reserve vrij besteedbaar

De algemene reserve vrij besteedbaar bedraagt bijna € 50 miljoen (stand 31-12-2023 inclusief verwacht nadelig begrotingsresultaat). Het verloop van de algemene reserve is zichtbaar bij [ontwikkeling vermogenspositie](#).

2. Algemene reserve grondbedrijf

Het doel van de algemene reserve van het Grondbedrijf is het opvangen van eventuele nadelen op grondexploitatiecomplexen. Het vormt een risicobuffer op basis van het Meerjarenperspectief grondbedrijf. In de inventarisatie van de risico's zijn ook de risico's van het grondbedrijf opgenomen. Daarom wordt deze reserve meegenomen in de berekening van het weerstandsvermogen. De algemene reserve van het grondbedrijf is begroot op ruim € 14 mln. Daarbij wordt aangetekend dat de herkomst van deze reserve Uden is. In Landerd was hiervoor geen aparte reserve en werd dit risico opgevangen uit de Algemene reserve (behoedzaamheidsreserve genoemd).

3. Stille reserves

Onder stille reserves vallen onder andere de gemeentelijke gronden en panden die gewaardeerd zijn tegen de toen geldende aankoopwaarden. Een belangrijke voorwaarde is dat het een en ander per direct verkoopbaar is. De stille reserves bedragen € 6,6 miljoen. Dit is aanzienlijk gestegen voor Maashorst ten opzichte van de laatste optelling van Uden en Landerd door de meegerekende overwaarde van het gemeentehuis en werf in Zeeland (WOZ-waarde minus boekwaarde).

4. Onvoorzien

Op basis van de BBV en het Gemeentelijk Toezichtskader van de provincie, is het verplicht om een redelijk bedrag voor onvoorzien op te nemen. Dit past niet binnen het financieel beleid van de gemeente Maashorst. Wij ramen namelijk alle inkomsten en uitgaven. Daarom hebben wij ervoor gekozen om een minimaal

bedrag van € 45.000 hiervoor op te nemen.

5. Onbenutte belastingcapaciteit

De onbenutte belastingcapaciteit OZB wordt berekend door de maximale tarieven te vergelijken met de tarieven van de gemeente Maashorst. Voor de overige heffingen wordt het verschil tussen 100% kostendekkendheid en de werkelijke inkomsten als onbenutte belastingcapaciteit aangemerkt.

Berekening onbenutte belastingcapaciteit

Voor de maximale belastingtarieven wordt gebruik gemaakt van de normen voor het artikel 12-beleid. Dit betekent dat, als de gemeente Maashorst niet meer in staat zou zijn om de structureel zich manifesterende risico's binnen de exploitatie op te vangen, de gemeente door het Rijk gewezen zou worden op de mogelijkheid om de OZB-tarieven te verhogen om zodoende meer structurele opbrengsten te realiseren. Dit noemt men het artikel 12-beleid.

De berekening van het landelijk percentage van de WOZ waarde voor toelating tot artikel 12, vindt plaats door middel van een berekening die is opgenomen in de meicirculaire 2022. Het percentage van de WOZ-waarde voor toelating tot artikel 12 voor het jaar 2023 is vastgesteld op 0,1729. Volgens de hiervoor geldende wettelijke richtlijnen heeft de gemeente Maashorst een onbenutte belastingcapaciteit van € 8,4 miljoen.

Voor de tarieven betreffende begrafenisrechten, afvalstoffenheffing, marktgeden, rioolrechten en leges is op dit moment niet in alle gevallen sprake van kostendekkende tarieven. In de huidige begroting 2023 wordt uitgegaan van een onbenutte capaciteit van € 574.000

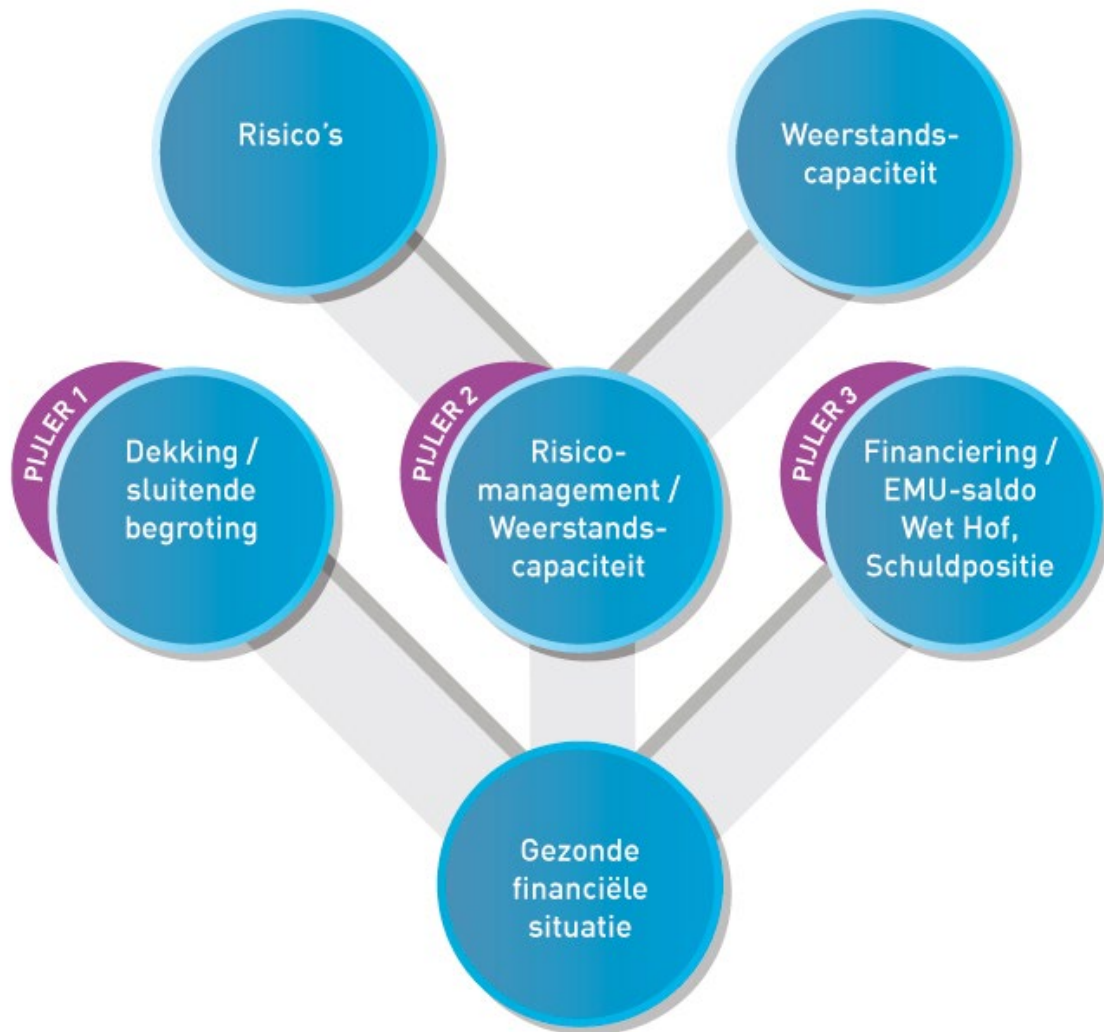
Financiering

Het doel van deze paragraaf is om de financiële positie van de gemeente op basis van het door de raad vastgestelde treasurystatuut te evalueren. Daarnaast is de paragraaf een belangrijk instrument voor het transparant maken van de financieringsfunctie. De centrale doelstelling van het treasurybeleid is het beheren van de financiële geldstromen, en het beperken van de financiële risico's voor de gemeente.

De uitvoering van treasury wordt wettelijk geregeld in de [Wet Financiering Decentrale Overheden \(FIDO\)](#). Deze wet regelt dat de uitvoering van de treasuryfunctie binnen de gemeente uitsluitend de publieke taak dient, en geschiedt binnen de financiële kaders van de kasgeldlimiet en de renterisiconorm.

Financiële strategie en beleid

Zoals ook te lezen is in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing, sturen we voor gezonde gemeentefinanciën op drie belangrijke pijlers. In onderstaand schema is dit weergegeven.

Dekking/sluitende begroting wordt nader toegelicht bij de financiële hoofdlijnen van deze begroting. Risicomanagement/weerstandscapaciteit wordt nader toegelicht in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing.

In deze paragraaf gaan we in op de 3e pijler, “financiering, Wet hof / EMU-saldo en Schuldpositie”.

Financiering

Financieringsbeleid

De belangrijkste doelen van ons beleid zijn:

- Overtollige gelden zetten we alleen uit bij banken of instellingen die voldoen aan de eisen van de Wet Fido en de bijbehorende uitvoeringsregeling.
- Het aantrekken van leningen gebeurt door bij tenminste 2 financiële instellingen een offerte aan te vragen.
- We maken alleen gebruik van financiële instrumenten om risico's te verkleinen en niet om te speculeren.

Uit deze keuzes blijkt dat we voor een laag risicoprofiel gekozen hebben.

Algemene ontwikkelingen

Kortlopende financiering

De afgelopen jaren was de kortlopende financieringsrente bij de Europese Centrale Bank (ECB) negatief. Vanwege de forse inflatie door de oorlog in Oekraïne (hogere voedsel en energieprijzen) heeft de ECB de centrale rente verhoogd met als doel om de inflatie te remmen. Dit heeft geleid tot een stijging van de kortlopende rente. De huidige rentepercentages voor financieringsmiddelen voor de korte termijn zijn veelal gekoppeld aan de Euribor-rentes en bedraagt momenteel ongeveer 0,3%. Veel experts verwachten de komende tijd een licht stijging renteverloop

Langlopende financiering (kapitaalmarkt)

Zoals vermeld heeft de ECB de rente in 2022 verhoogd om de inflatie te remmen. Hierdoor zijn ook de langlopende rentes fors gestegen (looptijd van 25 jaar: van 0,55% medio 2021 naar 2,2% medio 2022). Vanwege de economische onzekerheid is het op dit moment lastig te voorspellen hoe de langlopende rentes zich zullen ontwikkelen.

Financieringsbehoefte

De gemeente Maashorst werkt vanuit totaalfinanciering. Alle gemeentelijke inkomsten en uitgaven worden hierbij gesaldeerd voordat we ons op de geld- of kapitaalmarkt begeven. Goed inzicht in het verloop van inkomsten en uitgaven leidt tot betere sturing op de benodigde liquiditeiten voor de komende jaren, de aan te trekken externe financiering en de ontwikkeling van de rentekosten.

In [deze link](#) (PDF, 51.6 kB) vindt u een weergave van de verwachte ontwikkeling van de financieringspositie met een kasstroomoverzicht. Een kasstroomoverzicht is een overzicht van de feitelijke geldstromen die in een organisatie in de loop van een boekjaar binnenkomen en uitgaan. Op basis van dit kasstroomoverzicht kan geconcludeerd worden dat er in 2023 waarschijnlijk een langlopende lening afgesloten moet worden. De forse negatieve kasstroom overstijgt namelijk de kasgeldlimiet.

Het meerjarig beeld van de financieringspositie is wel lastig te bepalen. Een aanzienlijk aantal investeringen dient nog opgepakt te worden. Zie hiervoor de bijlage Staat van onderhanden werken. Ook realisaties binnen de grondexploitaties zijn soms moeilijk te plannen. Verdragende omstandigheden hierbij zijn ecologische/geologische vondsten, lopende procedures, het stikstofbesluit en het PFAS besluit.

Inzicht rentelasten/-baten

De BBV-voorschriften schrijven voor dat we ook inzicht moeten geven in de rentelasten, het renteresultaat, de financieringsbehoefte en de manier waarop we rente aan investeringen, grondexploitaties en taakvelden toerekenen.

Schematisch kan de rentetoerekening als volgt weergegeven worden.

a.	De externe rentelasten over de korte en lange financiering	€ 2.954.921	
b.	De externe rentebaten (idem)	- € 141.678	
	Totaal door te rekenen externe rente		€ 2.813.243
c1.	De rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend	- € 1.086.722	
c2.	De rente van projectfinanciering die aan	- €	

	het betreffende taakveld moet worden toegerekend	162.375	
c3.	De rentebaat van doorverstrekte leningen indien daar een specifieke lening voor is aangetrokken (= projectfinanciering), die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	€ 92.512	
			- € 1.156.585
	Saldo door te rekenen externe rente		€ 1.656.658
d1.	Rente over eigen vermogen	€ 0	
d2.	Rente over voorzieningen	€ 20.942	
	Totaal aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)		€ 1.677.600
e.	De aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)		- € 1.897.857
f.	(positief) Renteresultaat op het taakveld Treasury		€ 220.257

Ad. a: Betreft de rentelasten over de reeds opgenomen langlopende geldleningen, de verwachte op te nemen lening ad. €20.000.000 en de rente over kortlopende financiering (rekening-courant).

Ad. b: Betreft de renteopbrengsten over de verstrekte langlopende leningen aan Area en derden en overige rentebaten (bijv. rente startersleningen).

Ad. c1: De toe te rekenen rente aan de grondexploitatie (Bouwgronden In Exploitatie) betreft het gewogen gemiddelde rentepercentage van de bestaande leningenportefeuille van de gemeente, naar verhouding vreemd vermogen/totaal vermogen, indien geen sprake is van projectfinanciering (volgens de notitie grondexploitaties 2016 van de commissie BBV). Voor 2023 is dit begroot op 2,11%. Jaarlijks zal dit percentage herrekend moeten worden.

Ad. c2: Wanneer specifieke leningen extern zijn aangetrokken om deze vervolgens voor hetzelfde bedrag door te verstrekken aan een derde partij, wordt dit ook gezien als projectfinanciering. Dit betekent dat de rentelasten en -baten niet opgenomen worden in de renteomslag. Voor Maashorst betreft dit 2 geldleningen die doorgeleend zijn aan woningbouwcorporatie Area.

Ad. c3: Dit betreft de rentebaten van de doorgeleende geldleningen aan stichting Area en overige rentebaten (zie ook C2).

Ad. d1: Binnen de gemeente Maashorst wordt er geen rente toegevoegd aan reserves.

Ad. d2: Dit betreft de rentetoevoeging aan de voorziening nr. 7503001 Afkoop onderhoud begraafplaats (4,0%). Deze voorziening is op contante waarde gewaardeerd. In dat geval is rentetoevoeging aan de voorziening toegestaan.

Ad. e/f: De totaal aan taakvelden toe te rekenen rente bedraagt €1.677.600. De omslagrente wordt berekend door de werkelijk aan de taakvelden toe te rekenen rente (in euro's) te delen door de boekwaarde per 1

januari van de vaste activa die integraal zijn gefinancierd. Op basis van de uitgangspunten in de BBV notitie rente, mag het omslagpercentage worden afgerond om een consistent percentage te kunnen hanteren. Het te hanteren omslagpercentage is voor 2023 vastgesteld op 0,9%. Dit leidt naar verwachting tot €1.897.857 aan doorbelaste rente en een begroot renteresultaat van €220.257 voordelig. Jaarlijks zal de noodzaak tot aanpassing van het renteomslagpercentage beoordeeld worden.

Wet Hof / EMU-saldo

De Europese regeringsleiders hebben in 2011 afspraken gemaakt om de financiële stabiliteit van de EU en de eurozone te waarborgen. De Europese afspraken ten aanzien van begrotingsdiscipline zijn in Nederland opgenomen in de Wet houdbare overheidsfinanciën (Wet Hof). Voor decentrale overheden vloeien hier verplichtingen uit voort.

Schatkistbankieren

Om de overheidsschuld en het financiële risico voor decentrale overheden te verminderen wil het kabinet dat gemeenten hun overtollige middelen niet meer overal kunnen stallen. Hiervoor is per 15 december 2013 de Wet Schatkistbankieren van kracht geworden. De Wet verplicht alle decentrale overheden om hun overtollige (liquide) middelen, boven een bepaald drempelbedrag, aan te houden in de schatkist. Het woord 'overtollig' verwijst naar alle middelen die decentrale overheden niet onmiddellijk nodig hebben voor de publieke taak. Een decentrale overheid behoudt, op basis van de wet Fido, de mogelijkheid om leningen te verstrekken en uitzettingen te verrichten uit hoofde van de publieke taak. Deelname aan Schatkistbankieren verandert daar niets aan.

Vanaf 1 juli 2021 is de drempel voor gemeenten voor verplicht Schatkistbankieren verhoogd van 0,75% naar 2% van het begrotingstotaal bij aanvang van het jaar. Het minimum drempelbedrag is ook verhoogd van € 250.000 naar € 1 miljoen.

De komende jaren verwachten wij, als gevolg van de grote onderhanden werken positie, geen overtollige middelen te bezitten. De financiële gevolgen van het verplicht Schatkistbankieren zijn naar verwachting voor onze gemeente dan ook te verwaarlozen.

In onderstaande tabel is het drempelbedrag voor het komende begrotingsjaar opgenomen:

(1)	Berekening drempelbedrag	
		2023
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	173.513.000
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	173.513.000
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat	0
	(1) = (4b)*0,02	3.470.260

Wet Hof

Beleid

Het doel van de Wet HOF (houdbare overheidsfinanciën) is ervoor te zorgen dat Nederland voldoet aan de binnen Europa afgesproken norm van maximaal 3% tekort op de begroting. De 3%-norm is daarbij doorvertaald naar een aandeel voor de decentrale overheden. Het Rijk hanteert een zogenaamde

'macronorm' voor de drie decentrale overheden gezamenlijk. Na een constructieve dialoog hebben het Rijk en decentrale overheden elkaar gevonden in een macro EMU-norm van -0,4 procent van het BBP per jaar voor de periode 2019 tot en met 2023. Het gemeentelijk aandeel in de macronorm bedraagt -0,27 procent en wordt per individuele gemeente verdeeld op basis van het begrotingstotaal. De individuele EMU-referentiewaarde betreft geen norm maar een indicatie van het aandeel dat de gemeente in de gezamenlijke tekortnorm heeft. Dat betekent dat er geen (individuele) sancties van toepassing zijn. Deze meerjarige afspraak is besloten om tot en met 2023 bestuurlijke rust en duidelijkheid te creëren voor alle partijen inzake de EMU-norm. Zodra er wel sancties volgen, gaan wij daar op sturen. Er zal spoedig een nieuw landelijk bestuurlijk overleg plaatsvinden over de norm voor de jaren 2024 t/m 2026.

Inzicht in individuele EMU-saldi

Het EMU-saldo geldt binnen de Europese Unie als een indicator om de gezondheid van de overheidsfinanciën te kunnen bepalen. Het EMU-saldo is het verschil van inkomsten en uitgaven en geeft aan of er sprake is van een overschot of een tekort.

Met het oog op een betere raming en beheersing van het EMU-saldo wordt een geprognoseerde balans voorgeschreven en het meerjarig opnemen van het EMU-saldo in een paragraaf in de begroting. Via de geprognoseerde balans krijgt de raad meer inzicht in de ontwikkeling van onder meer investeringen, het aanwenden van reserves en voorzieningen en in de financieringsbehoefte.

Aandachtspunt hierbij is wel dat een aantal componenten uit deze berekening moeilijk te voorspellen zijn, zoals bijvoorbeeld grond aan- en verkopen. Dit wordt veroorzaakt door de economische ontwikkelingen en het doorlopen van bijvoorbeeld planprocedures.

De meerjarige EMU-saldi van de gemeente Maashorst zijn als volgt:

EMU-saldo

(bedragen x € 1.000)

	2023	2024	2025	2026	
Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	-945	6.789	9.638	-127	
Mutatie (im)materiële vaste activa	21.605	-3.487	-4.327	-2.746	-/-
Mutatie voorzieningen	642	696	1.032	122	+/+
Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)	-2.345	-7.321	-14.093	-4.324	-/-
Verwachte boekwinst bij verkoop effecten en verwachte boekwinst bij verkoop (im)materiële vaste activa	0	0	0	0	-/-
Berekend EMU-Saldo	-19.563	18.293	29.090	7.065	
Norm EMU-saldo	-8.291	-8.585	-8.737	-8.955	
Overschrijding (-) of onderschrijding (+) ten opzichte van de norm	-11.272	26.878	37.827	16.020	

Dealdi zijn gebaseerd op de volgende geprognoseerde balans:

Geprognoteerde balans (bedragen in miljoenen €)

ACTIVA	Ultimo 2021 *	Ultimo 2022	Ultimo 2023	Ultimo 2024	Ultimo 2025	Ultimo 2026
Immateriële Vaste activa - onderzoek en ontwikkeling - bijdrage aan activa in eigendom van derden	1	0	0	0	0	0
Materiële Vaste activa - gronden en terreinen - gebouwen - wegen, riolering, etc. - machines	169	192	213	210	206	203
Financiële Vaste Activa - verstrekte leningen (woningbouwcorp./derden) - aandelen - overige langlopende vorderingen	11	6	6	5	5	4
Totaal vaste activa	181	198	220	216	211	207
Voorraden - Bouwgronden in exploitatie - Overige gronden	33	24	22	14	12	12
Overige kortlopende activa - debiteuren/Nog te ontvangen bedragen - kas-/banksaldi	27	13	13	13	13	13
Totaal vlottende activa	60	37	35	27	24	24
Balanstotaal	241	235	254	242	235	232

PASSIVA	Ultimo 2021 *	Ultimo 2022	Ultimo 2023	Ultimo 2024	Ultimo 2025	Ultimo 2026
Eigen vermogen -algemene reserves -bestemmingsreserves -jaarrekeningresultaat	106	101	101	102	102	101
Voorzieningen -t.b.v.verplichtingen -t.b.v. risico's -t.b.v.kosten volgend jaar -t.b.v.specifieke bestedingen	36	29	29	30	31	31
Leningen -opgenomen geldleningen van banken	61	74	86	79	72	67
Totaal vaste passiva	203	204	217	210	205	199
Kortlopende passiva -crediteuren (nog te betalen bedragen) -overlopende passiva -vooruitontvangsten (Rijk)	38	31	38	32	30	32
Totaal vlottende passiva	38	31	38	32	30	32
Balanstotaal	241	235	254	242	235	232

* Betreft de werkelijke balansstanden per ultimo boekjaar. Voor een verdere toelichting zie de balans en toelichting in de programmarekening 2021 Uden en Landert.

Schuldpositie

Financieringsbeleid

Het financieringsbeleid is er op gericht om zo lang mogelijk de uitgaven met “kort geld” te financieren en pas vaste leningen aan te trekken wanneer dat noodzakelijk is. Wij streven er naar de benodigde leningen tegen zo laag mogelijke kosten aan te trekken en tegelijkertijd de renterisico's te beheersen. Door een meerjarige raming van het financieringstekort proberen we dit zo goed mogelijk in beeld te brengen. De liquiditeitsbehoefte in onze gemeente gedurende de periode 2023 t/m 2026 wordt in belangrijke mate bepaald door de geplande investeringen en ontwikkelingen binnen het grondbedrijf.

Onderstaand een overzicht van het verloop van onze langlopende schuld.

Jaar	Totaalbedrag langlopende schuld per 31 december
2017	€ 93 miljoen
2018	€ 86 miljoen
2019	€ 79 miljoen
2020	€ 68 miljoen
2021	€ 61 miljoen
2022	€ 74 miljoen
2023	€ 87 miljoen *

* = schatting. Door de geplande afwikkelingen van de onderhandenwerkenlijst, is de verwachting dat in 2023 een langlopende lening van €20.000.000 afgesloten zal moeten worden. In het bestedings- en dekkingsplan van deze programmabegroting zijn de bijbehorende rentelasten opgenomen.

Risico's

Onder risico's worden met name renterisico's (van vaste schuld en vlottende schuld) verstaan. Voor de toetsing van het renterisico heeft de overheid twee instrumenten gedefinieerd, namelijk de kasgeldlimiet en

de rente risiconorm.

De *kasgeldlimiet* geeft aan hoeveel de gemeente kort mag financieren als percentage van de begroting. De toegestane kasgeldlimiet bedraagt 8,5% van het begrotingstotaal.

De *renterisiconorm* heeft als doel om het renterisico bij herfinanciering te beheersen. De renterisiconorm houdt in, dat de jaarlijkse verplichte aflossingen en de renteherzieningen niet meer mogen bedragen dan 20% van het begrotingstotaal bij aanvang van het jaar.

De kasgeldlimiet

Omschrijving	2023
Omvang begroting (x €1.000)	173.513
Toegestane kasgeldlimiet	8,5
▪ in procenten van de grondslag	
▪ in bedrag (x €1.000)	14.749

Volgens de wet Fido mag de kasgeldlimiet gedurende maximaal drie achtereenvolgende kwartalen worden overschreden. Intern wordt hierop gestuurd. Bij overschrijding van de kasgeldlimiet zal een langlopende lening aangetrokken moeten worden.

De renterisiconorm

Het renterisico met betrekking tot de renterisiconorm gaat over de contractuele renteherzieningen en de aflossingen op de vaste schuld. Het renterisico wordt verkleind door aflossingen in de tijd te spreiden. Het renterisico wordt in een jaar getoetst aan de renterisiconorm. Deze wordt berekend door een vastgesteld percentage (20%) te vermenigvuldigen met het begrotingstotaal.

Het renterisico kan worden gestuurd door bij het aantrekken van nieuwe langlopende financieringsmiddelen rekening te houden met de vervalddata en renteherzieningen van de bestaande schuld.

In onderstaand overzicht wordt de renterisiconorm en het renterisico uiteengezet.

Stap	Variabelen renterisiconorm	2023	2024	2025	2026
1.	Renteherzieningen	0	0	0	0
2.	Aflossingen opgenomen geldleningen	7.503	7.275	6.521	6.569
3.	Renterisico op de vaste schuld (1+2)	7.503	7.275	6.521	6.569
4.	Renterisiconorm	34.702	34.702	34.702	34.702
5.	Ruimte onder de renterisiconorm (4 -/- 3)	27.199	27.427	28.181	28.133
	Berekening renterisiconorm				
4a.	Begrotingstotaal 2023	173.513			

4b.	Vastgesteld percentage	20%			
4.	Renterisiconorm (4a.* 4b. / 100)	34.702			

Verbonden partijen

Verbonden partijen zijn organisaties waaraan de gemeente zich bestuurlijk en financieel verbonden heeft.

Het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) geeft als definitie: *‘een verbonden partij is een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie, waarin de provincie of de gemeente een bestuurlijk én een financieel belang heeft.’*

Wat is een bestuurlijk belang?

Een bestuurlijk belang houdt in zeggenschap, hetzij uit hoofde van vertegenwoordiging in het bestuur, hetzij uit hoofde van stemrecht.

Wat is een financieel belang?

Een financieel belang is een aan de verbonden partij ter beschikking gesteld bedrag, dat niet verhaalbaar is indien de verbonden partij failliet gaat of het bedrag waarvoor aansprakelijkheid bestaat, indien de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt.

De verbonden partijen zijn binnen de gemeente Maashorst onderverdeeld in;

- **Publiekrechtelijke samenwerkingsverbanden.** De gemeente Maashorst is betrokken bij diverse gemeenschappelijke regelingen.
- **Privaatrechtelijke samenwerkingsverbanden.** De gemeente Maashorst is deelnemer in vennootschappen en coöperaties. Tevens is de gemeente Maashorst deelnemer van een aantal stichtingen en verenigingen.
- **Overige samenwerkingsverbanden.** Vanuit het verleden is een aantal samenwerkingsverbanden in het overzicht gekomen die niet geheel aan de criteria voldoen. In het overzicht is bij de rechtsvorm opgenomen dat het geen verbonden partij betreft. Voorgesteld wordt om deze in een volgende versie van deze paragraaf te verwijderen. Echter er zijn ook samenwerkingsverbanden die niet officieel onder de definitie van verbonden partij vallen, maar door het college en/of de raad zijn aangemerkt als politiek belangrijk. Deze zullen wel gehandhaafd worden in de planning en control producten.

Op basis van het BBV wordt tenminste de volgende informatie opgenomen;

- De naam en vestigingsplaats.
- De wijze waarop de gemeente een belang heeft in de verbonden partij en het openbaar belang dat erbij hoort.
- Het belang dat de gemeente in de verbonden partij heeft aan het begin en de verwachte omvang aan het einde van het begrotingsjaar.
- De verwachte omvang van het eigen vermogen en het vreemd vermogen van de verbonden partij aan het begin en aan het einde van het begrotingsjaar.
- De verwachte omvang van het financiële resultaat van de verbonden partij in het begrotingsjaar.
- De risico's van de verbonden partij voor de financiële positie van de gemeente.

Beleid

Een samenwerkingsverband is bedoeld om beleidsdoelen te bereiken.

Hoe kun je daar grip op krijgen?

De gemeenten en besturen van de gemeenschappelijke regelingen in Brabant-Noord, werken reeds met de procedure om te komen tot een betere afstemming in de beleidsprocessen met de deelnemende gemeenten. Dit is het adoptieproces, waarin gemeente Meierijstad als regionale trekker fungeert. In samenspraak met griffiers en de gemeenschappelijke regelingen wordt een jaarplanning opgesteld, zodat kadernota's, begrotingen en jaarstukken tijdig voorbereid en besproken kunnen worden door de raden. Hierdoor hebben zowel de deelnemers als de gemeenschappelijke regeling een leidraad om het adoptieproces goed te kunnen organiseren.

Waarom het adoptieproces?

Er zijn verschillende redenen hiervoor, maar de belangrijkste zijn:

- Gemeenteraden staan op afstand als gevolg van het werken met gemeenschappelijke regelingen. Het adoptieproces is bedoeld om raden in positie te brengen op tijd een zienswijze op de stukken van de gemeenschappelijke regelingen uit te brengen.
- De gemeenschappelijke regelingen krijgen de zienswijzen van de gemeenten binnen een kort tijdsbestek, zodat zij weten wat er binnen de gemeenten leeft en in staat zijn de zienswijzen te verwerken.
- De betrokken medewerkers van gemeenten en gemeenschappelijke regelingen werken samen aan de voorzijde bij het opstellen van zienswijzen. Korte communicatielijnen en niet iedereen hoeft het wiel volledig zelf uit te vinden.

Daarnaast hebben de griffiers van Noord-Oost Brabant in het rapport 'Grip op regionale samenwerkingsverbanden' verbetervoorstellen gepresenteerd, om de sturing van de raden op de regionale samenwerking te versterken. Deze voorstellen zijn inmiddels ingevoerd.

In het voorstel worden de presidia voorgesteld om een focus/prioritering op een aantal samenwerkingsverbanden te leggen. En voor deze samenwerkingsverbanden één of twee raadsrapporteurs aan te wijzen, die de besluitvorming procesmatig kunnen voorbereiden en de raad kunnen voorzien van informatie. Daarnaast wordt met een interactief proces eens per 4 jaar samen met de raden een concept meerjarig beleidsplan opgesteld.

Er wordt ook voorgesteld om de samenwerking tussen de raden onderling te verbeteren door een regionaal informatiesysteem voor de raden te ontwikkelen en de vergadercycli op elkaar af te stemmen. Tevens stelt men voor om tweemaal per jaar een regionale beeldvormende bijeenkomst te organiseren om meer interactie met de samenwerkingsverbanden te krijgen. Afsluitend wordt het introduceren van adoptiegriffiers voorgesteld om raden bij belangrijke beslissingen vroegtijdig in positie te kunnen brengen. Tevens proberen de griffiers, na de implementatie, de raden in een positie te brengen waarin zij meer grip krijgen op de gemeenschappelijke regelingen. Dit gebeurt deels binnen de eigen gemeente, deels met elkaar. Zo proberen de griffiers ervoor te zorgen dat de planning van de raadsvergaderingen rondom de GR-en zo veel als mogelijk op elkaar is afgestemd. Tevens zijn er adoptiegriffiers voor een aantal regelingen: Jeugd, ODBN, Veiligheidsregio, Regio Noordoost Brabant en GGD.

Deze adoptiegriffiers hebben periodiek overleg over de stand van zaken m.b.t. de Gemeenschappelijke Regelingen. Zij bespreken of er zaken zijn waar de raad bij betrokken moet worden, en adviseren op welke wijze de raden het best betrokken kunnen worden. Dit om de raden in staat te stellen hun kaderstellende en

controleerende rol te kunnen uitvoeren.

Vooraf was afgesproken om na 2 jaar te evalueren, maar deze periode is helaas met een jaar verlengd vanwege corona. Hierdoor is de evaluatie begin 2021 gestart en afgerond in april 2021.

In de evaluatie staan in principe twee vragen centraal:

1. In hoeverre zijn de in GRIP voorgestelde maatregelen uitgevoerd?
2. Hebben de maatregelen bijgedragen aan de in GRIP gedefinieerde doelen?

Vraag 1 is eenvoudig te beantwoorden, de genoemde maatregelen zijn allen uitgevoerd. De nadruk in de evaluatie ligt daarom op de tweede vraag, in hoeverre hebben de uitgevoerde maatregelen daadwerkelijk geleid tot verbeteringen?

De evaluatie is gebeurd door de drie doelgroepen: raadsleden, bestuurders/medewerkers van samenwerkingsverbanden en de griffiers. Er is destijds geen nulmeting uitgevoerd, dus het onderzoek was bij raadsleden vooral gericht op vaststellen hoe ze de huidige situatie ervaren en hoe de waardering is voor de op de raadsleden gerichte maatregelen. Daarnaast zijn enquêtes gehouden, aangevuld met verdiepende interviews. Het streven van de werkgroep is er met name op gericht om een indicatie te krijgen in welke richting verdere verbeteringen nog gezocht kunnen worden. Resultaten zijn in april 2021 opgeleverd.

Bevindingen

Op basis van het onderzoek wordt het volgende geconcludeerd:

1. De in GRIP voorgestelde maatregelen zijn allemaal uitgevoerd.
2. De beperkte deelname aan de enquête door raads- en commissieleden, geeft een indicatie dat regionale samenwerking nog steeds vooral interessant is voor een paar specialisten binnen de fracties.
3. De focus op een beperkt aantal regelingen heeft voor met name de regiosamenwerking Noordoost Brabant en de Veiligheidsregio geleid tot beter zicht op de te maken politieke keuzes. Voor de andere prioritaire samenwerkingsverbanden blijkt dat de informatiepositie nog niet voldoende is en daar nog wel een wereld is te winnen.
4. Van het regionale informatiesysteem wordt weinig gebruik gemaakt en in de praktijk zal de bijdrage van het systeem aan de informatievoorziening aan en informatie-uitwisseling tussen gemeenteraden dus beperkt zijn. Tegelijkertijd geven raads- en commissieleden aan zeker het nut van het systeem wel te zien. Dat laatste geldt dan met name voor informatievoorziening, voor de uitwisseling van standpunten vinden de respondenten het systeem minder nuttig. Doorgaan met het systeem op de huidige wijze is weinig zinvol.
5. De strakkere planning van zienswijzetractaten hebben geleid tot een makkelijkere inpassing van raadsvoorstellen over regionale samenwerking in de raadscycli. Tot meer onderlinge uitwisseling van standpunten en moties heeft dit echter niet geleid. Ook al niet omdat het regionale informatiesysteem hier niet echt geschikt voor is.
6. Het is niet vast te stellen of de meerjarige beleidsplannen hebben bijgedragen aan de inhoudelijke betrokkenheid van raads- en commissieleden en de politieke discussie. Het experiment bij het nieuwe regioconvenant met het indienen van "regiomoties" is wat dat betreft waardevol. Hoewel juridisch allerlei haken aan ogen aan zitten, gaf dit wel voor het eerst gelegenheid tot een regionale politieke discussie en de mogelijkheid om op regionale schaal mee te praten over plannen en keuzes. Dit is ook iets waarvan uit de commentaren blijkt dat dit gemist wordt.
7. De regionale informatiebijeenkomsten zijn een succes, zowel qua deelname als waardering. Raads- en commissieleden vinden de bijeenkomsten en onderwerpen relevant en nuttig. Belangrijkste punten van kritiek zijn de locatie van de bijeenkomsten en het ontbreken van voldoende mogelijkheden om mee te praten. Het interactiever maken van de bijeenkomsten is een uitdaging.

8. Het systeem van adoptiegriffiers wordt zowel door de samenwerkingsverbanden als de griffiers gewaardeerd. Doordat er eenduidige aanspreekpunten zijn voor de hele regio, is het voor samenwerkingsverbanden makkelijker om afspraken te maken en om te polsen hoe bepaalde zaken regionaal besproken kunnen worden.

De werkwijze hoe wij als gemeente Maashorst acteren in adoptieproces is geactualiseerd: welke rol spelen de coördinerende ambtenaren en welke verantwoordelijkheid hebben ze. Streven is om eind 2021 een uitrol van deze werkwijze te verzorgen, zodra helder is wie de coördinerende ambtenaren worden in de gemeente Maashorst.

Overzicht verbonden partijen

We hebben een overzicht bijgevoegd van alle verbonden partijen waarin Maashorst participeert. Het overzicht vindt u [hier](#). (PDF, 825.5 kB)

Visie en doorkijk naar de toekomst

Visie

De gemeente Maashorst heeft als visie dat de keuze voor een samenwerkingsverband altijd dient te gebeuren vanuit het maatschappelijk belang. Om te bepalen of in specifieke situaties dat belang het meest gediend wordt door aansluiting bij een samenwerkingsverband volgt de gemeente Maashorst in hoofdlijnen de VNG-BiZa-Handreiking voor de toepassing van de wet gemeenschappelijke samenwerkingen. Deze handreiking is uitgewerkt in het ambtelijk beheersinstrument Proceskader Samenwerkingsverbanden. Dit proceskader wordt gehanteerd om te bepalen of nieuwe samenwerkingsverbanden worden aangegaan, alsmede om periodiek te evalueren of een samenwerkingsverband nog de meest optimale vorm is om het maatschappelijk belang te borgen.

Wet- en regelgeving

Als gevolg van maatschappelijke ontwikkelingen is de landelijke tendens dat het belang van een adequate beheersing van de verbonden partijen toeneemt. Mede naar aanleiding hiervan is de BBV (Besluit Begroting en Verantwoording) is op 16 juli 2014 gewijzigd. Ook de Wet Gemeenschappelijke Regelingen is met ingang van 1 januari 2015 gewijzigd. Daarnaast zijn [de bepalingen en richtlijnen van de notitie Verbonden partijen d.d. oktober 2016](#) (PDF, 682.9 kB) vanaf 2018 in werking. Het doel van deze wijzigingen is om de verantwoording van de verbonden partijen aan te scherpen. Gemeenten zijn verplicht meer informatie over de verbonden partijen op te nemen. Naast de gebruikelijke informatie als naam, vestigingsplaats, openbaar belang dat wordt behartigd, veranderingen in het belang gedurende het boekjaar, moet ook het eigen vermogen en vreemd vermogen aan begin en einde van het begrotingsjaar en het resultaat van de verbonden partij opgenomen worden.

Doorkijk naar de toekomst

De laatste jaren is de aard en het aantal samenwerkingsverbanden sterk in beweging. De verwachting is dat deze trend zich de komende jaren voort zal zetten. Als gevolg daarvan is de beheersing van verbonden partijen van belang. Daarnaast is het ook van belang om de risico's die hiermee samenhangen in beeld te hebben en te houden. Deze risico's hebben zijn plek in het systeem van risicobeheersing van de gemeente Uden. Zie hiervoor de [risico inventarisatie in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing](#).

Bijlagen

Als extra informatie hebben we een aantal bijlagen opgenomen. De meeste van deze bijlagen zijn cijfermatig van aard. Ze geven nadere informatie op het financiële onderdeel van deze programmabegroting.

Geldleningen

De gemeente Maashorst kent drie soorten geldleningen:

- **Opgenomen geldleningen** (PDF, 77.0 kB), dit zijn alle leningen die zijn aangegaan ter financiering van bijvoorbeeld investeringen, groot onderhoud, het grondbedrijf e.d.
- **Verstreckte geldleningen** (PDF, 51.7 kB), het verstrekken van geldleningen is voorbehouden aan banken. Gemeenten zien daar voor zichzelf in principe geen rol weggelegd. Gemeenten werken met gemeenschapsgeld van en voor inwoners en bedrijven. Daar past de functie van 'bankier' niet bij. In het verleden werd hier binnen de overheid anders over gedacht. Nadat diverse rijksinstellingen geconfronteerd werden met verliezen als gevolg van faillissement e.d., heeft de wetgever hier strenge regels voor vastgelegd. Wij zien deze staat van verstreckte geldleningen dan ook als een sterfhuisconstructie.
- **Gewaarborgde geldleningen** (PDF, 50.2 kB) zijn leningen waar de gemeente borg voor staat. Dit onder stringente voorwaarden en in principe nooit zonder achtervang van een voorliggende instantie.

Subsidies

Alle informatie over de subsidies in Maashorst vindt u [hier](#). De subsidiekaart is een momentopname en geeft informatie over:

- subsidies die verstrekt zijn vanuit de gemeentebegroting op basis van een subsidiebeschikking;
- structureel verstreckte subsidies en incidenteel verstreckte subsidies;
- verstreckte subsidies op het gebied van maatschappelijke en stedelijke ontwikkelingen.

BBV Beleidsindicatoren

In deze begroting is een verplichte set indicatoren toegevoegd. Dit zoals opgenomen in het BBV (Besluit Begroting en Verantwoording gemeenten en provincies). De bedoeling hiervan is de onderlinge vergelijkbaarheid tussen gemeenten te vergroten. Via www.waarstaatjegemeente.nl is informatie per gemeente te raadplegen en kan een vergelijking worden gemaakt met andere gemeenten, of landelijke gemiddelden. In het BBV is geen normering opgenomen voor deze indicatoren. Daarom zijn in deze begroting bij de BBV-indicatoren ook geen streefwaarden en begrote waarden voor 2022 opgenomen.

Onderstaande tabel geeft een overzicht van deze indicatoren, een toelichting en op welke programma's ze betrekking hebben.

De nrs. 7,12,13, 15 en 25 zijn vervallen.

De website www.waarstaatjegemeente.nl is continue in ontwikkeling. Inmiddels is de indeling gewijzigd naar thema. Denk hierbij aan thema's als 'bouwen en wonen'. Op themaniveau kunt u nu informatie van Maashorst raadplegen en eventueel afzetten tegen andere gemeenten. Onderstaand ter volledigheid opgenomen de verplichte indicatoren.

	Taakveld (BBV)	Naam Indicator	Eendheid	Bron
1.	0. Bestuur en ondersteuning	Formatie	Fte per 1.000 inwoners	Eigen gegevens
2.	0. Bestuur en ondersteuning	Bezetting	Fte per 1.000 inwoners	Eigen gegevens
3.	0. Bestuur en ondersteuning	Apparaatskosten	Kosten per inwoner	Eigen begroting
4.	0. Bestuur en ondersteuning	Externe inhuur	Kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen	Eigen begroting
5.	0. Bestuur en ondersteuning	Overhead	% van totale lasten	Eigen begroting
6.	1. Veiligheid	Verwijzing Halt	Aantal per 10.000 jongeren	Bureau Halt
7.	1. Veiligheid	Harde kern jongeren	Aantal per 10.000 jongeren	KLPD
8.	1. Veiligheid	Winkeldiefstallen	Aantal per 1.000 inwoners	CBS
9.	1. Veiligheid	Geweldsmisdrijven	Aantal per 1.000 inwoners	CBS
10.	1. Veiligheid	Diefstallen uit woning	Aantal per 1.000 inwoners	CBS
11.	1. Veiligheid	Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)	Aantal per 1.000 inwoners	CBS
12.	2. Verkeer en vervoer	Ziekenhuisopname na verkeersongeval met een motorvoertuig	%	VeiligheidNL
13.	2. Verkeer en vervoer	Overige verkeersongevallen met een gewonde fietser	%	VeiligheidNL
14.	3. Economie	Funciemenging	%	LISA
15.				
16.	3. Economie	Vestigingen (van bedrijven)	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 t/m 64 jaar	LISA

17.	4. Onderwijs	Absoluut verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	DUO
18.	4. Onderwijs	Relatief verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	DUO
19.	4. Onderwijs	Vroegtijdige schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)	% deelnemers aan het VO en MBO onderwijs	Ingrado
20.	5. Sport, cultuur en recreatie	Niet-sporters	%	Gezondheidsenquête (CBS, RIVM)
21.	6. Sociaal domein	Banen	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar.	LISA
22.	6. Sociaal domein	Jongeren met een delict voor de rechter	% 12 t/m 21 jarigen	Verwey Jonker Instituut -Kinderen in Tel
23.	6. Sociaal domein	Kinderen in uitkeringsgezin	% kinderen tot 18 jaar	Verwey Jonker Instituut -Kinderen in Tel
24.	6. Sociaal domein	Netto arbeidsparticipatie	% van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de beroepsbevolking	CBS
25.				
26.	6. Sociaal domein	Werkloze jongeren	% 16 t/m 22 jarigen	Verwey Jonker Instituut - Kinderen in Tel
27.	6. Sociaal domein	Personen met een bijstandsuitkering	Aantal per 10.000 inwoners	CBS
28.	6. Sociaal domein	Lopende re-integratievoorzieningen	Aantal per 10.000 inwoners van 15 - 64 jaar	CBS
29.	6. Sociaal domein	Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jaar	CBS
30.	6. Sociaal domein	Jongeren met jeugbescherming	% van alle jongeren tot 18 jaar	CBS
31.	6. Sociaal domein	Jongeren met jeugdreclassering	% van alle jongeren van 12 tot 23 jaar	CBS
32.	6. Sociaal domein	Cliënten met een maatwerkarrangement Wmo	Aantal per 10.000 inwoners	GMSD
33.	7.	Omvang huishoudelijk	Kg/inwoner	CBS

	Volksgezondheid en Milieu	restafval		
34.	7. Volksgezondheid en Milieu	Hernieuwbare elektriciteit	%	RWS
35.	8. Vhrosv	Gemiddelde WOZ-waarde	Duizend euro	CBS
36.	8. Vhrosv	Nieuw gebouwde woningen	Aantal per 1.000 woningen	Basisregistratie adressen en gebouwen
37.	8. Vhrosv	Demografische druk	%	CBS
38.	8. Vhrosv	Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden	In euro	COELO
39.	8. Vhrosv	Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden	In euro	COELO

Reserves en voorzieningen

Het wettelijk kader voor reserves en voorzieningen is vastgelegd in het BBV. Er is een wezenlijk verschil tussen reserves en voorzieningen. Reserves behoren tot het eigen vermogen en voorzieningen tot het vreemd vermogen. Met andere woorden; aan voorzieningen kleeft een verplichting. De aanwending van reserves is vrijblijvender, omdat de raad een besluit kan nemen over een andere aanwending.

Zie onderstaande links voor de staten van reserves en voorzieningen.

- [Staat van reserves](#) (PDF, 59.8 kB)
- [Een specificatie van de toepassingen en stortingen reserves 2022](#) (PDF, 58.6 kB)
- [Staat van voorzieningen](#) (PDF, 56.1 kB)

Jaarlijks kijken we kritisch, als onderdeel van de Bestuursrapportage, naar nut en noodzaak van onze reserves en voorzieningen. Die herijking zullen we met ingang van 2022 eveneens op gaan nemen ter informatie.

Onderhanden werken (inclusief MIP)

In [dit overzicht](#) (PDF, 146.6 kB) presenteren we alle nog lopende investeringen, en alle investeringen die voortvloeien uit ons Meerjarig InvesteringsProgramma.

Bij de lopende investeringen kijken we altijd kritisch naar realiteitswaarde van de planning en wenselijkheid van investeringen. Bij de in latere jaren geplande investeringen hebben we eveneens gekeken of uitvoering dan noodzakelijk/wenselijk is, en of dat realistisch is gelet op de werkvoorraad.

Er is financieel rekening gehouden met de lasten die hier mee samenhangen.

Overzicht van baten en lasten per taakveld (art. 7 BBV)

Een betere vergelijkbaarheid van baten en lasten, verbonden aan de verschillende taken van de gemeente, is in het belang van de raad. De raad kan deze informatie gebruiken voor de sturing op prioriteiten.

De kwaliteit van de informatie kan het beste worden gewaarborgd met een indeling die gemeenten ook zelf gebruiken. Om die reden hanteren alle gemeenten de taakvelden zoals vastgelegd in de BBV. Klik [hier](#) (PDF, 87.4 kB) voor het meerjarig overzicht van de gemeente Maashorst.

Incidentele baten en lasten

In [dit overzicht](#) (PDF, 121.8 kB) worden alle incidentele baten en lasten, zoals opgenomen in de programmabegroting gepresenteerd. Dit overzicht is van belang om aan te tonen dat de programmabegroting structureel in evenwicht is. Oftewel, de structurele lasten worden gedekt door de structurele baten.

Kasstroomoverzicht

	2023	2024	2025	2026
Kasstroom uit operationele activiteiten				
Saldo programmarekening / -begroting	-1.019	6.171	9.789	431
Afschrijvingen	7.600	7.561	7.826	7.984
Mutatie werkkapitaal	2.089	7.990	2.638	0
- Mutatie voorraden (afname)	2.089	7.990	2.638	0
- Mutatie vorderingen	0	0	0	0
- Mutatie kortlopende schulden excl. Bankschulden	0	0	0	0
Mutatie reserves	1.093	-5.554	-9.940	-985
Mutatie voorzieningen	475	526	892	379
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten	10.238	16.694	11.205	7.809
Kasstroom uit investeringsactiviteiten				
Investerings immateriële vaste activa	0	0	0	0
Desinvesteringen immateriële vaste activa	0	0	0	0
Investerings materiële vaste activa	-31.041	-4.131	-3.499	-5.238
Desinvesteringen materiële vaste activa (bijdrage derden)	1.836	57	0	0
Investerings financiële vaste activa	0	0	0	0
Desinvesteringen financiële vaste activa	492	495	513	534
Totaal kasstroom uit investeringsactiviteiten	-28.713	-3.579	-2.986	-4.704

	2023	2024	2025	2026
Kasstroom uit financieringsactiviteiten				
Opname langlopende geldleningen	20.000	0	0	0
Aflossing langlopende geldleningen	-7.303	-8.274	-6.521	-5.000
Mutatie kasgeldleningen	0	0	0	0
Totaal kasstroom uit financieringsactiviteiten	12.697	-8.274	-6.521	-5.000
Mutatie geldmiddelen	-5.778	4.841	1.698	-1.895
De mutatie in geldmiddelen is als volgt te specificeren:				
* Liquide middelen ultimo vorig dienstjaar	-13.522	-19.300	-14.459	-12.761
* Liquide middelen ultimo dienstjaar	-19.300	-14.459	-12.761	-14.656
Mutatie geldmiddelen	-5.778	4.841	1.698	-1.895

- Kasstroom uit operationele activiteiten
Het eerste deel beschrijft de kasstromen die voortvloeien uit de bedrijfsvoering.
Dit begint met het rekening-/begrotingsaldo, zoals vermeld in de programmarekening/-begroting en corrigeert dit bedrag op een aantal punten (geen uitgaven of ontvangsten).
- Kasstroom uit investeringsactiviteiten
Het gaat hierbij om de investeringen in materiële vaste activa. Eventuele desinvesteringen worden hierop in mindering gebracht.
- De investeringen uit investeringsactiviteiten zijn over het algemeen negatief, want betreffen een uitgaande kasstroom. Kasstromen uit investeringsactiviteiten betreffen uitgaven die op de balans geactiveerd worden.
- Kasstroom uit financieringsactiviteiten
Dit betreffen de opnamen/aflossingen van langlopende geldleningen/kasgeldleningen. Ook geldleningen worden op de balans geactiveerd.

Incidentele baten en lasten

Volgens artikel 19 en 23 van het BBV is het verplicht om een overzicht te presenteren van de incidentele baten en lasten. Op die manier kan beoordeeld worden of en in hoeverre er sprake is van een sluitende begroting. Wij dekken de incidentele lasten zoveel als mogelijk met incidentele baten. Voor het bepalen van de incidentele baten en lasten is de “notitie structurele en incidentele baten en lasten” (gepubliceerd door de commissie BBV in augustus 2018) als uitgangspunt genomen. Hierin zijn de volgende standpunten opgenomen.

- Incidentele baten en lasten betreffen die posten die het begrotingssaldo incidenteel beïnvloeden. Het gaat om eenmalige zaken en om (meerjarige) projecten of subsidies als deze eveneens het karakter van tijdelijkheid c.q. eindig doel hebben. Voor het bepalen van een nadere invulling van het begrip ‘incidenteel’ kan gedacht worden aan baten en lasten die zich gedurende maximaal drie jaar voordoen. Dit betekent dat baten en lasten die zich drie jaar of minder voordoen kunnen kwalificeren als incidenteel maar ook gewoon structureel van aard kunnen zijn. Dat wordt integraal afgewogen.
- Baten en lasten die zich vier jaar of langer voordoen zijn in beginsel structureel van aard. Echter meerjarige tijdelijke geldstromen waarvan de eindigheid vastligt vanwege een raadsbesluit en/of een toekenningsbesluit klasseren als incidentele baten en lasten, ook als de geldstroom (nog) langer is dan 3 jaar.
- Budgetverschillen op activiteiten inzake structureel bestaand beleid blijven naar hun aard structureel.
- Toevoegingen aan en onttrekkingen uit de reserves worden als incidenteel beschouwd, tenzij het gaat om reguliere toevoegen/onttrekkingen aan financieringsreserves c.q. dekkingsreserves (kapitaallasten).

Provincie Noord-Brabant, onze financieel toezichthouder, heeft in 2021 een handreiking uitgebracht. Daarin zijn de uitgangspunten helderder en strakker beschreven. Deze uitleg is verwerkt in de programmabegroting 2023.

In onderstaande tabel is het saldo van incidentele baten en lasten per programma opgenomen. Voor een uitgebreidere toelichting per programma zie de volgende pagina's.

Omschrijving	Begroot 2023	Begroot 2024	Begroot 2025	Begroot 2026
1. Veiligheid	-193	0	0	0
2. Verkeer en vervoer	-100	0	0	0
3. Economie en toerisme	-139	-33	0	0
4. Onderwijs	-7	-1	0	0
5. Sport, cultuur, recreatie en natuur	0	-50	0	0
6. Sociaal Domein	-261	13	13	13
7. Volksgezondheid, milieu en duurzaamheid	-60	-60	0	0
8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	-968	-147	-147	-147
9. Bestuur en dienstverlening	0	0	0	0
10. Bedrijfsvoering en inkomsten	962	962	962	0
Totaal, dekking uit algemene reserve (-/- = te dekken uit alg. res)	-766	684	828	-134

Specificatie incidentele baten en lasten

(x € 1.000, + is inkomsten/voordeel en -/- is uitgaven/nadeel)

Omschrijving	Uitgaven of Inkomsten	2023	2024	2025	2026	Toelichting en bron
Vitale toekomstige vakantieparken	U	-133				Programmabegroting 2021 Landerd. Het betreft een project verspreid over enkele jaren waarbij illegale permanente bewoning van recreatiewoningen wordt aangepakt. Het project is gericht op het creëren van veilige recreatieparken die voldoen aan wet- en regelgeving.
Project vitale en toekomstige vakantieparken uitbreiden naar kerne Volkel, Uden en Odiliapeel	U	-60				Programmabegroting 2023: Zie hierboven. Door het project ook op te starten voor de kernen Volkel, Uden en Odiliapeel dragen wij bij aan de verdere groei van het toerisme in de gemeente Maashorst en het vitaliseren van de vakantieparken.
Totaal programma 1. Veiligheid		-193	0	0	0	
Uitwerken voorkeursalternatief N605	U	-100				Programmabegroting 2023. Uitwerken van voorkeursalternatief C zodat er, uiterlijk 2023, een volledig ontwerp opgesteld kan worden.
Totaal programma 2. Verkeer en vervoer		-100	0	0	0	
Groen voor rood bedrijven	U	-3				Storting in de reserve Groen i.v.m. verkoop gronden Landerd
Vorbereiding realisatie evenemententerreinen	U	-136	-33			Programmabegroting 2023: Uitwerking mogelijkheid van realisatie evenemententerrein aan de Zeelandsedijk
Totaal programma 3. Economie en toerisme		-139	-33	0	0	
Storting renteopbrengst huurkoop in ABR Grondbedrijf	U	-7	-1			MJP Grondexploitatie Uden 2022.
Nationaal programma Onderwijs (NPO)	U	-962				1e berap 2022: kosten t/m 2023 voor dit project.
Idem, bijdrage van het rijk	I	962				1e berap 2022: rijksbijdrage t/m 2023 voor dit project.
Totaal programma 4. Onderwijs		-7	-1	0	0	

Omschrijving	Uitgaven of Inkomsten	2023	2024	2025	2026	Toelichting en bron
Verbeterplan wandelpark sportpark Uden	U		-50			Programmabegroting 2023: Burgers en verenigingen maken al enkele jaren opmerkingen over de inrichtingskwaliteit van het wandelpark sportpark Uden. De belevingswaarde van dit park is ook daadwerkelijk gedateerd. Met een op te stellen verbeterplan kan dit park aangepast worden aan de huidige wensen en inzichten, waardoor gebruikswaarde en ecologische waarden worden versterkt. Na opstellen plan zal budget gevraagd worden voor goedgekeurd ontwerp.
Totaal programma 5. Sport, cultuur, recreatie en natuur		0	-50	0	0	
Terugbetaling regio res.Beschermd Wonen	I	582				Vrijval budget Regio beschermd wonen.
Reserve Beschemd wonen	U	-582				Storting vrijval Regio beschermd wonen in reserve.
Dekking uit reserve groen voor lasten op de exploitatie	I	13	13	13	13	Een stimuleringsbijdrage om aan te kunnen haken op projecten van bijv. het Brabants Landschap die passen binnen de doelstellingen van ons Landschapsbeleidsplan gericht op biodiversiteit en/ of erfbeplanting.
Bijdrage in kosten scootmobielstalling bij bestaande (senioren)complexen	U	-274				Programmabegroting 2023: eenmalige bijdrage in stallingsmogelijkheden van scootmobiels bij diverse gebouwen in de gemeente. Exploitatie- en vervangingskosten komen na realisatie voor rekening van de gebouweigenaren.
Totaal programma 6. Sociaal Domein		-261	13	13	13	
Duurzaamheid: onderzoek naar mogelijkheden energieneutraal gemeentelijk vastgoed	U	-60	-60			programmabegroting 2023: in 2023 en 2024 wordt een onderzoek gedaan naar de mogelijkheden van een energieneutraal gemeentelijk vastgoed.
Totaal programma 7. Volksgezondheid, milieu en duurzaamheid		-60	-60	0	0	
Storting ABR / bestemmingsreserves vanuit complexen obv verkochte m2	U	-645	-644	-554	-571	MJP GREX 2022 Uden: Betreft de storting in de algemene reserve grondbedrijf n.a.v. verkochte gronden. Een deel van de verkoopprijs wordt in deze reserve gestort ter dekking van bovenwijkse voorzieningen (raadsbesluit Meerjarenperspectief Grondbedrijf (MJP) 2019).
Inkomsten / Beschikkingen tgv reserve obv verkochte m2	I	645	644	554	571	MJP GREX 2022 Uden: De onttrekking uit de algemene reserve grondbedrijf m.b.t. bovenstaande.
Tussentijdse winstnemingen grondexploitatie	I	1.078	626	260	227	De verwachte tussentijdse winstnemingen van het grondbedrijf conform het MJP GREX 2022 Uden.

Omschrijving	Uitgaven of Inkomsten	2023	2024	2025	2026	Toelichting en bron
Storting in ABR tussentijdse winstnemingen	U	-1.078	-626	-260	-227	De tussentijdse winstnemingen worden conform het MJP GREX 2022 Uden gestort in de algemene reserve grondbedrijf.
Aanvulling VZ exploitatienadelen	U	-193	-197	-165	0	Aanvulling van de voorziening exploitatienadelen o.b.v verwachte toekomstige verliezen conform het MJP GREX 2022 Uden.
Dekking aanvulling voorziening exploitatienadelen door ABR	I	193	197	165	0	Dekking van de aanvulling voorziening exploitatienadelen door de algemene reserve grondexploitatie conform het MJP GREX 2022 Uden.
Niet te verhalen plankosten initiatieven van derden	U	-250	-250	-250	-250	MJP GREX Uden 2022: Diverse (plan)kosten die niet op derden verhaald kunnen worden, maar gemaakt moeten worden om diverse initiatieven te kunnen ondersteunen.
Dekking ABR niet te verhalen plankosten	I	250	250	250	250	Dekking van de diverse (plan)kosten door de algemene reserve grondbedrijf (MJP GREX 2022 Uden).
Storting in BR dekking kapitaallasten ter dekking projecten rehabilitaties en GGVP	U	-801	-6	-436	-6	MJP GREX 2022 Uden: Voor diverse projecten vindt een bijdrage plaats uit de reserves Bovenwijkse Infrastructuur en Bovenwijkse Voorzieningen. Volgens de BBV moet de investeringen bruto geraamd worden en kunnen de kapitaallasten vervolgens gedekt worden uit een reserve dekking kapitaallasten.
Dekking projecten rehabilitaties en GGVP	I	801	6	436	6	MJP GREX 2022 Uden: Onttrekking uit de genoemde reserve ter storting in de reserve dekking kapitaallasten.
Implementatie Omgevingswet	U	-184				In de programmabegroting 2019 en programmabegroting 2021 zijn incidentele budgetten gevoteerd voor de implementatie van de omgevingswet. Dit budget is met name bedoeld voor het inhuren van een programmamanager, het organiseren van diverse workshops/trainingen, invoeren van een VTH-systeem en beleid herzien (deel Uden).
Implementatie Omgevingswet	U	-165				Idem, verhoogd voor Maashorst.
Planning en capaciteit afdeling Ruimte	U	-437				Vanwege het optimaal lopen van onze economie, is er bij veel ontwikkelaars en ondernemers behoefte aan extra ontwikkelcapaciteit. De huidige gemeentelijke organisatie kan de vraag van extra projecten, ontwikkelingen niet aan. Via raadsbesluit van 16-04-2020 is ingestemd met extra capaciteit op basis van de Notitie planning en capaciteit afdeling Ruimte (deel Uden).
Dekking algemene kosten restgronden door ABR Grondbedrijf	I	8	8	8	8	MJP Grex Uden 2022.

Omschrijving	Uitgaven of Inkomsten	2023	2024	2025	2026	Toelichting en bron
Transitie plangebied Kastanjeweg Oost	U	-190	-155	-155	-155	Programmabegroting 2023: Dit project betreft transformatie van het gebied Kastanjeweg-Oost naar een stedelijk woonmilieu, met een grote diversiteit aan woningen en woonvormen, waarbij er aandacht is voor de opgaven van de toekomst, waarvan een groene en gezonde leefomgeving het belangrijkste is. Leegstand terug te dringen en bestaande lelijke plekken tegen het Udense centrum een toekomstbestendige/duurzame functie en inrichting te geven. En daarbij gebruik te maken van de ruimtelijke kwaliteiten die er al zijn in het gebied en de directe omgeving. Voor dit project wordt in de periode 2023-2026 budget opgenomen. 2026 is ook de einddatum van dit project.
Totaal programma 8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing		-968	-147	-147	-147	
Totaal programma 9. Bestuur en dienstverlening		0	0	0	0	
Herindeling bijdrage algemene uitkering	I	506	506	506		Bijstelling Algemene uitkering Gemeentefonds met bijdrage i.v.m. herindeling (deel Uden).
Herindeling bijdrage algemene uitkering	I	506	506	506		Bijstelling Algemene uitkering Gemeentefonds met bijdrage i.v.m. herindeling (deel Landerd).
Cultuurtraject organisatie	U	-50	-50	-50		Programmabegroting 2023: Een intern cultuurtraject starten ter ondersteuning van het doel om de vijf kernwaarden leidend te laten zijn in onze manier van (samen)werken. Dit hangt direct samen met, of is gevolg van, de herindeling per 1-1-2022 en de samenvoeging van de organisaties van Uden en Landerd.
Totaal programma 10. Bedrijfsvoering en inkomsten		962	962	962	0	
Totaal uitgaven en inkomsten excl. Onttrekkingen algemene reserve		-766	684	828	-134	

Onttrekken/stortingen Algemene Reserve conform eerder besluitvorming stukken P&C-cyclus Uden/Landerd/Maashorst

Omschrijving	Uitgaven of Inkomsten	2022	2023	2024	2025	Toelichting en bron
Programma 2						
Dekking budgettair kader Jeugd ZIN door algemene reserve	I	18				Incidentele bijstelling inkoopkader Jeugd ZIN om knelpunten op te lossen o.b.v. raadsbesluit van 17-06-2021 (deel Uden).
Totaal programma 6		18	0	0	0	
Dekking incidenteel beeld begrotingsnotitie 2019 door Algemene Reserve	I	56	56			Het incidentele bestedings- en dekkingsplan van de begrotingsnotitie 2019 wordt ten laste gebracht van de algemene reserve (Uden).
Incidenteel beeld programmabegroting 2020 ten laste van algemene reserve	U	-225				Het incidentele bestedings- en dekkingsplan van de programmabegroting 2020 wordt ten gunste gebracht van de algemene reserve (Uden).
Incidenteel beeld begrotingsnotitie 2021 ten laste van algemene reserve	I	423				Het incidentele bestedings- en dekkingsplan van de begrotingsnotitie 2021 wordt ten laste gebracht van de algemene reserve (Uden).
Incidenteel beeld begrotingsnotitie 2021 ten gunste van algemene reserve	U	0	-394			Het incidentele bestedings- en dekkingsplan van de begrotingsnotitie 2021 wordt ten gunste gebracht van de algemene reserve (Uden).
Incidenteel beeld programmabegroting 2021 ten lasten van algemene reserve	I	184				Het incidentele bestedings- en dekkingsplan van de programmabegroting 2021 wordt ten laste gebracht van de algemene reserve (Uden).
Incidenteel beeld 1e bestuursrapportage 2021 ten gunste van algemene reserve	U	-506	-506	-506		Het incidentele bestedings- en dekkingsplan van de 1e bestuursrapportage 2021 wordt ten gunste gebracht van de algemene reserve.
Groen voor rood woningen	I	3				Dekking uit Algemene reserve i.v.m. grondverkopen Landerd in reserve Groen.
Dekking incidenteel beeld programmabegroting 2019 door Algemene Reserve	I	10				Het incidentele bestedings- en dekkingsplan van de programmabegroting 2019 wordt ten laste gebracht van de algemene reserve.
Incidenteel beeld 2e bestuursrapportage 2020 ten gunste van algemene reserve	U	-13				Het incidentele bestedings- en dekkingsplan van de 2e bestuursrapportage 2020 wordt ten gunste gebracht van de algemene reserve (Uden).
Incidenteel beeld 2e bestuursrapportage 2020 ten laste van algemene reserve	I		4			Het incidentele bestedings- en dekkingsplan van de 2e bestuursrapportage 2020 wordt ten laste gebracht van de algemene reserve (Uden).

Omschrijving	Uitgaven of Inkomsten	2022	2023	2024	2025	Toelichting en bron
Dekking incidenteel beeld programmabegroting 2022 ten laste van algemene reserve	U	-54	-192	-527		Het incidentele bestedings- en dekkingsplan van de begrotingsnotitie 2022 wordt ten laste gebracht van de algemene reserve (Maashorst).
Totaal programma 10		-122	-1.032	-1.033	0	
Totaal algemene reserve conform eerdere besluitvorming Uden/Landerd/Maashorst		-104	-1.032	-1.033	0	
Programma 10						
Totaal dekking algemene reserve t/m 1e bestuursrapportage 2022		-104	-1.032	-1.033	0	
Aanvullende dekking Algemene reserve begroting 2023 (+ = onttrekken uit alg. reserve en -/- = storten in algemene reserve)		870	348	205	134	
Totaal dekking algemene reserve t/m programmabegroting 2023		766	-684	-828	134	
Resume:						
Totaal van de uitgaven/inkomsten incidenteel		-766	684	828	-134	
Totaal van de dekking algemene reserve		766	-684	-828	134	
Saldo		0	0	0	0	

Risico inventarisatie

Risico	Omschrijving	Beheersmaatregel	Risico bedrag	Risicoklasse/ percentage	Financieel effect
Grondexploitatie	De grondexploitatie is een bedrijfsmatige tak van de gemeente-exploitatie die sterk afhankelijk is van de economische situatie. De risico's binnen de GREX zijn o.a. de volgende: de afzet van bouwpercelen vertraagd, procedures, Onzekerheden in contracten met ontwikkelaars of garantiebepalingen in deze contracten en daarmee gepaard gaan van extra juridische kosten, onderzoekskosten flora en fauna en archeologie, onverwachte inflatiestijging, verkoopprijzen per m2 niet haalbaar, de kosten voor bouw- en woonrijpmaken, bodemverontreiniging, planschadeprijzen, hogere plancosten bij langere doorlooptijd van complexen, interne kosten hoger bij langere doorlooptijd van complexen, afwaarderingen en stuk lopen van onderhandelingen. Voor de grex van de gemeente Uden is het risico berekend door een inschatting te maken van de risico's op de volgende onderdelen: planaanpassingen, verkoopprijzdalingen, planeconomische risico's, plankosten, planschadeprijzen, waardedalingen, PFAS, kosten bouw- en woonrijpmaken en hogere verwervingskosten.	Jaarlijks worden de grexen herijkt. Dit is het moment dat er ook een inschatting wordt gemaakt van de risico's. Dan wordt er ook bekeken of er beheersmaatregelen nodig zijn.	nvt	Voor de verschillende onderdelen diverse % gebruikt	€ 8.180.000

703

Risico	Omschrijving	Beheersmaatregel	Risico bedrag	Risicoklasse/ percentage	Financieel effect
Sociaal Domein: Gespecialiseerde Jeugdhulp	Vanaf 2022 wordt het gross van de zorgkosten lokaal betaald. Ook geldt er een andere financieringssysteem voor de gespecialiseerde jeugdhulp, namelijk PxQ (voorheen was dat lumpsum financiering). De verwijzers bepalen samen met de ouders/jeugdige en de jeugdhulp-aanbieder de omvang van de in te zetten jeugdhulp. Bovendien worden vanaf 2022 de regionale solidariteitsafspraken beperkt. Andere onzekerheden zijn: de ontwikkeling van het zorgverbruik, de lange(re) termijneffecten van de coronacrisis, de krapte op de arbeidsmarkt in de jeugdzorg en druk op de jeugdhulp in het algemeen. Aangezien hier sprake is van een zgn. open einde regeling bestaat het risico dat het aantal en de omvang van de aanvragen / toekenningen het beschikbare budget in de begroting in enig jaar overschrijdt.	We monitoren de inzet van Jeugdvoorzieningen en beoordelen kritisch de uitgaven. We zetten in op normaliseren (uitdagingen horen bij het leven), vroegsignalering en een sterke sociale basis. Dat doen we onder andere door preventie, uitbreiding inzet POH-jeugd, wijkgericht werken en het collectiveren van voorzieningen. Daarmee zetten we in op de beheersing van de beschikbare budgetten. De budgetten Jeugd worden periodiek via de P&C-cyclus kritisch beoordeeld en indien nodig worden voorstellen gedaan tot bijstelling van het budget. In de periode 2022 – 2028 wordt uitvoering gegeven aan de Landelijke Hervormingsagenda. De Hervormingsagenda heeft als doel: verbeteren van kwaliteit en passende zorg voor kinderen en gezinnen en op lange termijn betaalbaar houden van het stelsel. Er blijven risico's binnen Jeugd bestaan. De risico's rondom de Jeugdhulp worden op hoofdlijnen ingeschat. We hanteren daarbij de norm van 10% van het geraamde gespecialiseerde Jeugdhulpbudget.	€ 14.600.000	Klasse 1, 10%	€ 1.460.000
Sociaal Domein: Wet Maatschappelijke Ontwikkelingen 2015 (Wmo Dagbesteding, Wmo Hulp bij het Huishouden, Wmo Individuele Begeleiding en Wmo Voorzieningen)	Vergrijzing van de bevolking en ambulantisering van de zorg hebben een forse impact op de zorgvraag, deze neemt toe. Door de krapte op de arbeidsmarkt neemt het aanbod af en stijgen de kosten. Aangezien hier sprake is van een zgn. open einde regeling bestaat het risico dat het aantal en de omvang van de aanvragen/toekenningen het beschikbare budget in de begroting in enig jaar overschrijdt.	We monitoren de Wmo-dienstverlening en voorzieningen en beoordelen kritisch de uitgaven. We zetten in op normaliseren (uitdagingen horen bij het leven) en een sterke sociale basis. Dat doen we onder andere door preventie, wijkgericht werken en het collectiveren van voorzieningen. Daarmee zetten we in op de beheersing van de beschikbare budgetten. De budgetten Wmo worden periodiek via de P&C cyclus kritisch bekeken en indien nodig worden voorstellen gedaan tot bijstelling van het budget. De risico's rondom de Wmo worden op hoofdlijnen ingeschat. We hanteren daarbij de norm van 10% van het geraamde Wmo-budget.	€ 14.100.000	Klasse 1, 10%	€ 1.410.000

Risico	Omschrijving	Beheersmaatregel	Risico bedrag	Risicoklasse/ percentage	Financieel effect
COVID-19	Door de coronacrisis waren er voor alle geledingen in de maatschappij soms forse financiële gevolgen. Een deel van deze gevolgen waren direct voelbaar voor ons en een deel kwam ten lasten van de gemeenten omdat er om financiële middelen werd gevraagd door bedrijven, verenigingen, instellingen etc. De inschatting is dat het risico lager is dan dat we in de jaren 2020 en 2021 hebben gerealiseerd of voor 2022 hebben ingeschat. De risico's zijn (lager) opgenomen: inbaarheid belastingen (bedrijven), toeristenbelasting (bedrijven), openstaande debiteuren (bedrijven), opbrengsten tarieven (huur, o.a. sportzalen, dorpshuizen etc.), opbrengsten leges (omgevingsvergunningen, bestemmingsplannen en marktgeldden), bijdragen gemeenschappelijke regelingen en subsidies aan verenigingen en instellingen. Bij deze inschatting is meegewogen dat er op onderdelen compensatie van het rijk plaatsvindt als de coronacrisis weer opleeft, net als in vorige jaren.	De uitbraak van COVID-19 (Corona) eind februari 2020 heeft een enorme impact op ons allemaal. De wereldwijde pandemie leidt tot ongekende omstandigheden. Voor de aanpak van COVID-19 kijken wij wat we, aanvullend op de landelijk maatregelen van het Rijk, kunnen doen. Dit raakt veel beleidsterreinen van onze organisatie. We streven naar een zo adequaat mogelijke uitvoering van de landelijke en lokale maatregelen en naar zoveel mogelijk continuïteit van de reguliere werkzaamheden en van noodzakelijke (digitale) besluitvorming en hebben daarvoor de nodige interne maatregelen genomen zoals bijvoorbeeld thuiswerken. De organisatie en de taken die we (moeten) uitvoeren kunnen daarom zoveel als mogelijk doorgaan. Er is in beeld gebracht waar risico's in de bedrijfsvoering zitten en die zijn, voor zover dat kan, opgelost of er wordt een oplossing gezocht. Een groot deel van de gevolgen ligt buiten onze invloedssfeer. Voor een ander deel zullen er (politieke) keuzes gemaakt moeten worden vooral als het gaat om financieel bij te springen. Dat zal een afweging zijn tussen geld en de gewenste maatschappelijke situatie. Wij zullen nauwgezet de impact volgen en de gemeenteraad daar actief over blijven informeren.	nvt	Diverse klassen voor de verschillende risico's	€ 750.000
Gemeenschappelijke regelingen	De gemeente Maashorst heeft bestuurlijke en financiële belangen in verschillende verbonden partijen, waaronder gemeenschappelijke regelingen en vennootschappen. Deze partijen voeren beleid uit voor/namens de gemeente. Naast de beleidsmatige verantwoordelijkheid hebben we als gemeente Maashorst ook een financiële verantwoordelijkheid ten aanzien van deze partijen.	We volgen instellingen en verenigingen via hun begrotingen en jaarrekeningen. Die worden jaarlijks aan ons voorgelegd en wij kunnen als deelnemer daarover meepraten c.q. reageren op voorstellen door een zienswijze af te geven. Een aantal regelingen heeft zelf vermogen voor risico's afgezonderd. Voor die regelingen nemen we geen risico op. Regionaal wordt de samenwerking gezocht voor het beheer rondom de verbonden partijen en gemeenschappelijke regelingen.	€ 7.000.000	Klasse 1, 10%	€ 700.000

Risico	Omschrijving	Beheersmaatregel	Risico bedrag	Risicoklasse/percentage	Financieel effect
Sociaal Domein, Participatiewet (Gebundelde Uitkering Algemene Bijstand, IOAW, IOAZ, Bbz en LKS)	De Gebundelde Uitkering is een specifieke uitkering van het Rijk (SPUK) ter dekking van de uitgaven van de Participatiewet (inkomen). Het gaat dan meer specifiek over de Algemene bijstandsuitkeringen, de IOAW, de IOAZ, de Bbz en de loonkostensubsidie (LKS). In de Programmabegroting van de gemeente Maashorst is het budget Gebundelde Uitkering taakstellend opgenomen en fluctueert mee met de ontwikkelingen van het macro budget / de beschikking Gebundelde Uitkering. Op basis van de realisatiecijfers Gebundelde Uitkering van de afgelopen jaren is hierop een structurele taakstelling van € 450K structureel in de begroting Maashorst opgenomen (€ 400K van de voormalige gemeente Uden en € 50K van de voormalige gemeente Landerd). Aangezien hier sprake is van zgn. open einde regeling bestaat het risico dat het aantal aanvragen / toekenningen het beschikbare budget (rekening houdend met de taakstelling) in enig jaar overschrijdt.	We monitoren periodiek de voortgang van de uitvoering van de Participatiewet (inkomensdeel). De uitgavenbudgetten van de Pwet (inkomensdeel) worden periodiek via de P&C cyclus kritisch bekeken en indien nodig worden voorstellen gedaan tot bijstelling van het budget. De risico's Pwet Inkomensdeel worden op hoofdlijnen beoordeeld. Daarbij hanteren wij een norm van 10% van 50% van het geraamde budget (Pwet - Gebundelde Uitkering).	€ 6.228.000	Klasse 1 , 10%	€ 623.000
Niet gedekte claims, aansprakelijkheidsverzekering, risico gevolgschade a.g.v. niet nakomen van contractuele afspraken	De polisvoorwaarden van de aansprakelijkheidsverzekering sluiten een aantal zaken uit. Te weten claims ten gevolge van: - toezeggingen en gewekte verwachtingen - opgeleverde grond - termijnoverschrijding - aanbestedingen - overeenkomsten - niet tijdig melden -, nadeelcompensatie, oneerlijke concurrentie, asbest, Wet Markt en Overheid, Schade aan zaken van derden in verhuurde ruimten en bewust gedogen. Hierdoor loopt de gemeente een risico. Daarnaast is er het risico dat de gemeente financieel wordt aangesproken op nakoming van de overeenkomst vanwege aansprakelijkheid of misinterpretatie van de afspraken.	Verzekeringssportefeuille periodiek doorlichten. Vast contactpersoon met kennis van aansprakelijkheidsvoorwaarden. Middels onze juristen en intranet aandacht vragen voor uitsluitingen op aansprakelijkheidsverzekering. Aandacht voor preventie en het voorkomen van schade.	€ 6.000.000	Klasse 1, 10%	€ 600.000

708

Risico	Omschrijving	Beheersmaatregel	Risico bedrag	Risicoklasse/ percentage	Financieel effect
Bedrijfsvoerings- risico	<p>"Het runnen van een gemeente, bedrijf in de publieke sector met meerdere bestuursorganen, brengt risico's met zich mee. Het risico bestaat dat het gemeentebestuur beslissingen neemt waarvan de financiële en juridische consequenties onvoldoende in beeld zijn (gebracht). Ongeacht of dit risico bestaat, kan iedere belanghebbende zijn recht beschermen door een gerechtelijke procedure te starten tegen een voor hem nadelige beslissing of andere handeling van het gemeentebestuur. Ook de vele toezichthouders kunnen dat tegen zo'n handeling doen vanuit hun taak tot naleving van regelgeving. Uit het voorgaande volgen dan extra kosten voor extra werk, verplichte procesvertegenwoordiging, schadevergoeding en/of boetes.</p> <p>Daarnaast zorgt de oorlog in Oekraïne voor een hogere inflatie op met name de olieprijsen. Dit heeft gemeentebreed zijn effect (vooral in de dienst ruimtelijk domein bijv. bij wegenonderhoud).</p> <p>De basis voor het berekenen van de financiële omvang zijn de lasten van de overhead (zie overzicht baten en lasten per programma) uit de meest recent vastgestelde begroting/jaarrekening. EUR 19,4 mln * 25%= EUR 4.85 mln"</p>	<p>Organisatieregeling Maashorst, Mandaatregeling Maashorst, Werkwijze Algemeen Belang (basis kwaliteitssysteem), Budgetregeling, planning & control cyclus, interne controle op de processen om de interne beheersing zo optimaal mogelijk te krijgen. Daarnaast goede contractafspraken met leveranciers voor het maken van goede prijsafspraken.</p>	€ 4.850.000	Klasse 1, 10%	€ 485.000
Natuurramp	<p>Schade door natuurgeweld/extreem weer en aantasting door of bestrijding van onze beplanting tegen overlast of schade ontstaan door insecten.</p>	<p>Bij natuurrampen en/of extreem weer kunnen in de openbare ruimte grote schades ontstaan door wateroverlast, storm en droogte die niet door verzekering worden gedekt. Waar we de laatste jaren steeds meer mee te maken krijgen is aantasting door of bestrijding van onze beplanting tegen overlast of schade ontstaan door insecten. Denk hierbij aan de eikenprocessierups maar zeker ook de Dennenscheerder die er voor zorgt dat veel opstanden met naaldhout sneuvelen.</p>	€ 4.500.000	Klasse 1, 10%	€ 450.000

Risico	Omschrijving	Beheersmaatregel	Risico bedrag	Risicoklasse/ percentage	Financieel effect
Sociaal Domein, Participatiewet (Wsw, Beschut Werk en Arbeidsparticipatie)	De van het Rijk ontvangen middelen voor de uitvoering van de Pwet en dan meer specifiek voor de uitvoering van de Wsw, het Beschut Werken en Arbeidsparticipatie (w.o. reïntegratie) worden taakstellend in de begroting van de gemeente Maashorst opgenomen en fluctueren mee aan de ontwikkeling van het macro-budget. Deze middelen worden ingezet voor het doel waarvoor deze zijn verkregen. Aandachtspunt hierbij (en een mogelijk risico) is de overgang van de Wsw naar de Pwet (vanaf 2015 is er geen nieuwe instroom in de Wsw meer mogelijk). De onderliggende wetgeving is weliswaar gewijzigd, maar de doelgroep zelf niet. De Wsw-bedrijfsvoering (het stervhuis van de sociale werkinfrastructuur) kan door deze wijziging onder druk komen te staan in relatie tot de afname van de Wsw-budgetten. Het aantal werkenden in Wsw-verband neemt geleidelijk over de jaren af en de groep die begeleiding in het kader van de nieuwe Pwet nodig heeft (denk hierbij aan Beschut Werken, Begeleiding Regulier en de groep voormalig Wajong) neemt geleidelijk aan over de jaren toe.	In 2021 is besloten het Partnerschip Gemeenten-IBN met nieuwe afspraken te continueren en vanaf 1 juli 2021 voor onbepaalde tijd te verlengen. Het Partnerschip Gemeenten-IBN speelt in op de ontwikkelingen van de doelgroep, in relatie tot de ontwikkelingen op de arbeidsmarkt en de ontwikkelingen van de Pwet (o.a. door de afname van het aantal kandidaten in de Wsw en o.a. door de toename van het aantal kandidaten Beschut Werken en Begeleiding Regulier). Door het Partnerschip wordt de instroom van aantal personen in de Pwet naar het Partnerschip Gemeenten-IBN geïntensiveerd. We monitoren daarbij periodiek de uitvoering van de Participatiewet (arbeid). De risico's Pwet Arbeid worden op hoofdlijnen ingeschat. We hanteren daarbij een norm van 10% van 50% van het geraamde budget (Pwet Wsw en Beschut Werk).	€ 4.305.000	Klasse 1, 10%	€ 430.000

708

Risico	Omschrijving	Beheersmaatregel	Risico bedrag	Risicoklasse/ percentage	Financieel effect
709 Kwaliteitsmanagementsysteem- Rechtmatigheid (compliance) OF Juridische kwaliteitszorg (JKZ)	De gemeente handelt altijd ten dienste van haar gemeenschap en is daarbij gebonden aan de eisen van gelijkheid en correct machtsgebruik e.a. uit het Recht. Dit rechtmatig handelen wordt systematisch ingevuld met de Rad-van-de-Wet-werkwijze en -beheersmaatregelen door het samenspel van functionarissen t.b.v. betrouwbare en volledige informatie bij het gemeentebestuur. Anders bestaat het risico dat een beslissing, overeenkomst of andere handeling niet oplevert wat bedoeld is en het geld niet zorgvuldig wordt besteed omdat het recht de handeling corrigeert. Bijv. belanghebbenden eisen een bestuurlijke correctie voor een gelijk financieel voordeel of schadevergoeding; met extra kosten tot gevolg vanwege extra werk en tijdsverloop. Of een toezichthouder die het onrecht afstraft met een boete. Met dit PDCA-risicosysteem bestaat een beeld over de (niet-)naleving van alle regelgeving: 'rechtmatigheid-in-control'. De basis voor het berekenen van de financiële omvang zijn de bruto lasten van de meest recent vastgestelde begroting/jaarrekening x 2,5%. EUR 160 mln * 2,5% = EUR 4 mln.	Noodzakelijk is om het 'Recht'-systeem t.z.t. door management en bestuur Maashorst formeel toe te voegen aan het integrale kwaliteitssysteem tot 'Inhoud-Financiën-Recht in evenwicht'. Hierdoor zijn betrokken functionarissen verplicht tot integrale samenwerking voor de juiste oplossingen bij de maatschappelijke kwesties. Zo'n oplossing is dan inhoudelijk acceptabel, binnen de minste financiën en voldoet aan het recht: wettelijke en participatieve eisen. Dit systeem bestaat als Harmonisatiewerkwijze Maashorst uit een Ontwikkelcirkel van Plan, Do, Check, Act. Voor wat betreft 'Recht' zijn de beheersmaatregelen voor, veelal impliciet, gebruik uitgewerkt in Rad-van-de-Wet-onderdelen: Klantvraag, Bevoegdheid, Wettelijk kader, Klantinvoer, Openbaar, Privacy, Tijdig en Beslissing. Volgt hieruit risico-informatie over rechtmatigheid dan komt het complete verhaal – soms met een alternatief- voor risicoafweging bij management en/of bestuur.	€ 4.000.000	Klasse 1, 10%.	€ 400.000
Gewaarborgde geldleningen	Onze gemeente heeft zich in het verleden garant gesteld voor een aantal geldleningen. De meeste garantstellingen zijn overgedragen aan het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW). Bij problemen wordt dit fonds als eerste aangesproken. Onze gemeentelijke verantwoordelijkheid betreft de zogenaamde achtervang. Hierbij is het risico aanzienlijk gereduceerd. Op dit moment bedraagt het saldo van de gegarandeerde leningen ca. € 212 miljoen. Hiervan is het overgrote deel overgegaan naar het waarborgfonds. De overige verstrekte geldleningen bedragen EUR 3,1 mln.	We volgen instellingen en verenigingen via hun begrotingen en jaarrekeningen. Bij lokale verenigingen wordt eventueel in gesprek gegaan als er betalingsproblemen blijken uit hun jaarstukken.	€ 3.100.000	Klasse 1, 10%	€ 310.000

Risico	Omschrijving	Beheersmaatregel	Risico bedrag	Risicoklasse/ percentage	Financieel effect
Overspannen arbeidsmarkt	<p>"Als gevolg van de krapte op de arbeidsmarkt op steeds meer werkterreinen (een overspannen arbeidsmarkt) kan de gemeente geconfronteerd worden met extra kosten. Deze kosten kunnen op verschillende manieren ontstaan, zoals:</p> <ul style="list-style-type: none"> - het niet kunnen invullen van vacatures of op latere datum invullen daarvan: ontstaan achterstanden in de dienstverlening; - extra kosten externe inhuur voor het uitvoeren van werkzaamheden/ wegwerken van achterstanden door het niet kunnen invullen van vacatures; - extra kosten voor werving & selectie a.g.v. vaker moeten adverteren, inhuren van recruiters of bureaus voor het kunnen aantrekken van personeel. - meer en snellere wisseling in het personeelsbestand; - risico op hoger ziekteverzuim a.g.v. overbelasting; - investeren in talenten en opleidingen eigen personeel voor het kunnen invullen van functies." 	<p>"De volgende beheersmaatregelen worden getroffen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - extra inzet op werving & selectie en onboarding van nieuwe medewerkers; - prioritering van werkzaamheden ter voorkoming ziekteverzuim a.g.v. overbelasting; - tijdelijke uitbreiding uren; - inhuur van tijdelijke krachten. <p>Naast het werven van nieuw personeel, inzet op behoud van personeel door het bevorderen van vitaliteit (fysiek en mentaal) en maatregelen in het kader van duurzame inzetbaarheid (benutten talent en potentieel, deeltijdwerk, doorstroom, verlofsparen en demotie)."</p>	3.600.000,00	Klasse 1, 10%	360.000,00
Wachtgeld wethouders	<p>Wethouders hebben na beëindiging van het wethouderschap recht op wachtgeld. Risico doet zich vooral voor op moment van eventuele college-crisis en bij het einde van een raadsperiode.</p>	<p>Voor wachtgeld is inmiddels een voorziening gevormd voor de maximale verplichting die jaarlijks geactualiseerd wordt. Een andere beheersmaatregel is actieve stimulering herintreding van oud wethouders, teneinde de wachtgelduitkering vroegtijdig te reduceren.</p>	€ 1.100.000	Klasse 2, 30%	€ 330.000

710

Risico	Omschrijving	Beheersmaatregel	Risico bedrag	Risicoklasse/percentage	Financieel effect
IT	Beveiligingsrisico's, uitval door stroomstoringen en hardwarerisico's	<p>"Beveiligingsrisico's:</p> <p>[1] Gebruik firewalls, Intrusion Prevention System, aansluiting GemNet, Antivirusvoorziening, toegangsbeveiliging, passwordgebruik, e-mail / internetprotocol.</p> <p>[2] Alertheid bij management,</p> <p>[3] kwetsbare situatie personeel, informatie- beveiligingsvoorschriften, formulier autorisatie; gebruik geheimhoudingsverklaringen, privacyvoorschriften; procedure vernietiging gegevensdragers; gebruik audit-procedures. Voldoen aan wetgeving inzake BIG/BIO-beveiliging mbv ENSIA; hiervoor moet een verklaring aan de jaarrekening toegevoegd worden. Doorlopend project waarbij voldoende commitment van het gehele personeel benodigd is.</p> <p>[4] Procedure begeleiding bezoek, alarmeringssysteem; toegangsbeveiliging. Er is een beveiligingsplan in werking. Beveiligd emailen ingevoerd.</p> <p>[5] Beveiligingsbeleid, IT-deskundigen, beveiligingsworkshops, toezicht op contractpartijen, functionaris voor gegevensbescherming, regionale samenwerking ICT/FG/CISO, Beveiligingsrisico onderzoeken, organisatiebrede beveiligingsmaatregelen, project E-learning AVG en informatiebeveiliging. Als gevolg van de wet Meldplicht datalekken is er een meldingsprocedure informatiebeveiliging incidenten. Deze moeten worden gemeld bij de functionaris informatie beveiliging. Stroomstoringen: UPS in computerruimte en noodstroom-aggregaten, inclusief onderhoudscontracten en periodieke testen. Hardware: Support- en Onderhoudscontracten, wijzigingsbeheer; backup- / restorevoorzieningen en procedures, uitwijkcontract/jaarlijkse tests."</p>	€ 3.000.000	Klasse 1, 10%	€ 300.000

711

Risico	Omschrijving	Beheersmaatregel	Risico bedrag	Risicoklasse/ percentage	Financieel effect
Voorziening voor wethouders-pensioenen	De berekening van de voorziening wethouders-pensioenen is o.a. afhankelijk van de rente waarmee gerekend wordt. Als de rente daalt, moet er bijgestort worden om het benodigde bedrag te bereiken.	Het bedrag dat jaarlijks wordt bijgestort proberen zo nauwkeurig mogelijk te bepalen zodat er incidenteel zo weinig mogelijk onverwacht bijgestort moet worden. Afgelopen jaren zijn er flinke dotaties aan deze voorziening noodzakelijk gebleken.	€ 700.000	Klasse 2, 30%	€ 210.000
Parkeerexploitatie	De bezettingsgraad van de parkeerexploitatie en een hoge betalingsbereidheid heeft invloed op de inkomsten uit boetes. Anderzijds worden de kosten door de digitalisering van voorzieningen hoger. Mogelijk risico is dat de totale kosten niet opgevangen kunnen worden binnen de totale parkeeropbrengsten.	Uniform intern parkeerbeheer. Overeenstemming bereiken met ziekenhuis over kostendekkende tarieven. Regelmatige bijstelling van de exploitatie-opzetten op basis van recente ontwikkelingen. Monitoring van de bezettingsgraden.	€ 1.500.000	Klasse 1, 10%	€ 150.000
Sport en spel Reek	Krediet en exploitatiebijdragen niet toereikend voor realisatie plan.	Alle (deelplannen) beoordelen en de financiële gevolgen in beeld brengen en bewaken. Een groot deel van het risico (inschrijving/gunning) is minder beïnvloedbaar. Dit traject is momenteel nog gaande.	€ 500.000	Klasse 2, 30%	€ 150.000
CO2-heffing	Er bestaat een kans dat in 2023 en verder dat er landelijk een CO2-heffing komt op het verbranden van afval. Precieze invulling is landelijk nog onderwerp van discussie.	Wij volgen de landelijk CO2-heffing ontwikkelingen voor huishoudelijk afval.	€ 200.000	Klasse 4, 70%	€ 140.000
Rente/treasury	In onze financieringsrente houden wij rekening met een rentepercentage van 2,2% (meerjarig). Dit percentage is gebaseerd op de nu geldende percentages voor langlopende leningen (Bron BNG). Op basis van onze geplande investeringen moeten wij de komende jaren wellicht aanvullende leningen afsluiten. Indien de rente gaat stijgen, betekent dit dat mogelijk niet voor 2,2% geleend kan worden. Er is een financieringstekort van EUR 20 mln. Op basis daarvan zou het risico EUR 120.000 bedragen.	Wij volgen de renteontwikkelingen en passen het rentepercentage aan als we verwachten dat de rente gaat stijgen. Het is op dit moment echter lastig om te bepalen hoe de externe financieringsrente zich gaat ontwikkelen.	€ 400.000	Klasse 2, 30%	€ 120.000

Risico	Omschrijving	Beheersmaatregel	Risico bedrag	Risicoklasse/ percentage	Financieel effect
Sociaal Domein: Armoedebeleid (Bijzondere Bijstand en Minimaregelingen)	Inwoners van de gemeente Maashorst kunnen, indien zij aan de voorwaarden voldoen, een beroep doen op de bijzondere bijstand en de overige minimaregelingen (w.o. het activiteitenfonds, het kindpakket, de voedselbank en de kwijtschelding gemeentelijke belastingen). Aangezien hier sprake is van zgn. open einde regelingen bestaat het risico dat het aantal aanvragen c.q. (de hoogte van) de toekenningen het beschikbare budget in de begroting in enig jaar overschrijdt.	De Bijzondere Bijstand en de Minimaregelingen zijn voor de gemeente Maashorst binnen het beschikbare budget geharmoniseerd. Naar verwachting wordt in het tweede halfjaar 2022 c.q. in het eerste halfjaar 2023 nieuw Armoedebeleid voor de gemeente Maashorst ontwikkeld. Periodiek monitoren we de uitvoering van de Bijzondere Bijstand en van de Minimaregelingen. De budgetten Bijzondere Bijstand en Minimaregelingen worden periodiek via de P&C cyclus kritisch beoordeeld en indien nodig worden voorstellen gedaan tot bijstelling van het budget. De risico's voor de Bijzondere Bijstand en de Minimaregelingen worden op hoofdlijnen ingeschat. We hanteren daarbij een norm van 10 % van 50% van het geraamde budget (Bijzondere Bijstand en Minimaregelingen).	€ 985.000	Klasse 1, 10%	€ 99.000
Planschade	Het wijzigen van bestemmingsplannen of het verlenen van een omgevingsvergunning (uitgebreide procedure) brengt het risico met zich dat de gemeente een planschadevergoeding uit moet keren aan belanghebbenden die als gevolg van dat besluit schade lijden. Naast de verschuldigde planschadevergoeding draagt de gemeente ook de kosten voor het inschakelen van een deskundig adviesbureau.	Het risico voor planschade en advieskosten voor externe adviseurs wordt in het geval van particuliere ontwikkelingen al bij de initiatiefnemer neergelegd. Hiermee komt planschade die het gevolg is van een particulier plan niet voor rekening van de gemeente. Voor het overige zullen we het risico op planschade moeten accepteren.	€ 20.000	Klasse 4, 70%	€ 14.000
Totaal					€ 17.671.000

Paragraaf verbonden partijen

1. Brabant Historisch Informatie Centrum

Verband	Naam	Brabant Historisch Informatie Centrum (BHIC)
	Website	www.bhic.nl
	Vestigingsplaats	's- Hertogenbosch
	Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
	Doel	In gezamenlijkheid behartigen van de belangen van ministerie, gemeenten en de waterschappen bij alle aangelegenheden betreffende de archiefbescheiden en collecties die berusten in de rijksarchiefbewaarpplaats in de provincie Noord- Brabant en de archiefbewaarpplaatsen van de gemeenten en de waterschappen.
Inhoud	Taakveld	Cultuur
	Doelstelling	Het borgen van een goede uitvoering van de archiefwet zodat de juiste informatie op de juiste manier beschikbaar is. Hierdoor helpt de BHIC niet alleen particulieren, maar ook organisaties, gemeenten, waterschappen en provinciale instellingen met al hun vragen op het gebied van archieven en cultuurhistorie. Dit valt onder de doelstelling bij programma 5 Sport, cultuur en recreatie. Binnen cultuur valt de BHIC onder de deeltaakveld musea.
	Taken	Uitvoering geven aan de zogenaamde vraagtaken (nazorg, educatieve taken en wetenschappelijke activiteiten) als aanvulling op de wettelijke taken. De wettelijke taak van het BHIC gaat om de toezicht op het archief- en informatiebeheer naast het beheer van het statische archief. Deze taken zijn overgedragen aan het BHIC toen de gemeentes Uden en Landerd deel gingen nemen aan deze Gemeenschappelijke Regeling. Afnemers van de vraagtaken zijn het Rijksarchief in Noord-Brabant, gemeenten en het waterschap.
	Wijzigingen	Geen
Bestuurlijke relatie	Deelnemers	Minister van OCW, Waterschap Aa en Maas, Waterschap De Dommel en de gemeenten Bernheze, Boekel, Boxtel, Land van Cuijk, Maashorst, Meierijstad, Oss, Sint-Michielsgestel en Vught
	Vertegenwoordiging	Lid algemeen bestuur
	Portefeuillehouder	Harold van den Broek
	Domein	Dienstverlening

Financiële positie	Jaarrekening 2021	<ul style="list-style-type: none"> - totale exploitatie instelling: € 5.768.372 - bijdrage Uden € 145.023 - bijdrage Landerd €57.200 - Eigen vermogen per 1/1 € 1.169.576 en per 31/12 € 1.444.272 - vreemd vermogen per 1/1 € 3.999.098 en per 31/12 € 4.356.507 - resultaat (instelling) € 58.085
	Begroting 2022	<ul style="list-style-type: none"> - totale exploitatie instelling: € 5.645.400 - bijdrage Uden: € 156.370 (Landerd € 57.330) - eigen vermogen per 1/1 € 1.357.000 en per 31/12 € 1.357.000 - vreemd vermogen per 1/1 € 3.662.000 en per 31/12 € 3.200.000 - resultaat (instelling) voor resultaatbestemming : € 0 - resultaat instelling na resultaatbestemming: € 0 - Zienswijze: positief
	Begroting 2023	<ul style="list-style-type: none"> - totale exploitatie instelling: € € 6.011.800 - bijdrage Maashorst: € 218.000 - eigen vermogen per 1/1 1.444.000 en per 31/12 € 1.265.000 - vreemd vermogen per 1/1 € 3.906.000 en per 31/12 € 3.418.000 -- Zienswijze: Positief
Risico	Risico beoordeling	<p>Risico's worden op gemeente afgewenteld: ja</p> <p>Is er een risico-inventarisatie: ja</p>
	Risico-bepaling	<p>Er is steeds meer sprake van opzeggingen huurcontracten van depots vanaf 2017. Hierdoor zien we deze inkomstenbron verder afnemen. Bij het realiseren van extra depotcapaciteit is bepaald dat de huuropbrengsten op basis van de fusieafpraak, noodzakelijk zijn voor een sluitende exploitatie. Hier komt een extra ondernemingsrisico uit voort: het niet kunnen contracteren van nieuwe huurders.</p>

2. GGD Hart voor Brabant

Verband	Naam	GGD Hart voor Brabant
	Website	www.ggdhvb.nl
	Vestigingsplaats	Tilburg
	Rechtsvorm	Gemeenschappelijke Regeling
	Doel	Preventie, bijdrage aan volksgezondheid, gemeenschappelijke gezondheidsdienst
Inhoud	Taakveld	Volksgezondheid
	Doelstelling	Maximaal meedoen: Sociale en doelmatige aanpak
	Taken	Uitvoeren wettelijke taken vanuit WPG (Wet Publieke Gezondheid) en (Jeugd)gezondheidszorg (vanuit Wmo en jeugdwet). Dit omvat preventie, bijdrage aan volksgezondheid en uitvoering geven aan Jeugdgezondheidszorg
	Wijzigingen	geen
Bestuurlijke relatie	Deelnemers	Gemeenten Bernheze, Boekel, Boxtel, Dongen, Gilze en Rijen, Goirle, 's-Hertogenbosch, Heusden, Hilvarenbeek, Land van Cuijk, Loon op Zand, Maashorst, Meierijstad, Oisterwijk, Oss, Sint-Michielsgestel, Tilburg, Vught en Waalwijk.
	Vertegenwoordiging	Lid Algemeen Bestuur
	Portefeuillehouder	Ramona Sour
	Domein	Sociaal
Financiële positie	Jaarrekening 2021	- Bijdrage Uden € 1.435.939 - Bijdrage Landerd €536.236 - eigen vermogen per 1/1 €7.820.000 en per 31/12 € 7.749.000 - vreemd vermogen per 1/1 €31.107.000 en per 31/12 € 23.834.000 - resultaat (instelling) € 238.000
	Begroting 2022	- totale begroting (instelling) € 65.679.000 - bijdrage Uden € 1.476.026 - bijdrage Landerd € 552.048 - resultaat instelling € 0 - zienswijze: positief
	Begroting 2023	- totale begroting (instelling) € 70.302.000 - bijdrage Maashorst € 2.170.388 - resultaat instelling € 0 - zienswijze: positief
Risico	Risico beoordeling	Risico's worden op gemeente afgewenteld: ja Is er een risico-inventarisatie: ja

		Staat risico-inventarisatie in jaarstukken: ja Zijn risico's afgedekt: ja
	Risico-bepaling	De GGD HvB stelt bij de begroting een risico-inventarisatie op als onderdeel van het hoofdstuk weerstandsvermogen en risicobeheersing. De risico's worden benoemd en hoe de GGD hier mee omgaat. Het weerstandsvermogen laat zien hoe de GGD tegenvallers kan opvangen zonder dat het werk in gevaar komt. De algemene reserve van de GGD is groot genoeg voor het dekken van risico's.

3. Kleinschalig collectief vervoer Brabant-Noordoost

Verband	Naam	Gemeenschappelijke regeling Kleinschalig Collectief Vervoer Brabant noordoost(Regiotaxi)
	Website	www.regiotaxinoordoostbrabant.nl
	Vestigingsplaats	Oss
	Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling (uitvoeringsovereenkomst)
	Doel	Tot stand brengen, ontwikkelen en in stand houden van hoogwaardig kleinschalig collectief vervoer in aanvulling op openbaar vervoer
Inhoud	Taakveld	Maatwerkdienstverlening 18+
	Doelstelling	Maatwerkdienstverlening 18+ Hiertoe behoort dienstverlening aan individuele cliënten met een beperking (fysiek/psychisch), die zelfstandig wonen en ondersteuning nodig hebben in de vorm van beschikbare uren (o.b.v. een toekenningsbeschikking). Hieronder valt ook individueel vervoer
	Taken	Voldoen aan de mobiliteitsbehoefte van de inwoners, ook als deze bij het zich verplaatsen ondersteuning behoeven (vanuit WMO, Jeugdwet e/o Participatiewet)
	Wijzigingen	Geen
Bestuurlijke relatie	Deelnemers	Provincie Noord Brabant, gemeenten Bernheze, Boekel, Boxmeer, Land van Cuijk, Maashorst, Meierijstad en Oss.
	Vertegenwoordiging	Lid Algemeen Bestuur
	Portefeuillehouder	Ramona Sour
	Domein	Sociaal
Financiële positie	Jaarrekening 2021	- bijdrage Uden € 40.787 - bijdrage Landerd €15.159 - eigen vermogen per 1/1 € 798.208 en per 31/12 € 859.579 - vreemd vermogen per 1/1 €850.459 en per 31/12 € 324.661 - resultaat instelling € € 71.335

	Begroting 2022	- totale begroting (instelling) € 448.524 - bijdrage Uden € 41.963 - bijdrage Landerd € 15.672 - resultaat instelling € 0 - zienswijze: Positief
	Begroting 2023	- totale begroting (instelling) € 461.699 - bijdrage Maashorst € 66.172 - resultaat instelling € 0 - zienswijze: positief
Risico	Risico beoordeling	Risico's worden op gemeente afgewenteld: ja Is er een risico-inventarisatie: ja Staat risico-inventarisatie in jaarstukken: ja Zijn risico's afgedekt: ja
	Risico-bepaling	Het risico van de GR zelf is beperkt. De uitvoeringsregeling WMO vervoer die door de GR wordt uitgevoerd is echter een opgeëind regeling die als gevolg van invoering transities opnieuw ingebed moeten worden in het integrale klantproces vanuit het integrale Sociale Domein om de risico's te minimaliseren.

4. Regionaal Bureau Leerlingzaken Brabant Noordoost

Verband	Naam	Regionaal Bureau Leerplicht en voortijdig schoolverlaten Brabant Noordoost
	Website	www.rblbno.nl
	Vestigingsplaats	Oss
	Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling (centrum gemeente is Oss) , maar geen verbonden partij. Op 1 januari 2018 is in werking getreden de Centrumregeling Leerplicht en Regionale Meld- en Coördinatiefunctie Regio Brabant Noord Oost (regio 36b)
	Doel	Op grond van artikel 25, eerste lid, van de leerplichtwet 1969 dienen burgemeester en wethouders jaarlijks voor 1 oktober een verslag aan de Raad uit te brengen over het gevoerde beleid.
Inhoud	Taakveld	Onderwijs algemeen
	Doelstelling	Subtaakveld: Onderwijsbeleid en leerlingzaken. Hiertoe behoren het lokaal onderwijsbeleid en leerling voorzieningen: achterstanden-beleid en internationale schakelklas, volwasseneducatie, peuter- en kinderopvang, leerlingenvervoer, leerplicht en voorkomen voortijdig schoolverlaten.

	Taken	Het Regionaal Bureau Leerplicht en voortijdig schoolverlaten Brabant Noordoost (RBL BNO) heeft twee taken: de leerplichtwet en de RMC-wet uitvoeren
	Wijzigingen	geen
Bestuurlijke relatie	Deelnemers	Gemeenten Bernheze, Boekel, Land van Cuijk, Maashorst, Meierijstad en Oss.
	Vertegenwoordiging	Meierijstad, Mill en Sint Hubert, Oss (centrum-gemeente)
	Portefeuillehouder	Ramona Sour
	Domein	Sociaal
Financiële positie	Jaarrekening 2021	- bijdrage Uden € 99.428 - bijdrage Landerd € 44.635 - eigen vermogen per 1/1/2021 € en per 31/12/2021 € NVT - vreemd vermogen per 1/1 € en per 31/12 € NVT
	Begroting 2022	- totale begroting (instelling) € 2.016.056 - bijdrage Uden € 99.256 - bijdrage Landerd € 37.069 - resultaat instelling € 0 - zienswijze: positief
	Begroting 2023	- totale begroting (instelling) € 1.760.898 - bijdrage Uden € Maashorst breed € 139.732 - bijdrage Landerd € - resultaat instelling € 0 - zienswijze: positief
Risico	Risico beoordeling	Risico's worden op gemeente afgewenteld: ja Is er een risico-inventarisatie: ja Staat risico-inventarisatie in jaarstukken: ja Zijn risico's afgedekt: ja
	Risico-bepaling	Het gaat hier niet om volledig zelfstandig orgaan maar om een uitvoeringsorganisatie onder de gemeente Oss. Gemeente is een deelnemende gemeente en als zodanig aansprakelijk op basis van besluitvorming (WGR). De financiële positie is goed. Op termijn wordt de vorm van samenwerking aangepast.

5. Omgevingsdienst Brabant Noord (ODBN)

Verband	Naam	Omgevingsdienst Brabant Noord (ODBN)
	Website	www.odbn.nl
	Vestigingsplaats	's- Hertogenbosch

	Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
	Doel	Taakuitvoering op gebied van vergunningen, toezicht en handhaving en duurzame en ruimtelijke ontwikkeling.
Inhoud	Taakveld	Milieubeheer
	Doelstelling	Een veilige en gezonde kwaliteit van de leefomgeving.
	Taken	Dienstverlening aan de deelnemers op het gebied van de fysieke leefomgeving en als verlengstuk van het lokaal en provinciaal bestuur een bijdrage leveren aan een leefbare en veilige werk- en leefomgeving van de regio Brabant Noordoost. Gestart m.i.v. 1 oktober 2013
	Wijzigingen	Geen
Bestuurlijke relatie	Deelnemers	Gemeenten Bernheze, Boxtel, Land van Cuijk, Maashorst, Meierijstad, Oss, 's-Hertogenbosch, Sint-Michielsgestel, Vught en de provincie Noord-Brabant.
	Vertegenwoordiging	Lid Dagelijks Bestuur en Algemeen Bestuur
	Portefeuillehouder	Franko van Lankvelt
	Domein	Ruimte
Financiële positie	Jaarrekening 2021	<ul style="list-style-type: none"> - totale exploitatie instelling) € 24.818.000 - bijdrage Uden: € 1.127.541 - bijdrage Landerd: € 740.686 - eigen vermogen per 1/1 € 974.597 en per 31/12 € 1.405.075 - vreemd vermogen per 1/1 1.008.732 en per 31/12 € 1.139.796 - resultaat voor bestemming (instelling) € 1.003.218
	Begroting 2022	<ul style="list-style-type: none"> - totale begroting (instelling) €27.923.000 - bijdrage-Maashorst € 1.879.717 - resultaat instelling €397.000 - zienswijze: Positief
	Begroting 2023	<ul style="list-style-type: none"> - totale begroting (instelling) € 31.224.238 - bijdrage € 2.057.031 - resultaat instelling € 295.444 - zienswijze: De gemeente Maashorst dient de volgende zienswijze in over de begroting 2023 van de ODBN: De jaarlijkse kosten van de deelnemersbijdrage worden steeds hoger. De ODBN heeft een inspanningsverplichting om kritisch te blijven kijken naar de kosten rondom de deelnemersbijdrage
Risico	Risicobeoordeling	Risico's worden op gemeente afgewenteld: ja Is er een risico-inventarisatie: ja

	Risico-bepaling	De ODBN stelt in de begroting en jaarrekening een risico-inventarisatie op als onderdeel van de paragraaf weerstandvermogen & risicobeheersing. Dit wordt afgezet ten opzichte van de weerstandcapaciteit (algemene reserve ODBN) waaruit de weerstandsratio blijkt. Hierop wordt door de ODBN beleid op gevoerd.
--	-----------------	---

6. Regionale Ambulancevoorziening Brabant Midden-West-Noord

Verband	Naam	Regionale Ambulance Voorziening Brabant Noord
	Website	www.ambulancezorg.nl
	Vestigingsplaats	's-Hertogenbosch
	Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
	Doel	Optimale aansluiting zorgtaken op veiligheidstaken
Inhoud	Taakveld	Volksgezondheid
	Doelstelling	Levert Volksgezondheid algemeen (bewaken van de gezondheidssituatie en uitvoeren maatregelen tegen bedreiging van de gezondheid)
	Taken	Ambulancevervoer
	Wijzigingen	Geen
Bestuurlijke relatie	Deelnemers	Alphen-Chaam, Altena, Baarle-Nassau, Bergen op Zoom, Bernheze, Boekel, Boxtel, Dongen, Drimmelen, Etten-Leur, Geertruidenberg, Gilze en Rijen, Goirle, Halderberge, 's-Hertogenbosch, Heusden, Hilvarenbeek, Land van Cuijk, Loon op Zand, Maashorst, Meierijstad, Moerdijk, Oisterwijk, Oosterhout, Oss, Roosendaal, Rucphen, Sint-Michielsgestel, Steenbergen, Tilburg, Vught, Waalwijk, Woensdrecht en Zundert
	Vertegenwoordiging	Lid Algemeen & Dagelijks Bestuur
	Portefeuillehouder	Ramona Sour
	Domein	Sociaal
Financiële positie	Jaarrekening 2021	<ul style="list-style-type: none"> - Bijdrage Uden € 0 - Bijdrage Landerd € 0 - Eigen vermogen per 1/1 € 13.738.000 en per 31/12 €14.180.000 - Vreemd vermogen per 1/1 € 25.744.000 en per 31/12 € 32.686.000 - Resultaat: 489.000

	Begroting 2022	- totale begroting (instelling) € 65.679.000 - bijdrage Uden € 0 - bijdrage Landerd - resultaat instelling € 0 - zienswijze: Positief
	Begroting 2023	- totale begroting (instelling) € 79.420.000 - bijdrage Maashorst € 0 - resultaat instelling € 92.000 - zienswijze:
Risico	Risico beoordeling	Risico's worden op gemeente afgewenteld: nee Is er een risico-inventarisatie: ja Staat risico-inventarisatie in jaarstukken: ja Zijn risico's afgedekt: ja
	Risico-bepaling	De gemeenten zijn niet langer risicodragend, deze taak is overgenomen door Rijk en ziektekostenverzekeraars (garantstelling). De GR is er alleen nog vanwege de zekerheid voor het behouden van opgebouwde pensioenafspraken voor het personeel.

7. Veiligheidsregio Brabant-Noord

Verband	Naam	Veiligheidsregio Brabant-Noord
	Website	www.vrbn.nl
	Vestigingsplaats	s-Hertogenbosch
	Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
	Doel	Uitvoering geven aan de Wet Veiligheidsregio
Inhoud	Taakveld	Crisisbeheersing en brandweer
	Doelstelling	De veiligheidsregio behartigt het belang van een doelmatig georganiseerde en gecoördineerde, waar mogelijk integrale, uitvoering van de hulpverlening in het werkgebied alsmede de voorbereiding daarop. De veiligheidsregio behartigt daartoe de belangen van de deelnemende partijen op de volgende terreinen: a) brandweezorg; b) geneeskundige hulpverlening; c) rampenbestrijding en crisisbeheersing; d) bevolkingszorg.
	Taken	Het inventariseren van de grootste risico's in de regio.

		<p>Het instellen en in stand houden van een brandweer. De belangrijkste taak van de brandweer is het voorkomen, beperken en bestrijden van branden en gevaren bij ongevallen (anders dan brand).</p> <p>Het instellen en in stand houden van een geneeskundige hulpverleningsorganisatie (GHOR) in de regio. De GHOR coördineert de inzet van geneeskundige diensten tijdens rampen en grote ongevallen.</p> <p>Het instellen en in stand houden van een operationele organisatie voor bevolkingszorg. De belangrijkste taken van bevolkingszorg is het voorlichting van en op opvangen/verzorgen van de bevolking bij rampen en crisis.</p> <p>Het voorbereiden op crisis en rampen en het organiseren van de crisisorganisatie. Deze taken worden gezamenlijk uitgevoerd door de brandweer, politie, GHOR en bevolkingszorg.</p>
	Wijzigingen	Geen
Bestuurlijke relatie	Deelnemers	de gemeenten Bernheze, Boekel, Boxtel, 's-Hertogenbosch, Heusden, Land van Cuijk, Maashorst, Meierijstad, Oss, Sint-Michielsgestel en Vught
	Vertegenwoordiging	Paul Rüpp is lid van het Dagelijks Bestuur en het Algemeen Bestuur
	Portefeuillehouder	Paul Rüpp
	Domein	Dienstverlening
Financiële positie	Jaarrekening 2021	<ul style="list-style-type: none"> - Totale exploitatie € 46.661.000,- - Bijdrage Uden € 2.403.916,- - Bijdrage Landerd € 958.147,- - Eigen vermogen per 1/1 € 10.846.000,- en per 31/12 € 13.7864.000,- - Vreemd vermogen per 1/1 € 38.648.000,- en per 31/12 € 32.319.000,- - Resultaat € 599.000,-
	Begroting 2022	<ul style="list-style-type: none"> -totale begroting (instelling) € 48.180.000,- -bijdrage Maashorst € 3.549.486,- -resultaat instelling € 0 -zienswijze: Positief
	Begroting 2023	<ul style="list-style-type: none"> - totale begroting (instelling) € 50.624.000,- - bijdrage Maashorst € 3.736.055,- - resultaat instelling € 0,- - zienswijze: Positief
Risico	Risico-beoordeling	<p>Risico's worden op gemeente afgewenteld: ja</p> <p>Is er een risico-inventarisatie: ja</p> <p>Staat risico-inventarisatie in jaarstukken: ja</p> <p>Zijn risico's afgedekt: ja</p>
	Risico-bepaling	Geen specifieke algemeen risico's.

8. Werkvoorzieningsschap Noordoost-Brabant

Verband	Naam	Werkvoorzieningschap NO Brabant
	Website	www.wvs-nb.nl
	Vestigingsplaats	Oss
	Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
	Doel	Doelmatige, rechtmatige en doeltreffende uitvoering van de Wsw
Inhoud	Taakveld	Begeleide- en arbeidsparticipatie in programma 6
	Doelstelling	Een inclusieve samenleving, waarin iedereen optimaal kan deelnemen in werk of maatschappelijke activiteiten op een individueel haalbaar niveau.
	Taken	Afspraken met IBN over uitvoering Wsw: het aanbieden van werk aan mensen met een beperking en een beperkte loonwaarde-capaciteit.
	Wijzigingen	<p>Sinds op 1 januari 2015 de Participatiewet werd ingevoerd, is de Sociale Werkvoorziening (SW) niet meer toegankelijk voor nieuwe aanmeldingen. Maashorst maakt, samen met de overige gemeenten binnen de gemeenschappelijke regeling, IBN en andere partners op het vlak van Ondernemen-Onderwijs-Overheid deel uit van de arbeidsmarktregio Noordoost-Brabant. Binnen de arbeidsmarktregio is het streven nu de ervaring en expertise van SW-bedrijven in het begeleiden van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt onder de participatiewet te behouden. Tegelijkertijd kunnen de SW-bedrijven zich onder geleidelijke afbouw van hun oorspronkelijke WSW-taak, op nieuwe wijze organiseren binnen het kader van de Participatiewet. De gemeenten in de voormalige IBN-regio zijn daartoe van 2017 tot en met 2020 een Partnership aangegaan met ons SW-bedrijf, IBN.</p> <p>Inmiddels is een nieuwe partnership met IBN aangegegaan per 1 juli 2021. Het betreft een Partnership voor onbepaalde duur.</p> <p>Binnen het nieuwe partnership is gekozen voor samenwerkingsscenario II.</p> <p>In dit scenario gaan gemeenten en IBN op basis van een netwerkrelatie een samenwerking aan waarmee het basispakket wordt uitgevoerd. In dit basispakket worden naast de uitvoering van de Wsw en het hoofdaannemerschap beschut werk, drie taken uitgevoerd: aanbieden van dienstverbanden aan inwoners die behoren tot de doelgroep van de Participatiewet (aanbod en vraag gestuurd), aanbieden van voortrajecten en inzetten van expertise van IBN. Naast het basispakket kan IBN aan individuele gemeenten diensten uit het zogenaamde pluspakket aanbieden. Er is gekozen voor een lumpsumfinanciering.</p>
Bestuurlijke relatie	Deelnemers	Gemeenten Bernheze, Boekel, Land van Cuijk, Maashorst, Meierijstad en Oss
	Vertegenwoordiging	Lid Algemeen en Dagelijks Bestuur

	Portefeuillehouder	Gijs van Heeswijk
	Domein	Sociaal
Financiële positie	Jaarrekening 2021	- bijdrage Uden € 10.769 - bijdrage Landerd € 4.023 - eigen vermogen per 1/1 € 26.803.600 en per 31/12 € 26.986.800 - vreemd vermogen per 1/1 € 2.310.200 en per 31/12 € 1.848.300 - resultaat € 0
	Begroting 2022	- totale begroting (instelling ex WSW) € 168.200.--- - bijdrage Uden € 11.002 - bijdrage Landerd € 4.115 - resultaat instelling € 0 - zienswijze: Positief
	Begroting 2023	- totale begroting (instelling ex WSW) € 177.200 - bijdrage Maashorst € 15.602 - resultaat instelling € 0 - zienswijze: positief
Risico	Risico beoordeling	Risico's worden op gemeente afgewenteld: ja Is er een risico-inventarisatie: ja Staat risico-inventarisatie in jaarstukken: ja Zijn risico's afgedekt: deze zijn deels afgedekt door de egalisatiereserve
	Risico-bepaling	Het Werkvoorzieningsschap NO Brabant is eigenaar van de IBN Holding die de WSW regeling uitvoert, maar houdt geen eigen risicoreserve aan omdat de risico's in de holding worden genomen.

9. Belasting Samenwerking Oost-Brabant (BSOB)

Verband	Naam	Belasting Samenwerking Oost Brabant
	Website	www.bs-ob.nl
	Vestigingsplaats	Oss
	Rechtsvorm	gemeenschappelijke regeling
	Doel	Door samenwerking efficiënter werken en de kwaliteit van de dienstverlening verbeteren. Dit doen tegen zo laag mogelijke kosten, wat uiteindelijk ten goede komt aan u als belastingbetaler. BSOB is een uitvoeringsorganisatie en bepaalt niet de hoogte van de belastingtarieven
Inhoud	Taakveld	Belastinginkomsten

	Doelstelling	De kwaliteit, dienstverlening, efficiency en continuïteit van de waardering, heffing en inning van gemeentelijke en waterschapsbelastingen te verbeteren. En wel tegen zo laag mogelijke maatschappelijke kosten Draagt bij aan de doelstelling voor een efficiënte organisatie, waarbij de bedrijfsvoering ondersteunend is aan het primaire proces. Met andere woorden: "De basis op orde".
	Taken	Opleggen en innen van belastingen OZB, reclame en parkeren., taxaties WOZ, afwikkeling kwijtscheldingsverzoeken.
	Wijzigingen	Geen
Bestuurlijke relatie	Deelnemers	Gemeenten Asten, Bernheze, Boekel, Deurne, Gemert-Bakel, Laarbeek, Maashorst, Oss, Someren en Waterschap Aa en Maas
	Vertegenwoordiging	Lid Algemeen bestuur en Dagelijks bestuur
	Portefeuillehouder	Gijs van Heeswijk
	Domein	Dienstverlening
Financiële positie	Jaarrekening 2021	- totale exploitatie instelling € 8.768.000 - bijdrage Uden € 617.014,44 (dat is de bijdrage van €667.692 (na vaststelling jaarrekeningresultaat BSOB) minus de werkelijk ontvangen invorderingsopbrengsten ter grootte van €50.677,56. Daarnaast is in 2021 €108.249,87 betaald aan het project waarden op oppervlakte. - Bijdrage Landerd € 275.223 - eigen vermogen per 1/1 € 299.000 per 31/12 € 1.243.000 - vreemd vermogen per 1/1 €14.733.000 en per 31/12 € 15.136.000 - resultaat (instelling): batig resultaat van € 938.297. Hiervan wordt € 454.738 aan de bestemmingsreserve gedoteerd en het overige resultaat van € 483.559 verrekend met de deelnemers
	Begroting 2022	- totale begroting instelling € 9.059.000 - totale bijdrage Uden € 822.610 (de te verwachten opbrengsten invordering van € 224.296 zijn in mindering gebracht). - totale bijdrage Landerd € 283.895 - zienswijze: Positief
	Begroting 2023	- totale begroting instelling € € 8.553.378 - totale bijdrage Maashorst € 882.165 (de te verwachten opbrengsten invordering € 132.491 zijn in mindering gebracht). - Zienswijze: Positief
Risico	Risico beoordeling	Risico's worden op gemeente afgewenteld: ja Is er een risico-inventarisatie: ja Staat risico-inventarisatie in jaarstukken: ja Zijn risico's afgedekt: nee

	Risico-bepaling	<p>In het treasurystatuut is het risicobeheer met betrekking tot de financieringsfunctie van BSOB beschreven.</p> <p>In artikel 53 GR staat opgenomen dat de deelnemers garant staan dat BSOB te allen tijde over voldoende middelen beschikt om aan zijn verplichtingen jegens derden te kunnen voldoen.</p> <p>In de paragraaf weerstandsvermogen is een matrix opgenomen waarin de risico's zijn onderverdeeld in de categorieën: programmatuur, gegevens, mens, omgeving en apparatuur. De risico's zijn niet gekwantificeerd in euro's, maar wel is op detailniveau aangegeven dat de kans, de impact, de waarde van het risico en de prioriteit. Op een achttal onderdelen wordt de prioriteit als middel beoordeeld, waarbij het risico schommelt tussen een 6 en een 9. Hieraan zouden wel euro's moeten worden toebedeeld.</p>
--	-----------------	---

10. Centrumregeling Jeugd N.O. Brabant

Verband	Naam	Centrumregeling Jeugdhulp NoordoostBrabant 2020
	Website	n.v.t.
	Vestigingsplaats	Centrumgemeente is 's-Hertogenbosch
	Rechtsvorm	artikelen 1 en 8, derde lid, van de Wet gemeenschappelijke regelingen, maar geen verbonden partij
	Doel	De gemeenten zijn een onderlinge samenwerking aangegaan gericht op het zorgdragen voor een kwalitatief goede en efficiënte inkoop van de jeugdtaken op basis van de Inkoopstrategie 2020-2024, de jaarlijks vastgestelde Inkoopopdracht, het Regionaal Beleidsplan Jeugdhulp 2020-2023 en beleidsopdrachten met inachtneming van de bepalingen van de Jeugdwet.
Inhoud	Taakveld	Maatwerkdienstverlening 18- in programma 6
	Doelstelling	Zorgdragen voor een kwalitatief goede en efficiënte inkoop van gespecialiseerde jeugdhulp.
	Taken	<ul style="list-style-type: none"> • Regionale inkoop van gespecialiseerde jeugdhulp inclusief accountmanagement en contractbeheer. • De door het Regionaal Regieteam verstrekte inkoopdracht uitvoeren • Gevraagd en ongevraagd adviseren aan het Regionaal Regieteam • Waar nodig het organiseren van het overleg met de gecontracteerde aanbieders van jeugdtaken over inkoopgerelateerde onderwerpen • Het evalueren van accountmanagement en contractbeheer • Het organiseren van data-analyse ten behoeve van de inkoopopdracht en het per kwartaal of zoveel eerder als nodig rapporteren op basis van gebruik van jeugdtaken aan alle gemeenten over de stand van zaken

		<ul style="list-style-type: none"> • Verantwoording afleggen aan het Regionale Regieteam op basis van het door het Regionaal Inkoopteam bepaalde KPI's en rapportage frequentie • In voorkomend geval het namens de gemeente voeren van onderhandelingen en het sluiten van overeenkomsten tussen gemeenten uit de samenwerkende jeugdzorgregio's en aanbieders van Jeugdzorgplus, Jeugdbescherming en Jeugdreclassering na overleg met het RBO voor zover dit nog niet eerder in beleid is vastgelegd. Indien daarvoor nodig, het onderhandelen en mede sluiten van een samenwerkingsconvenant tussen de samenwerkende gemeenten na overleg met het RBO voor zover dit nog niet eerder in beleid is vastgelegd • Verantwoording afleggen aan het Regionaal Regieteam over inhoudelijke en financiële voortgang en realisatie van de inkoopopdracht <ul style="list-style-type: none"> • Het voeren van rechtsgedingen voortvloeiende uit de hiervoor vermelde taken
	Wijzigingen	Geen
Bestuurlijke relatie	Deelnemers	Bernheze, Boekel, Boxtel, 's- Hertogenbosch, Land van Cuijk, Maashorst, Meierijstad, Oss, Sint-Michielsgestel en Vught.
	Vertegenwoordiging	Via een bestuurlijk overleg
	Portefeuillehouder	Ramona Sour
	Domein	Sociaal
Financiële positie	Jaarrekening 2021	- bijdrage Uden €197.000 - eigen vermogen per 1/1 en per 31/12 n.v.t. - vreemd vermogen per 1/1 en per 31/12 n.v.t. - resultaat € 0
	Begroting 2022	- totale begroting 2.464.454 -- bijdrage Maashorst: € 232.247 - resultaat instelling € 0 - zienswijze n.v.t.
	Begroting 2023	- totale begroting € 2.246.243 - bijdrage Maashors € 211.683 - resultaat instelling € 0 - zienswijze n.v.t.
Risico	Risico beoordeling	Risico's worden op gemeente afgewenteld: ja Is er een risico-inventarisatie: Nee Staat risico-inventarisatie in jaarstukken: Nee Zijn risico's afgedekt: nee
	Risico-bepaling	Het risico is laag. De GR is een lichte variant waarbij de gemeente 's-Hertogenbosch namens de regio inkoop- en contractbeheersactiviteiten uitvoert.

11. Centrumregeling WMO Noordoost-oost 2020

Verband	Naam	Centrumregeling Wmo Brabant Noordoost-oost 2020
	Website	n.v.t.
	Vestigingsplaats	Oss
	Rechtsvorm	artikelen 1 en 8, vierde lid, van de Wet gemeenschappelijke regelingen, maar geen verbonden partij
	Doel	Het zorgdragen voor een kwalitatief goede en efficiënte inkoop van de ondersteuning in het kader van de Wmo op basis van het regionaal beleidskader Wmo en het tweejaarlijkse inkoopplan.
Inhoud	Taakveld	Maatwerkdienstverlening 18+
	Doelstelling	Preventie, vroegsignalering en persoonsgerichte aanpak, inwoners krijgen de voor hen benodigde ondersteuning op de daarvoor meest geëigende plek.
	Taken	De regionale inkoop van ondersteuning in het kader van de Wmo. Het afsluiten, beheren, uitvoeren van de overeenkomsten die voortvloeien uit de aanbesteding en alle activiteiten die daarvoor noodzakelijk zijn. Het leveren van monitorrapportages per half jaar of zo veel vaker als nodig waarmee regiogemeenten sturingsinformatie ontvangen over zorggebruik Wmo en de kosten daarvan, soorten producten, omvang en samenloop van de diverse producten per regiogemeente en ten opzichte van andere gemeente in de samenwerkingsregio.
	Wijzigingen	Geen
Bestuurlijke relatie	Deelnemers	Bernheze, Boekel, Land van Cuijk en Maashorst
	Vertegenwoordiging	Via een bestuurlijk overleg. Aan het portefeuillehoudersoverleg Wmo nemen deel de portefeuillehouders Wmo en een ambtelijke vertegenwoordiger per subregio.
	Portefeuillehouder	Ramona Sour
	Domein	Sociaal
Financiële positie	Jaarrekening 2021	- bijdrage Uden - bijdrage Landerd € - eigen vermogen per 1/1 en per 31/12 n.v.t. - vreemd vermogen per 1/1 en per 31/12 n.v.t. - resultaat € 0
	Begroting 2022	- totale begroting (instelling) n.n.b. - bijdrage Uden n.n.b. - bijdrage Landerd € 0 - resultaat instelling € 0

	Begroting 2023	- totale begroting (instelling) n.n.b. - bijdrage Uden € - bijdrage Landerd € - resultaat instelling €
Risico	Risico beoordeling	Risico's worden op gemeente afgewenteld: ja Is er een risico-inventarisatie: Nee Staat risico-inventarisatie in jaarstukken: Nee Zijn risico's afgedekt: nee
	Risico-bepaling	Het risico is laag. De GR is een lichte variant waarbij de gemeente Oss namens de regio inkoop- en contractbeheersactiviteiten uitvoert.

Gemeenschappelijke regelingen waaraan alleen voormalig grondgebied van gemeente Landerd deelneemt:

12. Milieustraat Oss

Verband	Naam	Milieustraat Oss
	Website	n.v.t.
	Vestigingsplaats	Oss
	Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
	Doel	Exploiteren en beheren van de milieustraat aan de Maaskade te Oss
Inhoud	Taakveld	Afval
	Doelstelling	Exploiteren en beheren van de milieustraat
	Taken	Beheer en exploitatie van het Duurzaamheidsplein Oss voor Oss en Landerd.
	Wijzigingen	Nu nog niet want gemeente Oss zet haar dienstverlening in 2022 en 2023 voort, zodat gemeente Maashorst haar afvalbeleid kan harmoniseren. Ambtelijk worden voorzieningen met elkaar afgesproken om eind 2023 uit te kunnen treden. Eventuele financiële voorzieningen worden vermeld in volgende rapportage begin 2023.
Bestuurlijke relatie	Deelnemers	Gemeente Landerd en Oss
	Vertegenwoordiging	Dienstverleningsovereenkomst
	Portefeuillehouder	Jeroen van den Heuvel
	Domein	Ruimte
Financiële positie	Jaarrekening 2021	- bijdrage Landerd € 261.203 - eigen vermogen per 1/1 en per 31/12 n.v.t. - vreemd vermogen per 1/1 en per 31/12 n.v.t.

		- resultaat € 0
	Begroting 2022	- totale begroting (instelling) n.n.b. - bijdrage Maashorst (voorheen Landerd) €316.000 - resultaat instelling € 0
	Begroting 2023	- totale begroting (instelling) n.n.b. - bijdrage Maashorst (voorheen Landerd) € 320.000 - resultaat instelling € 0
Risico	Risico beoordeling	Risico's worden op gemeente afgewenteld: ja Is er een risico-inventarisatie: Nee Staat risico-inventarisatie in jaarstukken: Nee Zijn risico's afgedekt: Nee
	Risico-bepaling	Het risico is laag. Beheer is via tariefstelling rendabel.

13. Afvalinzameling

Verband	Naam	Afvalinzameling Oss
	Website	n.v.t.
	Vestigingsplaats	Oss
	Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
	Doel	Het efficiënt, doelmatig en bestendig uitvoeren van de gemeentelijke taak tot inzameling van huishoudelijke afvalstoffen
Inhoud	Taakveld	Afval
	Doelstelling	Het efficiënt, doelmatig en bestendig uitvoeren van de gemeentelijke taak tot inzameling van huishoudelijke afvalstoffen
	Taken	Inzamelen van het huishoudelijk restafval, GFT en PMD bij de huishoudens in gemeente Landerd
	Wijzigingen	Nu nog geen wijzigingen, gemeente Oss zet haar dienstverlening in 2022 en 2023 voort, zodat gemeente Maashorst haar afvalbeleid kan harmoniseren. Voorbereidingen zijn gestart om te bepalen op welke wijze Maashorst verder wil met de GR. Bestuurlijke besluitvorming vindt in 2022 hierover plaats.

Bestuurlijke relatie	Deelnemers	Gemeente Landerd en Oss
	Vertegenwoordiging	Dienstverleningsovereenkomst
	Portefeuillehouder	Jeroen van den Heuvel
	Domein	Ruimte
Financiële positie	Jaarrekening 2021	- bijdrage Landerd € 372.970 - eigen vermogen per 1/1 en per 31/12 n.v.t. - vreemd vermogen per 1/1 en per 31/12 n.v.t. - resultaat €
	Begroting 2022	- totale begroting (instelling) n.n.b. - bijdrage Maashorst (voorheen Landerd) € 395.026 - resultaat instelling € 0
	Begroting 2023	- totale begroting (instelling) - bijdrage Maashorst (voorheen Landerd) € 395.026 - resultaat instelling €
Risico	Risico beoordeling	Risico's worden op gemeente afgewenteld: ja Is er een risico-inventarisatie: Nee Staat risico-inventarisatie in jaarstukken: Nee Zijn risico's afgedekt: Nee
	Risico-bepaling	Het risico is beperkt.

Privaatrechtelijke samenwerkingsverbanden

De gemeenten Uden en Landerd zijn deelnemers van de volgende stichtingen, vennootschappen en verenigingen. In sommige participeren ze beiden, maar er is echter ook aan aantal waarin 1 van de oorspronkelijke gemeentes alleen deelneemt. Deze samenwerkingsverbanden zijn wel voortgezet in de nieuwe gemeente Maashorst.

Samenwerkingsverbanden waarin beide gemeenten deelnemen

1. Natuurcentrum De Maashorst zijn

Verband	Naam	Natuurcentrum De Maashors
	Website	www.natuurcentrumdemaashorst.nl
	Vestigingsplaats	Nistelrode
	Rechtsvorm	Stichting (BBV artikel 15, lid1-5, 3 ^e categorie)
	Doel	Het vergroten van de waardering voor natuur en leefomgeving.
Inhoud	Taakveld	Openbaar groen en recreatie

	Doelstelling	Programma Sport, cultuur en recreatie. We houden voor de gemeenten Maashorst en Bernheze een recreatie- en educatievoorziening in stand door het Natuurcentrum te faciliteren. Hierdoor blijft het voor recreanten en toeristen aantrekkelijk om te recreëren in de natuur. En wordt natuureducatie onder de aandacht gebracht bij leerlingen van basisonderwijs en voortgezet onderwijs in de twee gemeenten.
	Taken	Het geven van educatie, recreatief aanbod creëren en PR en communicatie. Educatie voor leerlingen, kennis laten maken met natuur, informatie, ontwikkeling natuurgebied, samenwerking met partners en medewerking aan routestructuren.
	Wijzigingen	In 2021 heeft de gemeente Oss de subsidie aan Natuurcentrum de Maashorst afgebouwd. Dit betekent dat het natuurcentrum voor haar eigen bedrijfsvoering maatregelen moet treffen zodat er natuureducatie aan leerlingen van het basis- en voortgezet onderwijs in Bernheze en Maashorst kan worden gegeven.
Bestuurlijke relatie	Deelnemers	Jaarlijks vindt er een bestuurlijk overleg plaats waar de gemeenten Maashorst en Bernheze, Staatsbosbeheer en Waterschap AA en Maas, deel van uit maken.
	Vertegenwoordiging	Geen bestuurlijke vertegenwoordiging
	Portefeuillehouder	Jeroen van den Heuvel
	Domein	Ruimte
Financiële positie	Jaarrekening 2021	- totale exploitatie instelling: - bijdrage Uden € 65.951 - bijdrage Landerd € - eigen vermogen per 1/1 - € 56.000 (negatief) en per 31/12 - € 133.00 (negatief) - vreemd vermogen per 1/1 € 403.00 en per 31/12 € 539.000 (voorziening) - resultaat (instelling) - € 77.000 (negatief)
	Begroting 2022	- bijdrage Uden € 67.204 - bijdrage Landerd € 20.627
	Begroting 2023	- bijdrage Uden € 67.204 - bijdrage Landerd € € 20.627 (exclusief indexering)
Risico	Risico beoordeling	Risico's worden op gemeente afgewenteld: nee Is er een risico-inventarisatie: nee Staat risico-inventarisatie in jaarstukken: nee Zijn risico's afgedekt: nee

	Risico-bepaling	Formeel is het Natuurcentrum een eigen orgaan en is de gemeente niet aansprakelijk. Gezien de resultaten en opgebouwde dotatie klein onderhoud was de risico bepaling gering, maar het wegvallen van de subsidie van de gemeente Oss betekent wel dat er een reorganisatie moet plaatsvinden om taken en middelen weer in balans te brengen.
--	-----------------	--

2. Regionaal Zorg- en Veiligheidshuis

Verband	Naam	Regionaal Zorg- en Veiligheidshuis Brabant Noordoost
	Website	www.rvml.nl
	Vestigingsplaats	's-Hertogenbosch
	Rechtsvorm	Stichting (BBV artikel 15, lid1-5, 3 ^e categorie)
	Doel	Het in stand houden van de accommodatie en het faciliteren van het personeel en de organisatie van het Zorg en Veiligheidshuis. Het verrichten van alle verdere handelingen, die met het vorenstaande in de ruimste zin verband houden of daartoe bevorderlijk kunnen zijn
Inhoud	Taakveld	Openbare Orde en Veiligheid en Zorg
	Doelstelling	Veilig gevoel, Sociaal veilig
	Taken	Regievoering op casus overleggen
	Wijzigingen	Optimalisering systeem ten behoeve van casus overleg
Bestuurlijke relatie	Deelnemers	Gemeente 's-Hertogenbosch, Meierijstad, Bernheze, Sint-Michielsgestel, Vught, Haaren, (bestaat miv 1-1-2021 niet meer) , Heusden, Bernheze, Boekel, Land van Cuijk en Maashorst. Naast gemeenten participeren: OM, politie, Novadic-Kentron, Raad voor de Kinderbescherming, Reclassering, Nederland, Slachtofferhulp Nederland, Stichting Maatschappelijk Werk, Halt Oost Brabant, GGZ en Bureau Jeugdzorg Noord-Brabant
	Vertegenwoordiging	Lid van de stuurgroep Zorg en Veiligheidshuis Brabant Noordoost
	Portefeuillehouder	Henk Hellegers/Maarten Prinssen (Uden) Marnix Bakermans (Landerd)
	Afdeling	Dienstverlening
Financiële positie	Jaarrekening 2021	<ul style="list-style-type: none"> - totale exploitatie instelling: € - bijdrage Uden €37.110 - bijdrage Landerd € 13.790 - eigen vermogen per 1/1 € en per 31/12 n.v.t. - vreemd vermogen per 1/1 € en per 31/12 n.v.t. - resultaat (instelling) €

	Begroting 2022	- totale begroting (instelling) € 849.990 - bijdrage Uden n.n.b. - bijdrage Landerd n.n.b. - resultaat instelling n.n.b. - zienswijze: n.n.b.
	Begroting 2023	-totale begroting (instelling) € -bijdrage Uden - bijdrage Landerd € -resultaat instelling €
Risico	Risico beoordeling	Risico's worden op gemeente afgewenteld: nee Is er een risico-inventarisatie: nee Staat risico-inventarisatie in jaarstukken: nee Zijn risico's afgedekt: nee
	Risico-bepaling	

3. Brabant Water N.V

Verband	Naam	Brabant Water N.V.
	Website	www.brabantwater.nl
	Vestigingsplaats	s-Hertogenbosch
	Rechtsvorm	Naamloze vennootschap, Aandeelhouderschap. <u>Geen verbonden partij.</u>
	Doel	Het voor nu en in de toekomst borgen van een optimale drinkwatervoorziening voor de inwoners en het bedrijfsleven in haar voorzieningsgebied.
Inhoud	Taakveld	Treasury
	Doelstelling	Geen echte doelstelling. Uden en Landerd zijn alleen aandeelhouder.
	Taken	Door de fusie van de NV. WOB en NV Waterleiding Maatschappij Noord-West-Brabant in Brabant Water NV per 1 januari 2002 heeft de gemeente Uden 39.044 nieuwe aandelen verkregen met een nominale waarde van € 0,10 per aandeel, totaal € 3.904,40. Landerd heeft 12.712 aandelen verkregen met een nominale waarde van € 0,10 per aandeel, totaal € 1.271.20
	Wijzigingen	geen wijziging

Bestuurlijke relatie	Deelnemers	De aandelen zijn in handen van de Provincie Noord-Brabant (31,6%) en van 60 gemeenten in het voorzieningsgebied van Brabant Water.
	Vertegenwoordiging	Gemeente is aandeelhouder
	Portefeuillehouder	Gijs van Heeswijk
	Domein	Dienstverlening
Financiële positie	Jaarrekening 2021	- bijdrage Uden € 0 - eigen vermogen per 1/1/2021 € 674.183.000 en per 31/12/2021 € 684.676.000 - vreemd vermogen per 1/1/2021 € 523.344.000 en per 31/12/2021 € 534.399.000 - resultaat 2021 €10.493.000
	Begroting 2022	-totale begroting (instelling) niet beschikbaar -bijdrage Uden € 0 -resultaat instelling niet beschikbaar -zienswijze: n.v.t.
	Begroting 2023	- totale begroting (instelling) niet beschikbaar - bijdrage Uden € 0 - bijdrage Landerd € 0 - resultaat instelling niet beschikbaar - zienswijze: n.v.t.
Risico	Risico beoordeling	Risico's worden op gemeente afgewenteld: nee Is er een risico-inventarisatie: ja Staat risico-inventarisatie in jaarstukken: ja Zijn risico's afgedekt: ja, middels reserves die meegenomen worden in de bepaling van het weerstandsvermogen.
	Risico-bepaling	N.v.t.

4. NV Bank Nederlandse Gemeenten

Verband	Naam	NV Bank Nederlandse Gemeenten
	Website	www.bng.nl
	Vestigingsplaats	Den Haag
	Rechtsvorm	Naamloze vennootschap, Aandeelhouderschap <u>Geen verbonden partij</u>

	Doel	BNG Bank is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. De bank draagt duurzaam bij aan het laag houden van de kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger.
Inhoud	Taakveld	Treasury
	Doelstelling	Excellente dienstverlening. De financiële diensten omvatten kredietverlening, advies, betalingsverkeer, elektronisch bankieren en vermogensbeheer en gebiedsontwikkeling. Doordat de bank de kosten zo laag mogelijk probeert te houden draagt dit bij aan het doel om een solide financieel beleid voort te zetten en een structureel sluitende programmabegroting te presenteren.
	Taken	De BNG is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijke belang. De BNG biedt de gemeenten een gespecialiseerd pakket aan financiële producten tegen zo laag mogelijk kosten. De bank draagt duurzaam bij aan het laag houden van de kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger. De gemeente Uden heeft 17.550 aandelen met een nominale waarde van € 2,50 per aandeel, deelname totaal € 43.875-. Door deze deelneming heeft de gemeente Uden een direct belang in de het aanbod van korte en lange financieringsmiddelen voor de gemeentelijke overheid.
	Wijzigingen	N.v.t.
Bestuurlijke relatie	Deelnemers	Nederlandse gemeenten
	Vertegenwoordiging	Niet vertegenwoordigd
	Portefeuillehouder	Gijs van Heeswijk
	Domein	Dienstverlening
Financiële positie	Jaarrekening 2021	- totale begroting (instelling) niet beschikbaar - ontvangen dividendbijdrage € 106.348,32 - eigen vermogen per 1/1 € 5.097.000.000 /per 31/12 € 5.062.000.000 - vreemd vermogen per 1/1 € 155.262.000.000 /per 31/12 € 143.995.000.000 - resultaat (instelling) € 236.000.000
	Begroting 2022	- totale begroting (instelling): niet beschikbaar - te ontvangen dividendbijdrage n.n.b. - resultaat instelling : niet beschikbaar - zienswijze: n.v.t.
	Begroting 2023	- totale begroting (instelling): niet beschikbaar - te ontvangen dividendbijdrage n.n.b. - resultaat instelling : niet beschikbaar - zienswijze: n.v.t.
Risico	Risico beoordeling	Risico's worden op gemeente afgewenteld: nee

		Is er een risico-inventarisatie: ja Staat risico-inventarisatie in jaarstukken: ja
	Risico-bepaling	De bank beschikt over een Risk Appetite Framework waarin onderscheid wordt gemaakt tussen verschillende soorten risico's, de verantwoordelijkheden die ermee samenhangen en de verschillende beleidsdocumenten waarin het aangaan en het beheersen van deze risico's wordt beschreven.
	Risico niet gerealiseerde beleidsdoelstellingen (meerjarig)	- Er zijn voor zover bekend geen risico's die van invloed zijn

5. Vereniging van Nederlandse Gemeenten

Verband	Naam	Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG)
	Website	www.vng.nl
	Vestigingsplaats	Vereniging met volledige rechtsbevoegdheid (lidmaatschap) <u>Geen verbonden partij</u>
	Rechtsvorm	Vereniging
	Doel	De Vereniging heeft ten doel haar leden collectief en individueel bij te staan bij de vervulling van hun bestuurstaken. De Vereniging heeft voorts tot doel voor de leden of groepen van leden afspraken te maken met andere overheden over het arbeidsvoorwaardenbeleid in de overheidssector De Vereniging heeft tevens ten doel het behartigen van de belangen van haar leden welke samenhangen met de door hen uitgevoerde bestuurs- en beheerstaken alsook de met deze taken samenhangende: a. voorwaarden, tarieven en prijzen voor (onder andere energie gerelateerde) producten en diensten, alsmede; b. de overige aan het gebruik van hierboven genoemde producten gerelateerde kosten en voorwaarden.
Inhoud	Taakveld	Bestuursorganen
	Doelstelling	Correcte uitoefening van bestuurstaken. De dienstverlening aan inwoners, bedrijven en instellingen, staat bij de gemeente Uden centraal. Dit alles zo effectief en efficiënt mogelijk, met onze basistaken als uitgangspunt
	Taken	Behartigen van de belangen van de Nederlandse gemeenten
	Wijzigingen	geen wijziging
Bestuurlijke relatie	Deelnemers	Alle Nederlandse gemeenten

	Vertegenwoordiging	Lidmaatschap en stemrecht
	Portefeuillehouder	Gijs van Heeswijk
	Domein	Dienstverlening

6 . BIZOB

Verband	Naam	Bureau Inkoop en aanbestedingen Zuid-Oost Brabant
	Website	https://www.bizob.nl
	Vestigingsplaats	Oirschot
	Rechtsvorm	Stichting
	Doel	Het efficiënt en effectief uitvoeren van de inkoopfunctie bij deelnemende gemeenten
Inhoud	Taakveld	Bedrijfsvoering
	Doelstelling	Het Inkoopbeleid past binnen de doelstelling van een efficiënte organisatie, waarbij de bedrijfsvoering ondersteunend is aan het primaire proces. Met andere woorden: "De basis op orde".
	Taken	Sinds juni 2012 heeft de gemeente Uden een samenwerkingsovereenkomst met stichting "Bureau Inkoop en Aanbestedingen Zuidoost-Brabant" (BIZOB). Afsproken is dat na vier jaar beoordeeld zou worden of de gemeente Uden definitief bij BIZOB aan gaat sluiten. In het eerste kwartaal van 2016 is deze samenwerking geëvalueerd. Deze evaluatie met projectleiders, managementteam en directie is positief. BIZOB stelt dat de gemeente Uden in plaats van een samenwerkingsrelatie concreet bij de Stichting aan gaat sluiten. De gemeente is per 02-02-2017 officieel lid van de stichting geworden.
	Wijzigingen	Geen
Bestuurlijke relatie	Deelnemers	Meerdere clusters (Noordoost -en Zuidoost- Brabant) waarin gemeenten zijn ondergebracht en een cluster aangesloten in de categorie overige.
	Vertegenwoordiging	Stemrecht (statutaire bestuurder)
	Portefeuillehouder	Franko van Lankvelt
	Domein	Dienstverlening
Financiële positie	Jaarrekening 2021	-bijdrage Uden € 241.539. Dit is opgebouwd uit € 259.394 (bepaald aan de hand van inkoopplan en de daaruit voortvloeiende benodigde adviesuren) en een teruggave over 2020 van € 17.855. - Eigen vermogen begin en eind 2021 974.597,64 1.405.075,64 -Vreemd vermogen begin en eind 2021 1.008.732,181.139.796,54 -Voorlopig) resultaat 2021 1.003.218,13
	Begroting 2022	-bijdrage Maashorst € 261.744,-. -resultaat instelling € 0 -zienswijze: n.v.t.

	Begroting 2023	-bijdrage Uden € . Dit is opgebouwd uit € (bepaald aan de hand van inkoopplan en de daaruit voortvloeiende benodigde adviesuren) en een teruggave over 202X van € -resultaat instelling € 0 -zienswijze: n.v.t.
Risico	Risico beoordeling	Risico's worden op gemeente afgewenteld: Is er een risico-inventarisatie: obv voorliggende documenten is het nog niet helder of een risico-inventarisatie voorligt. Staat risico-inventarisatie in jaarstukken: nog geen jaarstukken ontvangen Zijn risico's afgedekt:
	Risico-bepaling	obv voorliggende documenten is het nog niet helder of een risico-inventarisatie voorligt.

7. Dimpact

Verband	Naam	D!mpact
	Website	www.dimpact.nl
	Vestigingsplaats	Enschede
	Rechtsvorm	Coöperatie
	Doel	Het moderniseren van publieke dienstverlening
Inhoud	Taakveld	Overhead
	Doelstelling	De missie van Dimpact luidt: “door samenwerking, kennisbundeling en klantgerichte innovatie – gemeenten te voorzien van gestandaardiseerde ICT oplossingen die optimale dienstverlening naar burgers, bedrijven, verenigingen & instellingen mogelijk maakt. In nauwe samenwerking met de deelnemende gemeenten selecteert Dimpact hiervoor de meest geschikte ondersteunende software c.q. laat waar nodig software realiseren en ondersteunt deelnemers bij de goede implementatie hiervan. Gemeente Maashorst neemt de diensten E-suite en Mylex af.
	Taken	Verbeteren en moderniseren van publieke dienstverlening door het inkopen en gezamenlijk doorontwikkelen van dienstverleningsapplicaties, waaronder een zaakstelsel.
	Wijzigingen	N.v.t.
Bestuurlijke relatie	Deelnemers	Diverse gemeente in Nederland
	Vertegenwoordiging	Lid algemene ledevergadering
	Portefeuillehouder	Patricia Nieuwenhuis, gemandateerd namens Gijs van Heeswijk
	Domein	Dienstverlening

Financiële positie	Jaarrekening 2021	- bijdrage Landerd € 104.076 - bijdrage Uden € 46.000 (gedurende het jaar ingestapt) - eigen vermogen per 1/1 € en per 31/12 € - vreemd vermogen per 1/1 € en per 31/12 € - resultaat €
	Begroting 2022	- totale begroting (instelling): niet beschikbaar - bijdrage Maashorst € 290.427 - resultaat instelling : niet beschikbaar - zienswijze: n.v.t.
	Begroting 2023	- totale begroting (instelling): - bijdrage Landerd € - resultaat instelling : - zienswijze: n.v.t.
Risico	Risico beoordeling	Risico's worden op gemeente afgewenteld: ja Is er een risico-inventarisatie: nee Staat risico-inventarisatie in jaarstukken: nee
	Risico-bepaling	Te weinig bijdrage / inzet vanuit de gemeenten, waardoor Dimpact genoodzaakt is om voor de voortgang extra capaciteit in te huren.

Samenwerkingsverbanden waar alleen grondgebied Uden aan deelneemt

1. Museum Krona (voorheen Museum voor Religieuze Kunst)

Verband	Naam	Museum Krona
	Website	www.museumvoorreligieuzekunst.nl
	Vestigingsplaats	Uden
	Rechtsvorm	Stichting (BBV artikel 15, lid1-5, 3 ^e categorie)
	Doel	Een museum, voornamelijk met religieuze kunst, in standhouden en exploiteren.
Inhoud	Taakveld	Cultuur algemeen in programma 5, deeltaakveld Musea
	Doelstelling	Beleidsvoornemens van de verbonden partij: verbreding van het 'verblijfsaanbod van het museum om daarmee een grote aantal bezoekers te trekken. Het museum moet daarmee ook 'de poort' tot toeristisch en recreatief Uden worden. Dit draagt bij aan onze doelstelling.
	Taken	Collectiebeheer, Educatieve projecten, nieuwe exposities, meer samenwerking met kunstenaars en organisaties op gemeentelijk, regionaal en nationaal niveau.
	Wijzigingen	In 2018 zijn de verbouw en herinrichtingswerkzaamheden in het museum gerealiseerd. Er is een nieuwe weg ingeslagen die moet resulteren in een stevig en duurzaam fundament voor een gezonde toekomst. Belangrijke onderdelen van het transitieproces zijn: een vernieuwd profiel, een vernieuwd museum, nieuwe product en verdienmodellen en nieuwe doelgroepen. In 2019 is ook de naam gewijzigd in Krona.
Bestuurlijke relatie	Deelnemers	Het bisschoppelijk Museum 's-Hertogenbosch, vereniging Birgittinessen, gemeente Uden
	Vertegenwoordiging	E. Backx en T.Evers als vertegenwoordigers van de gemeente Uden als leden van het DB/AB.
	Portefeuillehouder	Harold van den Broek
	Domein	Sociaal
Financiële positie	Jaarrekening 2021	- totale exploitatie instelling: € - bijdrage Uden € 324.272 - eigen vermogen per 1/1 € en per 31/12 € - vreemd vermogen per 1/1 € en per 31/12 € - resultaat (instelling) €
	Begroting 2022	Bijdrage Uden 2022 € 331.036
	Begroting 2023	Bijdrage Uden 2023 €
Risico	Risico beoordeling	Risico's worden op gemeente afgewenteld: nee Is er een risico-inventarisatie: nee Staat risico-inventarisatie in jaarstukken: nee

		Zijn risico's afgedekt: nee
	Risico-bepaling	Formeel is Museum Krona een eigen orgaan en is de gemeente niet aansprakelijk. Maar de gemeente is mede-oprichter en is in het bestuur met twee personen vertegenwoordigd. De kans, dat er een beroep op de gemeente wordt gedaan, bij financiële problemen is groot. Het museum heeft de afgelopen jaren een koers ingezet waarmee zij meer bezoekers en daaruit voortvloeiende inkomsten genereert. Hierdoor is het risico op problemen afgenomen. Desalniettemin blijft het museum de komende jaren werken aan groeiende bezoekersaantallen en inkomsten uit kaartverkoop en blijft zij zoeken naar fondswerving en sponsoring.

2. Theater Markant N.V.

Verband	Naam	Theater Markant N.V.
	Website	https://www.markantuden.nl/
	Vestigingsplaats	Uden
	Rechtsvorm	Naamloze vennootschap, Aandeelhouderschap (BBV-artikel 15 lid 1-b, 2 ^e categorie)
	Doel	De artistieke en de commerciële exploitatie van "Theater Markant" te Uden.
Inhoud	Taakveld	Culturele instellingen
	Doelstelling	Theater Markant N.V. is op dit moment een lege N.V. De exploitatie is overgedragen aan Heven Theater Markant Exploitatie (HTME). De exploitatie draagt bij aan de doelstelling cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie. Dit ter bevordering van de beeldende kunst, muziek, dans, toneel en cultuureducatie.
	Taken	De overdracht naar HTME is gerealiseerd door een activa/ passiva transactie als onderdeel van concessieovereenkomst. In geval van beëindiging van de concessieovereenkomst is Theater Markant N.V. verplicht de exploitatie van de schouwburg weer op haar te nemen. De gemeente Uden heeft 500 aandelen met een nominale waarde van € 453,78 per aandeel, aandelenkapitaal totaal € 226.890. De activiteiten van Theater Markant N.V. zijn nihil. De N.V. is leeg. De enige geldstromen binnen de NV zijn de doorbelasting van huur/recht van opstal en verzekeringen. Indien de concessieovereenkomst wordt beëindigd, is Theater Markant N.V. verplicht om de exploitatie van de schouwburg weer op haar te nemen.
	Wijzigingen	N.v.t.
Bestuurlijke relatie	Deelnemers	Gemeente Uden enig aandeelhouder
	Vertegenwoordiging	Gemeente is aandeelhouder
	Portefeuillehouder	Financiën – wethouder van Heeswijk

	Domein	Dienstverlening
Financiële positie	Jaarrekening 2021	<ul style="list-style-type: none"> • eigen vermogen per 31/12/2020 € • vreemd vermogen per 31/12/2020 € • resultaat €
	Begroting 2022	<ul style="list-style-type: none"> • Totale begroting (instelling) € 0 • Bijdrage Uden € 0 • Resultaat instelling € 0 • Zienswijze: nvt.
	Begroting 2023	<ul style="list-style-type: none"> • Totale begroting (instelling) € 0 • Bijdrage Uden € 0 • Resultaat instelling € 0 • Zienswijze: nvt.
Risico	Risico beoordeling	<p>Risico's worden op gemeente afgewenteld: nee Is er een risico-inventarisatie: nee Staat risico-inventarisatie in jaarstukken: nee Zijn risico's afgedekt: ja</p>
	Risico-bepaling	<p>De exploitatie met bijbehorende risico's is overgedragen naar Heven Theater Markant Exploitatie B.V. (HTME). Er zijn voor zover bekend geen risico's die van invloed zijn op de gemeente Uden die niet zijn afgedekt door HTME BV.</p>

Overige samenwerkingsverbanden

1. AgriFoodCapital/RNOB/Noordoostbrabant Werkt!

Verband	Naam	Regio Noordoost Brabant Agrifood Capital Noordoost Brabant Werkt!
	Website	www.rnob.nl www.noordoostbrabantwerkt.nl www.agrifoodcapital.nl
	Vestigingsplaats	Den Bosch

	Rechtsvorm	Convenant regionale samenwerking Regio Noordoost Brabant 2021–2024. Conform BBV artikel 15, lid 1-b de vierde categorie van overige verbonden partijen. Betreft een zware samenwerkingsverband.
	Doel	Een verdere intensivering en professionalisering van de reeds bestaande samenwerking tussen de convenantpartners bekend onder de naam Regio Noordoost Brabant (RNOB), waarbij: <ul style="list-style-type: none"> a. de gemeenschappelijke belangen van de deelnemende gemeenten worden behartigd door de opstelling, vaststelling en uitvoering van een Strategische Agenda met Uitvoeringsprogramma voor Noordoost Brabant; b. een adequate overleg- en besluitvormingsstructuur geboden wordt; c. de verdeling van verantwoordelijkheden en de afstemming van taken ten aanzien van (de uitgaven uit) het regiofonds wordt vastgelegd.
Inhoud	Taakveld	Bestuur
	Taken	<p>De ambitie van de samenwerking in regio Noordoost Brabant is te werken aan een slimme, veerkrachtige regio die op weg is naar een circulaire economie. Een regio waarin ruimte blijft om te pionieren. Waarin hard wordt gewerkt en het leven nog steeds goed is. Een regio ook waarin stad en platteland in balans zijn, elkaar waarderen en elkaar ook nodig hebben. Een regio met sterke steden met een menselijke maat en een leefbaar platteland dat aan de basis staat van een duurzame, slimme en maatschappelijk houdbare voedselproductie.</p> <p>Onze opgaven vragen om een gezamenlijk handelingsperspectief en een opgavegerichte benadering, waarbij verschillende overheden op wisselende schaalniveaus samenwerken. Ook is de samenwerking met ondernemers en kennisinstellingen hierbij van groot belang. Deze agenda sluit aan op de strategische agenda's voor de stichting AgriFood Capital en die van Regio Noordoost-Brabant Werkt! (en vice versa). Dit zijn de agenda's ter versterking van de economische structuur en het innovatievermogen van de regio en de arbeidsmarktaanpak. Met deelname aan RNOB wordt automatisch ook deelgenomen in Agrifood Capital en in Noordoost Brabant Werkt!</p> <p>Doel van de samenwerking is dat Noordoost Brabant te werken aan gemeentegrens overstijgende vraagstukken in regionaal verband om te komen tot een sterke regio</p> <p>Noodzakelijke investeringen in de regio worden mogelijk gemaakt via het regiofonds, opgebouwd uit een bijdrage per inwoner en via subsidies door andere overheden.</p>
Inhoud	Wijzigingen	<p>Agrifood Capital is de samenwerking in de stichting waar overheden, onderwijs en ondernemers vertegenwoordigd zijn. Dit is de zogeheten triple helix samenwerking en is met name gericht op stimuleren van het innovatieklimaat in de regio. De focus ligt op de agrifood-keten in de breedste zin van het woord.)</p> <p>Regio Noordoost-Brabant is de samenwerking van 11 gemeenten en 2 waterschappen. Zij werken samen op gemeentegrens overstijgende overheidsvraagstukken, om te komen tot een sterke regio .</p>

		<p>In de samenwerking Regio Noordoost Brabant (NOB) werken de overheden samen aan het scheppen van goede basisvoorwaarden voor een goed woon- en leefklimaat. De agenda wordt bepaald aan de hand van een lange termijn strategische agenda 'Samen op weg naar 2030' die in 2020 door de convenantpartners is vastgesteld, gevolgd door een uitvoeringsprogramma, dat als basis dient voor de jaarplannen. Enkele taken die voorheen bij de provincie lagen zijn nu op het niveau van de regio georganiseerd en die taken worden deels door Regio Noordoostbrabant opgepakt. Het gaat om taken die tot de basistaken van de gemeentelijke overheid behoren, maar waarvan de doorwerking van de besluitvorming verder strekt dan de gemeentegrenzen. In de samenwerking Regio Noordoost Brabant (NOB) werken de overheden samen aan het scheppen van goede basisvoorwaarden voor een goed woon- en leefklimaat. De agenda wordt bepaald aan de hand van een lange termijn strategische agenda 'Samen op weg naar 2030' die in 2020 door de convenantpartners is vastgesteld, gevolgd door een uitvoeringsprogramma, dat als basis dient voor de jaarplannen</p> <p>Denk hierbij aan gezamenlijke aanpak huisvesting arbeidsmigranten en harmonisatie van het beleid daaromtrent, maar ook afspraken over uitbreiding bedrijventerreinen etcetera of gezamenlijke lobby over de bereikbaarheid van de A50. Ook worden in dit samenwerkingsverband middelen vrijgemaakt voor infrastructurele maatregelen, zoals de aanleg van een snelfietsroute.</p> <p>Noordoostbrabant Werkt!:samenwerking op het gebied van arbeidsmarkt. Ook hier zitten weer andere partners aan tafel. Het gaat hier ook om overheden, in samenwerking met onderwijs en werkgeversorganisaties. De belangrijkste doelstellingen zijn een leven lang ontwikkelen, inspelen op transities, omgaan met crisis en krapte en talent aantrekken en behouden.</p>
Bestuurlijke relatie	Deelnemers	, Bernheze, Boekel, , Boxtel, Land van Cuijk, ,, 's-Hertogenbosch, Heusden, Maashorst, , Oss, , Sint-Michielsgestel, Meierijstad, Vught, Waterschappen Aa en Maas en Dommel.
	Vertegenwoordiging	Burgemeester is lid van de Bestuurlijke Coördinatie Groep (BCG) van de Regio Noordoost Brabant Betrokken portefeuillehouder is lid van één van de portefeuillesoverleggen (Economische ontwikkeling, Duurzame leefomgeving, Ruimte & Mobiliteit, Arbeidsmarkt). De voorzitters van de portefeuillesoverleggen (Poho) zijn tevens lid van het dagelijks bestuur van de regio Noordoost Brabant.
	Portefeuillehouder	Intergemeentelijke samenwerking
	Domein	Ruimte
Financiële positie	Jaarrekening 2021	<ul style="list-style-type: none"> - bijdrage Landerd € - bijdrage Uden € - eigen vermogen per 1/1 € en per 31/12 € - vreemd vermogen per 1/1 € en per 31/12 € - resultaat €
	Begroting 2022	De bijdrage bedraagt in 2022 € 4,- per inwoner
	Begroting 2023	De bijdrage bedraagt in 2023 € 4,- per inwoner

		<p>De individuele jaarlijkse bijdrage van een gemeente aan het fonds bedraagt € 4,- per inwoner woonachtig in het grondgebied van de betreffende gemeente op 1 januari van het jaar, voorafgaand aan dat, waarvoor de bijdrage verschuldigd is. De bijdrage als bedoeld in het tweede lid wordt in beginsel als volgt verdeeld:</p> <p>a. € 1,56 per inwoner is bestemd voor RNOB (Regio Noordoost Brabant)</p> <p>b. € 1,44 per inwoner is bestemd voor AgriFood Capital</p> <p>c. € 1,- per inwoner is bestemd voor Noordoost Brabant Werkt!</p>
--	--	--

2. Commissie overleg en voorlichting milieuhygiëne vliegbasis Volkel

Verband	Naam	Commissie overleg en voorlichting milieuhygiëne vliegbasis Volkel (COVM)
	Website	
	Vestigingsplaats	
	Rechtsvorm	Commissie gebaseerd op Luchtvaartwet. Conform BBV artikel 15, lid 1-b de vierde categorie van overige verbonden partijen, echter <u>geen verbonden partij</u> .
	Doel	Overleg en voorlichting over geluidhinder van vliegbasis Volkel.
Inhoud	Taakveld	Milieubeheer in programma 7
	Taken	
Inhoud	Wijzigingen	Nvt
Bestuurlijke relatie	Deelnemers	GS, Ministerie van Defensie (KLu), VROM-inspectie, provincie, een milieuorganisatie, gemeenten Boekel, Cuijk, Landerd, Mill en Sint Hubert, Meierijstad (alleen het deel van Veghel) en Uden en één omwonende van elke gemeente.
	Vertegenwoordiging	H. Hellegers namens de gemeente en tevens vice-voorzitter
	Portefeuillehouder	Ruimtelijke ontwikkeling
	Domein	Ruimte

3. Gebiedsproces waterthema's Waterschap Aa en Maas

Verband	Naam	Gebiedsproces waterthema's
	Website	Waterschap Aa en Maas http://www.aenmaas.nl/gebiedsproces
	Vestigingsplaats	

	Rechtsvorm	Stuurgroep
	Doel	Het doel van het gebiedsproces is het de kwaliteit en kwantiteit van het oppervlakte- en grondwater te beschermen, te verbeteren en het duurzaam gebruik van water te bevorderen.
Inhoud	Taakveld	Riolering in programma 7
	Taken	Vormgeven waterbeheer voor landbouw, natuur en recreatie. Op 10 november 2013 is het vGRP+ vastgesteld. Hierdoor is men akkoord gegaan met de maatregelen zoals die in het waterprogramma voor Uden staan, zoals o.a. de gemeentelijke wateropgave, waaronder de Europese Kaderrichtlijn Water (KRW). De uitvoering van de werkzaamheden moeten in 2027 gerealiseerd zijn.
Inhoud	Wijzigingen	Nvt
Bestuurlijke relatie	Deelnemers	
	Vertegenwoordiging	Wethouder is lid van stuurgroep
	Portefeuillehouder	Ingrid Verkuijlen
	Domein	Ruimte

4. GGA Brabant-Noordoost (Gebiedsgerichte aanpak verkeer en vervoer)

Verband	Naam	GGA Brabant- Noordoost (Gebiedsgerichte aanpak)
	Website	http://www.brabant.nl/dossiers/dossiers-op-thema/verkeer-en-vervoer/verkeers-en-vervoersbeleid/gebiedsgerichte-aanpak-verkeer-en-vervoer.aspx
	Vestigingsplaats	
	Rechtsvorm	Provinciaal Verkeers- en VervoerPlan (PVVP) de Planwet Verkeer en Vervoer art 12 en het regionale verkeers en vervoersplan (RVVP). <u>Geen verbonden partij</u>
	Doel	Door een GebiedsGerichte Aanpak kunnen de GGA-partners rekening houden met specifieke geografische en sociaal-economische kenmerken voor de regio. Daarnaast wordt ook gekeken naar problemen die (gemeente-)grensoverschrijdend zijn. De partners binnen de regio, maar ook de regio's onderling werken samen aan oplossingen voor de bestaande verkeers- en vervoersproblemen. Op deze manier worden de problemen in hun geheel bekeken. De integraal bedachte oplossingen zijn effectiever en gunstig voor de reiziger. Deze kijkt immers niet naar gemeentegrenzen, maar wil gewoon zo snel mogelijk, veilig en met een betrouwbare reistijd van deur tot deur reizen.
Inhoud	Taakveld	Verkeer en vervoer in programma 2
	Taken	Samenwerking op gebied van verkeer, verkeersveiligheid en vervoer Uitvoering verkeers- en vervoersprojecten.

		Samen met provincie, gemeenten en andere stakeholders (zoals Rijkswaterstaat, Provincie en de Regiopolitie Oost Brabant) worden verkeer- en vervoersproblemen geanalyseerd, deels gesubsidieerd en verbeteringsprojecten gerealiseerd.
Inhoud	Wijzigingen	Nvt
Bestuurlijke relatie	Deelnemers	Provincie en gemeenten Bernheze, Boekel, Boxmeer, Cuijk, Grave, Landerd, Mill en Sint Hubert, Sint Anthonis, Meierijstad (alleen deel van Veghel) en Uden, Rijkswaterstaat en politie.
	Vertegenwoordiging	Lid van de stuurgroep die inmiddels is opgegaan in de vijfsterrenregio (samenwerking GGA's
	Portefeuillehouder	Franko van Lankvelt
	Domein	Ruimte

5. Hoogwaardig openbaar vervoer (HOV) in de regio Noordoost Brabant

Verband	Naam	Hoogwaardig openbaar vervoer (HOV) in de regio Noordoost Brabant
	Website	http://www.hovnoordoostbrabant.nl/
	Rechtsvorm	Bestuursvereenkomst. <u>Geen verbonden partij.</u>
	Doel	Een robuust en wervend regionaal HOV netwerk, waarbij HOV staat voor snelle, comfortabele openbaar vervoerslijnen met een hoge frequentie plus overstapvoorzieningen voor fiets auto en trein.
Inhoud	Taakveld	Verkeer en vervoer in programma 2
	Taken	Beheer van HOV infrastructuur, realisatie van halte en doorstroomvoorzieningen, financiering en verkrijgen van subsidies.
	Wijzigingen	Nvt
Bestuurlijke relatie	Deelnemers	Provincie Noord-Brabant en de gemeenten Bernheze, Eindhoven (SRE), 's-Hertogenbosch, Oss, Sint Michielsgestel, Son en Breugel, Meierijstad en Uden
	Bestuurlijke relatie	
	Portefeuillehouder	Franko van Lankvelt
	Domein	Ruimte

6. Maashorst

Verband	Naam	Maashorst
	Website	www.demaashorst.nl
	Rechtsvorm	Stuurgroep; geen rechtsvorm zijnde . <u>Geen verbonden partij.</u>

	Doel	Door gezamenlijk initiëren en afstemmen van plannen en maatregelen vanuit het Maashorst Manifest, de kansen en potenties van het natuurgebied de Maashorst maximaal benutten
Inhoud	Taakveld	Openbaar groen en (openlucht) recreatie in programma 5
	Taken	Behoud en versterking van de Maashorst als Provinciaal Landschap Ontwikkelen van natuurgebied De Maashorst en ontwikkeling van de veelzijdigheid aan functies passend in de schil.
	Wijzigingen	De oprichting van een stichting Maashorst in Uitvoering met als doel: 1. Het tot uitvoering brengen van de door de Stuurgroep Maashorst vastgestelde plannen en projecten 2. In opdracht van stuurgroep Maashorst uitvoering geven aan vastgestelde jaarplannen - Het zorgdragen voor de voorbereiding en uitvoering van de besluiten van de Stuurgroep - Het stimuleren en ondersteunen van de uitvoering van projecten op ruimtelijk, economisch en maatschappelijk gebied, voor zover passend binnen de door de Stuurgroep gestelde kaders - Het beheren van fondsen en gelden die worden aangewend voor de financiering van de projecten - Het zorgdragen voor het voeren van een deugdelijke administratie
Bestuurlijke relatie	Deelnemers	Gemeenten Bernheze, Landerd, Oss en Uden;daarnaast Provincie Noord-Brabant, Waterschap Aa en Maas, Staatsbosbeheer, Recron, Natuurcentrum Slabroek, Agrarische Natuurvereniging De Maashorstboeren, ZLTO-afdelingen, regionale natuur- en milieuorganisaties en Regio VVV Meierij & Noordoost-Brabant
	Vertegenwoordiging	Lid van stuurgroep
	Portefeuillehouder	Franko van Lankveld
	Domein	Ruimte

7. Nationale politie

Verband	Naam	Veiligheidsoverleg en districtelijk driehoeksoverleg
	Website	www.politie.nl
	Rechtsvorm	<u>Geen verbonden partij.</u>
	Doel	Handhaving openbare orde en veiligheid, preventie en opsporing criminaliteit.
Inhoud	Taakveld	Openbare Orde en veiligheid
	Taken	Periodiek overleg tussen het openbaar ministerie, de politie en gemeenten over afstemming en inzet van taken.
	Wijzigingen	Geen.
Bestuurlijke relatie	Deelnemers	Openbaar Ministerie, politie en gemeenten

		Regio: Bernheze, Boekel, Boxmeer, Boxtel, Cuijk, Grave, Haaren, 's-Hertogenbosch, Heusden, Landerd, Maasdonk, Mill en Sint Hubert, Oss, Sint Anthonis, Sint- Michielsgestel, Uden, Meierijstad, Vught. District de Leijgraaf: Boekel, Landerd, Uden, Veghel
	Vertegenwoordiging	H. Hellegers is voorzitter politieteam Maas&Leijgraaf en tevens lid bestuurlijke regiegroep (DB) politieregio Brabant Oost
	Portefeuillehouder	Paul Rüpp
	Domein	Dienstverlening

8. Samenwerking As50

Verband	Naam	Samenwerking As 50
	Website	www.as50.nl
	Rechtsvorm	Bestuursconvenant 31 maart 2010 . <u>Geen verbonden partij.</u>
	Doel	a. Samenwerking bij beleidsmatige- en strategische vraagstukken van bovengemeentelijk belang, door het formuleren van antwoorden, het gezamenlijk uitstippelen van strategieën, het gezamenlijk optrekken in overlegstructuren en het uitvoeren van projecten; b. Het realiseren van gemeentelijke en regionale beleids- en projectdoelstellingen en een effectieve belangenbehartiging van de gemeenten bij onder meer Provincie, Rijk en Europa; c. Komen tot de opstelling, vaststelling en uitvoering van een dynamische Strategische uitvoeringsagenda voor de gemeente Oss en de stedelijke regio Uden-Veghel;
Inhoud	Taakveld	Bestuur in programma 10
	Taken	Samenwerking Oss-Uden-Veghel-Bernheze op thema's: HOV, Transitie van de landbouw, cultuur, duurzaamheid en bedrijfsvoering.
	Wijzigingen	
Bestuurlijke relatie	Deelnemers	Gemeenten Uden, Oss, Meierijstad (deel van Veghel), Bernheze
	Vertegenwoordiging	Bestuurlijke regiegroep (BRG)
	Portefeuillehouder	
	Domein	Ruimte

9. Sociale recherche

Verband	Naam	Sociale recherche
---------	------	-------------------

	Website	www.s-hertogenbosch.nl
	Rechtsvorm	Overeenkomst (uitbesteding aan 's-Hertogenbosch) . <u>Geen verbonden partij.</u>
	Doel	Voorkomen c.q. aanpak onrechtmatige bijstandsverlening
Inhoud	Taakveld	Uitkeringen levensonderhoud
	Taken	Opsporing en bestrijding van fraude in kader bestaande sociale zekerheidswetgeving.
	Wijzigingen	Geen
Bestuurlijke relatie	Deelnemers	Boekel, Boxmeer, Cuijk, Grave, Mill en Sint Hubert, Sint Anthonis, Meierijstad voor het deel van Sint-Oedenrode; aansluiting bij samenwerkingsverband tussen 's-Hertogenbosch en Boxtel, Haaren, Maasdonk, Meierijstad voor het deel van Schijndel, Sint-Michielsgestel, Oss, Vught, Maashorst
	Vertegenwoordiging	N.v.t.
	Portefeuillehouder	Sociale Zaken
	Domein	Sociaal

10. Verwerking groenafval en gft

Verband	Naam	BOVUS (Bernheze, Oss, Veghel, Uden en Sint-Oedenrode afgekort)
	Website	
	Rechtsvorm	Uitvoeringscontract. <u>Geen verbonden partij.</u>
	Doel	Duurzame verwerking groenafval en gft
Inhoud	Taakveld	Afvalverwijdering
	Taken	Gezamenlijke inzet voor duurzaam verwerken groenafval en gft, met elk verantwoordelijk voor haar eigen bijdrage.
	Wijzigingen	Geen.
Bestuurlijke relatie	Deelnemers	Gemeenten Bernheze, Oss, Veghel-deel Meierijstad, Sint-Oedenrode-deel Meierijstad en Uden
	Vertegenwoordiging	Bestuurlijk overleg waarvoor elke deelnemende gemeente een bestuurlijke vertegenwoordiger heeft benoemd
	Portefeuillehouder	Openbare Werken
	Domein	Ruimte

Staat van opgenomen geldleningen

Nr	Hoofdsom	Laatste jaar aflossing	Rente in %	Stand 01-01-2023	Opname lopend jaar	Rente	Aflossing	Stand 31-12-2023
1	8.000.000	2024	1,44	1.600.000	0	17.280	800.000	800.000
15	15.000.000	2038	4,55	7.625.000	0	338.555	500.000	7.125.000
27	15.000.000	2032	3,31	7.500.000	0	248.250	750.000	6.750.000
30	20.000.000	2033	2,81	10.250.000	0	277.488	1.000.000	9.250.000
94	15.000.000	2039	4,49	8.500.000	0	373.231	500.000	8.000.000
99	1.888.179	2032	3,75	850.836	0	31.906	71.693	779.143
101	3.495.651	2033	4,81	1.686.885	0	81.139	119.922	1.566.963
116	3.076.630	2033	4,81	1.533.028	0	73.739	108.984	1.424.045
122	6.352.923	2026	4,45	1.466.934	0	65.279	343.142	1.123.793
123	6.352.923	2027	4,62	1.816.276	0	83.912	331.205	1.485.071
128	6.806.703	2023	5,08	272.268	0	13.818	272.268	0
135	6.806.703	2026	5,58	1.089.073	0	60.716	272.268	816.804
136	10.000.000	2034	4,45	4.000.000	0	178.000	333.333	3.666.667
137	15.000.000	2035	3,64	6.500.000	0	236.275	500.000	6.000.000
155	20.000.000	2047	1,44	19.600.000	0	275.040	800.000	18.800.000
*	20.000.000	2023	2,20	0	20.000.000	440.000	800.000	19.200.000
Totaal	172.779.712			74.290.300	20.000.000	2.794.627	7.502.814	86.787.485

* Naar verwachting zal er in 2023 een nieuwe lening aangetrokken moeten worden van €20.000.000. Een verdere toelichting hieromtrent is te vinden in de in de financieringsparagraaf.

Staat van verstrekte geldleningen

Nr	Verstrekt aan	Hoofdsom	Rente in %	Begindatum	Looptijd in jaren	Stand 01-01-2023	Nieuwe verstrekte leningen	Rente	Aflossing	Stand 31-12-2023
210	Stichting Area	3.495.651	2,25	1-6-1987	46	1.507.971	0	32.323	122.352	1.385.620
275	Stichting Area	6.352.923	4,45	1-9-1994	32	1.466.934	0	60.189	343.142	1.123.793
Totaal woningbouwcorporatie		9.848.574				2.974.906	0	92.512	465.493	2.509.412
51	Stg de Kuip	275.445	8,50	31-12-1993	30	2.217	0	5.045	2.217	0
115	Harmonie en drumband St Caecilia	124.790	6,00	31-12-1996	30	6.317	0	4.191	1.579	4.738
311	Stg eigen herd	726.000	5,50	31-12-2003	30	110.253	0	39.930	10.023	100.230
Totaal derden		1.126.234				118.787	0	49.166	13.819	104.968
Totaal		10.974.808				3.093.693	0	141.678	479.312	2.614.380

Staat van gewaarborgde geldleningen

Nr.	Hoofdsom	Geldschieter	Geldnemer	Rente in %	Stand 01-01-2023	Stand 31-12-2023	Toelichting
4	6.000.000	BNG	Stichting Area	4,49	6.000.000	6.000.000	achtervang na wsw (max. 50%)
17	8.000.000	BNG	Stichting Area	4,72	8.000.000	8.000.000	achtervang na wsw (max. 50%)
18	12.000.000	ASN Bank	Stichting Area	4,32	12.000.000	12.000.000	achtervang na wsw (max. 50%)
19	6.000.000	BNG	Stichting Area	3,89	6.000.000	6.000.000	achtervang na wsw (max. 50%)
22	5.000.000	Ned. Waterschapsbank	Stichting Area	3,03	5.000.000	5.000.000	achtervang na wsw (max. 50%)
24	5.000.000	Ned. Waterschapsbank	Stichting Area	3,08	5.000.000	5.000.000	achtervang na wsw (max. 50%)
25	5.000.000	Ned. Waterschapsbank	Stichting Area	3,12	5.000.000	5.000.000	achtervang na wsw (max. 50%)
35	8.000.000	Ned. Waterschapsbank	Stichting Area	3,03	5.600.000	5.600.000	achtervang na wsw (max. 50%)
113	1.603.132	ING	Gemeente Maashorst	0,00	418.449	418.449	1) 100% garantstelling
140	376.596	Stater Nederland BV	Gemeente Maashorst	0,00	384.579	384.579	1) 100% garantstelling
141	18.630	SNS Bank	Gemeente Maashorst	0,00	3.274	3.274	1) 100% garantstelling
142	260.984	Rabobank Uden Veghel	Gemeente Maashorst	0,00	19.173	19.173	1) 100% garantstelling
143	5.000.000	BNG	Stichting Area	1,19	5.000.000	5.000.000	achtervang na wsw (max. 50%)
144	5.000.000	BNG	Stichting Area	1,11	5.000.000	5.000.000	achtervang na wsw (max. 50%)
145	301.855	Woonfonds hypotheek	Gemeente Maashorst	0,00	127.512	127.512	1) 100% garantstelling
146	10.000.000	BNG	Stichting Area	1,79	10.000.000	10.000.000	achtervang na wsw (max. 50%)
147	10.000.000	BNG	Stichting Area	-0,27	10.000.000	10.000.000	achtervang na wsw (max. 50%)
148	10.000.000	BNG	Stichting Area	0,00	10.000.000	10.000.000	achtervang na wsw (max. 50%)
149	10.000.000	BNG	Stichting Area	1,24	10.000.000	10.000.000	achtervang na wsw (max. 50%)
150	3.000.000	BNG	Stichting Area	0,80	3.000.000	3.000.000	achtervang na wsw (max. 50%)
151	6.000.000	Ned. Waterschapsbank	Stichting Area	0,51	6.000.000	6.000.000	achtervang na wsw (max. 50%)

Nr.	Hoofdsom	Geldschieter	Geldnemer	Rente in %	Stand 01-01-2023	Stand 31-12-2023	Toelichting
152	10.000.000	Ned. Waterschapsbank	Stichting Area	-0,05	10.000.000	10.000.000	achtervang na wsw (max. 50%)
153	10.000.000	Ned. Waterschapsbank	Stichting Area	-0,08	10.000.000	10.000.000	achtervang na wsw (max. 50%)
154	13.000.000	BNG	Stichting Area	0,66	13.000.000	13.000.000	achtervang na wsw (max. 50%)
n.v.t.	5.817.000	Ned. Waterschapsbank	Stichting Area	0,00	3.620.000	3.620.000	2) o.b.v. verdeelsleutel
n.v.t.	2.704.000	Ned. Waterschapsbank	Stichting Area	0,00	1.683.000	1.683.000	2) o.b.v. verdeelsleutel
155	175.000	Rabobank	T.V. de Witte Schare	3,70	122.530	115.534	100% garantstelling
156	175.000	Rabobank	T.V. de Witte Schare	3,70	122.530	115.534	100% garantstelling
157	1.407.000	Ned. Waterschapsbank	Stichting Mooiland	4,60	1.113.000	1.113.000	achtervang na wsw (max. 50%)
158	1.407.000	Ned. Waterschapsbank	Stichting Mooiland	3,37	1.037.000	1.037.000	achtervang na wsw (max. 50%)
159	1.890.000	Ned. Waterschapsbank	Stichting Mooiland	2,98	929.000	929.000	achtervang na wsw (max. 50%)
160	623.000	Ned. Waterschapsbank	Stichting Mooiland	3,69	307.000	307.000	achtervang na wsw (max. 50%)
161	417.000	Ned. Waterschapsbank	Stichting Mooiland	2,59	172.000	172.000	achtervang na wsw (max. 50%)
162	5.000.000	Ned. Waterschapsbank	Stichting Mooiland	-0,05	5.000.000	5.000.000	achtervang na wsw (max. 50%)
163	5.000.000	BNG	Stichting Mooiland	0,86	5.000.000	5.000.000	achtervang na wsw (max. 50%)
164	4.300.000	BNG	Stichting Mooiland	1,87	3.870.000	3.870.000	achtervang na wsw (max. 50%)
165	10.400.000	BNG	Stichting Mooiland	0,37	10.400.000	10.400.000	achtervang na wsw (max. 50%)
166	5.000.000	BNG	Stichting Mooiland	0,52	5.000.000	5.000.000	achtervang na wsw (max. 50%)
167	23.900.000	BNG	Stichting Mooiland	0,36	23.900.000	23.900.000	achtervang na wsw (max. 50%)
n.v.t.	2.470.000	Ned. Waterschapsbank	Stichting Mooiland	4,86	126.000	126.000	2) o.b.v. verdeelsleutel
n.v.t.	10.000.000	BNG	Stichting Mooiland	0,47	509.000	509.000	2) o.b.v. verdeelsleutel
n.v.t.	10.000.000	BNG	Stichting Mooiland	0,47	509.000	509.000	2) o.b.v. verdeelsleutel
n.v.t.	23.693.000	BNG	Stichting Mooiland	0,00	1.207.000	1.207.000	2) o.b.v. verdeelsleutel
168	3.900.000	BNG	Brabant Wonen	4,97	2.245.000	2.245.000	achtervang na wsw (max. 50%)

Nr.	Hoofdsom	Geldschieder	Geldnemer	Rente in %	Stand 01-01-2023	Stand 31-12-2023	Toelichting
n.v.t.	11.828.000	Ned. Waterschapsbank	Brabant Wonen	0,00	189.000	189.000	2) o.b.v. verdeelsleutel
n.v.t.	12.000.000	Ned. Waterschapsbank	Brabant Wonen	0,53	192.000	192.000	2) o.b.v. verdeelsleutel
n.v.t.	6.436.000	Ned. Waterschapsbank	Brabant Wonen	4,86	103.000	103.000	2) o.b.v. verdeelsleutel
Totaal	298.103.196				212.909.047	212.600.055	

- Deze garantstellingen zijn verleend in het kader van de voormalige gemeente garantstelling voor particulieren die een hypotheek afsloten en hypothecaire geldleningen ambtenaren. Dit betreft een oude constructie, er worden geen nieuwe hypothecaire waarborgen afgegeven.
- Alle geborgde leningen afgesloten vóór 1 augustus 2021 vallen onder het toen geldende regime: elke lening wordt toegerekend aan een individuele gemeente. Alle geborgde leningen afgesloten vanaf 1 augustus 2021 vallen onder het regime van de nieuwe achtervangovereenkomsten. In het regime vanaf 1 augustus 2021 worden leningen toegerekend aan gemeenten naar rato van de marktwaarde van het DAEB-bezit (Diensten van Algemeen Economisch Belang) dat corporaties in de gemeenten hebben. Voor meer informatie zie de website van het Waarborgfonds Sociale Woningbouw

Staat van reserves

Reservennummer	Naam reserve	Programma	Saldo 01-01-2023	Mutaties 2023	Saldo 01-01-2024	Mutaties 2024	Saldo 01-01-2025	Mutaties 2025	Saldo 01-01-2026	Mutaties 2026	Saldo 01-01-2027
101000	Algemene reserve	Divers	51.651.367	-764.350	50.887.017	740.000	51.627.017	824.000	52.451.017	-134.000	52.317.017
101001	Algemene reserve grondexploitatie	3 en 8	13.537.488	634.603	14.172.091	172.929	14.345.020	-162.622	14.182.398	-30.245	14.152.153
Algemene reserves			65.188.855	-129.747	65.059.108	912.929	65.972.037	661.378	66.633.415	-164.245	66.469.170
103101	Dekking kapitaal- lasten t/m 2016	Divers	5.838.691	-215.638	5.623.053	-214.760	5.408.293	-214.760	5.193.533	-214.760	4.978.773
103102	Dekking kapitaal- lasten 2017-2019	Divers	5.737.724	-858.296	4.879.428	-853.341	4.026.087	-852.405	3.173.682	-852.085	2.321.597
103103	Dekking kapitaal- lasten 2020 e.v.	Divers	4.521.661	940.830	5.462.491	-32.346	5.430.145	-32.510	5.397.635	-32.510	5.365.125
103104	DKU Centrumplan Zeeland	2	895.204	-24.195	871.009	-24.195	846.814	-24.195	822.619	-24.195	798.424
103105	DKU Ronde Peelweg/ Langenboomseweg	2	288.392	-10.300	278.092	-10.300	267.792	-10.300	257.492	-10.300	247.192
103106	DKU Centrumplan Schaijk	2	429.282	-11.761	417.521	-11.761	405.760	-11.761	393.999	-11.761	382.238
103107	DKU Nieuwbouw Den Omgang	4	169.526	-7.535	161.991	-7.535	154.456	-7.535	146.921	-7.535	139.386
103108	DKU Nieuwbouw De Regenboog	4	404.631	-15.560	389.071	-15.560	373.511	-15.560	357.951	-15.560	342.391
103109	DKU Kindcentrum Zeeland	4	4.752.517	-149.294	4.603.223	-149.294	4.453.929	-149.294	4.304.635	-149.294	4.155.341
103110	DKU Frisse Scholen Oventje	4	8.663	-963	7.700	-963	6.737	-963	5.774	-963	4.811
103111	DKU Frisse Scholen Kreek'l	4	66.837	-7.427	59.410	-7.427	51.983	-7.427	44.556	-7.427	37.129
103112	DKU Frisse Scholen Vlinder	4	48.271	-5.364	42.907	-5.364	37.543	-5.364	32.179	-5.364	26.815

Reservennummer	Naam reserve	Programma	Saldo 01-01-2023	Mutaties 2023	Saldo 01-01-2024	Mutaties 2024	Saldo 01-01-2025	Mutaties 2025	Saldo 01-01-2026	Mutaties 2026	Saldo 01-01-2027
103113	DKU Herontwikkeling DAW	5	1.256.088	-41.808	1.214.280	-41.808	1.172.472	-41.808	1.130.664	-41.808	1.088.856
103114	DKU EVZ Melkpad/ Graspeelloop	5	56.400	-2.350	54.050	-2.350	51.700	-2.350	49.350	-2.350	47.000
103115	DKU EVZ Munse Wetering	5	144.272	-6.011	138.261	-6.011	132.250	-6.011	126.239	-6.011	120.228
103116	DKU Gemeenschaps- huis Zeeland	6	936.623	-23.377	913.246	-23.377	889.869	-23.377	866.492	-23.377	843.115
103117	DKU LOG Graspeel t.b.v. LOG	8	141.526	-5.661	135.865	-5.661	130.204	-5.661	124.543	-5.661	118.882
103118	DKU Verbouwing gemeentehuis 2012	10	29.954	-9.663	20.291	-9.663	10.628	-9.663	965	-9.663	-8.698
103119	DKU Inrichting gemeentehuis 2012	10	15.523	-6.209	9.314	-6.209	3.105	-6.209	-3.104	-6.209	-9.313
Reserves voor dekking kapitaallasten			25.741.784	-460.582	25.281.202	-1.427.925	23.853.277	-1.427.153	22.426.124	-1.426.833	20.999.291
102001	Reserve Doorontwik- keling maatschappe- lijke locaties	6	228.485	0	228.485	0	228.485	0	228.485	0	228.485
102003	Reserve Parkeerfonds	2	1.713.318	293.446	2.006.764	490.838	2.497.602	493.464	2.991.066	467.926	3.458.992
102004	Reserve Arbeids- marktbeleid Uden	6	356.277	0	356.277	0	356.277	0	356.277	0	356.277
102005	Reserve Buitengebied in ontwikkeling 2010	5	364.962	0	364.962	0	364.962	0	364.962	0	364.962
102006	Reserve Landschaps- investeringsregeling 2013	5	291.640	0	291.640	0	291.640	0	291.640	0	291.640
102007	Reserve Leefbaarheid	6	290.570	0	290.570	0	290.570	0	290.570	0	290.570
102009	Reserve Bovenwijkse voorzieningen	5	4.000.869	-156.150	3.844.719	637.663	4.482.382	117.774	4.600.156	564.745	5.164.901
102011	Reserve Openbare verlichting	2	74.775	0	74.775	0	74.775	0	74.775	0	74.775

Reservennummer	Naam reserve	Programma	Saldo 01-01-2023	Mutaties 2023	Saldo 01-01-2024	Mutaties 2024	Saldo 01-01-2025	Mutaties 2025	Saldo 01-01-2026	Mutaties 2026	Saldo 01-01-2027
102012	Reserve Speeltoestellen	5	74.086	0	74.086	0	74.086	0	74.086	0	74.086
102013	Reserve Bomen	5	39.786	0	39.786	0	39.786	0	39.786	0	39.786
102014	Reserve Groen	5	825.749	-55.109	770.640	4.141	774.781	3.741	778.522	3.741	782.263
102015	Reserve Bossen	5	109.007	0	109.007	0	109.007	0	109.007	0	109.007
102016	Reserve Afvalstoffenheffing	7	180.268	0	180.268	0	180.268	0	180.268	0	180.268
102017	Reserve Egalisatie rioolheffing	7	132.511	0	132.511	0	132.511	0	132.511	0	132.511
102018	Reserve Stimulering grondverkopen	8	2.669	0	2.669	0	2.669	0	2.669	0	2.669
102019	Reserve Transformatieopgave Wmo Beschermd Wonen	6	1.424.775	582.424	2.007.199	0	2.007.199	0	2.007.199	0	2.007.199
Bestemmingsreserves overige			10.109.749	664.611	10.774.360	1.132.642	11.907.002	614.979	12.521.981	1.036.412	13.558.393
Totaal reserves			101.040.388	74.282	101.114.670	617.646	101.732.316	150.796-	101.581.520	554.666-	101.026.854

Specificatie toepassingen en stortingen reserves

Aanwending van reserves

Reservennummer	Naam reserve	Programma	2023	2024	2025	2026	Structureel/ Incidenteel	Toelichting
Algemene reserves								
101000	Algemene reserve	10	423.000	0	0	0	Incidenteel	Dekking incidenteel beeld begrotingsnotitie 2021 Uden.
101000	Algemene reserve	10	184.000	0	0	0	Incidenteel	Dekking incidenteel beeld programmabegroting 2021 Uden.
101000	Algemene reserve	10	85.350	4.000	4.000	0	Incidenteel	Diverse overige toepassingen (< 100.000).
101000	Algemene reserve	10	870.000	348.000	205.000	134.000	Incidenteel	Dekking incidenteel beeld programmabegroting 2023.
101001	Algemene reserve grondexploitatie	3 en 8	193.047	196.908	165.348	0	Incidenteel	T.b.v. aanvulling voorziening exploitatienadelen.
101001	Algemene reserve grondexploitatie	3 en 8	644.850	643.663	553.774	570.745	Incidenteel	Doorstorting naar Reserve Bovenswijkse voorzieningen (o.b.v. m2 verkopen).
101001	Algemene reserve grondexploitatie	3 en 8	250.000	250.000	250.000	250.000	Incidenteel	Dekking niet te verhalen plankosten.
101001	Algemene reserve grondexploitatie	3 en 8	7.500	7.500	7.500	7.500	Incidenteel	Diverse overige toepassingen (< 100.000).
Reserves dekking kapitaallasten								
103101	Dekking kapitaallasten	Divers	215.638	214.760	214.760	214.760	Structureel	Betreft onttrekking uit diverse reserves dekking kapitaallasten ter dekking van de jaarlijkse afschrijvingslasten.
103102	Dekking kapitaallasten vanaf 2017	Divers	858.296	853.341	852.405	852.085	Structureel	
103103	Dekking kapitaallasten vanaf 2020	Divers	20.170	32.346	32.510	32.510	Structureel	
103104	DKU Centrumplan Zeeland	2	24.195	24.195	24.195	24.195	Structureel	
103105	DKU Ronde Peelweg/ Langenboomseweg	2	10.300	10.300	10.300	10.300	Structureel	

Reservennummer	Naam reserve	Programma	2023	2024	2025	2026	Structureel/ Incidenteel	Toelichting
103106	DKU Centrumplan Schaijk	2	11.761	11.761	11.761	11.761	Structureel	Betreft onttrekking uit diverse reserves dekking kapitaallasten ter dekking van de jaarlijkse afschrijvingslasten.
103107	DKU Nieuwbouw Den Omgang	4	7.535	7.535	7.535	7.535	Structureel	
103108	DKU Nieuwbouw De Regenboog	4	15.560	15.560	15.560	15.560	Structureel	
103109	DKU Kindcentrum Zeeland	4	149.294	149.294	149.294	149.294	Structureel	
103110	DKU Frisse Scholen Oventje	4	963	963	963	963	Structureel	
103111	DKU Frisse Scholen Kreek'l	4	7.427	7.427	7.427	7.427	Structureel	
103112	DKU Frisse Scholen Vlinder	4	5.364	5.364	5.364	5.364	Structureel	
103113	DKU Herontwikkeling DAW	5	41.808	41.808	41.808	41.808	Structureel	
103114	DKU EVZ Melkpad/ Graspeelloop	5	2.350	2.350	2.350	2.350	Structureel	
103115	DKU EVZ Munse Wetering	5	6.011	6.011	6.011	6.011	Structureel	
103116	DKU Gemeenschapshuis Zeeland	6	23.377	23.377	23.377	23.377	Structureel	
103117	DKU LOG Graspeel t.b.v. LOG	8	5.661	5.661	5.661	5.661	Structureel	
103118	DKU Verbouwing gemeentehuis 2012	10	9.663	9.663	9.663	9.663	Structureel	
103118	DKU Inrichting gemeentehuis 2012	10	6.209	6.209	6.209	6.209	Structureel	

Reservennummer	Naam reserve	Programma	2023	2024	2025	2026	Structureel/ Incidenteel	Toelichting
Overige bestemmingsreserves								
102003	Reserve Parkeerbonds	2	201.167	199.586	197.997	223.477	Structureel	Reserve dient ter egalisatie van de parkeer-exploitatie.
102003	Reserve Parkeerbonds	2	190.000	0	0	0	Incidenteel	Dekking voor diverse projecten/investeringen. Bedrag wordt gestort in reserve dekking kapitaal-lasten, zodra die investeringen gevoteerd en gereali-seerd worden.
102009	Reserve Bovenwijkse voorzieningen	2 en 5	801.000	6.000	436.000	6.000	Incidenteel	Dekking voor diverse projecten/investeringen. Bedrag wordt gestort in reserve dekking kapitaal-lasten, zodra die investeringen gevoteerd en gereali-seerd worden.
102014	Reserve Groen	5	76.344	13.259	13.259	13.259	Incidenteel	Dekking voor diverse projecten/investeringen. Bedrag wordt gestort in reserve dekking kapitaal-lasten, zodra die investeringen gevoteerd en gereali-seerd worden.
Totaal			5.347.840	3.096.841	3.260.031	2.631.814		

Stortingen in reserves

Reservennummer	Naam reserve	Programma	2023	2024	2025	2026	Structureel/ Incidenteel	Toelichting
Algemene reserves								
101000	Algemene reserve	10	225.000	0	0	0	Incidenteel	Incidenteel beeld 1e bestuursrapportage 2021 Uden.
101000	Algemene reserve	10	0	394.000	0	0	Incidenteel	Incidenteel beeld begrotingsnotitie 2021 Uden.
101000	Algemene reserve	10	506.000	506.000	506.000	0	Incidenteel	Incidenteel beeld 1e bestuursrapportage 2021 Uden.
101000	Algemene reserve	10	54.000	192.000	527.000	0	Incidenteel	Incidenteel beeld programmabegroting 2022.
101000	Algemene reserve	10	13.000	0	0	0	Incidenteel	Diverse overige stortingen (< 100.000).
101001	Algemene reserve grondexploitatie	3 en 8	644.850	643.663	553.774	570.745	Incidenteel	Storting vanuit grondexploitaties (o.b.v. m2 verkopen).

Reservennummer	Naam reserve	Programma	2023	2024	2025	2026	Structureel/ Incidenteel	Toelichting
101001	Algemene reserve grondexploitatie	3 en 8	1.078.150	626.337	260.226	227.255	Incidenteel	Winstnemingen.
101001	Algemene reserve grondexploitatie	3 en 8	7.000	1.000	0	0	Incidenteel	Diverse overige stortingen (< 100.000).
Reserves dekking kapitaallasten								
103103	Dekking kapitaallasten vanaf 2020	Divers	961.000	0	0	0	Incidenteel	Storting vanuit reserves Parkeerbonds en Bovenwijkse voorzieningen ter dekking kapitaallasten van diverse investeringen.
Overige bestemmingsreserves								
102003	Reserve Parkeerbonds	2	684.613	690.424	691.461	691.403	Structureel	Voeding vanuit parkeerexploitatie (opbrengsten) ter egalisatie kosten en dekking projecten/investeringen openbaar parkeren.
102009	Reserve Bovenwijkse voorzieningen	5	644.850	643.663	553.774	570.745	Incidenteel	Storting vanuit algemene reserve grondexploitatie (o.b.v. m2 verkopen).
102014	Reserve Groen	5	21.235	17.400	17.000	17.000	Incidenteel	Dekking projecten groen.
102019	Reserve Transformatieopgave Wmo Beschermde Wonen	6	582.424	0	0	0	Incidenteel	Ontvangen middelen van de centrumgemeente Oss voor de transformatieopgave WMO Beschermde Wonen.
Totaal			5.422.122	3.714.487	3.109.235	2.077.148		

Staat van voorzieningen

Voor- ziening- nummer	Naam voorziening	Saldo 01-01-2023	Storting 2023	Onttrekking 2023	Saldo 01-01-2024	Storting 2024	Onttrekking 2024	Saldo 01-01-2025	Storting 2025	Onttrekking 2025	Saldo 01-01-2026	Storting 2026	Onttrekking 2026	Saldo 01-01-2027
Voorzieningen aan de passivazijde van de balans														
101.002	Voorziening Wachtgeld bestuur en personeel	711.980	0	167.687	544.292	0	164.112	380.180	0	27.352	352.828	0	27.352	325.476
101.003	Voorziening Pensioenverplichtingen wethouders	7.469.344	75.689	91.898	7.453.135	75.689	91.898	7.436.926	75.689	91.898	7.420.717	75.689	91.898	7.404.507
8.101.001	Voorziening Bestemmingsplanprocedure Zeelandsedijk	215.188	0	0	215.188	0	0	215.188	0	0	215.188	0	0	215.188
8.202.001	Voorziening Gerealiseerde complexen (VGC)	342.116	0	0	342.116	0	0	342.116	0	0	342.116	0	0	342.116
303.001	Voorziening Onderhoud gemeente eigendommen Uden	1.180.707	473.315	489.093	1.164.929	473.315	561.523	1.076.721	473.315	681.591	868.445	473.315	450.776	890.984
303.002	Voorziening Onderhoud gemeente eigendommen Landerd	2.491.949	437.666	228.643	2.700.972	437.666	255.852	2.882.786	437.666	404.195	2.916.257	437.666	404.195	2.949.728
2.103.001	Voorziening Groot onderhoud wegen Uden	423.505	893.544	850.000	467.049	893.544	850.000	510.593	893.544	850.000	554.137	893.544	850.000	597.681
2.103.002	Voorziening Groot onderhoud wegen Landerd	1.439.942	598.949	323.014	1.715.877	598.949	248.353	2.066.473	598.949	127.829	2.537.593	598.949	966.485	2.170.057
2.103.201	Voorziening Groot onderhoud openbare verlichting	8.608	41.344	37.500	12.452	41.344	37.500	16.296	41.344	37.500	20.140	41.344	37.500	23.984
2.103.401	Voorziening Groot onderhoud civiele kunstwerken Uden	74.872	71.290	62.500	83.662	71.290	62.500	92.452	71.290	62.500	101.242	71.290	62.500	110.032

006

Voor- ziening- nummer	Naam voorziening	Saldo 01-01-2023	Storting 2023	Onttrekking 2023	Saldo 01-01-2024	Storting 2024	Onttrekking 2024	Saldo 01-01-2025	Storting 2025	Onttrekking 2025	Saldo 01-01-2026	Storting 2026	Onttrekking 2026	Saldo 01-01-2027
2.103.402	Voorziening Groot onderhoud civiele kunstwerken Landerd	10.942	8.300	0	19.242	8.300	5.900	21.642	8.300	10.000	19.942	8.300	10.000	18.242
2.103.501	Voorziening Verkeer en parkeren Landerd	4.946	0	0	4.946	0	0	4.946	0	0	4.946	0	0	4.946
5.203.001	Voorziening Groot onderhoud sport / speelvelden	97.959	26.250	15.000	109.209	26.250	15.000	120.459	26.250	15.000	131.709	26.250	15.000	142.959
5.703.001	Voorziening Groot onderhoud groen	49.551	186.375	177.500	58.426	186.375	177.500	67.301	186.375	177.500	76.176	186.375	177.500	85.051
7.203.001	Voorziening Riolering	10.761.459	836.849	544.000	11.054.308	831.058	460.952	11.424.414	1.212.004	459.093	12.177.325	1.308.271	460.314	13.025.282
7.303.001	Voorziening Afvalstoffenheffing	2.722.923	1.096.302	1.193.549	2.625.676	1.100.860	1.194.687	2.531.849	1.100.896	1.191.734	2.441.011	1.100.513	1.192.151	2.349.373
7.503.001	Voorziening Afkoop onderhoud begraafplaats	723.664	17.836	108.500	633.000	14.920	108.500	539.420	12.156	108.500	443.076	12.156	108.500	346.732
4.304.001	Voorziening Legaat van Cooth	28.306	0	0	28.306	0	0	28.306	0	0	28.306	0	0	28.306
Subtotaal voorzieningen passivazijde balans		28.757.959	4.763.709	4.288.885	29.232.783	4.759.560	4.234.277	29.758.066	5.137.778	4.244.692	30.651.152	5.233.662	4.854.171	31.030.643

Voor- ziening- nummer	Naam voorziening	Saldo 01-01-2023	Storting 2023	Onttrekking 2023	Saldo 01-01-2024	Storting 2024	Onttrekking 2024	Saldo 01-01-2025	Storting 2025	Onttrekking 2025	Saldo 01-01-2026	Storting 2026	Onttrekking 2026	Saldo 01-01-2027
Voorzieningen aan de activazijde van de balans														
5.301.001	Voorziening afwaardering deelneming Markant	226.890	0	0	226.890	0	0	226.890	0	0	226.890	0	0	226.890
641.001	VZ dubieuze debiteuren	259.736	0	0	259.736	0	0	259.736	0	0	259.736	0	0	259.736
611.001	VZ dubieuze debiteuren Bsob	97.516	0	0	97.516	0	0	97.516	0	0	97.516	0	0	97.516
6.301.001	VZ dubieuze debiteuren sociale zaken	1.229.356	0	0	1.229.356	0	0	1.229.356	0	0	1.229.356	0	0	1.229.356
8.202.002	VZ Voorziening herwaardering (VH)	1.756.413	0	0	1.756.413	0	0	1.756.413	0	0	1.756.413	0	0	1.756.413
8.202.003	VZ Voorziening exploi- tatierisico's	14.446.435	193.047	0	14.639.482	196.908	0	14.836.390	165.348	0	15.001.738	0	0	15.001.738
Subtotaal voorzieningen activazijde balans		18.016.345	193.047	0	18.209.392	196.908	0	18.406.300	165.348	0	18.571.648	0	0	18.571.648
Totaal voorzieningen		46.774.304	4.956.756	4.288.885	47.442.175	4.956.468	4.234.277	48.164.366	5.303.126	4.244.692	49.222.800	5.233.662	4.854.171	49.602.291

Staat van onderhanden werken en meerjareninvesteringsprogramma programmabegroting 2023

Deze staat geeft op programmaniveau inzicht in de nog uit te voeren werken per medio 2022 en de nieuwe kredieten 2023 en verder.

Verloop onderhanden werken 2022			
Lasten			
Programma	Restant kredieten (uitgaven) per ultimo 2021 of nieuw 2022	Uitgaven 2022 per 26-08-2022	Restant uitgaven 2022 per 26-08-2022
1. Veiligheid	115	0	115
2. Verkeer en vervoer	35.758.793	2.179.841	33.578.952
3. Economie en toerisme	438.653	-79.597	518.250
4. Onderwijs	5.680.074	0	5.680.074
5. Sport, cultuur, recreatie en natuur	11.189.599	1.885.560	9.304.039
6. Sociaal domein	5.953.603	3.144.987	2.808.616
7. Volksgezondheid, milieu en duurzaamheid	12.574.736	602.611	11.972.125
8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	3.305.272	2.239	3.303.033
9. Bestuur en dienstverlening	65.000	0	65.000
10. Bedrijfsvoering en inkomsten	12.434.846	4.778.702	7.656.144
Totaal lasten	87.400.691	12.514.343	74.886.348

Investerings 2023 en verder			
Lasten			
Nieuw 2023	Nieuw 2024	Nieuw 2025	Nieuw 2026
43.000	0	0	20.000
10.986.294	1.065.844	1.320.067	902.000
0	0	0	0
0	0	0	0
2.328.650	984.200	565.000	1.340.000
415.000	25.000	0	0
265.000	0	0	24.000
0	0	0	0
0	0	0	0
800.092	1.438.457	325.794	1.049.250
14.838.036	3.513.501	2.210.861	3.335.250

Verloop onderhanden werken 2022			
Baten			
Programma	Restant kredieten (inkomsten) per ultimo 2021 of nieuw 2022	Inkomsten 2022 per 26-08-2022	Restant inkomsten 2022 per 26-08-2022
Bijdragen van derden			
2. Verkeer en vervoer	3.640.171	0	3.640.171
4. Onderwijs	52.824	0	52.824
5. Sport, cultuur, recreatie en natuur	2.113.609	0	2.113.609
6. Sociaal domein	-132.915	0	-132.915
10. Bedrijfsvoering en inkomsten	2.670	0	2.670
Bijdragen riolering			
2. Verkeer en vervoer	2.285.725	0	2.285.725
7. Volksgezondheid, milieu en duurzaamheid	6.811.650	0	6.811.650
Totaal baten	14.773.734	0	14.773.734
Saldo	72.626.957	12.514.343	60.112.614

Baten			
Nieuw 2023	Nieuw 2024	Nieuw 2025	Nieuw 2026
1.664.375	0	0	0
0	0	0	0
171.150	56.700	0	0
0	0	0	0
0	0	0	0
0	0	0	0
0	0	0	0
0	0	0	0
0	0	0	0
1.835.525	56.700	0	0
13.002.511	3.456.801	2.210.861	3.335.250

Onderstaande specificatie geeft inzicht in de nog uit te voeren werken per 26-08-2022 en de nieuwe kredieten 2023 en verder per programma.

Toelichting:

- * Alle kredieten groter dan € 100.000 zijn gepresenteerd voor zover deze nog een restant krediet hebben van meer dan € 25.000.
- * Daarnaast zijn alle kredieten gepresenteerd in het geval sprake is van een kredietoverschrijding van meer dan € 25.000.
Deze overschrijding betekent niet per direct een onrechtmatigheid. In veel gevallen dienen meerdere kredieten als één geheel gezien te worden.
Pas bij het afsluiten van de kredieten vindt onderlinge verrekening plaats.
- * De kredieten lager dan € 100.000 of met een restantkrediet lager dan € 25.000 zijn opgenomen onder "Overige kredieten".
- * De nieuwe kredieten 2023 en verder zijn wel volledig gepresenteerd.

Omschrijving Werken/Investerings	Uitgaven/ inkomsten	Start jaar	Begroot per 01-01-2022	Werkelijk 2022 per 25-08-2022	Restant per 25-08-2022	Nieuwe kredieten 2023	Nieuwe kredieten 2024	Nieuwe kredieten 2025	Nieuwe kredieten 2026
Programma 1 Veiligheid									
Cameratoezicht	U	2026	0	0	0	0	0	0	20.000
Voertuig boa's	U	2023	0	0	0	43.000	0	0	0
Overige kredieten	U		115	0	115	0	0	0	0
Totaal programma 1 Veiligheid			115	0	115	43.000	0	0	20.000
Programma 2 Verkeer en vervoer									
A50 afrit Uden Noord (oostzijde) turborotonde	U	2017	678.036	0	678.036	0	0	0	0
Aalstweg rehabilitatie	U	2018	141.153	0	141.153	0	0	0	0
Antoniusstraat rehabilitatie	U	2020	307.024	0	307.024	0	0	0	0
Bergmaas fluisterasfalt	U	2021	257.568	0	257.568	0	0	0	0
Beukenlaan aanpassingen	U	2023	0	0	0	60.000	0	0	0
Boekesdijk rehab. (Hoge Randweg-Morgenweg)	U	2020	324.924	6.610	318.315	0	0	0	0
Boekesdijk-Maasstraat rehabilitatie	U	2021	47.932	0	47.932	420.106	0	0	0
Brabantplein oplossen waterproblematiek wooncomplex	U	2017	189.862	0	189.862	0	0	0	0
Buitengebied verbetering recreat. fietspaden	U	2022	100.000	0	100.000	0	0	0	0
Cimbaallaan-Orgellaan rehabilitatie	U	2021	426.047	38	426.009	0	0	0	0

Omschrijving Werken/Investerings	Uitgaven/ inkomsten	Start jaar	Begroot per 01-01-2022	Werkelijk 2022 per 25-08-2022	Restant per 25-08-2022	Nieuwe kredieten 2023	Nieuwe kredieten 2024	Nieuwe kredieten 2025	Nieuwe kredieten 2026
Corridor vervangen brug	U	2021	220.664	0	220.664	0	0	0	0
Corridor vervangen brug	I bijdragen derden	2021	-80.000	0	-80.000	0	0	0	0
Efferen rehabilitatie	U	2022	58.291	0	58.291	524.618	0	0	0
Eikenheuvelweg rehabilitatie	U	2020	656.263	3.588	652.676	0	0	0	0
Gebied Oost herinrichting omgeving	U	2018	358.463	26.695	331.768	0	0	0	0
Germenzeel rehabilitatie	U	2021	266.211	100.188	166.023	0	0	0	0
Groenewoud rehabilitatie	U	2022	307.183	0	307.183	0	0	0	0
GVVP proj Oudedijk weren landbouwverkeer	U	2023	0	0	0	1.755.000	0	0	0
GVVP proj Oudedijk weren landbouwverkeer	I bijdragen derden	2023	0	0	0	-877.500	0	0	0
GVVP proj Zeelandsedijk-Leeuwstr verkeersfunc	U	2023	0	0	0	825.000	0	0	0
GVVP proj Zeelandsedijk-Leeuwstr verkeersfunc	I bijdragen derden	2023	0	0	0	-200.000	0	0	0
GVVP proj. Liessent/Erf/Komstr tweez trottoir	U	2022	332.000	0	332.000	0	0	0	0
GVVP proj. scheiden fietsverkeer Rouwstraat	U	2021	875.000	0	875.000	0	0	0	0
GVVP proj. scheiden fietsverkeer Rouwstraat	I bijdragen derden	2021	-437.500	0	-437.500	0	0	0	0
GVVP proj. Wilhelminastr vrijliggende fietsvoorzieningen	U	2022	420.000	0	420.000	0	0	0	0
GVVP projecten Kastanjeweg fietsvoorzieningen	U	2023	0	0	0	106.875	0	0	0
GVVP projecten Kastanjeweg fietsvoorzieningen	I bijdragen derden	2023	0	0	0	-106.875	0	0	0
GVVP projecten Parallelweg N277	U	2023	0	0	0	400.000	0	0	0
GVVP projecten Parallelweg N277	I bijdragen derden	2023	0	0	0	-200.000	0	0	0
GVVP projecten Rotonde Ben van Dijk	U	2023	0	0	0	560.000	0	0	0
GVVP projecten Rotonde Ben van Dijk	I bijdragen derden	2023	0	0	0	-280.000	0	0	0

Omschrijving Werken/Investerings	Uitgaven/ inkomsten	Start jaar	Begroot per 01-01-2022	Werkelijk 2022 per 25-08-2022	Restant per 25-08-2022	Nieuwe kredieten 2023	Nieuwe kredieten 2024	Nieuwe kredieten 2025	Nieuwe kredieten 2026
GVVP projecten. 2 rotondes busstation	U	2021	1.076.216	0	1.076.216	0	0	0	0
GVVP projecten. 2 rotondes busstation	I bijdragen derden	2021	-250.000	0	-250.000	0	0	0	0
GVVP projecten. fietspad Oudedijk (buiten kom)	U	2020	840.000	0	840.000	0	0	0	0
GVVP projecten. fietspad Oudedijk (buiten kom)	I bijdragen derden	2020	-420.000	0	-420.000	0	0	0	0
GVVP projecten. fietsstraat Volkelseweg	U	2021	585.000	0	585.000	0	0	0	0
GVVP projecten. fietsvoorz Industrielaan	U	2020	896.165	0	896.165	0	0	0	0
GVVP projecten. fietsvoorz. Cimbaallaan	U	2020	225.000	0	225.000	0	0	0	0
GVVP projecten. fietsvoorz. Cimbaallaan	I bijdragen derden	2020	-112.500	0	-112.500	0	0	0	0
GVVP projecten. fietsvoorz. Liessentstraat	U	2021	210.000	0	210.000	0	0	0	0
GVVP projecten. fietsvoorz. Liessentstraat	I bijdragen derden	2021	-105.000	0	-105.000	0	0	0	0
GVVP projecten. fietsvoorz. Loopkantstraat	U	2020	600.000	0	600.000	0	0	0	0
GVVP projecten. fietsvoorz. Pres Kennedylaan	U	2020	986.108	0	986.108	0	0	0	0
GVVP projecten. fietsvoorz. Pres Kennedylaan	I bijdragen derden	2020	-495.000	0	-495.000	0	0	0	0
GVVP projecten. landbouvvriendelijke route	U	2019	129.841	0	129.841	0	0	0	0
GVVP projecten. snelfietsroute de Corridor	U	2019	1.964.900	13.854	1.951.046	0	0	0	0
GVVP projecten. snelfietsroute de Corridor	I bijdragen derden	2019	-967.400	0	-967.400	0	0	0	0
GVVP projecten. verbreding Zeelandsedijk	U	2019	701.450	0	701.450	0	0	0	0
GVVP snelfietsroute Nistelrode-Uden	U	2018	642.361	430.264	212.097	0	0	0	0
GVVP snelfietsroute Nistelrode-Uden	I bijdragen derden	2018	-363.200	0	-363.200	0	0	0	0
Helenastraat rehabilitatie	U	2018	279.100	0	279.100	0	0	0	0
Helenastraat rehabilitatie	I bijdrage riolering	2018	-126.000	0	-126.000	0	0	0	0
Heuvelstraat rehabilitatie	U	2019	116.656	0	116.656	0	0	0	0

Omschrijving Werken/Investerings	Uitgaven/ inkomsten	Start jaar	Begroot per 01-01-2022	Werkelijk 2022 per 25-08-2022	Restant per 25-08-2022	Nieuwe kredieten 2023	Nieuwe kredieten 2024	Nieuwe kredieten 2025	Nieuwe kredieten 2026
Hoevenseveld fase 2 rehabilitatie	U	2021	96.500	0	96.500	1.374.800	0	0	0
Hoevenseveld fase 3 rehabilitatie	U	2020	948.934	133	948.802	0	0	0	0
Hoevenseweg / Van Duerenlaan rehabilitatie	U	2023	0	0	0	352.750	0	0	0
Hooihofstraat rehabilitatie	U	2022	124.840	0	124.840	0	0	0	0
Hurk rehabilitatie	U	2018	358.205	0	358.205	180.189	0	0	0
Hurk rehabilitatie	I bijdrage riolering	2018	-250.000	0	-250.000	0	0	0	0
IKC west herinrichting omgeving	U	2022	114.835	0	114.835	344.505	0	0	0
Investerings element en asfaltverharding	U	2022	1.474.069	15.822	1.458.247	0	0	0	0
Investerings element en asfaltverharding	U	2023	0	0	0	739.889	0	0	0
Investerings element en asfaltverharding	U	2024	0	0	0	0	664.844	0	0
Investerings element en asfaltverharding	U	2025	0	0	0	0	0	919.067	0
Investerings element en asfaltverhardingen	U	2021	250.000	360	249.640	0	0	0	0
Kastanjeweg rehabilitatie	U	2023	0	0	0	106.875	0	0	0
Krijten rehabilitatie	U	2018	549.879	0	549.879	148.152	0	0	0
Krijten rehabilitatie	I bijdrage riolering	2018	-310.000	0	-310.000	0	0	0	0
Land van Ravensteinstr-Kornetstr HOV trace	U	2018	366.855	59.223	307.632	0	0	0	0
Land van Ravensteinstr-Kornetstr HOV trace	I bijdragen derden	2018	-46.176	0	-46.176	0	0	0	0
Land van Ravensteinstraat rehabilitatie	U	2020	-2.773	53.238	-56.011	0	0	0	0
Lauwere rehabilitatie	U	2022	36.354	0	36.354	327.186	0	0	0
Liessentstr/Erfstr/Kromstr rehabilitatie	U	2022	669.492	0	669.492	0	0	0	0
Maashorst fietspad	U	2021	282.000	34.379	247.621	0	0	0	0
Meerkensweg rehabilitatie	U	2020	659.059	0	659.059	0	0	0	0

Omschrijving Werken/Investerings	Uitgaven/ inkomsten	Start jaar	Begroot per 01-01-2022	Werkelijk 2022 per 25-08-2022	Restant per 25-08-2022	Nieuwe kredieten 2023	Nieuwe kredieten 2024	Nieuwe kredieten 2025	Nieuwe kredieten 2026
Mellesingel rehabilitatie	U	2022	207.522	0	207.522	0	0	0	0
Mgr. Borretstraat rehabilitatie	U	2023	0	0	0	60.000	0	0	0
N264 doorstroming verbeteren	U	2021	3.306.000	0	3.306.000	0	0	0	0
Onderhoud asfalt Bergmaas	U	2021	226.402	27.698	198.704	0	0	0	0
Oude Maasstraat rehabilitatie	U	2018	282.570	207.405	75.165	0	0	0	0
Oudedijk rehabilitatie	U	2017	880.228	66.437	813.791	0	0	0	0
Parkeerapparatuur vervanging	U	2026	0	0	0	0	0	0	130.000
Parkeerdek CPHP apparatuur vervangen	U	2026	0	0	0	0	0	0	340.000
Petruskerk aanlichten	U	2021	300.000	0	300.000	0	0	0	0
Petruskerk aanlichten	I bijdragen derden	2021	-150.000	0	-150.000	0	0	0	0
Rolbezem gladheid vervanging	U	2026	0	0	0	0	0	0	32.000
Runstraat Schaijk verbetering fietsveiligheid	U	2023	0	0	0	25.000	0	0	0
Schutsboomstraat rehabilitatie	U	2023	0	0	0	460.669	0	0	0
Sport en spel Reek openbaar gebied	U	2019	122.588	0	122.588	0	0	0	0
Sportlaan rehabilitatie	U	2020	192.067	0	192.067	0	0	0	0
Stadsrijk rehabilitatie	U	2019	351.451	0	351.451	0	0	0	0
Stoffels rehabilitatie	U	2019	589.306	0	589.306	0	0	0	0
Terraveenplein Odiliapeel herinrichting	U	2017	-1.118.169	5.000	-1.123.169	0	0	0	0
Uitkijktoren	U	2021	180.000	0	180.000	0	0	0	0
Verlengde Noordlaan met bijkomende werkz.	U	2016	1.728.799	21.823	1.706.977	0	0	0	0
Verlengde Noordlaan met bijkomende werkz.	I bijdrage riolering	2016	-1.346.000	0	-1.346.000	0	0	0	0

Omschrijving Werken/Investeringen	Uitgaven/ inkomsten	Start jaar	Begroot per 01-01-2022	Werkelijk 2022 per 25-08-2022	Restant per 25-08-2022	Nieuwe kredieten 2023	Nieuwe kredieten 2024	Nieuwe kredieten 2025	Nieuwe kredieten 2026
Verlichting vervangen door LED	U	2023	0	0	0	60.000	0	0	0
Vervanging armaturen	U	2022	176.832	118.799	58.033	0	0	0	0
Vervanging armaturen	U	2023	0	0	0	380.832	0	0	0
Vervanging armaturen	U	2024	0	0	0	0	380.832	0	0
Vervanging armaturen	U	2025	0	0	0	0	0	380.832	0
Vervanging armaturen	U	2026	0	0	0	0	0	0	380.000
Vervanging decoratieve verlichting	U	2023	0	0	0	60.000	0	0	0
Vervanging masten	U	2026	0	0	0	0	0	0	20.000
Vervanging masten	U	2023	0	0	0	60.168	0	0	0
Vervanging masten	U	2024	0	0	0	0	20.168	0	0
Vervanging masten	U	2025	0	0	0	0	0	20.168	0
Vijfhuizerweg/Morel rehabilitatie	U	2017	1.085.651	712.406	373.245	0	0	0	0
Violierstraat rehabilitatie	U	2018	2.432.251	13.776	2.418.475	0	0	0	0
Violierstraat rehabilitatie	I bijdrage riolering	2018	-218.725	0	-218.725	0	0	0	0
Wijde Wereld herinrichting omgeving	U	2022	151.560	0	151.560	0	0	0	0
Zeeland centrumplan	U	2016	323.033	0	323.033	0	0	0	0
Zeeland inrichting gebied bij dorps huis / sporthal	U	2019	384.072	0	384.072	0	0	0	0
Zeelandsedreef/Schajkseweg rehabilitatie	U	2023	0	0	0	1.653.680	0	0	0
Ziekenhuis Bernhoven vervanging parkeerapp.	U	2022	150.000	0	150.000	0	0	0	0
Overige kredieten	U		2.658.963	262.108	2.396.855	0	0	0	0
Overige kredieten	I bijdragen derden		-213.395	0	-213.395	0	0	0	0
Overige kredieten	I bijdrage riolering		-35.000	0	-35.000	0	0	0	0
Totaal programma 2 Verkeer en vervoer			29.832.897	2.179.841	27.653.056	9.321.919	1.065.844	1.320.067	902.000

Omschrijving Werken/Investerings	Uitgaven/ inkomsten	Start jaar	Begroot per 01-01-2022	Werkelijk 2022 per 25-08-2022	Restant per 25-08-2022	Nieuwe kredieten 2023	Nieuwe kredieten 2024	Nieuwe kredieten 2025	Nieuwe kredieten 2026
Programma 3 Economie en toerisme									
Bedrijventerreinen cameratoezicht	U	2015	100.000	100.000	0	0	0	0	0
Huurkoop complex Hoogveld (Bovenstr) deel a	U	2020	318.509	-185.797	504.306	0	0	0	0
Overige kredieten	U		20.144	6.200	13.944	0	0	0	0
Totaal programma 3 Economie en toerisme			438.653	-79.597	518.250	0	0	0	0
Programma 4 Onderwijs									
Aventurijn asbestverwijdering	U	2021	125.000	0	125.000	0	0	0	0
Aventurijn en Klimboom nieuwbouw	U	2021	3.682.500	0	3.682.500	0	0	0	0
Camelot en Palster nieuwbouw	U	2018	190.784	0	190.784	0	0	0	0
Camelot en Palster nieuwbouw	I bijdragen derden	2018	-52.824	0	-52.824	0	0	0	0
IKC west bewegingsonderwijs	U	2021	1.489.213	0	1.489.213	0	0	0	0
Overige kredieten	U		192.577	0	192.577	0	0	0	0
Totaal programma 4 Onderwijs			5.627.250	0	5.627.250	0	0	0	0
Programma 5 Sport, cultuur, recreatie en natuur									
Achilles Reek beregeningsinstallatie sportveld	U	2023	0	0	0	60.000	0	0	0
Batenburglaan bomen	U	2025	0	0	0	0	0	75.000	0
Bibliotheek/Kunst&co renovatie gevels	U	2020	117.250	0	117.250	0	0	0	0
Bogerd bomen	U	2025	0	0	0	0	0	85.000	0
Bossestraat bomen	U	2026	0	0	0	0	0	0	150.000
Buitengebied herstel bomenstructuur div str	U	2024	50.000	0	50.000	0	57.500	0	0
De Eeght verbouwing (renovatie) sporthal	U	2021	1.660.988	1.328.853	332.135	0	0	0	0
De Eeght verbouwing (renovatie) sporthal	I bijdragen derden	2021	-177.275	0	-177.275	0	0	0	0

Omschrijving Werken/Investerings	Uitgaven/ inkomsten	Start jaar	Begroot per 01-01-2022	Werkelijk 2022 per 25-08-2022	Restant per 25-08-2022	Nieuwe kredieten 2023	Nieuwe kredieten 2024	Nieuwe kredieten 2025	Nieuwe kredieten 2026
De Maashorst rolstoelpaden	U	2023	0	0	0	100.000	0	0	0
De Rakt extra kleedkamers	U	2018	234.372	0	234.372	0	0	0	0
De Rakt extra kleedkamers	I bijdragen derden	2018	-39.949	0	-39.949	0	0	0	0
De Wervel renovatie	U	2023	0	0	0	423.500	0	0	0
De Wervel renovatie	I bijdragen derden	2023	0	0	0	-73.500	0	0	0
Eiment ophoging geluidswal	U	2021	150.000	0	150.000	0	0	0	0
FC Uden kunstgrasveld top laag	U	2022	568.700	0	568.700	0	0	0	0
FC Uden kunstgrasveld top laag	I bijdragen derden	2022	-98.700	0	-98.700	0	0	0	0
Gebied Oost nieuwbouw sportzaal	U	2018	396.382	0	396.382	0	0	0	0
Gebied Oost nieuwbouw sportzaal	I bijdragen derden	2018	-396	0	-396	0	0	0	0
Gemeentelijke gebouwen groene daken	U	2023	0	0	0	50.000	0	0	0
Gemeentelijke gebouwen groene daken	U	2024	0	0	0	0	50.000	0	0
Gemeentelijke gebouwen groene daken	U	2025	0	0	0	0	0	50.000	0
Gemeentelijke gebouwen groene daken	U	2026	0	0	0	0	0	0	50.000
Germenzeel (V&K) nieuwbouw turnhal	U	2019	184.477	0	184.477	0	0	0	0
Germenzeel (V&K) nieuwbouw turnhal	I bijdragen derden	2019	170	0	170	0	0	0	0
Germenzeel groenvoorzieningen	U	2020	102.500	0	102.500	0	0	0	0
Groenbeheersysteem (actualisatie)	U	2023	0	0	0	30.000	0	0	0
Gruunsel geluidswalconstructie	U	2018	129.626	74.988	54.638	0	0	0	0
HCU kunstgrasveld top laag	U	2026	0	0	0	0	0	0	150.000
HCU renovatie kleedlokalen	U	2019	185.442	46.821	138.621	0	0	0	0
HCU renovatie kleedlokalen	I bijdragen derden	2019	-24.846	0	-24.846	0	0	0	0

Omschrijving Werken/Investerings	Uitgaven/ inkomsten	Start jaar	Begroot per 01-01-2022	Werkelijk 2022 per 25-08-2022	Restant per 25-08-2022	Nieuwe kredieten 2023	Nieuwe kredieten 2024	Nieuwe kredieten 2025	Nieuwe kredieten 2026
Heinsbergenstraat groen	U	2011	242.802	0	242.802	0	0	0	0
Hoevensveld fase 2 bomenstructuur	U	2023	0	0	0	190.000	0	0	0
Hoevensveld fase 2 renov beplanting	U	2023	0	0	0	50.000	0	0	0
Hoevensweg bomen	U	2023	0	0	0	125.000	0	0	0
Landschapsbeleidsplan uitvoering	U	2013	161.741	0	161.741	0	0	0	0
Landschapsbeleidsplan uitvoering	I bijdragen derden	2013	-40.000	0	-40.000	0	0	0	0
Maashorst IUP	U	2009	260.741	0	260.741	0	0	0	0
Maashorst IUP	I bijdragen derden	2009	-225.000	0	-225.000	0	0	0	0
Maashorst uitkijktoren frame	U	2021	222.693	0	222.693	0	0	0	0
Melkpad-Graspeelloop EVZ	U	2015	117.500	0	117.500	0	0	0	0
Melkpad-Graspeelloop EVZ	I bijdragen derden	2015	-58.750	0	-58.750	0	0	0	0
Moleneind bomen	U	2026	0	0	0	0	0	0	50.000
Moleneind omzetten velden	U	2020	114.042	0	114.042	0	0	0	0
Moleneind omzetten velden	I bijdragen derden	2020	-22.558	0	-22.558	0	0	0	0
Munsche Wetering EVZ	U	2017	460.484	0	460.484	0	0	0	0
Munsche Wetering EVZ	I bijdragen derden	2017	-354.200	0	-354.200	0	0	0	0
Naat Piek buitenruimte	U	2023	0	0	0	300.000	0	0	0
Natuurversterking Maashorst aankoop grond	U	2024	0	0	0	0	75.000	0	0
Natuurversterking Maashorst aankoop grond	U	2025	0	0	0	0	0	75.000	0
Natuurversterking Maashorst aankoop grond	U	2026	0	0	0	0	0	0	75.000
Palmstraat Entree	U	2014	2	0	2	0	0	0	0
Palmstraat Entree	I bijdragen derden	2014	-300.000	0	-300.000	0	0	0	0

Omschrijving Werken/Investerings	Uitgaven/ inkomsten	Start jaar	Begroot per 01-01-2022	Werkelijk 2022 per 25-08-2022	Restant per 25-08-2022	Nieuwe kredieten 2023	Nieuwe kredieten 2024	Nieuwe kredieten 2025	Nieuwe kredieten 2026
Park Hoeven renovatie beplanting	U	2023	0	0	0	50.000	0	0	0
Recreatieve voorzieningen vervanging	U	2023	0	0	0	100.000	0	0	0
Recreatieve voorzieningen vervanging	U	2024	0	0	0	0	100.000	0	0
Recreatieve voorzieningen vervanging	U	2025	0	0	0	0	0	100.000	0
Recreatieve voorzieningen vervanging	U	2026	0	0	0	0	0	0	100.000
Red Sox aanleg honkbalveld	U	2020	261.860	7.243	254.617	0	0	0	0
Red Sox aanleg honkbalveld	I bijdragen derden	2020	-37.954	0	-37.954	0	0	0	0
Red Sox hekwerk / dugouts	U	2020	242.524	0	242.524	0	0	0	0
Red Sox hekwerk / dugouts	I bijdragen derden	2020	-42.091	0	-42.091	0	0	0	0
Red Sox kleedaccommodatie	U	2018	243.319	0	243.319	0	0	0	0
Red Sox kleedaccommodatie	I bijdragen derden	2018	-42.229	0	-42.229	0	0	0	0
RKSV Odiliapeel en FC Uden renovatie speelvelden	U	2026	0	0	0	0	0	0	70.000
RKSV Volkel renovatie kleedlokalen	U	2018	290.820	0	290.820	0	0	0	0
RKSV Volkel renovatie kleedlokalen	I bijdragen derden	2018	-40.638	0	-40.638	0	0	0	0
Schutsboomstraat bomen	U	2024	0	0	0	0	195.000	0	0
Sport en Spel Reek gebouw	U	2019	2.578.182	13.526	2.564.656	0	0	0	0
Sport en Spel Reek gebouw	I bijdragen derden	2019	-468.791	0	-468.791	0	0	0	0
Stadt-Land aankoop grond	U	2024	0	0	0	0	75.000	0	0
Stadt-Land aankoop grond	U	2025	0	0	0	0	0	75.000	0
Stadt-Land aankoop grond	U	2026	0	0	0	0	0	0	75.000

Omschrijving Werken/Investerings	Uitgaven/ inkomsten	Start jaar	Begroot per 01-01-2022	Werkelijk 2022 per 25-08-2022	Restant per 25-08-2022	Nieuwe kredieten 2023	Nieuwe kredieten 2024	Nieuwe kredieten 2025	Nieuwe kredieten 2026
Stadt-Land verharding	U	2024	0	0	0	0	50.000	0	0
Stadt-Land verharding	U	2025	0	0	0	0	0	50.000	0
Stadt-Land verharding	U	2026	0	0	0	0	0	0	50.000
Tennisbanen Volkel kleed/wasruimte	U	2026	0	0	0	0	0	0	60.000
Tennisclub Volkel kleed/wasruimte	U	2024	0	0	0	0	60.500	0	0
Tennisclub Volkel kleed/wasruimte	I bijdragen derden	2024	0	0	0	0	-10.500	0	0
UDI`19 kunstgrasveld toplaag	U	2022	496.127	300.316	195.811	0	0	0	0
UDI`19 kunstgrasveld toplaag	I bijdragen derden	2022	-86.105	0	-86.105	0	0	0	0
UDI`19 renovatie kleedlokalen	U	2024	0	0	0	0	266.200	0	0
UDI`19 renovatie kleedlokalen	I bijdragen derden	2024	0	0	0	0	-46.200	0	0
UDI'19 kleedlokalen	U	2026	0	0	0	0	0	0	230.000
UDI'19 kunstgrasveld toplaag	U	2026	0	0	0	0	0	0	175.000
Vervangen bomen diverse straten	U	2023	0	0	0	87.500	0	0	0
Vijfhuis bomen	U	2026	0	0	0	0	0	0	50.000
VV Volkel renovatie kunstgras hoofdveld	U	2023	0	0	0	562.650	0	0	0
VV Volkel renovatie kunstgras hoofdveld	I bijdragen derden	2023	0	0	0	-97.650	0	0	0
Wijstherstel aankoop grond	U	2024	0	0	0	0	55.000	0	0
Wijstherstel aankoop grond	U	2025	0	0	0	0	0	55.000	0
Wijstherstel aankoop grond	U	2026	0	0	0	0	0	0	55.000
Wijstherstelproject Maashorst	U	2023	0	0	0	50.000	0	0	0
Zeelandsedreef bomen	U	2023	0	0	0	150.000	0	0	0

Omschrijving Werken/Investeringen	Uitgaven/ inkomsten	Start jaar	Begroot per 01-01-2022	Werkelijk 2022 per 25-08-2022	Restant per 25-08-2022	Nieuwe kredieten 2023	Nieuwe kredieten 2024	Nieuwe kredieten 2025	Nieuwe kredieten 2026
Overige kredieten	U		1.717.025	113.813	1.603.212	0	0	0	0
Overige kredieten	I bijdragen derden		-54.297	0	-54.297	0	0	0	0
Totaal programma 5 Sport, cultuur, recreatie en natuur			9.075.990	1.885.560	7.190.430	2.157.500	927.500	565.000	1.340.000
Programma 6 Sociaal domein									
De Schakel inventaris	U	2023	0	0	0	90.000	0	0	0
IKC west commerciële kindfunctie	U	2022	500.000	0	500.000	0	0	0	0
Ontmoetingspleinen kassasystemen	U	2024	0	0	0	0	25.000	0	0
Phoenix verbouwing dorps huis	U	2023	0	0	0	50.000	0	0	0
Wapen van Reek verbouwing foyer	U	2023	0	0	0	275.000	0	0	0
Zeeland bouw dorps huis en sporthal	U	2019	4.933.985	3.122.695	1.811.290	0	0	0	0
Zeeland bouw dorps huis en sporthal	I bijdragen derden	2019	132.915	0	132.915	0	0	0	0
Zeeland inventaris dorps huis en sporthal	U	2019	350.000	20.752	329.249	0	0	0	0
Overige kredieten	U		169.618	1.540	168.078	0	0	0	0
Totaal programma 6 Sociaal domein			6.086.518	3.144.987	2.941.531	415.000	25.000	0	0
Programma 7 Volksgezondheid, milieu en duurzaamheid									
Begraafplaats aanpassingen	U	2023	0	0	0	65.000	0	0	0
Begraafplaatsbeheersysteem	U	2026	0	0	0	0	0	0	24.000
Bitswijk overstortleiding hw	U	2020	445.343	350	444.993	0	0	0	0
Div locaties vervangen/relinen riolering vw	U	2020	1.744.540	303.713	1.440.827	0	0	0	0
Div locaties vervangen/relinen riolering vw	I bijdrage riolering	2020	-1.747.000	0	-1.747.000	0	0	0	0
EVZ 2014-2016 hw	U	2014	367.701	0	367.701	0	0	0	0

Omschrijving Werken/Investeringen	Uitgaven/ inkomsten	Start jaar	Begroot per 01-01-2022	Werkelijk 2022 per 25-08-2022	Restant per 25-08-2022	Nieuwe kredieten 2023	Nieuwe kredieten 2024	Nieuwe kredieten 2025	Nieuwe kredieten 2026
GFT+e container hoogbouw	U	2021	106.978	16.809	90.169	0	0	0	0
Groen- en infiltratievoorzieningen vw	U	2019	97.853	13.188	84.665	0	0	0	0
Groen- en infiltratievoorzieningen vw	I bijdrage riolering	2019	-100.000	0	-100.000	0	0	0	0
Helenastraat riolering VW	U	2019	126.000	0	126.000	0	0	0	0
Helenastraat riolering VW	I bijdrage riolering	2019	-126.000	0	-126.000	0	0	0	0
Hoevenseveld fase 3 hemelwaterriool	U	2021	852.600	0	852.600	0	0	0	0
Hoevenseveld fase 3 hemelwatervoorzieningen	U	2021	247.400	0	247.400	0	0	0	0
Hoevenseveld fase 3 vuilwaterriool	U	2021	440.000	0	440.000	0	0	0	0
Hoevenseveld fase 3 vuilwaterriool	I bijdrage riolering	2021	-440.000	0	-440.000	0	0	0	0
Hurk riolering VW	U	2019	250.000	0	250.000	0	0	0	0
Hurk riolering VW	I bijdrage riolering	2019	-250.000	0	-250.000	0	0	0	0
Klumperstraat/Scheperstraat riolering	U	2022	450.000	0	450.000	0	0	0	0
Klumperstraat/Scheperstraat riolering	I bijdrage riolering	2022	-450.000	0	-450.000	0	0	0	0
Krijten riolering VW	U	2019	309.195	0	309.195	0	0	0	0
Krijten riolering VW	I bijdrage riolering	2019	-310.000	0	-310.000	0	0	0	0
Maatregelen riolering vw	U	2018	428.075	0	428.075	0	0	0	0
Maatregelen riolering vw	U	2019	406.336	0	406.336	0	0	0	0
Maatregelen riolering vw	I bijdrage riolering	2019	-862.000	0	-862.000	0	0	0	0
Morel en Vijfhuizerweg riolering hw	U	2019	440.358	124.647	315.711	0	0	0	0
Morel en Vijfhuizerweg riolering vw	U	2020	377.840	295	377.545	0	0	0	0
Morel en Vijfhuizerweg riolering vw	I bijdrage riolering	2020	-394.000	0	-394.000	0	0	0	0

Omschrijving Werken/Investeringen	Uitgaven/ inkomsten	Start jaar	Begroot per 01-01-2022	Werkelijk 2022 per 25-08-2022	Restant per 25-08-2022	Nieuwe kredieten 2023	Nieuwe kredieten 2024	Nieuwe kredieten 2025	Nieuwe kredieten 2026
Ondergrondse restafvalcontainers	U	2020	213.943	0	213.943	0	0	0	0
Onderhoud gemalen E/M	U	2022	540.543	0	540.543	0	0	0	0
Onderhoud gemalen E/M	I bijdrage riolering	2022	-540.543	0	-540.543	0	0	0	0
Onderhoud randvoorzieningen E/M	U	2022	623.388	0	623.388	0	0	0	0
Onderhoud randvoorzieningen E/M	I bijdrage riolering	2022	-623.388	0	-623.388	0	0	0	0
Oude Maasstraat riolering hw	U	2020	794.555	0	794.555	0	0	0	0
Oude Maasstraat riolering vw	U	2018	379.705	0	379.705	0	0	0	0
Oudedijk riolering hw	U	2020	348.848	0	348.848	0	0	0	0
Oudedijk riolering vw	U	2020	158.204	0	158.204	0	0	0	0
Oudedijk riolering vw	I bijdrage riolering	2020	-159.000	0	-159.000	0	0	0	0
Rechtestraat riolering	U	2017	169.958	51.226	118.732	0	0	0	0
Violierstraat herinrichting riolering	U	2021	999.001	0	999.001	0	0	0	0
Violierstraat herinrichting riolering	I bijdrage riolering	2021	-330.000	0	-330.000	0	0	0	0
Voor-Oventje aanleg hemelwaterafvoer	U	2022	250.000	0	250.000	0	0	0	0
Voor-Oventje aanleg hemelwaterafvoer	I bijdrage riolering	2022	-250.000	0	-250.000	0	0	0	0
Vrachtwagen riolering	U	2023	0	0	0	200.000	0	0	0
Overige kredieten	U		1.006.372	92.384	913.988	0	0	0	0
Overige kredieten	I bijdrage riolering		-229.719	0	-229.719	0	0	0	0
Totaal programma 7 Volksgezondheid, milieu en duurzaamheid			5.763.086	602.611	5.160.475	265.000	0	0	24.000

Omschrijving Werken/Investerings	Uitgaven/ inkomsten	Start jaar	Begroot per 01-01-2022	Werkelijk 2022 per 25-08-2022	Restant per 25-08-2022	Nieuwe kredieten 2023	Nieuwe kredieten 2024	Nieuwe kredieten 2025	Nieuwe kredieten 2026
Programma 8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing									
De Scheenen Reek kosten locatie	U	2021	325.000	0	325.000	0	0	0	0
IKC west plankosten ruimte	U	2020	118.861	450	118.411	0	0	0	0
Reek dorpsontwikkelingsplan	U	2017	169.351	0	169.351	0	0	0	0
Startersleningen gemeenterekening vrom	U	2018	2.500.000	0	2.500.000	0	0	0	0
Overige kredieten	U		192.060	1.789	190.271	0	0	0	0
Totaal programma 8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing			3.305.272	2.239	3.303.033	0	0	0	0
Programma 9 Bestuur en dienstverlening									
Overige kredieten	U		65.000	0	65.000	0	0	0	0
Totaal programma 9 Bedrijfsvoering			65.000	0	65.000	0	0	0	0
Programma 10 Bestuur en dienstverlening									
Computer/vergaderschermen+werkplek apparatuur	U	2023	0	0	0	37.835	0	0	0
Computer/vergaderschermen+werkplek apparatuur	U	2024	0	0	0	0	37.835	0	0
Computer/vergaderschermen+werkplek apparatuur	U	2025	0	0	0	0	0	37.835	0
E-learningtool privacyproof	U	2024	0	0	0	0	23.000	0	0
Gemeentehuis inrichting	U	2021	1.063.464	210.050	853.414	0	0	0	0
Gemeentehuis koppelen klimaatinstallatie	U	2023	0	0	0	550.000	0	0	0
Gemeentehuis verbouwing	U	2021	8.519.809	3.434.686	5.085.123	0	0	0	0
Gemeentehuis verbouwing (RIEC)	U	2022	501.800	10.665	491.135	0	0	0	0

Omschrijving Werken/Investerings	Uitgaven/ inkomsten	Start jaar	Begroot per 01-01-2022	Werkelijk 2022 per 25-08-2022	Restant per 25-08-2022	Nieuwe kredieten 2023	Nieuwe kredieten 2024	Nieuwe kredieten 2025	Nieuwe kredieten 2026
Gemeentewerf aanpassingen	U	2026	0	0	0	0	0	0	695.000
Gemeentewerf veldschuur	U	2026	0	0	0	0	0	0	30.000
Gemeentewerf verbouwing	U	2021	760.975	435.033	325.942	0	0	0	0
ICT laptops/dockinst/toetsenborden	U	2026	0	0	0	0	0	0	106.000
ICT pinautomaten	U	2026	0	0	0	0	0	0	43.000
ICT servers	U	2024	0	0	0	0	1.170.000	0	0
ICT smartphones	U	2026	0	0	0	0	0	0	66.000
ICT smartphones	U	2023	0	0	0	66.005	0	0	0
ICT smartphones	U	2024	0	0	0	0	111.370	0	0
ICT smartphones	U	2025	0	0	0	0	0	66.005	0
ICT tablets	U	2023	0	0	0	22.750	0	0	0
ICT tablets	U	2024	0	0	0	0	22.750	0	0
ICT tablets	U	2025	0	0	0	0	0	22.750	0
ICT tablets	U	2026	0	0	0	0	0	0	22.750
ICT werkplek 2.0 thin clients	U	2026	0	0	0	0	0	0	31.500
Laptops/dockinst/toetsenborden	U	2023	0	0	0	73.502	0	0	0
Laptops/dockinst/toetsenborden	U	2024	0	0	0	0	73.502	0	0
Laptops/dockinst/toetsenborden	U	2025	0	0	0	0	0	199.204	0
Reserveringssysteem accommodaties	U	2023	0	0	0	25.000	0	0	0
Software bedrijfsvoering	U	2023	0	0	0	25.000	0	0	0
Tractor vervanging	U	2026	0	0	0	0	0	0	55.000
Vervangen vijf voertuigen buitendienst	U	2022	228.817	0	228.817	0	0	0	0

Omschrijving Werken/Investerings	Uitgaven/ inkomsten	Start jaar	Begroot per 01-01-2022	Werkelijk 2022 per 25-08-2022	Restant per 25-08-2022	Nieuwe kredieten 2023	Nieuwe kredieten 2024	Nieuwe kredieten 2025	Nieuwe kredieten 2026
Werktuigdrager met gecombineerde opbouw	U	2018	134.677	86.369	48.308	0	0	0	0
Wireless omgeving (WiFi)	U	2022	0	182.100	-182.100	0	0	0	0
Zaaksysteem aanschaf	U	2022	200.000	0	200.000	0	0	0	0
Overige kredieten	U		1.025.304	419.799	605.505	0	0	0	0
Overige kredieten	I bijdragen derden		-2.670	0	-2.670	0	0	0	0
Totaal programma 10 Bedrijfsvoering en inkomsten			12.432.176	4.778.702	7.653.474	800.092	1.438.457	325.794	1.049.250
Totaal generaal			72.626.957	12.514.343	60.112.614	13.002.511	3.456.801	2.210.861	3.335.250

Overzicht van baten en lasten per taakveld

(x € 1, - is voordeel en + is nadeel)

Omschrijving taakveld	Begrotingsjaar 2023			Begrotingsjaar 2024			Begrotingsjaar 2025			Begrotingsjaar 2026		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
0.1 Bestuur	3.113.163	24.235	3.088.928	3.084.831	24.235	3.060.596	3.084.651	24.235	3.060.416	3.084.561	24.235	3.060.326
0.2 Burgerzaken	1.283.602	622.184	661.418	1.600.655	1.061.184	539.471	1.590.257	1.031.204	559.053	1.590.257	1.031.204	559.053
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	871.986	712.267	159.719	858.623	712.267	146.356	863.197	712.267	150.930	863.152	712.267	150.885
0.4 Overhead	23.605.308	200.474	23.404.834	21.940.434	200.474	21.739.960	21.722.440	200.474	21.521.966	21.673.920	200.474	21.473.446
0.5 Treasury	471.881	201.599	270.282	411.703	422.321	-10.618	391.162	430.871	-39.709	369.345	257.086	112.259
0.61 OZB woningen	584.903	7.310.568	-6.725.665	588.270	7.374.881	-6.786.611	588.270	7.439.194	-6.850.924	588.270	7.439.194	-6.850.924
0.62 OZB niet-woningen	117.919	6.996.992	-6.879.073	119.014	6.996.992	-6.877.978	119.014	6.996.992	-6.877.978	119.014	6.996.992	-6.877.978
0.63 Parkeerbelasting	0	2.397.714	-2.397.714	0	2.397.714	-2.397.714	0	2.397.714	-2.397.714	0	2.397.714	-2.397.714
0.64 Belastingen overig	16.515	211.968	-195.453	16.545	211.968	-195.423	16.545	211.968	-195.423	16.545	211.968	-195.423
0.7 Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds	114.576	113.610.789	-113.496.213	114.576	117.381.380	-117.266.804	114.576	119.964.299	-119.849.723	114.576	109.215.465	-109.100.889
0.8 Overige baten en lasten	39.181	1.326.754	-1.287.573	-224.158	1.338.572	-1.562.730	-453.155	1.299.052	-1.752.207	-847.872	1.306.026	-2.153.898
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	0	0	0	1.440	0	1.440	1.440	0	1.440	1.440	0	1.440
0.10 Mutaties reserves	5.422.122	5.347.840	74.282	3.714.487	3.096.841	617.646	3.109.235	3.260.031	-150.796	2.077.148	2.635.814	-558.666
0.11 Resultaat van de rekening van baten en lasten	-1.019.389	0	-1.019.389	6.170.916	0	6.170.916	9.789.422	0	9.789.422	430.945	0	430.945
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	3.813.720	6.650	3.807.070	3.813.720	6.650	3.807.070	3.813.720	6.650	3.807.070	3.813.720	6.650	3.807.070
1.2 Openbare orde en veiligheid	1.995.004	37.306	1.957.698	1.864.097	37.306	1.826.791	1.842.465	37.306	1.805.159	1.844.641	37.306	1.807.335

Omschrijving taakveld	Begrotingsjaar 2023			Begrotingsjaar 2024			Begrotingsjaar 2025			Begrotingsjaar 2026		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
2.1 Verkeer en vervoer	7.833.388	306.132	7.527.256	7.814.131	306.070	7.508.061	7.867.420	306.016	7.561.404	7.984.685	306.466	7.678.219
2.2 Parkeren	1.550.724	35.808	1.514.916	1.543.075	35.808	1.507.267	1.540.211	35.808	1.504.403	1.565.723	35.808	1.529.915
2.5 Openbaar vervoer	73.154	5.027	68.127	73.142	5.027	68.115	73.128	5.027	68.101	73.128	5.027	68.101
3.1 Economische ontwikkeling	1.308.317	797	1.307.520	1.222.087	797	1.221.290	1.221.856	797	1.221.059	1.221.856	797	1.221.059
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	-909.783	-445.774	-464.009	-989.528	-454.774	-534.754	-1.115.788	-456.774	-659.014	-1.116.159	-456.745	-659.414
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	198.860	296.779	-97.919	198.649	296.779	-98.130	198.496	296.779	-98.283	198.550	296.779	-98.229
3.4 Economische promotie	1.017.661	824.473	193.188	854.600	824.473	30.127	821.235	824.473	-3.238	821.315	824.473	-3.158
4.1 Openbaar basisonderwijs	7.036	0	7.036	7.036	0	7.036	7.036	0	7.036	7.036	0	7.036
4.2 Onderwijshuisvesting	3.479.025	221.150	3.257.875	3.435.391	221.150	3.214.241	3.278.272	221.150	3.057.122	3.278.272	221.150	3.057.122
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	3.072.047	1.187.785	1.884.262	3.072.013	1.187.785	1.884.228	3.071.988	1.187.785	1.884.203	3.071.988	1.187.785	1.884.203
5.1 Sportbeleid en activering	1.080.933	227.969	852.964	1.080.912	227.969	852.943	1.080.912	227.969	852.943	1.080.912	227.969	852.943
5.2 Sportaccommodaties	3.911.408	1.123.999	2.787.409	3.853.930	1.112.982	2.740.948	3.860.241	1.128.732	2.731.509	3.850.965	1.106.682	2.744.283
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	3.789.321	1.097.357	2.691.964	3.770.010	1.097.357	2.672.653	3.770.736	1.097.357	2.673.379	3.770.736	1.097.357	2.673.379
5.4 Musea	576.936	0	576.936	590.136	0	590.136	601.136	0	601.136	612.136	0	612.136
5.5 Cultureel erfgoed	104.870	6.326	98.544	104.870	6.326	98.544	104.870	6.326	98.544	104.870	6.326	98.544
5.6 Media	1.758.323	313.357	1.444.966	1.757.849	313.357	1.444.492	1.757.375	313.357	1.444.018	1.757.375	313.357	1.444.018
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	8.845.861	330.249	8.515.612	8.745.309	330.249	8.415.060	8.624.941	330.249	8.294.692	8.648.759	330.249	8.318.510

2023

Omschrijving taakveld	Begrotingsjaar 2023			Begrotingsjaar 2024			Begrotingsjaar 2025			Begrotingsjaar 2026		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	9.264.633	1.347.552	7.917.081	8.616.056	1.317.628	7.298.428	8.610.623	1.317.628	7.292.995	8.610.477	1.317.628	7.292.849
6.2 Toegang en eerste-lijnsvoorzieningen	4.135.377	0	4.135.377	4.135.377	0	4.135.377	4.135.377	0	4.135.377	4.135.377	0	4.135.377
6.3 Inkomensregelingen	17.268.460	14.741.797	2.526.663	17.268.275	14.711.797	2.556.478	17.268.275	14.711.797	2.556.478	17.268.275	14.711.797	2.556.478
6.4 Wsw en beschut werk	8.742.435	0	8.742.435	8.404.492	0	8.404.492	8.098.943	0	8.098.943	7.760.667	0	7.760.667
6.5 Arbeidsparticipatie	2.109.125	0	2.109.125	2.115.114	0	2.115.114	2.158.042	0	2.158.042	2.209.616	0	2.209.616
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	2.206.332	482.571	1.723.761	1.932.332	482.571	1.449.761	1.932.332	482.571	1.449.761	1.932.332	482.571	1.449.761
6.71a Huishoudelijke hulp (WMO)	5.842.482	0	5.842.482	5.842.482	0	5.842.482	5.842.482	0	5.842.482	5.842.482	0	5.842.482
6.71b Begeleiding (WMO)	5.107.518	0	5.107.518	5.107.518	0	5.107.518	5.107.518	0	5.107.518	5.107.518	0	5.107.518
6.71c Dagbesteding (WMO)	1.885.196	0	1.885.196	1.885.196	0	1.885.196	1.885.196	0	1.885.196	1.885.196	0	1.885.196
6.71d Overige maatwerkarrangementen (WMO)	1.942.365	94.000	1.848.365	1.948.983	94.000	1.854.983	1.955.998	94.000	1.861.998	1.955.998	94.000	1.861.998
6.72a Jeugdhulp begeleiding	2.816.578	0	2.816.578	2.794.660	0	2.794.660	2.794.660	0	2.794.660	2.794.660	0	2.794.660
6.72b Jeugdhulp behandeling	1.368.490	0	1.368.490	1.368.490	0	1.368.490	1.368.490	0	1.368.490	1.368.490	0	1.368.490
6.72c Jeugdhulp dagbesteding	1.368.490	0	1.368.490	1.368.490	0	1.368.490	1.368.490	0	1.368.490	1.368.490	0	1.368.490
6.72d Jeugdhulp zonder verblijf overig	1.368.490	0	1.368.490	1.368.490	0	1.368.490	1.368.490	0	1.368.490	1.368.490	0	1.368.490
6.73a Pleegzorg	1.368.490	0	1.368.490	1.368.490	0	1.368.490	1.368.490	0	1.368.490	1.368.490	0	1.368.490
6.73b Gezinsgericht	1.368.490	0	1.368.490	1.368.490	0	1.368.490	1.368.490	0	1.368.490	1.368.490	0	1.368.490
6.73c Jeugdhulp met verblijf overig	1.368.490	0	1.368.490	1.368.490	0	1.368.490	1.368.490	0	1.368.490	1.368.490	0	1.368.490

824

Omschrijving taakveld	Begrotingsjaar 2023			Begrotingsjaar 2024			Begrotingsjaar 2025			Begrotingsjaar 2026		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
6.74a Jeugdhulp behandeling GGZ zonder verblijf	1.368.489	0	1.368.489	1.368.489	0	1.368.489	1.368.489	0	1.368.489	1.368.489	0	1.368.489
6.74b Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	2.629.851	0	2.629.851	2.629.851	0	2.629.851	2.629.851	0	2.629.851	2.629.851	0	2.629.851
6.74c Gesloten plaatsing	535.343	0	535.343	535.343	0	535.343	535.343	0	535.343	535.343	0	535.343
6.81a Beschermd wonen (WMO)	20.000	582.424	-562.424	20.000	0	20.000	20.000	0	20.000	20.000	0	20.000
6.81b Maatschappelijke en vrouwenopvang (WMO)	82.810	0	82.810	82.810	0	82.810	82.810	0	82.810	82.810	0	82.810
6.82a Jeugdbescherming	579.348	0	579.348	579.348	0	579.348	579.348	0	579.348	579.348	0	579.348
6.82b Jeugdreclassering	361.232	0	361.232	361.232	0	361.232	361.232	0	361.232	361.232	0	361.232
7.1 Volksgezondheid	2.533.639	0	2.533.639	2.533.621	0	2.533.621	2.533.689	0	2.533.689	2.533.689	0	2.533.689
7.2 Riolering	5.703.643	6.134.587	-430.944	5.629.073	6.061.474	-432.401	5.728.629	6.160.763	-432.134	5.832.009	6.264.402	-432.393
7.3 Afval	6.944.971	7.869.503	-924.532	6.946.818	7.870.798	-923.980	6.944.122	7.867.895	-923.773	6.943.950	7.867.895	-923.945
7.4 Milieubeheer	3.425.291	0	3.425.291	3.535.294	0	3.535.294	3.415.297	0	3.415.297	3.415.297	0	3.415.297
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	338.483	283.785	54.698	336.662	278.685	57.977	333.877	271.585	62.292	336.370	271.585	64.785
8.1 Ruimte en leefomgeving	3.979.094	275.739	3.703.355	3.187.939	221.739	2.966.200	3.187.787	221.739	2.966.048	3.187.787	221.739	2.966.048
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	-1.592.311	-506.072	-1.086.239	-1.352.558	-821.346	-531.212	-180.908	-628.896	447.988	175.553	300.982	-125.429
8.3 Wonen en bouwen	3.345.741	2.070.977	1.274.764	3.179.316	2.051.942	1.127.374	3.172.043	2.032.909	1.139.134	3.133.492	2.012.093	1.121.399
Totaal taakvelden	177.915.637	177.915.637	0	179.043.428	179.043.428	0	182.069.299	182.069.299	0	171.520.567	171.520.567	0

De gemeente Maashorst kent in de begroting een onderverdeling naar programma's en Maashorst taakvelden.

De Maashorst taakvelden betreft in enkele gevallen een clustering van BBV taakvelden. Deze indeling is in de financiële administratie eveneens vastgelegd.

In de administratie zijn op een gedetailleerder niveau ook alle posten opgenomen op grootboekrekeningen. Hierbij hanteren we de volgende uitgangspunten:

- Elke grootboekrekening is gekoppeld aan één programma en één Maashorst taakveld.
- Elke grootboekrekening is gekoppeld aan één van de voorgeschreven taakvelden zoals die bij ministeriële regeling zijn vastgesteld (artikel 66 BBV).

Leidraad voor de koppeling aan taakvelden is het Iv3-informatievoorschrift van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

Conform het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) is hieronder een overzicht opgenomen met het verdelingsprincipe (cijfers 2023) op basis waarvan de taakvelden over de programma's zijn verdeeld.

Omschrijving taakveld en programma	Lasten 2023	Baten 2023	Saldo 2023
1 Veiligheid			
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	3.187.787	221.739	2.966.048
1.2 Openbare orde en veiligheid	-180.908	-628.896	447.988
Totaal programma 1 Veiligheid	5.808.724	43.956	5.764.768
2 Verkeer en vervoer			
0.10 Mutaties reserves	1.645.613	1.597.495	48.118
2.1 Verkeer en vervoer	7.833.388	306.132	7.527.256
2.2 Parkeren	1.550.724	35.808	1.514.916
2.5 Openbaar vervoer	73.154	5.027	68.127
Totaal programma 2 Verkeer en vervoer	11.102.879	1.944.462	9.158.417
3 Economie en toerisme			
0.10 Mutaties reserves	952.774	497.169	455.605
3.1 Economische ontwikkeling	1.308.317	797	1.307.520
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	-909.783	-445.774	-464.009
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	198.860	296.779	-97.919
3.4 Economische promotie	1.017.661	824.473	193.188
Totaal programma 3 Economie en toerisme	2.567.829	1.173.444	1.394.385

Omschrijving taakveld en programma	Lasten 2023	Baten 2023	Saldo 2023
4 Onderwijs			
0.10 Mutaties reserves	0	186.143	-186.143
4.1 Openbaar basisonderwijs	7.036	0	7.036
4.2 Onderwijshuisvesting	3.479.025	221.150	3.257.875
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	3.072.047	1.187.785	1.884.262
Totaal programma 4 Onderwijs	6.558.108	1.595.078	4.963.030
5 Sport, cultuur, recreatie en natuur			
0.10 Mutaties reserves	17.800	571.418	-553.618
5.1 Sportbeleid en activering	1.080.933	227.969	852.964
5.2 Sportaccommodaties	3.911.408	1.123.999	2.787.409
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	3.789.321	1.097.357	2.691.964
5.4 Musea	576.936	0	576.936
5.5 Cultureel erfgoed	104.870	6.326	98.544
5.6 Media	1.758.323	313.357	1.444.966
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	8.845.861	330.249	8.515.612
Totaal programma 5 Sport, cultuur, recreatie en natuur	20.085.452	3.670.675	16.414.777
6 Sociaal Domein			
0.10 Mutaties reserves	582.424	65.529	516.895
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	9.264.633	1.347.552	7.917.081
6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	4.135.377	0	4.135.377
6.3 Inkomensregelingen	17.268.460	14.741.797	2.526.663

Omschrijving taakveld en programma	Lasten 2023	Baten 2023	Saldo 2023
6.4 Wsw en beschut werk	8.742.435	0	8.742.435
6.5 Arbeidsparticipatie	2.109.125	0	2.109.125
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	2.206.332	482.571	1.723.761
6.71a Huishoudelijke hulp (WMO)	5.842.482	0	5.842.482
6.71b Begeleiding (WMO)	5.107.518	0	5.107.518
6.71c Dagbesteding (WMO)	1.885.196	0	1.885.196
6.71d Overige maatwerkarrangementen (WMO)	1.942.365	94.000	1.848.365
6.72a Jeugdhulp begeleiding	2.816.578	0	2.816.578
6.72b Jeugdhulp behandeling	1.368.490	0	1.368.490
6.72c Jeugdhulp dagbesteding	1.368.490	0	1.368.490
6.72d Jeugdhulp zonder verblijf overig	1.368.490	0	1.368.490
6.73a Pleegzorg	1.368.490	0	1.368.490
6.73b Gezinsgericht	1.368.490	0	1.368.490
6.73c Jeugdhulp met verblijf overig	1.368.490	0	1.368.490
6.74a Jeugdhulp behandeling GGZ zonder verblijf	1.368.489	0	1.368.489
6.74b Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	2.629.851	0	2.629.851
6.74c Gesloten plaatsing	535.343	0	535.343
6.81a Beschermd wonen (WMO)	20.000	582.424	-562.424
6.81b Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)	82.810	0	82.810
6.82a Jeugdbescherming	579.348	0	579.348
6.82b Jeugdreclassering	361.232	0	361.232
Totaal programma 6 Sociaal domein	75.690.938	17.313.873	58.377.065

Omschrijving taakveld en programma	Lasten 2023	Baten 2023	Saldo 2023
7 Volksgezondheid, milieu en duurzaamheid			
0.10 Mutaties reserves	0	41.977	-41.977
7.1 Volksgezondheid	2.533.639	0	2.533.639
7.2 Riolering	5.703.643	6.134.587	-430.944
7.3 Afval	6.944.971	7.869.503	-924.532
7.4 Milieubeheer	3.425.291	0	3.425.291
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	338.483	283.785	54.698
Totaal programma 7 Volksgezondheid, milieu en duurzaamheid	18.946.027	14.329.852	4.616.175
8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing			
0.10 Mutaties reserves	1.425.511	610.164	815.347
8.1 Ruimte en leefomgeving	3.979.094	275.739	3.703.355
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	-1.592.311	-506.072	-1.086.239
8.3 Wonen en bouwen	3.345.741	2.070.977	1.274.764
Totaal programma 8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	7.158.035	2.450.808	4.707.227
9 Bestuur en dienstverlening			
0.10 Mutaties reserves	0	17.222	-17.222
0.1 Bestuur	3.113.163	24.235	3.088.928
0.2 Burgerzaken	1.283.602	622.184	661.418
Totaal programma 9 Bestuur en dienstverlening	4.396.765	663.641	3.733.124

Omschrijving taakveld en programma	Lasten 2023	Baten 2023	Saldo 2023
10 Bedrijfsvoering en inkomsten			
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	871.986	712.267	159.719
0.4 Overhead	23.605.308	200.474	23.404.834
0.5 Treasury	463.881	201.599	262.282
0.61 OZB woningen	584.903	7.310.568	-6.725.665
0.62 OZB niet-woningen	117.919	6.996.992	-6.879.073
0.63 Parkeerbelasting	0	2.397.714	-2.397.714
0.64 Belastingen overig	16.515	211.968	-195.453
0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	114.576	113.610.789	-113.496.213
0.8 Overige baten en lasten	39.181	1.326.754	-1.287.573
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	0	0	0
0.10 Mutaties reserves	798.000	1.760.723	-962.723
0.11 Resultaat van de rekening van baten en lasten	-1.011.389	0	-1.011.389
Totaal programma 10 Bedrijfsvoering en inkomsten	25.600.880	134.729.848	-109.128.968
Totaal generaal	177.915.637	177.915.637	0

1^e termijn Algemene beschouwingen begroting 2023-2026 Maashorst Vooruit

Gemeente Maashorst d.d. 15-10-2022

Voorzitter,

Voor onze fractie zijn de werkwijze en de tijdslijnen naar het begrotingsdebat op 3 november niet geheel duidelijk gebleken. Tijdens de gezamenlijke commissievergadering van 13 oktober jl. hebben wij al enkele politieke vragen gesteld. Wij waren in de veronderstelling dat de 1e schriftelijke termijn bedoeld was om onze algemene beschouwingen (opinie) te delen. Dat blijkt niet zo te zijn. De gekozen manier van werken lijkt een mix te zijn van de 'Landerdse en Udense werkwijze'. Gezien het rommelige verloop van de commissievergadering, onduidelijkheid omtrent het proces én de korte voorbereidingstijd, pleiten wij dan ook voor een evaluatie hiervan om de volgende jaren soepeler te laten verlopen. Dat is door het college gelukkig al toegezegd en we bieden ons aan om hieraan deel te nemen.

Qua korte voorbereidingstijd wil Maashorst Vooruit nu al concreet voorstellen om te gaan werken met een zogenaamde 'zomerkadernota'. Dit houdt in dat we voor het zomerreces op basis van de mei-circulaire al een kadernota opstellen waarin de wensen van de raad worden opgenomen. Hierdoor sluit de begroting in het najaar al veel beter aan op de richting van de raad en verwachten wij dat ook het proces soepeler zal verlopen. Naar aanleiding van deze door ons gestelde vraag in de commissie vergadering van 13-10, heeft de wethouder financiën hierop aangegeven dit zeker mee te willen nemen in de evaluatie.

Gezien het feit dat wij reeds in de commissievergadering al politieke vragen gesteld hebben zullen wij ons hier beperken tot enkele vragen die n.a.v. de vragen en beantwoording van de andere partijen bij ons nader zijn opgekomen. Onze algemene politieke beschouwingen bewaren we voor de 2e termijn tijdens de RV van 3-11-2022.

Onderstaand per programma onze aanvullende vragen:

Financieel/Algemeen:

- Tijdens de commissievergadering van 13-10-2022 stelden wij een aanvullende (technische) vraag inzake de voorgenomen opname van een geldlening à EUR 50 Mio in de loop van 2022. Zie ook de 'staat van opgenomen geldleningen'. Onze vraag was of deze ook daadwerkelijk was opgenomen. U gaf aan dat dit niet het geval was. Wij zouden graag zien dat dit dan ook wordt aangegeven in de eerder genoemde staat van opgenomen geldleningen. Wij gaan er vanuit dat de rentelasten van deze

voorgenomen lening niet zijn opgenomen in de begroting? Mocht dat wel het geval zijn dan zien wij dat uiteraard graag gecorrigeerd.

Programma 1 Veiligheid:

- De overlast in onze natuurgebieden neemt ogenschijnlijk toe. Denk aan stropen, afvaldumpingen, motorcrossen etc. Hiervoor zijn onvoldoende 'groene' BOA's beschikbaar en vanuit de BOA's wordt aangegeven dat ze onvoldoende uitgerust zijn om deze overlast tegen te gaan. Wij hebben begrepen dat de uitbreiding van de BOA capaciteit aan een 'blauwe' BOA wordt uitgegeven. Hoe kijkt u aan tegen de vermeende ondercapaciteit van groene BOA's?

Programma 3 Economie en toerisme:

-Onlangs is er een gezamenlijke bijeenkomst georganiseerd door de ondernemersverenigingen uit al onze kernen van de gemeente. Hierbij werd het idee geopperd om een overkoepelend platform op te richten om de belangen van al onze ondernemers gezamenlijk te behartigen en met één stem naar o.a. de gemeente te kunnen optrekken. Deze plannen dienen wat ons betreft uitgewerkt te worden door de ondernemersverenigingen zelf, maar daarbij dient wat ons betreft de gemeente te ondersteunen en te faciliteren. In de begroting wordt gesproken over een structurele investering van 20/k per jaar voor de stimulering van het MKB (o.a. ond.verenigingen). Zijn in deze kosten ook de ondersteuning zoals hierboven door ons aangegeven meegenomen? En hoe ziet u de rol van onze gemeente hierin?

-Recreatie en toerisme is een sector die we als gemeente willen ondersteunen om hiervan een nog sterkere pijler van onze lokale economie te maken. Een toerist gaat echter zelden op vakantie in een gemeente, maar vaak in een gebied/streek. We zijn dan ook blij dat er in de 'branding' hierop wordt ingezet. De verschillende belangengroeperingen van toeristisch- en recreatieve ondernemers opereren echter nog te veel langs elkaar heen. Wij horen signalen vanuit de sector dat hier behoefte aan is. Ook hier geldt dat het initiatief hiervoor naar onze mening uit de ondernemers zelf moet komen en dat wij als gemeente zouden moeten ondersteunen en faciliteren. Wij zien een structurele investering van 68/k per jaar voor bevordering toerisme. Zijn in deze kosten ook de ondersteuning zoals hierboven door ons aangegeven meegenomen? En hoe ziet u de rol van onze gemeente hierin?

- In het verleden is de Palmstaat te Schaijk aangewezen om een Natuurpoort te realiseren. Wat is de status hiervan?

- Aan de zuidelijke rand van natuurgebied de Maashorst te Uden valt ons op dat er beperkte toeristische/recreatieve faciliteiten aanwezig zijn. Zoals gezegd zien wij de ondersteuning van toerisme en recreatie als een belangrijke economische pijler voor onze gemeente. Het zou wat ons betreft dan ook een welkome aanvulling zijn op de bestaande faciliteiten. Hoe kijkt u hier tegenaan en zijn er wellicht al ontwikkelingen die spelen?

Programma 4 Onderwijs:

- Wij missen een toelichting op de inzet van NPO-middelen. Wat gaan we hier mee extra doen?

Programma 5 Sport, Cultuur, recreatie en natuur:

- Tijdens de 'corona periode' is eens te meer gebleken hoe belangrijk het is voor de jeugd om buiten te kunnen spelen. De verschillen tussen de dorpen en de wijken in de dorpen worden als groot ervaren. Hierdoor kan er overlast ontstaan op sommige plekken waar wel voldoende faciliteiten aanwezig zijn. Wij pleiten voor een integraal onderzoek naar speelveldjes/speelfaciliteiten in onze gemeente en indien nodig een aanpassing en/of realisatie van (extra) faciliteiten. Daarbij zijn wij van mening dat dit zoveel als mogelijk in overleg en in de uitvoering hiervan, samen met de inwoners van die wijken dient te gebeuren. Wat is uw visie hierop?

- Het subsidiebeleid t.a.v. onze verenigingen in de gemeente dient geharmoniseerd te worden. U

trekt voor een onderzoek daarnaar 60/k uit specifiek voor harmonisatie huur en tarieven accommodaties verenigingsleven. Wordt hierbij ook onderzoek gedaan naar de harmonisatie van de subsidies? Op welke termijn verwacht u een voorstel te kunnen doen voor de harmonisatie?

- Wij zouden graag zien dat het bestaande openbare groen in onze gemeente daar waar nodig een revitalisering ondergaat indien het niet meer aansluit bij de huidige behoefte (denk aan gebruik, maar ook aan klimaatadaptief en biodiversiteit). Wat is uw visie hierop?

- De laatste maanden bereiken ons veel berichten van de kap van bomen. Veelal veroorzaakt door overlast aan eigendommen en zieke bomen. Wij hebben in ons bestuursakkoord een ambitie om (opnieuw) de groenste gemeente van Nederland te worden. Wij zien dat er extra budget voor natuurontwikkeling wordt vrijgemaakt en dat er ook al nieuwe natuur wordt aangeplant, echter is het ons niet duidelijk of hier al een beleid voor ontwikkeld is?

Programma 6 Sociaal Domein:

- Er wordt eenmalig 274/k uitgetrokken voor de realisatie van scootmobielstallingen bij bestaande seniorencomplexen. Maashorst Vooruit is blij te zien dat er hiervoor faciliteiten worden gerealiseerd. Echter, navraag leert dat dit enkel geldt voor seniorencomplexen in Uden, Volkel en Odiliapeel en dus niet in Reek, Schaijk en Zeeland. Wat is hiervan de reden en bent u bereid om hiervoor alsnog budget voor vrij te maken?

- We willen veel bereiken op het gebied van burgerparticipatie. Onduidelijk voor ons is wat de huidige stand van zaken is en daarmee dus ook wat er anders/verbeterd moet worden aan het eind van 2023. Ook is ons niet duidelijk hoe dit wordt gemeten? Ook zien wij maar 5 acties terug. Hoe gaan we andere doelen bereiken als we daar geen acties op uitzetten?

- Er wordt gesproken over "Inwoners met een krappere beurs (m.n. kinderen) worden niet belemmerd om mee te doen". Hoe gaat u dit uitvoeren? Is hier reeds beleid voor opgesteld?

Programma 7 volksgezondheid, milieu en duurzaamheid:

- Wij juichen de inzet van een transitie-manager tbv de landbouwtransitie toe. Gezien de spanningen die heersen rond dit onderwerp n.a.v. o.a. de stikstofproblematiek en het wantrouwen naar 'de overheid', zijn wij van mening dat de transitie-manager zoveel als mogelijk een onafhankelijke rol zou moeten pakken. Omdat wij als gemeente de kosten hiervoor betalen kan dit door partijen gezien worden als afhankelijkheid van de gemeente en derhalve niet objectief. Wat kunt/gaat u doen om de onafhankelijkheid van de transitie-manager te waarborgen?

- In het vastgestelde addendum grootschalige opwek zon- en windenergie wordt een minimale lokaal eigendom van 50% als belangrijk criterium gesteld. In de praktijk zal dit neerkomen op lokale energiecoöperaties. Dit is een relatief nieuw fenomeen waardoor het voor onze inwoners lastig kan zijn om zich hierin te organiseren. Hierdoor zou de realisatie van projecten vertraging kunnen oplopen. Er zijn echter organisaties zoals ULECO die hier ervaring mee hebben én kennis kunnen leveren. Ter ondersteuning van ULECO is ook (eenmalig) geld beschikbaar gesteld. Wij zien echter graag dat er een bredere en structurele samenwerking gaat ontstaan tussen de verschillende stakeholders zoals gemeente, inwoners, coöperaties en financierders. Doel hiervan is het versnellen van het opzetten van energiecoöperaties. Hoe kijkt u hier tegenaan en heeft u hier al een visie op en/of concrete plannen.

Programma 8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing:

- Het kerkbezoek neemt al jaren gestaag af. In veel van onze kernen dreigen daardoor met name christelijke kerken leeg te komen staan. Aangezien vele van deze gebouwen een cultuurhistorische en/of monumentale status hebben, pleiten wij voor behoud hiervan. Een herbestemming van gebruik ligt wat ons betreft voor de hand. Er wordt eenmalig geld gereserveerd voor de uitwerking

van een Kerkenvisie in 2023. Wanneer kunnen wij een structureel beleid/visie verwachten? Zijn er op dit moment al concrete objecten waar een herbestemming speelt?

- Het lijkt erop dat de invoering van de omgevingswet wederom wordt uitgesteld. Deze vertraging moet wat ons betreft zo min mogelijk negatieve effecten hebben op de dienstverlening naar onze inwoners toe. Heeft u inzichtelijk wat de gevolgen van eventuele uitstel zijn op de vergunningsverlening voor onze inwoners?

- Onze woningbouw opgave is landelijk en lokaal gezien zeer groot waarbij vele partijen betrokken zijn. Dit zorgt voor uitdagingen, maar wat ons betreft biedt dit ook kansen. Door samenwerking met de verschillende stakeholders (denk aan o.a. grondeigenaren, agrariërs, financierders, projectontwikkelaars) denk wij dat dit voor een extra versnelling en schaal- en efficiencyvoordelen kan en zal leiden. Wij pleiten dan ook voor een gezamenlijke structurele aanpak. Wat is uw visie hierop?

- Wij zijn blij met de inzet van onze gemeente om de woningbouw te versnellen en zien goede concrete ontwikkelingen daarin. Denk aan De Ruiter te Uden, inbreidingslocaties te Volkel en plan Repelakker te Zeeland. In Schaijk is men voornemens om Akkerwinde fase III te ontwikkelen. Het is ons echter niet duidelijk wat de status hiervan is?

- In de versnellingsagenda voor woningbouw wordt ook gesproken over flexibele woonvormen. Hiervoor heeft Maashorst Vooruit eerder dit jaar schriftelijke vragen gesteld over het schaijkse initiatief "De Bonkelaar" waarbij men flexibele woningen wenst te realiseren. Wij gaven toen aan dat dit project wellicht als pilot kan dienen voor de rest van onze gemeente op het gebied van flexibele woonvormen en dat u met hen nader in gesprek zou gaan. U zegde dat toe, maar ons is niet duidelijk wat de status hiervan is en of dit project inderdaad als pilot kan dienen voor de gehele gemeente?

- Per 1 januari 2023 dienen op zichzelf staande kantoorpanden met een oppervlakte van >100 m² een minimaal energielabel C te hebben geregistreerd. Indien dit niet het geval is mag er in principe geen gebruik meer gemaakt worden van het kantoorpand. De gemeente is het bevoegd gezag om de handhaving hierop te doen. Heeft u inzichtelijk om welke panden het in onze gemeente gaat en wat de status is van deze verplichting energielabel C? Op welke wijze gaat u handhaven?

Programma 9 Bestuur en dienstverlening:

- Er wordt aangegeven dat er een intern meldpunt komt voor 'overbodige regels'. Wij zouden dit meldpunt ook voor onze inwoners (externen) willen openstellen. Is dat mogelijk?

Programma 10 Bedrijfsvoering en inkomsten:

- Onze dienstverlening wordt steeds meer ontsloten door digitalisering. Dat is voor velen onder ons efficiënte manier van het regelen van zaken met de gemeente. Het is echter niet voor iedereen zo vanzelfsprekend doordat men digitaal onwetend/onhandig is. Wat ons betreft moet onze inwoner het kanaal kiezen wat bij die persoon past. De organisatie moet dan ook alle gangbare kanalen toegankelijk houden voor onze inwoners. Digitalisering moet geen doel op zich worden; het moet ondersteunend zijn. Welk visie heeft u hierop?

Namens de fractie Maashorst Vooruit,

Bas Keijzer
Fractievoorzitter

Algemene beschouwingen Programmabegroting 2023 (collegeversie)

Allereerst willen wij vanuit PRO onze waardering uitspreken voor de wijze van samenwerken binnen de raad en tussen raad, college en de ambtelijke organisatie in dit eerste jaar van de raadsperiode.

De sfeer tijdens de commissie- en raadsvergaderingen is goed. En we zien de conservatieve oppositie-coalitieverhoudingen verdwijnen en langzaam plaats maken voor een meer constructieve manier van werken. Door goed naar elkaars argumenten en ideeën te luisteren om vervolgens op democratische wijze te komen tot weloverwogen besluiten.

Dat is een compliment aan de raad zelf, maar zeker ook aan het college.

Bestuursakkoord en programmabegroting

De ambitie die het bestuursakkoord al uitstraalde zien we terug in deze programmabegroting. Dat doet ons goed, maar baart ons ook zorgen. Zorgen over de haalbaarheid binnen deze nog resterende jaren, de veelheid en complexiteit van de programmaonderdelen en dat, wat er vanuit Den Haag allemaal op het bordje van de gemeenten is gelegd en mogelijk nog gaat worden gelegd.

Ook zien we tot nu toe nog weinig concrete stappen in de realisatie. Zorgvuldigheid in de voorbereiding is goed, maar soms lijkt het telkens weer leggen van de focus op het uitspreken van de ambities een herhaling van zetten.

Dat alles moet dan ook nog eens worden uitgevoerd door een organisatie die we zeker nog niet goed op de rit hebben staan. En dat merken ook onze inwoners. De werkzaamheden die een herindeling met zich meebrengt ijlen nog flink na, de personele bezetting is nog niet op orde, mensen gaan en mensen komen en het is goed te merken dat iedereen zijn weg nog goed moet weten te vinden binnen de ambtelijke organisatie. Een soepele dienstverlening aan de inwoners laat helaas dan ook nog flink te wensen over.

Ondanks het feit dat wij vanuit PRO graag een ambitieuze, vooruitstrevende en vernieuwende gemeente willen zijn, horen wij graag van het college wat hún bedenkingen zijn bij de realisatie en de haalbaarheid van deze veelheid aan programmaonderdelen binnen het gegeven tijdbestek (zie de woningbouwopgave, de invoering van de omgevingswet, de uitvoering van de Regionale Energiestrategie (RES), de Lokale Ontwikkelagenda Bescherm Wonen etc.). Nemen we dan, zeker gezien de huidige tijdgeest en de opgaven die er liggen, eigenlijk niet te veel hooi op de vork nemen en moeten we mogelijk prioriteiten stellen? Of hoe denkt het college dit alles met de beschikbare personele capaciteit tijdig te kunnen realiseren?

1. Veiligheid

Op het gebied van veiligheid en openbare orde zien we dat er lering is getrokken uit de coronacrisis, de opvang van vluchtelingen uit Oekraïne en de crisisopvang van asielzoekers. Wij vinden dat voor hen die het even niet zonder extra ondersteuning af kunnen, de gemeenschap klaar staat en de

gemeente ondersteunt waar nodig. Wij ondersteunen dan ook de extra aandacht die nu gaat worden gegeven aan crisisbeheersing en rampenbestrijding.

Proactief handelen en een goede regionale samenwerking binnen de Veiligheidsregio Brabant-Noord zijn hierbij wat PRO betreft essentieel. Wat ons betreft mag het college dan ook opschieten met het uitwerken van concrete plannen van langdurige opvang van vluchtelingen en asielzoekers.

2. Verkeer en vervoer

Bereikbaarheid van de kernen, wijken, en met name ook het voor de gehele gemeente Maashorst belangrijke centrum van Uden en ons mooie natuurgebied De Maashorst, krijgt de komende jaren veel aandacht en er zal een lange termijn mobiliteitsplan worden opgesteld. PRO stelt de fietser en de voetganger daarbij graag voorop ten opzichte van gemotoriseerd verkeer. Dit zal de bereikbaarheid, veiligheid en gezondheid - kortom de leefbaarheid in onze gemeente - alleen maar ten goede komen. Wij vragen het college dan ook dit als advies zeer ter harte te nemen.

Voor de voetganger valt er overigens nog veel te verbeteren. Probeer maar eens een stuk te gaan wandelen zonder continu onderbrekingen, doodlopende voetpaden en onveilige oversteken tegen te komen. Dat moet je dan echt goed plannen.

Voor wat betreft het centrum van Uden zal de centrumvisie in uitvoering komen. Zoals gezegd zien wij graag dat het winkelcentrum fiets- en voetgangersvriendelijker wordt en er minder plaats is voor auto's. Wij willen het college dan ook op het hart drukken om hier, bij zowel het opstellen van een nieuw parkeerbeleid als met het herinrichten van het centrum van Uden, rekening mee te houden.

De auto midden in het centrum van Uden moeten parkeren is niet per se noodzakelijk, ook niet voor de winkelcentrumondernemers. Rondom het centrum zijn hiervoor genoeg mogelijkheden en dan kunnen we van het centrum een écht leefbaar centrum maken. En kijk hierbij ook eens naar hoe andere gemeenten dit hebben gedaan, bijvoorbeeld door meer tactische parkeergeleiding naar lege plekken op parkeerplaatsen en in parkeergarages.

3. Economie en toerisme

Economische groei is een belangrijk speerpunt in het bestuursakkoord. Dit geldt voor zowel bestaande als nieuwe ondernemingen, maar zeker ook voor de ontwikkelingen op het gebied van recreatie en toerisme. Hierbij zullen het centrum van Uden en natuurgebied De Maashorst belangrijke nieuwe pijlers zijn. Het is goed dat in de begroting ruimte is om Maashorst met actieve marketing sterker op de kaart te zetten en ook het Platform Toerisme Maashorst extra subsidie ontvangt voor het ontwikkelen van recreatieve activiteiten.

De status Nationaal Park heeft veel meerwaarde voor de natuur in De Maashorst zelf en door de aanverwante activiteiten zijn er legio positieve neveneffecten voor de (natuurlijke) omgeving, en dus ook voor de regionale economie. PRO wil het college dan ook vragen juist hier die extra aandacht en snelheid te geven die het verdient.

4. Onderwijs

PRO omarmd de ontwikkelingen op het gebied van Integrale KindCentra. Na IKC Mellepark volgt in 2023 de bouw van IKC West aan de Sint Annastraat in Uden.

PRO is groot voorstander van een 'Integrale Ontwikkelaanpak' waarin een stimulerende, niet-formele leeromgeving met oog voor talentontwikkeling van onze jeugd centraal staat. Integrale KindCentra kunnen hier, zeker wanneer de onderwijsactiviteiten worden gecombineerd naschoolse sportactiviteiten, recreatieve activiteiten en buurtactiviteiten, in hoge mate aan bijdragen. De verbinding tussen onderwijs en zorg en welzijn zou hierbij naar onze mening ook een van de prioriteiten moeten zijn. Het biedt mogelijkheden om mogelijk toekomstige problemen preventief aan te pakken. De school is vaak een vindplaats voor jongeren met een zorg- of ondersteuningsvraag, persoonlijk of voor wat betreft het gezin. Wij vragen het college dit laaghangend fruit te plukken.

5. Sport, cultuur, recreatie en natuur

Wij zien dat nadrukkelijk wordt ingezet op het creëren van de toegevoegde waarde van sport voor het sociaal domein. Met name het oog op gezondheid en participatie vinden wij dat vanuit PRO een positieve ontwikkeling.

In de Programmabegroting staat vermeld dat het college binnen de bestaande structuur en middelen, nieuwe accenten wil aanbrengen en dit vertalen in prestatieafspraken met instellingen over cultuureducatie. Dat ondersteunen wij. Wel vragen wij het college om ook aandacht te hebben voor andere culturele initiatieven zoals harmonieën, fanfares, muziek- en toneelgezelschappen, theater, poppodia, kunstklassen en carnavalsverenigingen. Ook zij brengen lokaal cultuur naar de inwoners, waarbij het ook nog eens bijdraagt aan educatie, ontspanning en welzijn. Wij zijn van mening dat de gemeente binnen haar mogelijkheden een actieve faciliterende rol moet nemen en deze initiatieven financieel moet ondersteunen, daar waar initiatieven het financieel niet rond kunnen krijgen.

Ook wil het college samen met heel veel mensen uit de cultuursector nieuw, ambitieus cultuurbeleid maken in 2023 en misschien zelfs wel dé culturele 'hoofdstad' van Noord-Brabant worden. Om deze ambitie waar te maken, zien wij, dat er naast het ondersteunen van het initiatief 'Passie voor Pasen', verder geen middelen zijn opgenomen in de begroting. PRO wil het college vragen hiervoor middelen beschikbaar te stellen.

Met de lokale media zijn afspraken gemaakt over publicaties en uitzendingen, waarbij we de raads- en commissievergaderingen in eigen beheer vanuit onze nieuwe raadzaal uitzenden. Evaluatie van de afspraken met DTV vindt in 2023 plaats. Wij vragen het college om hierbij het integraal op televisie uitzenden van commissie- en raadsvergaderingen mee te nemen en de beschikbaar te stellen subsidie hierop waar nodig aan te passen. PRO is van mening dat dit zal bijdragen aan meer beleving bij de lokale politiek, meer transparantie van bestuur en het vergroten van het vertrouwen in politiek.

Op het gebied van natuur en klimaatadaptatie zien wij veel terugkomen van wat wij als PRO hebben opgenomen in ons verkiezingsprogramma. We hebben begrepen dat de gemeente Maashorst op

initiatief van PRO inmiddels partner is geworden van het Deltaplan Biodiversiteitsherstel en daarmee bij de uitvoering van haar plannen gebruik zal maken van de kennis die binnen dit consortium aanwezig is. Klimaatadaptatie en biodiversiteitsherstel kennen grote uitdagingen. Wij zijn dan ook zeer content met het opstellen van een Duurzaamheidsagenda 2023-2050 voor de gemeente Maashorst met doelen, leidende principes en uitgangspunten als leidraad voor toekomstige keuzes.

6. Sociaal domein

De belangrijkheid van de aanwezigheid van wijkcentra en ontmoetingspleinen wordt door het college onderkent. Net als het college ziet PRO dit als een sterke sociale basis waar inwoners in hun buurt op kunnen terugvallen. Het zijn basisvoorzieningen die raken aan alle aspecten van het dagelijkse leven, vormen een vangnet voor ondersteuning en zijn een vindplaats voor hulpvragen.

Vanuit PRO omarmen we het beleid om meer decentraal en wijkgericht te gaan werken op het gebied van WMO, participatie en jeugdzorg. De belangrijkheid van ontmoetingspleinen en wijkcentra hierbij kunnen wij dan ook alleen maar benadrukken. Wij roepen het college dan ook op om dit voor de lange termijn structureel te faciliteren en te financieren.

In de Programmabegroting valt te lezen dat de gemeente Maashorst een zeer hoge weerstandratio heeft - zelfs veel hoger dan andere gemeenten - en daarmee financieel de zaken goed op orde. Daarbij kennen wij binnen onze gemeente ook een zeer hoge Algemene Reserve, zeg maar het spaarbankboekje van de gemeente. Dat op zich is mooi, maar geld krijgt pas zijn werkelijke waarde als je er iets mee doet! Dán pas hebben inwoners er wat aan.

De huidige energiekosten en de extreem hoge inflatie brengen mensen en organisaties in grote financiële problemen. En het eind is nog niet in zicht. Daarom stelt PRO voor om een deel van de Algemene Reserve te oormerken voor het voorkomen van armoede en schuldenproblematiek. Ook bij stichtingen, verenigingen en het midden- en kleinbedrijf ontstaat energiearmoede. PRO ziet graag dat het college dit zo spoedig mogelijk aangepakt.

In algemene zin kunnen we stellen dat schuldenproblematiek vaak gepaard gaat met andere problemen. Naast schuldhelpverlening zal ook op dit vlak hulp geboden moeten worden. Wij vinden het belangrijk om mensen die in de schulden komen, niet enkel middelen te geven om van die schulden af te komen, maar ze ook bij te staan in het leren om schulden te voorkomen. Inzetten op preventie vinden wij daarom belangrijk. We willen het college daarom ook vragen te kijken naar een bredere schuldenaanpak die verder rijkt dan enkel de financiële problemen.

Op het gebied van jeugd en ouderen zien we goede ontwikkelingen. Om snel, laagdrempelig en dichtbij huis jeugdhulp te kunnen realiseren wordt budget uitgetrokken voor de inzet van praktijkondersteuners bij huisartsen. Dat vinden wij een goede ontwikkeling waarbij we het college aanbevelen om daarbij verbinding en samenwerking te zoeken bij de 'vindplaatsen' scholen, ontmoetingspleinen, wijkcentra en organisaties als Compass.

Voor ouderen in onze gemeente zien wij met veel belangstelling uit naar de invulling van het, door de raad geïnitieerde, Masterplan Ouderenbeleid.

7. Volksgezondheid, milieu en duurzaamheid

Duurzaamheid, klimaat en energie hebben altijd al de bijzonder aandacht van PRO. Daarom ziet u dit vanuit onze fractie met regelmaat terugkomen in onze initiatieven en bij beraadslagingen in commissie- en raadsvergaderingen. Wij hebben veel van de punten op dit gebied in ons verkiezingsprogramma al terug kunnen zien in het bestuursakkoord. Ook in de vertaling naar deze programmabegroting zien we dit weer terugkomen.

We zullen nog lastige keuzes moeten maken bij de uitwerking van de Regionale Energiestrategie (RES) bij de grootschalige opwekking van energie. Zeker daar, waar we natuur moeten inruilen voor het opwekken van energie. Dat was voor de leden van PRO reden om alvast bij de ministeries van Defensie en Klimaat en Energie te informeren naar de mogelijkheden van ontheffing op de hoogtebeperking voor het mogelijk kunnen plaatsen van windmolens.

In het kader van de landbouwtransitie ondersteunen wij het beleid van het college om in gesprek te gaan met de agrariërs in onze gemeente en samen te kijken naar de mogelijkheden. De extra middelen en het aanstellen van een transitie-manager zien wij als een zeer welkome aanvulling op dit beleid. Daarbij zien wij vanuit PRO veel mogelijkheden in bijvoorbeeld kringlooplandbouw en op het gebied van recreatie.

8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

Er is de laatste jaren al veel gezegd en geschreven over de versnelling van de woningbouw in onze gemeente. We hebben een mooie Woonvisie opgesteld en onlangs presenteerde het college de Versnellingsagenda Woningbouw waarmee bij veel inwoners de indruk werd gewekt dat er nu dan toch echt snel gebouwd zou gaan worden. Maar niets was minder waar. Deze versnellingsagenda legt dan mogelijk wel een goed fundament aan organisatorische en procesmatige voorwaarden, maar van daadwerkelijk versneld bouwen is voorlopig nog geen sprake.

Wij spreken dan ook de hoop uit dat de nieuw aan te trekken woningbouwregisseur hier dan wel een essentiële, actieve en versnellende rol in zal gaan spelen.

PRO vindt het belangrijk om snel meer duidelijkheid te geven aan de inwoners over wat, waar en wanneer er nu precies concreet gebouwd gaat worden en roept het college hiertoe op. De behoefte bij de verschillende doelgroepen is groot.

9. Bestuur en dienstverlening

Al lange tijd is inwonerparticipatie een belangrijk speerpunt voor PRO. Het is al jaren erg lastig gebleken om inwoners te bereiken. Vooral jongeren blijven daarbij te veel achter. Wij hebben het college daarom bij het opstellen van het bestuursakkoord al opgeroepen op om aan de slag te gaan met nieuwe vormen van (digitale) participatie en vragen het college om zich daarbij ook hard maken voor volwaardige en representatieve jongerenparticipatie en -beleid.

Wij zijn verheugd te lezen dat volgend jaar wordt gestart met het opstellen van een 'Maashorstagenda' in overleg met inwoners en het maatschappelijk middenveld. Dit sluit goed aan bij de verschillende ideeën die PRO in haar verkiezingsprogramma had staan. We kijken dan ook met smart uit naar de plannen van het college bij de invulling van dit programma.

Een goede bereikbaarheid van de gemeente voor de inwoners laat tot op dit moment nogal te wensen over. Met grote regelmaat bereiken ons berichten van inwoners dat de gemeente niet of niet goed bereikbaar is, die niet weten waar ze met hun vragen terecht kunnen, van het kastje naar de muur worden gestuurd en vaak niet of te laat geholpen worden. PRO ziet hier graag snel verandering in. Binnen het gehele dienstverleningsconcept zien wij belangrijke verbeterpunten op het gebied van communicatie en klanttevredenheid en spreken de wens uit dat verbeteringen snel merkbaar zullen zijn. We roepen het college op om op dit punt snel en innovatief te handelen.

10. Bedrijfsvoering en inkomsten

De mate van investeringen in de organisatie, de organisatiecultuur en het optimaliseren van de bedrijfsvoering geven ons de indruk dat de noodzaak van een goed werkende organisatie wordt onderschreven.

Er wordt daarbij ook veel geïnvesteerd in de ICT-omgeving, maar tegelijkertijd bekruipt ons het vervelende gevoel of we dit wel allemaal goed op de rit gaan krijgen. Ziet het college in dat er in de afgelopen periode al (te) veel problemen op dit gebied zijn geweest en dit absoluut bijzondere aandacht behoeft? Vanuit PRO zien wij de noodzaak van een gedegen integrale aanpak waarbij dit niet alleen het domein is van de afdeling ICT.

Zoals al te lezen viel in de inleiding van deze Algemene Beschouwingen zijn wij positief gestemd over de ambities in ons bestuursakkoord, over de uitwerking hiervan in de Programmabegroting die nu voorligt en over samenwerking binnen het lokale bestuur.

Maar we hebben ook zorgen bij de realisatie. We zien visie, een gedegen voorbereiding, maar we hebben helaas nog maar weinig garen op de klos. De zorgen die PRO heeft, zien wij graag snel weggenomen.

Cock de Jong
Fractievoorzitter PRO

Algemene beschouwingen 2023

SP Maashorst

Bij het behandelen van de programmarekening in juli hebben we kritisch gekeken naar wat we aan onze inwoners beloofd hadden en wat we ook daadwerkelijk uitgevoerd hebben. Deze begroting hebben we gekeken of er voor alle plannen en ambities ook geld beschikbaar is. En daar vallen ons enkele zaken op:

- De SP staat voor goede huisvesting voor iedereen, van starters tot ouderen. We zijn blij dat na jaren vrijemarktdenken nu het besef komt dat we hier als gemeente beter in moeten sturen en meer de regie moeten nemen. Containerhuisjes zijn een pleister op een gapende wond, die wij liever goed behandeld zien worden. In 2019 reserveerden we 6% van de Udense begroting voor het programma woningbouw. In 2020 4%. In 2021 5%. Voor het komende jaar is 4% van de begroting van Maashorst gereserveerd voor woningbouw.

We zitten in een crisis. Er zijn nauwelijks huizen voor onze inwoners. Dit heeft zijn oorzaak in het lage aanbod, oftewel er is afgelopen jaren veel te weinig gebouwd. De SP roept dit al jaren en we zien gelukkig dat de urgentie ook bij het college leeft. Het is daarom des te opvallender dat er minder geïnvesteerd wordt dan voorgaande jaren. Dit zou betekenen dat we enkel door op een andere manier te werken, we onze ambitie om uit deze crisis komen te gaan halen.

“Het faillissement van de woningmarkt blijkt uit het feit dat wanneer coöperaties en projectontwikkelaars jaren te weinig betaalbare huizen bouwen we de oplossing zoeken in het slopen van goedkope huizen en het bouwen van containerhuisjes.”

Graag zouden we hierop nadere toelichting willen.

- In 2035 wil de gemeente Maashorst energieneutraal zijn, dat is over 12 jaar. Willen we dit zelfopgelegde doel halen dan moeten we grote stappen zetten. Wanneer we zien dat we nog 4 jaar bezig zijn met het opstellen van een duurzaamheidsagenda betwijfelen wij of de ambities en urgentie binnen de door ons opgelegde termijn haalbaar zijn. Er moet veel gebeuren in een markt die iedere dag verandert. Wanneer gaan we onderzoeken of basaltaccu's in woonwijken te realiseren zijn? Wat zijn de ontwikkelingen omtrent waterstof en kunnen we daarop inspelen? Moeten we daar bij gasloze wijken nu al rekening mee houden? Onlangs besprak de raad het probleem van parkeren en opladen van elektrische auto's in woonwijken. Over 7 jaar wordt er geen benzinemotor meer gemaakt. Ook dit staat op het lijstje van de wethouder om te onderzoeken. De SP vraagt zich af, ondanks de bevestiging van wethouder van den Heuvel of we voldoende middelen hiervoor beschikbaar hebben. Wij vinden het aan de generaties na ons niet uit te leggen wanneer we de deadlines moeten doorschuiven omdat er te weinig in geïnvesteerd is in oplossingen. Wij willen echt benadrukken dat de SP vindt dat hier voldoende geld voor uitgetrokken moet

worden opdat we komend jaar niet te maken hebben met uitgestelde onderzoeken of steeds weer de vraag voor pleisterbudgetten. **Graag hierop ook een reactie.**

- Dan het sociaal domein. Het valt ons op dat ondanks de toezegging van de wethouder hier nauwelijks geld bij komt, ondanks:
 - stijgende armoede: 1 op de 10 kinderen groeit inmiddels op in armoede.
 - steeds duidelijk wordende problematiek in schuldhulpverlening.
 - de inflatie en de stijgende kosten door de verschrikkelijke oorlog in Oekraïne.
 - energiearmoede waar steeds meer gezinnen mee kampen...

“Bij een ziekte maken we een behandelplan. Wat is de oorzaak en hoe kunnen we die oorzaak aanpakken zodat de ziekte verdwijnt. In de politiek zien we helaas dat het zelden verder komt dan het plakken van pleisters door overal toeslagen voor te verzinnen”

Kortom, het is moeilijker dan ooit om rond te komen, zelfs met een modaal inkomen. Daardoor zien we dat steeds meer huishoudens moeten uitwijken naar de voedselbank. We zien jongeren die een valse start maken in hun volwassen leven. En ook het MKB heeft het zwaar: niet alleen door stijgende energieprijzen, maar ook door Corona en het aflossen van in coronatijd opgebouwde belastingschuld. Toch zien we in de begroting dat voor bijvoorbeeld inkomensregeling, armoedebeleid en schuldhulpverlening in 2023 niet meer geld uitgetrokken wordt dan in 2022.
Hoe gaan we onze inwoners met deze groeiende problemen helpen zonder extra investeringen?

- In het stuk over volksgezondheid lezen we “De beste manier van zorg verlenen, is het voorkomen van zorg voor zowel jeugd als volwassenen. We zetten daarom extra in op preventie...”

Dat klopt... maar preventie is geen eufemisme voor bezuiniging, het is een investering: iets wat je naast het huidige aanbod doet zo dat de zorgvraag slinkt.

Hoe denkt het college zonder extra middelen het huidige aanbod te behouden én een goed nieuw preventiebeleid te starten?

- De SP staat ervoor om inwoners zo veel mogelijk te betrekken. Daarom verbazen wij ons erover dat we 150 duizend euro aan regionale samenwerking uitgeven, maar voor participatie met de eigen inwoners slechts een fractie hiervan uitgetrokken wordt. Dit terwijl het vertrouwen in de politiek landelijk maar zeer zeker ook lokaal zo ontzettend laag is. Daarom vinden we het belangrijk dat inwoners gehoord worden en zich ook gehoord voelen. Initiatieven als de G1000 van 8 jaar geleden hebben geen herhaling mogen krijgen.

Hoe kijkt het college hier tegenaan en wanneer kunnen we dergelijke initiatieven verwachten.

“De verharding in de maatschappij is een symptoom van het wantrouwen in de politiek. Groeperingen die tegen elkaar weggezet worden enkel omdat de oplossing van het grote onderliggende probleem voor zich uitgeschoven wordt. Hierdoor krijgen populistische onnodig ruimte om ongefundeerd verdeeldheid te zaaien.”

- In het voorjaar hebben we laten zien dat de gemeente Maashorst in staat is om vluchtelingen humanair op te vangen. Aan de andere kant van Nederland verzuipen de inwoners van Ter Apel in het onvermogen van Den Haag. De gemeente Maashorst legt de ambitieladder op alle niveaus zo hoog, maar op dit vlak blijven we helaas achter. Laat aan de rest van Nederland zien dat het mogelijk is om een wezenlijk aantal statushouders een humanair onderdak te bieden. En doe dat vooral in combinatie met het woonprogramma. Want we zien ook veel inwoners op een huis wachten.

Kunnen we hier enig initiatief van het college verwachten?

- Het geld klotst tegen de plinten omhoog. Het weerstandsvermogen geeft aan hoeveel geld we apart hebben liggen om risico's op te vangen. Een weerstandsvermogen betekent dat je een reservepotje hebt. Bijvoorbeeld wanneer je wasmachine stuk is en je een nieuwe moet kunnen kopen. Daar waar de meeste gemeenten tevreden zijn met een weerstandsvermogen tussen de 1,4 en 2,0. Met de raad is afgesproken dat deze tussen de 1 en de 2 zou moeten liggen, desondanks wil ons college vasthouden aan 4,45%. Wanneer onze wasmachine stuk is kunnen we dus 4 nieuwe kopen. In procenten lijkt dat allemaal niet zo spectaculair maar we praten over een pot met geld van zo'n 80 miljoen euro.

Waarom wil het college hieraan vasthouden?

Om het weerstandsvermogen te kunnen beoordelen wordt gebruik gemaakt van de onderstaande waarderingstabel, gebaseerd op de uitgangspunten van het Nederlands Adviesbureau Risicomanagement (NAR):

Ratio	Betekenis
> 2	Uitstekend
1,4 tot 2,0	Ruim voldoende
1,0 tot 1,4	Voldoende
0,8 tot 1,0	Matig
0,6 tot 0,8	Onvoldoende
< 0,6	Ruim onvoldoende

De SP vindt dit een tweeledig probleem.

Het weerstandsvermogen loopt al jaren jaarlijks op, dus schijnbaar komt er te veel geld binnen. We vragen dus aan onze inwoners te veel belasting.

Is het college het met de SP eens dat je je inkomsten moet afstemmen op je uitgaven (of andersom), en hoe kunnen we dat corrigeren?

Kan dit bijvoorbeeld bijgesteld worden door een korting op de afvalstoffenheffing?

Er is dus veel, heel veel incidenteel geld beschikbaar om plannen uit te voeren.

We snappen dat je natuurlijk niet je volledige reservepotje moet uitgeven maar wanneer we 20 miljoen teruggeven aan de inwoners blijft het weerstandsvermogen nog boven de 3, wat al onnodig hoog is. We gaan dan van 2 keer uitstekend naar 1,5 keer uitstekend wanneer we de uitgangspunten van het Nederlands Adviesbureau

Risicomanagement aanhouden. De SP zou graag een aantal voorstellen ter inspiratie en overdenking willen meegeven:

- Subsidie beschikbaar stellen zodat huiseigenaren met een kleine portemonnee hun huis kunnen verduurzamen, bijvoorbeeld met isoleren.
 - Energietoeslag voor alle huishoudens
 - Onderzoek starten naar een lokaal/regionaal energiebedrijf omdat wanneer energie in private handen zit dit leidt tot exorbitante kosten. Energietoeslag voor verenigingen, mkb en winkeliers.
 - Aanvulling op het mantelzorgcompliment en de vrijwilligersbijdrage
 - Extra hulp aan de slachtoffers van de bewindvoerder zoals een noodfonds
 - Een eenmalige korting op bouwgrond voor sociale woningbouw in 2023
 - De ontwerpfouten uit de verbouwing van het gemeentehuis halen, zoals bijvoorbeeld een niet af te sluiten raadszaal.
- Verder zijn we blij dat het onderhanden werk geactualiseerd is en zijn benieuwd naar de uitkomsten. Hier zat 41 miljoen vast in projecten die niet uitgevoerd werden. Wanneer iets 8 jaar geen prioriteit heeft, is het dan belangrijk, want omgekeerd, als het belangrijk is, kan het dan 8 jaar wachten?
Is het college bereid om in het begrotingsjaar met initiatieven en voorstellen te komen naar de raad om dit incidentele geld een nuttige besteding te geven?

“Of het de wooncrisis, de bankencrisis, de energiecrisis of wat voor crisis dan ook is, wat opvalt is dat deze sectoren continue te maken hebben met een terugtrekkende overheid en meer vrijheid voor het markt-denken. En wanneer het fout loopt is de rekening voor de inwoners”

Samengevat en afsluitend

We hebben een heel ambitieus bestuursprogramma vastgesteld, maar de SP mist de ambitie in de uitvoering. We zien ook dat het college deze ambities met twee handen wil aanpakken, maar we zien ook dat er nauwelijks extra investeringen zijn om onze ambities te waarborgen.

Maak nú geld vrij. Ruim de oude plannen op, verlaag het weerstandsvermogen en doe vooral méér aan de problemen waar mensen mee zitten. Investeer in woningbouw, duurzaamheid en sociale zaken.

Algemene beschouwing op de begroting 2023 van de Gemeente Maashorst

Uden, oktober 2022

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	1
Inleiding	2
Veiligheid	3
Verkeer en vervoer	3
Economie	4
Onderwijs	4
Sport, cultuur en recreatie	5
Sociaal Domein	5
Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	7
Bedrijfsvoering	7
Bestuur en dienstverlening	7

Inleiding

UdenPlusLanderd maakt zich zorgen over het welzijn van onze inwoners. Oorlogsdreiging, top-down klimaatplannen, energietransities, een warrig stikstofbeleid en een hoge asielinstroom. Exorbitante energieprijzen, veel uitgestelde zorg en verdieping van de wooncrisis. Dit alles geeft de burgers het gevoel dat de overheid de grip kwijt is en niet tot goede oplossingen komt. Alom heerst onvrede.

- ✓ UdenPlusLanderd roept het college op om zich teweer te stellen tegen de dwang die door Den Haag aan gemeenten wordt opgedrongen en samen met omringende gemeenten en de VNG politiek Den Haag te bewegen tot een structureel goed asielbeleid. Wel vluchtelingen uit oorlogsgebieden, geen asielzoekers uit veilige landen.

UdenPlusLanderd vindt dat de gemeentelijke politiek leeftijdsvriendelijk moet zijn, dat wil zeggen dat elke leeftijdscategorie in de nieuwe gemeente aandacht verdient. Jonge kinderen moeten in een veilige omgeving kunnen opgroeien. Hun ouders moeten een voldoende levensstandaard hebben om zelf prettig te kunnen leven en om hun kinderen geen belangrijke dingen te hoeven ontzeggen, zoals bijvoorbeeld deelname aan het verenigingsleven en gezonde voeding. Voor volwassenen moet voldoende werkgelegenheid zijn en obstakels hiervoor, zoals het niet voldoende beheersen van de Nederlandse taal, mogen geen sta in de weg zijn, evenmin als fysieke en mentale beperkingen dat mogen zijn.

Iedereen telt mee in onze ogen; iedereen wil meedoen, is onze overtuiging. Mensen die met pensioen zijn, moeten de mogelijkheid hebben om hun kwaliteiten, inzichten en ervaring dienstbaar te maken aan de samenleving. Van hun kennis en deskundigheid moet de samenleving in het algemeen en de politiek in het bijzonder dankbaar gebruik maken, zeker nu in vrijwel alle sectoren het tekort aan personeel hand over hand toeneemt. Onze opvatting dat oudere mensen niet alleen veel te vertellen hebben, maar ook veel te vertellen zouden moeten hebben, verdient ingang in de politiek.

- ✓ UdenPlusLanderd roept het college op om in overleg met de ASD en in samenwerking met het bedrijfsleven maatregelen te nemen om ouderen te bewegen (opnieuw of langer) aan het arbeidsproces deel te nemen.

Wij steunen initiatieven die ten doel hebben jongeren te interesseren voor politiek, maar staan ook voor de politieke bereidheid om ouderen te raadplegen bij belangrijke onderwerpen, zoals vraagstukken op het gebied van mobiliteit en de leefbaarheid van buurten. Politiek wordt naar onze mening pas dan als waardevol ervaren als besluitvorming over zaken die de burger in

zijn of haar woon- en leefomgeving aangaan, voor een belangrijk deel bij de burger wordt neergelegd.

- ✓ Buurthuizen en MFA's zijn essentieel voor de leefbaarheid van wijken en buurten. Welke wijken naast Uden-Zuid ontberen deze faciliteiten?
- ✓ Wanneer kan in Uden-Zuid worden begonnen met de bouw van een MFA en hoe kan dit proces worden versneld?
- ✓ Het plaatsen van bewegingstoestellen in ouderrijke buurten kan een belangrijke functie vervullen voor de leefbaarheid in buurten.

Samenspraak met burgers, kernen, wijken, buurten, maatschappelijke organisaties en ondernemers is een absoluut vereiste om onze nieuwe gemeente een gemeente van alle burgers te laten zijn. Wij stellen vast dat hiervoor inmiddels door het college positieve stappen zijn gezet. Burgers mogen echter bij commissievergadering alleen inspreken op NIET op de agenda staande onderwerpen.

- ✓ UdenPlusLanderd stelt voor dat in de commissievergaderingen burgers op alle onderwerpen mogen inspreken.

Veiligheid

In voorgaande jaren hebben wij gepleit voor meer blauw op straat, met name in de avonduren. De fysieke aanwezigheid van een wijkagent en/of boa, met name in ouderrijke buurten, wekt een gevoel van sociale veiligheid op.

- ✓ Wij vragen ons af in hoeverre er stappen zijn gezet om burgerinitiatieven op het gebied van het bewaken van de verkeersveiligheid en sociale veiligheid te koppelen aan een structurele samenwerking met boa's en wijkagenten?

Verkeer en vervoer

Verkeersveiligheid van jonge en van oudere verkeersdeelnemers kan een flinke impuls goed gebruiken en inmiddels heeft er een inventarisatie van gevaarlijke punten in onze gemeente plaatsgevonden. Een snelle aanpak van deze punten is gewenst. Wij vragen ook aandacht voor veilige, bredere fietspaden in het recreatiegebied De Maashorst, gescheiden van het grazend wild en voorzien van pleisterplaatsen.

- ✓ Momenteel wordt gewerkt aan de herziening van het Gemeentelijk Verkeer en Vervoerplan (GVVP). UdenPlusLanderd is van mening dat het aanpakken van gevaarlijke punten voorrang verdient.

Economie

Het bedrijfsleven, de overheid en andere werkgevers zouden werknemers, in de laatste jaren voor hun uitdiensttreding, bij het pensioen in zicht, door middel van maatschappelijke stages moeten voorbereiden op een rol al dan niet als vrijwilliger voor projecten of doelgroepen waar binding mee wordt gevoeld.

De transitie van de agrarische sector naar een gezond en duurzaam voedselsysteem, met inachtneming van realistische normen voor de uitstoot van milieubelastende stoffen, is niet alleen de agrarische ondernemer gebaat, maar ook de omgeving. In dit proces mag de agrarische sector niet de speelbal zijn van partijpolitieke standpunten. UdenPlusLanderd stelt de continuïteit van onze voedselvoorziening op de eerste plaats.

De hoge energieprijzen treffen niet alleen burgers maar zeker ook onze ondernemers, die zich net aan het herstellen zijn van de coronacrisis.

- ✓ Wat kan de gemeente – aanvullend op de maatregelen die de landelijke overheid in petto heeft en naar analogie van het extra maatwerk voor inwoners - betekenen voor ondernemers die het water aan de lippen staat, als gevolg van de extreme energieprijzen?
- ✓ Zeeland groeit van 6750 inwoners nu, naar 8000 inwoners in de komende jaren. Er worden 400 woningen gebouwd. Hoe staat het college t.o.v. een tweede supermarkt in Zeeland en welke acties kunnen daartoe worden uitgezet?

Onderwijs

Al dan niet vanuit de positie van vrijwilliger is het zaak werk te maken van de inzet van ouderen in het onderwijs. Met name het beroepsgericht onderwijs is gebaat bij inzichten, vaardigheden en ervaring van ouderen.

De regering trekt meer geld uit voor het verbeteren van basisvaardigheden. Vanaf 2023 wordt er jaarlijks 15 miljoen euro extra toegevoegd aan het educatiebudget voor gemeenten. Dit bedrag wordt toegevoegd aan het WEB-budget (Wet Educatie en Beroepsonderwijs).

- ✓ UdenPlusLanderd wordt graag periodiek geïnformeerd over de stappen die worden gezet om laaggeletterdheid aan te pakken en van de resultaten die daarbij worden geboekt.
- ✓ Welke initiatieven worden ondernomen om mensen die digitale vaardigheden missen te scholen, of anderszins voldoende te informeren over gemeentelijke aangelegenheden.

Sport, cultuur en recreatie

Kunst en cultuur zijn belangrijk voor de ontwikkeling van jonge mensen en het gemeentelijk beleid is gericht op de bevordering hiervan. Om redenen van mobiliteit en om de contacten tussen buurtbewoners te bevorderen is UdenPlusLanderd voorstander van zoveel mogelijk aanbod aan cultuur 'op locatie': in MFA's en wijk- of buurtontmoetingsplaatsen.

- ✓ UdenPlusLanderd is voorstander van een cultuurpas voor senioren en vooral in te zetten op daluren. Dit paspoort komt tegemoet aan de behoefte van senioren en maakt de exploitatie van sport -, kunst en cultuurprogramma's meer rendabel.

Sociaal Domein

UdenPlusLanderd ziet een netwerk van voorzieningen ook als een middel om de saamhorigheid van een buurt te vergroten. De buurt, en zeker een buurtgemeenschap waar een hoge mate van onderlinge binding wordt beleefd, beperkt de gevoelens van eenzaamheid en versterkt het gevoel dat er iemand in de buurt is als de situatie daar om vraagt.

UdenPlusLanderd is van mening dat die saamhorigheid extra impulsen krijgt als buurten zelf kunnen beschikken over een buurtgebonden budget voor inspanningen en activiteiten die de sociale leefbaarheid van een buurt versterken.

- ✓ Is het college met ons voorstander van een buurtgebonden budget om de saamhorigheid van buurtgenoten, buurtzorg en de sociale leefbaarheid van een buurt op een hoger plan te brengen?

Als gevolg van de fusie tussen Uden en Landerd en omdat het nieuwe dorps huis in Zeeland is gerealiseerd, komt het oude gemeentehuis van Zeeland en het gemeenschapshuis De Garf beschikbaar voor andere doeleinden, bijvoorbeeld medisch/maatschappelijk.

- ✓ Hoe ziet het college de toekomstige bestemming van deze gebouwen?

Het college kiest voor maatwerk om op aanvraag inwoners voor in totaal €375.000 tegemoet te komen aan de hoge energieprijzen. Het is belangrijk om alle inwoners over deze mogelijkheid te informeren.

- ✓ Niet alleen via de gebruikelijke kanalen, maar ook middels een brief aan alle woonhuisadressen.
- ✓ Wat is de ratio achter de hoogte van dit subsidiebedrag?
- ✓ Welke criteria worden gehanteerd om de hoogte van het subsidiebedrag van een individuele aanvraag te bepalen?

UdenPlusLanderd pleit voor de uitbreiding van zendtijd van de lokale media om deze in staat te stellen commissie – en raadsvergaderingen integraal uit te zenden, meer informatie over de gemeente te verstrekken en voor (veel) meer regionale nieuwsgaring.

- ✓ UdenPlusLanderd vraagt het college hierover met Dtv in overleg te gaan.

[Volksgezondheid, milieu en duurzaamheid.](#)

In 2021 heeft UdenPlus tegen de RES 1.0 gestemd als weerwoord op loze beloften over haalbaarheid en betaalbaarheid. UdenPlusLanderd zet in op een stabiele energievoorziening, klimaatadaptatie en de isolatie van woningen.

De actuele situatie op de energiemarkt benadrukt het stemgedrag destijds van UdenPlus. De Raadsinformatiebrief Actualisatie voortgang in de uitvoering van de RES NOB beschrijft dat de doelstelling van de RES 1.0 om in 2030 1,6 TWh duurzame energie in de regio op te wekken niet wordt gehaald en de lezer wordt er alvast op voorbereid dat de raden op korte termijn wat meer op afstand worden geplaatst bij de verdere besluitvorming over RES 2.0.

Het positieve nieuws is dat kernenergie meer en meer wordt geaccepteerd als een realistisch alternatief voor hernieuwbare energie.

Ten opzichte van 1990 is er sprake van een vermindering van de stikstofuitstoot van ongeveer de helft en destijds zag niemand enig probleem in de natuur. UdenPlusLanderd stelt – juist in tijden van crises en oorlogsdreiging - een stabiele voedselketen op de allereerste plaats en komt op voor de boeren, de beste van Europa.

Alhoewel dit in de begroting niet tot uitdrukking komt, blijft het natuurgebied de Maashorst onderwerp van gesprek door plannen van Team Maashorst over verdere ontwikkeling hiervan. In deze plannen dreigen recreanten het onderspit te delven ten gunste van grote grazers, die zonder afscherming overal mogen grazen. UdenPlusLanderd stelt veiligheid voor de inwoners en bezoekers van de Maashorst op de eerste plaats en staat pal achter veilige recreatie: grote grazers (Wisenten) en recreanten gaan niet samen!

- ✓ Volgens het (vigerend) Manifest 2009 dient recreatie en natuur gezamenlijk te worden ontwikkeld. Waarom wordt dit uitgangspunt ter discussie gesteld?
- ✓ Wat is precies de status van de verdere gebiedsontwikkeling en welke aanpak wordt gehanteerd (eerst een nieuwe gebiedsvisie en pas daarna een nieuwe i-Bep)?

Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

Inmiddels is de Gemeenteraad akkoord gegaan met de versnellingsagenda en wordt de woonvisie opgesteld. Wij vragen daarbij aandacht voor technologische ontwikkelingen, waaronder demotica, die oudere bewoners de mogelijkheid bieden thuis te blijven wonen ook bij ernstige fysieke beperkingen.

- ✓ Wij vragen ons af wat voor onze gemeente de impact is van de dwingende afspraken die de minister met de provincie heeft gemaakt over de bouw van 130.000 woningen.

De speelgelegenheid voor kinderen rondom het kindcentrum De Morgenzon in Zeeland is verre van ideaal. Nu het nieuwe dorps huis, de sporthal en daarbij behorende parkeerplaats zijn voltooiing nadert, stelt UdenPlusLanderd voor om de problematiek rondom de speel[plaats] op te lossen, bijvoorbeeld om de huidige parkeerplaats van het personeel om te vormen tot de speelgelegenheid voor kinderen.

- ✓ Wij vragen het college hierover in gesprek te gaan met het kindcentrum De Morgenzon.

Bedrijfsvoering

In tijden van gierende inflatie en energieprijzen die de pan uitrijzen geeft UdenPlusLanderd prioriteit aan (extra) uitgaven die het welzijn van onze inwoners vergroten. Wij staan dan ook achter de gemeentelijke tegemoetkoming in de hoge energielasten. Dat is anders met de aanleg van groene daken. Nut en noodzaak ontbreken om deze investering per se in 2023 plaats te laten vinden. Het bestuursakkoord strekt zich immers uit tot 2026.

Bestuur en dienstverlening

De gemeente Uden maakt deel uit van allerlei (sub)regionale samenwerkingsverbanden. Zolang die samenwerking concrete voordelen biedt voor onze inwoners is dit een goede zaak. De ervaring gebiedt te zeggen dat onvoldoende communicatie met de burgers plaatsvindt over deze voordelen, terwijl in een aantal gevallen de burger wel meebetaalt aan de samenwerkingsverbanden.

De samenleving wordt geteisterd door een paarse krokodillenplaag. De regelzucht in ons land heeft gigantische proporties aangenomen waar burgers, ondernemers en werknemers onder bezwijken. Met name in cruciale sectoren als het onderwijs en de zorg besteden onderwijzers en zorgverleners ongeveer de helft van hun tijd aan bureaucratische rompslomp.

- ✓ Welke acties onderneemt het college om aan deze bureaucratie een einde te maken en in hoeverre verschaft de Omgevingswet – eenmaal ingevoerd – verlichting.

Programmabegroting 2023-2026 gemeente Maashorst

De eerste algemene beschouwingen in onze nieuwe gemeente zijn een feit. De begroting 2023-2026 laat zien dat wij een financiële gezonde gemeente zijn. Wij hebben met een weerstandsratio van 4,3 gelukkig meer dan voldoende vlees op de botten om tegen een stootje te kunnen.

Onze gemeente is begonnen te werken aan (en met) een ambitieus bestuursakkoord. Voor de Dorpen herkent in dit bestuursakkoord veel punten uit het eigen verkiezingsprogramma. Uit het bestuursakkoord zullen wij in deze beschouwingen regelmatig een quote citeren.

De start van Maashorst kent een aantal strubbelingen. Bijvoorbeeld als het gaat over bereikbaarheid van onze organisatie en een te kort aan personeel. Alle zeilen moeten worden bijgezet om e.e.a. te verbeteren, gelukkig zijn de eerste positieve signalen zichtbaar. In het bestuursakkoord staat niet voor niets: *“We hebben een stevige ambitie als het gaat om dienstverlening, We verhogen de klanttevredenheid”*

In grote lijnen kan Voor de Dorpen zich vinden in de aangeboden begroting en motivatie. Door de begroting lopende geven wij in deze beschouwingen onze accenten en aandachtspunten aan.

2. Verkeer en vervoer

Voor de Dorpen is blij met de opmerking van portefeuillehouder verkeer & vervoer dat deze begroting in lijn is met uitgangspunten van het bestuursakkoord zoals: *“In Maashorst heeft de fiets een streepje voor, Fietspaden zijn er breed en veilig”* en *“Onveilige verkeerssituaties pakken we aan”*

Belangrijk voor inwoners, recreant, toerist maar ook voor werk en schoolverkeer dat onze fietspaden goed onderhouden en veilig zijn. Er moet rekening worden gehouden met een steeds groter aandeel snellere, elektrische fietsers. Gemeente Maashorst dient daar proactief mee om te gaan in nieuwe en onderhoudsplannen. Voorbeelden van fietspaden waar actie nodig is zijn de

paden door het natuurgebied de Maashorst, de Zeelandsedreef en Mgr. Borretstraat.

Het starten met een mobiliteitsplan en het initiatief traject Paalgraven kunnen rekenen op de steun van Voor de Dorpen.

Wij vinden het bereikbaar houden via openbaar vervoer van alle Maashorstse dorpen zeer belangrijk voor de leefbaarheid van onze dorpen.

3. Economie en toerisme

Natuurlijk heten wij gasten van harte welkom in onze mooie gemeente! Naast onze inwoners zien wij in onze dorpen ook graag toeristen fietsen, wandelen en genieten van onze dorpen en de prachtige omgeving. Recreatie en toerisme zijn van groot belang voor de lokale economie van de gemeente Maashorst. Onder andere het natuurgebied de Maashorst zorgt voor inkomsten voor horeca, detailhandel en andere ondernemers in de regio. Het is de taak van de gemeente om te zorgen dat de infrastructuur overal op orde is. Concreet: wij willen zorgen voor goede wandel- en fietspaden in het belang van onze inwoners en gasten. De portefeuillehouder Recreatie & Toerisme geeft aan dat de begroting in lijn is met de ambities uit het bestuursakkoord en dat geeft ons vertrouwen. *“We zetten ons in om de meest aantrekkelijke toeristische gemeente van Brabant te zijn!”*

Voor de Dorpen vindt een (gedeeltelijke) verhoging van de toeristenbelasting zo kort na de invoer ervan vroeg. Zeker gezien de relatief kleine opbrengst zouden wij willen overwegen de verhoging te schrappen tot voor de sector ook in daden onze ambitie duidelijk wordt.

De genoemde aandachtsgebieden economische promotie hebben wij positief ontvangen.

Bestaande bedrijventerreinen (verder) ontwikkelen is prima, maar graag zien wij ook direct een start met ontwikkeling van nieuwe bedrijfsterreinen zodat bedrijven zoveel mogelijk in de eigen kern aan hun toekomst kunnen werken.

In gesprek gaan met de agrarische sector over andere verdienmodellen lijkt niet concreet. Wij zijn benieuwd naar de uitvoering en het bijbehorende prijskaartje.

4. Onderwijs

Fijn dat wordt ingezet op passend onderwijs, op individueel niveau.

Basisonderwijs, kinderopvang en buitenschoolse opvang in alle kernen is belangrijk en goed voor de leefbaarheid van de kernen.

Het al eerder genoemde punt van veilige fietsverbindingen tussen kernen (ook buiten de kom) en middelbare scholen. Verdient ook hier aandacht.

Voor de Dorpen is zeer content dat er ook gedacht wordt aan energiegebruik en ventilatie in nieuwe scholen, met de klimaatcrisis en corona in het achterhoofd. Ook de al bestaande scholen verdienen wat ons betreft op dit punt aandacht.

5. Sport, cultuur, recreatie en natuur

Goed dat er aandacht is voor sport in alle kernen en voor iedereen. *“Iedereen doet mee”*

Ons rijke verenigingsleven – van voetbalclubs tot carnavals- en muziekverenigingen – vormt een belangrijk onderdeel van de identiteit en eigenheid van onze dorpen. Het zorgt niet alleen voor een sterke binding, maar draagt ook bij aan de leefbaarheid. We koesteren dit verenigingsleven. Met een goed beleid voor vrijwilligers en subsidiëring van hun organisaties, kunnen wij dit blijven faciliteren en waarderen. Daarmee zorgen we ervoor dat onze dorpen vitaal blijven. Iedereen in Maashorst moet mee kunnen doen aan sport, cultuur en natuur! De huidige stijging van energiekosten mag niet ten koste gaan van het voorzieningenniveau en dus leefbaarheid! Zo realiseren en behouden we vitale, gezonde en veerkrachtige dorpen.

Een goed subsidiebeleid voor verenigingen en de dorps- en gemeenschapshuizen en dat structureel in stand houden is de wens van Voor de Dorpen. Daarnaast moeten wij er voor zorgen dat de accommodaties blijven voldoen aan de wensen des tijds.

Het gebruik van de diverse media is belangrijk om inwoners goed te informeren en de afstand tot gemeentebestuur klein en laagdrempelig te houden. Het is belangrijk dat de lokale omroep de vergaderingen van de raad op tv uitzendt. Goed dat dit ook later terug te kijken is. Ook aandacht voor de “geschreven” media/weekbladen vindt Voor de Dorpen belangrijk.

6. Sociaal domein

Het sociaal domein heeft een portefeuillehouder die heeft laten blijken om te kunnen gaan met maatwerk. Het adequaat reageren en de betrokkenheid van deze wethouder geeft vertrouwen voor de toekomst. Een toekomst waar maatwerk en de menselijke maat belangrijk zijn om iedereen in onze gemeente de kans te geven mee te doen.

7. Volksgezondheid, milieu en duurzaamheid

Het vaststellen van een duurzaamheidsagenda vinden wij een goede zaak. Ook Afvalinzameling dient voor iedereen laagdrempelig bereikbaar te zijn. Op dit moment dreigt afvalinzameling wat verder van de burger af te komen staan. Dat baart ons zorgen want hierdoor lopen wij het risico dat afval niet altijd op de juiste manier afgevoerd wordt. Voor een gemeente die “*de groenste gemeente*” wil worden geen juist signaal. Voor de Dorpen zal zich, met een kritische blik, actief blijven inzetten voor een gelijkwaardige afvalinzameling voor onze dorpen.

8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

De integrale benadering bij het opstellen van de omgevingsvisie en leefomgeving is volgens ons een prima initiatief. Ook het ontwikkelen van een nieuwe woonvisie, uitwerken versnellingsprogramma en doorvoeren startersregeling zijn goede ontwikkelingen, die wij aandachtig zullen blijven volgen.

Bij het bouwen van woningen vragen wij nadrukkelijk aandacht voor het bouwen voor jongeren. Voor de leefbaarheid van onze dorpen is het behoud van jongeren in onze dorpen van essentieel belang.

Kop in de wind!

**Algemene Beschouwingen
Programmabegroting 2023
Gemeente Maashorst
*EERSTE TERMIJN***

Voorzitter,

Op 2 januari jl. startte de gemeenteraad van Maashorst haar werkzaamheden. Er lag een stevig bestuursakkoord wat vrijwel raadsbreed werd ondersteund. Het CDA is er trots op dat bijna 90% van de wensen en uitgangspunten uit ons verkiezingsprogramma in dit akkoord is teruggekomen. De nu voorliggende begroting is een vertaling van dat akkoord naar plannen en cijfers. Het zou dan ook vreemd zijn wanneer wij in deze algemene beschouwingen met veel wensen zouden komen. We gaan de goede kant op, veel van onze wensen worden op korte of middellange termijn gerealiseerd.

Tegelijkertijd geven de algemene beschouwingen ons ook demogelijkheid om na een dik half jaar in de nieuwe gemeente even pas op de plaats te maken en te reflecteren op wat tot nu toe gebeurd is en waar we nu staan. We startten tenslotte met mooie ambities, maar zien ook dat we op veel vlakken worden ingehaald door de realiteit. Hoge inflatiecijfers en in het bijzonder zeer sterk verhoogde energieprijzen zorgen ervoor dat een begroting die gisteren werd gemaakt morgen alweer achterhaald is. Ook in onze gemeente Maashorst maken mensen zich grote zorgen of ze de energierekening nog wel kunnen betalen, of ze nog wel boodschappen kunnen blijven doen. Vanuit haar zorgplicht zal de gemeente naar vermogen en draagkracht de mensen met de grootste noden moeten ondersteunen. Ook nemen de kosten voor onze eigen projecten, voor de energievoorziening in gemeentelijke gebouwen etc. enorm toe. Dat zorgt er ook voor dat we kritisch moeten kijken naar de cijfers. Is de gebruikte indexering voldoende om de stijgende prijzen ook op langere termijn te kunnen compenseren? De gemeente Maashorst heeft een solide financiële positie, vooral daar waar het gaat om de reserves. We zullen daar in de komende jaren ongetwijfeld een beroep op moeten doen. Dit betekent dat nieuwe ambities die tot een aantal maanden geleden mogelijk uit de reserves konden worden gefinancierd wellicht nog eens tegen het licht moeten worden gehouden. De bomen groeien al lang niet meer tot in de hemel.

De fusie heeft geleid tot een grote druk op het ambtelijk apparaat. Het spreekt voor zich dat iedereen tijd nodig heeft gehad om te wennen aan de nieuwe organisatie, een nieuwe werkomgeving en zelfs nieuwe werkzaamheden. Het effect van die veranderingen wordt nog versterkt door de krapte op de arbeidsmarkt zoals we die in het algemeen ook zien, de gevolgen van Covid-19 (hoog ziekteverzuim) én de naweën van grote bezuinigingsoperaties uit het verleden binnen de ambtelijke organisatie. Daarvan plukken we nu de spreekwoordelijke wrange vruchten. We zien dat binnen die ambtelijke organisatie heel hard wordt gewerkt om alle brandjes te blussen en projecten door te laten lopen. We komen er niet onderuit dat het hiervoor genoemde ook leidt tot ontevredenheid over de snelheid van dienstverlening. Er zullen daarom prioriteiten gesteld moeten worden. We moeten uiteindelijk wel het resultaat gaan zien van de gemeentelijke fusie.

Vraag:

Kan het college aangeven wat het tijdsfad is wat men voor ogen heeft om te komen tot het moment dat de organisatie zich heeft ontwikkeld tot de gewenste professionele en efficiënte organisatie welke men voor ogen heeft? Wanneer kunnen we zeggen: "Hèhè, nu loopt het weer zoals het hoort"?

De wijze waarop deze begroting tot stand is gekomen is ons inziens ook afwijkend van de manier waarop dat in het verleden in de voormalige gemeentes Landerd en Uden gebeurde. We zagen toen dat organisaties en belangengroepen offertes konden indienen. Het zal te maken hebben met de fusie dat dit nu niet gebeurd is, maar het CDA wil wel benadrukken dat we deze werkwijze bij een volgende begroting absoluut weer terug willen zien. Participeren is een **werkwoord**.

Vraag:

Wat gaat het college doen om ervoor te zorgen dat de inwoners bij de volgende begroting weer, zoals vanouds, nadrukkelijk betrokken worden bij de opstelling van de begroting?

Het bestuursakkoord 2022-2026 en het daaraan gekoppelde uitvoeringsplan vormen de basis voor deze begroting. Het CDA Maashorst gelooft in de uitgesproken ambities, maar ziet ook de nodige tegenwind op ons af komen. Het is juist nu van belang dat we samen alles op alles zetten om enerzijds de ambities waar te maken en anderzijds de grote uitdagingen die voor ons liggen aan te kunnen. Daarom gaan we met z'n allen vooruit... met de kop in de wind!

Met betrekking tot de verschillende programma's hebben wij een aantal opmerkingen en vragen. We zullen ze conform de indeling van het bestuursakkoord bespreken. Het moge duidelijk zijn dat bij de verschillende programma's ook overlap zit.

Veiligheid

Een integrale aanpak van veiligheid in onze gemeente vinden we van groot belang. De juiste inzet van alle onderdelen als politie en brandweer blijft noodzakelijk en vraagt om voortdurende evaluatie en prioritering. In het Regionaal Veiligheidsplan worden vijf strategische thema's benoemd welke door ons worden ondersteund. Veiligheid mag echter nooit in het gedrang komen als gevolg van capaciteitsproblemen.

Veiligheid heeft niet alleen te maken met fysieke veiligheid, maar ook met een gevoel van veiligheid. We dringen er daarom op aan om er alles aan te (blijven) doen om dit gevoel te waarborgen. Het CDA heeft ook in de voormalige gemeente Uden aandacht gevraagd voor drugsproblematiek. We zijn blij dat er in de APV een lachgasverbod is opgenomen, maar zien nog steeds dat het gebruik van drugs bij vooral jongeren als gewoon wordt beschouwd. We zijn daarom van mening dat een bijdrage vanuit de gemeente, zowel financieel als organisatorisch aan programma's

omtrent drugsgebruik moet worden voortgezet en waar nodig en mogelijk uitgebreid.

Vraag:

Welke stappen onderneemt het college op dit moment om drugsoverlast en drugsgebruik te minimaliseren?

Verkeer en vervoer

Een goede en veilige bereikbaarheid van alle kernen in onze gemeente zijn natuurlijk van belang. We zien echter dat in met name de voormalige gemeente Landerd veel fietspaden een onderhoudsachterstand hebben, hetgeen leidt tot gevaarlijke situaties.

Vragen:

Kan het college een prioriteitenlijst maken van fietspaden waarvan onderhoud noodzakelijk is en aangeven welke bedragen er eventueel extra nodig zijn de komende jaren om het onderhoud weer op peil te brengen?

Wanneer vindt er, mede in dat kader, een actualisatie plaats van het Gemeentelijk verkeers- en vervoersplan (GVVP)?

Soms vragen wij ons af of er bij gemeentelijke werken ook verder wordt gekeken dan 'de neus lang is'. Zo werd onlangs het eerste gedeelte van de Bosdreef (na de kruising Industrielaan, Rondweg) opnieuw geasfalteerd en de nieuwe bushalte daar aangelegd. Enige tijd geleden stelde het CDA Uden schriftelijke vragen over een veilige doorsteek voor voetgangers richting de Pnemweg-Bosdreef. De onlangs uitgevoerde werkzaamheden zouden daar prima bij aangesloten hebben.

Ook vragen wij hier uw aandacht voor de veiligheid op het fietspad vanaf dat kruispunt richting Bernhoven. Dit fietspad is tevens de landbouwroute Noordelijke Rondweg, maar daarvoor te smal waardoor gevaarlijke situaties ontstaan bij het passeren van fietsers of ruiters door landbouwvoertuigen.

Vragen:

Kan het college met prioriteit kijken naar de situatie ter plaatse en met verbetervoorstellen komen?

Op welke wijze kan het college lokale inclusie toepassen binnen het fietsnetwerk?

Het CDA Uden heeft met een motie (aangenomen op 28 januari 2021) gevraagd om aansluiting bij de ontwikkeling van de snelfietsroute F264 ('Duits Lijntje'). Wat zijn de meest recente ontwikkelingen?

Uden kent voor Nederlandse begrippen een uniek OV knooppunt. Ons Bestuursakkoord benoemt dat wij het OV naar onze kernen willen behouden. Dit kan alleen maar op het moment dat onze inwoners er gebruik van maken en de

mogelijkheid hebben om hiervan gebruik te kunnen maken. De huidige dienstregeling biedt deze ruimte niet. Overstaptijden vanuit het HOV naar het streekvervoer toe komen niet overeen, zodat met op slechts twee minuten na de overstap mist.

Vraag:

Kan het college hierover met de vervoerders in gesprek zodat de overstap naar de kernen weer een juiste aansluiting heeft?

Economie en toerisme

De economische ontwikkeling van de gemeente Maashorst vraagt om visie en daadkracht. In 2020 is de Centrumvisie (Uden) vastgesteld en in juni 2021 is een economische analyse gemeente Maashorst opgesteld door Bureau Berenschot. Uit het eerste is een uitvoeringsplan voortgekomen, hetgeen we ook terugzien in de begroting. Op de totstandkoming van een goede economische visie, die ook wordt vastgesteld door de raad, hebben wij echter nog geen zicht.

Vragen:

Wat is de stand van zaken met betrekking tot een economische visie gemeente Maashorst?

Kan er snel een koppeling worden gemaakt tussen de economische visie en de centrumvisie?

In het bestuursakkoord wordt gesproken over mogelijkheden om leegstand te voorkomen. Wat is de stand van zaken met betrekking tot dit onderzoek? Kunt u, vooruitlopend op wel of geen leegstandsverordening op korte termijn in bijvoorbeeld de APV richtlijnen opnemen voor het uiterlijk van leegstaande panden?

Wat kunt u op korte termijn doen om de uitstraling van specifieke delen van het centrum te verbeteren (bijvoorbeeld de Oranjepassage)?

Het natuurgebied de Maashorst is een belangrijke economische pijler in onze gemeente. Samenwerking is en blijft van groot belang. Wat is de stand van zaken met betrekking tot Team Maashorst? Wat is op dit moment de rol van de gebruikersraad en hoe zijn de verhoudingen met de gemeente?

Onderwijs

Onderwijs is een breed begrip. We willen als CDA Maashorst dan ook aandacht vragen voor de vele aspecten van het onderwijs. De hybride leerweg is een mooi voorbeeld van vooruitstrevend onderwijs waarbij wordt ingespeeld op de behoefte van de markt en jonge studenten/leerlingen. In het kader van de recente ontwikkelingen in de agrarische sector is het juist nu van belang om Agro-proeftuin de Peel nabij Odiliapeel een belangrijke rol te geven in het agrarisch onderwijs. Met behulp van een kringloopcampus kunnen nieuwe en innovatieve ontwikkelingen

worden gestimuleerd. Ook het reguliere basis- en voortgezet onderwijs moet in onze gemeente van hoge kwaliteit zijn. Wij zien een belangrijke rol bij de gemeente om samen met de scholen na te denken over die kwaliteit. Enerzijds door actief mee te denken over de uitdagingen die de krapte op de arbeidsmarkt met zich meebrengt. Dit is onlosmakelijk verbonden met de aantrekkelijkheid van onze gemeente. Wanneer de gemeente Maashorst bekend staat als fijne woon- en werkgemeente faciliteren we daarmee de mogelijkheden voor onderwijsinstellingen om goede leerkrachten aan te trekken. Anderzijds zien we ook dat verschillende scholen het lastig hebben voor wat betreft de huisvesting. De gemeente pakt wat het CDA betreft een actieve rol om scholen te ondersteunen bij deze uitdagingen.

Vragen:

Het Udens College heeft aangegeven dat zelfs de nieuwe huisvesting te klein is voor hun opgaven. Is het college op dit moment in gesprek met het Udens College en liggen er concrete plannen voor uitbreiding? Wordt daarbij gekeken naar innovatieve oplossingen zoals 'optoppen' (met lichte materialen verdiepingen toevoegen aan gebouwen die daar in de oorspronkelijke bouw niet op voorbereid waren)?

In het bestuursakkoord wordt de wens uitgesproken om de school in 't Oventje open te houden. Het is de Maashorstschool niet gelukt om hiertoe samenwerking te zoeken met Kiem. Welke mogelijkheden zijn er nog?

Sport, cultuur, recreatie en natuur

6

Fijn wonen en werken doe je in een gemeente waarin allerlei voorzieningen zijn op het gebied van sport, cultuur, recreatie en natuur. Deze taakveleden zijn ook van belang om toeristen meerdaags aan ons gebied te binden. Met name in sport en cultuur zien we dat vrijwilligers een belangrijke rol spelen in de continuïteit van het aanbod. Sterker nog, ze zijn onmisbaar om verenigingen 'in de lucht te houden'. Het aantal actieve vrijwilligers neemt echter sterk af. Kunnen de verenigingen hun belangrijke taken dus nog wel uitvoeren? Het CDA pleit ervoor om verenigingen waar veel vrijwilligers actief zijn mogelijkheden te bieden om deze vrijwilligers (gesubsidieerd) te laten scholen. Hiermee krijgt de vrijwilliger ook iets terug voor zijn of haar inzet. Er zijn zelfs verplichte opleidingen voor sportverenigingen, maar waarvan het diploma persoonlijk is. Denk aan de verplichte cursus Sociale Hygiëne voor beheerders van kantines. Wanneer een vrijwilliger deze cursus kan volgen, zonder dat dit ten laste komt van de vereniging, snijdt het mes aan twee kanten.

Vraag:

Bent u bereid om naar de hierboven genoemde mogelijkheid van het gratis volgen van dit soort verplichte cursussen te kijken?

Al jarenlang pleit het CDA voor een inclusieve gemeente. Onder andere door middel van een motie in de raad van Uden hebben we de lokale inclusieagenda onder de aandacht gebracht. Het is van belang om zo'n agenda niet alleen te

laten bestaan uit 'mooie woorden', maar ook als basis voor concrete acties. Zo zien we dat evenementen vaak niet toegankelijk zijn voor mensen met een beperking. Hetzelfde geldt voor veel horecabedrijven.

Vraag:

Is het college op de hoogte van de uitdagingen in toegankelijkheid voor mensen met een fysieke beperking bij veel evenementen en horeca in onze gemeente? Bent u bereid daar op korte termijn naar te kijken en wellicht zelfs in de vergunningseisen (evenementen, alcoholvergunning nieuwe bedrijven) mee te nemen?

Sport biedt niet alleen kansen op het gebied van meedoen en gezondheid. Het kan in een aantal gevallen ook leiden tot overlast. We denken dan aan geluid en parkeren. Onlangs werd de raad nog aangeschreven door omwonenden van padelbanen die hun zorgen uitten over de geluidsoverlast. Ook in Reek, waar plannen om de tennisclub en de voetbalclub samen te voegen op één park, en dan op het terrein van de tennisclub huizen te plaatsen, horen wij bezwaren vanuit omwonenden. We snappen de 'spagaat' van het college om vanuit verschillende invalshoeken naar de leefbaarheid van de kernen te kijken en te beslissen en vinden het van groot belang dat we daar met elkaar een goede dialoog over voeren.

Vraag:

Heeft het college alle meldingen van overlast goed in kaart en bent u met de verenigingen in gesprek om deze overlast zoveel mogelijk te beperken? Neemt u deze overlast ook voldoende in ogenschouw bij het verlenen van vergunningen?

7

Overlast is een relatief begrip. We zien ook dat slechts enkele mensen het sportplezier van velen kunnen tegenhouden. Als CDA gaan we zo veel als mogelijk voor het algemeen belang, waarbij het individueel belang niet uit het oog verliezen. Maar soms gaat dat individueel belang te ver. In het bijzonder noemen we hier de motorcross aan de rand van de luchtmachtbasis in Volkel. Een sportclub die alle mogelijke maatregelen heeft genomen om overlast te beperken en toch niet kan functioneren vanwege een enkel bezwaar uit de omgeving.

Vraag:

College, wanneer hakt u de knoop door en geeft u groen licht aan deze club?

In ons verkiezingsprogramma pleiten wij voor meer samenwerking tussen verenigingen. Deze samenwerking is noodzakelijk voor de continuïteit. We zien gelukkig dat steeds meer verenigingen deze samenwerking ook zoeken, maar daarmee zijn we er nog niet. We realiseren ons dat samenwerking tussen verenigingen niet altijd vanzelfsprekend is vanwege onder andere de sportieve rivaliteit en oude 'dorpsstructuren'. En dat is op zich ook goed. Tegelijkertijd moeten al die verenigingen hun terreinen en accommodaties onderhouden, hetgeen vaak dubbel werk betekent.

Vraag:

Geloof het college ook in meer en betere samenwerking tussen verenigingen? Wat doet het college om die samenwerking te bevorderen; wie is daarin de kartrekker? Hoe kijkt u aan tegen de ontwikkeling van omnisportverenigingen?

Sociaal Domein

Met betrekking tot het sociaal domein moet ons direct één ding van het hart. In menig beleidsstuk zien we de term 'data-gestuurd'. We snappen de gedachte hierachter maar zouden in gemeentelijke beleidsstukken binnen het sociaal domein veel vaker de term 'mens-gestuurd' willen zien. In Jeugdzorg hoort het over de jeugd te gaan en veel minder over contracten en organisaties. Liefde, aandacht en perspectief is de basis. Medicalisering moet zo veel als mogelijk worden voorkomen. Daarbij moet ook voortdurend, ook binnen ons eigen gemeentelijk apparaat, gezocht worden naar ontschotting, samenwerking en dwarsverbanden. Wanneer we bijvoorbeeld kijken naar de mogelijkheden voor een carnavals bouwschuur in Schaijk, moet dat niet alleen vanuit het perspectief van het domein Ruimte, maar ook vanuit Jeugd en Participatie. In zo'n carnavalschuur leren jongeren tijdens het bouwen om een sociaal netwerk op te bouwen, ze leren organiseren en ze leren van lassen, timmeren tot financieel beleid. Zo kan er ook een verbinding worden gelegd met WMO en Jeugdzorg. Het is schokkend om te horen dat de wachtlijsten voor de levenseindekliniek steeds langer worden en steeds vaker gevuld door jonge mensen. Vanuit de WMO zou bijvoorbeeld ondersteuning kunnen worden geboden vanuit de zogenoemde 'herstelacademie', waarin ervaringsdeskundigen helpen om problemen kleiner te maken en mensen met suïcidale gedachten weer perspectief te bieden. Kijk dus bij de subsidiering en planvorming vanuit verschillende invalshoeken en domeinen. En wees niet terughoudend wanneer het gaat over innovatie, verder kijken dan de neus lang is en het leren van ervaringen van andere gemeentes en instanties.

Vraag:

Wat is de mening van het college over de hierboven omschreven visie op aanpak van problemen op diverse terreinen van het sociaal domein? Hoe innovatief en 'out of the box' denkend is onze gemeentelijke organisatie?

De gemeente Maashorst kent steeds meer initiatieven als 'deelhuisjes'. We juichen dat als CDA toe, maar het brengt ook ons ook zorgen. Waarom zijn dat soort initiatieven (steeds meer) nodig? Blijkbaar kunnen steeds meer mensen de dagelijkse boodschappen niet meer betalen en nemen hun toevlucht tot deze hulp. Het roept bij ons de vraag op of we wel voldoende inzicht hebben in de armoede problematiek in onze gemeente.

Vraag:

Heeft het college inzicht in wat we noemen 'verborgen armoede' in onze gemeente?

Net als in de voormalige gemeentes Uden en Landerd stuurt Maashorst op veel terreinen vooral op preventie. Prima, want voorkomen is beter dan genezen. Maar zien we hiervan ook resultaat? Kunnen we dat meetbaar of zichtbaar maken, waardoor we beter op en met preventie kunnen sturen?

Vraag:

Heeft het college inzicht in de effectiviteit van preventieprogramma's op verschillende terreinen?

Gemeenschaps- en dorpshuizen vormen evenals MFA's een steeds belangrijker worden middel om de sociale verbinding tussen inwoners te versterken. Vooral daar waar het gaat om ondersteuning bij soms eenvoudig lijkende zaken waar burgers mee te maken hebben. We zijn dan ook heel blij met de recente opening van het nieuwe dorpshuis in Zeeland. Wanneer we praten over preventie op veel terreinen moet de rol van deze locaties niet onderschat worden. In ons verkiezingsprogramma stelt het CDA: "Uden-Zuid is inmiddels uitgegroeid tot een grote kern van onze gemeente. Het verdient net als de andere kernen een buurtcentrum (MFA) waar mensen elkaar kunnen ontmoeten, kennis kunnen delen, samen kunnen eten, verenigingen kunnen vergaderen. Waar een cursus gegeven kan worden voor bijvoorbeeld laaggeletterdheid tegen te gaan. Waar je terecht kan voor info over jeugdhulp, ouderenzorg en andere vragen. Waar je terecht kan voor een kopje koffie en een luisterend oor. Kortom een plek voor jong en oud waar altijd de deur open staat!" In het bestuursakkoord is daarover ook iets over opgenomen. We zouden graag zien dat de diensten en functies die we benoemen op korte of middellange termijn al worden aangeboden aan de inwoners van Uden-Zuid, wellicht in een tijdelijke vorm.

9

Vraag:

Is het college bereid om met ons mee te denken over de mogelijke, al dan niet tijdelijke, vormen van het aanbieden van diensten in de wijk Uden-Zuid?

Voor het zomerreces heeft de raad het college opdracht gegeven om aan de slag te gaan met een integraal masterplan ouderenbeleid en daartoe kaders opgesteld. Wij hebben vernomen dat per 2023 een integrale woon-zorgvisie verplicht is.

Vraag:

Is het college bekend met de verplichte integrale woon-zorgvisie en hoe verhoudt zich dat tot de uitwerking van het masterplan?

Volksgesondheid, milieu en duurzaamheid

Het afgelopen half jaar heeft Brabant en Limburg gekampt met een krapte op het elektriciteitsnetwerk, de zogenaamde netwerkcongestie. Gelukkig ligt dit nu achter ons en kunnen er ook weer bedrijven aansluiten op het net. Hiermee is het ook duidelijk geworden hoe belangrijk opslag is, zeker ook voor onze regio. Het CDA

Uden heeft in de afgelopen vier algemene beschouwingen steeds weer opgeroepen om tot een waterstof tankstation te komen. Tot op heden zien wij hier nog geen progressie in. Wel horen wij van steeds meer ondernemers dat zij in een waterstof tankstation willen investeren.

Vragen:

Is het college bereid om deze bedrijven bij elkaar te roepen en in gesprek te gaan.

Is het college bereid om mee te werken aan waterstof initiatieven?

In onze gemeente zijn veel sportaccommodaties, sommige vallen onder het gemeentelijk vastgoed en sommige zijn eigendom van de vereniging. Op het moment zien we dat niet alleen inwoners het moeilijk hebben om de energierekening te betalen, hetzelfde geldt voor de vele, zo belangrijke sportverenigingen. Juist in deze tijd waarin steeds meer mensen moeite hebben om de eindjes aan elkaar te knopen mag het niet zo zijn dat lidmaatschapsgelden meten worden verhoogd om de kachel te laten branden. Een en ander zou ook kunnen leiden tot ongelijkheid tussen de verschillende sportverenigingen. In ons Bestuursakkoord staat dat wij het gemeentelijk vastgoed gaan verduurzamen. Het moge duidelijk zijn dat de urgentie om dat te doen nu hoog is.

Vragen:

Is het college het met ons eens dat het in dezen geen verschil zou moeten maken of een vereniging van de gemeente huurt of een eigen gebouw heeft?

10

Is het college bereid om met een (revolverend) energiefonds te komen waarvan verenigingen gebruik kunnen maken om versneld te kunnen verduurzamen?

Vinden wij het als lokale gemeenschap acceptabel dat de kinderen met gehoorbescherming buiten moeten spelen? Hetgeen steeds meer het geval is rond de luchtmachtbasis Volkel?

In de raad van de voormalige gemeente Uden heeft het CDA op 4 november 2021 naar aanleiding van het toenemend aantal klachten een motie ingediend met betrekking tot een verzoek aan het ministerie van defensie en de Luchtmacht om geluid te exporteren. Helaas heeft deze motie toen geen steun gevonden. Wij constateren dat het aantal klachten wederom is toegenomen. We benadrukken hier dat we hier niet het debat willen voeren over de nut en noodzaak van de Luchtmacht en ook niet over het verschil tussen de F16 en de F35. Wel constateren wij dat de geluidsbeleving de laatste paar jaar is toegenomen, met name in de kernen Volkel en Odiliapeel. In de maanden juli, augustus en september zijn er 122 vluchten waargenomen die boven de 110 db uitkwamen met als hoogste piek 118,3 db, gemeten door het officiële meetnetwerk casper.aero?

Vragen:

Welke conclusies trekt het college uit de meetgegevens van het meetnetwerk? Wat gaat u met die conclusies doen?

Gezien de toenemende negatieve geluidsbeleving zouden wij graag zien dat de GGD betrokken wordt bij een omgevingsonderzoek (bijvoorbeeld met behulp van een monitor). Is het college bereid om hierin een procedure te starten?

Bij het COVM van 12 oktober is er door het college van Meijerijstad geopperd om een zogenoemd 'leefkwaliteitsfonds' te starten door defensie. Wat is de mening van het college over een dergelijk fonds?

Eenzijds is het regelmatig organiseren van evenementen, waaronder festivals, een must voor de aantrekkelijkheid van onze gemeente. Tegelijkertijd zien we ook de gezondheidsrisico's die ontstaan als gevolg van bijvoorbeeld drugsgebruik (het is een 'publiek geheim' dat ook in onze gemeente tijdens festivals steeds meer drugs worden gebruikt) en te veel geluid. Gehoorschade komt steeds vaker voor. Hoe kan het dat we (terecht) bezwaar maken tegen de overlast van straatjagers, terwijl we het nog steeds normaal vinden dat jongeren (en oudere jongeren) op een festival worden blootgesteld aan veel te hard geluid.

Vraag:

Wat zijn de mogelijkheden om binnen de APV om beperkende geluidsnormen toe te passen op dergelijke evenementen? We hebben het hier dan over met name muziekfestivals.

11

Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

Het moge duidelijk zijn dat we in Nederland voor een enorme uitdaging staan met betrekking tot volkshuisvesting. Het CDA Maashorst is van mening dat de lokale overheid een actieve rol moet pakken op dit gebied. Teveel en te vaak is het de afgelopen jaren overgelaten aan 'de markt'. Tegelijkertijd zien we ook dat in onze gemeente Maashorst die markt steeds actiever wordt. En ook de inwoners zelf pakken de handdoek op om aan de slag te gaan met de toenemende woonvraag. Zo zaaen we in Volkel een paar enthousiaste mensen opstaan die de bewoners bij elkaar riepen om hen te informeren en wensen en bedenkingen te inventariseren. Dit verdient een enorm compliment!

Vraag:

Met betrekking tot de omgevingsvisie en de visie Volkel: Hoe kijkt het college naar van de huidige locatie van de sportvelden als mogelijke toekomstige locatie voor woningbouw en wat betekent dat voor de sport?

We zien dat het college door middel van de versnellingsagenda haast wil maken met het doorzetten van bouwplannen. We hopen dat we daarvan snel de eerste resultaten zullen zien. Maar we hebben ook te maken met bedreigingen in de

versnelling, zoals stijgende bouwkosten en gebrek aan menskracht. Deze uitdagingen vragen om flexibiliteit, daadkracht en 'slimheid'.

Vraag:

Wat is de stand van zaken met betrekking tot de zesde pijler van de versnellingsagenda: namelijk tijdelijke woningen op tijdelijke locaties

Het beleidsterrein heet volkshuisvesting, RO en stedelijke vernieuwing. Maar hoe vernieuwend zijn wij eigenlijk in onze gemeente? We kijken al jaren tegen veel lelijke plekken aan. Het college maakt in de begroting ruimte vrij voor de transitie Kastanjeweg-Oost. Dat juichen wij toe, maar willen hier wel het onder de inwoners van Uden vaak gehoorde "geen visies maar plannen" onder de aandacht brengen. We roepen het college dan ook op om vooral, op korte termijn, goed zichtbaar te maken waar het college mee bezig is.

Vragen:

Zijn er mogelijkheden om alle plannen en visies voor en op de toekomst te communiceren met de inwoners, met bijvoorbeeld een vast kwartaal katern in de lokale pers? Of via een op te richten gemeentelijk informatiecentrum, waar inwoners binnen kunnen lopen om te zien wat er allemaal gebeurt?

Hoe vaak gaat het college op pad om in vergelijkbare gemeentes inspiratie op te doen voor stedelijke vernieuwing?

12

'Bouwen, bouwen, bouwen!' In die kreet kunnen wij ons helemaal vinden. En we zijn ook van mening dat die te bouwen huizen dan bij de juiste mensen terecht komen. De Wet ruimtelijke ordening (Wro) biedt gemeenten de mogelijkheid om per deelgebied in bestemmingsplannen te eisen dat een bepaald percentage van categorieën woningen wordt gerealiseerd in nieuwbouwprojecten. Het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) biedt gemeenten daarnaast het instrument van de doelgroepenverordening. In de doelgroepenverordening kunnen onder meer de doelgroepen voor en de instandhoudingstermijn van deze woningen worden geregeld. Een starterswoning die als zodanig tegen een relatief lage prijs wordt gebouwd moet ook als starterswoning beschikbaar blijven als de eerste eigenaren een nieuwe woning kopen. Dit bevordert de doorstroom. Dit heeft alleen betrekking op nieuwbouwwoningen, en specifiek sociale huurwoningen, middeldure huurwoningen en goedkope koopwoningen. Het CDA is van mening dat de gemeente Maashorst over zou moeten gaan tot het instellen van een dergelijke verordening.

Vraag:

Is het college bereid om een doelgroepenverordening in te stellen? En daarbij een vereveningsfonds Sociale Woningbouw in het leven roepen?

Bestuur en dienstverlening

Bij de start van de nieuwe bestuursperiode heeft het college de wens uitgesproken om te komen tot een nieuwe bestuurscultuur. Een wens die wij als CDA Maashorst alleen maar kunnen ondersteunen. We zien op veel terreinen terug dat het college en de organisatie slagen maken en twijfelen geen moment aan de goede intenties. Maar we zien ook hier en daar nog een 'worsteling'. Is het, naast de input die alle fracties konden leveren op het bestuursakkoord, nu echt anders geworden? Waar we om vragen is een meer kwetsbare opstelling. Zie vragen niet als kritiek. Zie kritische opmerkingen niet als straf of 'motie van afkeuring', maar als een mogelijkheid om het beter en anders te doen. Wees transparant, maar zie transparantie niet als de oplossing voor het beschadigde vertrouwen tussen inwoner en lokale overheid.

Vraag:

Is het college bereid om in te gaan op onze suggestie om begin volgend jaar met de raad in dialoog te gaan, waarbij het eerste jaar van deze bestuursperiode en de nieuwe gemeente wordt geëvalueerd?

De organisatie staat als gevolg van de fusie en de verbouwing van het gemeentehuis onder grote druk. Het 'piept en kraakt' aan veel kanten. Dit heeft ook gevolgen voor de dienstverlening. Langer wachten op antwoord of zelfs post die helemaal niet beantwoord wordt. In de begroting is geld opgenomen voor trainingen en een cultuurtraject.

Vraag:

Wat zijn uw doelstellingen ten aanzien van dit cultuurtraject? Op welke wijze is de inwoner van de gemeente Maashorst daarmee gediend?

Bedrijfsvoering en inkomsten

De afgelopen tijd heeft het CDA vaak vagen gesteld over de hoogte en inzet van onze reserves. Zoals eerder in deze eerste termijn aangegeven zijn we ons ervan bewust dat e een groot deel van de reserve nog hard nodig zullen hebben, zeker wanneer we de lasten voor onze inwoners niet willen verzwaren. Toch willen we steeds op zoek zijn naar de mogelijkheden om daar waar dat echt nodig is reserves in te zetten voor projecten en uitdagingen die zich niet lenen voor structurele financiering.

Vraag:

Is het college bekend met de mogelijkheid om nieuwe kapitaallasten die voortvloeien uit nieuwe investeringen te dekken vanuit een afschrijvingsreserve die gevoed wordt door de algemene reserve?

Tot slot

Voorzitter, we hebben deze eerste termijn van de algemene beschouwingen traditiegetrouw een naam meegegeven. Dit keer is dat 'Kop in de wind'. Want dat is wat op dit moment nodig is. Met de kop in de wind fietsend naar een nieuwe toekomst voor de nieuwe gemeente Maashorst. Met onderweg hobbels en kuilen, een stevige noord-westen wind en een fikse regenbui. En hopelijk ook vaak een 'windje mee' en een zonnetje op de bol. Met een sterk college als aanvoerder van het peloton. Daarin hebben wij in ieder geval alle vertrouwen.

Uden, 16 oktober 2022

Namens de fractie CDA Maashorst

Maurits van den Bosch, voorzitter

Beschouwing op begroting 2022 namens Gewoon Uden.

Welbeschouwd valt er nog weinig te beschouwen, Een nieuwe gemeente een nieuw college en een nieuwe grotendeels onervaren Raad. Geen dichtgetimmerd coalitieakkoord maar een breed gedragen bestuursakkoord. Wij zullen ons dan ook beperken in ons commentaar op deze begroting waarmee wij op hoofdzaken kunnen instemmen. Tekenend voor het draagvlak van deze begroting was, dat geen enkele burger, bedrijf of vereniging het noodzakelijk heeft gevonden om op deze begroting in te spreken. Gewoon Uden zal positief maar kritisch de uitvoering en gevolgen van deze begroting blijven volgen. Zorgen maken wij ons wel over het ambtelijk apparaat. In onze ogen staat een deel van onze ambtenaren te veraf van de samenleving en hebben te weinig affiniteit met onze gemeente. Wij pleiten er dan ook voor dat de nieuwe gemeentesecretaris en griffier woonachtig zullen zijn in onze nieuwe gemeente.

Met vriendelijke groet, fractie Gewoon Uden.

Reactie op de algemene begroting.

“Samen bouwen we Maashorst”

Tijdens onze duidingsavond 1 januari bij de start van gemeente Maashorst zeiden we al te hopen op een positieve raadsperiode, waar we met zijn allen hard aan de slag kunnen gaan, met een zo open mogelijke cultuur, waar we als gemeenteraad niet voor verrassingen of voldongen feiten komen te staan.

Als GroenLinks beloofden we een constructieve, productieve bijdrage te leveren in de komende bestuursperiode waarin de ideeën van inwoners creatief worden opgehaald en we ons Groene en Linkse geluid duidelijk zullen inbrengen. Door het coalitieakkoord mede te ondertekenen laten we ons vertrouwen zien in de ingeslagen weg en het beleid.

Deze begroting is een degelijk voorbeeld van hoe wij de inwoners van Maashorst op zo veel mogelijk manieren een goede toekomst en een fijne woonplek, en daarnaast ook eventueel werkplek, willen geven.

Er is veel gaande in de wereld, en we zijn blij met de rol die de gemeente Maashorst hierin gepakt heeft. De aanzet tot een andere opvang van vluchtelingen in het algemeen en het opnemen en begeleiden van de vluchtelingen uit de Oekraïne in het bijzonder is hiervan een voorbeeld. We vinden het een goed idee om hier de komende tijd een vervolg aan te geven door meer vluchtelingen 'n plek te bieden, die we zo snel mogelijk actief moeten gaan vinden.

Een energiecrisis, inflatie en nog steeds de impact van Corona op onze samenleving zorgt ervoor dat we, naast het bouwen aan een gezonde, groene en energieke samenleving, ook heel goed moeten blijven denken aan die inwoners die het door omstandigheden moeilijker hebben. Voor hen moeten we zorgen dat zij op steeds grotere schaal wél goed mee kunnen doen.

Goed dat er gezorgd wordt voor het aanscherpen van ramp- en crisisplannen en dat hierin ook medewerkers opgeleid gaan worden.

We zijn deze periode gestart met veel harmonisatie-vraagstukken en kunnen bij deze begrotingsbehandeling steeds beter de contouren ontwaren van het komende beleid. We hebben alle vertrouwen in de organisatie waarvan de basis steeds steviger wordt. Maashorst is voortvarend van start gegaan en haar plannen zien wij terug in de verantwoording op diverse beleidsterreinen. Deze zullen steeds meer zichtbaar zijn in de toekomst.

Het samengaan van Uden en Landerd is nog steeds gaande, maar de gemeente Maashorst krijgt al steeds meer vorm door de verbinding bij diverse gezamenlijke ontmoetingen tussen de verschillende velden uit de samenleving. GroenLinks vindt het belangrijk dat hier ook de inwoner die niet specifiek is verbonden aan een initiatief of instelling, een duit in het zakje zou mogen doen. Juist om eens een ander, vaak creatief geluid te kunnen laten horen. Het blijft belangrijk om bij alle plannen zowel op het gebied van het fysieke als het sociale

domein veel meer gebruik te maken van kennis en ideeën die in de samenleving van Maashorst leven.

We zien een flinke 'programma-ontdekkingsreis' op visie en uitvoering van de diverse beleidsgroepen. De kaders zijn nog niet afgebakend maar de idee waar het naar toe zou kunnen groeien wordt zichtbaar. De energieke start van het college om er iets moois van te maken én de bereidheid tot een brede samenwerking op alle vlakken is voelbaar. De begroting loopt tot 2026 maar de focus zal nu toch vooral liggen op 2023 om er een solide en gezond jaar van te maken. Niet alleen voor de inwoners maar ook voor ons natuurgebied waar omheen we zijn geformeerd.

Het is belangrijk dat het sociaal domein en het domein ruimte elkaar versterken. Zo willen we onze jongeren in Maashorst houden en onze ouderen op een fatsoenlijke manier hun (te) grote huizen na te laten aan de grotere/jongere gezinnen. De jonge gezinnen, statushouders en arbeidsmigranten dragen allemaal bij aan een leefbaar Maashorst. Wij vragen dus met klem kritisch te blijven naar de projectontwikkelaars en de opdracht die we ze meegeven. We zijn blij dat er nu én op korte termijn bouwprojecten in alle kernen gaan starten. Zorg dat er een goed huizencarrousel op gang komt en laat Maashorst hierin een voorloper zijn.

Er komen niet 1 maar 2 klusbussen om kleinere energiebesparende maatregelen bij de inwoners met een laag inkomen laagdrempelig toe te passen. Heel fijn, maar we zijn wel benieuwd hoe iedereen die hiervoor in aanmerking komt, bereikt wordt.

We kijken uit naar de duurzaamheidsagenda in 2023. Er is nog veel werk te verzetten als het gaat om verduurzaming. We juichen hierin veel ontwikkelingen toe. Daarnaast vragen we extra aandacht om naast een beter ontworpen milieustraat, óók een grote ruimte aan te bieden -beheerd door de gemeente- om aangeboden materiaal te scheiden en te verzamelen voor hergebruik door de inwoners. 'Hout het nieuwe goud' en meer van die kreten zijn er niet voor niets. Naast verschillende vormen van winnen van energie is het belangrijk dat we ons nog meer concentreren op de opslag hiervan. Het netwerk is dan wel even vrijgemaakt met kunst en vliegwerk, maar verzwarende daarvan kan niet snel genoeg plaatsvinden. Benieuwd hoe Maashorst daar nog meer een partner in kan zijn. Momenteel worden startende onderzoekers in Eindhoven ondersteund met ruime financiële middelen om schone opslag te versnellen. We hopen dat Maashorst hier op korte termijn van kan profiteren maar ook hierin de samenwerking zoekt.

Met een ruime vertegenwoordiging vanuit de cultuursector wordt een nieuw cultuurbeleid gemaakt. Al die input van mensen uit het culturele veld is waardevol, maar probeer ook hier weer inwoners mee te nemen die misschien minder zichtbaar zijn. Uiteindelijk zijn wij allen culturele wezens op velerlei gebied. Een grote betrokkenheid en breed draagvlak kan alleen maar leiden tot een nog aantrekkelijker en socialere samenleving.

Wanneer het gaat over de veiligheid in Maashorst hebben we te maken met landelijke en regionale trends op het gebied van criminaliteit. Als aandachtspunten worden genoemd jeugdoverlast, agressie tegen bestuurders en ambtenaren, inzet van wijkagenten en organisatie en facilitering boa's. Wij

pleiten naast meer blauw op straat ook voor meer groen in het groen. Als de groene gemeente die wij zijn en de nog groenere die wij willen worden is dat in onze ogen een logisch gevolg om de boel beter in de gaten te kunnen houden, ook regionaal.

Verkeer, vervoer en parkeren

We zien bereikbaarheid, te voet, met de fiets of deelsvervoer, als prioriteit. Maar omdat Maashorst goede vervoersaansluitingen ontbeert, begrijpen we dat noodzakelijk autovervoer nog nodig is. We zijn verheugd dat er wordt gestart met een onderzoek naar overstapplaatsen voor OV en de BRT, en dat gedeelde e-mobiliteit in het programma is opgenomen. We zijn al heel trots op UDOW en haar deelauto's en proberen dit dan ook overal te promoten. Wat ons betreft kunnen op zeer korte termijn alle kernen van deze auto's gebruikmaken. We blijven hameren op bewustwording en het terugdringen van de parkeernorm d.m.v. aangepaste infrastructuur en het implementeren van deelauto's in nieuwbouwprojecten.

De bereikbaarheid per fiets in alle kernen kan nog veel meer naar de voorgrond geschoven worden. Er zijn gelukkig grote ambities maar het feit dat Schaijk-Uden overdag eigenlijk alleen maar een fijne route kent over de Udense en Schaijkse dreef en 's avonds over hobbelige fietspaden met bochten en allerlei andere 'verrassingen', laat voor verbetering toch wel erg lang op zich wachten, als we de geschiedvertelling in dezen mogen geloven.

Economie en toerisme en economische ontwikkelingen

Gelukkig is tijdens de begrotingsbehandeling uitgelegd dat 'de economische groei' vooral als brede welvaart, in welzijn en duurzame goederen en ondernemerschap, gaan worden vertegenwoordigd.

We zijn enorm verheugd met de komende ontwikkelingen in de versteende omgeving en de vergroening van alle kernen. Om de komende klimaatveranderingen het hoofd te bieden, maar ook als manier om stedelijke biodiversiteit te vergroten.

Als blijk van waardering wil GroenLinks-Maashorst dan ook onze hedera 's die we overhebben van onze campagne, aanbieden aan de gemeente Maashorst om de buitenpilaren van het gemeentehuis te vergroenen.

Het merk Maashorst en haar promotie

Wanneer wij online naar gemeente Maashorst op zoek gaan zien wij voornamelijk vier websites oppoppen die de boventoon voeren.

"BezoekDeMaashorst" "OntdekMaashorst" (de website van gemeente Maashorst), "VisitBrabant" en "ExploreMaashorst".

Zou het niet gemakkelijker zijn om gezamenlijk voor één goede website te zorgen? De info op "ExploreMaashorst" en "BezoekDeMaashorst" lijkt inhoudelijk erg veel op elkaar.

Daarnaast kijken we uit naar de 'Nieuwe Visie Recreatie en Toerisme' die in 2023 door een breed scala aan belanghebbenden wordt opgesteld. Goed dat hier zoveel inwoners én een diversiteit aan clubs bij betrokken worden.

De Maashorst als het meest aantrekkelijke natuurgebied van Noord-Brabant klinkt als muziek in de oren, al hoeft die competitieve houding van ons niet zo erg. Koester de Maashorst en probeer zoveel mogelijk en zo snel mogelijk haar problemen op te lossen. Demp sloten, houd water vast, zorg dat agrarische

activiteiten die schadelijk zijn worden weggekocht of een alternatief krijgen aangeboden. Koester de stilte in de kern en vier de vrijheid aan de randen met gepaste kaders. Dan wordt de ambitie als vanzelf waargemaakt.

De samenwerking tussen de omliggende gemeenten en partners rond de Maashorst lijkt ons weer een stuk beter te gaan dan afgelopen jaren. Zet zoveel mogelijk in op onderlinge verbinding en regio-breed aanpakken: het natuurgebied voor álle inwoners in deze regio en de toeristen die ervan willen genieten. Het cluster de Maashorst mag in de toekomst weer meer gemeenten als partner hebben, houd ook die optie open.

Onderwijs

Onderwijs is belangrijk om zoveel mogelijk gelijke kansen te bieden in het leven van onze kinderen zodat ze veilig kunnen opgroeien naar een gelijkwaardige toekomst.

We zijn benieuwd naar de vormgeving van het nieuwe onderwijs-achterstandsbeleid. We zijn blij dat de kinderen in gemeente Maashorst door deze actieve houding een mooie start in hun leven kunnen krijgen. Wat betreft het gezonde binnenmilieu van scholen blijven we erop hameren dat dat ook bij de oudere gebouwen in orde moet zijn. Als dat nog niet zo is dan moet daar snel werk van worden gemaakt.

De WMO

Participatie en Jeugd gaan -mede door beslissing van de overheid- een nieuwe richting in. Er wordt meer zelfredzaamheid, nabuurschap en mantelzorg gevraagd van inwoners en hun omgeving. Er gaat meer wijkgericht gewerkt worden. Er wordt efficiëntie en innovatie gevraagd. Inwoners worden maximaal betrokken.

Wij weten dat dit een gegeven is en wensen het college en de ambtenaren veel succes met de uitvoering. We volgen het, maar vinden het een spannende exercitie. En we hopen vooral dat niet al te veel inwoners de dupe worden van de nieuwe werkwijze.

We zijn blij te horen dat er, speciaal voor jongeren, praktijkondersteuners zijn aangesteld bij huisartsen. Jongeren hebben te maken met diverse ontwrichtende omstandigheden die hen belemmeren om standvastig op te groeien. Daarnaast zijn er gelukkig ook de jongerenwerkers, de scholen en diverse verenigingen als uitlaadklep en vangnet.

We zien ook dat de ouderen niet worden vergeten in een Masterplan. Hierin worden Innovatie en Voorzieningen in hun directe omgeving genoemd. GroenLinks beweegt door en spreekt met inwoners. Hierdoor weten wij dat er nooit te veel bankjes, ontmoetings- en beweegplekken kunnen zijn. En vooral allemaal laagdrempelig. Door meer vergroening van de kernen zal niet alleen het welzijn van de ouderen, maar van alle inwoners een vlucht nemen.

Duurzaamheid, klimaat en energie

Andere energiebronnen aanboren en energie besparen is een serieuze opgave de komende jaren. Maashorst energieneutraal in 2035 blijft een ambitie die wij van harte ondersteunen en graag mede vormgeven.

Isoleren en Besparen is de eerste stap om de volgende grote stappen te kunnen maken.

In het uitvoeringsprogramma zien we dat we afscheid gaan nemen van 'lage labels'. Maar ook dat de projecten in Uden, waar zonnepanelen de labels hoger

plaatsen, de kieren in die huizen ervoor zorgen dat er geen warmte of gezondheidswinst te behalen valt door tocht. Blijf kritisch en blijf in gesprek met verhuurders die er op deze manier een potje van maken.

We kijken uit naar de plannen voor de kansrijke buurten in Maashorst die aardgasvrij verwarmd kunnen gaan worden.

In het door de raad vastgestelde addendum om lokaal eigendom mee vorm te geven en te begeleiden, worden we op onze wenken bediend door Uleco.

Het onder de aandacht brengen van deze manier van grootschalige opwek mag in de opinie van GroenLinks nóg veel meer gaan leven. We gaan er daarom dan ook vanuit dat er door Maashorst alles aan gedaan wordt om hier zoveel mogelijk aandacht aan te geven om deze plannen te ondersteunen.

Als we de kaart van Nederland bekijken zien we een grote dichtheid aan dieren in Maashorst. Vooral varkens en kippen, vaak in grote aantallen in één stal met efficiënt gebruik van ruimte. Het is bekend dat deze grote hoeveelheden dicht op elkaar ook grote risico's met zich meebrengen. We zijn ons er steeds meer van bewust dat een transitie nodig is om het leefbaar te houden. Fijnstof, ziekten en geuroverlast moeten worden teruggedrongen. Akkerbouw vooral voor menselijke consumptie, zonder gewasbeschermingsmiddelen zodat de grond en het noodzakelijke bodemleven weer kan herstellen. We hebben onze boeren nodig voor nu en de toekomst, met duurzame productie, extensivering en natuuronderhoud. Perspectief bieden voor onze boer en onze toekomst, samen met de Provincie.

We zien de ambitie in de beschouwing van deze begroting en hopen dat er snel duidelijkheid komt in wat de brede gebiedsplannen met zich meebrengen.

De regionale samenwerking wordt omarmd door gemeente Maashorst. Daardoor staan we sterker als gemeente met natuurgebied de Maashorst. Burgemeesters en Wethouders hebben zich beschikbaar gesteld voor een aantal dagelijkse besturen van regionale samenwerkingsverbanden.

Hierin zien we het als wenselijk om regelmatig contact te hebben over de onderwerpen en de agenda's, om zo, als Raad proactief hierin mee te denken en/of onderwerpen mee te nemen in onze opdrachten.

We zijn nog steeds blij met het programma-akkoord en tevreden over de stappen die zijn gezet tot nu toe. Het kan ons niet snel genoeg gaan maar we snappen ook dat we geen stappen mogen overslaan. Een mooi nieuw jaar met heel veel ontwikkelingen in onze gemeenten liggen in het verschiet.

We willen kritisch blijven, maar we willen ook iedereen bedanken die daar tot nu toe aan bijgedragen heeft.

Genoveef LuKassen namens
GroenLinks Maashorst 16-10-2022

Jong Maashorst

Inhoud

Algemene beschouwing Jong Maashorst	2
1. Veiligheid	2
2. Verkeer en vervoer	4
3. Economie en toerisme	5
4. Onderwijs	5
5. Sport, cultuur, recreatie en natuur	6
6. Sociaal domein	7
7. Volksgezondheid, milieu en duurzaamheid	8
8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	10
9. Bestuur en dienstverlening	11
10. Bedrijfsvoering en inkomsten	11

Algemene beschouwing Jong Maashorst

Voor ons ligt een begroting die echt ambitieus is!

Jong Maashorst is blij om te zien dat alle punten uit het uitvoeringsprogramma in de begroting verwerkt zijn en dus gerealiseerd kunnen worden. Dit zorgt ervoor dat wij voor dit jaar, hoogstwaarschijnlijk een begrotingstekort hebben. Gelukkig geeft de meerjarenbegroting een doorkijk en zien wij dat er alleen voor dit jaar een tekort is en dat we in de daaropvolgende jaren een positief saldo overhouden. Wel ziet Jong Maashorst dat de toekomst nog veel onzekerheid met zich meebrengt: de rijksbijdrage, de energietransitie/ energiecrisis en de vluchtelingenproblematiek of het mogelijk oplaaien van het coronavirus. Wij hebben het volste vertrouwen in ons college en deze begroting en als fractie gaan we de nieuwe ontwikkelingen nauwlettend in de gaten houden!

1. Veiligheid

Integraal veiligheidsplan

Wij zien een aantal belangrijke thema's voorbijkomen in het integraal veiligheidsplan. Hierbij kun je denken aan digitale veiligheid, ondermijning, maatschappelijke onrust en polarisatie. De polarisatie creëert onrust bij onze inwoners over onder andere de thema's covid, de vluchtelingen en de stikstofcrisis. In het integraal veiligheidsplan is voldoende aandacht voor deze items en wij hebben er vertrouwen in dat de acties zorgen voor een veilige leefomgeving voor onze inwoners.

BOA's

BOA's nemen steeds meer taken van de politie over en zorgen voor een veilige leefomgeving. Jong Maashorst vindt dat zij hier voldoende middelen, tijd en capaciteit voor moeten hebben. Wij begrijpen dat de wens is uitgesproken voor een terreinwagen zodat ze over de juiste middelen beschikken om hun werk uit te voeren. De huidige capaciteit is klaarblijkelijk onvoldoende. Ook lezen wij dat er verschillende buurtpreventie projecten zijn opgestart om de werkdruk van BOA's te verminderen. Wij vinden het een goed initiatief om inwoners deel uit te laten maken van de wijkpreventie.

Wij hebben de volgende vragen:

- Volstaat de voorbereiding die nu gevraagd wordt en wat is de wenselijke bezetting?
- Is één groene BOA voor een gebied zo groot als de gemeente Maashorst voldoende? Jong Maashorst is van mening dat er best een extra BOA bij mag.
- Kunnen de BOA's dan nog steeds de gastvrije taak uitvoeren die de gemeente belangrijk vindt?

Regievoerder Jeugd

Aangegeven wordt dat de complexiteit met betrekking tot jeugdoverlast groter is dan in eerste instantie gedacht. Inzet voorheen heeft kortdurend geholpen. Uit onderzoek blijkt dat er intensievere inzet en kennis nodig is om dit aan te pakken. Jong Maashorst ziet de meerwaarde van een

regievoerder jeugd en belangrijk is ook dat er snel geschakeld kan worden en dat er korte lijntjes zijn tussen de samenwerkingspartners.

- Wat gaat de gemeente doen om alles goed in beeld te krijgen en acties uit te zetten?
- Jongerenwerk is naast de politie een belangrijke samenwerkingspartner in deze taak. Heeft jongerenwerk in Maashorst hiervoor voldoende middelen of gaat dit ten koste van andere activiteiten?

2. Verkeer en vervoer

Mobiliteitsplan

Vanuit Jong Maashorst zijn we blij dat er een start wordt gemaakt met het Mobiliteitsplan Maashorst (MoMa), waarin het mobiliteitsbeleid van Uden en Landerd wordt samengevoegd en geactualiseerd. Het bijbehorend uitvoeringsprogramma voor de gemeente Maashorst wordt daarna opgesteld.

Bereikbaarheid

Wij staan nog steeds positief tegenover het aanleggen van een spoorwegverbinding en vinden het belangrijk dat de lobby voor een treinverbinding in de regio gevoerd blijft worden. Om in de tussentijd nog steeds stappen vooruit te blijven maken in de bereikbaarheid van onze gemeente juichen wij het onderzoek naar de mogelijkheden van de inzet van de BRT en het plaatsen van een HUB zeker toe. Het plaatsen van een HUB kan zowel bijdragen aan de bereikbaarheid van de gemeente als geheel, als aan de bereikbaarheid tussen de verschillende kernen.

- Wij zijn wel erg benieuwd naar de status van het onderzoek naar de inzet van de BRT en wat het tijdspad hiervoor gaat zijn?

MIRT-traject A50

In het MIRT traject A50 tussen Bankhoef en Paalgraven wordt onderzoek gedaan naar de effecten van een verbreding van de A50 om voor de lange termijn doorstroming op dit traject te garanderen. Als gemeente hebben wij een plek aan tafel bij het MIRT-traject A50 Ewijk-Bankhoef-Paalgraven. Wij hebben er vertrouwen in dat het college zich hardmaakt om de knelpunten in dit traject op te lossen.

Ontwikkelingen bereikbaarheid fiets

Daarnaast wordt er in het mobiliteitsplan, dat wordt opgestart in 2023, aandacht besteed aan innovatieve ontwikkelingen op het gebied van mobiliteit om bereikbaarheid, veiligheid en duurzaamheid te verbeteren binnen de gemeente Maashorst. Om de toegankelijkheid met de fiets in het centrum van Uden te verbeteren, zijn extra stallingsvoorzieningen voorzien en worden de plekken om fietsen elektrisch te laden uitgebreid. We willen dat fietsers uit de omliggende kernen Uden snel en veilig kunnen bereiken. Hiervoor wordt er gekeken naar het verbeteren van de fietspaden en fietswegen in het centrum. Verkeersveiligheid heeft onze speciale aandacht, vooral in de nabijheid van scholen.

- College, hoe staat het met de extra fietsenstalling voor Uden centrum?

Elektrisch vervoer

In het mobiliteitsplan zal tevens aandacht moeten zijn voor het verbeteren van de laadmogelijkheden van elektrische auto's in de wijk en in het centrum. Naast een proactieve houding kiezen we ook voor een faciliterende oplossing door mogelijkheden te bieden om vanuit huizen, zonder eigen parkeerplaats een gootje aan te leggen, zodat ook zij gebruik kunnen maken van eigen laadmogelijkheden.

- Hoe kijkt het college aan tegen uitbreiden van elektrisch deelvervoer binnen de gemeente?

3. Economie en toerisme

Promotie

Er wordt flink wat geld uitgetrokken voor de promotie van onze gemeente en daar zijn we blij mee, want het is goed vertoeven in onze gemeente. Beste college, waar blijft de Maashorst-app? Jong Maashorst is hier nog altijd groot voorstander van. Deze app moet ervoor zorgen dat zowel inwoners als toeristen weten wat er in de gemeente te doen is, welke horecagelegenheden en toeristische attracties geopend zijn en wat de gemeente Maashorst zo mooi maakt.

- Hoe kijkt het college aan tegen het ontwikkelen van de Maashorst app?

Centrumvisie

Daarnaast willen we van Uden centrum de beste binnenstad van Nederland maken. Het centrum moet leven en leegstand moet voorkomen worden. We zijn blij om te zien dat hier aandacht voor is in onze centrumvisie, hier is dan ook een mooi bedrag van 300.000 euro voor uitgetrokken.

Arbeidsmarkt

Een vitale arbeidsmarkt is in de ogen van Jong Maashorst meer dan alleen het tellen van arbeidsplaatsen. Een vitale arbeidsmarkt wordt ook gecreëerd door de doorstroming van onderwijs naar het bedrijfsleven goed op orde te hebben en ervoor te zorgen dat mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt toch aan het werk kunnen. Dit vergt een goed samenspel tussen overheid, onderwijs en bedrijfsleven, waarbij we elkaar duidelijk moeten maken welke behoeften er zijn en wat er geleverd kan worden. De gemeente moet initiatieven op het gebied van kleinschalige bedrijvigheid en startende ondernemers ondersteunen. Wij zijn blij om te zien dat deze ondersteuning er gaat zijn voor startende ondernemers en midden- en klein bedrijven.

Evenemententerrein

Het ziet er eindelijk naar uit dat er een mogelijkheid bestaat om een evenemententerrein te realiseren op een locatie waar deze minder tot overlast leidt. Zo kunnen evenementen die niet in het centrum plaats kunnen vinden op deze aangewezen locatie plaatsvinden. Dit biedt kansen om de gemeente Maashorst middels prachtige evenementen nóg meer op de kaart te zetten als de meest gastvrije gemeente.

- Wanneer kunnen wij een evenemententerrein verwachten?

4. Onderwijs

Passend onderwijs voor iedereen

Jong Maashorst vindt dat iedereen gelijke kansen moet krijgen. Iedere inwoner heeft recht om zijn talenten te ontdekken en te ontwikkelen zonder dat budget van ouders hierin een rol speelt. Hierbij hoort ook passend onderwijs met aanvullende voorzieningen (bv. PAST en TOM). Wij zijn positief over het feit dat achterstand en uitval worden voorkomen. Ook zien we dat er gewerkt wordt aan een goede aansluiting van onderwijs op het bedrijfsleven en tevens dat het opleidingsaanbod wordt verbreed.

Hybride onderwijs

De gemeente dient onderwijs en werkgevers te stimuleren om hybride onderwijs aan te bieden op diverse locaties. Jong Maashorst ziet o.a. kansen in Uden centrum, ziekenhuis en verzorgingstehuizen, de recreatieve sector, bedrijfsterreinen en bij de luchtmachtbasis. Er gaat nu een structurele subsidie naar Stichting Eigen Wijzer Maashorst en Campus Uden. Jong Maashorst staat hier volledig achter, jongeren binden aan de regio is cruciaal!

Integraal huisvesting plan

Wij zijn blij met de nieuwbouw van IKC west, een fris nieuw gebouw die voldoet aan alle eisen. Ook de Wijde Wereld is een groot succes. Genoeg huisvesting, nieuwbouw, renovatie en uitbereiding met goede ventilatie als prioriteit voor scholen vindt Jong Maashorst heel belangrijk. Wij vinden het fijn om te horen dat de ventilatiesystemen van al onze scholen goed op orde zijn.

- Hoe staat het met de visie om ervoor te zorgen dat we in alle kernen op een gezonde en duurzame manier onze basisscholen kunnen behouden?

Vergroening schoolpleinen

Er zijn verschillende scholen die gebruik hebben gemaakt van subsidie om de schoolpleinen op te knappen en te vergroenen. We zien dat nog niet alle scholen hier gebruik van hebben gemaakt en de subsidie aangevraagd kan worden tot 2023. Jong Maashorst ziet graag dat dit nog eens goed onder de aandacht wordt gebracht bij de scholen.

- Kan het college de subsidiemogelijkheid nogmaals onder de aandacht brengen bij de scholen in onze gemeente?

5. Sport, cultuur, recreatie en natuur

Harmonisatie

Goed dat er een eenduidig beleid gaat komen. Belangrijk is dat er gekeken gaat worden naar huidige afspraken en dat met invoering van nieuw beleid de verenigingen niet tussen wal en schip gaan vallen. Wij vinden het belangrijk dat verenigingen vitaal blijven. Het is belangrijk dat verenigingen meegaan met de tijd en zich zodanig ontwikkelen dat ze nieuwe leden blijven trekken. Daarnaast is het belangrijk dat de nieuwe subsidie-afspraken de verenigingen faciliteren bij hun ontwikkeling en activiteiten.

Sport

We proberen onze inwoners meer in beweging te krijgen doormiddel van Sjors sportief, Uniek sport en Max Vitaal. Wij hopen dat Sport en Spel Reek snel aan dit rijtje toegevoegd kan worden. Sport is namelijk belangrijk voor de ontspanning, positieve gezondheid en vitaliteit van onze inwoners. Sporten bevordert tenslotte het meedoen in de samenleving. Jong Maashorst is enthousiast over het onderzoek dat plaats gaat vinden naar de mogelijkheden en behoeften voor sport en bewegen in de directe omgeving van onze inwoners. We zien deze visie graag tegemoet.

Wij vinden het mooi om te zien dat de sportaccommodaties worden uitgebreid/gerenoveerd zoals de sporthal in Zeeland, Sport en Spel in Reek, herinrichting park Moleneind en sporthal Schaijk.

- Hoe kijkt het college aan tegen een Omnisportpark in Odiliapeel?
- Wat is de stand van zaken met betrekking tot uithuizing van vereniging Red Sox?

Cultuur

Jong Maashorst is zeer positief over de nieuwe visie van cultuur en (creatieve) cultuureducatie. Hierbij wordt de creativiteit, vaardigheid en zelfredzaamheid versterkt. Wij vinden het van belang dat cultuur voor iedereen toegankelijk is en blijft. Onze gemeente kan aantrekkelijker worden gemaakt door actief (lokale kunst) in te zetten tegen verloedering of het pimpen van bijvoorbeeld stroomhokjes. Hoe denkt het college hierover?

Recreatie en Natuur

Goed om te lezen dat de gemeente bezig is met de ontwikkeling van de toerisme en recreatie.

Wel missen wij nog een aantal belangrijke punten:

- We hadden graag herontwikkeling van de skatebaan teruggezien in deze begroting. College, wat is op dit moment de stand van zaken hieromtrent?
- Wordt er ook gedacht aan jongeren onder de 18 jaar die graag op stap willen? Is hier al iets voor bedacht?

Jong Maashorst is trots op natuurgebied De Maashorst en onze groene gemeente. Wij willen ervoor gaan om opnieuw de groenste gemeente van Nederland te worden. Goed om te lezen dat ook de vergroening binnen de bebouwde kom de aandacht krijgt. Ons natuurgebied moet voor eenieder goed toegankelijk zijn en iedereen moet zich welkom voelen.

6. Sociaal domein

Sterke sociale basis in de wijken en kernen

Er gaat veel geld naar het sociaal domein. De visie zet door zoals eerder ingezet in gemeente Uden en Landerd. Voorliggend veld hoort thuis in de wijken. Een sterke sociale basis opbouwen heeft tijd en volharding nodig, hier is de afgelopen jaren de basis voor gelegd. Om dit alles goed in te bedden in onze samenleving is er ons inziens een structurele financiële ondersteuning nodig en bovenal inzet en zichtbaarheid van ambtenaren en samenwerkingspartners in de wijken om dit tot een succes te maken. Jong Maashorst ziet dat er hiervoor incidenteel geld is vrijgemaakt.

- Is het college bereid om structureel budget vrij te maken voor een sterke sociale basis?

Multi functionele accommodatie

Jong Maashorst vindt het belangrijk dat in elke wijk/kern een multifunctionele accommodatie aanwezig is. Dit moet een plek zijn waar inwoners elkaar kunnen ontmoeten, denk aan een IKC. Daarnaast vinden wij het belangrijk dat deze MFA ook de plek is waar inwoners terecht kunnen voor vragen aan professionals en voor ondersteuning vanuit de gemeente.

Mantelzorg

Jong Maashorst vindt mantelzorgers belangrijk. Voor de waardering van mantelzorgers d.m.v. het mantelzorgcompliment wordt in deze begroting extra geld uitgetrokken. Uiteindelijk zijn mantelzorgers onbetaalbaar, maar met de huidige middelen kunnen we mantelzorgers serieuze waardering geven.

Jongerenwerk

We dichten steeds meer taken en verantwoordelijkheden toe aan jongerenwerkers in onze gemeente. Zij zijn namelijk onze ogen en oren in hoe het gaat met onze jeugd. Niet voor niets zijn zij ook een belangrijke samenwerkingspartner als we kijken naar veiligheid en overlast. Niet alleen daar gaat de aandacht naartoe en moet er ook voldoende aandacht en tijd naar positieve en leuke activiteiten.

- Is er voldoende capaciteit bij het jongerenwerk om dit alles te kunnen waarborgen en continueren?

Inzet Praktijkondersteuner Huisartsen Jeugd (POH-Jeugd)

Jong Maashorst is blij om te zien dat de beschikbaarheid wordt uitgebreid. Ten eerste is de drempel voor jongeren om ondersteuning aan te vragen middels deze wijze lager dan wanneer er eerst verwezen wordt naar een ambulante werker. Er kan op deze wijze preventiever gewerkt worden. De samenwerking tussen de gemeente en huisartsen wordt zo ook verstevigd door kwalitatieve zorg te realiseren voor onze jeugdigen.

Wachlijsten jeugdzorg

we zijn dit jaar geïnformeerd over de wachttijden bij onze toegang en voor afspraken met onze consulenten. Er wordt hard gewerkt om deze wachttijden te verminderen.

- Jong Maashorst vraagt zich af of er voldoende geïnvesteerd kan worden in het integraal werken en de kwaliteit van zorg nu de druk op de afdelingen WMO en jeugd zo hoog is?

Depressie- en suïcidepreventie op basis van het programma STORM

Helaas zien wij dat veel kinderen en jongeren kampen met depressieve klachten. Dit is een landelijk beeld en voor de gemeente Maashorst niet anders. We vinden de mentale gezondheid van onze jongeren belangrijk. Door de preventieve screening die wordt uitgevoerd door de GGD op het voortgezet onderwijs, komen onze meer kwetsbare jongeren in beeld. Het is goed om te zien dat de portefeuillehouder hier preventief op inzet. Supergoed dat STORM structureel wordt ingezet!

Armoedebeleid

Armoedebestrijding en schuldhulpverlening is met de huidige inflatie actueler dan ooit. Het is goed om te zien dat het college bezig is om onze inwoners hier preventief mee te helpen om te voorkomen dat ze in de schulden komen. Kortom vroeg signaleren en hulp bieden voorkomt veel problemen. Wij vinden dat kinderen, ongeacht de gezinssituatie waarin ze opgroeien, alle kansen

moeten krijgen om zich op sociaal, mentaal en fysiek vlak te ontwikkelen. Jong Maashorst heeft armoedebestrijding en preventie bij jongeren als een van onze speerpunten. Graag zien we dit specifiek ook terugkomen in het nieuw te ontwikkelen beleid.

7. Volksgezondheid, milieu en duurzaamheid

Gezondheid voorop

Gezondheid is een speerpunt van Jong Maashorst. Gezond gedrag moet worden aangemoedigd en ondersteund door projecten, zoals JOGG, Gezonde Scholen, Gezonde Werkvloer etc.

Er moet volop gestimuleerd worden dat mensen meer gaan bewegen. Mensen moeten meer naar buiten, de natuur in! Goed om te zien dat er in de begroting geld uitgetrokken wordt voor ons gezondheidsbeleid.

Duurzaamheid en milieu

De problematieken zoals klimaatverandering en stikstof maken dat ons natuurgebied kwetsbaar is. Jong Maashorst vindt dat de gemeente Maashorst voorop moet lopen op het gebied van duurzaamheid. De huidige, maar ook volgende generatie plukt de vruchten van een schonere wereld; en die begint in onze eigen wijken en op ons buitengebied!

De gemeente moet zich inzetten voor “kringlooplandbouw”. Veehouders, akkerbouwers en tuinbouwers moeten hierin samenwerken. Een veehouder kan met collega-akkerbouwers in zijn regio samenwerken door afspraken te maken over het produceren van voer voor vee in hun regio en over de productie van goede kwaliteit organische mest. Op deze manier kunnen boeren gezamenlijk hun plan trekken en bereiken zij dat de kringloop van voedingsstoffen korter wordt.

Jong Maashorst is voorstander van Agroforestry. Dit is een landbouwsysteem waarbij bomen en houtige gewassen (meerjarige gewassen) gecombineerd worden met akkerbouw of groenteteelt (eenjarige gewassen) of veeteelt op één perceel. Door deze teelten te combineren kan de weerbaarheid van het hele landbouwsysteem worden verhoogd. De gemeente moet hiervoor samen met ZLTO plannen maken en deze uitvoeren.

Wat Jong Maashorst betreft: Weg met megastallen en stankoverlast! Voor uitbreiding van intensieve veeteelt is geen ruimte meer in gemeente Maashorst. Volksgezondheid en leefbaarheid zijn belangrijker dan economische belangen. De gemeente moet wel samen met ondernemers in deze sector op zoek naar een passend alternatief en moet bereid zijn om hiervoor de portemonnee te trekken.

Daarnaast moet er beter en scherper gehandhaafd worden op provinciale en landelijke milieunormen. Om energieneutraal te worden, moet de gemeente jaarlijks zichtbare stappen zetten. Gelet op de beperkte netwerkcapaciteit en de beperkte landbouwgrond ligt de oplossing niet meer in weides vol zonnepanelen. Zonnepanelen horen thuis op daken en niet in weilanden. Goed om te zien dat de investeringen die worden gedaan in duurzaamheid fors zijn, de urgentie wordt hiermee goed benadrukt!

- Hoe gaat het college in het buitengebied om met ons duurzaamheidsbeleid in het kader van Agroforestry?

- College, zijn er op dit moment gesprekken gaande met veeteeltondernemers die willen stoppen en een alternatieve bedrijfsvoering willen voortzetten. Zo ja, hoeveel ondernemers zijn dit?

Milieu

Er moeten meer stappen gezet worden op het gebied van circulaire economie. Jong Maashorst zou graag zien dat de gratis stortbron zijn herintreden vindt. Het afval kan en moet beter gescheiden worden en het terugdringen van afval moet beloond worden.

- Als we goed scheiden kan er dan ook een beloning tegenover staan in de vorm van een gratis stortbon voor de milieustraat? Is het college dan ook bereid de gratis stortbon in te voeren?

Gezien de harmonisatie die op het gebied van afvalverwerking nog plaats moet vinden zou Jong Maashorst graag zien dat de mogelijkheid voor de aanschaf van een afvalsorteermachine wordt onderzocht. De businesscase moet natuurlijk rond zijn, maar in het kader van de circulaire economie zouden we graag willen onderzoeken of dit een rendabele investering is voor de gehele regio.

- Hoe staan de andere partijen en het college hiertegenover?
- Is het college bereid hier een voortrekkersrol te pakken om de mogelijkheid van een afvalsorteermachine in onze regio te onderzoeken?

8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

Volkshuisvesting

De gemeente Maashorst moet een aantrekkelijke, duurzame en gezonde gemeente zijn om te kunnen wonen, werken en recreëren. Een goede ruimtelijke balans tussen die drie is heel belangrijk.

Over het wonen in gemeente Maashorst kan Jong Maashorst kort zijn: bouwen, bouwen, bouwen! Er zijn ontzettend veel woningzoekenden in onze gemeente en daarom moeten woningprojecten zo snel mogelijk gerealiseerd worden en waar mogelijk nog sneller dan gepland. We zijn blij om te zien dat er een versnellingsagenda is en wat ons betreft kan het bouwen niet snel genoeg gaan.

Jong Maashorst is dan ook enthousiast over de volgende bouwprojecten die gerealiseerd gaan worden: Reek-Zuid, Repelakker III in Zeeland, Akkerwinde (fase 3) in Schaijk en natuurlijk plangebied De Ruiters in Uden. Wij willen het college oproepen om vaart te maken met het actief grondbeleid om bijvoorbeeld goedkope starterswoningen te kunnen realiseren. Wie zien dat de eerste stappen zijn gemaakt. Wat Jong Maashorst betreft zou het sneller mogen.

Jong Maashorst roept op om ook verder te kijken dan de traditionele concepten en woonvormen. De toekomst vraagt om meer creativiteit en een flexibele invulling van wonen en woonvormen. Zo is het zaak dat er ook gekeken wordt naar het splitsen van woningen, het realiseren van mantelzorgwoningen, en woningen waar jongeren en ouderen met gedeelde faciliteiten samen kunnen wonen, zoals we dat in studentensteden kennen.

Wij zijn vóór een zelfbewoningsplicht en zien graag de uitkomsten van het behoeftenonderzoek per kern tegemoet.

Stedelijke vernieuwing

De gemeente moet actief in overleg met de kerkbesturen. De kerken lopen langzaam leeg en er moet tijdig gesproken worden over het vinden van nieuwe bestemmingen voor de kerken, zoals in Volkel en Zeeland. Leegstand en daarmee potentieel verval kunnen voorkomen worden met creatieve oplossingen. Wij zien in andere gemeenten voorbeelden waarbij kerken een nieuwe bestemming krijgen, zoals restaurant, cafés, Bed & Breakfast's, musea, gezondheidscentra, MFA's en nog veel meer. Zo blijven deze karakteristieke gebouwen op een mooie en nuttige manier behouden.

- College, wat is de laatste stand van zaken met betrekking tot de leegstaande kerken in Odiliapeel en Volkel. Welk perspectief hebben deze kerken?

Ruimtelijke ontwikkelingen

Er moeten kwaliteitsimpulsen komen op het gebied van natuurwaarden, landschapsontwikkeling en water. We zien helaas dat deze vaak nog te weinig aandacht krijgen, terwijl ze van groot belang zijn voor mentaal en fysiek welzijn van onze Maashorstenaren. Daarom moet de gemeente dit samen met de buurgemeenten, provincie, Staatsbosbeheer en het waterschap aanpakken.

9. Bestuur en dienstverlening

Participatie en communicatie

Maashorst bestaat uit zes kernen met eigen identiteit. Hierbij speelt ontwikkeling van het kernenbeleid een grote rol. Participatie staat hierbij centraal. Samen denken, samen doen! Als gemeente vinden we participatie al jaren heel erg belangrijk. Het is goed dat er participatiebeleid komt met duidelijke kaders gezien eerdere ervaringen in Uden met betrekking tot participatietrajecten.

Wij vinden het heel belangrijk dat op voorhand duidelijke afspraken gemaakt worden met inwoners die participeren. In het beginstadium van het traject moeten de rollen en verwachtingen heel duidelijk zijn voor de participant: waar heeft de participant nog invloed op en wat wordt er van hem/haar verwacht.

Jong Maashorst is erg blij dat de gemeente verschillende stappen heeft ondernomen - en nog gaat ondernemen - om een transparante communicatie en participatie voor onze inwoners te creëren, onder andere de online dienstverlening, het samenspel van kanalen, de trainingen voor de medewerkers van de gemeente en heel belangrijk; één aanspreekpunt binnen de gemeente voor onze inwoners. Dit zorgt voor betere communicatie, duidelijkheid en vertrouwen.

Een belangrijk punt van aandacht: als we het hebben over communicatie met de inwoner is het van belang dat de stukken in een begrijpelijker taal geschreven worden. Hierdoor snapt iedere inwoner waar het over gaat en kunnen zij hierin participeren. Door de huidige taal die gebruikt wordt, voelt de inwoner zich niet altijd betrokken bij de plannen binnen de gemeente.

Het is zaak dat het college aandacht blijft houden voor dit onderwerp.

- Hoe gaan wij, college en gemeenteraad, in de komende jaren om met majeure projecten en participatie als er nog geen beleid ligt? Hoe gaan we dit tot een goed einde brengen?

Kindergemeenteraad en jongerenraad

We hebben een gemeenteraad en ook de kindergemeenteraad is inmiddels gerealiseerd. Daar zijn wij ontzettend trots op! Wij vragen ons af waar onze jongerengemeenteraad blijft? Deze doelgroep staat tot nu toe langs de lijn. Ook zij verdienen een stem in onze gemeente!

Onderzoek naar de oprichting van de Jongerenraad komt in 2023 en verder, zo schetst het college.

Jong Maashorst is van mening dat naast dit onderzoek ook actie ondernomen dient te worden, zodat de jongerengemeenteraad snel een feit wordt.

10. Bedrijfsvoering en inkomsten

De gemeente Maashorst heeft een duidelijke missie en visie: we zijn ambitieus!

De organisatie staat midden in de maatschappij, is ondernemend, toont lef en is er voor de inwoners van onze gemeente. Dit kunnen we alleen realiseren vanuit onze huidige goede financiële basis.

Daardoor ontstaat immers extra ruimte voor vernieuwing en ontwikkeling.

Ondanks de gezonde financiële basis merken we dat de harmonisatie van gemeente Maashorst nog in volle gang is. Naast de uitdagingen rondom de harmonisatie zijn de personeelstekorten ook in onze gemeente voelbaar. Desondanks zien we duidelijke stappen voorwaarts. We moeten zorgen dat gemeente Maashorst een fijne plek is om te werken.

Raadsinformatiebrief

Zaaknummer: 39004-2022 /

Auteur	: Erik Spierings
Domein	: Dienstverlening
Team	: Financiën
E-mail	: Erik.Spierings@gemeentemaashorst.nl
Port.	: Dienstverlening

Aan de leden van de gemeenteraad van Maashorst.

Onderwerp

Beantwoording technische vragen naar aanleiding van de Programmabegroting 2023

[Klik hier als u tekst wilt invoeren.](#)

Kennisnemen van

De antwoorden op de technische vragen naar aanleiding van Programmabegroting 2023.

Inleiding

Op 20 september jl. is de Programmabegroting 2023 aangeboden aan de raad.

Op 26 september is er een informatieavond geweest waarin de Programmabegroting technisch is toegelicht. Ook zijn de raadsfracties in de gelegenheid gesteld om tot en met 2 oktober eventuele technische vragen schriftelijk te stellen. De fracties van Jong Maashorst, Maashorst Vooruit, UdenPlusLanderd en PRO hebben hier gebruik van gemaakt.

Kernboodschap

Met de schriftelijke beantwoording van de vragen ondersteunen we de leden van de raad bij hun voorbereiding op de behandeling van de Programmabegroting 2023 in de raadsvergadering van 3 november a.s..

Communicatie

De antwoorden op de technische vragen worden ter beschikking gesteld aan de leden van de raad.

**ANTWOORDEN OP DE TECHNISCHE VRAGEN
NAAR AANLEIDING VAN DE
PROGRAMMABEGROTING 2023 MAASHORST**

Nr.	Onderdeel programmabegroting	Fractie	Vraag en antwoord
1.	Financiële hoofdlijn – financieel economische uitgangspunten	Maashorst Vooruit	<p>Vraag: Er wordt aangegeven dat er bij de berekening van de energielasten gerekend is met de ‘huidige’ gas- en elektraprijzen. Wat wordt verstaan onder huidige en hoe hoog zijn deze</p> <p>Welk deel (uitgedrukt in % + absolute hoeveelheden) van het inkoopvolume moet nog worden vastgelegd en wanneer? Graag overzicht van wanneer welk volume in de tijd vastgelegd dient te worden</p> <p>Antwoord: Met de huidige gas- en electraprijzen wordt bedoeld prijspeil d.d. 25-08-2022. In het inkoopprotocol is afgesproken dat bij aangaan van het contract 25% van het volume wordt vastgelegd; 60% gespreid in periode 15 juni 2022 - 01 december voorafgaande aan het kalenderjaar wordt vastgelegd. De laatste 15% wordt rond 01 oktober vastgelegd voorafgaande aan het kalenderjaar</p>
2.	Financiële hoofdlijn – financieel economische uitgangspunten	Maashorst Vooruit	<p>Vraag: Op 1 januari 2025 is het aantal mensen dat afhankelijk is van de bijstand met 25% verminderd t.o.v. 1 januari 2022. Hoeveel mensen waren op 1 januari 2022 afhankelijk van de bijstand?</p> <p>Antwoord: Per 1 januari 2022 ontvingen 766 personen een uitkering op grond van een bijstandsregeling.</p>
3.	Algemeen	Maashorst Vooruit	<p>Vraag: “Sinds een aantal jaren leggen we ook afzonderlijk verantwoording af over de majeure projecten”. In de oude gemeente Uden was dit het geval, niet in de oude gemeente Landerd. We zijn pas sinds 1 januari één gemeente. Waarom is dit op deze wijze opgenomen in de begroting?</p> <p>Antwoord: We zijn inderdaad sinds 1 januari de nieuwe gemeente Maashorst. Dit is overigens wel al de 2e programmabegroting waarin deze opzet wordt gehanteerd. De opzet van de programmabegroting is afgeleid van de financiële verordening gemeente Maashorst.</p>

			Hierin staan de regels/ richtlijnen waar het college aan moet voldoen volgens uw raad op het gebied van planning en controle en financiën. In de tussentijdse rapportages wenst u inzicht in de realisatie van raming van de uitputting van de investeringen (artikel 6 lid g.). Om die reden zijn alle P&C producten ingericht met majeure investeringen als vast onderdeel.
4.	Algemeen	Maashorst Vooruit	<p>Vraag: Waarom mogen bijvoorbeeld onderzoek voorkeursalternatieven N605 en voorbereiding realisatie evenemententerrein (blz 34 en 35) wel als incidenteel worden opgenomen en bijvoorbeeld locatiekeuze fietsenstalling (blz 19) als structureel?</p> <p>Antwoord: In de Financiële verordening gemeente Maashorst artikel 4 lid 3 is opgenomen dat alleen eenmalige bedragen groter dan € 50.000 als incidenteel worden beschouwd. Die verordening is door de Raad vastgesteld.</p>
5.	Algemeen	Maashorst Vooruit	<p>Vraag: Een van de bevindingen van de provincie inzake de begroting 2022 was dat er onvoldoende onderbouwde toelichting was gegeven op bijvoorbeeld de voorgenomen kostenvermindering op personeelskosten. Is dat inmiddels aangepast voor de in aanmerking komende posten? Is dit ook getoetst bij de provincie?</p> <p>Antwoord: De Provincie heeft wat betreft de taakstelling personeel gevraagd om meer concreetheid. Met het toesturen van de begroting 2023-2026 naar de Provincie wordt ook en meer concrete invulling van deze taakstelling gepresenteerd. We stemmen deze invulling inderdaad ook met de Provincie af.</p>
6.	Algemeen (weerstandsvormogen/reserves)	Maashorst Vooruit	<p>Vraag: Hoe hoog is de reserve onbenutte belastingcapaciteit en maakt deze onderdeel uit van de reserves zoals gepresenteerd in het overzicht 'Staat van reserves'?</p> <p>Antwoord: De onbenutte belastingcapaciteit is geen reserve en maakt daarom geen onderdeel uit van het overzicht "staat van reserves. "De onbenutte belastingcapaciteit is een berekening</p>

			<p>van een bedrag dat aan belastingverhogingen mogelijk is om:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Voor de OZB het tariefniveau van een artikel 12 gemeente te bereiken. Dat is een bedrag van € 8.465.000 • Voor gemeentelijke heffingen waar een dienst tegenover staat 100% kostendekking te bereiken. Dat is een bedrag van € 574.000 <p>Zie ook de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing.</p>
7.	Algemeen (kasstroom)	Maashorst Vooruit	<p>Vraag: In het kasstroomoverzicht staat een desinvestering van 1836/k genoemd.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Betreft dat de verkoop van gemeentelijk vastgoed in de voormalige gemeente Landerd? - Zo ja, waar is dit bedrag op gebaseerd? - Wat is het structurele effect van verkoop in de begroting en is deze al meegenomen in de begroting? <p>Zo nee, wat houdt deze post in?</p> <p>Antwoord: Het betreft bijdragen van derden voor geraamde investeringskredieten. Van dit bedrag heeft 1.664K betrekking op subsidies van de provincie voor projecten GVVP (gemeentelijk verkeer- en vervoersplan). In de begroting (raming rente en afschrijving) is reeds rekening gehouden met deze bijdragen.</p>
8.	Algemeen (kasstroom)	Maashorst Vooruit	<p>Vraag: Uit het kasstroomoverzicht blijkt een negatieve liquiditeitspositie. Hoe wordt dit gefinancierd? Is er sprake van een kredietfaciliteit?</p> <p>Antwoord: De negatieve liquiditeitspositie wordt gefinancierd via een rekening-courant bij onze huisbank (Bank Nederlandse Gemeenten). Hierbij wordt rekening gehouden met de kasgeldlimiet (8,5% van het begrotingstotaal). Indien de kasgeldlimiet meer dan 3 kwartalen wordt overschreden zijn we verplicht om langlopende financiering aan te trekken.</p>
9.	Algemeen (kasstroom)	Maashorst Vooruit	<p>Vraag: In de staat van opgenomen geldmiddelen staat het volgende: "Naar verwachting zal er in 2022 een nieuwe lening aangetrokken moeten worden van €50.000.000". Is deze lening inmiddels opgenomen?</p> <ul style="list-style-type: none"> - Waarom moet er in 2023 EUR 20.000.000,- aan lening worden opgenomen?

			<p>Bij wie lenen wij gelden?</p> <p>Antwoord: We zullen naar verwachting in 2023 een geldlening van €20.000.000 af moeten sluiten omdat de negatieve liquiditeitspositie de kasgeldlimiet overschrijd. Dit komt net name door de forse omvang van de geraamde investeringen. Conform het treasurystatuut vragen we offertes op bij ten minste 3 instellingen waaronder de huisbankier (BNG Bank).</p>
10.	Veiligheid	Jong Maashorst	<p>Vraag: Offerte Boa capaciteit, ziet de uitbereiding toe op een blauwe of een groene boa</p> <p>Antwoord: De offerte ziet toe op de uitbreiding met 1 fte blauwe boa, daarnaast bekijken we of er extra ondersteuning nodig is voor de groene BOA. Dat gebeurt bij de evaluatie van het functiehuis\organisatie.</p>
11.	Veiligheid	Jong Maashorst	<p>Vraag: Gaan er ook nog extra kosten komen voor het op te zetten LIO (Lokaal informatieoverleg)? Komt dat uit bestaande lagen binnen de gemeente? Heeft dat nog invloed op capaciteit?</p> <p>Antwoord: Het LIO (Lokaal Informatie Overleg) is een overlegvorm waarin vakafdelingen signalen uitwisselen. Het LIO (als overlegvorm) heeft geen extra financiële middelen nodig. Het LIO overleg wordt toekomstig ingericht, op basis van een in Oost Brabant-brede uniformiteit. Op deze wijze hebben alle gemeenten eenzelfde structuur. Het in te richten 'Veiligheidsinformatieknooppunt (VIK)' zal toekomstig wel financiële middelen nodig hebben. De aard en omvang wordt hiervoor onderzocht. De informatie coördinator en veiligheids (data) analist zijn hierin belangrijke functionarissen om een effectieve bijdrage te leveren aan de gemeentelijke aanpak van fraude, criminaliteit en ondermijning.</p>
12.	Veiligheid	UdenPlusLanderd	<p>Vraag:</p>

			<p>Veiligheidsplan 2023-2026. Wat zijn de financiële effecten van dit plan en in hoeverre is daarmee in de begroting rekening gehouden?</p> <p>Antwoord: Het IVP wordt uitgewerkt in Uitvoeringsplannen, daarin wordt bepaald wat er moet gebeuren en wat daarvoor nodig is. Met de huidige middelen (en capaciteit) zullen daarin keuzes gemaakt moeten worden.</p>
13.	Veiligheid	UdenPlusLanderd	<p>Vraag: Wat is er op dit moment niet geregeld in de crisisorganisatie? Wanneer is alles volledig "in place"?</p> <p>Antwoord: Van de gemeente Maashorst wordt meer gevraagd bij de bemensing van regionale piketten. Daarnaast moeten de functionarissen binnen de crisisorganisatie (binnen de gemeente zelf) opgeleid, getraind en geoefend worden. Tevens is het noodzaak dat de lokale crisisplannen herzien worden en dat er gekeken wordt naar het langer termijn.</p>
14.	Verkeer en vervoer	UdenPlusLanderd	<p>Vraag: Staat in de begroting de post van €220K euro opgenomen voor de doorgaande fietspaden in het natuurgebied Maashorst, te weten Schaijk-Uden en Zeeland-Nistelrode? Zo ja, waar? Als gevolg van een eerder unaniem door de raad van Landerd aangenomen motie. Dit punt is ook besproken in de raadsvergadering van 14 juli 2022, waarin bij monde van wethouder van Heeswijk werd aangegeven dat dit geld nog steeds beschikbaar is.</p> <p>Wanneer wordt - wat ons betreft met hoge prioriteit - het slechte fietspad tussen Zeeland en Schaijk aangepakt/gerenoveerd?</p> <p>Antwoord: Budget is beschikbaar en de wens om uit te voeren is er ook. We zijn in deze echter afhankelijk van Staatsbosbeheer met wie we in overleg zijn.</p>

			In het meerjarig investeringsplan (MIP) staan de fietspaden Schaijkseweg / Zeelandsedreef opgenomen in 2023.
15.	Verkeer en vervoer	UdenPlusLanderd	<p>Vraag: Wanneer zijn alle onveilige verkeerssituaties van de gemeente Maashorst in beeld met een daaraan gekoppeld tijdsplan om deze situaties te verbeteren?</p> <p>Antwoord: Zowel Uden als Landerd hebben een risicoanalyse verkeersveiligheid uitgevoerd waarmee op basis van beschikbare data, zonder dat persé ongevallen hebben hoeven plaatsvinden, potentieel gevaarlijke locaties in beeld komen. Voor Landerd zijn de volgende locaties in beeld gekomen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Omgeving Kerkstraat/ Puttelaar (Zeeland) - Boekelsedijk (Zeeland - Volkel) - Zandstraat (Schaijk) <p>Voor Uden zijn de volgende locaties in beeld gekomen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Hoogzoggel, Abdijlaan (Uden) - Wislaan, Muntmeester (Uden) - President Kennedylaan (Uden) - Bronkhorstsingel (Uden) - Velmolenweg (Uden) - Diverse 60 km/u wegen in het buitengebied <p>Voor deze projecten is nog geen tijdsplan beschikbaar. Locaties/thema's worden meegenomen in het Mobiliteitsplan Maashorst en het daarbij behorende uitvoeringsprogramma.</p>
16.	Verkeer en vervoer	Jong Maashorst	<p>Vraag: Waarom staan bij de stoplichten van Fietsvoorziening Industrielaan 2 keer op rood en het risico toch op oranje?</p> <p>Antwoord: Planning staat op rood omdat nog niet is begonnen met dit werk. Budget staat op rood omdat nog niet duidelijk is of dit bedrag aan subsidie kan worden verkregen. Het risico staat op oranje omdat de inschatting van het niet doorgaan van het project zo wordt ingeschat.</p>

17.	Verkeer en vervoer	Jong Maashorst	<p><u>Vraag:</u> Wordt met dit mobiliteitsbeleid rekening gehouden met nieuwe wijken die in/bij de dorpskernen gebouwd gaan worden in de toekomst en dus effecten hebben op de verkeersdruk?</p> <p><u>Antwoord:</u> Ja</p>
18.	Verkeer en vervoer	Jong Maashorst	<p><u>Vraag:</u> In de algemene toelichting bij het bepalen van locatie voor Hubs, staat dat er wijzigingen in het OV te verwachten zijn. Wat zijn de te verwachte wijzigingen in het OV?</p> <p><u>Antwoord:</u> We hebben in de toelichting bij HUBS niet gezegd dat veranderingen in het OV te verwachten zijn. Onder Doelen; Wat willen we bereiken staat: “We willen de kerkdorpen bereikbaar houden met openbaar vervoer. Samen met de Provincie (concessieverlener) en de regio (RNOB) onderzoeken we mogelijkheden om het openbaar te verbeteren middels vervoer op maat. Studenten, forensen, mindervaliden en ouderen maken veel gebruik van het openbaar vervoer. Goed openbaar vervoer kan bijdragen aan een duurzame samenleving, omdat er dan minder individueel gemotoriseerd verkeer plaatsvindt. Op dit moment doen snelle bussen Uden al aan (Hoogwaardig Openbaar Vervoer). Met de inzet van BRT-bussen wordt de regionale bereikbaarheid per openbaar vervoer vergroot.” Dit is wat we verwachten ten aanzien van openbaar vervoer.</p>
19.	Economie en toerisme – economische ontwikkeling	Maashorst Vooruit	<p><u>Vraag:</u> Hoe hoog wordt de structurele bijdrage aan Uden Centrum Management</p> <p><u>Antwoord:</u> Uden Centrum Management heeft een subsidie aanvraag ingediend van jaarlijks € 180.000. Deze subsidie aanvraag is gebaseerd op het Centrumplan dat UCM heeft opgesteld, in lijn met de Centrumvisie Uden. Na vaststelling van de begroting neemt het college een besluit over de structurele bijdrage aan Uden Centrum Management.</p>

20.	Economie en toerisme – economische ontwikkeling	Maashorst Vooruit	<p>Vraag: Waarop is het budget realisatie hybride werken en leren gebaseerd? En is dit afgestemd met Compas Uden en St. EWM</p> <p>Antwoord: Het budget is een inschatting, o.a. gebaseerd op bestaande initiatieven (Campus, Stg, EWM, Handelswinkel). Na vaststelling van de begroting neemt het college een besluit over de subsidieaanvragen op gebied van hybride werken en leren</p>
21.	Economie en toerisme	Jong Maashorst	<p>Vraag: Wanneer kwalificeert een ondernemer als startende ondernemer in de offerte ondersteuning startende ondernemers?</p> <p>Antwoord: Het budget is bedoeld als subsidie voor het startersloket Misfits dat onder UOV De Kring valt. Dit startersloket is erop ingericht dat iedere starter in de gemeente Maashorst die van plan is om te starten of in eerste vijf jaar van zijn/haar onderneming zit, passende hulp kan krijgen bij het starten en uitvoeren van de ondernemersdroom. De ondersteuning is afgestemd op de behoefte van de starter, o.a. een coachtraject, koppeling aan een ervaren ondernemer, bijeenkomsten, doorverwijzing naar andere organisaties.</p>
22.	Economie en toerisme	Jong Maashorst	<p>Vraag: Aan wat voor initiatieven moeten we denken waar het budget voor Stimulering MKB kan worden gebruikt. Hoe wordt het budget over de kernen verdeeld?</p> <p>Antwoord: De aard van deze initiatieven is niet vooraf bepaald. Het budget is nog niet verdeeld over de kernen. Het idee is om dit budget in afstemming met de ondernemersverenigingen van de kernen te gaan besteden</p>
23.	Onderwijs	UdenPlusLanderd	<p>Vraag: Wanneer en hoe wordt over de bestemming van het gebouw school Oventje besloten?</p> <p>Antwoord: Op 21 juni 2022 hebben wij u een raadsinformatiebrief gestuurd met als onderwerp 'Ontwikkelingen Onderwijs (huisvesting)'. In deze brief staat vermeld dat</p>

			schoolgebouw Oventje wordt meegenomen in het op te stellen Integraal HuisvestingsPlan (IHP).
24.	Onderwijs	Maashorst Vooruit	<p>Vraag: bij het realiseren van nieuwbouw van schoolgebouwen wordt uitgegaan van een gebouw met een laag energiegebruik en een gezond binnenmilieu". Waarom alleen bij nieuwbouw?</p> <p>Antwoord: Dit is conform de door u in 2021 vastgestelde verordening 'Voorzieningen Huisvesting Onderwijs gemeente Maashorst 2022'. Het thema duurzaamheid wordt meegenomen in het op te stellen Integraal HuisvestingsPlan (IHP). In sommige situaties loont het bijvoorbeeld niet om een schoolgebouw nog te verduurzamen en is (vervangende) nieuwbouw soms een betere keuze.</p>
25.	Onderwijs	Jong Maashorst	<p>Vraag: Offerte opstellen IHP is enkel in 2023 gebudgetteerd is dan ook het plan af en wordt het daarna uitgevoerd?</p> <p>Antwoord: In het Uitvoeringsplan staan middelen geraamd voor 2022 en 2023. In het vierde kwartaal 2022 wordt gestart met de werkzaamheden en naar verwachting is het IHP rond de zomer van 2023 gereed.</p>
26.	Sport, cultuur recreatie en natuur – openbaar groen	Jong Maashorst	<p>Vraag: Wat wordt er verstaan onder versterken natuurverbindingen stad en land?</p> <p>Antwoord: In het bestuursakkoord is de wens uitgesproken om de natuur dichterbij de mens te brengen. Daartoe is het noodzakelijk om de verbinding van groenvoorzieningen in de stad/dorp met groen in het buitengebied te verstrekken, door aanleg van nieuwe groenstructuren. Hierdoor kan ook mens en dier beter gebruik maken van deze voorzieningen.</p>
27.	Sport, cultuur recreatie en natuur – openbaar groen	Jong Maashorst	<p>Vraag: Bij de offerte Realisatie van 2 wijst herstel projecten wordt aangegeven dat er mogelijk subsidie kan worden ontvangen van uit de provincie. Wat zijn de consequenties als deze</p>

			<p>niet wordt ontvangen, heeft dat invloed op deze offerte of is bij deze offerte nog geen rekening gehouden met het eventueel ontvangen van subsidies. Ditzelfde geldt voor de offerte Natuurversterking buitenrand Maashorst</p> <p>Antwoord: Vooralsnog zijn provinciale subsidiemiddelen voorhanden en vormt dit nu het uitgangspunt. Mocht dit bij het opstarten van het project gewijzigd zijn, zullen projecten sterk versoerd moeten worden gerealiseerd, danwel dat aard en omvang wordt beperkt, passend binnen de beschikbare middelen.</p>
28.	Sport, cultuur recreatie en natuur – Cultuur	UdenPlusLanderd	<p>Vraag: Voor 2023 wordt een nieuw Cultuurbeleid in het vooruitzicht gesteld. Wat zijn de financiële effecten daarvan en in hoeverre is daarmee in de begroting rekening gehouden?</p> <p>Antwoord: Het nieuwe cultuurbeleid wordt ontwikkeld in de periode van mei 2022 t/m mei 2023. Voor dit nieuwe beleid wordt een looptijd van 2024 t/m 2030 voorgesteld. Volgens, in overeenstemming met het traject, worden de financiën en bijbehorende effecten pas in 2023 zichtbaar en zo nodig meegenomen in de begroting 2024. Daarbij is het streven om het nieuwe beleid budgetneutraal door te voeren. Om deze redenen is er geen aanleiding om hierover al iets op te nemen in de begroting 2023. Voor 2022 en 2023 verandert er niets in de begroting en handhaven wij de huidige subsidieregelingen en bedragen.</p>
29.	Sport, cultuur recreatie en natuur – openbaar groen	Jong Maashorst	<p>Vraag: Een risico van het aanleggen van groene daken is dat de kans bestaat op lekkage. Hoe wordt dit risico opgevangen? Een dakconstructie dient het gewicht van een groen dak te kunnen dragen. Is al bekend of de daken van gemeentelijke gebouwen een groen dak uit bouwkundig oogpunt kunnen dragen?</p> <p>Antwoord: Voordat een keuze gemaakt wordt om over te gaan tot de aanleg van een groen dak, zal uiteraard een technische beoordeling van het dak moeten plaatsvinden en wordt advies gevraagd voor technische oplossingen, zodat</p>

			gevolgen van genoemde risico wordt voorkomen.
30.	Sport, cultuur recreatie en natuur - sportaccommodaties	Jong Maashorst	<p>Vraag: Wat wordt er verstaan onder incidentele onderhoudsprojecten bij “wat doen we er voor”.</p> <p>Antwoord: Incidenteel kan er geen sprake zijn van “onderhoudsprojecten”. Wel van onvoorziene werkzaamheden zoals bijvoorbeeld het stuk gaan van een cv-ketel of andere “grotere” onvoorziene werkzaamheden. In MJOP’s zijn vervangingen van deze soort gebouwinstallaties wel voorzien. Als deze vervanging niet gepland was voor dit specifieke jaar dan gaan we de werkzaamheden toch uitvoeren. Overschrijdingen die daardoor ontstaan in het onderhoudsbudget moeten dan aan het einde van het jaar worden gladgestreken met gelden uit de voorziening. Zodra de kosten wel meegenomen zijn in het MJOP vereffent dit zich dat dan weer.</p> <p>In MJOP’s is verder middels “post onvoorzien” rekening gehouden met (andere) onvoorziene kosten.</p>
31.	Sociaal Domein – samenkracht..	Maashorst Vooruit	<p>Vraag: “Voor alle levensfasen is er specifiek beleid en zijn er voorzieningen voorhanden”, welke levensfasen zijn hierbij gedefinieerd?</p> <p>Antwoord: De gemeente Maashorst richt zich op alle inwoners tussen de -9 maanden en 100+ jaar. We houden hierbij rekening met de levensfase waar iemand in zit. We willen bijvoorbeeld dat inwoners kunnen meedoen. Dat betekent voor iemand van 7 jaar iets anders dan voor iemand van 25 of 78 jaar. Waar nodig stellen we apart beleid op. Denk aan het ouderenbeleid of kansrijke start (-9 maanden-2 jaar).</p>
32.	Sociaal Domein – toegang en eerstelijnsvoorzieningen	Maashorst Vooruit	<p>Vraag:</p>

			<ul style="list-style-type: none"> - Om welke huisartsenposten gaat het waar ervaring mee is opgedaan en waar mee wordt uitgebreid? - Hoeveel praktijken blijven dan nog over? - Staan alle praktijken over voor een POH jeugd <p>Antwoord: De volgende huisartsenpraktijken hebben op dit moment een POH-jeugd:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Huisartsenpraktijk Zoggel - Huisartsenpraktijk de Vlaswiek - Huisartsenpraktijk Reek - Huisartsenpraktijk De Morgen - Huisartsenpraktijk Schaijk <p>Op korte termijn start er bij de volgende huisartsenpraktijken een POH-jeugd:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Huisartsenpraktijk Medipark - Huisartsenpraktijk Hoevense Veld - Huisartsenpraktijk Volkel <p>Er is één huisartsenpraktijk waar geen POH-jeugd aanwezig is. Deze huisarts staat niet open voor de wijze waarop wij deze organiseren.</p>
33.	Sociaal Domein – maatwerkvoorzieningen Wmo	Maashorst Vooruit	<p>Vraag: Scootmobielstalling bij bestaande (senioren)complexen EUR 274.000 extra budget. Is al duidelijk om welke complexen dit gaat?</p> <p>Antwoord: Ja. Er is een inventarisatie gemaakt van het aantal bestaande complexen in de gemeente Maashorst waar het probleem zich voordoet, hoe het stallingsprobleem per complex opgelost kan worden en welke prijs hiermee gemoeid is. Het gaat om een totaal van 18 complexen aan de Willem-Alexanderhof, Wilhelminastraat, Beatrixhof, Odiliastraat, Botermarkt, Meester van Coothstraat, Piusplein, Sint Annastraat, Veilingstraat en Carolushof in Uden. De Capellerhof in Volkel en de Oudedijk in Odiliapeel.</p>
34.	Sociaal Domein	UdenPlusLanderd	<p>Vraag: Terwijl wij te maken krijgen met een tsunami aan seniore inwoners als gevolg van de vergrijzing – met alle gevolgen van dien (zie de aangenomen motie in de raadsvergadering van 14 juli over ouderenbeleid) – wordt naast de wijkgerichte aanpak (€500K) een extra bedrag van €300K uitgetrokken voor “jeugdpreventie”.</p>

			<p>Hoeveel wordt extra uitgetrokken voor "ouderenpreventie"?</p> <p>Antwoord: Er is nu geen apart budget begroot voor ouderenpreventie. De wijkgerichte aanpak is gericht op al onze inwoners, ongeacht hun leeftijd. Initiatieven gericht op ouderen kunnen hier ook uit gefinancierd worden. Bij het opstellen van het ouderenbeleid in 2023 zal duidelijk worden welke middelen er nodig zijn om het ouderenbeleid te laten uitvoeren.</p>
35.	Sociaal Domein - Inkomensregelingen	UdenPlusLanderd	<p>Vraag: Wat zijn (naar schatting) de financiële consequenties als de gemeente de inkomensgrens van de energietoeslag optrekt tot 130%, zoals dat in Veghel gebeurt? Hoeveel inwoners/gezinnen zouden hiervan in onze gemeente kunnen profiteren?</p> <p>Antwoord: Een grove schatting is dat 750 huishoudens hiervan gebruik zou kunnen maken. Dat komt neer op maximaal 750 x de maximale bijdrage van € 1.300 = € 975.000.</p>
36.	Sociaal Domein - Inkomensregelingen	UdenPlusLanderd	<p>Vraag: Welke informatiestromen zijn of komen op gang om onze inwoners te informeren over de subsidies of andere steunmaatregelen die vanuit de gemeente wordt geïnitieerd om "honger en kou" te voorkomen?</p> <p>Antwoord: De steunmaatregelen worden op diverse manieren met inwoners gecommuniceerd. We gebruiken hiervoor bijvoorbeeld onze website, social media en de gemeentepagina in de plaatselijke kranten. Daarnaast zijn onze partners, zoals Ons Welzijn, op de hoogte, zodat zij inwoners kunnen helpen bij vragen hierover.</p>
37.	Sociaal Domein - Jeugdhulp	Maashorst Vooruit	<p>Vraag: In de meicirculaire 2022 is de definitieve verdeling van € 1,445 miljard aan rijksmiddelen opgenomen voor het jaar 2023 ter compensatie van de tekorten jeugdzorg. Deze € 1,445 miljard is gebaseerd op de uitkomst van het onderzoek naar de jeugdzorguitgaven door de zgn.</p>

			<p>Commissie van Wijzen verminderd met de opbrengst van de maatregelen hervormingsagenda. Zijn deze middelen volledig toegevoegd aan de jeugdbudgetten?</p> <p>Antwoord: De gemeente Maashorst hanteert een integraal afwegingskader. Dat betekent dat er geen directe relatie bestaat tussen de inkomsten zoals deze via de algemene uitkering worden ontvangen en in dit geval de uitgaven Jeugd. De uitgaven Jeugd worden in Maashorst realistisch begroot en zo nodig via de P&C instrumenten periodiek bijgesteld. Overigens kun je voor nu globaal stellen dat de uitgaven jeugd voor de gemeente Maashorst nu hoger zijn dan de inkomsten welke van het Rijk in dit kader worden ontvangen.</p>
38.	Volksgezondheid, milieu en duurzaamheid – milieubeheer - Volksgezondheid	Maashorst Vooruit	<p>Vraag: “In NL is gemiddeld 6% van de ziektelast toe te schrijven aan milieufactoren. Lokaal kan dit flink variëren”. Hebben we inzichtelijk welk percentage voor Maashorst van toepassing is?</p> <p>Antwoord: Het cijfer van 6% is het Milieugerelateerde GezondheidsRisico uit 2016 uit een landelijk onderzoek van de RIVM (Rapport). In dit onderzoek worden geen lokale cijfers benoemd en deze zijn niet bij ons bekend. De GGD heeft in 2022 een onderzoek gedaan naar de luchtkwaliteit en gezondheid in de provincie Noord-Brabant (Rapport). De uitkomsten van dit rapport zijn meegenomen in het Schone Lucht Akkoord. Concrete doelen en het decentraal uitvoeringsplan worden verwerkt in de duurzaamheidsagenda.</p>
39.	Volksgezondheid, milieu en duurzaamheid - milieubeheer	UdenPlusLanderd	<p>Vraag: Er wordt een Duurzaamheidsagenda aangekondigd. Wat zijn de financiële effecten daarvan en in hoeverre is daarmee in de begroting rekening gehouden?</p> <p>Antwoord: Op dit moment wordt aan deze agenda gewerkt. Incidentele en structurele financiële effecten van deze duurzaamheidsagenda zijn nog niet in beeld. Eventuele financiële mutaties worden verwerkt in begroting 2024 en verder</p>

40.	Volksgezondheid, milieu en duurzaamheid -volksgezondheid	UdenPlusLanderd	<p><u>Vraag:</u> Hoe staat het in de gemeente Maashorst met de huidige aantallen Q-koorts en Coronapatiënten en wat zijn de actuele ontwikkelingen daarbij?</p> <p><u>Antwoord:</u> Q-koorts: Volgens de atlas infectieziekten van het RIVM zijn er in 2020 en 2021 geen meldingen van inwoners met Q-koorts gedaan in de gemeente Maashorst. In 2018 en in 2019 zijn in totaal <5 inwoners gemeld bij het RIVM met Q-koorts (Bron). De gemeente heeft geen (wettelijke) taken in de aanpak van Q-koorts. Patiënten melden zich meestal niet bij de gemeente. De gemeente Maashorst subsidieert wel het aanbevolen Q-koorts beweegprogramma bij fysiotherapeuten voor een bedrag van ongeveer € 5.500,- per jaar. Zover bekend, hebben dit jaar 7 inwoners gebruik gemaakt van het beweegprogramma.</p> <p>Corona: Op het coronadashboard van de rijksoverheid staat op 3-10-2022 het volgende (Bron): <i>In Maashorst zijn er per 100.000 inwoners gemiddeld 17,1 mensen positief getest. In de veiligheidsregio Brabant-Noord zijn er per 100.000 inwoners gemiddeld 20 mensen positief getest.</i> Bij het interpreteren van deze cijfers moet rekening gehouden worden dat het aantal besmettingen op het dashboard geen compleet beeld toont. Artsen en laboratoria moeten besmettingen met infectieziekten melden bij de GGD. Particuliere organisaties en individuen nemen echter ook tests af. De uitslagen hiervan worden niet altijd bij de GGD gemeld of de melding telt niet mee omdat de gebruikte test niet voldoet aan de normen van het RIVM. Commerciële testers zijn wel verplicht positieve testgevallen te melden aan de GGD. De gemeente heeft geen (wettelijke) taken in de aanpak van Corona omdat de aansturing daarvan bij het rijk ligt en de uitvoering bij de GGD.</p>
41.	Volksgezondheid, milieu en duurzaamheid - milieubeheer	UdenPlusLanderd	<p><u>Vraag:</u> Landbouw, stikstofproblematiek: UdenPLUSLanderd vraagt aandacht voor de sociale problemen onder landbouwers en hun</p>

			<p>gezinnen. Weten deze de weg naar hulp te vinden? Hoe is dat in de gemeente geregeld en zo net, wat wordt er dan op touw gezet? Is de gemeente hierover in overleg met de ZLTO en/of andere organisaties, zoals Ons Welzijn?</p> <p>Antwoord: Ongeacht de beroepsgroep hebben alle inwoners recht op ondersteuning bij sociale problemen (inkomens ondersteuning, schuldhulpverlening etc.) en dat wordt niet verstrekt door de ZLTO. Per casus wordt maatwerk geleverd; als de ondersteuningsvraag op gebied van sociaal domein ligt, wordt een consulent van de gemeente betrokken bij de beantwoording.</p>
42.	Volksgezondheid, milieu en duurzaamheid - volksgezondheid	UdenPlusLanderd	<p>Vraag: Bij de huisartsen worden vanuit de gemeente praktijkondersteuners ingezet voor problemen in de jeugdzorg. Hoeveel praktijkondersteuners worden bij huisartsen ingezet voor de ouderenzorg?</p> <p>Antwoord: De praktijkondersteuner jeugd wordt door de gemeente ingezet omdat wij als gemeente vanuit de jeugdwet verantwoordelijk zijn voor de inzet van jeugdhulp. Gemeenten zijn onder andere verantwoordelijk voor de geestelijke gezondheidszorg voor de jeugd van 0 tot 18 jaar (jeugd-GGZ).</p> <p>Inzet hiervan verloopt vaak via een verwijzing van de huisarts. Als het gaat om volwassenen hebben wij als gemeente hier geen wettelijke taak in. De praktijkondersteuners van de huisartsen zijn bij ons niet in beeld. De meeste huisartsen hebben een PraktijkOndersteuner somatiek en/of GGZ. De praktijkondersteuner werkt onder de verantwoordelijkheid van de huisartsen.</p> <p>De praktijkondersteuners worden gefinancierd vanuit de zorgverzekeraar e/o het zorgkantoor. De PraktijkOndersteuner somatiek biedt zorg en ondersteuning aan chronisch zieken en ouderen. De praktijkondersteuner GGZ ondersteunt de huisarts bij de behandeling van patiënten met psychische klachten. Zowel de PraktijkOndersteuner somatiek als ggz zijn volgens hun functieprofiel competent genoeg</p>

			<p>om met de problematiek binnen de doelgroep ouderen om te kunnen gaan.</p> <p>Wij hebben geen signalen ontvangen dat er behoefte is aan een aparte praktijkondersteuner ouderenzorg bij de huisartsen.</p>
43.	Volksgezondheid, milieu en duurzaamheid - milieubeheer	UdenPlusLanderd	<p>Vraag: Wat is de status van RES2.0 en wat betekent dat voor onze inwoners?</p> <p>Antwoord: De RES 2.0 zal een herijking worden van de RES 1.0 en inzichtelijk maken of de 30 RES-regio's op koers liggen om hun ambities te halen voor 2030 of dat sturing in beleid en/of uitvoering nodig is. Vanuit de RES worden de gemeenteraden via een RIB tussentijds geïnformeerd over de voortgang van de RES. De RES 2.0 moet uiterlijk op 1 juli 2023 klaar zijn. Voor inwoners is vooral de energiebesparingsopgave op korte termijn van belang</p>
44.	Volksgezondheid, milieu en duurzaamheid - riolering	Maashorst Vooruit	<p>Vraag: De vrachtwagen voor riolering wordt als structureel opgevoerd in de begroting waarbij deze in 10 jaar wordt afgeschreven. Is het mogelijk deze ineens af te schrijven en als incidenteel op te nemen in de begroting? Deze vraag geldt ook voor de investering in het opknappen van Naat Piek (blz 21).</p> <p>Antwoord: Op basis van wet en regelgeving (Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV)) en daarop aansluitend de financiële verordening gemeente Maashorst moet materiële vaste activa (in dit geval de vrachtwagen en Naat Piek) worden geactiveerd. Hierover wordt vervolgens afgeschreven waardoor en structurele kapitaallasten ontstaan. Het is niet toegestaan om dit ineens af te schrijven en als incidenteel op te nemen. De vrachtwagen wordt ingezet ten behoeve van riolering waardoor de structurele kapitaallasten ten laste gebracht worden van de egalisatievoorziening riolering. Dit houdt in dat deze investering geen effect heeft op het structurele beeld van de programmabegroting 2023.</p>

45.	Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing – wonen en bouwen	UdenPlusLanderd	<p><u>Vraag:</u> Hoe staat het met de zelfbewoningsplicht en opkoopbescherming van woningen met name t.b.v. starters</p> <p><u>Antwoord:</u> In het uitvoeringsprogramma 2022-2026 hebben we aangegeven dat we (indien nodig) gebruik maken van de opkoopbescherming en zelfbewoningsplicht. De noodzaak hiertoe onderzoeken we in 2023 en de mogelijkheden verkennen we in 2023.</p>
46.	Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing – Grondexploitaties	Maashorst Vooruit	<p><u>Vraag:</u> Er wordt een strategisch grondaankoop budget gevraagd van 3 Mio. Wat zijn de bevoegdheden van het college bij de aankoop? Voor verkoop is er afgesproken dat wanneer er wordt afgeweken van de marktwaarde met 25% of meer dat de raad dan bevoegd is. Hoe zit dat met aankoop?</p> <p><u>Antwoord:</u> Voor wat betreft verkoop ligt dit genuanceerder dan in de vraag is geformuleerd. Op 24 maart 2022 is het amendement aangenomen dat “Mocht er gedurende 2022 op een moment sprake zijn van gewijzigde marktomstandigheden kan het college de grondprijs, binnen een marge van 25%, aanpassen waarbij marktconformiteit aangetoond moet worden”.</p> <p>Met betrekking tot aankoop is in de nieuwe nota grondbeleid, die in november aan de raad wordt voorgelegd, het volgende opgenomen:</p> <p>De gemeente Maashorst koopt gronden aan onder marktconforme condities. De prijsstelling wordt gewaarborgd door een onafhankelijke en goed onderbouwde taxatie. De (strategische) verwerving geschiedt met een voorafgaande risicoafweging en met een onderbouwing van de:</p> <ul style="list-style-type: none"> • noodzaak van sterke gemeentelijke sturing in het gebied; • toegevoegde waarde en effect voor de gewenste ontwikkeling; • prioriteit; • financiële dekking. <p>Bij een (strategische) verwerving kan de gemeente voorkeursrecht vestigen.</p>

			<p>Bij verwerving is de insteek van gemeente Maashorst een minnelijke oplossing binnen marktconforme en redelijke uitgangspunten. De inzet van onteigening is alleen aan de orde als dit de (financiële) belangen en positie van gemeente Maashorst waarborgt en een minnelijke oplossing uitblijft. Voor een onteigening is het publieke belang wel vereist. Strategische verwerving geschiedt door het college op basis van een door de gemeenteraad jaarlijks vast te stellen budget in de programmabegroting. Het college informeert de gemeenteraad door middel van een “wensen en bedenkingen-procedure” (artikel 169 lid 4 Gemeentewet (Gemw)) over de strategische aankoop. De wensen en bedenkingen procedure geschiedt vooraf en indien nodig vertrouwelijk. Het college is en blijft bevoegd om het bewuste besluit te nemen. De vraag is niet of de raad kan instemmen met het besluit, maar of de raad het college overwegingen mee wil geven bij het nemen van het besluit. In samenwerking met de griffie kan hiervoor een werkwijze worden opgesteld om uitvoering te kunnen geven aan deze procedure zoals opgenomen in artikel 169 lid 4 van de Gemeentewet.</p> <p>Met het strategisch verwervingsbudget krijgt het college de bevoegdheid om tot het in de begroting opgenomen bedrag gronden te verwerven mits ondersteund door een taxatie (aantonen marktconformiteit) en een risicoafweging. Over dergelijke verwervingen zal de raad achteraf geïnformeerd worden.</p>
47.	Bestuur en dienstverlening	Jong Maashorst	<p><u>Vraag:</u> Wat houden de offertes werkbudget participatie en experimenten met nieuwe vormen van meedenken & meedoen in?</p> <p><u>Antwoord:</u> Werkbudget participatie wordt gebruikt voor (facilitaire) kosten die gemeoid zijn met de uitvoering van participatie, zoals bijeenkomsten, aanschaf literatuur en hulpmiddelen. Experimenteren met nieuwe vormen van meedenken & meedoen omvat veldonderzoek naar nieuwe praktische mogelijkheden voor participatie (zoals nieuwe werkvormen en digitale tools) en vervolgens uitvoeren hiervan en leren in de praktijk.</p>

48.	Bestuur en dienstverlening	Maashorst Vooruit	<p>Vraag: Er komt extra budget voor “capaciteit regionale samenwerking” én “regionale samenwerking”. Wat is het verschil tussen de beide termen?</p> <p>Antwoord: Het verschil zit erin dat er enerzijds capaciteit benodigd is in de vorm van inzet medewerkers om in regionale samenwerkingen mee te kunnen draaien. Er zijn steeds meer thema’s waarop bovenlokaal wordt samengewerkt, dat vraagt om extra personele inzet.</p> <p>Het andere budget is voor het uitvoeren van onderzoeken, verdiepingen, ontwerpogaven, een bod voor cofinanciering etc.. Regionaal samenwerken is vaak werk met werk maken, maar vraagt ook vaak inzet die niet volledig parallel loopt met de wensen en doelen uit het bestuursakkoord. Hiervoor is een reservering noodzakelijk</p>
49.	Bedrijfsvoering en inkomsten - treasury	Jong Maashorst	<p>Vraag: Is het mogelijk om een deel van het overschot van de algemene reserve te gebruiken om de solvabiliteitsratio te verbeteren, middels aflossen van leningen</p> <p>Antwoord: Vroegtijdig aflossen van leningen is voor ons nooit interessant. Naast de misgelopen rente moeten wij de geldverstrekker dan namelijk ook boeterente betalen.</p> <p>Om leningen af te kunnen lossen hebben we liquide middelen nodig (geld op de bank). Dat is iets anders dan onze vrije reserve. Het ene gaat over financiering (werkelijke geldstromen) en reserves gaat over incidentele dekking (BBV, boekhoudvoorschriften)</p>
50.	Bedrijfsvoering en inkomsten – overhead	Jong Maashorst	<p>Vraag: Bepaalde informatie dient geanonimiseerd te worden in het kader van de AVG/WOO. Worden documenten, die geautomatiseerd geanonimiseerd worden, daarna nog door een ambtenaar gecontroleerd of de verplichte persoonlijke gegevens ook daadwerkelijk geanonimiseerd zijn?</p> <p>Antwoord:</p>

			<p>Op dit moment hebben we nog geen software voor het anonimiseren. Dit staat wel op de planning.</p> <p>Op het moment dat deze software er is zal deze software alles anonimiseren. Belangrijk is natuurlijk wel dat als het document bijv 500 pagina's heeft, dat ook persoonsgegevens op de laatste pagina is geanonimiseerd. Dit zal altijd door een of meerdere ambtenaren gecheckt moeten worden. Hiervoor dient nog wel een proces voor gemaakt te worden. Dit komt later aanbod.</p>
51.	Bedrijfsvoering en inkomsten - overhead	Maashorst Vooruit	<p>Vraag: In de toelichting op het budget werkbudget communicatie en creatie wordt gesproken over 'bestuur'. Valt hieronder ook de communicatie aangaande de gemeenteraad onder?</p> <p>Antwoord: Nee, de gemeenteraad valt hier niet onder. In het budget van Communicatie & Creatie vallen onder 'bestuur' het college en directie</p>
52.	Bedrijfsvoering en inkomsten - overhead	Maashorst Vooruit	<p>Vraag: Er wordt budget gevraagd voor het ontwikkelen van een 'zaaksysteem'. In de toelichting wordt dit niet nader toegelicht. Wat houdt een zaaksysteem in?</p> <p>Antwoord: Een zaaksysteem is een centrale applicatie voor de dienstverlening van de gemeente. Hierin wordt de voortgang van alle processen (aanvragen, meldingen, etc.) vastgelegd en daarnaast worden alle documenten die bij de processen behoren in het zaaksysteem opgeslagen ter archivering. Ook een deel van onze digitale dienstverlening verloopt via het zaaksysteem.</p>
53.	Bedrijfsvoering en inkomsten - overhead	Jong Maashorst	<p>Vraag: Vanaf wanneer zal een reserveringsysteem voor gemeentelijke accommodaties in werking treden?</p> <p>Antwoord: Deels is er al een reserveringssysteem (Ultimo) waarin reserveringen van accommodaties kunnen worden uitgevoerd. Het huidige systeem loopt tegen de grenzen van doelmatig gebruik aan. Ook de fusie brengt de wens/noodzaak naar nieuwe applicaties met zich mee.</p>

			Een Programma van Eisen zal nog opgesteld dienen te worden waarna pakketselectie kan plaatsvinden. De daadwerkelijke ingebruikname zal in Q3/Q4 van 2023 zijn.
54.	Bedrijfsvoering en inkomsten - overhead	Jong Maashorst	<p>Vraag: Wat maakt dat er in de tabel bij arbeidsmarkt communicatie optimaliseren geen “te dekken” kosten bij het jaar 2026 staan? Worden voor dat jaar geen kosten begroot?</p> <p>Antwoord: Onze organisatie is als nieuwe speler op de arbeidsmarkt gekomen. We willen ons daarop met onze eigen identiteit positioneren. Vooralnog gaan we ervan uit dat we onze huidige wijze van positioneren en campagne voeren op de arbeidsmarkt in de komende drie jaar voortzetten. Voor het einde van die periode evalueren we dit en bepalen we de koers voor de volgende jaren. Omdat onze identiteit op de arbeidsmarkt dan is neergezet, verwachten we dat de kosten voor arbeidsmarktcommunicatie teruglopen.</p>
55.	Sport, cultuur recreatie en natuur – openbaar groen	UdenPlusLanderd	<p>Vraag: De bijdrage van de gemeente Oss aan het Natuurgebied de Maashorst wordt gecorrigeerd. Wordt deze correctie gecorrigeerd in de dienstenovereenkomst (DVO) met Oss?</p> <p>Antwoord: Betreffende bijdragen van de gemeente Oss, komen voort uit afspraken van voorgaande jaren. Bij opstellen van begroting 2022 was de correctie al bekend, maar is deze abusievelijk niet doorgevoerd. Dit aspect was derhalve ook geen onderdeel van de DVO 2022 met de gemeente Oss</p>
56.	Bedrijfsvoering en inkomsten - overhead	UdenPlusLanderd	<p>Vraag: Welke impact heeft deze begroting op het aantal Fte's en externe inhuur? Hoeveel bedragen de totale externe personeelskosten t.o.v. de vaste bezetting en hoe verhoudt zich dit t.o.v. het landelijk gemiddelde/beeld?</p> <p>Antwoord: De formatie zal stijgen van 459,78 FTE naar 466,78 FTE. In totaal is € 38.640.055</p>

			opgenomen voor personeelslaten (inclusief bestuur). Met dit budget dient het personeel en externe inhuur te worden gefinancierd. Op dit moment gaan we uit van invulling van circa 13% van de formatie met externe inhuur. Of dit ook de werkelijke verdeling zal zijn, is uiteraard afhankelijk van de bezetting in 2023.
57.	Bedrijfsvoering en inkomsten - overhead	UdenPlusLanderd	<p>Vraag: In een fors aantal gevallen (o.a. lokale hubs, parkeerbeleid, locatiekeuzen fietsenstallingen, stimuleren MKB, versterken arbeidsmarkt, integraal huisvestingsplan (IHP), harmonisaties subsidies verenigingen, haalbaarheid "eigen" energiebedrijf) wordt voor relatief kleine projecten een beroep gedaan op externe capaciteit. Waarom kunnen – op zijn minste een aantal van deze activiteiten - niet door de staande organisatie worden opgevangen?</p> <p>Antwoord: Per geval wordt beoordeeld of dit kan worden gerealiseerd in de eigen bezetting. In bepaalde gevallen kan dit niet door onvoldoende capaciteit. Ook kan het voorkomen dat specifieke kennis niet aanwezig is binnen het personeelsbestand. Binnenkort starten we met de evaluatie van het functieboek daarin zullen we specifiek ook kijken naar de interne capaciteit die nodig is om de geplande projecten te kunnen realiseren.</p>
58.	Bedrijfsvoering en inkomsten-treasury	UdenPlusLanderd	<p>Vraag: Wat wordt concreet bereikt met de aanleg van groene daken (€200K) en waarom wordt daar op dit moment prioriteit aangegeven, juist op een moment dat we te kampen hebben met een begrotingstekort van €1.000K?</p> <p>Antwoord: Voor het antwoord op de inhoudelijke vraag verwijzen wij u naar het antwoord op vraag 29. Groene daken is een project wat bijdraagt aan het realiseren van het Bestuursakkoord. Zoals toegelicht stellen we voor het begrotingstekort in 2023 te dekken uit een bijdrage uit de algemene reserve. Die is toereikend en het structurele beeld van de begroting is positief en in overeenstemming met alle wettelijke voorschriften. Technisch gezien is hier dan ook verder geen probleem.</p>

59.	Bedrijfsvoering en inkomsten - Gemeentefonds	UdenPlusLanderd	<p><u>Vraag:</u> Wat is de impact van de september circulaire?</p> <p><u>Antwoord:</u> Zoals in de media al gemeld bevat de septembercirculaire een lichte compensatie voor gemeenten voor loon- en prijsstijgingen. Dit en de overige gevolgen nemen we mee in de Bestuursrapportage die u 15 november a.s. ontvangt.</p>
60.	Bedrijfsvoering en inkomsten - Gemeentefonds	Maashorst Vooruit	<p><u>Vraag:</u> Is de algemene uitkering 2023-2026 ook voor die periode vastgesteld of kan deze volgend jaar bij de mei-circulaire worden bijgesteld naar beneden?</p> <p><u>Antwoord:</u> Uw aanname dat de algemene uitkering in een volgende meicirculaire kan worden bijgesteld is juist. Of dat omlaag of omhoog is, is afhankelijk van vele factoren. Met de nieuwe opzet en verdeling met ingang van begrotingsjaar 2023 van de algemene uitkering streeft het Rijk naar meer zekerheid voor gemeenten over te verwachte inkomsten uit de algemene uitkering en dus minder fluctuaties. De praktijk zal het leren.</p>
61.	Bedrijfsvoering en inkomsten - overhead	UdenPlusLanderd	<p><u>Vraag:</u> De gemeente raamt een bedrag van 155K voor de plaatsing van 2 trainees. Waarom zo'n hoog bedrag (trainees worden meestal toch niet gelijk in de hoogste salarisklasse geplaatst)?</p> <p><u>Antwoord:</u> Gemeente Maashorst doet mee aan het traineeprogramma De Toekomst van Brabant. De loonkosten voor een trainee zijn in het eerste jaar € 64.000 en in het tweede jaar € 67.000. Daarnaast bedragen de contributiekosten € 23.000,00 per traineeplek van twee jaar. Het totaal komt daarmee op € 154.000,00 per traineeplek voor twee jaar. Bij twee trainees dus € 154.000 per jaar.</p>
62.	Bedrijfsvoering en inkomsten -	Maashorst Vooruit	<p><u>Vraag:</u></p>

	overhead		<p>Waar is de 155k budget voor 2 trainees op gebaseerd/hoe is deze opgebouwd?</p> <p>Antwoord: Gemeente Maashorst doet mee aan het traineeprogramma De Toekomst van Brabant. De loonkosten voor een trainee zijn in het eerste jaar € 64.000 en in het tweede jaar € 67.000. Daarnaast bedragen de contributiekosten € 23.000,00 per traineeplek van twee jaar. Het totaal komt daarmee op € 154.000,00 per traineeplek voor twee jaar. Bij twee trainees dus € 154.000 per jaar.</p>
63.	Bedrijfsvoering en inkomsten-overhead	UdenPlusLanderd	<p>Vraag: Voor de loonstijgingen van het personeel is 3% aangehouden. Gelet op de afgesloten Cao's voor bedrijven is dit wel aan de lage kant. Hier kan best een tegenvaller ontstaan. Hoe wordt hiermee omgegaan?</p> <p>Antwoord: Het opstellen van een begroting en het doen van prognoses is een momentopname. Mocht het komend jaar definitief een cao afgesloten worden met een hoger percentage dan nemen we de financiële gevolgen mee in een volgende financiële afwijkingenrapportage.</p>
64.	Bedrijfsvoering en inkomsten-treasury	UdenPlusLanderd	<p>Vraag: Als rentepercentage voor nieuwe financieringen is 2,2% aangehouden. Gelet op de huidige rentestanden en de voornemens van de centrale banken om de rente verder te verhogen lijkt ook hier een nadeel op het begrotingsresultaat te ontstaan. Hoe wordt hiermee omgegaan?</p> <p>Antwoord: Ten tijde van het opstellen van de programma-begroting 2023 was een rentepercentage van 2,2% actueel. Zodra de lening afgesloten moet worden zal bezien worden in hoeverre er een afwijking ontstaat op de begrote rentekosten. Overigens is het momenteel van lenen met name afhankelijk van de afronding van de forse onderhandenwerkenlijst (investeringen). Indien grote investeringen doorgeschoven worden in tijd, kan ook het aantrekken van de lening uitgesteld worden.</p>
65.	Bestedings- en dekkingsplan,	PRO	Vraag:

	<p>autonome ontwikkelingen</p>	<p>Wat is de reden van het grote verloop in de eerste post van deze tabel (reeds genomen raadsbesluiten etc,) van met name het laatste jaar t.o.v. de jaren daarvoor?</p> <p>Antwoord: Het bedrag achter deze ontwikkeling bestaat uit vier onderdelen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Raadsbesluit grex Landerd (14 juli) • Indexeringscorrecties m.b.t. programmabegroting 2022 • Correctie 1e afwijkingenrapportage (ODBN dubbel in basisbeeld) • Autonome ontwikkelingen die gemeld zijn in de programmabegroting 2022 -> waarvoor de jaarschijf 2026 nog niet gemeld was. <p>De afwijking in 2026 bestaat in grote lijnen uit: In de begroting 2022 kwam de jaarschijf 2026 nog niet voor. De jaarschijf 2025 is in de kadernota 2023 gedupliceerd naar 2026. Daarbij zijn een aantal ramingen voor uitgaven geraamd die t/m 2025 liepen of in 2026 lager waren. Dat is nu aangepast naar de juiste bedragen.</p>
--	--------------------------------	--

Technische vragen naar aanleiding van de Programmabegroting 2023-2026

Dit formulier graag hanteren en uiterlijk **zondag 2 oktober 2022** per mail verzenden naar:

griffie@gemeentemaashorst.nl

Fractie:	UdenPlusLanderd
Contactpersoon:	Cees Keizer
E-mail:	Cees.keizer@raad.gemeentemaashorst.nl

Nr.	Onderdeel van de programmabegroting	Vraag
1.	10. Bedrijfsvoering en inkomsten.	<p>Wat is de indicatie over hoeveel extra geld we het hebben als we voor de verwachte loonstijging in de begroting niet met 3% maar met 6% wordt gerekend?</p> <p>Antwoord: De begrote salarislasten waarop de CAO-stijging betrekking op heeft bedraagt ongeveer 38,6 miljoen. 3% extra loonstijging is dus €1.158.000.</p>
2.	10. Bedrijfsvoering en inkomsten.	<p>Idem, maar dan voor de verdubbeling van het rentepercentage van 2,2% naar 4,4%, daarbij ervan uitgaande dat de helft van de lening wordt aangetrokken.</p> <p>Antwoord: Ten tijde van het opstellen van de programmabegroting 2023 was een rentepercentage van 2,2% actueel. Zodra de lening afgesloten moet worden zal bezien worden in hoeverre er een afwijking ontstaat op de begrote rentekosten. Overigens is het moment van lenen met name afhankelijk van de afronding van de forse onderhandenwerkenlijst (investeringen). Indien grote investeringen doorgeschoven worden in tijd, kan ook het aantrekken van de lening uitgesteld worden.</p> <p>In de begroting 2023 is uitgegaan van een lening van €20.000.000 tegen 2,2% rente, derhalve een rentelast van €440.000 in het eerste jaar. Bij een rente van 4,4% bij een lening van €10.000.000 ontstaat eenzelfde rentelast.</p>
3.	10. Bedrijfsvoering en inkomsten.	<p>Is het juist dat in de begroting geen rekening werd/wordt gehouden met de energiecompensatie van €375.000 (en €150.000 ter dekking van de kosten) en dat we dit straks terugzien in de 1e bestuursrapportage?</p> <p>Antwoord: Ja, dat is juist. De energiecompensatie is een separaat raadsvoorstel met begrotingswijziging. De afwikkeling is gepland in 2022/2023.</p>
4.		
5.		
6.		
7.		
8.		

Raadsinformatiebrief

Zaaknummer: 39004-2022 /

Auteur	: Marc van der Straaten
Domein	: Dienstverlening
Team	: Financiën
E-mail	: Marc.vanderStraaten@gemeentemaashorst.nl
Port.	: Gijs van Heeswijk

Aan de leden van de gemeenteraad van Maashorst.

Onderwerp

Reactie in eerste termijn van het college op de algemene beschouwingen Programmabegroting 2023

Kennisnemen van

De reactie van het college op de algemene beschouwingen Programmabegroting 2023

Inleiding

Op 20 september 2022 heeft het college u de Programmabegroting 2023 aangeboden ter beoordeling en vaststelling. Deze biedt een financieel gezonde basis voor de verdere concretisering van onze ambities, zoals vastgelegd in het bestuursakkoord 'Samen bouwen we Maashorst'.

We danken u voor uw positieve inbreng op de Programmabegroting via de algemene beschouwingen. In grote lijnen bevestigt u daarmee dat wij als college de juiste keuzes maken. Ook doet u ons aanbevelingen, die we graag betrekken bij de verdere voorbereiding van beleid.

In deze informatiebrief reageren we op uw beschouwingen.

Kernboodschap

De reactie van ons college op uw inbreng via de algemene beschouwingen op de Programmabegroting 2023.

Reactie op uw beschouwingen in eerste termijn

Hieronder voorzien wij uw beschouwingen per programma van een inhoudelijke reactie.

PROGRAMMA 1. VEILIGHEID

BOA's

Verschillende fracties vragen aandacht voor de inzet van onze BOA's. Ze maken zich zorgen of er voldoende opgetreden kan worden tegen de toenemende overlast, met name in het buitengebied in verband met stropen, afvaldumping en bijvoorbeeld illegaal motorcrossen (zoals Maashorst Vooruit aangeeft). Daarbij komt ook de vraag van Jong Maashorst of de in te zetten capaciteit voldoende is.

Voor het college is de inzet van de zogenaamde groene BOA nieuw. De functie van deze BOA die met name opereert in het buitengebied, werpt zijn vruchten af. Maar tegelijkertijd realiseren we ons dat hij niet overal tegelijk kan zijn en soms ook assistentie nodig heeft. Wel wordt de inzet van groene BOA's in de regio ook gecoördineerd in samenwerking met Samen Sterk in Brabant (SSiB). Bij de evaluatie van de organisatie zullen we daarom niet alleen het functiehuis, maar ook de capaciteit meenemen. Dan volgen in het voorjaar 2023 mogelijk ook aanvullende voorstellen voor uitbreiding van de capaciteit. Dat kan ook gevolgen hebben voor de inzet van onze BOA's. Een en ander hangt samen met het uit te oefenen takenpakket.

In antwoord op vragen van Jong Maashorst, waarin zij de zorg uitspreekt of de voorgestelde uitbreiding volstaat, constateren we dat dat afhangt van het gewenste handhavingsniveau dat wij voorstaan. Het gebied van de gemeente Maashorst is uitgebreid en de nu voorgestelde uitbreiding met één BOA is minimaal, zeker nu we zien dat de politie zich door personeelstekort steeds meer beperkt tot haar kerntaken. Dat betekent dat onze BOA's steeds vaker ingezet worden bij (het toenemende aantal) evenementen, demonstraties en betogingen. Daarnaast leveren zij ook een bijdrage aan het Interventieteam Maas en Leijgraaf.

Voor ons hebben wijkgericht werken en leefbaarheid woonomgeving prioriteit, maar die schieten er door het uitgebreidere takenpakket weleens bij in. Daarom willen we in het voorjaar 2023 met uw raad in gesprek naar aanleiding van de hierboven genoemde evaluatie van de organisatie over het gewenste takenpakket en de daarbij behorende inzet van capaciteit. Dan kan ook de vraag van UdenPlusLanderd ter sprake komen in hoeverre wij burgerinitiatieven op het gebied van het bewaken van de verkeersveiligheid en sociale veiligheid kunnen koppelen aan BOA's en wijkagenten in de vorm van een structurele samenwerking. Om hierboven aangegeven redenen is dat nog niet gebeurd, met uitzondering van het project 'De witte voetjes' op het gebied van sociale veiligheid. Maar dat is geen structureel project.

Drugsoverlast

Het CDA vraagt ons om aan te geven hoe op dit moment drugsoverlast en drugsgebruik worden geminimaliseerd. Dat wordt op verschillende manieren aangepakt. De aanpak van ondermijning/georganiseerde criminaliteit is gericht op de productie van en handel in (synthetische) drugs, en het verstoren van het verdienmodel hiervan. Bij de zorg voor een veilige woon- en leefomgeving ligt de nadruk meer op repressie. Er is een goede samenwerking tussen partners die betrokken zijn bij de aanpak van drugsoverlast/drugsgebruik. Denk hierbij aan jongerenwerk, politie, verslavingszorg, scholen, HALT, etc. Drugsgebruik staat namelijk vaak niet op zich. Verschillende factoren zijn van invloed. Regelmatig is er sprake van multiproblematiek die zowel een zorgkant als een veiligheidskant heeft. Deze problemen worden gezamenlijk en integraal besproken en aangepakt in het *Casus Op Maat*-overleg, waarin we zoeken naar de goede balans tussen preventie, zorg en repressie. Dat gebeurt met de veiligheidspartners die daarvoor in dat specifieke geval een rol kunnen spelen. Deze partners organiseren ook regelmatig preventiebijeenkomsten vanuit hun eigen organisatie. De ouders en scholen spelen eveneens een rol bij de aanpak. Daarom wordt er binnenkort een informatiebijeenkomst georganiseerd voor de ouders van jongeren. Jong Maashorst vroeg hier ook specifiek naar in het kader van veiligheid voor de jeugd. Tussen de zorg- en veiligheidspartners is intensief en frequent contact over zorgcasussen en jeugd(overlast). In deze overleggen wordt er ook een aanpak op persoon of groep besproken.

De regie op de aanpak van zorg- en veiligheidsproblematiek en -casuïstiek ligt bij de gemeente. Het wordt steeds ingewikkelder om partijen samen te brengen en elkaar scherp te houden bij het nakomen van afspraken, mede doordat steeds meer casuïstiek met dezelfde beperkte capaciteit moet worden aangepakt. Daarvoor is een regievoerder complexe casuïstiek dringend nodig. Deze is opgenomen in de begroting voor 2023. Gelukkig is het jongerenwerk goed

bereikbaar en inzetbaar in relatie tot de aanpak op jeugd(overlast), dat ook is opgenomen in het door ons gesubsidieerde takenpakket van het Jongerenwerk.

PROGRAMMA 2. VERKEER EN VERVOER

Parkeerbeleid en Mobiliteitsplan

We nemen uiteraard de wens van PRO ter harte voor een fiets- en voetgangersvriendelijk winkelcentrum. Bij het opstellen van ons nieuwe parkeerbeleid in 2023 zullen we rekening houden met de veranderende parkeerdruk, de parkeernorm en het vormen van een parkeerfonds. En in het nieuwe mobiliteitsplan zullen we fietsers en voetgangers prominent meenemen. Dat geldt natuurlijk niet alleen voor het winkelcentrum, maar voor de totale gemeente. Ook bij het college hebben fietsers en voetgangers een streepje voor op de auto. Dat komt de bereikbaarheid, veiligheid en gezondheid – kortom de leefbaarheid van heel Maashorst – alleen maar ten goede. Voor het opstellen van een nieuw mobiliteitsplan hebben we in de begroting van 2023 een bedrag van € 125.000 gereserveerd.

Onderzoek HUBS, BRT

Jong Maashorst vraagt naar de status van het onderzoek en de inzet van de Bus Rapid Transit (BRT), en het tijdspad. Ook wij zijn voorstander van de BRT. Voor wie niet precies weet wat dit inhoudt: BRT is een bussysteem waarbij met hoge frequentie en snelheid wordt gereden. Het systeem combineert betrouwbare reistijden met hoge vervoerscapaciteit, biedt comfort, en het is goed herkenbaar als hoogwaardig vervoersproduct. BRT wordt nog niet ingezet in onze omgeving. Het is onderdeel van de zogenaamde brede mobiliteitsaanpak *A50 corridor Nijmegen- Eindhoven*. Het Rijk, betrokken provincies en de omliggende gemeenten gaan hier onderzoek naar doen. We verwachten dat dit onderzoek in de tweede helft van 2023 klaar is.

Extra fietsenstallingen

De mogelijkheid van extra fietsenstallingen in Uden centrum, waar Jong Maashorst naar vraagt, gaan we in 2023 nader onderzoeken. Daarbij zullen we breder kijken dan alleen de locatiekeuze en omvang van de stalling. Ook het faciliteren van oplaadpunten en deelmobiliteit zullen we hierin meenemen. Uiteraard bedenken we dit niet vanuit het gemeentehuis, maar wordt dit een participatief traject samen met onder meer Fiets Forum Maashorst en de directe omgeving.

Deelvervoer

Jong Maashorst vraagt hoe het college kijkt naar uitbreiding van het elektrisch deelvervoer. We zijn trots op het deelvervoer dat we samen met IBN, Area en Brabant Zorg beheren. Het gebruik hiervan loopt goed. Het gebruik onder inwoners mag nog toenemen. Sinds de herindeling van Maashorst gaat het deelvervoer door het leven als: Samen duurzaam op weg. We kijken hoe in elke kern deelvervoer kan komen staan en zijn op zoek naar maatschappelijke partners hierin. De auto's zullen ook voorzien worden van een nieuwe stickerlaag. We onderzoeken of fietsen ook aan het deelvervoer kunnen worden toegevoegd. Dit kan een mooie en duurzame aanvulling zijn op de toeristische en recreatieve bereikbaarheid van voorzieningen in onze gemeente. En als zodanig nemen we dat ook op in de mobiliteitsplannen.

GVVP

Het CDA is benieuwd wanneer er een actualisatie plaatsvindt van het Gemeentelijk Verkeers- en Vervoersplan (GVVP). Wij kunnen u toezeggen dat we het GVVP in 2024 gaan evalueren en actualiseren. Het zal eveneens onderdeel zijn van de al in 2023 op te starten vorming van het Maashorst mobiliteitsplan. Uw raad wordt hierin via de reguliere planning&control-cyclus meegenomen.

Fietspaden

Het CDA vraagt of het college een prioriteitenlijst kan maken van fietspaden waar onderhoud noodzakelijk is en of wij kunnen aangeven welke bedragen er eventueel extra nodig zijn de komende jaren om het onderhoud weer op peil te brengen. In reactie daarop laten we u weten dat er op dit moment een weginspectie wordt uitgevoerd op alle wegen en fietspaden in de gemeente. Die weginspectie zal duidelijk maken welke fietspaden de hoogste urgentie (en daarmee prioriteit) hebben voor onderhoud. Het is op dit moment niet mogelijk om aan te geven welke bedragen er eventueel extra nodig zijn, zonder de resultaten uit de weginspectie. Ieder schadebeeld heeft immers ander onderhoud nodig, dat weer andere kosten met zich meebrengt. De resultaten uit de weginspectie nemen we mee in het meerjaren-investeringsprogramma (MIP) en vanuit hier worden er de benodigde budgetten aangevraagd.

Ook constateert het CDA dat het fietspad van Bernhoven richting Zeeland door fietsers als gevaarlijk wordt ervaren door het landbouwverkeer. De fractie vraagt ons met prioriteit te kijken naar de situatie ter plaatse en met verbetervoorstellen te komen. Dit fietspad is ook de landbouwroute langs de Rondweg. Het is zodanig ingericht dat naast fietsers ook landbouwverkeer gebruik kan maken van deze parallelweg. De inrichting is tot stand gekomen met medewerking van veel belangenorganisaties. Ons hebben geen signalen bereikt dat er sprake is van een onveilige situatie.

Het is voor alle fietsers belangrijk om een toegankelijk fietsnetwerk te hebben, zo laten we het CDA weten, in reactie op haar vraag hoe we lokale inclusie zullen toepassen in het fietsnetwerk. We gaan dit onderzoeken door intensief overleg met de organisaties die deze doelgroepen vertegenwoordigen. Ook wij willen dat er goed gebruik kan worden gemaakt van ons fietsnetwerk door duofietsen, handfietsen en andere bijzondere fietsen voor mensen met een beperking.

Over de stand van zaken rond de snelfietsroute F264 ('Duits Lijntje'), waar het CDA naar vraagt, kunnen we het volgende laten weten: het onderzoek waar uw raad destijds naar vroeg, is uitgevoerd. De resultaten van dit onderzoek zijn inmiddels met u gedeeld. Het vigerend provinciaal beleid voor snelfietspaden heeft een remmende werking op de stimulering en financiering van snelfietspaden tussen de kleinere kernen. Wij hebben daarom als gemeente Maashorst samen met gemeente Land van Cuijk en gemeente Oss gesprekken lopen om dit aangepast te krijgen in het nog uit te werken uitvoeringsprogramma van de provincie. Dit zal meer duidelijkheid gaan geven na de provinciale verkiezingen van volgend jaar.

HOV

Het CDA constateert dat de aansluitingen in het HOV (Hoogwaardig Openbaar Vervoer) in de dorpen niet optimaal zijn en vraagt ons om met de vervoerders in gesprek te gaan over de dienstenregeling. We herkennen dit probleem en zullen het bij de provincie onder de aandacht brengen tijdens de jaarlijkse gesprekken over de prestaties en verbeteringen binnen de bestaande concessie. We kunnen u echter niets beloven, omdat de vervoerders en de provincie een bestaande concessie hebben die nog loopt tot 2025.

PROGRAMMA 3. ECONOMIE EN TOERISME

Ondernemersplatform

Over de voorgestelde structurele investering voor de stimulering van het MKB laten wij Maashorst Vooruit weten dat het genoemde budget van € 20.000 niet is bedoeld voor een overkoepelend ondernemersplatform. We willen dit budget in afstemming met de ondernemersverenigingen van Maashorst gaan besteden aan stimulering van het MKB in de kernen. Het budget is nog niet verdeeld over de kernen. Daarnaast ondersteunen we het overkoepelend platform dat door verschillende ondernemersverenigingen wordt opgericht. Zo is er een bijdrage van € 2.500 geleverd aan de opstart hiervan.

Toeristenbelasting

Wij nemen kennis van het standpunt van Voor de Dorpen over de tariefstelling van de toeristenbelasting. De verhoging van het hoge tarief per persoon per overnachting is slechts geïndexeerd. In de gehele gemeente heffen wij toeristenbelasting. Daarmee realiseren we niet alleen voorzieningen voor toeristen, maar ook voor onze inwoners. Die hebben hiervan dus ook profijt. Onze toeristenbelasting zit overigens onder het landelijk gemiddelde. Met de inkomsten ervan willen we bijdragen aan onze ambitie om de meest aantrekkelijke gemeente van Brabant te worden. Samen met de recreatieve ondernemers stellen we hiervoor een visie en een uitvoeringsprogramma op.

Tegemoetkoming ondernemers

Wij begrijpen dat UdenPlusLanderd aandacht vraagt voor ondernemers die het financieel zwaar hebben door de huidige energieprijzen. Voorsnog zijn wij niet voornemens aanvullende financiële maatregelen te treffen naast de maatregelen die de Rijksoverheid treft. Wel zijn we bereid – indien noodzakelijk – in individuele gevallen maatwerk te leveren. Hierbij moet u bijvoorbeeld denken aan coulance bij facturen die wij als gemeente direct versturen (betalingsregelingen).

Bedrijventerreinen

Voor de Dorpen staat stil bij de ontwikkeling van bedrijventerreinen. Op dit moment zijn de bedrijventerreinen Hoogveld-Zuid, Voederheil en Reek-Zuid in ontwikkeling. In de omgevingsvisie geven we de randvoorwaarden aan voor locaties voor nieuwe bedrijventerreinen. Er is een quickscan gedaan naar mogelijke nieuwe locaties. Deze inventarisatie wordt verder uitgewerkt om tot locatiekeuzes te komen. Daarnaast ontwikkelen we kleinere inbreidingslocaties op de bestaande terreinen. Op deze wijze willen we bedrijven faciliteren en behouden voor de betreffende kern dan wel voor onze gemeente als geheel.

Centrumvisie Uden

Met betrekking tot de economische visie al dan niet in relatie tot de centrumvisie, verwijzen we het CDA naar het door uw raad vastgestelde bestuursakkoord. Juist om het ijzer te smeden als het heet is, zijn de kansrijke speerpunten van de economische analyse in het bestuursakkoord opgenomen en doorvertaald in het uitvoeringsprogramma. Voorsnog willen we eerst inzetten op deze speerpunten. In de economische analyse is het centrum van Uden als belangrijk speerpunt opgenomen. In het bestuursakkoord is ook het economisch belang van het centrum van Uden aangegeven. De centrumvisie is in 2021 vastgesteld door de voormalige Udense raad. Vanaf 2022 zijn we samen met de stakeholders bezig met de uitvoering hiervan.

Voorts vraagt het CDA aandacht voor leegstand en spreekt de wens uit dat de uitstraling van specifieke delen in het centrum van Uden wordt verbeterd. Samen met *Uden Centrum Management* zijn we bezig met de aanpak van leegstand in het centrum van Uden. Een van de onderdelen van die aanpak is het onderzoek naar een leegstandsverordening. Er ligt een eerste conceptverordening klaar, met daarbij de voor- en nadelen. Van belang voor het vervolg is

draagvlak binnen de Uden Centrum Vastgoed Vereniging. De leegstandsverordening biedt immers slechts beperkt een oplossing voor de uitstraling van panden. In een leegstandsbeschikking kan de gemeente een eigenaar verplichten om het gebouw gereed te maken voor gebruik. De uitstraling van panden valt hier buiten. In de APV staan regels voor de veiligheid van een gebouw. Een van de eerste uitvoeringsonderdelen van de centrumvisie zijn kleine ingrepen in de openbare ruimte. Samen met stakeholders die eerder zitting hadden in Team Uden Centrum (de klankbordgroep die betrokken was bij de totstandkoming van de visie) is centrum-breed een lijst gemaakt met mogelijke verbeteringen op korte termijn. De lijn vanuit de centrumvisie is dat projecten geïnitieerd kunnen worden vanuit de samenleving of het bestuur. Opknappen van de Oranjepassage is op dit moment niet als project gedefinieerd. Daar komt bij dat de Oranjepassage particulier eigendom is.

Jong Maashorst vraagt ook wanneer een evenemententerrein verwacht kan worden. Er zijn in het verleden al verschillende terreinen onderzocht, maar er is nog geen geschikte locatie gevonden. Het komen tot een locatie voor een evenemententerrein bevindt zich dus nog in de verkenningsfase. We houden u als raad via de planning&control-cyclus op de hoogte van de voortgang.

Economische promotie

De structurele investering voor de bevordering van toerisme waar Maashorst Vooruit naar vraagt, is voor het Maashorst-breed oppakken van activiteiten waarmee we de ambitie willen waarmaken dat Maashorst de meest aantrekkelijke gemeente van Brabant is. De rol van de gemeente hierin is faciliterend. In Maashorst is een Platform Toerisme Maashorst (PTM) actief. Daarin zijn de recreatieve ondernemers betrokken. Het platform ondersteunt ondernemers met werkzaamheden rondom promotie, routebeheer en evenementen. En heeft bovendien een sleutelrol bij het opstellen van de toeristisch recreatieve visie. Wanneer de visie is opgesteld, gaat het college samen met PTM aan de slag met een uitvoeringsprogramma.

We versterken binnen de mogelijkheden van het bestemmingsplan graag de al aanwezige toeristische voorzieningen aan de zuidkant van natuurgebied de Maashorst. Wij ondersteunen ook toeristische activiteiten met horeca om bezoek aan het natuurgebied te spreiden. Op de vraag van Maashorst Vooruit hierover kunnen we verder antwoorden dat er voor één ondernemer een vergunning is afgegeven voor het realiseren van een natuurpoort dichtbij Naat Piek. In de concept-omgevingsvisie is de ambitie opgenomen van een recreatielandschap als beschermende schil rond natuurgebied De Maashorst. We zien ook mogelijkheden om de recreatie aan de zuidkant van De Maashorst te verbinden met de recreatieve voorzieningen in Uden en Uden Centrum.

Jong Maashorst vraagt of het college werkt aan een Maashorst App. De website Explore Maashorst is het uithangbord voor alle toeristische en recreatieve ontwikkelingen in onze gemeente. Denk aan een agenda, informatie, aanbiedingen en nieuws. Dit wordt ontwikkeld en we investeren hierin vanuit ons streven naar branding van onze (nieuwe) gemeente. Er wordt gewerkt aan de ontwikkeling van een Maashorst-app in het kader van het uitvoeringsprogramma Dienstverlening.

PROGRAMMA 4. ONDERWIJS

Onderwijshuisvesting

We staan in goed contact met het Udens College als het gaat over de huisvesting van leerlingen, waar het CDA naar vraagt. In december 2021 is op basis van de toenmalige situatie onderzoek gedaan naar benodigde capaciteit. Daaruit kwam geen noodzaak tot uitbreiding naar voren. En in het kader van het Onderwijshuisvestingprogramma 2023 heeft het Udens College geen aanvraag ingediend.

De ontwikkelingen bij het Udens College nemen we mee in het volgend jaar door u vast te stellen Integraal Huisvestingsplan (IHP) gemeente Maashorst. In dit IHP kijken we ook naar het leegstaande schoolgebouw in 't Oventje, waaraan het CDA refereert. Hieruit zal blijken of het gebouw voor onderwijs gebruikt zal worden. Jong Maashorst vraagt specifiek om duurzaam behoud van schoolgebouwen. Ook dit onderwerp nemen we mee in het nog op te stellen IHP. Tot slot kunnen we Jong Maashorst geruststellen: onlangs hebben we tijdens een overleg de schoolbesturen gewezen op de subsidiemogelijkheden voor het vergroenen van schoolpleinen. Ook kunnen we UdenPlusLanderd mededelen dat we in gesprek zijn met het schoolbestuur van de Morgenzon over de grootte van het schoolplein.

NPO-middelen

Maashorst Vooruit wil graag een toelichting op de inzet van de NPO-middelen (Nationaal Programma Onderwijs). In juni 2022 heeft u hierover een raadsinformatiebrief ontvangen. De middelen worden besteed aan:

- (1) een breed taalonderzoek in het primair en voortgezet onderwijs
- (2) inzet vervolg activiteiten/projecten Familiecontactpersoon bij KIEM en SAAM
- (3) jongerenwerk op het voortgezet onderwijs
- (4) onderwijszorgarrangementen bij speciaal basisonderwijs
- (5) Circle of Talent/Xpress.

Volgende maand staat het uitvoeringsplan NPO-middelen voor de eerste € 550.000 op de agenda van het college. Voor de resterende € 400.000 zijn we nog in overleg met de scholen en aanbieders van kinder- en peuteropvang. Daarbij ligt de focus op activiteiten gericht op de sociaal-emotionele ontwikkeling.

Verbinding onderwijs en zorg & welzijn

We onderschrijven van harte de suggestie van PRO dat de verbinding tussen onderwijs en zorg en welzijn prioriteit moet krijgen. Evenals de fractie zijn we van mening dat dit mogelijkheden biedt om potentiële toekomstige problemen preventief aan te pakken. Daarom hebben we bijvoorbeeld al jongerenwerk op het Udens College ingezet en is een aansluitfunctionaris vanuit ONS welzijn op deze school aanwezig. Op een aantal basisscholen wordt de familiecontactpersoon als pilot ingezet om kwetsbare kinderen en hun gezinnen te ondersteunen.

Onderwijsachterstandenbeleid

GroenLinks is benieuwd naar het nieuwe onderwijsachterstandenbeleid. Het maken van dit beleid staat voor 2023 op de planning. Het is de bedoeling dat de uitkomsten van het eerdergenoemde brede taalonderzoek (vanuit de NPO-middelen) hierin worden meegenomen.

Laaggeletterdheid en digitale vaardigheden

Welke initiatieven worden ondernomen om mensen die digitale vaardigheden missen te scholen of anderszins over gemeentelijke aangelegenheden te informeren? Dat vraagt UdenPlusLanderd. In onze gemeente hebben we Digi-Taalhuis Maashorst. Dit is een samenwerking van verschillende organisaties die zich met allerlei activiteiten richt op het verbeteren van basisvaardigheden (lezen, schrijven, rekenen én digitale vaardigheden) van de

inwoners van Maashorst. Het Digi-Taalhuis organiseert onder andere cursussen digitale vaardigheden in de bibliotheken van Uden, Schaijk en Zeeland. Daarnaast zijn er computercursussen voor senioren van SeniorWeb in Eigen Herd. Inwoners met vragen over websites van de overheid of vragen over het digitaal regelen van zaken met de overheid, kunnen terecht bij het Informatiepunt Digitale Overheid in de bibliotheken in Schaijk, Uden, Volkel en Zeeland. Daarbij moet u denken aan zaken als aanvragen DigiD, energietoeslag en rijbewijs of het betalen van verkeersboetes.

UdenPlusLanderd vraagt daarnaast om periodieke informatie over de aanpak van laaggeletterdheid en de resultaten daarvan. We kunnen uw raad aan het begin van elk jaar informeren over de resultaten van het voorgaande jaar en stappen die we het komende jaar gaan zetten.

PROGRAMMA 5. SPORT, CULTUUR EN RECREATIE

Accommodaties

Maashorst Vooruit concludeert dat wij € 60.000 uittrekken voor een onderzoek naar de harmonisatie van huur en tarieven voor de accommodaties van het verenigingsleven. De fractie vraagt zich af of hierbij ook onderzoek wordt gedaan naar de harmonisatie van de subsidies, en op welke termijn wij een voorstel kunnen doen voor de harmonisatie. In reactie hierop laten we u weten dat we een voorstel en bijbehorende planning voor de vernieuwing van het accommodatiebeleid en de tariefstelling in het eerste kwartaal van 2023 met u zullen delen. Ook informeren wij u dan over de voorgestelde aanpak en planning voor de harmonisatie van het subsidiebeleid voor de vrijwilligersorganisaties. We verwachten dat zowel een nieuw accommodatiebeleid als subsidiebeleid eind 2023 kunnen worden voorgelegd aan uw raad.

We zijn het eens met het CDA als die stelt dat het geen verschil zou moeten maken of een vereniging van de gemeente huurt of een eigen gebouw heeft, waar het gaat om gemeentelijke ondersteuning in de kosten. Zeker nu de huidige energiecrisis zo'n enorme impact heeft op de kosten van verenigingen. Wij zijn op dit moment aan het inventariseren welke verenigingen als gevolg van de energiecrisis in de problemen zijn gekomen. We willen voor iedere vereniging kijken hoe we die het beste kunnen ondersteunen.

In antwoord op de vraag (ook van het CDA) over de mogelijkheid van een (revolverend) energiefonds voor verenigingen om versneld te kunnen verduurzamen: zo'n fonds is inderdaad een optie die we aan het onderzoeken zijn. Zo kijken we ook in hoeverre het mogelijk is om investeringen naar voren te halen, om zodoende ook snel duurzame oplossingen te bieden.

In reactie op de vraag daarnaar van Jong Maashorst, laten we u weten dat we op korte termijn toelichting zullen geven op de stand van zaken rond de uithuizing van vereniging Red Sox.

Cultuurbeleid

We willen PRO graag geruststellen, in reactie op haar verzoek om in het nieuw te ontwikkelen cultuurbeleid vooral ook ruimte te bieden aan andere culturele initiatieven zoals harmonieën, fanfares, muziek- en toneelgezelschappen, theater, poppodia, kunstklassen en carnavalsverenigingen. We sluiten geen enkel cultureel initiatief uit en juichen het juist toe dat ons cultuurbeleid het brede cultuurveld vertegenwoordigt. De periode mei 2022 - mei 2023 wordt benut om nieuw cultuurbeleid voor Maashorst te ontwikkelen, met aandacht voor diverse beleidsonderdelen, zoals cultuureducatie, locaties, voorzieningen en subsidiëring. Daarbij betrekken we het brede lokale culturele veld, dus zowel professionele culturele instellingen als de lokale amateurverenigingen en -gezelschappen. Carnavalsverenigingen vallen onder het kopje erfgoed en krijgen in dat toekomstige beleid een plek.

Verenigingen

We nemen de suggestie van het CDA zeker mee om verenigingen met veel vrijwilligers mogelijkheden te bieden hen (gesubsidieerd) te laten scholen. Op dit moment is er vanuit de Sportakkoorden al een mogelijkheid om vrijwilligers te laten scholen. Daar zijn we erg blij mee.

Ook zeggen we hartgrondig “ja” op de vraag van het CDA op de vraag of we geloven in meer en betere samenwerking tussen verenigingen. Wij gaan deze samenwerking dan ook op meerdere wijzen faciliteren in de vorm van procesbegeleiding via NOC/NSF en/of regievoering vanuit het landelijke sportakkoord en/of door de inzet van buurtsportcoaches als verenigingsondersteuners. Wij geloven in duurzame samenwerking tussen verenigingen. En een omnisportvereniging kan daar zeker een bijdrage aan leveren.

Openbaar groen en (openlucht) recreatie

Maashorst Vooruit pleit voor een integraal onderzoek naar speelveldjes/speelfaciliteiten in onze gemeente en indien nodig een aanpassing en/of realisatie van (extra) faciliteiten. In het kader van harmonisatie van beleid is actualisatie van het speelbeleid voorzien medio 2023. Hierin worden deze aspecten meegenomen. Participatie is uiteraard onderdeel van dit traject. Met betrekking tot de vraag van Jong Maashorst over de herontwikkeling van de skatebaan, kunnen we melden dat we de eerste ontwerpen hebben opgesteld. Deze worden nu verder uitgewerkt. Zoals eerder gemeld, zal uw raad gevraagd worden een budget voor de uitvoering beschikbaar te stellen. Dat gebeurt naar verwachting in maart 2023. Op het moment is vanuit veel kernen vraag naar een pumptrack. We nemen deze vragen integraal mee in de ontwikkelingen.

Maashorst Vooruit vraagt of er beleid is op natuurontwikkeling en aanplant van nieuwe natuur. In ons bestuursakkoord hebben we al aangegeven veel waarde te hechten aan vergroening van onze gemeente. Hierbij spelen factoren als gezondheid, recreatief medegebruik en klimaatdoelstellingen een belangrijke rol. Daar ligt geen beleid aan ten grondslag, want dit is vertaald in een uitvoeringsprogramma. Daarin krijgt een sterke groene dooradering vorm tot in de wijken. Waar mogelijk is deze ook gekoppeld aan grotere groeneenheden in het buitengebied, met name aan het natuurgebied De Maashorst. Versterking van de buitenrand van dit natuurgebied is daarbij ook aan de orde. Dat doen we enerzijds om het recreatieve medegebruik te stimuleren en faciliteren, en anderzijds om ook de natuurwaarden te versterken, onder meer door het vasthouden van grondwater.

Verder worden ook jaarlijks delen van de openbare ruimte, inclusief openbaar groen, door groot onderhoud opgepakt en gerenoveerd. Daarbij spelen we, zoals Maashorst Vooruit vraagt, al zo veel als mogelijk in op de huidige behoefte aan klimaatadaptieve maatregelen en biodiversiteit. In 2023 wordt een kaderstellende notitie opgesteld. Daarin geven we aan hoe die behoefte zo goed als mogelijk ingepast kan worden bij uitbreiding en aanpassing van de openbare ruimte. Daarbij sluiten we zoveel mogelijk aan op landelijke, provinciale en regionale richtlijnen om koppelkansen te benutten.

De gezamenlijke ontwikkeling van recreatie en natuur in natuurgebied De Maashorst wordt niet ter discussie gesteld, zoals UdenPlusLanderd veronderstelt. Recreatie is en blijft een belangrijke pijler van natuurgebied De Maashorst, zoals ook in het bestuursakkoord is opgenomen. Vanwege afspraken met de partners en de dringende behoefte bij de uitvoering aan een actueel plan, wordt het IBeP (Inrichtings- en BeheerPlan) geactualiseerd, vooruitlopend op een nieuwe gebiedsvisie. De gebiedsvisie wordt de komende maanden opgesteld en daar gaat momenteel een uitgebreid participatietraject aan vooraf. Als hierin andere of nieuwe uitgangspunten worden opgenomen die van invloed zijn op de inrichting en het beheer van het natuurgebied, dan wordt het IBeP hierop aangepast.

Economische ontwikkeling natuurgebied

Participatie blijft een belangrijk onderdeel van de ontwikkelingen in natuurgebied De Maashorst. UdenPlusLanderd vraagt zich af wat de stand van zaken is met betrekking tot Team Maashorst en de rol van de gebruikersraad. Het cluster *Natuurgebied De Maashorst* is gevormd en operationeel. De gebruikersraad adviseert het cluster gevraagd en ongevraagd over operationele en uitvoerende onderwerpen. Zo adviseert zij over het inrichtings- en beheerplan, maar ook over de gebiedsvisie. De gemeente betreft het advies van de gebruikersraad bij haar besluitvorming. We waarderen de inzet van deze vrijwilligers zeer en investeren in de verhouding door in te zetten op goede communicatie, ambtelijke ondersteuning en bestuurlijke aandacht bij vergaderingen. Recentelijk is ook een onafhankelijk voorzitter benoemd voor de gebruikersraad.

PROGRAMMA 6. SOCIAAL DOMEIN

Integrale aanpak

Het CDA vraagt om bij de subsidiëring en planvorming vanuit verschillende invalshoeken en domeinen te kijken. Dat in deze tijd een integrale werkwijze en een brede blik op de problemen nodig is om tot een goede aanpak te komen, onderschrijven we van harte. Dit sluit ook aan bij de kernwaarden van onze organisatie en heeft blijvend onze aandacht. U ziet dit terug in bijvoorbeeld de ambitie- en kadernota cultuur, waarin ook aandacht is voor het sociaal domein. Meedoen aan culturele activiteiten zorgt immers voor sociale contacten, kan mensen uit eenzaamheid halen, heeft een positief effect op de gezondheid, draagt bij aan het gevoel van veiligheid, zorgt voor samenhang binnen een gemeenschap en heeft ook nog eens een lerende component. Daarnaast heeft cultuur meerwaarde voor een aantrekkelijke leefomgeving en een gunstig vestigingsklimaat.

Jongerenwerk

Ons jongerenwerk biedt laagdrempelige ondersteuning aan jongeren in hun ontwikkeling door contact te maken, te signaleren, motiveren, opvoeden en activeren. Compass is een belangrijke samenwerkingspartner op het gebied van veiligheid en het voorkomen van overlast door jongeren. Jong Maashorst vraagt of Compass voldoende capaciteit heeft om de veelheid aan taken uit te voeren. De fractie vindt dat er ook voldoende aandacht en tijd moet zijn voor positieve en leuke activiteiten. Dit standpunt delen we. Daarom worden in deze begroting extra middelen gevraagd voor de uitbreiding van het ambulante jongerenwerk en de activiteiten rondom Join Us.

Compass heeft daarmee voldoende capaciteit om de verschillende taken uit te voeren.

Armoedebeleid

Verschillende fracties stellen vragen over het armoedebeleid en de schuldenproblematiek. Door de inflatie en de hoge energieprijzen staat de bestaanszekerheid van veel inwoners behoorlijk onder druk. In ons bestuursakkoord staat dat een krappe beurs geen belemmering mag zijn om mee te doen. Ook willen we ervoor zorgen dat we onze inwoners die in armoede leven goed in beeld hebben, zodat zij optimaal gebruik kunnen maken van voorzieningen en we hen kunnen helpen om zo snel mogelijk uit hun achterstandssituatie te raken. Dit worden uitgangspunten van het nieuwe armoedebeleid dat voor het zomerreces van 2023 af moet zijn. In december van dit jaar staat een raadsinformatieavond gepland. We willen dan graag input ophalen bij uw gemeenteraad. In het nieuwe armoede- en schuldenbeleid verleggen we de focus ook veel meer naar preventie en vroegsignalering. Het is belangrijk om te voorkomen dat er problematische schulden ontstaan. We moeten veel meer gaan inzetten op financiële zelfredzaamheid. Het nieuwe beleid en de uitvoering ervan gaan we natuurlijk ook met onze ketenpartners en inwoners vormgeven.

Het nieuwe armoedebeleid is nog in de maak. Daarom is nog niet duidelijk wat de financiële vertaling ervan gaat zijn. Om die reden zijn er geen extra middelen voor opgenomen in de begroting. Overigens zijn de meeste minimaregelingen een opneemregeling. Dit betekent dat er geen budgettair plafond is vastgesteld. Als er veel meer aanvragen komen dan verwacht, kan dit leiden tot een overschrijding van het begrote budget. Dit zal dan worden vermeld in de bestuursrapportage.

Dat we aan de slag gaan met nieuw armoedebeleid, betekent overigens niet dat we op dit moment niets doen. In aanloop naar de herindeling is al een aantal onderdelen van het armoedebeleid geharmoniseerd. Zo is het kindpakket voor de gemeente Maashorst vastgesteld. Daarin zijn voorzieningen opgenomen die ervoor zorgen dat kinderen mee kunnen doen. Hierbij zorgt Stichting Leergeld voor financiële ondersteuning voor binnen- en buitenschoolse activiteiten en het Jeugdfonds Sport en Cultuur zorgt ervoor dat kinderen kunnen deelnemen aan een sport- of cultuuractiviteit. Daarnaast zijn de beleidsregels bijzondere bijstand aangepast. Daarin is onder meer de laptop- en rugzakregeling opgenomen, speciaal voor de kinderen die voor het eerst naar het voortgezet onderwijs gaan. Zij krijgen eenmalig een bijdrage om een laptop en rugzak te kopen.

Voor volwassenen is vorig jaar de regeling collectieve zorgverzekering voor minima geharmoniseerd. Onze inwoners kunnen kiezen uit twee zorgverzekeraars die beide twee goede pakketten aanbieden, waarbij de gemeente een deel vergoedt in de vorm van bijzondere bijstand. Daarnaast kunnen inwoners gebruik maken van het activiteitenfonds.

Het CDA vraagt in hoeverre het college zicht heeft op verborgen armoede. Doordat er vaak sprake is van schaamte bij mensen in een armoedesituatie, vragen zij niet om hulp. Hierdoor is het lastig om alle inwoners die in een armoedesituatie verkeren in beeld te krijgen. Bij het vormgeven van het nieuwe armoedebeleid willen we inwoners betrekken die gebruik maken van minimaregelingen. Om zo van hen te horen wat wij kunnen doen om de drempel voor het vragen om hulp te verlagen. Daarbij denken we aan het vrij toegankelijk beschikbaar maken van ondersteuning bij financiële vraagstukken in de wijken.

Integrale uitvoeringsteams

We hebben uw raad dit jaar geïnformeerd over de wachttijden bij de Toegang en de wachttijden voor een afspraak met onze consultants. Naar aanleiding van deze informatie vraagt Jong Maashorst of er voldoende geïnvesteerd kan worden in het integraal werken en de kwaliteit van zorg. We hebben de nodige aandacht voor integraal werken. Door de druk lukt dat nog niet altijd optimaal.

Sterke sociale basis in wijken en kernen

Jong Maashorst en PRO vragen of we bereid zijn om structurele middelen vrij te maken voor een sterke sociale basis in de wijken en kernen. In de begroting 2023 zijn incidentele middelen gevraagd om de transformatie naar wijkgericht werken vorm te geven. We benutten 2023 om de inzet die naar wens verloopt te continueren en een duurzame aanpak op te stellen voor een sterke sociale basis vanaf 2024. In lijn daarmee zullen we in de begroting 2024 een aanvraag voor structurele middelen indienen.

Of we als college voorstander zijn van een buurtgebonden budget om de saamhorigheid van buurtgenoten, buurtzorg en de sociale leefbaarheid van een buurt op een hoger plan te brengen, vraagt UdenPlusLanderd. Het is nu nog te vroeg om daar een uitspraak over te doen. De afgelopen jaren hebben we zowel binnen de voormalige gemeente Landerd als Uden op verschillende wijzen ervaringen opgedaan met wijkgericht werken en participatie binnen de wijk/kern. Mede op basis van deze ervaringen en visie voor de toekomst ontwikkelen we in

2023 een nieuw beleid en bijbehorende aanpak op wijkgericht werken, passend bij Maashorst. De suggestie van een buurtgebonden budget nemen we mee in de overwegingen.

Het CDA vraagt of het college inzicht heeft in de effectiviteit van preventieprogramma's op verschillende terreinen. Je weet natuurlijk nooit helemaal zeker wat er gebeurd zou zijn als je niets had gedaan. Wel zijn er steeds meer methoden om zicht te krijgen op resultaten, zoals de impactmeting van het Netwerk van Voorzieningen. We zetten ook interventies in die door het Nederlands Jeugd Instituut positief beoordeeld zijn op effectiviteit. Een voorbeeld hiervan is Stevig Ouderschap, dat wordt aangeboden door de GGD.

Ouderen

In het kader van het integraal masterplan ouderenbeleid vraagt het CDA of het college bekend is met de verplichte integrale woon-zorgvisie en wat de verhouding is tussen beide. We zijn zeker bekend met de verplichting om eind 2023 een integrale woon(zorg)visie te hebben. Zo'n visie gaat over alle kwetsbare inwoners, ongeacht leeftijd, maar heeft de focus op volwassenen. De visie richt zich op zelfstandig wonen, al dan niet met begeleiding en/of in combinatie met vormen van zorg. Het integraal masterplan ouderenbeleid gaat over veel meer elementen dan alleen wonen. Bij de uitwerking van deze documenten is 'wonen' het koppelvlak tussen het masterplan ouderenbeleid en de woon(zorg)visie.

Scootmobielstalling

In de begroting staat een offerte voor het uitbreiden van scootmobielstallingen in Odiliapeel, Volkel en Uden. Maashorst Vooruit vraagt waarom er geen middelen zijn opgenomen voor het uitbreiden van scootmobielstallingen in Reek, Schaijk en Zeeland. De offerte in de begroting is gemaakt op basis van een inventarisatie die we samen met Area hebben gemaakt. We hebben ook contact met woningcorporatie Mooiland over de seniorencomplexen in Reek, Schaijk en Zeeland. Er is onlangs een inventarisatie gemaakt en in deze kernen blijken bij twee complexen stallingsproblemen te zijn. Deze informatie was niet tijdig beschikbaar om mee te nemen in de offerte (wens). Uiteraard nemen we deze twee locaties wel op in het totale project om een uniforme aanpak te hanteren voor de gehele gemeente Maashorst.

PROGRAMMA 7. VOLKSGEZONDHEID, MILIEU EN DUURZAAMHEID

Volksgezondheid

Hoe we zonder extra middelen het huidige aanbod aan zorg denken te behouden en tegelijkertijd een goed nieuw preventiebeleid kunnen starten, vraagt de SP. In 2023 gaan we aan de slag met nieuw gezondheidsbeleid. Pas als dit beleid af is, hebben we de financiële vertaling ervan in beeld. Niet al het nieuwe beleid vraagt om extra middelen. Wellicht is het ook mogelijk om met een herverdeling van bestaande budgetten nieuwe beleidsdoelen te behalen.

Milieubeheer

Het CDA vraagt zich af wat de mogelijkheden zijn om binnen de APV beperkende geluidsnormen toe te passen bij evenementen. Het evenementenbeleid in Maashorst moet nog worden geharmoniseerd. Dat is op dit moment in voorbereiding. We nemen hierbij niet alleen kwantitatieve maatregelen mee en een beperking van het aantal evenementen met verruimde geluidsnormen, maar ook het vaststellen van de geluidsnorm.

Energie

Goed georganiseerde en functionerende energiecoöperaties zijn essentieel om aan de beleidseisen over lokaal eigendom te kunnen voldoen. We kunnen Maashorst Vooruit dan ook melden dat we op dit moment in gesprek zijn met de bestaande energiecoöperatie Uleco over structurele ondersteuning, samenwerking en professionalisering.

Groen Links vraagt zich af hoe Maashorst nog meer een partner kan zijn in energieopslag. In de uit te werken wijkuitvoeringsplannen in navolging van de transitievisie warmte gaat ook de opslag van energie uiteindelijk een rol spelen. Ondertussen lopen landelijke onderzoeken en pilots om de toepassing van deze opslagmogelijkheden te concretiseren. We luisteren aandachtig mee en gaan in gesprek met initiatieven rondom opslag van energie. Ook binnen onze gemeente lopen namelijk al succesvolle projecten rondom energie én warmteopslag. Daarnaast wordt opslag van energie in het addendum grootschalige opwek ook aangemoedigd.

We werken mee aan initiatieven voor (groene) waterstof als potentiële energiedrager wanneer die zich voordoen. Dus ook als een initiatief voor een waterstoftankstation of leidingnetwerk zich aandraagt, zoals het CDA vraagt. We gaan echter eerst actief aan de slag met andere technieken om onze bebouwde omgeving en mobiliteit te verduurzamen.

Er wordt gewezen op het belang van een onafhankelijke transitie-manager. Om zijn/haar taken te waarborgen, geven we hem/haar – in antwoord op de vraag van Maashorst Vooruit - een duidelijke opdracht en zo duidelijk mogelijke randvoorwaarden mee. De speelruimte van de transitie-manager is daarmee aan de voorkant direct duidelijk.

Transitie landbouw

In antwoord op de vraag daarover van Jong Maashorst, laten we u weten dat er diverse gesprekken worden gevoerd met ondernemers die willen stoppen met hun veehouderij en/of willen omschakelen naar andere bedrijfsvoering, al dan niet in de agrarische sector. Vaak gaat het dan om het RO-vraagstuk. Een exact aantal is moeilijk te geven, een schatting is dat het om ca. 10-20 ondernemers gaat. De gesprekken variëren van oriënterend tot concreet en van gestopte bedrijven tot actieve bedrijven die nadenken over een andere invulling. Daarnaast verwijzen wij ook ondernemers door naar andere instanties waar we mee samenwerken zoals VAB-impuls, Groen Ontwikkelfonds Brabant en AgriFoodCapital.

Jong Maashorst vraagt zich ook af hoe het college omgaat met duurzaamheidsbeleid in het buitengebied in het kader van Agroforestry. Deze ontwikkeling zou als concept een rol kunnen spelen in de transitie van de landbouw. We staan open voor nieuwe duurzame

bestaansmodellen in het landelijk gebied. In Maashorst zijn al enkele ondernemers hiermee aan het pionieren, met wie we actief in gesprek zijn.

Klimaatakkoord

We antwoorden de SP dat naast de huidige budgetten in de begroting voor uitvoering van het Klimaatakkoord we vanaf 2023 structurele en substantiële aanvullende middelen uit de Rijksbegroting verwachten. De hoogte en verdeling van deze gelden zijn echter begin 2023 pas duidelijk. Dan maken we ook een vertaling naar wat dat betekent voor inzet van (extra) capaciteit. Daarnaast is duurzaamheid een thema dat in het DNA van onze organisatie moet gaan zitten. De inzet en het bereik is soms breder dan wat een bedrag uit kan drukken. Denk bijvoorbeeld aan het inbouwen van duurzaamheidsmaatregelen in aanbestedingen.

Verduurzaming woningen

We zetten verder in op verduurzaming van onze woningen, bijvoorbeeld met De Energiehulp (voorheen: de Klusbus). Het gros van de mensen die in aanmerking komen voor kleinere energiebesparende maatregelen door De Energiehulp weten we te vinden. Daarin kunnen we Groen Links geruststellen. We benaderen deze mensen gericht en persoonlijk via de voor hen bekende kanalen in het sociaal domein, zoals wijkteams en woningbouwcorporaties. Ook zijn mensen in beeld via de toegekende energietoelagen en/of vroegsignalering in het kader van de schuldhulpverlening.

Vliegbasis

Wij delen de zorgen van het CDA over de leefkwaliteit rondom vliegbasis Volkel. Wij volgen de ontwikkelingen rondom vliegbasis Volkel dan ook nauwgezet. Daarbij gaat onze aandacht nadrukkelijk uit naar gezondheidsaspecten inclusief geluidsbeleving. Een leefkwaliteitsfonds is een sympathiek gebaar, maar dat moet dan ook doeltreffend zijn en meerwaarde hebben. De portefeuillehouder gebruikt de komende periode om ontwikkelingen rondom de vliegbasis nader af te stemmen met betrokkenen. Daarbij gaat het zeker om het bespreekbaar maken van de overlast.

Afval

In het bestuursakkoord is een gratis stortbon benoemd als beloning voor het goed scheiden van afval. Het doel van een stortbon is op de raadsinformatieavond 29-9-2022 (harmoniseren afvalbeleid) concreter gedefinieerd tot 'het scheiden van afval stimuleren en de kosten voor de inwoner verlagen'. Naast deze doelen van een stortbon, zullen enkele randvoorwaarden hiervoor nader uitgezocht moeten worden. Er zijn op dit moment nog twee manieren van inzamelen: er ligt een milieustraat in onze gemeente Maashorst en een in Oss. Vanzelfsprekend hebben wij zeggenschap over het te voeren beleid en de tarieven in Maashorst. Maar voor een gelijkwaardig beloningssysteem moet de harmonisatie eerst met Oss verder uitgewerkt worden.

We zijn blij met de door u uitgesproken steun tijdens de informatieavond om een hoge mate van duurzaamheid te verwerken in ons afvalbeleid. Het scheiden van afval middels een sorteermachine behoort in theorie tot die mogelijkheden. Hier loopt in de regio Eindhoven, Helmond, Meijerijstad en Geldrop-Mierlo al een onderzoek naar. Een van de tussentijdse conclusies is dat hun hoeveelheid restafval en al aangevuld met Oss, Maashorst en Bernheze nog niet toereikend zal zijn om een sorteerinstallatie in onze regio rendabel te kunnen realiseren. Omdat het onderzoek al loopt en medio 2023 wordt afgerond is een voortrekkersrol voor Maashorst op dit moment geen reële kans.

Gezien de harmonisatie die op het gebied van afvalverwerking nog plaats moet vinden, zou Jong Maashorst ook graag zien dat de mogelijkheid voor de aanschaf van een afvalsorteermachine wordt onderzocht. We zijn blij dat er ten aanzien van nieuw afvalbeleid

grote behoefte is om duurzaam te werken. Het scheiden van afval door een sorteermachine behoort in theorie tot die mogelijkheden. Hier loopt in de regio Eindhoven, Helmond, Meijerijstad en Geldrop-Mierlo al een onderzoek naar. Een van de tussentijdse conclusies is dat de hoeveelheid restafval in Brabant niet toereikend zal zijn om een sorteerinstallatie rendabel te kunnen realiseren. Omdat het onderzoek al loopt en medio 2023 wordt afgerond, is een voortrekkersrol voor Maashorst op dit moment geen reële optie.

PROGRAMMA 8. VOLKSHUISVESTING, RUIMTELIJKE ORDENING EN STEDELIJKE VERNIEUWING

Vergunningen, toezicht en handhaving (VTH)

Het CDA vraagt hoe het college omgaat met meldingen van overlast door sportverenigingen en met vergunningverlening. Alle meldingen over overlast worden geregistreerd. Die zijn goed in beeld. Wanneer zich overlast voordoet en die overlast ook wordt gemeld, dan gaan we in gesprek met betrokkenen en werken we aan een oplossing. Bij vergunningverlening kijken we zorgvuldig naar alle vastgestelde wettelijke regelgeving en daar toetsen we aan.

Verder vraagt het CDA naar de stand van zaken rond het motorcrossterrein. Het door u genoemde 'doorhakken van de knoop' is op dit moment nog niet aan de orde. We zijn in overleg met de provincie om te bekijken wat er binnen de huidige Verordening Ruimte mogelijk is. Afgelopen september heeft de gemeente nog vragen van de provincie beantwoord en zijn stukken aan de provincie toegestuurd. De lijntjes met de provincie houden we kort.

Maashorst Vooruit wil graag weten hoe we gaan handhaven als kantoorpanden op 1 januari het energielabel C niet hebben geregistreerd. De omgevingsdienst Brabant Noord (ODBN) gaat een aanvraag doen voor subsidie om extra capaciteit in te kunnen zetten voor energietoezicht. In overleg met de ODBN zullen in Maashorst controles worden uitgevoerd. Als bedrijven niet voldoen, krijgen zij een termijn om de situatie op orde te brengen.

UdenPlusLanderd vraagt wat het college wil doen voor de komst van een tweede supermarkt in Zeeland, maar dat laten we over aan de markt.

Wonen

De SP vraagt naar het initiatief van het college op het gebied van humane huisvesting van statushouders. Onze verwachting is dat Maashorst de taakstelling met betrekking tot statushouders ook dit jaar weer zal halen. Er lijkt nog een extra opgave op ons af te komen en daar anticiperen we nu al op door proactief het gesprek aan te gaan met de corporaties. De statushouders wordt goede huisvesting aangeboden. Dat mag niet ter discussie staan. Dat we er alles aan doen om humane huisvesting te organiseren, is meer dan duidelijk geworden door de crisisnoodopvang in Zeeland.

PRO roept het college op om duidelijkheid te geven aan inwoners over wat, wanneer en waar er gebouwd gaat worden. Zoals u weet, wordt hier hard aan gewerkt op basis van de versnellingsagenda wonen. Op dit moment loopt het woonbehoefte-onderzoek per kern. Daarover wordt u in Q1 van 2023 geïnformeerd. We gaan per kern prioriteren. Elk project krijgt een score op onderdelen, bijvoorbeeld de geschiktheid van de locatie, de kwaliteit van het programma en de snelheid waarmee de woningen gerealiseerd kunnen worden. Op basis van de prioritering en de behoefte bepalen we waarop we de beschikbare capaciteit gaan inzetten. Tijdens de informatieavond op 31 oktober aanstaande praten we u alvast bij over de stand van zaken van woningbouw. Daarbij komt uiteraard ook prioritering aan de orde.

Groen Links vraagt ons op om kritisch te blijven naar de ontwikkelaars wanneer het gaat over de speciale doelgroepen. De kwaliteit van het woningbouwprogramma weegt zwaar. We nemen uw oproep mee, maar weet dat dit sowieso altijd een belangrijk onderwerp is in het gesprek met de ontwikkelaars. U wordt op 31 oktober bijgepraat over de weging van woningbouwprogrammering bij prioritering.

Wat de toekomstige bestemming van De Garf en het oude gemeentehuis in Zeeland is, zo vraagt ons UdenPlusLanderd. In het bestuursakkoord is opgenomen dat 'vrijkomende gemeentelijke panden' worden omgevormd naar (sociale) woningbouw. Dat is dus het uitgangspunt als we gaan onderzoeken wat de best passende bestemming is.

De gezamenlijke structurele aanpak met stakeholders, waarnaar Maashorst Vooruit vraagt, is onderdeel van de versnellingsagenda wonen. De samenwerking met externe partijen staat hier nadrukkelijk in vernoemd. Dit wordt ook al opgepakt en er zijn al werkafspraken gemaakt. Verder wordt er ook gevraagd naar de stand van zaken rondom de Akkerwinde. Ook een vraag van Maashorst Vooruit. Nadat Akkerwinde III in 2021 heeft stilgelegen, komt er weer beweging in dit project. Daar zijn we blij mee. Het initiatief ligt op dit moment bij de ontwikkelaar. CPO De Bonkelaar is een initiatief in Schaijk waar men flexibele woningen wenst te realiseren. Maashorst Vooruit vraagt ook omtrent dit initiatief naar de stand van zaken. Dit initiatief staat in relatie tot en wacht dus op duidelijkheid over de verplaatsing van Jonkergouw. Die duidelijkheid is er op dit moment nog niet.

Jong Maashorst vraagt naar het perspectief van de kerken in Volkel en Odiliapeel. Dat perspectief is op dit moment nog niet helder. Uiteraard is de insteek een passende herbestemming te vinden.

CDA vraagt naar de mogelijkheden om over plannen en visies meer te communiceren. Extra communicatie via kranten is niet realistisch. Er worden jaarlijks namelijk meer dan 2000 stukken gepubliceerd die daarvoor in aanmerking zouden komen. Dat is voor inwoners ook onoverzichtelijk. Op verschillende manieren maken we informatie openbaar, bijvoorbeeld op overheid.nl, gemeentemaashorst.nl, maashorstaanhetwoord.nl en de samenvatting van bekendmakingen in de weekbladen. Daarnaast delen we informatie via onze social media-kanalen. Op dit moment wordt ook een campagne uitgerold in de mfa's en dorpshuizen om mensen te helpen bij het vinden van online informatie over bekendmakingen die voor hen relevant zijn. In onze ogen is dit effectiever dan meer papieren publicaties of het inrichten van een informatiecentrum.

UdenPlusLanderd vraagt naar de impact van de woondeal voor Maashorst. De komende maanden wordt de op rijksniveau afgesloten woondeal verder uitgewerkt naar een regionale woondeal. Hierin worden nadere afspraken gemaakt met gemeentes. Zodra deze afspraken helder zijn, kunnen we de impact aangeven. Wat wel al helder is, is een streven naar meer sociale huur- en betaalbare woningen. Het doel van de woondeal, versnelling van woningbouwproductie voor de juiste doelgroepen en per kern bekeken, sluit aan bij de ambitie van Maashorst.

Of we als college bereid zijn om een doelgroepenverordening en een vereveningsfonds sociale woningbouw in het leven te roepen, zo vraagt het CDA. Op dit moment wordt er gewerkt vanuit bestaand beleid om woningbouw te versnellen. Mochten we daarbij constateren dat we instrumenten missen om verder te versnellen, dan komen de doelgroepenverordening en een vereveningsfonds in beeld.

Het CDA vraagt ook naar de stand van zaken aangaande de zesde pijler, tijdelijke woningen op tijdelijke locaties. Tot op heden is vooral gewerkt aan versnelling van reguliere woningbouwprojecten. Als op korte termijn de resultaten van het woonbehoefte-onderzoek bekend zijn, wordt helder welke hiaten er tussen vraag en aanbod nog te dichten zijn. Inmiddels zijn er wel al contacten gelegd met woningbouwcorporaties over realisatie van tijdelijke

woningen. Echter, de levertijd van tijdelijke woningen is flink opgelopen, dus ook die processen hebben de nodige doorlooptijd.

De SP stelt dat we minder investeren in wonen bij de gemeente Maashorst. Dat ligt echter wat genuanceerder. De investering in het totale programma 8 is voor 2023 nagenoeg gelijk aan die van 2022. Echter, binnen dat programma vindt er een verschuiving plaats. In 2022 is 2,5 miljoen geïnvesteerd in Wonen en Bouwen, in 2023 is dat 3,3 miljoen.

Jong Maashorst stelt een vraag over het grondbeleid en de te realiseren starterswoningen. Het grondbeleid komt in de eerstvolgende cyclus op de agenda van de raad. Strategische verwerving van gronden, bijvoorbeeld om redenen van programmatische behoefte, is een beleidsinstrument waarover we als college onder voorwaarden kunnen beschikken. Het instrument 'zelfbewoningsplicht' wordt al toegepast op de verkoop van gemeentelijke percelen. De vraag of dit toegepast kan worden bij ontwikkelaars, wordt in 2023 opgepakt. Dit is al aan de orde geweest in de commissievergadering van 13 oktober jongstleden.

Op dit moment is er geen geld beschikbaar voor korting op bouwgrond voor sociale woningbouw, zoals de SP vraagt. De sociale grondprijs zal echter nog wel dit jaar op de agenda van uw raad komen naar aanleiding van een aangenomen motie. Uitgangspunt hierbij is een realistische sociale grondprijs waardoor een korting niet nodig is.

Omgevingswet

In reactie op de vraag van Maashorst Vooruit laten we weten dat het uitstel van de Omgevingswet bij lopende initiatieven leidt tot meer tijd om de reguliere bestemmingsplanprocedure af te maken. Nieuwe initiatieven die al in het kader van de verwachte Omgevingswet worden voorbereid, kunnen alsnog mee in de normale bestemmingsplanprocedure.

De vraag van UdenPlusLanderd of de Omgevingswet verlichting brengt, is lastig te beantwoorden. We bereiden ons zo goed mogelijk voor op de komst van de Omgevingswet en dat is het maximale wat we kunnen doen.

Het CDA vraagt hoe het college kijkt naar de huidige locatie van de sportvelden in Volkel als mogelijke toekomstige locatie voor woningbouw. Op dit moment wordt er door Volkelaren gewerkt aan hun visie op de kern van Volkel, die we als bouwsteen mee zullen nemen in onze omgevingsvisie. Vanuit de omgevingsvisie wordt integraal gekeken naar mogelijke toekomstige locaties voor wonen en sport.

PROGRAMMA 9. BESTUUR EN DIENSTVERLENING

Ontmoeten

Zowel CDA als UdenPlusLanderd constateren dat er in Uden-Zuid geen MFA is en vragen ons naar de plannen voor deze wijk als het gaat om ontmoeten en aanbieden van diensten. Daarnaast vraagt UdenPlusLanderd zich af of er naast Uden-Zuid nog andere wijken zijn die geen MFA hebben. We gaan in 2023 een onderzoek doen naar de behoeften en noodzaken per wijk/dorp. Dus niet alleen in Uden-Zuid, maar in geheel Maashorst. Dit doen we samen met inwoners, scholen, maatschappelijke groeperingen en ondernemers. De resultaten hiervan zijn leidend bij de oplossingsrichtingen. Uiteraard betrekken we uw raad hierbij.

Participatie

Hoe we in de komende jaren moeten omgaan met majeure projecten en participatie als er nog geen beleid ligt, vraagt Jong Maashorst zich terecht af. We werken momenteel al hard aan nieuw participatiebeleid. Dit maakt onderdeel uit van het project Maashorstagenda/

participatiebeleid, waarover we met u in gesprek zijn gegaan tijdens de raadsinformatieavond op 20 oktober jongstleden. De verwachting is dat het participatiebeleid in het derde kwartaal van 2023 kan worden vastgesteld. Anticiperend daarop werken we aan het verder optimaliseren van een participatieve aanpak van projecten. Hiermee wachten we niet tot het te ontwikkelen beleid klaar is. Aan de hand van participatieadviezen wordt in de projectplannen aandacht besteed aan de invulling van een adequaat participatietraject op maat, als onderdeel van een projectplan. Ervaringen die hierin worden opgedaan, zijn mede input voor het nog op te stellen participatiebeleid

Ook de SP vindt het belangrijk dat inwoners worden gehoord en dat zij zich gehoord voelen. De fractie betreurt het dat initiatieven als de G1000 van 8 jaar geleden geen herhaling hebben gekregen en vraagt ons hoe we daar tegenaan kijken en wanneer dergelijke initiatieven verwacht mogen worden. Op dit moment zijn we bezig om het project Maashorstagenda/participatiebeleid uit te rollen. In dit project zijn en gaan we in gesprek met de inwoners en het maatschappelijk middenveld om een Maashorstagenda samen te stellen, waarin de behoeftes en opgaves voor de kernen/gebieden in beeld worden gebracht. In samenspraak met de inwoners zullen we daarna bezien hoe de focuspunten van deze Maashorstagenda participatief tot stand gebracht kunnen worden: een samenwerking en samenspel tussen inwoners, inwonersplatforms en gemeente. Doel van dit project is om een nieuwe participatieve dynamiek in de samenleving te laten ontstaan, waarbij inwonersparticipatie en overheidsparticipatie hand in hand gaan.

We zijn en gaan daarnaast in gesprek met organisaties die zich in de voormalige gemeenten Uden en Landerd bezig hebben gehouden met het ondersteunen en faciliteren van initiatieven van inwoners. Denk aan de initiatiefgroepen in de kernen van de voormalige gemeente Landerd en aan organisaties als UdenaardeToekomst en het Udenfonds. We streven ernaar om het stimuleren en faciliteren van initiatieven van onderop verder te ontwikkelen en aan te jagen.

Evaluatie bestuur

We zijn graag bereid om in te gaan op het voorstel van het CDA om begin volgend jaar met de raad het eerste jaar van deze bestuursperiode en de nieuwe gemeente te evalueren. Naast de evaluatie die al door Berenschot wordt uitgevoerd (u bent al over de eerste bevindingen geïnformeerd), wordt u ook structureel via de planning&control-cyclus over alle relevante zaken geïnformeerd. We stellen ons voor met het Presidium te verkennen op welke wijze en op welk tijdstip de door u bedoelde evaluatie het meest doelmatig gestalte kan krijgen.

Digitalisering

Maashorst Vooruit stelt dat onze dienstverlening steeds meer wordt ontsloten door digitalisering. Maar digitalisering moet volgens de fractie geen doel op zich worden; het moet ondersteunend zijn. Daar zijn we het helemaal mee eens! Wel kan het helpen om onze dienstverlening te verbeteren in een steeds digitalere samenleving. Het contact met onze inwoners staat altijd voorop. Daarbij is zeker ook aandacht voor de minder digitaal vaardige inwoners.

PROGRAMMA 10. BEDRIJFSVOERING EN INKOMSTEN

Bedrijfsvoering

We zijn het met PRO eens dat de ICT-omgeving integraal bekeken moet worden vanuit de diverse afdelingen. We hebben een enorme ICT-operatie ondergaan met de fusie van twee gemeenten. Deze wordt dit jaar afgerond. Er is slechts een beperkt aantal verstoringen opgetreden vergeleken bij andere fusies. Wél zijn er enkele verstoringen opgetreden buiten onze invloed als gevolg van verbouwingswerkzaamheden en 'veroorzaakt' door externe leveranciers. Hier worden integraal maatregelen op getroffen. Daarnaast voert ICT in kader van het programma *De basis op orde* diverse projecten uit die de continuïteit verder moeten verbeteren. Dit wordt uiteraard integraal aangepakt. Vanuit onze kernwaarde 'open gemeente' zijn we transparant naar de buitenwereld wanneer er om welke reden dan ook een verstoring optreedt.

In antwoord op de vraag van PRO erkennen we dat onze ambities zeer hoog zijn. Eerlijkheid gebiedt te zeggen dat de basiscapaciteit in ons formatieplan niet voldoet om alle opgaven op te pakken. Vandaar dat we voor verschillende opgaven additionele middelen vragen aan uw raad. Daarmee kunnen we tijdelijk extra capaciteit inhuren om deze werkzaamheden te verrichten of om werk van onze eigen medewerkers over te nemen, zodat zij de tijdelijke klussen kunnen oppakken. Of dit werkelijk voldoende is om de veelheid aan taken volledig en tijdig uit te voeren, heeft onze voortdurende aandacht. Als prioritering in taken of extra capaciteit nodig is om het werk aan te kunnen, voeren we daarover overleg met de directie en als het nodig is komen we er bij uw raad op terug. Daarnaast gaan wij het functieboek met formatieplan in het eerste kwartaal 2023 evalueren en op basis daarvan mogelijk met een voorstel naar uw raad komen. Met de kennis van dit moment en bijbehorende vooruitzichten verwachten we de reguliere en aanvullende opgaven, inclusief het bestuursakkoord, uit te kunnen voeren.

We erkennen dat er soms veel van onze medewerkers wordt gevraagd. Gelukkig zien we door hun grote loyaliteit ook op alle fronten een verbetering in onze dienstverlening. Onderdeel daarvan is een cultuurtraject, waarnaar het CDA ons vraagt. Het doel is dat medewerkers zich onderdeel voelen van gemeente Maashorst. Ze werken volgens de organisatiefilosofie en passen in hun manier van werken onze kernwaarden toe. Inwoners herkennen daardoor in alle werkzaamheden onze manier van werken en worden door alle medewerkers vanuit dezelfde grondhouding (kernwaarden) geholpen.

Treasury

We zijn bekend met de mogelijkheid om nieuwe kapitaallasten die voortvloeien uit nieuwe investeringen te dekken vanuit een afschrijvingsreserve die gevoed wordt door de algemene reserve, waarnaar het CDA vraagt. Hierdoor kunnen we een structurele dekking creëren. Het nadeel is dat er bij het einde afschrijvingstermijn geen dekking is geregeld voor de betreffende vervangingsinvesteringen. Gezien de situatie nu, vinden we het instellen van een afschrijvingsreserve niet noodzakelijk.

In reactie op de vraag van de SP erkennen wij dat we een gezonde maar ook hoge weerstandscapaciteit hebben. Overigens is het niet zo dat wij dit weerstandsvermogen bewust vasthouden op deze hoogte. We bekijken samen met de auditcommissie en de accountant hoe we de algemene reserve, wat incidenteel geld is, structureel kunnen inzetten. Hierdoor zal het weerstandsvermogen afnemen. De mogelijkheden van structurele inzet van de algemene reserve zijn echter helaas beperkt. De toezichthouder (provincie) controleert heel streng of er geen incidentele middelen structureel worden ingezet. Overigens speelt dit 'probleem' landelijk bij meer gemeenten. De SP doet ook enkele suggesties om het weerstandsvermogen te verlagen. Het uitgangspunt van het college is dat we een financieel gezonde weerstandscapaciteit op de langere termijn behouden. Ondanks het feit dat we op de korte termijn een hoge weerstandscapaciteit hebben, verwachten we - met de kennis van nu - in 2026

en verder behoorlijk te moeten interen op onze reservepositie. Hierbij kunt u denken aan het instellen van een afschrijvingsreserve.

Daarnaast kunnen we de SP mededelen dat inkomsten en uitgaven in onze begroting al op elkaar zijn afgestemd. Het beleid is om zo veel als mogelijk kostendekkend te werken. Hierdoor is een korting op de afvalstoffenheffing wat ons betreft geen optie.

Hoewel we de oproep van PRO begrijpen om een deel van de Algemene Reserve te oormerken voor het voorkomen van schulden en armoede, zien wij die noodzaak nu nog niet. Tijdens de raadsvergadering van 20 oktober jongstleden heeft u een dergelijke maatregel (bijzondere bijstand energielasten) al vastgesteld. Nu ook het Rijk financiële compensatieregelingen beschikbaar heeft gesteld, denken wij dat dit voorlopig afdoende is.

Tot slot vraagt de SP aandacht voor de financiering van onderhanden werken en ze vraagt om voorstellen om het incidentele geld dat hiervoor is gereserveerd anders te besteden. Wij wijzen de SP erop dat het bij onderhanden werken (investeringskredieten) niet gaat om incidenteel geld. Uit de kredieten komen namelijk kapitaallasten voort (rente en afschrijving) die ten laste worden gebracht van het structurele begrotingssaldo. Als een krediet niet meer noodzakelijk is, zal het krediet (en de bijbehorende kapitaallasten) vrijvallen via een van de planning & control-producten. Ook is het kritisch beoordelen en het afsluiten van kredieten een vast onderdeel van het jaarrekeningtraject.

Communicatie

Een verkorte weergave van uw algemene beschouwingen (zoals door uw fracties aangeleverd) wordt/is gepubliceerd op de gemeentelijke informatiepagina's in de lokale weekbladen in week 43.

Vervolg

Behandeling van de Programmabegroting 2023 vindt plaats op 3 november vanaf 15:00 uur tijdens de begrotingsraad.

Bijlagen

Geen

Maashorst, 25 oktober 2022

Burgemeester en wethouders van Maashorst
de secretaris, de burgemeester,

drs. D. van Deurzen

drs. P.L.A. Rüpp

Overzicht moties bij begroting 2023

(raadsvergadering 3 november 2022)

Nr	Indiener	Onderwerp	Advies college toezegging	Opmerkingen
1.	UdenPlusLanderd	Cultuurpas		
2.	UdenPlusLanderd	Natuurgebied De Maashorst		
3.	PRO	Tegemoetkoming energiekosten verenigingen e.a.		
4.	UdenPlusLanderd	Multifunctionele Accommodatie (MFA) in Uden-Zuid		
5.	PRO	Snelle en effectieve preventie (verborgen armoede en schulden)		
6.	SP	Inzetten reserves ter ondersteuning inwoners		
7.	UdenPlusLanderd	Senioren en arbeidsmarkt		
8.	GroenLinks	Aanmelden Global Goals		

MOTIE 1 UdenPlusLanderd

Artikel 51 Reglement van orde voor de vergaderingen en andere werkzaamheden van de raad

Agendapunt: 3 Begroting 2023 gemeente Maashorst	(programma 5)
Onderwerp: Cultuurpas	
De raad van de gemeente Maashorst in vergadering bijeen op 3 november 2022; overwegende dat <ul style="list-style-type: none">• het gemeentelijk beleid gericht is op de bevordering van kunst en cultuur;• zoveel mogelijk aanbod 'op locatie' in MFA's en wijk- of buurtontmoetingsplaatsen en ook op tijden overdag mogelijk moet zijn;• met name oudere inwoners zich 's avonds niet altijd even veilig voelen;• meedoen aan culturele activiteiten zorgt voor sociale contacten, mensen uit eenzaamheid kan halen, een positief effect heeft op de gezondheid, bijdraagt aan het gevoel van veiligheid, zorgt voor samenhang binnen een gemeenschap en ook een lerende component kent;• cultuur meerwaarde heeft voor een aantrekkelijke leefomgeving en een gunstig vestigingsklimaat;• een cultuurpas voor senioren, vooral in te zetten op daluren, past in de bevordering van welzijn en kwaliteit van leven van ouderen en een laagdrempelige ingang tot evenementen, kunst en cultuur op momenten biedt die hen het meest uitkomt;• dit een welkome tegemoetkoming in de behoefte van senioren vormt, gericht op extra aanbiedingen voor ontspanning en beweging voor ouderen;• een cultuurpas als een bijkomend voordeel een mogelijk positief effect op de exploitatierekening van cultuur – en kunstevenementen kan zijn;	
Draagt het college op: om in de eerste helft van 2023 een onderzoek te doen naar de specifieke behoeften en mogelijkheden om een cultuurpas voor ouderen te introduceren, de raad daarover te informeren en zonodig voorstellen te doen en gaat over tot de orde van de dag.	
Ondertekening: 	
Indiener Harry van Tiel fractie UdenPlusLanderd	

MOTIE 1 UdenPlusLanderd

Artikel 51 Reglement van orde voor de vergaderingen en andere werkzaamheden van de raad

Deze motie is ^{ingetrokken} ~~aangenomen/verworpen~~ in de raadsvergadering van 3 november 2022

A.W.J.M. Cornelissen MMC, raadsgriffier

MOTIE 2 UdenPlusLanderd

Artikel 51 Reglement van orde voor de vergaderingen en andere werkzaamheden van de raad

Agendapunt: 3 Begroting 2023 gemeente Maashorst	(programma 5)
Onderwerp: Het natuurgebied De Maashorst	
De raad van de gemeente Maashorst in vergadering bijeen op 3 november 2022;	
Kennisgenomen van	
<ul style="list-style-type: none">• Het antwoord van het college op vragen in het kader van de algemene beschouwingen over het natuurgebied De Maashorst;• Het artikel in het Udens Weekblad dd. 19-10-2022, Natuurgebied Maashorst: Wat moet blijven, wat kan anders?• Het artikel in het Brabants-Dagblad dd. 20-10-2022, Maashorst wil opnieuw wisent loslaten tussen recreanten.	
overwegende dat	
<ul style="list-style-type: none">• Twee zaken door elkaar lopen n.l. de plannen met de Wisent in het kader van het Inrichtings- en beheerplan (i-Bep) en de procedure voor een nieuwe Gebiedsvisie op het natuurgebied;• Eerst de nieuwe Gebiedsvisie dient te worden vastgesteld en dat daarna de gevolgen daarvan voor het i-Bep dienen te worden gezien.	
constaterende dat	
<ul style="list-style-type: none">• De grote grazers in het natuurgebied De Maashorst, zijnde de Taurossen, Exmoorpony's en Wisenten in het bijzonder, vele reacties oproepen bij inwoners over veiligheid, behoefte aan recreatie en stressloos kunnen genieten in het natuurgebied;• Daardoor in het kader van het vigerende i-Bep de Wisenten in een reservaat zijn geplaatst;• Bij de inspraakrondes voor de nieuwe Gebiedsvisie dit veel reacties oproept bij inwoners over veiligheid, behoefte aan recreatie en stressloos kunnen genieten in het natuurgebied.	
Draagt het college op:	
<ol style="list-style-type: none">1. Een gefaseerde aanpak voor het natuurgebied De Maashorst te hanteren door eerst de nieuwe Gebiedsvisie ter vaststelling voor te leggen aan de gemeenteraad;2. Daarna het vigerende i-Bep aan te passen met de eerder door de gemeenteraad goedgekeurde Gebiedsvisie en ter vaststelling voor te leggen aan de gemeenteraad	
en gaat over tot de orde van de dag.	

MOTIE 2 UdenPlusLanderd

Artikel 51 Reglement van orde voor de vergaderingen en andere werkzaamheden van de raad

Ondertekening:

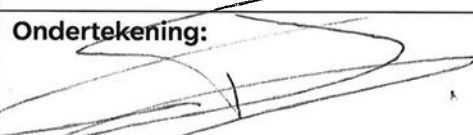
Indiener Harry van Tiel; fractie UdenPlusLanderd

Deze motie is ^{ingetrokken} ~~aangenomen/verworpen~~ in de raadsvergadering van 3 november 2022

A.W.J.M. Cornelissen MMC, raadsgriffier

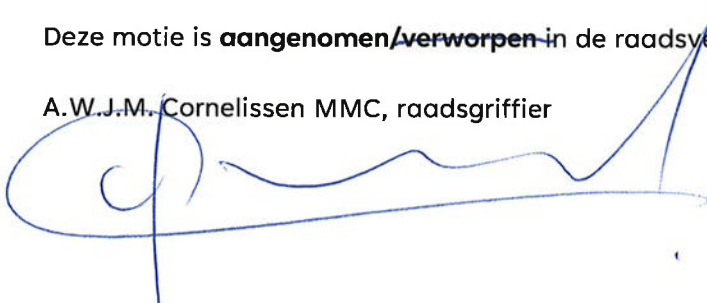
MOTIE 3 PRO

Artikel 51 Reglement van orde voor de vergaderingen en andere werkzaamheden van de raad

Agendapunt: 3 Begroting 2023 gemeente Maashorst	(programma 6)
Onderwerp: Tegemoetkoming energiekosten voor verenigingen en vrijwilligersorganisaties	
De raad van de gemeente Maashorst in vergadering bijeen op 3 november 2022; gelezen het op 20 oktober 2022 genomen raadsbesluit 'Bijzondere bijstand voor energielasten', overwegende dat: <ul style="list-style-type: none">• de sterk stijgende energiekosten ook bij veel verenigingen en vrijwilligersorganisaties leiden tot grote financiële problemen;• ook de financiële gevolgen van de coronacrisis voor hen vaak nog steeds merkbaar zijn;• naast alle landelijke maatregelen die genomen worden, het gemeentebestuur een taak heeft om naast inwoners ook verenigingen en vrijwilligersorganisaties bij te staan in deze crisissen;• gemeenten een regierol hebben in het voorkomen en aanpakken van schulden bij hun inwoners en ondernemers vanuit de Wet gemeentelijke schuldhelpverlening (Wgs);• de maatwerkregeling waartoe is besloten in bovengenoemd raadsbesluit hierin voor hen niet voorziet;	
Draagt het college op om: <ol style="list-style-type: none">1. de raad een voorstel te doen voor een maatwerkregeling voor tegemoetkoming in de energiekosten voor verenigingen en stichtingen met een accommodatie en vrijwilligersorganisaties;2. dit voorstel binnenkort ter besluitvorming aan de raad voor te leggen waarbij de met de regeling gepaard gaande kosten worden gedekt uit vanuit de Algemene Reserve	
en gaat over tot de orde van de dag.	
Ondertekening: 	
Indiener Cock de Jong; fractie PRO. Mede ingediend door SP en GL	

Deze motie is ~~aangenomen/verworpen~~ in de raadsvergadering van 3 november 2022.

A.W.J.M. Cornelissen MMC, raadsgriffier

MOTIE 4 UdenPlusLanderd

Artikel 51 Reglement van orde voor de vergaderingen en andere werkzaamheden van de raad

Agendapunt: 3 Begroting 2023 Gemeente Maashorst	<i>(programma 6)</i>
Onderwerp: Multifunctionele Accommodatie (MFA) in Uden-Zuid	
<p>De raad van de gemeente Maashorst in vergadering bijeen op 3 november 2022;</p> <p>constaterende dat</p> <ul style="list-style-type: none"> • de huidige voorzieningen in Uden-Zuid niet voldoen aan de behoeften van de ruim 10.000 inwoners in de wijk; • met de nieuwbouwprojecten (Ruiterweg, Eikenheuvel) Uden-Zuid verder zal uitbreiden; • het bestuursakkoord zich nadrukkelijk uitsprekt voor een wijkgerichte aanpak; • het college in 2023 een onderzoek gaat doen naar de behoeften en noodzaken voor ontmoeten en aanbieden van diensten per wijk/dorp; niet alleen in Uden-Zuid, maar in geheel Maashorst; • Het college dit doet samen met inwoners, scholen, maatschappelijke groeperingen en ondernemers; <p>overwegende dat</p> <ul style="list-style-type: none"> • het Gebiedsplatform Zuid-Uden al jarenlang wijst op de noodzaak van een ontmoetingscentrum; • de behoefte aan een MFA in Uden-Zuid niet ter discussie staat; • het water de inwoners van de wijk inmiddels aan de lippen staat door een structureel en langdurig gebrek aan noodzakelijke voorzieningen; • snelle besluitvorming noodzakelijk is in het kader van ruimtelijke ordening en plaatsbepaling. 	
<p>Draagt het college op om:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. In overleg met inwoners en het Gebiedsplatform Zuid-Uden en vooruitlopend op het aangekondigde integrale onderzoek in heel Maashorst: <ol style="list-style-type: none"> a. de functies van een MFA voor Uden-Zuid vast te stellen; b. een keuze te maken voor een geschikte locatie waar een MFA kan worden gerealiseerd; c. een projectbrief op te stellen voor de daadwerkelijke realisatie van een MFA in de wijk Uden-Zuid. 2. De gemeenteraad uiterlijk voor het zomerreces van 2023 hierover te informeren <p>en gaat over tot de orde van de dag.</p>	

MOTIE 4 UdenPlusLanderd

Artikel 51 Reglement van orde voor de vergaderingen en andere werkzaamheden van de raad

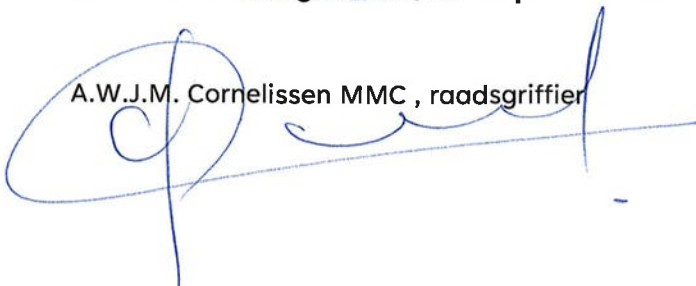
Ondertekening:

Indiener Harry van Tiel fractie UdenPLusLanderd

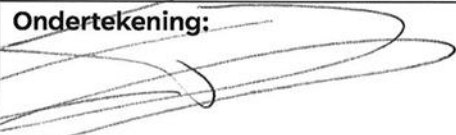
Deze motie is ~~aangenomen~~/verworpen in de raadsvergadering van 3 november 2022

A.W.J.M. Cornelissen MMC , raadsgriffier

MOTIE 5 PRO

Artikel 51 Reglement van orde voor de vergaderingen en andere werkzaamheden van de raad

Agendapunt: 3 Begroting 2023 gemeente Maashorst	(programma 6)
Onderwerp: Snelle en effectieve preventie van (verborgen) armoede en schulden	
De raad van de gemeente Maashorst in vergadering bijeen op 3 november 2022, gelezen de reactie van het college op de Algemene Beschouwingen waarin is aangegeven dat de focus in het nieuwe armoede- en schuldenbeleid veel meer verlegd zal gaan worden naar preventie en vroegsignalering en dat dit beleid voor het zomerreces van 2023 af moet zijn, overwegende dat	
<ul style="list-style-type: none">• door de hoge energiekosten en inflatie de bestaanszekerheid van veel inwoners op dit moment flink onder druk staat;• het in dit kader een (te) lange tijd zal duren voordat het nieuwe armoede- en schuldenbeleid gereed is en kan worden uitgevoerd;• vroegsignalering en het wegnemen van drempels om hulp te vragen en gebruik te maken van aangeboden voorzieningen leiden tot het voorkomen van verborgen armoede;• uit verschillende onderzoeken blijkt dat mensen die in hun jeugd goed hebben leren omgaan met geld dat ook later goed kunnen en wordt doorgegeven van generatie op generatie;• wij het juist op dit moment belangrijk vinden snel bijzondere aandacht te gaan besteden aan preventie, vroegsignalering en het voorkomen van verborgen armoede;	
draagt het college op om:	
<ol style="list-style-type: none">1. niet te wachten tot het armoede- en schuldenbeleid gereed is, maar al per 1 januari 2023 te starten met vroegsignalering en preventie,2. daarbij in het bijzonder aandacht te hebben voor het wegnemen van drempels om hulp te vragen (ter voorkoming van verborgen armoede), en educatie op basis- en middelbare scholen en bij ontmoetingspleinen, wijkcentra en dorpshuizen en3. hiertoe uiterlijk in de laatste raadsclusus van dit jaar te komen met een voorstel naar de raad	
en gaat over tot de orde van de dag.	
Ondertekening: 	
Indiener Cock de Jong; fractie PRO. Mede ingediend door SP en GL	

MOTIE 5 PRO

Artikel 51 Reglement van orde voor de vergaderingen en andere werkzaamheden van de raad

Deze motie is ~~aangenomen/verworpen~~ ^{INGETROKKEN} in de raadsvergadering van 3 november 2022.

A.W.J.M. Cornelissen MMC, raadsgriffier

MOTIE 6 SP

Artikel 51 Reglement van orde voor de vergaderingen en andere werkzaamheden van de raad

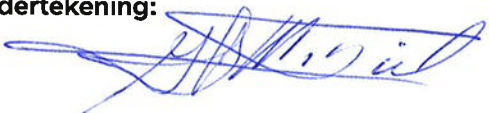
Agendapunt: 3 Begroting 2023 gemeente Maashorst	(programma 6)
Onderwerp: Inzetten reserves ter ondersteuning van de inwoners	
De raad van de gemeente Maashorst in vergadering bijeen op 3 november 2022;	
Overwegende dat	
<ul style="list-style-type: none">- Het Nederlands adviesbureau Risicomangement (NAR) aangeeft dat een weerstandsvermogen tussen de 1,4% en 2,0% ruim voldoende is en alles boven de 2% zelfs uitstekend;- met de raad is afgesproken dat de weerstandswaarde tussen de 1,4% en 2% zou moeten liggen;- Het college desondanks blijft vasthouden aan een weerstandsvermogen van 4,45% met als motivatie dat het verwacht (met de kennis van nu) in 2026 en verder behoorlijk te moeten interen op onze reservepositie;- het budgetrecht niet bij het college maar bij de gemeenteraad ligt;- steeds meer inwoners maandelijks moeite hebben met rondkomen, dit zijn niet alleen de minima maar ook steeds meer middeninkomens;- de gestegen kosten voor levensonderhoud en energie ook leiden tot minder deelname aan het sociale leven, meer schulden en meer kinderen in armoede;- het feit dat zij moeite hebben met rondkomen ook betekent dat hier de investeringen op woningverbetering achterblijven waardoor onze duurzaamheidsdoelen ook verder onder druk komen te staan;- het noodzakelijk is nu in te grijpen en daarvoor de reserves in te zetten.	
Draagt het college op	
om uiterlijk 1 januari 2023 met voorstellen naar de gemeenteraad te komen om de inwoners van de gemeente te ondersteunen en hier 0,5% van onze weerstandswaarde voor in te zetten	
en gaat over tot de orde van de dag.	
Ondertekening:	
Indiener Ton Segers; fractie SP	

Deze motie is ~~aangenomen~~/verworpen in de raadsvergadering van 3 november 2022

A.W.J.M. Cornelissen MMC, raadsgriffier

MOTIE 7 UdenPlusLanderd

Artikel 51 Reglement van orde voor de vergaderingen en andere werkzaamheden van de raad

Agendapunt: 3 Begroting 2023 Gemeente Maashorst	(programma 6)
Onderwerp: Senioren en arbeidsmarkt	
De raad van de gemeente Maashorst in vergadering bijeen op 3 november 2022.	
Van oordeel zijnde dat	
<ul style="list-style-type: none">• iedereen meetelt en iedereen in onze maatschappij wil meedoen. Zeker nu in vrijwel alle sectoren het tekort aan personeel hand over hand toeneemt;• oudere mensen niet alleen veel te vertellen hebben, maar ook veel te vertellen zouden moeten hebben;• mensen die met pensioen zijn de mogelijkheid moeten hebben om hun kwaliteiten, inzichten en ervaring dienstbaar te maken aan de samenleving;	
overwegende dat	
<ul style="list-style-type: none">• het belangrijk is om ouderen actief in het maatschappelijk bestel te laten deelnemen, zodat langjarig opgedane kennis en ervaring niet verloren gaat;• in vrijwel alle sectoren het tekort aan personeel hand over hand toeneemt;• het mes daarbij aan twee kanten snijdt, te weten het welzijn van senioren wordt gestimuleerd, met positieve effecten op de hoogte van zorgkosten, welvaart en economie;	
draagt het college op:	
om in 2023 in overleg met de Adviesraad Sociaal Domein Maashorst (ASD) en in samenwerking met het bedrijfsleven en onderwijs langs alle mogelijke communicatiekanalen campagne te voeren om ouderen te bewegen (opnieuw of langer) aan het arbeidsproces deel te nemen	
en gaat over tot de orde van de dag.	
Ondertekening:	
	
Indiener Harry van Tiel; fractie UdenPlusLanderd	

Deze motie is ^{INGETROKKEN} ~~aangenomen/verworpen~~ in de raadsvergadering van 3 november 2022

A.W.J.M. Cornelissen MMC, raadsgriffier

MOTIE 8 GroenLinks

Artikel 51 Reglement van orde voor de vergaderingen en andere werkzaamheden van de raad

Agendapunt: 3 Begroting 2023 gemeente Maashorst	<i>(programma 7)</i>
Onderwerp: Maashorst aanmelden als Global Goals gemeente.	
De raad van de gemeente Maashorst in vergadering bijeen op 3 november 2022;	
Gelezen dat: in de 'Programmabegroting 2023 Maashorst' het voornemen van het College is om de internationale Sustainable Development Goals (SDGs) en het Nationaal Klimaatakkoord minimaal de uitgangspunten voor het duurzaamheidsprogramma te laten vormen;	
constaterende dat: <ul style="list-style-type: none">• de SDGs van de Verenigde Naties, met 17 duurzame ontwikkelingsdoelen voor de periode tot 2030, een belangrijk beleidskader zijn voor de opgaven waar onze gemeente voor staat, zoals armoede, ongelijkheid, klimaatverandering en biodiversiteit;• de VNG gemeenten ondersteunt bij het verankeren van de Global Goals in het beleid door het 'Gemeenten4GlobalGoals' netwerk waar al ongeveer 120 'Global Goals gemeenten' bij zijn aangesloten;• de gemeente Maashorst nog geen Global Goals gemeente is;	
overwegende dat: <ul style="list-style-type: none">• de integrale benadering van de Global Goals ook voor Maashorst belangrijk is voor duurzame oplossingen in belangrijke thema's zoals de energietransitie, ongelijkheid, biodiversiteit en leefomgeving;• de Global Goals positieve energie losmaken bij burgers, bedrijven en de gemeente om samen te werken aan een duurzame toekomst;• de gemeente efficiënt gebruik kan maken van de bestaande kennis en praktijkvoorbeelden uit het Gemeenten4GlobalGoals netwerk van de VNG;	
verzoekt het college: <ol style="list-style-type: none">1. Kennis te nemen van de doelstellingen en uitgangspunten van de Global Goals.2. Een standpunt in te nemen tot medeondertekening, en indien passend tot ondertekening over te gaan.3. De raad uiterlijk in Q2 2023 te informeren over de overwegingen, standpunten en beslissing.	
en gaat over tot de orde van de dag.	

MOTIE 8 GroenLinks

Artikel 51 Reglement van orde voor de vergaderingen en andere werkzaamheden van de raad

Ondertekening:

Indiener Genoveef Lukassen **fractie** GroenLinks,

Mede-indieners Cock de Jong **fractie** PRO, Maurits van den Bosch **fractie** CDA, Ben Maathuis **fractie** VoorDeDorpen, Ton Segers **fractie** SP en Charlotte Henst **fractie** Maashorst Vooruit, Emiel Jozeph's **fractie** Jong Maashorst

Deze motie is ~~aangenomen/verworpen~~ in de raadsvergadering van 3 november 2022

AWJM Cornelissen MMC, raadsgriffier